

اغویج من الطیب

وما ارسلناک واولئک منک منک لولا انک حضرت تباریک شان عزت نشان  
مخصوصه در که تفصیل ذات سعادتمانی حققتن نفس شریف و آنکه لایعنی عظمی  
منزل و نجات رسالت صفاتی شفاء شفاعت و باجموع و کما ایچون رسول در  
رسمی که مکمل باشد در من و نیت و ادب و رسالت و کرامت و بر  
تاریخ سیدان و حکمت در که در کتاب سعادت از کتاب بند فیثاغورث و لقمان  
مشیا علی النوج و دامن در میان اولمشور در اغاثا و یون و افلاطون در سعادت  
مدارنده بند طلقه بکوشی ارسطو و سقراط و بقراط غلام غاشیه بردوشی در  
نظم سرخیل مقربان در کاه مخصوص مقام لی مع الله صاحب رمز یاسین  
و طاهما علیه افضل الصلو و از کما قطع ستاره بدرخشید و ماه مجلس  
شد دل رمیده ما را رافیق و مونس شد حبیب من که بکبت زفت و خط نوشت  
بغیر مسئله آموزد مددش شد صلی الله علیه و علی اله و اصحابه و سلم تسلیما  
کثیرا در مجامد و مذاخ حضرت سلطان خلافت پناخدا الله سلطان و افان علی  
العالین ایضا که اشبو کتاب حکمت نقاب رویه نعت رسالت ناب محمدی خیر برای اله  
معطر و عنبر قام اولویه لایقدر که سر کتاب مشکین نقاب افسر مدح بادشاهی  
ایله آسمان سای و شهرت رای اوله اصحاب عقول متفقد در که دین و دولت تو اما  
و حواء شرع و دین بی حمایه تیغ سلاطین بی امن و اما نذر اگر چه بیار شمشین شاهی  
و همت سلطان دین پناهی اولیه بوستان شرع مبین نازه و تمکین اولن زیر  
نکبات اعتدای دین و هجوم کفار ملاعین ایله بی یار اولماسی مقرر اولور اگر افتاب عدل  
و سیاست سلطان سایه کسرت اولیه بوستان دین و ایمان ده کل عفران شکفت  
و خندان اولق متعذر در نقطه از سیاست نظام یابد ملک بی سیاست  
خلل پذیر بود نسق کارهای عالم راه از سیاست ناکریر بود نشو اخبار نبوید  
وارد اولمشور که الدین اسس و الملک حارس و مالا اسس له فیه دوم و مالا  
حارس له فضایع بو فضائل علیه و مناقب سینه پادشاه دین پناه و شهریان  
سعادت دستگاه خداوند پادشاهان عالم و پادشاه خداوند خلاصه  
عالم کن فکان در دریای وجود و کوه کمان و امکان ماحی نفاس اکثر و الناس

Süleymaniye U. Kütüphanesi  
Kism. I | H. Hüsnü  
Yeni |  
Eski kayıtlar | 1365

۱۹۸ طوزی بلغم ایچود

۱۹۸ کوله و طوف

۱۹۸ کوله و طوف بلغم ایچود

۱۹۸ کوله و طوف بلغم ایچود

۱۹۸ کوله و طوف بلغم ایچود

۱۹۸ طوزی بلغم ایچود

۱۹۸ کوله و طوف بلغم ایچود

ص ۵۷







جمله تاثیراتی بودند الحکم موجود در  
واری عالمه بوند فوقه بر عالی اثر  
قیمتی یوق بوکتابك كوهها یا بدر  
اوقیوب یازلد و چون بوکتاب استقامت  
طالع اولدجه فلک در روز شنبه  
کوکب بختك شرف بر خنده بدو و در  
قنده عزم ایلرک ولسون همت مردان  
حرز جانچون اگر یازلسه بونسخه روا  
اوله تختنده انک داخل سموات علا  
وارایسه حسن قبول کدرینه انکابها  
صحفه ایامده نامک بوله داشم بقا  
فیض یاب اولدجه اناری ایلله ارض و سما  
ارتمه عمرک دولتك بوله ترقی داشما  
ایده سین اعدای دین و دولته پنجه غنرا  
رهبرک خضرنی و عسکرک فتح و ظفر

یار یولداشک اولالرا نبیا و اولیا

فارس میدان شجاعت • حارس دیوان عدالت • نظام الملک صلاح العالمه غیاث الدوله  
العلیا وزیر قبول دان **رجب پاشا** بستر الله له سائرین و ما یشاء • حضرت یلدر که وجود  
نورالود لری پنجه ایام منکسر اولشدی • قوت بازوی مکارملری مساعد اولوب  
طلبا بتمه جیشیتی ایلله مجلس بر نورلرینه بنی داخل قلدی • جزوی خدمتم مقابله  
سنده کلی لطفلرینه نائل ایلدی که • قلم سریع البیان وصف و تقریر نده عاجز در  
حتی یوفقی بری تحت ایالتند یتیمار قدر داری ایدوب بین الاقران مناز و سر بلند  
ایلدی بونا پیروز غنی حضرت والی التعمک دعاء خیر بن التزام • ذکر و شناسی بایند  
اهتمام ایدوب روز قیامت ده دك او صاف جلیله و ذکر بالخیلری فراوش اولسون  
دیوبو کتاب حکمت مابی تألیف ایدوب نام سامیلر ایلله معنون ایلدم واسم کتاب  
**انورج الطب** ایلله مستما قلدیم ایدری بوکتاب بر کتاب در که ضمنده درج اولنان  
فوائد و عوائد کتب طبینه نک هیچ بر نده جمع اولما مشدد • بوکا و اصل اولق خزان عالمه  
وصول دن اولیدر • زیرا خزان و مال و امنعه بی مثال بندنه صحت اولدوغی تقدیریه  
معتبر در عکسی اولور سه خود برک کاهه دکن بوکتابک صاحبی نهایت عمره دلخواهی  
کتابله عمل ایدرسه بامر الله اول خاطر دن امین اولور علی الخصوص منقذ مینک  
مؤلفاتی سائر مالک و سکا ندر مناجلرینه کوره تألیف اولمشدر نیم بوکتابم  
برکتابدر که ابناء زمانک طبیعتلری مقتضاسنه موافق در • بوکلاممیزک

استغفار

استنبها دی شجک و غیرک مؤلفا تلر نده واقع اولان اقرار بادیته نظر اولچق ظاهر  
اولور • جمله دن شیخ بر شریته بش در هم سقمونیا تعین ایلشد • زیر ابصر خلقند  
کوره سقمونیا بصری قصد ایلمشدر • بو معنا قانونده مصر صدر وای اولطیبک  
حاله کتب متأخرینه مراجعت ایلوب ایکی قیل طی بر شریته کافی اولان سقمونیا نک  
بشر در همتی بر شریته وضع ایلده • زیرا بر سقمونیا مزانطای قدر بعد الاصلاح  
اسلامه مبول خلقند مکاس و کثاسنه ایکی قراط کفایت ایدر کیف که ارباب تنعمه  
ویر ایلله طیبدر رشد اولچق تدبیرده تعب چکن • اقامه هر طیب عاذق و ورشید  
زیاده محتاج در • طرفای استنبول نازک و تن پرور و اکثر میکفایت دن بهره وردر  
اصحاب دولت و ارکان سعادت سائر انخاصه قیاسیله ملوک المراجدر •  
و کتا بمر شول معالجه نک او زرنیه موضوع در که ملوک و مقربین ملوک لا یقدر سائر  
ناس لچون دخی نفی عامدر • نهایت اول اود ویر و اغدیر ترکیب و تدبیر اولنما مشدر که  
خاصیتی جهتیله ذی سم اولد و غیر مشهور اولد شیر خشکک همان سقمونیا دخی ایدر  
نهایت ترا کاضر و تمز و لما پنجه مراجعت ایلدک **الطیب الملک لا یستعملک** مضمونه  
مطابق ملوک لازم اولان معالجهاته مراجعت ایلدک • و اطباء نک دیدن نهان و جان  
کبی نهان ایلدکاری اسرار خفیه بی غتیر اتدن جمع ایدوب بخبریه منضم قلدیم  
کورد مکه اول ذات ملک صفات اهل کماله راغب و مهر لطیفه بوینده سنه  
طالبدر یوسف مثال الخوان زماندن که التفات و حضرت عزیزیه نسبت ایلله  
بو تحفم بضاعت مزاجاتدر • محضاً بوقدر اثره اول ذات کرم سمیات باعث  
اولشد **قطعه** هنر تربیت کربک هنرک • تربیت فی الحقیقه علی دن هر هنریم  
جهانده اندی ظهور • پادشاه و وزیر همتیدر • **نشر** جناب حضرت کبریا دن  
صبر و مسار جاتنا ایدر مکه وجود شریفلری کنبد کردون دآثر • و آفتاب  
عالمتاب اسانده سائر و ساغر اولدجه • مفرغ و دود و لند • و صحن صحت  
و سعادت در دارم و قایم ایلله **مشوی** خدایا تا مدار ست اسمازا • مکن خالی  
ازین اصف جهانزا • فلک چون خاتمش زیر نکین باد • کلید عالمش در آستین باد  
**در مدح کوه خان سلطان** و حرر محترم ملرینک صاحبه سی آسمان رفعت





بلقیس حضرت تحت نشین. سلطان نشان. و سلطان سلطان جهان عصمت الدین  
 و الدین. کوه خان سلطان بنت سلطان احمد خان در خداوند ایام سلطنتها و ابتد  
 آثار معدلهها حضرت تباریک دخی جناب باری بوستان عالم نهال وجود شریفین  
 با دفران این امین اید امین **نظم** انکه در مهاد جلالتش و هم را نابوده دست  
 و انکه بر ستر عفافش با درانا بوده راه. با وجود دور باش از عفت و افتاب  
 کی تواند کردن اندر سائید چترش نگاه. زهره زهر آء دولت اختر برج شرق شمشه  
 کردن عفت سائید لطفاله **نظم** اهل انصاف اولان اخوان طلیل الشانند مراد  
 اولور که هر مقدار قصوری و ارایه اصلاح ایدوب دامن لطف لایله عیوبی  
 ستر اید ل **نظم** کر خود همه عیوبها بدین بند در دست. هر عیب که سلطان  
 بچسندد هنراست. مضمون حکمت مشحونه رغبت بیوره لر. و فواشده  
 و عواند نکت منفعت یاب اولور قدر. امید که بوجرم و عاصی دعا خیر یاب یاده  
 و روح روانی اول سعادت ایل شاد اید ل **ریت** امروز کارکن که بسی روزگار خست  
 فرم که روزگار د رازست و کار نیست **مقدمه کتاب علم طبک شرق و فضیلتی**  
**بیانده** در آب مصنفید که کتب معتبره نذ و ذی بال اولان امور مقرر نه نکت  
 اوایلند حمد و توصیله ایل به ایدوب اما بعد ترکیبین ایراد اید ل ربنا علی  
 ذلک عهد حمد و صلوات شریفه دن خارج اولور قسه معلوم اولاکه علم طب  
 اشرف علوم مدریح علوم بوکا موازی اولور. و هیچ بر احد بوعلی تعلیم و تعلیم مستغنی  
 دکدر. و شرفه اخبار و فضیلتنه آثار بی نهایت در بدنی انسانی که اشرف  
 سوا لید و ارکا ندر. علم طبه احتیاجی قوی در انسانک ایه. ساثر حیواندن  
 ایمان و عرفان و عبادت و طاعت و رعایت ارکانله در. بو معنا ایه صحت ایل  
 اولور حیاتک کمالی صحت در و صحتک حفظی زائل اولور قدر استرادی علم طبله  
 اولور طبیب منع موت ایلد اگر چه وانی دکدر. اما حیاتی بوجه اکمل گذارتیم که  
 وافی در. بو معنا دخی یا کمیت ایل اولور. و یا کیفیت ایل اولور. کمیت ایل وانی  
 اولور که طبه مواظبت ایدوب تدبیر فاضل ایل تقید اید ایه شاید که اجل  
 طبیعی یا اربیه. اگر ترک حفظ صحت ایدر سه طول حیات میسر اولور.

کیفیت ایل وافی اولور اما سنی اگر طبه ملازمت ایدوب چون حیات سبب صحت و سلامت  
 بدن در طبیب بو کیفیتا فی اعطایه وافی در زیر اوقت نظریه و علیه نکت استکمالی کرک  
 معاد و کرک معاشه ممکن دکدر. مکر سلامت بدن ایل اولور که در در و رنجه مبتلا  
 اوله شخصک کمالی بعید اولور خصوصاً جناب عزت حضرت تباریک ذکر. و فکری که  
 اهم امور دن ایکی ادایه قاصر اولور. علی الخصوص علم تشیح که خلقت انسانید  
 حضرت حقک بدایع قدر تبیین بدن انسان ضعیف و خفیه نه وجهله ترکیب  
 واقع اولشدر و نه و دبعث قوتشدر. عرفان نفسه اقرب و سائل در چون  
 اطلاع حاصل اولور. امراض و دوا کما ینبغی بیلنه بونون زیاده معرفت ینه بودن  
 زیر اهر در مقابله سنده بر نجه دوا. و هر یخ مقابله سنده بر نجه شفا وضع  
 اولشدر. راحت لطف و احسان قبل محقرن ظهور ایتد که موجب ازیاد عرفان  
 اولور بروحه دخی صفت کمال در بود رجه بلند در بدنی انسانید هیچ راحت کی  
 کمال بو قدر راحت ایه صحت ایل اولور. بو صحت دخی وافی اولان علم طبید واجب  
 الوجودک الطافندن صحتدن زیاده لطف اولور. بو عطیه یر طبیب نائب متاب  
 حق اولش اولور. زیرا طب با مع النفعدر. طبیب که حقیقت شایر و اصل اوله  
 عجایب و غرایب که قدرت الهیه وار در. ترکیب عالم اسرار و طبایع نباتات و جمادات  
 و حیوانات و امثالها بحسب المقدور عارف اولور. بو قضا با بوجهله بلنک جائز  
 اوله شبه بو قدر که علم طب اشرف علوم اولور. اما فضیلت علم طب بایات محکمت  
 و احادیث مشهوره و روایات منقوله ایل ثابت در **قوله تعالی** یخرج من بطونهم  
 شراب مختلف ألوانه فیه شفاء للناس بوایت شریفه ده عسلک شاننده شفا  
 اولوب. اول شفا انسانه مخصوص اولور و غی اشباهه خاصه اولوب طبک فضیلتی  
 اثباته دلیلدر. بوکا مناسبت جناب رسالت پناه بیورر که **العلم علان علم الابدان**  
 و علم الادیان علم بدن علم ینه تقدیم اولنسی تحصیل طاعت و عبادت و تکمیل دین  
 و شریعت صحت بدن دن غیر ایل اولور و غی نکت اید در **قوله صلی الله علیه وسلم**  
**اشان لا یصحان الضمیع الخی و المرضی الخلط** بو حدیث شریف خود حضرتک قواعد  
 طب بیان ایلد و کن مبتندن زیر اصحیح المزاج که حاویر هیز اید مرضی صاحب



خلط کبی تصحیح مزاج ایلدو کین اشارتدور بوندک مثالی طلحه ابن زبیر حضرت تیری نقل  
 بیوررلر برکون جناب رسول الله صلی الله علیه وسلم به مجلسه راست کلام مبارک  
 اللہ برابو ارایدی حضور عزت موفور لرینده اداب ایلده اوتوردیم بنسوت  
 بیکاییدوبیا نکشت فرسکا فیلده اول سفر جلی بکار می ایلدیلر بیورر دیکر که بواوانک  
 خاصه سی تطیب نفس و تقویت قلب و تصفیه صدر انکدر وینه مزبور طلحه  
 حضرت تیری بیورر کر که رجاعت حضور فخر عالم صلی الله علیه وسلم کلدیلر قرغین  
 بودی واعضا منضعیف اولدی دیوانها ایلدیلر حکیم الهی حضرت تیری ابن ابل شریح  
 امر ایلدی اصحابک قنیه حضرت تیری بیورر دیکر که انبیاء بنی اسرائیل بری ضعف  
 بدنن خلاص ایچون باری تعالی به نیاز ایلدی اول بنی به وحی کلدیکه کوی البان ایلده  
 طبع ایلک بزاند قوه و دبعه ایلک وینه مزبور قنیه حضرت تیری روایت  
 بیورر کر که حضرت کلیم الله علیه السلام مرضی طیبیه واروب دوا طلبدن  
 منع ایدردی مبارک سن شریفارینه وجع عارض اولدقد توکل بیورروب دوا به  
 مراجعت ایلدیلر وصحت رجا ایلدیلر **تربیان تبطل مکتی بونک علی کلام عزت**  
 مشحونی وارد اولدی مرتبه کلیم الله خود معلومدر ینه جناب عزت حکمک  
 ابطالنه و حضرت موسی نک توکلنه رضا ویرمدی امدی احادیث صحیحہ دندر  
 فخر عالم بیورر مشدد **طوبی لب الدقیه سلطان عادل و طیب حادق و نهرجار**  
**وسوق قائمه** زما نموده الحمد لله تعالی سلطان نماز عاده ایلدر و هرگز ظلمه رضای  
 هایونلری بوقدر نهرجار بمندهی کاغد خادم واسلاموله کلن سولردن سوق  
 قائمه خود هرچار سوده و هر بولده بر سوق قائمدر اما طیب ما ذق  
 احوالندن چندان معرفتمز بوقدر زیرا اکثر بن مشاهد ایلک قتی ساده کوردک  
 خدا بیلور که کسبه سوء ظنن و غرضمن بوقدر اطباء دن اگر اسلا میون واکر  
 سائر ادیانک انجی کتب تنبع ایدرم دیو کتا بولک جلدن متلذذ در لر تجربه  
 و علم چندان معرفت بوقدر چوقی ادویه مفرد و مرکبه بی کورد مکه اخوانن  
 تشخیص ایتموب عطارک قوی ایلده عمل ایدر تقصیر ایلدن سوال اولنسه  
 مرض موافق و عطار صادق بوقدر لر حقیقتن بوا یکسی وارد رانا طیب

حاذق بوقدر بزینه کلامن رجوع ایدر لوم معلوم اولاکه طبک علن و عملن اگر  
 ارکان و امرجه واکر شرح و مفردات واکرا قرا بادن که بوقدر مرکبانی و کلیاتند  
 کتا نموده بیان انکی الزام ایلک ویزم کتا بمنبر مقدمه والقی تعلیم و بر خاتمه بمنبر  
 چونکه مقدمه بیان ایلک شمدن کبر و رجوعن تعالیم سته به و خاتمه در و الله اعلم  
**بو تعالیم سته نک تعلیم اولی بر فصل وایکی سفر متعلقدر سفر اولید اوج**  
**باب وسفر ایلد ایکی باب وارد فصل اول علم طب بیاندر در علم طب بر علم**  
 در که انکله احوال بدن انسان معلوم اولور مثلاً صحت و مرض ندر و صحتی نیجه  
 حفظ قابلدن و صحت که زائل اولانه وجهله اعاده ایدر بقدر امکان بیان اولور  
 و طبیعت که قوته محتاجدرا نی طریقله نگاه قلنی اولور و کالات بدنیه که قوی  
 ثلاثه در انک افعالنی اعتدالده رجا قلنی مقتضای طبیعتدر نه کیفیتله در و امور  
 طبیعی که اشیا دیکله معروفدر که بدن انسانینه اعتدال مجازی اندن عبارتدر  
 موجد اولور سه صحیح و قائم اولور اول اشیا که بزوصفا ایلک ارکان و مزاج  
 و اخلاط واعضا و ارواح و فوادر **سفر اولی نک باب اولی قواعد کلیه که علم طبه**  
**متعلقدر ایکی قسمدر** قسم اول قواعد طبیعتیه بیان ایدر که اول امور طبیعتیه  
 بیاندر در ایدر معلوم اولاکه ارکان در تدن **نار** در طبیعتی چار و یابس در موضعی  
 تحت فلک قردر خفیف مطلقدر قائم سی تخمین و انضاج و تحلیلدر و تلطیف  
 و احراقدر ارکانک ایکی **هوادر** طبیعتی چار و ورطیدر خفیف بالاضافه در  
 موضعی تحت کره نادر قائم سی تحلیل و ترطیب و اشیا بی تحلیل قلددر ارکانک  
 اوچینسی آب در طبیعتی بارد و ورطیدر موضعی تحت کره هوادر ثقیل بالاضافه در  
 قائم سی ترطیب و تلپین اشیا یصلبدن ارکانک در در نخی **خاک** در طبیعتی بارد  
 و یابس در ثقیل مطلقدر موضعی اوسط عنا صردر قچن اشیا ی رقیقه بی حفظ این  
 غلیظ ایدر و ثابت قلدن **باب ثانی امور طبیعتیه دن مزاج بیاندر در اکا کیفیت**  
 اولی در لر که عنا صرک اجتماعیدر چونکه عنا صر اربعه بدنن جمع اولر متفرق  
 اولور اگر ماس و متعلق اولر لر بر لر یله میانلرنن اول جزانک کسرو انکار واقع  
 اولور بیکه کیفیات متضاده مخالفه واقع اولور اول کیفیت مزاج در لر بعضی کیفیت



اغراق باض اولور دیر لر بومذ هب مره و حور زیر امزاج معتدل و غیر معتدل اولور  
مزاج که معتدل اولور برنج و وجه اطلاق ایله شلورد **وجه اول** که ده و کیفه معتدل  
اولمقد شول وقت که میل عناصر متساوی اوله معتدل حقیقی اولور بوا یسه  
خارج و مرده اولور **وجه ثانی** که و کیفه عناصر بر وجه اوله که اعدال و افعال  
بر وجه البی ممکن اوله مثلاً اسد که حرارتش غلبه سی کا تهور قوی اعطا ایدر  
ارنب که طوشند برودتی کثیر و حرارتی قلیل اولمغه خوف و جینی بر مرتبه ذکره  
تعبیه محتاج دکلدر امدی اعتدال مزاجی بزاول وقت بیوز که ادویه اغذیه بی  
بیل و مزاج شخصی معلوم ایدر بومذ می یله که مزاج معتدلیدر و غیر  
معتدلیدر و اصل اولوز بوتقد برجه مزاج غیر معتدل که سکر دردی مفرد  
**حار در بار در طب در یابس** در ایدر مزاج که اعتدال دن تجاوز ایدر اول شخص  
اول مزاجه منتظر اولور نتمک سوء مزاج بحسب الماده دور تدر **صفرا در در**  
**بلغم در سودا** در اعتدال موالید ثلثه مزاج انسان متعلق در مزاج انسان  
اصنافه در اعتدال مزاج اعضای انسان جلد و رطوبه و صلبه و سببه و جلد  
سائر انا ملدر بعد جلد کف انسان بعد سائر جلود اعضای انسان در و انسان  
دور تدر بریسی **سن** دور که حدیثه دخی دیر لر و بری دخی **سن شاب** در او پنجی  
**سن و قوف در** در پنجی **سن شیوخ** در تفصیلی بود که سن نوکه دینمش  
ایدری سن طفولیت در که ابتداء تولد دن مستعد حرکت و لجه واقع اولان اوقات  
در که بوکاسن صبا دخی دیر لر و سن غلام ملحق و حد بلوغ در و سن شاب بدور که  
او توزیش باشنه دکر نموا کا دیر که انسان اقطار ثلثه سنده یعنی طولند  
و عرضند و عمق در تناسب طبیعی اوزره متزاید اوله بوقوت تنبیه اغر عسر دك  
اولمز بلکه بونریاده کلاک مقدار معینی وارد که اکا و اصل اولد قدر صکره قوت  
تنبیه واقف اولوب عملد ک قالور بوکاسن و قوف دیر لر دخی انسان در قدر سیمین  
اولور سه طولند بر غر دل زیاده اولماز و سن نمود اولماز و سن کولت که  
ترکیده اورن یا شلور دیر لر بوکاسن انحطاط دخی دیر لر بو سنک اریا سنک  
انحطاطی قتی ظاهر بری دخی سن شیوخ تدر بو سنک صاحبه انا فاشا

اخر عسر دك ضعف و قوت مقرر در **باب ثانی** **اغراق باض** در ایدر اخلاط که  
ذکره سبق ایله تفصیلی بود که فجن غدا دهانه داخل و بیرون نازل و مطلق و مدک  
معدیه و اصل اوله معدیه بر قوت وارد که غذای طالبدن وانی معدیه جاذبدر  
بوقوت بدنک جمیع اجزا و جمله اعضا سنده وارد بر پس غذای معدیه دن کیده  
و کبد دن جمله اعضا بر ایلور بوقوت قوت جاذبه دیر لر و غدا بو موضعده اعنی  
معدیه بر مقدار کلک ککر که قوت ها ضمه هضم عین اشلیه و الاغدا  
هضم اولمدر بدنک جزو بدل ما تجل اولماز پس قوت ککر که غذای بو  
محل تمام هضم و لجه طویه صالیور میه بوقوت قوت ماسکه دیر لر بوقوت  
ماسکه غذای ماسک ایدر کن بر قوت دخی وارد که غذای هضم ایدر اعنی  
صورت اولی سندن چقر و بجزویدن اولمغه مناسب صورت قویا بوقوت  
قوت ها ضمه و بونک فعلنه هضم دیر لر و غدا نکر هر جزوی هضم اولوب  
بدنک جزوا و لجه صالح دکلدر بلکه لطیفی هضم اولوب غلیظی و کثیفی فضله  
اولور بدنک خارجه دفع اولی ککر که بدنک ضربه ککی ایلیمه پس اولکه فضله  
ایدری خارجه دفع ایله ک قوت دافعه دیر لر **سن** **مخوب اولان ابوابک اول هضم**  
**بیان در** ایدر هضمک درت مرتبه سی وارد که هر مرتبه بر موضعده اولور و هر بر  
مرتبه نکر بر فضله سی وارد که موضع هضمک قوت دافعه سی آنی طشره بر دفع ایدر  
برفی ضرر دن دفع ایچون **مرتبه اولی** معدیه در کما دیر که هضمک ابتدایی  
دهانه در زیر سطح داخل دهان سطح داخل معدیه متصلدر و ملاصفدر  
ها نکه غدا دهانه کبر و بضع ایتکه باشلندی فی الجمله هضمک ابتدایی حاصل  
بر هضم آنها سنه معدیه ده بعد زمان و اصل اولور غدا که معدیه ده بو هضم  
منهضط اوله کشک تخینه مشابه اولور یعنی قویوتر خانه کبی اولور یونایندر بوکا  
کیلوس دیر لر بو هضمک فضله سی معاطر بقدرن مقعده و اصل اولوب خارجه  
من دفع اولور **مرتبه ثانی** هضم کیده اولور اول ایله منهضم اولوب کیلوس  
اولان غدا نکر لطیفی معدیه دن ماسا ریفادید ککری طهر لره کبر و کیده متجری  
اولور و ماسا ریفادید ککری انچه طهر لدر که بر طرفی نهایت معدیه و طرف



اغزی معقر کبد اعنی قره جگر که چقوری طرفه متصل در پس لطیف کلاوس  
 ماسا ریفادن کبد و اصل اولی کبد ده تکرار طبع و نفع بولوب بر هضم دخی  
 اولور بو مرتبه به اهل یونان کیموس دیر لر بو مرتبه ده اخلاط را ربه متمیز و متکون  
 اولور زیر اجزاء ناریه لطیفه سی حرارت و یوست سببی ایل احتراقه مایل  
 اولوب کمال خفتد که ناریه لازمه در جملتک اوز رینه چقرا کاصفر دیر لر  
 اجزاء ارضینه کثیفه سی و رزیت کبی شاغه چکر کا سودا دیر لر بوا یکینتک  
 مابینند اولان اگر نضج تام اولد یسه دم اولور اگر نضج بولوب  
 بر مقدار خام قالدی ایه بلغم اولور ناخسته قالدوغی جهتک **مرتبه ثالثه** هضمک  
 بری عروق در زیر اخلاط مذکور جکر که جانب بخندک یعنی عری طرفندک  
 متصل عرق کبیردن که مجرقی و عروق صفاری بدنه متصل در عروق مذکور یسه  
 اقرب اینوب عروق بر هضم دخی اولور بو هضم سببی ایل بدن جزوا اولوب  
 اعضا اولغه صالح اولور بو هضمک فضل سی بخارا اولوب سامات بدنن  
 مختل اولوب چقر کبیرن تا عروق و و سخ اولور حتما ملره کیسه ایل چیقن  
 کیر لر بولرد و بعض حرارت بدنیه ایل مزاج بولوب فصل اولور **مرتبه رابعه**  
 هضمک بری دخی اعضا ده اولور زیر اغدا مزبور کبد ده اخلاط اولوب عروق  
 کباردن عروق صفاره که جدا اول و سواقیدر واضع دیر لر و کیلور و انلردن دخی  
 خرده عروق که عروق لیفته دیر لر غایت صغیرنک و توری خرما لینه تشبه  
 ایتشردن انلره دکلو بخرده جه اغزلرننک ترشح ایدوب اعضا یه ملتصق  
 اولور و لون قوامه تمام مشابره اولوب عضوک تمام مختل اولان جزیه سنه  
 بدل اولور و عضوا اولور بوا غر مراتب هضمک بو هضمک فضل سی منی در که  
 ماده ادی اولغه لایق اولور ایدی اخلاطون **دم** مارور طبعی طبیعی  
 یاغیر طبیعی اولور دم طبیعی اولور که جکر ده حاصل اولش اوله شکل سرخ  
 و شیرین و معتدل القوام در وی رایحه در و عفو نندن مبتدا در فائز سی  
 بدن انسانین بدل مایختل اولوب روح اولمقد **انام** دم غیر طبیعی ذکر اولنان  
 اوصافنک مبتدا و مفقود اولاندر بلکه ذلک به مخالف اولاندر **انما فصل**  
 لون در ریه

طبیعی یاغیر طبیعی در طبیعی اولان اول صفرا در که رغو دم طبیعی بر قریب اولاندر  
 علامتی لطیف اخرنا صعد و خفیف در فائز سی اعضا دن بعضنه ده طبیعتیه رقت  
 و بر مکه بدرقه و هادی اولوب دم بجای عروق ضیقته دن کچور مکه سبب اولماسیدن  
 و ریه و اکا مشابره اولان غدا ویر مسیدن و بدنه حرارت و یروب مبتدات  
 مناره دن امین قلسیدن و کاه بو صفرا دن بر مقداری مراره به دو کلور و ذخیره  
 اولور و مراره دن امعا به بر مقدار دفع ایدر امعا که حدت صفرا دن خبر دار اوله  
 دفع انقال و اخلاط ایدوب اخلاط لزجه غسل ایدر اما صفرا غیر طبیعی ایدر  
 بری مره صفرا در که یسه صفرا سوخته ایله مخلوط اولور ایکنی صفرا نخی در که بلغم  
 غلیظ ایله مخلوط اولشدر اوچنی او صفرا در که کراخی اللون در اعنی لونی براسیه  
 بکیر بوا اول صفرا در که یسه صفرا سوخته ایله مخلوط اولور که لونی سودا به قریب  
 اولشدر **در دخی** صفرا در که زنجاری اللون در بوا اول صفرا در که زیاده  
 احتراق بولغیه سیمته قریب اولشدر بشنجی صفرا در که احتراقی حدن  
 اشوب افزون اولغله بیاض اولشدر **التنجی** اول صفرا در که اقسام سودا ایله  
 مخلوط اولشدر **یدنجی** اول صفرا در که دمون حاصل اولشدر سببی دملش  
 لطیفی **اجراق** اولغله صفرا در و نمشدن **اما بلغم** طبیعی اولق و ارغیر طبیعی  
 اولق و ار بلغم طبیعی اولور که دمه زیاده مستحیل اول فائز سی اولور که بدنن  
 قان از اولر غری زمانه قانر مستحیل اولور زیر حقیقتده دخی خامدر  
 نهایت غیر نضجیدر بدن غدا اولور و غندن ماعدا اعضا به دخی غدا اولور  
 مثلاً دماغ و بدن رطوبت زائد حاصل اتیه حرکات بسیار ایله یا بولوب  
 متضتر اولور دخی حین ده بلغم کا امرا داید و ضررین دفع ایدر **بلغم** ده ایکی  
 وجه واردر بر یسی طبعی و بر طبعی درت قسمدر **بلغم** نفعی **بلغم** مالح **بلغم**  
 خامض **بلغم** عفس در بر وجه دخی طبعی و لما قدر کا مسبح دیر لر لی لذت اولور  
 بولغتمک ماینتی غالبدر بوا اول بلغم در که مالح در مره صفرا ایله مخلوط در بر  
 نوع بلغم نوعا ماردر بلکه برودت مائلدر شول نوع که خامضدر اول بلغم در که  
 زیاده حرارتی ضعیفدر هیچ نفع کور نمشد و شول بلغم که عفسی در ارضیت



ایله مخلوط در غالب کثافت در برود و بهر سته مائل در قوام جهت در جدار قیقد در  
 بوانواع در بون در کثیف بود در بلغم غیر طبیعی جهت قوام و بخت لکه قسمی  
 در تدر **قام و خصی و جفتی و زجاجی و مانی** در بلغم خام غیر طبیعی مختلف در  
 غلظت اجزاء محسوسه سنگ و اختلافی و اضح در بلغم خصی غیر طبیعی حالت  
 بدن و قالمقیله حرارت اکتانصرف ایستد اجزاء لطیفی تحلیل اولور و جزو کثیفی  
 باقی قالور **زجاجی** اول بلغم غیر طبیعی در که قوامی بلکه خلط لزج هیستند ایله ولا  
 آب بجلای زجاجه مشابه اولو مانی اول بلغم در که غیری طبیعی که بدند  
 قالوب حرارت انی تصرف ایلبوب لطیفی تحلیل و کثیفی قالمش اولو بلغم زیاده  
 آرد در مائیتی غلبه **سودا** طبیعی اولی و ار غیر طبیعی اولی و ار طبیعی اول سودا  
 در که دردی دم صالح در فائده سی بعضی اعضا به متانت ایله غذا و بر مکرر  
 و اعضا و عظامی محکم قلمقد در و بی متین قلمقد در عظام اولور و در صالحه ملائم  
 اولی اعضا به قوت اعطا ایدر وقت حاجت طحاله دو کپور ذخیره اولور  
 شول وقت که طعامه شهوت قالمش سودا در بر مقدار معدیه و اصل اولور  
 خوشی جهت ایله اشتها و برور غذا اشتها بون در عبارت **سودا** و سودا غیر  
 طبیعی خلط محروق در که احتراقی غیر طبیعی در و خلط طبیعی اول زمان اولور که  
 مکرر حاصل اوله بونقد برجه ماده دم صالح اولغه غذای صالح لازم در  
 مثلاً غذای غریب و شیرین بدن صفرا اولور و غلیظ و رطب اولان غذا بلغم  
 اولور غذای غلیظ و کثیف سودا اولور و غی **سفر ثانی** **منسوب اولات**  
**ابواب اولی اعضا بیانند** در معلوم اولاکه اعضا آنی انسانیا مفرد در  
 یا مرکب در اعضا مفرد اولور که اسم و مدکل آنک جزوی اوزرینه مفرد  
 اطلاق اولنه استخوان ریزه کبی که اسم و مدکل آنک جزوی اوزرینه مفرد  
 اطلاق اولور عضو مرکب بونک خلا قیدر مثلاً عضله و غشا و لحم  
 و عصب که بونلری مفرد ذکر ایدر سک مفرد عظیم اولور که تمامت اعضا  
 و ثبات و قوام دیمک صحیح اولور و عضو دیگر که عضو و فدا غنی کرد در  
 صلب در فائده سی اعضا صلبه به اتصال و بر مکرر و اعضا نرمه متصل

اولقدر

اولقدر و عضو اخری در دخی عصب در لون بیاض در مینتی دماغ در که اندک تقسیم  
 اولور فائده سی اعضا اخری و حرکت و بر مکرر عضو اخری در دخی شریان در  
 بوعرق محرق در که ابتدای قلب در و مینتی قلب در روح دماغه و جگر بونک  
 واسطه سیله وارور و اصل اولور کذلک سایر اعضا به دخی روحی بواصال ایدر  
 عضو دیگر که مینتی مکرر فائده سی غذای جگر در اعضا به ابرش در مکرر بر  
 عضو دخی غشاء در بر عضو لطیف در که کمال مرتبه نازک در جزء نسنه ایله قنایق  
 قابل در فائده سی اعصاب و ربا طک کنوریه بافته اولسیدر **اعضاء رئیسه**  
 بیان ایدر که مرکب اولان رئیسه بر لر مبداء ارواح و قوا اولور و چون امردی  
 اعضا رئیسه اوخدر بری قلب در که خزینة الله در بری دخی دماغ در و بری دخی  
 کیدر در بقا نوع ایچون بعضی فائده انشین دخی اعضا رئیسه دندر و روح  
 دخی اوخدر بریسی روح حیوانی در و بریسی روح نفسانی در و بریسی روح  
 طبیعی در و روح عند الاطبا بخار در که اخلاطک الطاف در که حاصل اولور  
 و اکا مفر قلب در لر و اکا روح حیوانی در لر شریان در دماغه ابرشور و حرارت  
 لطیفه بی دماغ اندک سببی ایله تصرف ایدر نفع نام و برور مستعد فیض اولور  
 اول حاله قوت نفسانی آنکله فایض اولور شول وقت که حیوانیه شریان در  
 کیدر کلور کبرک حرارتی اکا مستعد فیض اولغله روح طبیعی اولور بود فعه  
 روح طبیعی کم فایض اولو ایکی جوهر که حصوله بادی اولور بری نفس ناطقه  
 در کیم کلام مجید بوندر خبر و برور و بری بخار لطیف در که اطبا کلام در  
 ذکر ایدر لر **هزه محلله** که روح ذکر اتسه لر بو بخار لطیفی مراد ایدر **سفر ثانی**  
**منسوب اولان ابوابک باب ثانی قوی نفسانی بیانند** در ایدر قوت  
 مبداء فعلی آنک حاملی روح حیوانی در بوقوت خوانیه دیدر و کثر بر این  
 در که روح دماغه و کیدر و سایر اعضا به واصل ایدر و روح نفسانی  
 قوت نفسانیه نک حاملی در اعضا بوقوتک خاد میدر که اعضا به حتی  
 و حرکت بونک واسطه سیله واصل اولور و روح طبیعی قوت طبیعی نک  
 حاملیدر و ورید کیم اول عرق معهود مسبق در روح طبیعی خاد میدر

مینتی نخ

ورید در روح

بوندر نفسانی

اولور و قوت نفسانی







انسانك ككزنده مقدم دماغه لحم نرسینه مشابه خاتونك مده شنه بکرات  
 پاره سی کیدر. **اوچجسی قوت** ذاتقه در انسانك لسانك جرم اعلا سینده  
 قونلشدر. اجی وطلو بونکله ادراك اولنور. **دور دجسی قوت** سامعه در دلوکله  
 دینده مفروضه در انسانك اصواتی بونکله ادراك ایدر بشجسی قوت باصره در کوزک  
 رطوبت جلده سینده یعنی بکنده در جمله مبصرات بونکله ادراك اولنور صنف  
 ثانی حواس باطنه یر متعلقه بودخی بشدر. **اولکسی قوت** مشترکدر مکمل بوقوتی  
 بروضه تشبیه ایلشاردر که اچنه بش عدایر مق آقه. **ایکجسی قوت** خیالدر  
 ادراك اولنان نسنه لری غایب اولور قدر نصکره بوحفظ ایدر. **بوقوت**  
 اولسه انسان یاد ویش ندر بلزدری. **اوچجسی قوت** واهمه در معانی جزئیته  
 که محسوس اولیه ولیکن محسوساتدن ماخوذ و محسوساتر متعلق اوله انلری  
 ادراك ایدر بوقوت اولسه قیون فوزیسندن صداقت حقیق ایدر و بریزان  
 اولیدر. **دور دجسی قوت** حافظه در واهمه ادراك ایدر وکی معانی حفظ  
 ایدر بشجسی قوت متصرفه در انسان بوقوت المعانی جزئیته ارا سنده تصرف  
 و تدبیر ایدر و ترکیب و تحلیل ایدر. **انواع** تخیلات جزئیته بوقوت ایلله  
 ادراك اولنور قوای محرکه دخی یکی نوعدر. **بری قوت** شهوتیه در بوقوت سببی ایلله  
 نفس کنویه مطلوب و ملایم اولانی جذب ایدر ناملایم اولانندن کرینر  
 ایدر. **بریتی دخی قوت** غضبیه در بوقوت سببیله نفس کنویه منفور  
 و ناملایم اولان نسنه دفع و تبعید ایدر معلوم اوله که قوای نفس انسانی  
 مرکبات عنصری در موالید ثلاثه که معدن و نبات و انساندر. **اشرفی** مرکبات  
 ثلاثه عناصر اربعه دن حاصل اولور که بونلره ماده واقع اولمشدر. **بوقوت**  
 سببدر عناصر اربعه دیر لافلاک که اسباب فاعله کیدر بآء  
 تسعه دیر لر **تعالیه سته** نك تعلیم ثانی سنده **برفصل ویش سفر وادر**  
**سفر اوله طقوز باب و سفر ثانی** الی باب سفر ثالثه **بشن باب سفر**  
**رابعه الی باب سفر خامس** ده یری باب **وارد** **فصل** قوای علم طبعی  
 بیان ایدر آمدی مرض بدن انسانینك هیئته دیر لر شول نسنه کره

زیران

اصدار

احداث ضرر فعل ایدر بونلردن خارج دکلدر بواحوال قوای ثلاثه حیوان  
 یا نفسانیدر یا طبیعیدر که انلرک افعالندن در بواحوال اوچ قسمدر  
**تغیردر**. و **نقصاندر**. و **بطلاندر**. **تغیر** اولور که باصره بعضی نسنه  
 ادراك ایدر که خارجدر اول نسنه نك وجودی اولیه. **نقصان** اولور که  
 باصره بعضی نسنه کورمیه. **حال** بوکه انك وجودی موجود اوله و **بطلان**  
 اول نسنه در که هیچ کورمیه. **اعمی** کی و مرض اولور که بی واسطه ضرر فعل  
 ایدر اگر حدوث ضرر واسطیله اولری ایه سبب دیر لر هواکی که مغفین  
 اوله و خلط فاسد پیدا اوله. **اول** عرض عفونت سبب مرض اوله حتی کبی  
 و عرض اولور که مرض انك سببی ایلله اوله صداع کبی که انلرک حتی حاصل اولور  
 عرض اولور که صداع مشتغل اوله اول وقت مرض اولور. اگر صداع خلط  
 خلط دماغ فاسد و رقیق قیله سبب نزول اولور. **بومجث** اوچ مقدمه  
 نك بیاننی مقتضیدر که طبیعه انی بلك لازمدر. **مقدمه** اوله اوچ  
 وجه واردر. **وجه اول** امراض و مرض اوچ جنس اولور و غنی بیان ایدر  
 جنس اول سوء مزاجدر که یری نوعدر جنس ثانی ترکیب امراضدر که یری  
 نوعدر. **بریتی** شکل مرضدر شکل اولور که افعال مرض اوله. **نوع** ثانی مرض  
 مجاری و جوفدر که مقتضای طبیعت اوزره کشاده اولیه زیاده اچله  
 یا خود مستورا اوله. **نوع** ثالث جوف او عینه منی و معدن در که بر نسنه  
 واقع اولغله آرام و یر مشدر. **معدن** و کیس خایه انسانی کبی مجاری  
 و عداد و کیس نك و تار اولمشدر. **بومعنا** بطون دماغ و تجا و یف  
 قلبه قاتی ظاهردر. **نوع** رابع امراض صفایجدر که سطح عضو خشن  
 اولغله مجاری یا پشمن اوله معدن نك سطحی کبی که اعتدالدر کوزانکله  
 موجب ضرر اوله یا خود ریزه نك مجاری خشن و درشت اولمقددر سال  
 ایجاب ایلنه سی کبی یا معدن نك سطحی صیرنجی اولغله غذای امسا که  
 قادر اولیه. **نوع** خامس مرض و ضرر بودرت قسمدر. **بریتی** عضو  
 کبدک موضعدرن ایر لما سیدر. اگر برینه کله انیز عاج دیر لر اگر کلیه



خلع دیرلر برقی کمی موضعندن چقه و حرکت قادر اولیه. وقتا که برینه  
کله ساکن اوله اگر محکم اوله و برینه کلیه حرکتدن قالد خلع ثانی دیرلر.  
**قسم ثانی** مرض غدد در بوکا امراض ترکیب دیرلر تعریف بود که عضو یا  
یاده یا ناقص یا منقطع اوله بغیر قطع مثالی انسانک بر مقاری یا التي  
یا دررد اولمقدور نوع سادس امراض عضول مقدار قدر اولمقدور  
برقان کمی نوع سابع تفرق و اتصال در که فعله مفترود اما امراض مرکبه  
بر مرض در که امراض اجتماعند حاصل اولور انک کمی نك علاجی عسیر در  
ورم کمی هم چاید و هم سوء مزاج و هم تفرق اتصال ایله حاصل اولمقدور  
مثلا ورم بخت الماده اولور سه التي فسط اولور و دردی اخلاط اربعه  
دن حاصل اولور **بیشی** مائی **التنجی** ریجی اولور او ایله ریجی که اخلاط  
حاره دن حاصل اولمقدور بالذات حار در بوقسم دمویدر یا صفرا  
ویدر یا خوا یکسندن مرکبدر یا خود بلغم ایله سودا دن مرکبدر و یا خود  
ایکی خلط دن مرکبدر و اول خلط بالظن بارد و بالمرض حار در شول  
ورم که دم محضدن حاصل اولمش اوله فلفونی دیرلر و شول ورم که  
قولقدن اشاعه یا قولقدن یا کردند یا بود قسند اوله بو نوع  
ورمک سمیتی اولور اکا طاعون دیرلر کلدر آمدی ورم بلفنی که  
بو محله مذکور در ایکی قسم در بر قسم ورم رجفدر که اکا و عیا دیرلر  
و بر قسمه سلعه بشا دیرلر بوا یکی ورمک بیری برنک فرقی بود که  
ماده و عیا مخلوط در جز عضول سلعه ایله مستمدر غلافی اچند  
اولور هیستند در ورم سودای ایسه اوج قسمدر بر قسمی ورم صلب  
ویری سوزنشدن ویری سرطان فرقی صلبه و سرطان اولور که صلب  
وجع اولر سرطان وجع شدید اولور بوا یکی قسمک وسطند غده  
حاصل اولور بوا اول غده در که غلافدن ایرودر و هر چانه میل ایدر  
و سرطان و صلبه محکم اولسه ورم مائی اولغه استقامت میل  
ایدن وقتا که سوزنش ایله تعبیر اولندی بر ورم مائی در که ایکی نوعه

تیند

ظاهر

ظاهر اولور برینه پنج و برینه نفخه دیرلر نفخه اولور که نفخی جوهر  
عضوله مخلوط در نفخه که بووری کوره سن حش ایدر سنکه مقاومت  
ایلر و معدود طوتمز نفخه بونک خلا فیدر ویری شوردر که اورام کبارده  
اوج حالدن خالی دکلدر بری نفخی بوغیکن متفجر اولور لطیف ماده  
تخلیل ایدر و غلیظ و کیف اولور و ورم صلب اولور غام ماده تخلیلی  
ایله که کیده هر ورم اچون دوزیت زمان وارد رابتدادر و تزیاید در  
وانتهادر و انحطاط در ابتدا اول زمان در که مرض ظاهر اولور ماده  
دو کولور انا فانا زیاده اولور لیکن ظاهر اولماز تزیاید اول زمان در که  
روز بروز زیاده اولور و ظاهرا اولور انتها اول زمان در که ورمک  
زیاده اولمش قلیل اولور اما نقصانی ظاهر اولر انحطاط اول زمان در  
ورمک نقصا ظاهر اولور و انقطاع بولور آمدی بوا وقاعدن کلی و جزئی  
اخر مرضه دك مرضه نوبتی اولور بو معنا غت د اثر ایله حتای ربع دآزده  
مشاهد در تعلیم **ثانی** نك سفرا **اولی** که طغوز **باب** **وزرینه** **ایدری**  
**باب اول** قواعد کلیه که بو عمل وارد رانی بیان ایدر یعنی اسباب احوال  
بدن انسانیدر که صحتدن و مرضدن بحث ایدر جمله بیری **سبب بیانند در**  
**سبب** دیدر و کمز یا تغیر احوال بدن یا حافظ احوال بدن بوسبب یا ضرور  
اولور یا غیری ضروری اولور اسباب ضروری التي در بری هوا و بری  
مأكول و بری حرکت و بری سکوندر و بری نومدر و بری یفظه در  
اطنا بو که سته ضروریه دیرلر بری دخی حبس و استفراغ و امتک  
اعراض انسانیکه هوا به محتاجدر تعدیل اچون روحدر و قلبدر  
چونکه عضلات نفس منبسط و کشاده اوله هوا به احتیاجی ضرور  
ریدر که ریدر و بری دن و قلبه و روحه اعتدال هوا کله اگر هوا ده  
حرارت اولور سه قلب محروق اولور و اول عضلات که واسطه در قوت  
حیوانی قلبه ایله در و اعتدال هوا اولما یچن منقبض اولور انقباض  
ایله هوا گرم که قلبه داخل اوله تغیر حاصل اولور یعنی تغیر هوا



طبیعی و غیر طبیعی این تغییرات را در دو مغیرات طبیعی فصول اربعه ده  
 جوق واقع اولور. فصول اربعه اطباقند مذهب مجتهدین  
 خلاصه در وقت بهار اطباقند اول زمانه که نباتات و اشجار  
 معدوم ایکن موجود اولوب بالا معتدل اوله انسان پوشیده  
 محتاج اولیه تابستان اول زمانه که هوای ارضی بمرات زیاده  
 اوله و میوه لرنج تمام بولوب کمال بوله خریف بر زمانه که صوف از  
 اولور اما انسان پوشیده محتاج اولور. زمستان بقیات صوف در  
 اقبال بهار معتدل در تابستان حار و یا بسدر خریف بارد و یا بسدر  
 زمستان بارد و در طبع در بوفصولک مزاجی هر کس که مزاجه کوره در  
**باب ثانی هوای بیابان در هوای حار محل مرض اعتدال اوزره**  
 اولور سه وجه انسانه دمک حدتدن حرمت عارض اولور طراوت  
 و لطافت پیدا ایدر اولور. و اگر حرارت فراطله اولور سه اند روی  
 تغیر اولوب خضرت پیدا اولور بوکابا عا اولان دمک احتراقیدر که  
 رطوبت زیاده اولوب عرق اکثر اولور و بول قلیل اولور هضم ضعیف  
 اولوب عطش غالب اولور هوای سرد بدنی صلب ایدر. هاضمه قوت  
 و پرور و بولی فراوان ایدر فراطله اولور سه بومذکور آنک عکسی ظهور  
 ایدر هوا که رطبا وله هضم بد اولور. و بدن سست اولور. هوای  
 یا بس هضم چون رطبا اولان مواد نافع در زیر اعفونی محفوظ  
 ایدر حفظ وجود نوعا سبب اولور. هوای که کدر اوله موحش روح  
 اولور و بهارده اخلاط حرکت ایدر و باختلاف مواد مناسب اولان  
 امراضی حادث ایدر. زمستان امراض بلفیه حادث اولور تابستان  
 امراض صفراویه ظهور ایلدوکی کی خریفه اکثر امراض مختلفه حادث  
 اولور که اوفصلک و اخلاطک مناسبیدر. فصول ایوسو بهار در  
 بدی خریف در زیر هوای که عفونت نه مستحیل اولسی کیفیت حرارت  
 و پرورد له معا واقع اولسیدر. یا خرد پوست و رطوبت اوزره

بولور و عفون اولسیدر و فتنه عفونت اوله اخلاط بدنیته متغیر اولور  
 و سمیت کسب ایدر و قلب ضعیف اولور و روح فاسد اولور. بویله  
 هوایه و یا دیرلن **باب ثالث تغیرات بیابان در تغیرات طبیعی اولی وار**  
 یا غیر طبیعی اولی وار یا سماوی و یا ارضی اولی وار سماوی اولان تغیرات  
 کوکب ثوابت که اقابا یله اجتماعند اولور و او کوکب تأثیری زیاده  
 اولور جمله دن قلب لاسی نام کوکب و شعری یاتیه و غیره کوکب اجتماع  
 ایدرلن یا خود خسته مختیره دن مشتری و زهره شمس یله اجتماع ایدرلن  
 اجتماع علی درجه واحده اولور سه خرد هوای زیاده گرم ایدر و هوا  
 متغیر اولور و سائر کوکب داله دخی کرک مرصود و کرک غیر مرصود اولسون  
 تغیرات هوای بادی اولور مغیرات ارضی الیتدر. بری طول و عرض جبهتدن  
 اولاندر. اعتدال ایسه خط استوای بعد از قمر کوره در هر ولایت که  
 خط استوایه قریب اوله اعتدالی زیاده اولور. اقلیم اول و اقلیم ثانی  
 زیاده حار لردن. اقلیم رابع خط استوای صحره اعتدال مالکدر. بو  
 مذهب شیخک منزهیدر. اقلیم خامس و اقلیم سادس باز لردن. و اقلیم  
 سابع ابرد در زیر خط استوای بعد از اقلیم ثالث اقلیم رابع اعتدال  
 اعتداله اقریدر اعتدال مزجه سکان خط استوای بعد از اقلیم رابع اربابند  
 در بعد اقلیم ثالث صاحبان کدر بونلردن کیسه اقلیم خامس در مغیرات  
 ارضینک ایکنجسی اختلاف مساکندر. اگر بلادک جانب شمالیندن جبال  
 اولوب ریح شماله مانع اولور سه اعتداله قریب اولر. اگر شمال مفتوح  
 و جنوب مسدود اولور سه نوعا معتدل اولور. اگر شمال مفتوح اولوب  
 جنوب دخی مسدود اولوب شعاع افتاب واقع اولور سه معتدل دن  
 اگر بلادک جانب غریبیندن جبال اولوب شمال مسدود اولور سه اعتدال دن  
 بعد در اگر شهرک شرقیندن جبال اولوب طرف شمالی مفتوح ایسه  
 نوعا معتدل لردن و اعتدال مرفوع اولان دخی اولور. هر شهرک ارتفاع  
 اعتدالنه داله در بلاد مرفوع بلاد منخفضدن اعتدالدر تغیراتک در بعضی







دوا و شفا  
مستغفر عنك  
تدبیر ابوبی و فاضله یوز  
بیای ایدیم و اندن فضله یوز  
مفردات شریفه و صیغ  
قواندن عیال ایدیم که حکما و  
مستغفر عنک کتا یازند و قدر  
زیرا یوز ایدیم که کتا ظهور ایدیم  
صفا مستغفر عنک کتا یازند  
یوصوا یوز صفا سبب الی در دخی  
وزقون دخی مفردات اولند  
یوز کتا یوز و بیان لونی شد  
یوز صفا سبب الی یوزند  
یوز کتا یوز و بیان فلیطاب  
نقل غایت البیان

مثال کوچک کولترک صورلرک بلغم و عفونت حاصل اولور طحال سمر در  
استسقایه مؤدی اولور آب که د مور معدنرک چقه مقوی احشادر  
قوت شهوانیته زیاده. قارصوی پاک اولیجی نوعا اعتداله قریبدر  
اگر جریان ایله کلورسه عکسی اولورسه عصبیه ضرر ویرور مور و د تل  
اعتدال ایله اولیجی محرور المزاجه نافعدر آب پنج جریان ایله اطوب  
ثلج ایله مخلوط د کل سه هضم قوت ویرور وینر اعتدال حاصل اولور  
واشتها بیر غدا ویرر مقوی معدن کر مددر ماء کرم مفسد معدن وهضمدر  
بعض طبنا آب کرم استعمالنه اعتیاد ایدن استسقایه ذقی اولور  
دیشلر ایلیجی صوغشیان ویرر لکن اشتها یه اعانت ایدر ونفج  
ماده امکله امعائی غسل ایدر نه زیاده حار اولورسه قویجی اجزای شور  
تلیین ایوب بدن خشک ایدر ولاغر ایدر و جلد درشت ایدر ووب حکه  
کوزر و مر با حداثت ایله آب فرشادوری که اچمه سورلر اسهال ایدر  
معدن شب اولان یردن چقان سورلر جمله سی سهالی بغلر نخاس  
معدنرک چقان ماء مصلح فساد مزاجدر قرشون وقلای معدنرک  
چقان سورلر در قرجه تولد ایدر سر و وار دج و جام دیلر نرک چقا  
سورلر جمله میاهلرک انفعدن خصوصیات صفراویه بلکه جمله حیاته  
نافعدر اما حداثت خما کچد کون صکره شون اکثارا تیه لر تعلیم ثانیته  
سفر نایسنده اولان بشن بایرک باب اول اجتناس واستفراغ  
بیانده در سبب اجتناس قوت ماسکه نک ضعیفدر و بجرانک  
ضیقندر اولور سد ایسه ماده لزجه غلیظ و کثرت مواد دن  
اولور که حسد فقودن فضل جانب اخره منصرف اولمادن اولون  
استفراغ سببی اخر نک فساد ندر که حبس اولور چون قرق  
دافعه و ضعف ماسکه واقع اوله اذی حاصل اولور بوکتره ماده  
ثقلت ایله یاخود تدریجیه رقت حاصل ایدر ووب مجرای کشاده بولر تفرقا  
و اتصال واقع اولور بونک هر بری اسباب موجب اسهال اولور



چونکه احتیاس واستفراغ اعتدال در کدر این انواع مرض ظهور ینیه  
 بادی اولور علی الخصوص اعتدال در خارج اولور **باب ثانی خام**  
**بیان در تمام کایوسی کشاده اولوب بناسی قدیم اولاندر هواسی**  
 خوش و صوری معتدل اوله و حمامه کیرن آدم اول قدرانی خانه ده  
 او توره که عرق کلوب دو کله مبرود المزاج بلغمی برانی خلوت نافه در  
 حمامه اولکه خانه لری بارد و رطوبه ایکنی سی ماز و رطوبه ایکنی  
 خلوق ماز و یابس در حمامه ابدانه اثری واضح در بالذات کرم ایدر  
 و بالعرض برودت و برور کثرت تحلیل و اورد زیاده مار اولان مو جلدی  
 درشت ایدر داخله کیرن که رطوبه ایدر اگر مراد عرق ایسه اول و ایکنی  
 خانه قاتنه میسرور زیاده عرق در برهین لا زمدر تا که برینه مایه  
 فایض اولیه اگر زیاده عرقه احتیاجی و ارایسه یعنی مرادی تحلیل  
 رطوبت ایسه بالکراتی خلوت طاقی اولور و غی قدر او توره تا کیم  
 عرق شایع اوله اما جوق مود و کفیه و یک بمیه حمام معتدل  
 اولور سه طوق حمامه کیرن مادی سرد لکن سن دن خوف ایلمک  
 لازمدر علامت سنه کرائی و تمدد جانب بمیندر بویله اولسه  
 سر کجین بزوری ندرک ایدر و حمامه اول حار سنه بمیوب حمامه  
 کیرن اگر بدوی بارد اولور سه دخی موجب استسقا در قول هر چه که  
 هر استسقا و یرمیه و آج قزیه حمامه کیرنش اولیه انفعی بر مقدار  
 طعام اکل اولوب اثار هضم ظاهر اولند قدر نصکره حمامه کیرن مکرر  
 حمام اگر چه قابضدر اما بارد بیلتری عضو ضعیفه دو کور سستی  
 جسد حاصل اولور خصوص جوق او توره و حمامه دخی مولد  
 اختلاف و اورد در مثلاً کیرنی اولسه و بورق و اچی ملطف و محلل  
 اولوب زمیلی زایل ایدر جوق علت نرافه در جمله دن علل  
 جلودی زایل ایلوب جریه و ضعیفه نافه در ابخاس و جدید  
 و قورشون جمله معدن دن چکان بارد و رطوبه اولان مزاج ایچون

نافه در و وجع مفصل واسترخاضیق النفس و مرض کلیه یردخی نافه در  
 شکسته که بسته یر قوت و یرر و جیاندر و ورمه نافه در همان لازم  
 اولان اعتدالی رعایت انکدر **باب ثالث اسباب سنجوت و برودت**  
**و یوستی بیان ایدر شول سبیل که بدن کرم ایدر شول نوع در مثلاً حرکت**  
 غیر مفرطه برودت و یرر کن بر قیاح شیشه ملاقات ایله حرارت پید ایدر  
 کونشده اولور مق کی و اتشه یقین او تور مق کی و حارد والربک  
 و مسک و عنبر و سنبله و یونک امثال کنوده طوق و قوقلی و اتشی  
 صولدره جوق او تور مق کی بوجهه متما منسد ایدر و حرارت  
 بدن جمع ایدر بدن مختق اولور و داخل کرم ایدر بر نوع دخی  
 عفونت و برور شئی بیکله اولور کو کرمین و سرچه و شراب کی  
**اسباب برودت** دخی شول نوع در حرکت مفرطه دن حرارت حاصل  
 اولور کن اشیا سوده ملاقات انکله برودت حاصل اولور کا فور  
 و اکا مشابه اشیا شترانک کی و اشیا دن بعضی مبرد ایکن ابدانه  
 حرارت و یرر قلت غذا و غذاء سردی جوق یک کی که بدن خشک انکله  
 برودت و برمی بر نیجه و جهرله در وجه اول غذاء خشک در وجه ثانی  
 قلت غذا در تحلیل رطوبت انکله حرارت و یرر **اسباب رطوبت**  
 دور تدبری رطوبه غذای جوق یک کرم و بری دخی اشیا رطوبه یه  
 ملاقات ایلمک کرم رطوبتی حفظ ایدر بومنا اسایش خواب و ادهان  
 بارده لطیفه ایله بدن تدیین انکله اولور سبب مساماً طور  
 و تحلیل از اولور اول و جهرله رطوبت جوق اولور **باب رابع ترکیب**  
**بیان در بوکا باعث اولان قصور مایه قوت مصوره دریا و خرد**  
 عارض اولور جذام کی یا خود خلقی مرض در که استحکام بدن دن مقدم  
 حرکت عضو هیئت طبیعی اوزره اولور یا خود منیدر که خلقت حقیقی  
 اوزره رحم مادریه و قوعنده خطا واقع اولور یا اسباب سده در که  
 مجرا ده لحد زاید اولمغه اولور کاه اولور که بومعنی دن ثلول حاصل



اولور بعض وقت اولور که مجرا ده بند اولور و بعض غالب اولور وقت  
 اولور که کثافت مجرای حفظ اید بلکه مجرا کثافته لکنه بادی و  
 مجرا کثافته اولی سی قوت ماسکه نك وقت دافعه نك ضعفند  
 اولور یا خود مفتق قوی استعمالند اولور **باب خامس** حرکت غیر اید  
 و طبیعی مصل اولان اصنافی بیان اید **بو حرکتند** عضو خشک  
 اولور یا ضعیف اولور تشنج اولور زیرا رومک نفوذ بولایق محلی بسته  
 اید یا فضله برودت که عضو اذی برشدر ناقصه اولور تمام  
 چقار تشنج باعث اولور یا حرارت غریزیه اذی ماده واقع اولور  
 عضو سرد اولور حرارت غریزیه که اکال لازم ایدی حصه مند اولور  
 اختلاج واقع اولور اگر اذی از ایسه یا بلور اگر موق ایسه اعیان  
 لازم کلور اگر زیاده قوی اوله تشنج برود ناقصه اولور اما عضوک  
 عظیم اولی سی کثرت ماده در که جاذبه احداث اید و اول ماده  
 عضو جذب انکله واقع اولور یا نقصان عضو در که خلقی اولور  
 و بوماده اصلی نك نقصانند اولور و قوت جاذبه دخی ضعیف  
 اولور سه اول عضوک قطعنه سبب و بادی اولور که اولور که  
 تا کل ایله بروجه قابل اصلاح اولور قطعنه محتاج اولور که  
 اولور که تفرق اتصال واقع اولور سبب تفرق داخله و خارج  
 اولور اسباب داخلی خلط که احتراق در که عضوانی اکل اید  
 تفرق اتصال اولور اگر مرطب و مزج اولور سه موجب خلط اولور اگر  
 مخفف اولور سه موجب انشفاق بدن اولور سببی یا امتلا یا ریح در که  
 عضوی محند جدا اید ریح حرکت ایله دافعه مجرای طبیعی وزره اولور  
 یا خود حرکت عنفون انفجار واقع اولور بو کثره اسباب و رام مفاصل  
 اولور تفرق اتصال خارجی اولور که عضوی قلع یا حرق یا نهش افقی و  
 هوامر یا خود کلب عنفور عضل تش اوله بواسباب خارجیدند  
**تعلیم ثانی نك سفن الثانی التي بابی مشتمل بر بوالی با بدن باب اولی**

اورام بیانند در ورم مادی اولی واری یا غیری مادی اولی واری  
 ورم مادی سبب التیدر بری اخلاط در ایگنسی قوت عضو دافعه  
 در وضعف عضو قابله در جلد کی معاطف که قولتی و بو طدر وضعف  
 عارضی اولور دیدن عضوک ماده قبول اید کثافته اولور غلظت و مواد  
 بولی عضو نك اولور ماده بیرون کتمه سته سبب اولور بودخی یا ضعف  
 هاضمه و یا نفس ماده در که عضوک محتق اولور غلظت اولور بو کثره  
 عضو قوت محله نك فقدان و قوت جاذبه نك تشنج و قوت  
 دافعه نك ضعفند ورم عظیم پیدا اولور زیاده ورمه ایگی سبب واری  
 در بری تغیر مزاج اصلیدر که ضعیفیتند سوء مختلفه دفعه واقع اولور  
 ایگنسی تفرق اتصال در که دفعه عارض اولور اول وقت قوت حساسه ادراک  
 عضو اید بیلور که منافی اولان سوء مزاج سوء مزاج اولور که عضو  
 قرار قلمش اوله ممکن اولور سه عادت اولور مزاج اصلی کی لکن سوء  
 مزاج یا بسبب با عرض در موجب تفرق اتصال اولور سوء مزاج رطبه  
 موضوع اولور نه بالذات و نه بالعرض اما موجب اولور غی اختلافی سببی  
 ایله در سبب مختلفه اوله هر وجهه بر نام وضع ایلشدر در بری  
 میا کیدر که سببی خلطک تغیر در یعنی منفی ایله در بری فی الشکل اولور  
 بری دخی خشندر سببی خلط غلیظ خشک بری دخی ناخس در سببی  
 خلط ریح غلیظ در غشامر مندن چکه بری دخی منا غظه در سببی  
 خلط غلیظ دی قوام در حفظ عضوا یلور بری دخی غدر در سببی خلط و یا  
 ریح در بوا یکی عصبی طولنه چکرلر بری دخی شیندر سببی ماده  
 در که میان عضل و واقع در عضله تفرق اید و فسخ اید بری  
 دخی مکسر در سببی خلط یا ریح در که میان عضم غشا و لحم اولور حفظ  
 عظم اید بری دخی ریح در سببی ماده غلیظ در که بر عملر بغلظت اولور  
 لکن تفرق عضواتیه شول سبب که عضو غلظت طور و ریح ایله  
 غلیظ اولور بری دخی مسلی در سببی ماده غلیظ اولشدر عضو نفوذ



ایده من از آرزو حاصل اولور و اول عضو سوء مزاج پیدا اید **بری دخی**  
ثاقید **سببی** برودت عضودی حسد که روحه کرخ حاصل اولور و اوله  
احساسدن و تأثیردن قالور **بری دخی** ضریاندر **سببی** ماده کرمدر که  
عضودی حته مجاورت امکله بو ضربان عروقده صحت حصولنه باعث  
اولور وقت بزرده مو لم اولور **برکی** دخی ثقیلدر سببی اول ماده در که  
غلظت عضوده غیر حسد لکن خون کیده معلقد **برکی** دخی اعیادر  
سببی اذای عضودر که اعیانک حرکتی بوندن اسبق بیان اولنشد **برکی**  
دخی لادغدر **سببی** غلط دریدر که عضود نفوز ایدر محلل و جمع اولور چونکه  
انسان خراب و مستید اوله عضوی خراب ایدر و بوجمله ازاله و جمع ایدر  
بلکه غلط موکی کیفیتله زائل ایدر بومعنا ایلله تفرق اتصال ایدر **باب**  
**ثانی امتلاوی بیان ایدر سبب خارجی امتلاوخمه در که جوق یه دت**  
حاصل اولور و کثرت خامکه مغلب و مانع تحلیلدر چون اسایش خورد و خور  
فضله بسیار جمعنه باعث اولور بومعنا یه قصور طبیعت و ضعف دافعه  
و شدت ماسکه سبب اولور و ضیق مجرا و ماده نک بیرونه میلندن  
اولور امتلاونک اسباب داخلی نخمه در و ضعف هاضمه و دافعه  
در و شدت ماسکه و ضیق مجرا در که واقع اولور سبب ضعف هاضمه  
سستی جرم معدنه در که اکا تهلب معدنه دیرلر سوء مزاج ایلله قلت  
روح موجب ضعف هاضمه اولور **باب ثالث اعراض بیاندر در**  
بومعنا یه دلایل وارد دلالت ایدن احوال قویدر فجن احوال انسانه  
دلالت ایدر بزا کا افعال دیروز بو افعال اوج قسمدر **برکی** مبداء  
فعل قوای ثلاثه در و بواج قوتدر قوت حیوانی و قوت نفسا و قوت  
طبیعی **امدی** بوقضیه یه دلیل ایراد ایدر لوم مثلاً آفت فعل  
وافت مبداء فعل نخه در وافت فعل ایرادی نه و جمله در اول افت  
ضعف دماغدر اول مبداء قوت نفسانیدر وافت نبض قلبه  
و کیده در **اعراض** دلیل نفس مرض در نکم اختلاف سرعت نبض

حمایه دلیلدر **مرض** محلی اوزره نکم نبض منشاری ذات الجنبه دلیلدر  
یا امتلاو دمدر **اعراض** لازم مرضدر عمی و ناخس و سعال و ضیق  
النفسدر **اعراض** نک بعضیسی وارد در که عضود مرض ظاهر نه دلالت  
ایدر لون کبی و مجلس ایلله حتر و لفق **کی** و بعض دلیل وارد در که امراض باطنیه  
دلالت ایدر **واکر** طبیب عارف و عاقل اولور سه و علم تشریح عالم  
ایسه اعضانک مشارکتی بیلور و اذعان ایدر بومعنا اوج نوع قانونی  
رغایتله حاصل اولور که انلر مضار افعالدر جمله دن **برکی** استفراغدر  
و احتباسدر **و باعث** استفراغ و احتباسدر **و وجعدر** و ورمددر  
و ضعفدر **و مناسب** اعراضدر **کلک** امدی قانون اولکه مضار افعال  
دتمشدی **اگر** فعل مجرای طبیعی اوزره اولیه دلیلدر که افت قوت فعل  
نافع مرض عضوا و لمشد **بومعنا** یه سبب اوچدر **برکی** نقصان دم  
و **برکی** ضعف بدن **و برکی** تغیر دمدر **قوانین** ثلاثه نک قانون ناخسی  
برنجیه و جمله در وجه اول استفراغ اولان اشیا ایلله استدلال  
ایلمکدر **بول** کبی و بران کبی و بعض نسنه لردخی وار که استفراغدن  
خارجدر **اما** جواهر اعضا دن در انوکله استدلال اولور **قطعه** نخه  
کبی و سوال کبی علی الخصوص سعال ایلله بومذکورات خارج اوله دلالت  
ایدر که جوهریمه دنور **وجه** ثانی مقدار مایه استفراغ ایلله استدلالدر که  
بدنک داخلندن بعضی نسنه خارجه چقاروسن انی کوره سن قلت  
و کثرتدن استدلال ایلمکدر **کثری** بیلورز که سجه دلالت ایدر **وجه**  
ثالث لولیه استدلال ایلمکدر **اگر** خارج اولان بول و براز سرخ ایسه  
بیلورز که بو کرک دنور **مقتضی** یوغمیکن اولور که بیاض ایدر بولون  
کورمکه مخصوصدر تعریفله بلنخ **وجه** رابع خارج اولان نشی  
مجرای طبیعی اوزره کلیه **نکم** ایللا و سقه ده برازد هاندن کلور  
و کاه اولور که خارج اولان غیر طبیعی اولور **قان** کبی اولدخی یا جانب  
امعادن اوله یا خود اول مقدار اولیه کم طبیعتدن اول مقدار اولور



یا طبعی کیفیت اولیه فاسد کی یا طبعی الجوهر اولیه حصاة مثانه کی  
**قانون ثلثه** **قانون ثالثی موضع بیانند** در بر موضع دخی ایکی  
 وجهه در بری موضع ورمید ایکی نفسی مرض نوعیه در بویا ماذ  
 یا خود ورمید یا غلط اخذ در که باب اورا مذل سبب ایلمشدر کلدک  
 امردی مرض اصیل در یوخسه شرکت ایله میدد مرض اصلی اولدر که  
 موجوده مقدم اوله و سبب مرض شرکی زیاده اوله بویا یکسنگ عینی  
 تفریق کوجدر بوی بلجک جائزدر که طبیب بلیه که مرض نه قسمدر  
 اگر طبیب فتنه ماهر و عارف ایسه بومثال کافیدد مرض معد که  
 اصلی اوله سبب صداع اولور اصل معدیه شریک صداع اولش اولور  
 فرعه علاج اولور سه اصله نتیجه حاصل اولور علاج اصله لازمدر که  
 معدیه در معدیه علاج صداعک نقصانی مستلزم اولور اثر ما فلور  
 صداعه اسان اولور **باب رابع علامات مزجه بیانند** در  
 و بواون قسمدر برسی لیس جلد در بشرط انکه لامسک مزاجی معتدل  
 اوله و هوا معتدل اوله تا کیم مالموسک مزاجند اعتدالی واردر و بو  
 کیفیات آریقه دن بریله مکلف مدد فی الجمله لیس ایدن طبیعتی  
 بلك ایله استدلال صحیح اوله **قسم ثانی** لحم و شحم ایله مزاجه  
 استدلال ایلمکدر لحم متلذذ دلیل برودت و رطوبت در قلت لحم  
 و شحم دلیل برودت و قلت شحم من دلیل حرارت در میاهنی لحم  
 و شحم دلیل افراط رطوبت در لاغری جسم دلیل برودت و برودت در  
 افراط لاغری اولق دلیل برودت و حرارت در **قسم ثالث** شغل انسان  
 ایله مزاجه **دلائل ایلمکدر** قوی ساج دلیل حرارت در قلت شعر  
 دلیل برودت در درشت شعر لیل حرارت و برودت در **قسم رابع**  
 اندامه اولان قائلرا ایله استدلال در کثرت موی دلیل حرارت در  
 و قلت موی دلیل رطوبت در غلظت شعر لیل حرارت در و کثرت  
 مادیه علامت در و رقت موی دلیل رطوبت در و قلت مادیه علامت در

و نقصان اوله

**قسم خامس** لون بیانند در لون بیاض قلت دمه دلیل در لون احمر  
 کثرت دمه دالدر لون که بیاض ایله قرمز و کولک ما بینند اوله  
 افراط حرارت در الدرد و صفت زاینه صفایه دالدر کثرت کون اولق  
 اعتدال دمه دالدر قلت حرمت که کودت اوزره اوله عدم نفجه  
 دالدر بومزاج صاحبی ناه اولیق سن نیز دلیل در لون باذنجان که  
 سواده ایله صفرته مائل اوله برودت و برودت مفرطیه دالدر لون  
 عجری که طاش رنگین در برودت صفرته بر دالدر و تغیر لون مزاج  
 عضو حسیه در نیک مزاج اعضا بدن برودت بلغم زیاده مائل اوله  
 لون متغیر اولور بون تغییر کبد حسیه در صفرت و بیاضی طحال سبیل در  
 کاه اولور که طحال سواد لون باعث اولور بواسر دخی اولور سه خضرت  
 کلور اگر صفره بایم اولیه انسانک چشمند دخی استدلال قابلدر **قسم**  
**سادس** هیئت اعضا ایله استدلال ایلمکدر مثلاً صدر و سینه ناک  
 کشاده یکی و عظم طریقی دلیل حرارت در عکسی اولور سه دلیل برودت در  
**قسم سابع** سرعت و بطی انتقال ایله استدلال در مثلاً بدن لیس اولور  
 زیاده حار اولق و بر حال مستمر اولق محروم المزاج اولغه دلیل در  
 عکسی دخی بویله در هرین که زیاده مثلاً اوله اصل مزاج واقع اولان  
 کیفیتله استدلال ایلمک اولور **قسم ثامن** افعال نفسانی ایله استدلال  
 ایلمکدر مثلاً غضب قوی دلیل حرارت در بونک صاحب بی فکر صائب  
 و نشاط تمام اوزره اولور ضیق مزاج و تنک طبیعت برودت در بونک  
 بقا سی دلیل برودت در تیز عارض اولوب تیز کجه سی دلیل رطوبت در  
**قسم تاسع** بدن خارج اولان ایله و افعال ایله استدلال ایلمکدر  
 قوت رایحه و شدت رنگ احمر بول و براز و عرق دلیل حرارت در بومفاته  
 عری دلیل برودت در کلدک افعال هر قبح افعال بر حال ایله مستمر اوله  
 دلیل حرارت مزاج در اگر ضعف و فتور اوزره اولیه دلیل برودت در  
**قسم عاش** اعراض و اخلاط ایله استدلال اولور واقعه ده قرمز



جروق کورمك علامت دمور زیاده روشنی و ضیا دلیل صغیر در براق  
 و آب روان و رعد و سفید کورمك دلیل غلبه بلغم در خیالات مخوفه  
 و سیاه و کدورت دلیل سودا در بوذکر اولنان اعلام اکثر ایل عمل اولور  
 قلته و معتدله بر اولغه اعتماد اولغز **باب خامس علامات امتلاء**  
**او عیه بیانند** در ایمنی امتلاء او عیه حسیله اولق و اریقیت  
 حسیله اولق و اریق امتلاء او عیه و عاتک اخلاطه طولی سیدر  
 و بوند ایکی وجه واردر وجه اول هر چند که اخلاط صالح اوله امتلاء  
 بحسب القوت و اخلاط که متغایر اوله خلط ردی صاحبته خطر عظیم واردر  
 زیرا اخلاط که برامزی یا حرارتله یا برودتله متعفن اولور بدن ایسه  
 انون متاؤی اولور اول وقت سبب امراض بحسب اخلاط اولور  
 علامتی ثقل و کسل در حرکت ایملر که صاحبک روی و چشمنده حریت  
 ظاهر اولور و عروق و جلوده نمد حاصل اولور وجه ثانی امتلاء نبض  
 ورنک قاروره و کثرت بول و قلت شهوت و کلل بصیر و اخلاطه بویله  
 اولیقی دلالت این اخلاط اعضا اولور بومالک صاحبی کنویر حرکتی نافع قیاس  
 ایدر حال بوکه مضر در زیر بونک تخلیلی مزاج ایله دکلر لکن بحسب  
 الکیمیة شریک امتلاء اولور زیرا کسل و کلل و قلت شهوت بحسب القوت  
 دوائ سازج اولور اول وقت انتفاخ عروق و تمد جلود شت حریت و کسر  
 انکسار عیا قوی اولور فاما بحسب الخلط دم اولور سه صاحبک اغری  
 طنلوا اولور و کوزلری ورنک روی و زبان سرخ اولور انتفاخ عروق  
 واقع اولوب محصل قصد اولان موضعده ممالک اولسی ترک قصد دن  
 اولور زیرا دم تمام متلی اولغله اولور بومالک صاحبک امراض دموترون  
 امنی یوقدر فاما امتلاء بحسب البلم اولور سه اقتضا بیاض لون و ترقل که  
 تنبل لکدر و ضعف هضم و چشاء ماض و بسیار اب دهان و سینی  
 و قلت عطش در اگر بولغم صالح اولور سه کثرت نوم و کرائی اعضا  
 و سستی بدن و عصب و لیت نبض بلکه نبضی زیاد بطی ایسور

فاما امتلاء بحسب الصفرا اولور سه ذردی چشم ورنک زبان و تلخی دهان  
 و کثرت عطش و قلت اشتها یا به باعشدر بونک صاحبی کثرت نشسته لردن  
 خطا ایدر علی الخصوص سرعت نبض و غیثان صفراوی و خضرت بونک بر  
 از مقعد دن کلر که باقی شاندند اما امتلاء بحسب السودا بونک  
 لا غرایدر جلری ذرشت ایملر و چشمک رنک و رویی کمودتر میل ایملر  
 بونلردن غیری اشتها بی غالب قلوب قانی غلیظه و سیاه ایملر و خوف  
 و کانی فاسد و شهوت و کبودی بول و بطنی نبضه سبب اولور زیاده  
 امتلاء اولور سه بری حادث اولوب افت طحال مقرر در و علامات سق امتلاء  
 بدن عام اولوب ثقل و موضع سق ده تمد ظاهر اولور ورم ایله نهایت سق  
 فرق اولتی لازمدر فچن ورم اولسه خنا و ثقل قوی اولور بومعنا مجرا ده سق  
 اولدر و غتدن دخی اولور تنکم ما ساریقاده اولور اگر سق عروق اوله لونی  
 صاروا اولور سببی دمک اعضا و اصل اولما سندن در بدن خضرت زاید  
 اولور کاه اولور که رباح واقع اولور اول وقت علامت تمد و عدم ثقل  
 و انتقال و جمع و قراقرج جوق اولور طبیب کرکر که تشخیص این ورم  
 ایله سق و ریاحی بیله و هر برینک علامتدن استدلال ایملر **مستقل**  
 اورام ایچون بریاب تعین اولغش **باب سادس اورام بیانند** در ورم که  
 ظاهری اوله محسوس در اما ورم باطنی بت دائم ثقل ورم و جعدر اکثر عضوه  
 حتی اولور سه افت انتفاخ در اما اورام بارده مغایر در و علامات کلیة  
 واردر علامات جزئیة محسوسه که اتی احساس ایدر سین کوررسن که  
 ثابت و بی و جعدر بیلور سنکه ورم بلغمی در دو کلی اورام بارده  
 بوقیاس ایله معلوم اولور وقت جمع ماده اورام صعبدر چونکه  
 جمیع اعراض ایله ماده ورم نفخ بوله ورم فسخ اولور و در جمیع اعراض  
 نسکین بولور و قنا که متغایر اوله ناقصه و نب اولور ضعف که لازم  
 ورم در همانکه اولضعف ظاهر اوله سبب استفراغ ماده ورم اولور  
**تعلیم ثانیکنک سفر ابغناک باب اولی نبض بیانند** در نبض حرکت شری



یا ندر که انکه حرکتی مرکب اولور بری حرکت انبساطی و بری حرکت  
انقباضی در بر حرکت شریانی که تبدیل روح و قلب ایدر اجناس طقوز  
قسمت و نبضك دليلك جنسك اوند بری نبضك حرکتك مقدار ایدر  
واقسام طقوز در طولك و قصیرك و معتدلك و عریضك و ضیقك  
و معتدلك و مشرقك و مغربك و معتدلك و طقوز قسم  
تركیب اولور و یكری ایدر اولور لکن نبض طویل و عریض بونلردن  
عظیمك اعنی عظیم دیوتسمیه اولور ناقص اولان بواویدن صغیرك  
بوكره اون جنسك ایکنجی حرکتك قرعی اعنی پرمفته طوقه سی کیفیتك  
بوقوع نامنه نبض یا قویك یا ضعیفك و یا متوسطك بواون جنسك  
او جنسی حرکت زمانیدر بو حرکت دخی یا سریعك یا بطیك یا متوسطك  
سریك زمان حرکتك از اولور و بطینك چوق اولور و متوسطك حرکتك  
متوسط اولور اولون جنسك در دجنسی قوام ایله در بودخی یا صلبك  
و یا لیثور و یا متوسطك اولون جنسك بشخصی زمان سکونك  
متواتر اولور که سکونی معتدلک سکونك اطوال اوله متوسط اولور که  
زمان سکونی معتدلک زمان سکونك مساوی اوله اون جنسك  
التجسی لمس لاله در یعنی شریانی که مسیدر که حالت طبیعیه سنك  
یا حار یا بارید یا متوسطك اون جنسك بدجنسی شریانی اولانك  
مقدار ایدر بواولور که رطوبتكن متلی طبیعتكن زیاده رطوبتی اوله  
و یا ناقص و یا متوسطك اوله اون جنسك سكر جنسی اشتوائی استوائی  
احوالك یعنی عظمك و صغیرك و معتدلك و سرعته و بطوئه و تواتر  
و تفاوت و صلابت و لیثه برابر اولور کللك امدی نبضك اختلافه  
بودخی برابر یا مختلفك اون جنسك طقوز جنسی مختلفك منتظم  
اولقك یا عدم انتظامك و یا منتظم اولقك و یا غیر منتظم  
اولقك بو جنس تحت مختلفك داخل اون جنسك او جنسی وزیدر  
یعنی حرکتك زمانیدر بو حرکتك زمانی قیاسیله در وزنك اعلاسی

حسنك وزن حسن اولین قیحدن سبیء الوزن اولانك اوصافی اویدر  
تجاوز لوندر شول صیغك نبضك که شابه مشابه اوله یا کند و سندن  
اشا غسنگ اربابنه مشابه اوله یعنی انك نبضك کی اوله یا قوی و نبضك کی  
اوله بویله اولور سه خارج الوزن اولور بونك نوعی دخی هم برسنه به بکن  
مکرر بونوع نبض ریدر امدی بیان ایله که نبضه حاجت ندر مثلاً  
حرارت غریزینك ترویجی در که نبضه باعث اولور اگر اله یعنی شریان  
مطیع و موافق اولوب ولیتی دخی مساعد اولور سه قوی اولور و غیچون نبض  
عظیم اولور اگر قوت کماله واله که شریانی مساعد اولوب ترویجیه  
اولکدن زیاده حاجت اولور سه نبض عظیم اولور و غیچکی اسرع اولور و بینه  
متواتر اولور اگر قوت ضعیف اولور سه صغیرك زیاده رطوبت اولور  
از اولور که نبض صغیر اوله و متواتر اوله زیر قوتی ماده غذائیه و یا غلظتیه  
تحتند حفظ ایدر اگر قوت قوی اولور سه نبضك لینی رطوبته فالدر  
صلابتی پوسته دال اولور و غیچکی از اولور نبض ایتام بحالده صلب اوله  
اولور سه دخی سبب اعصابك چکله سیدر و موادك انفا عیدر  
امدی نبضك اختلافی ماده نك ثقلی اچوندر شدت ضعفنك دخی اولور  
اقابونده افراط اولان ثقل ماده در که ضعف قوت نظامی و حسن وزنی ابطال  
ایدر امدی نبض مركبه ده انواع واردر که بعضی مناسبتله بیان اتك  
مناسبتله عظیم و صغیر بیان ایلر و کمزکی بوكره نبض منشاری شول  
نبضدر که سریع و متواتر و صلب اولق انك شایندن و اجزاسی مختلفك  
الچقلق و بو کسکله که تقدیمه و تأخره بعض اجزاسی حرکتی وقتند  
اول حرکت ایدر که اولور که سکون حرکت ایدر صلابت اکادیر لکه شریانیك  
بعض اجزاسی صلب و بعضی لیت اوله نبض موجی نبض منشاری به مشابهنه  
لکن موجی صغیر نبض نلی نبض دودیه شبیه در لکن بونون اصغر در  
ودخی متواتر در ضعف جهتنك اشدن اما ذنب الغار اول نبضدر که  
بمقدار دن شروع ایلیه مثلاً برقی التند عظیم اوله بوکا انکون ذنب



الفاردي بر لکه بر طرفي قالن و بر طرفي انچه در بونبض ردیدر نبض مطرقي  
 اول نبض در که بر مغي اورر و بر کره ايله کفایت ایتیر بر کن دخی اورر انک تمام  
 اولور نبض ذی الفتره اول نبض در که انن حرکت امید اولنه اما سکون اوزره  
 اوله **باب ثانی حوال بول بیانش** در بیان نزلک نتیجه سی قاروره مریدی بلیک  
 بیانش در آمدی بول برشی در که کبدک جیح کفیتی انکله استدل لال  
 اولور و بوی جنس در جنس اول لوندر و اول التي طبقه در طبقه اولی  
 بتی در بولون برودت کبد و ضعف هاضمه به دالدر و بتی بر لون هر که  
 قینا مش صمان صوبه بکرز جنس اولون ایکنی طبقه حسن و چینی طبقه  
 صفا و زنده دور در چینی طبقه رایحه در بشینی طبقه رغافدر یعنی  
 کوپکدر **التبخی طبقه** رسوبدر **بدینی طبقه** قلت و کثرت در طبقات  
 اولون که بدینی طبقه ایدی طبقه اولی بولون اتریخی لوندر یعنی نورخ  
 قبوغته بکرنیدر بولون اتریخی یکیدر **نک** نورخک قابوغته بر چینی  
 زیاده اصفر در و بر چینی غاج قاوی قابوغی رنگیدر نوعا حرارت دالدر  
 اچوق صاری اولق اعتدال کبد دالدر **طبقه ثانی** اشقر در **اشقر**  
 بر لوندر که فرمی ايله اچوق صاری بینند در دلیل حرارتدر **طبقه ثالثه**  
 نارنجی لوندر بولون لوندر که اناجی کینه بکرز شیخ و سایر مؤلفین  
 بورنکی ناره بکرز مشدر اما فقیر کورمیدر که ناره شعاع سی غایت اچوق  
 بلکه بولون جلناره مشابه در بولونک حرارتی زیاده غالبدر اما شعاع  
 ناره مشابه اولان لون حرارتدر **اشقر** ن اشاعه دکدر **طبقه**  
**رابعه** نارنجی لوندر بولون ذات ناره مشابه در **ترجینک** کشاده  
 اولان لوندر غیر مراتبه حرارت دالدر **طبقه خامسه** زعفرانیدر  
 کذلک بولون حاردر بولون دخی حرارت بر حرارت در مرتبه در مرتبه اول  
 اصهدر یعنی میگوندر سببی غلبه دمدر **مرتبه ثانی** دردی لوندر  
 یعنی شراب دور و بسته مشابه در بونک دخی سببی غلبه دمدر زیرا  
 بولوندر بر مرتبه حرارت زیاده در مرتبه ثالثه احرقانیدر بولون

قوامده

زیاده

زیاده اهر در سببی غلبه دمدر بر مرتبه حرارت ازیدر **مرتبه رابعه**  
 اقمصد بولون قزادر که سیاهه مایلدر بولون جمله دن حرارتدر غالبدر  
 برودتدر اولور سه قریحه دالدر کاه اولور که برودتله مشترک اولور  
 فالج و سکنه ده ظاهر **طبقه سادسه** لون خضر تدر بولون بش  
 مرتبه در مرتبه اولی فستقیدر دلیل برودتدر مرتبه ثانیه اسماجنونی  
 آلوندر سوسنه بکرز بولوندر که دلیل سن و برودتدر مرتبه ثالثه نیلنجی  
 آلوندر یعنی چودرنیکدر بولون سیاهه که اقه مائلدر صبیانه و فالج  
 چوق اولور دلیل بر قویدر **مرتبه رابعه** کزانی آلوندر ترکیبی بر اصره دیکری  
 عشبیه در دلیل احتراق صفادر **مرتبه خامسه** زنجاری آلوندر دلیل  
 شدت احتراقدر **طبقه سادسه** لون سودا بیانش در بودغی درت مرتبه  
 در مرتبه اول شول سودا در که خضر نمائل اولقن کی حریتی دخی اوله سببی  
 سودا ايله معاصره مائل رنگدر **مرتبه ثانی** سودا که مائل حرمت اوله واقیم که  
 سودا ايله صار و بر مائل رنگدر سببی دمک سودا ايله معا اجتماعدن در  
**مرتبه ثالثه** اول سودا در که صفیره مایلدر سببی سودای صرفدر **مرتبه رابعه**  
 اول سودا در که اغی سیاهدن چوق اوله سببی سودای بلغیدر **طبقه**  
**سابعه** لون بیاضدر بویکی مرتبه در مرتبه اولی مشفدر یعنی شفاقد  
 و صافیدر بجا ماوری انز **مرتبه ثانی** بیاضدر که مجازا و حقیقه بونک  
 لونی یوقدر این اولان طبیعتک عدم تصرفنه دلالت ایدر بولون غایت  
 ايله خبیث لوندر فنجون امید کسدر **مرتبه** ادنا مرتبه سد لره دلالت  
 ایدر طبیعتنه نافع اولانک نفوذ نه مانعدر و شکل قیاس ملز اولفسه سود  
 یکیدر **اغلبا** لوان مرکبکه اوله تشبیها لم طری رنگدر در ضعف کبد  
 و کلیه به دالدر بولون دخی واردر که بوزه دیدن کوی مهله بکرز بلکه  
 چنانک اقان اریکه بکرز نهایت صفیره مائلدر کاه اولور که با ذوقه  
 دو کلوب صقلش اوله اکا بکرز بونک کزاری اعضادن ترشح ایدر  
 اشیا ايله مخلوطدر کاه اولور که دفع مواد اولغله بولون سیاهه



قریب جتن اولور نهایت سائر اولان دن بونک فرقی قویلی و سختی درینه  
 اعضا دن ترشی و اردن اکثر یا بوالوان ثلاثه موصوفیه دلالت ایدن  
 صفرا درکه احتراق تام ایله اعضا دن معائن ترشح ایشلدن بولک  
 اجناس سبعة سنک جنس ثانیسی قوامدر بوقوام اوج مرتبه در  
 مرتبه اولیسی رقیق اولما سیدر بویکی نوعدر اول عدم نفخدر ثانی  
 سده در ثالث ضعف کلیه و مجاری بولور رابع کثرت میاه خامس مزاجک  
 غایتله برودت و نهایت ایله خشک اولدغیدر سادس انفعال رطوبتدر  
 سابع بولک بجای اخره منصرف اولما سیدر مرتبه ثانییه بولک غلیظ  
 اولما سیدر بومعنا یا کثرت اخلاط یا عدم نفخ فاصلدر عندالاهل معلومدر  
 بولک اجناس سبعة سنک جنس ثالثی بولک کدورت و صفاسی بیاندر  
 در بومعنا ایکی مرتبه در مرتبه اولی کدورت بولور بوکا سبب یا ارضیه  
 یا مائیه در ریح ایله مخلوط اولشلوردر بولاق اولدوغنه سبب بودر  
 قوتک سقوطنه بادیدر و یا خود در باطنیدر بولاق کورینور  
 شول کدورتکه اریک مثالدر در بولاق نقد بولون وقوام ورم احاطه  
 ایلدوکندن اولور شول بولاق بولکه متفرق و یلشک اوله بالفعل  
 صداع احداثه منتهیدر مرتبه ثانییه بولک صاف اولما سیدر بولکه  
 صاف اوله ذکر اولتان اوصاف دن مستغنیدر معتدلدر نفخ فاصل و اردر  
 اجناس دن جنس رابع بولک رایحه سیدر و بوا یکی مرتبه در مرتبه  
 اولی عدم رایحه در بومعنا چمک علامتدر و ایکی نوعدر نوع اول  
 دلیل برودتدر و سردی مزاجدر نوع ثانی دلیل موت غریزیدر مرتبه  
 ثانییه بولک رایحه سی خوضت اوزره اولما سیدر بولایحه لی بول  
 سیاه اولور دلیل سودا در چنکم بولک رایحه سی زیاده منتان بلکه  
 شدیدالنتان اولورسه دلیل صفرا درایو علامت دکدر اجناس دن  
 جنس خامس بولک رغو سیدر یعنی کوکی در چن سیاه و اشقر اولوب  
 کفی اولسه دلیل برقاندرگاه اولورکه بولون قینی کفی اولوب صاری

سیدر ندر جنس قوامدر مرتبه ثالثه عندالاهل

و سیاه لون اولور کفی قینی کبی اولورسه دلیل ازوجت غلط و ریح و طول مرضه  
 نال اولدوغندن ماعدل کلا ده وریده مرض بولور سیاه خوف هلاکدر  
 اجناس دن جنس سادس بولک رسوبی بیاندر در رسوب بر جوه  
 غلیظدر که هیتی بولون ممتاز در اطنابوی اوج نوعله ذکر ایشلدن در مثلاً  
 رسوب و زاسیب و متعلق و طاقیدر رسوب اولورکه فاروده قومر مثلاً  
 جمع اولور متعلق اولورکه وسط فارورده ظاهر اولور طاقی اولورکه  
 فارورده نک اوزرندن بولوب کی ظاهر اولور بولور لورسون رسوب ایله  
 استدلال بوی وجه ایله در وجه اول نفس رسوب طبیعی در غیر طبیعی  
 میور بیلندر رسوب طبیعی اولورکه بیاض اولوب متصل الاجزا و مشابه  
 الاجزا اوله یعنی کول موسوی شیشه سنده رسوب بولان قضیه کبی حرکت  
 ایتدر سک اندک جدا اوله حالی اوزرندن قوسک فارورده جمع اوله بوکا  
 یونانیان ملسا دیرلر رسوب غیر طبیعی یا ضلعه هرت اوزره اولوب در نیمه  
 مشابه جمع اولاندیر یومشق و خامدر لکن بدن دن جدا اولسه منبسط  
 اولور و فارورده نک دبنده او تورر راسب اولان شول رسوبدر که محمود عود  
 طبعیدر فاما رسوب غیر طبیعی اون بر قسمدر قسم اول خراطیدر بوازل  
 جسم قیجدر که بولله چقار و اعضای اصلیدن ایریلر قشرکی اولور  
 سرخ اولور سفید اولورسه اعضای اصلیدن ایرلدر و کاه خرده بالی  
 بولی کبی اولور رسوب قشندک غایتله برامز بودن اگر بور رسوب قمری  
 اولورسه علامت دلالت ایدر و بومعنا اجزاء کبرک احتراقندن اولور  
 بیاض اولما سی مثانه دن اولور بوکا نخالی دیرلر کی که مشابه اولدوغچون  
 قسم ثانی بذر نیمه مشابه در بوکا سوپی دخی دیرلر دلیل احتراق دمدر  
 و ذوبان اعضا مثانه در اکثر یا جریب مثانییه علامتدر قسم ثالث  
 لحددر اجزاء کبر و کلییه دالدر قسم رابع رسوب و سمیدر بونک ذوبان  
 اعضا یرد لاتی چوقدر قسم خامس ندیدر انفجار قرچیه دلالت ایدر  
 قسم سادس غاطیدر سمک کیدر بور غلط غلیظه دالدر که طبیعت



آنی دفع ایور خروجه نصکر متغیر اولور **قسم سابع** شعریدر قیل کی اولور  
 بونوع انقعا در طوبه **در** حرارت زیاده اولغله اولور **قسم ثامن** صوده اکھا  
 اصلتمش خیر کی اولور بومعنا ضعف هضم اریا بند ویرلر **اولور** که  
 سود و پینر چوق یکدن اولور **فرقا** لازمه **قسم تاسع** رسوب رطوبت  
 مثانه ده حصاة اولدوغنه دالدر **اکریاض** و یا قرمز قورمائه بو  
 کرکن کلمه **در** **قسم عاشر** مادیدر که کول رنگه اولور دلیل بلغه  
 برنجه مدت بدنه طور مغله رنگی زائل اولشور **قسم حادی عشر**  
 علقیدر سلاک هیئتند در رنگه اولور **ایله** امتزاجی محکمه اگر محتج  
 اولور سه یعنی ایر و ایر و اوزون اوزون چقار سه بجای بولور **حرارت**  
 اولور دن اولور اگر متمیز اولور سه قضیبک مجراسته یقیندر **اکریو**  
 معنا زیاده اولور سه نضجه دالدر **وقت** هضمه دلیلدر **اکر قلت**  
 اوزره اولور سه ضعف هضمه دالدر **رسوب** نضجه دلالت ایدر  
 بیاض اولور **اجزائی** برابر اولور بلکه قارورنک **ایچند** جمع اولاند  
 راسب محمود اول **رسوب** که طبیعی اوله بوندن صکر **معلق** اولوب  
 وسط قارورده کوروندور **ویردغی** غما مدکر قارورده نک **علاسنه**  
 کورورنه بو غما مک **ورسوب** یرامازی حرمت مائل صکر و سیاه لوندر بعد  
 بولا **نقد** بعد کیک کیدر **بعد** قشوریدر که یقینا چوق اوله **عدم** رتو  
 عدم نضجه **سببی** مجراده سده اولوب اجزاء غلیظه **اخراج** مانع  
 اولدوغیدر **یا** خود بدنه ماده نک قلندر **صحیح** مزاجه و اهل ریاضت  
 و چوق سمن خسته لوده و راحت اریا بند **رسوب** چوق اولور **رسوب**  
 اریک کی قام شی ایله اولوب رایحه سی منن اولق **تقدم** و رمد **اجناس**  
 بولور **جنس سادس** بولک قلی بیانند در بودغی ایکی نوع **اول**  
 بول قلیل اولمقد **بودلیل** ضعف قوتدر و قلتنه سبب بودر **نوع ثانی**  
 تحلیل چوق اولمقد **بو** سبب ایله ماقه بول جانب **اخر** منصرف  
 اولور **بوقضیه** اسهاله و استفاده چوق اولور **اجناس** بولور

جنس سابع بولک کثرتی بیانند **در** کثرت بول دلیل اعتدالدر که بول چوق  
 اوله ولونی سرخ اوله و مرض بارد اوله بو کثرت بول **امراض** بارده اولور  
 و بوبرق قشیدر **قسم اول** شدت و جعدر که محمل صفرادر **نک** قولنج  
 واقع اولور مرض بارد اولور مجراده سده اولغله تحلیل اولان صفر **باعث**  
 صیغ اولور **قسم ثانی** بولک کمال مرتبه ده اقل قلیل اولما سیدر **اول** وقت  
 رطوبت فنا بولور و قلتنه باعث اولان تحلیل اولیتی موجب استسقا اولور  
**باب ثالث** برازیانند در امری براز غدا نک **اموالنه** دلالت ایدر **ثانی**  
**بدن** اموالنه دلالت ایدر **دلالتی** لون ایله و مقدار ایله و قوام و جسی  
 و رقیقه در برازک طبیعی اولانی **خفیف** الثاریر اولاندور **فین** ناربتی  
 مشدد اولور **حرارت** دالدر **ناربتی** بالکلیه اولما سی قام اولوب صوق  
 اولما سی برودتد اولور غائطک بیاضغی غلبه بلغه دالدر **یا** مجراده سده  
 اولدوغیون در بوسقه ایله اولان بیاض یرقان و قولنج دلالت ایدر **سببی**  
 بودر که نقل معاده **جنس** اولور **انک** احتیاسی قولنج و برقا نه باعث اولور  
 شول غائطکه اری **یر** و سمل کی اوله و سیله دشلد و که دالدر **اقاصیح**  
 المزاج و منع و ناریک ریاضت **لشخصه** اریک کی غائط فائده ویرر **شول**  
 غائط که سیاه محض اوله **مرینه** دالدر **براسه** و زنجار رنگند اولان غائط  
 احتراق ایچون اولور سه **جود** بدنه دالدر **قلت** غایط فضول غدا نک  
 قلی **جلندر** یا خود اجتناسدن اولور که طبیعت دفعته متعذر  
 اولور **قولنج** سبب بودر که اولور که قلت غایط دافعه نک  
 صفندن اولور **و** کثرت غایط ضدیدر **و** غایطک معتدل عسل  
 قوامند اولاندور **غایطک** انچه و صوفیلی هضمک ضعیف اولما سیدر  
 یا خود ماسا ریفاده سده اولدوغیدر **رطوبت** طعام بدنه سکن  
 غایط چوق اولور قتی زیاده غلیظه اولدوغنه **طبیعی** چندان اعتدال  
 انیمه **زیر** بوزمانک خلقی کیف نامنه برش و افیون و یون قهوه چوق  
 اچرلر **بومز** کورات هم طبیعتی زیاده قبض ایدر **و** هم غایطی



زیاده سیاه آید و وقت اولور که اصف غلیظ آید بر بلین بر مرض توهم  
 ایور طبیب ایسه فرق و تشخیص آید اول محلله صورقی کرکر در لرج  
 اول غایط در که رقیق و یلمشك اوله سببی غوی لرج و غلط لرج در  
 یا خود اصلیه نك ذویا آید اگر راجحه سی زیاده منتق و شدید النش  
 اولوب و کفی اولور سه ریاچه و غلیظ اند لالت آید شکم صو غلیظ آید  
 کوبك حاصل اولور اگر غایط باش و تحلیل زیاده و مشقت ایله خارج  
 اولور سه با حرارتی مین فروجه حش اولور سه کلیه ده و جکرده حرارت  
 اولور و غنه دالدر یا خود صوازا چدر و کندر در غایطک معتدل و خروجی  
 اسان اولاندر و خفیف التاریه اولوب قوای عمل قوامنده اولاندر اگر  
 راجحه سی شدید المیوب و قراقر التیوب قوزا واری کی جیت جیت آید رک  
 کلر سه معتدلدر اگر مذکور انک عکسی اولوب کویکی وید راجحه سی  
 اولور سه بر ازک بولوی موثر دالت آید **باب دایم حفظ و صحت**  
**بیان** در حفظ و صحت ممکن دکلدر که بدن انسان و روح حیوانی  
 زیاده تحلیل ایله ادمی جوق باشیه طبیب قدرتی یوقدر که بر شخصی  
 اجل طبیعی بر ایشدره زیرا آجال مختلفه و امرجه نك اختلافاتی  
 مقرر در بوقنده قالدیکه طبیب عاجز موتی منع آید بونک بیجا اولدر که  
 بدن انسان نینک تکتونی اولمازا لا رطوبت اولور که اول رطوبت حراره  
 معتدل اوله بو حرارت رطوبتی نضج آید و غذا آید یور و فضلا تنی دفع  
 آید اول رطوبت که بدن انسان نینک تکتونی اندرند والد والد نك  
 منیمی و حیض قانیدر قین مؤثر واحد و اتم اولسه مثاثر واحد قانیری  
 مشتدا اولور و هر وقتند تحلیل جوق اولغله حرارت قنی اولور و ماده قنی  
 اولور و غیچون هضم ضعیف اولور بدنک ابرادی یعنی بدل ما تحلیل قلیل  
 اولوب بدنکه اولیه بدن قانراستکالی قنده قالور بویله اولیتی حرا  
 رتکه رطوبتی بالکلیه تحلیل آید رطوبت قانی اولور **مثلا** شعاعه  
 ناره ووزک زینتی قانی آید اندن مسکر کند و دخی قانی اولور حرارتک

بومرته فناسی موت طبیعی در مدت مقدور در هر شخصه تقدیر اولان  
 قدر عمر دن نصیب ایشور اطبا طول عمر و اجل طبیعی یوز یکری یا شدر  
 دیشدر یوکلام منقوضدر زیر حضرت آدم علیه السلام و حضرت  
 نوح علیه السلام زیاده معمر اولشدر هانک مزاجک تقدیر اولدوغی  
 قوتی حسینه در طبیبک فعلنک غایتی هر شخصی جلنک غایتنه یشدر  
 مکرر اگر مفسد خارجی اولر سه امردی طبیب هر سنه نك صحتی حفظ  
 آید لایق اولدوغی اوزره بومعنا رطوبتی عفونتنک حفظ ایله در مشا  
 رطوبتی بحرای طبیعی اوزره زاید تحلیلنک حفظ آید بویله اولسه امرک  
 اصلی حفظ صحتده سته ضرورت معتدل قلغله در جمله دن بری ماکولی  
 تدبیر در بونک ایکی قاعده یر اشارت وارد بری حفظ صحتی مثالی ایله  
 بلکدر بری دخی ضد ایله مرضه علاج ایلکدر آمدی هر صحتکه بزر آنک  
 حفظی رجا آید رذ غرای آنک موضعه ایلنورز تا کیم اکا کیفیتده شبیه  
 اوله قین صحتی نقل ایلک دیلسک کند و دن افضل اولنه کوروزر بوقدر  
 حافظ صحت اولانه لازمدر که غرای قصر آید و اتمککه پاک اولوب مخلوط  
 اولما مش اوله اتی استعمال آید و ات دخی بونجیلین در خصوص قیون بر  
 یا شند اوله و بوزاغی و اوغلق و طاروق و ککک و چیل و بونک امثال ایله  
 قناعت آید و طنلور لازم کلر که مزاجه موافق اولان استعمال آید هر  
 طنلور نافع اولر مثلا غسلنک اکثر باعت قولنجدر و ارباب قولنج  
 ضرری وارد طنلور هر مزاجه نافعدر اگر صوما اکل اولور سه میوه قشند  
 الجیر و اوروم و انار و بولسان بر لره یا شخرما اعلا در دوا اولان غداره  
 جوارش و مرتیات کی التفات جائز دکلدر مکر مزاجه اعتدال اچون  
 ضروری لازم کلش اوله اگر غذا و اگر میوه اشنهای صادق اولما نیجه  
 نیمیه باری بالفعل باردا اولان ینه و طعام علی الطعام اولی هضم اولما دن  
 غذا آید و معتدله طعمی بروقت جمع ایتیمه طبیعتنه کدر و برر طعام  
 از اولوب توبه کلی و لقی نافعدر و عینک زماننی اوز اتمیه زیر هضم

تنقیه و مانع و تنقیه بدن  
 نه معتدل اولور حله دن  
 اعلا تنقیه بدن مثلا  
 صب ایا ر و صب قوی  
 صب ذهب و صب  
 طرفیل و صب قوی  
 بونک تنقیه غری  
 صب بدن و صب قوی  
 اعلا رغوات (و تنقیه)  
 نقل من غایتی



مختلف اولور. و مختلف و متعدد طعاما طبعته حرارت و برر طنلوا غدا الر  
اعلا در. از اولور سه لذت سز غدا یم ملازمت شهوت طعامی اسقاط ایدر.  
و بدنه کسل و برر اکثی غدا الر چندان قعیته لری را صفا بر استحاله  
قریب اولغین تین قویته ایدر و بدن یا بس قیلور و عصبه ضرر و برر  
و طنلور چوق ملازمت شهوت اسقاط ایدر و بدنه حرارت و برر و باعث  
خما اولور. و طوزلیه ملازمت بدنی لا غرا ایدر. و بیس و برر و آمدی  
طنلورنک ضررین اکشیله و اکشینک ضررین طنلوا ایله بوا یکسینک  
طاقسنز ایله دفع ایدر لر. و هر کتیم طعام بیه اشتها دن بقیه وارا یکن  
ترك ایلیه تركی لازمدر. سببی بود که معده ده چوق اولسه فلیان ایله که  
شیشوب معده بر مضایقه و برر آمدی اطفه و ریاضته اعتدالی  
رعایت ایدر چوغه زیاده ملازمت ایلک بدنی لا غرا ایدر. و زحمت  
و برر فی الجمله صحتده اعتدال ایله برهینز ایلک مرضده برهینکی دکلدز  
شکل کسینه لکه ردی غدا الر هضم ایدر سه بکا ضرر و برر دیو مغرور  
اولما سون اول غدا الر تیردن طول زمان ایله اراض حاصل اولور که  
فیلسوفان عالم تدارکنده عاجز اولور لر. آمدی تدریجیه بو غدا الری ترك  
ایدوب ممکن اولان مرتبه صحتده برهینز لازمدر. حین مرضده چندان  
زحمت چکیه صفراوی مزاجک غدا سنی مبرر دور طبردر و دموی مزاجک  
غدا سنی مبرر در که اندر قبض پسیر اوله. و بلغمی مزاجک غدا سنی مستحق  
و ملطفدر. سخونی ایله بلغک برودته اعتدال و بره و لطافتی ایله  
ترقیق ایدر و سودوی مزاجک غدا سنی مطلب و مستحق کر که در که اصحاب فخر  
بعض غدا یی بعض غدا ایله جمع ایلکدن نهی ایلشاوردر. مثلا سودا ایله  
بالق و بو غدا جمع ایلک اراض مزمنه احداث ایدر. جذام کبی و قلیج کبی  
و اکثی ایله بو غرت و سودو جمع ایلک بینه بویله در. حتی بو غرت کی ماستبا  
ایله ارکلی اش و بولماج ایله سودلی اش دخی جمعی مضردر. و دخی یا ش اوزم  
ایله باش و پاچه ایله اوزم و انار یکدر. و هر بیه ایله انار دخی بونلر

طعام

کبد

کبد سرکه ایله برنج جمع اولور سه خود جرب مقرر در. اما بو قضیه لر  
عکس اولور سه ضرر و برر. مثلا اول سودلی اش سرکه بولماج و اول انار  
صکره یا ش اوزم بیه لر. یا خود اول صکره هر بیه ده ضرر و برر. و قس  
علی هذا باب خامس شرب میاه تدبیری بیانند. در یعنی صوغه اچماک  
کرک اتی بیان ایدر. اصحاب تجارب دیشلور که ایرماق صویایله قویته  
صونیکد ایکسنی برکوند بلکه بر ساعتده معده ده جمع ایلک مضر در صولرک  
افضلی ایرماق صولریدر. خصوصاً پاک طبراق اوزرینه جریان ایدر صاف  
اولور. اگر طشلور بدن اقرسه عفونتنک بعید اولور. علی الخصوص جانب شرق  
یا شماله اقه. اگر یوکسکدن الجغه اینه. و مقدر و غنی بیر بعید اوله و خفیف  
الوزن اوله اچن کسینه لذتی حسی ایدر. بویله صویک عروق نفوذی و خاصه  
خمدنک اشاعه دکلدز. زیرا الطافتی سببیه انسانک جمیع اجزاسنه نفوذ  
ایدر. و اشمه صولری غلظتدک خالی دکلدز. کاریز صولری بونلر برامزدر.  
بونلردن اشاعه قوی صولریدر. شول صوکه بر موضعک چقه و اقمیه  
زیاده بددر. لایق اولان بودر که غدا هضمه شروع ایلر و کی وقتده اچله  
یعنی غدا عقبیه اولیه زیر اغدا یی چکر ندر. برودی سبیل هضمه مانع  
اولور. معده سی بارد اولور سه خود. قبل الهضم صوابجک زیاده ضرر و برر  
ناسون بعضی عقبیه غدا ده صوابج و مستفیع اولور سببی برودن آج اولوب  
معده سی جار اولور و غیدر. و ناسون بعضنک غدا بر شهوتی خفیف اولور.  
صوابجک شهوتی اولور. بر معنا معده نک حرارتنک اعتدالنک علامتیدر.  
فاما معده خالی ایکن و حرکت بدنه ایلش ایکن بلکه جماع عقبیه یا سیرل  
قوی عقبیه و یا مبره لردن قاون و قار پوز عقبیه کرک صوکرک اشربه و کرک  
خمر ضرر محضدر. اگر صبره قادر اولور سه باری بو غازی طارد سیستدک  
مضی ایدرک بر قاج بودم صوابجه چوق اولور که صونلر بلغم مالخ سببیه  
اولور هر چند که اچمه غنا و برر و عطشی دفع اولز بلکه زیاده اولور. زیرا  
صبر ایله عطشی بلغمی طبع ایدر و زائل ایدر بونلر صکره مشروبات جمله

انار

چکر اندر هر نه

زیاده

بو عطشک علی صبر ایله  
و اشیا حاریه مداومت  
ایله اولور



سندك اولغله بياغز حقه در لازم اولان خاصه سين بيان دور  
 يوخسه ترغيب دكلرد زير آغا بن طبع اولغله بول و غايطه دخی ذکر ايتك  
 اوليله قیاس اولنه كه انك مثلتي بيان اين رز آمدی شرابك اصلاحی ایت  
 ابو ولوی صافی و قوامی معتدل اولاند اولیوسی از مقدار طور ماغله  
 فاسد اولوب طرد قجه ابو اولاند **قطعه** هر خواصیكه در سقنقور است  
 نصف ان درد ماغ عصفر است و انكه از هر دو میشود ماسل و زبکی فطرس  
 اب انکور است **نشر** قرقی اولان شراب سریع اولور تیز سرخوش ایدر  
 غلیظ اولان شراب کیم سرخوش ایدر و سکه پیدا ایدر **نشر** حرور المزاج اولان  
 و یکنلره بیاض شراب اعلایه نهایت الحزن اول بر مقدار صوفاتلش اوله  
 پیز لایجون صار و قهری شراب ایدر اما ممکن اولان مرتبه صافتی کرکدر  
 زیاده سرخوش اولمازدن زير امستك عصبه ضرر و بر رخصه صابیه  
 زیاده ضرر و شراب یکنلره نافع در نهایت کفیتا سده اعتدال لازمدر  
 و شرابی غذا وقتند اچك کرکدر قلاول طعام ده جایز در وسط طعامده  
 و یا عقبنده ضرر ایدر زير غذا هنوز خام ایکن معده دن اسفله تنزیل  
 ایدر و عرق سده پیدا ایدر **نشر** اکلده اولور سه نافعدر و شرابی بر محلده  
 اچك کرکدر غمدر و صدم کشیده ذره مقداری اولیه بویله اچکله  
 بدنی تلین ایدر و ذهنی سلیم ایدر و بقوايله و اینر غمغله و کسل ایله شراب  
 اچك ذهنی مشوش ایدر اول وقت ترکی اولی در وقتي انك لازمدر شراب  
 از اچوب قوصتی ضرر و اچلوکده کوچك فدمله اچك کرکدر و بر فوج  
 اچكدر بر مقدار صبر کرکدر ناکیم بر فوج دخی بیجیله و شراب مجلسند  
 از هار شکوفه و محبوب و محبوب و سازنده و خاندن شرطون **طری** زیاده  
 ایدر و چوقلق اولوب مغلظه اولیه بوجشه مناسب شاعر نه خوش دیشد  
**قطعه** صحبت اهل چار اولوب مطرب ایله پنج بر ملازم ساقید اوده  
 غایت کچ اوله مضمونه ماصدق اوله فی الجمله غم و الم و یرن نسنه  
 مجلسدن طرح لازمدر لباسی ملوث و کند و مستکر اولان اشخاصی

جائز و کله

و شده

اوله

داخل

داخل مجلس تیمیه لر مجلسك یارانی پاك لباس لركیوب صفالین طرا یوب  
 دست و پا بن غسل ایدر و کلابر سورنوب عود و عنبر ایله مجلسی معطر قله لر  
 جمله شر و طردن بری مجلس یوکسك یرده اولوب یا اقر صوکارنده احتبا  
 و اصداق دك یاران اولی لازمدر بر نوعله مجلسده نفسك قوتلرین غریک  
 ایدر و محلدن قلع ایدر ایله كه هر قوت مطلوبین مرای اوزره بولیه  
 متا ذی اولور بلكه زیاده منقبض اولور نفس شرابله امتزاج تا مر  
 بولما دخی هر شدك اقبال ایلز اول قصر فكه شرابك مطلوبین مرله اوزره  
 ظروره کلز و هم نفعی از اولور اگر آشاء شرابده منقبض دخی اولور سه فلد  
 اولور نفعندن ضرری اکثر اولور **منافع** نفسیه كه فرح و سرور در شراب  
 فرح و منافعیله مناسبی یوقدر شرابك جمله خاصه سندك بری بجلی  
 و غمی و فکری فاسدی زائل قلدرد اما انسانك مرای نه و مولون نفسنه  
 و بدنه اول قدر نفع حاصل اولور كه شرابی انكه قادر اولن تنک مالخولیا  
 اربانه شراب اگرچه انفعدر اما هر چند تفریح قدر نفع و یرمز شرابكه  
 تفریح منضم اوله خلقی لطیف و ذهنی پاك ایدر و دماغی خلاطون حفظ  
 ایدر شرابك ایخچ مستکره زایده سند ادمان و اعتیاد ایدر اشخاصك  
 مضراتی و امراضی نیجه بی عدد ایسه تقریر اولن اوزره اعتدال ایله  
 اچلور سه اول قدر نفع واردر كه نه شرابك صفا قدر صفا اولور و نفعی  
 قدر نفع و یرزاشیا بولنور شراب قوی الدماغ اولانی تیز مست ایلز  
 اما ضعیف الدماغ اولانی تیز مست ایدر قوت دماغ و ضعف دماغ  
 شرابك اچمه سیله معلوم اولور اگرچه نقل ایلدکز منافع بدنیته  
 شرابك غیرت معاین و اشیر ایله دخی میتر در نهایت چندان اولمز  
**منافع بدنیته** دیدر و کمزورتك خوب اولماسی و ضیالقه سیدر و حرارت  
 عزیز تر تقویت پیدا ایلک و رطوباتی نفخ ایلک و مجاری و سردی  
 نفیخ و زائل قلی و مضمه تقویت و یرمک و روحی تکثیر و تلطیف قلی  
 و بلغمی طبع ایلک و فضولی زائل قلی و صفراوی سورمک و تطیب ایلک

اختلاف دن شر

بعضی

و حواره غریزه دیک  
 حاره طبیعی دیکدر



وسوداوی مزاجه اعتدال و یرمک و جمع ایدوب قلع ایلکدر بومن کورائک  
 جمله سی شرابک خاضه سندن در لکن آکاری و دوا می دهند بلید ایلوب  
 عصبی ستر خالوب رعشه پیدا ایدر چوق اولور که مد من خمر سکنه ایلله  
 هلاک اولور شراب صرف دماغی و جگری یا قمر مزاجی فاسد ایلر الی ایلقدن  
 جودید شرابی اچمک دوسطار بآیه کیده مبتلا ایدر یعنی سهال کیدی پیدا  
 ایدر متصل مست اولق خود دماغ و عصبان قوتلرین سست ایلر آیدر ایکی  
 کره مست اولق قایر مزه دماغه قوت و یرر شول فصل و شهر که بار داوله  
 شرابک قوته تحمل اولور اما اچمک نقل بمیه محرور المزاجه نقل استمالی  
 جایزدر نتیجه محرور المزاج اولانه الما و ابوا و جوارش و غرما و فسق و کلبه  
 شکر ایلله اچمک اعلا در مرطوب المزاج اولانه لبلی و زیتون اخضر و فندق  
 و فسق و بادام و طوزلو و اچمک اعلا در شول نسنه لکه کچ مست ایدر بادام  
 در قبل الشرب استعمال اولنه بوحال لاهنه ده و تخنده دخی و اردر شراب  
 ایلله اولور سه ادراری و اردر یا غلی تریدر مستلکی کچ کورور و لکن شرابک  
 نفعی و کثرتی منع ایدر و نیز سرخوش ایدر نلردن برک جوز بوا در شرابک  
 بدرایجه سنی کیدر نلردن بری قوری کشنج و زنجبیل شامی و بذر کرفس  
 و کرفسک تازه سی و زنجبیل و دارچین اکو براری لسان ثور صوبی قنوب  
 اچمکله تفریحی و سروری زیاده اولور شول کسنه لکه بایلق و یازبون اولق  
 واقع اوله بلیج صوبی و ات جور بالرنه فرشدروب اچمک اعلا در اگرچه  
 اطبا بوکا ذاعبا و لشار اما فقیر معقول کورمک بلکه زبون ادم شراب  
 ایلله قوت رجا سنده ایکن قوت اولوب حرام ایلله قوت اوله تعالیم سته نک  
 تعلیم نایسک سفر رانده واقع اولان الی بابک باب اول حرکت و سکون بیانده  
 و سته ضروری دن بری دخی حرکت و سکون در بونک تدبیری بدن ایلله اولور  
 بدنک غنا سز بقای محالدر و هر برضا یوقدر که جمیع سی جزء اوله لابتدر که  
 غدا دن باقی قلون هضم وقتنده فضله اوله غدا دن بعضی جزء بدن و بعضی  
 تن اولور و بعضی فضلات غایط و بول و عرق اولور طبیعت بونلری رد ایلر

و بعضی وارد در که رد ایلر مرقالور ضرر و یرر و حرکت ایلله تحلیل اولور اگر که  
 تحلیل اولما یوب قالور سه طول زمانه برنسته جمع اولور که انک مقداری اولور  
 بوکره کیفیتله ضرر ایدر که اولور که حرارت و یرمکه ایدر و یا عفونته ایدر  
 یا خود بنفشه تیرید ایدر یا حرارتی اطفای ایلله ایدر و یا مقداری ایلله ضرر ایدر  
 جمله دن سته اتمک کی که بدنی ثقیل ایدر بواجناسدن مرض را یجاب ایدر  
 اگر اول فضله ادویه سهله ایلله چقار سه بدن متا ذی اولور زیرا ادویه نک  
 اکثر دن سمیت وارد در بلکه خلط صالحی اخراج ایدر که اندن انفع رجا اولور  
 ترک دخی و لمز زیر احتیاج تمام وارد در پس اموی استفرغ لازمدر فضله نک  
 ایسه قولدر نک اکثری اخراج اولنق مراد اولنسه اول اخلاط حرکت ایدر زیرا  
 ماده مقدما نفع بولشد زمین خروج منقا اولان خارج اولغله ضرر  
 ترتب ایدر و شراب دخی بوحال نوعا واردر زیرا اعتقاد قیزدر راول و جمله  
 فضیله ایدر بوکره طول زمان نسنه جمع اولور و حرکت بدنی خفیف ایدوب  
 شاد یلغه سبب اولور و غذایه قابلیت و یرر و مفصلاری قوی ایدر و دیگر  
 و سکرلری کوردن ایراق ایدر بو ذکر ایلد و کز قوایل امراض مادیه دن و امر  
 مزاجیه دن سالم قالور حرکت معقول اولوب وقتنده استعمال اولور سه  
 نفی واردر ریاضتک وقتی غذا معدن دن منصب اولور قدر نصک و اعتدال  
 ریاضت بشره قزدر بشره نک قزرمه سی عروق حرکت کلک ایلله در اول  
 وقت عرق کلکه بداء ایدر قان لطیف اولور حرارت ایلله خارجه توجیه ایلر  
 اما ریاضتک افراط ایلله اوله نفعندن ضرری چوقدر هر عضو که  
 ریاضتی معتدل اوله قوی اولور و قوت نفسانیه قوت بولور شول کسه  
 که حفظ صحت ایلله مقتدا اوله و ریاضتی معتدل اوله قوت حافظه سی  
 زیاده ایدر فکری و تخیلی غالب اولور اموی هر عضو چون ریاضت خاضه  
 واردر مثلاً صدور و سینه نک ریاضتی قرا ایدر طر زخفیه دن تدبیر حاله  
 جهریه تیر و اصل اوله و سمک ریاضتی اصوات لطیفه استماع ایلکدر  
 و کوزک مراض اوله سی خطوط غبار قرات ایدوب خوب و مرغوب اشیای



نظرا به کور و سرار اولی بدنك کلیسی ریاضت و تحلیل ایله فضلاتی  
 کیدور. خصوصاً ناهله زیاد نافع در مرض نيك بقیه سنی تحلیل اید  
 ات قوشم ریاضت در نهایت تحلیل بود در حرارت و برزاعتدال کرکدر  
 چوکان و جریب دخی بود در **آثار ریاضت نفسانیه** فرج و سرور غلبه  
 سیله اولور کی یر بنك اخلاطی محرک در لکن پریشان اید و امراض مزمنه  
 قلع اید و جذام کی واستسقا کی به نافع در و معده قوی اید و بهضمه  
 اعانت اید اگر کوکلی بولانوب قورسه خود فضولی اخراج اید و جله ریاضت  
 بری دلکر یعنی او و مقدر مثله ال ایله و خشین برایله اولور بوا و مقدر  
 بدن قشر تحلیل حاصل اولور اگر بدن افراط تحلیل واقع اولیه برک او و مقی  
 نافع در اگر چه او و مقدر اعضا مشد اولور اما اعضا خفیفه که اصله  
 بومش اوله ککنک اید و جوق او و ار لسه لاغر اولور زیر عضله و در و  
 باقی اولان رطوباتی تحلیل اید **باب ثانی نوم و یقظه بیان** در بدنك  
 بیانی سبی ایشدر نهایت بعضی احکام که بقیه قالمش یعنی نقل اید لمر  
 نومك افضل اولور که مستغرق و متصل اوله یعنی قوشنی اولیه و معتدل  
 المقدار اوله که ترقی جوق و ترقی از اوله غذا تمام هضم اولوب معده نك  
 اعلا سدن اسفلنه نزول اید و فراق ساکن اولش اوله نوم ایله هضم  
 غذا یر شول کمنه لر طالب اوله که غذا کامل اسفل معده یر اینش ایکن  
 اول صاغ جانینه یا تیر بکره غذا قمر معده یر اینه اول حاله میلی صاغه  
 اولقله جکر غذای جذب اید و هضم قوی اولور بعد سول جانینه یا تیر  
 جکر معده مشتمل اولور و قدری چنکه هضم تمام اوله صاغ جانینه دونه  
 غذا جکر جانینه انکه معین اولور **نوم و یقظه** عرق اکثر اولی طبیعت  
 ماده اول و شجون در اما یدار ایکن عرق کلم طبیعت ماده عرق اخراج  
 اند و کچر در اگر نوم عرق کله و سبب ظاهری اولیه بدن اخلاط و غذا  
 ایله ملو اولور و شجون در نومك میزانی کچه ده و کونزده سکر ساعت در  
 ارتق جازد کدر **زیر** امفوط صاحبی حق اید و دماغی بارد قیلور و یقظه

دخیم

و قرد در نك

غالب

نوم

بلندوم

مفرطه

مفرطه دماغه جفاف و برر و عقلی غلیظ اید و کونز دا و مقی لونی سرور و طاله  
 قوت و برز نزل و بلغم و انواع مرض احداث اید و بلکه اشتها ساقط قیلور  
**باب ثالث توبیر مشاخ بیان** در پیر لره استعمال مستحقات رطوبت  
 و برر بعد الجواب بدنی نهین و ذلك نافع در و کاه کاه بر سبیل علاج سرور  
 غذایک اعلا در لکن اکشی ضرر را نجیر طب تابستانه و انجیر خشک زمستانه  
 قبل الطعام استعمال ایلك پیر لرك طبیعتین نرم اید و قبض اولور قلنج خود  
 سهل جازد کدر لکن حقنه نافع در خصوصاً حقنه لینه اوله و زنجیل مرنگ  
 اعلا در اما اول قدر یر به لركه تسخین زایدی اوله و اعتدال ایله اولور سه  
 معین هضم اولور همان حد تخفیفه ایلتیه لر و جوق یر به لر معاینه کدر فلو  
 و یونك امشالی جار معاین غایتله نافع در پیر لرك طبیعتنر اعتدال و برر  
 خصوصاً حتامن چقد قجه بدن نهین اید و بماء لیم و شراب عسل اچمه لر  
 سق لری اچار امین مرض قیلور و در مفاصلن خوفاتر اولور لر و یرز کرض  
 و یرز رازیان و عسل شرابن قیند و ب اچمک مشاخه اعلا در سق لری  
**تضیح باب رابع مندرات بیان** در خفقان دایم مقدمه موتی قجادر  
 و کابوس داکم مقدمه سکته در اختلاج دایم باعث تشنج عصبور  
 و کدورت حواس و ضعف حرکات و امتلا و جمیع اعضا مقدمه قلب در  
 اختلاج وجه مقدمه لقوه در یوز کوز قزل اولوب اغزن صواق و ضیاد  
 تنفر ایلك مقدمه سر سامده و غم و غزن و اندوه دایم و محبت خلوت و ملق  
 مقدمه مالکولیا در و جهك سرخ و الماسی بلکه سیاه لفه مائل اولماسی  
 مقدمه جذام در کراتی بدن و کثرت استرخاء عروق مقدمه سکته در  
 طمر لر شیشمک و یوزک رنکی اق ایله صار و ییندن اولق کوزک قبا قلی  
 و اطرفی شیشمک و یوزک مقدمه استسقاء و لیت بول و براز و خا عقی  
 و تکسر اعضا لیم و سقوط شهوت طعام و تغیر و قشور و حکن بدن و کثرت  
 ربق و احلام بوم کورات دایما استمرار و زره اولور سه مقدمه مرض  
 مزمن در عادتک خارج قان کلمک کرک بوا صرا یله کرک طمشله کرک رعافله

ایدر



و شهرت فاسد و لوق یا اشتها کاذب اولی بوفوعات جله سعادت دکل ایکن ظاهر  
اولی علامت غیر دکل در تدریج لازم در اگر طبیعت تدریجیه دفع ایورسه خوش  
والا امر اضحاحث اولی انک مقدمه تدریجیه خصوصاً دوام صداع و شقیقه مقدمه  
انتشار و نزول مادر ترکیه کوزه اق دو شمه که در لوق تغییر چشم خیال که کوزه  
پر مکن کی نسبه لر ظاهر اولی و یا خود شعیر مثالند خنده مثالی شقیقه کوزه  
یونلر هب کوزه مو اینک مقدمه کوررت خراس مقدمه رم و رمی در صاع  
طرفی بهلوسند و مع قایم مقدمه مرض کبد در تدریج و کرانی و تغیر لون و بول  
و ضعف بهلوم مقدمه مرض کلیه در و بکر که طاش علامت در وجه انسان  
برازی آلون اولی کوزلرک اغند صفرت یا سیاه اولی مقدمه یرقاند  
بحر ای مثانه دن بولک و مع ایله کله سی شدت و مع مثانه در بومعنا ناک مستم  
اولی سی بکر که و قصبه قرجه علامت در لیت دایمکه احتراق یا تاقه باقه  
خارج اولی مقدمه بحد ترکیبی بغریق میوندوسی کی سها لدر که ایچ اغری  
دیرلر سقوط شهرت طعام و نفخ و قی دایم و رجع اطراف بدن مقدمه قولنج  
مقدلر کچمه سی اگر کور و دانه که ترکیبی ناز بوز و قیچ کرد کی قوروی دیرلر  
یونلر دکل ایسه و قوی مقدمه بواسر شدیدر جوق چبان و جبانلر جوق  
اریدلر اتق و ترکی مقدمه برص سیاه و بهی سفید در یونلر بیانلر مراد بولر  
بوا انواع علامت ظهور ایند که جناب غزلک اعلام علامت قد و غند شکر ایوب  
معالجه ایله تقید اولی **باب خامس تدبیر مسافران بیانند** در بر کمنه  
که غریب سفر ایله لازم در بدن مستعد سفر قیله تنقیه ایله و قصدا ایله  
بلکه اسهال ایله اولی ریاضته اعتدال ایله اعتیاد قله ثانیاً عطشه صبر  
ایله و بدن بنفشه یا غله دکل اندره و بادام یا غنه بر مقدار شمع کافوری  
ذوب و خلط و مزج ایلد و کد نصکوه انکله جسمین اووه عین سفره طبیعت  
متغیر اولی بر قیچ کون طبعی طعام ارزو ایله سه رغبتی صوب زیاده اولی  
شیره حذره ایله تسکین عطشی ایله و امتلا ایکن حرکت ایله مکرر در کله  
ایله هوا یا حار یا باره اولی قیچ یوزین و صدرین اووه منزله نازل اولی قیچ

خواسنی

مقدمه

لعل

لعاب اسبول و عصارة حذره و شیره حذره ایله کندوی دلاک ایله و طعما مدک  
اول شراب قاکمه ایچیه اگر ریاح سمومدن خونی اولور سه فی الحال صوابوب  
بر موضع بارده باشنه جزوی کل یاغی سوره عصارة هندیا و عصارة حذره  
و عصارة لسان الثور بونلر جله سی بریده جمع ایوب ریت طریزی او زره  
عمل ایوب حفظ ایله باد سمومدن و سائر عفونتدن خونی اولان بوملر کور  
جزی سن شکر ایله شربت ایوب استعمال ایله دفع سیم و عفونت در  
عفونت در بارد شربت ایچک خود زیاده نافع در اگر عطشی صوابوب و کجه  
دفع ایله میوب غلبه ایور سه ذکر سیبق ایله عصارة ثلاثه دن بر قیچ  
در همین شراب تمهیدی ایله ازوب بر قیچ کره استعمال ایله اگر قیش اولوب  
شراب ایله عطش تسکین ایله مزه ایو علامت دکلر خونی هلاک  
وارد در مسافر اولان قیضه و قارده بورنی و دهانی و سینه سنی  
محفوظ ایله وقت نزول کندوی تدریجیه اووه و اتش کارنده جلسه  
خفیفه ایله قانع اولی مکرر رودت مترا بولوب صبر عسیر اولی اول وقت  
لا با سدر **امتیانه** کندوی ادهان حازه ایله تهرین اول جله دند در  
بوجهل دن سنبل و سوسن و زنبق یا غلریدر غایتله بی نظیر یا غلر در  
بالذات و بالفعل یونلر حار در حین رکوب و غریمت جرق غدا استعمال  
ایوب بیان و اگر سوار روان اولی اگر بولور سه بر مقدار سوده صوقوب  
استعمال ایله جزئی خردل ایله ثور شدت برودت در اعلا در و مسافر  
بحر و زاولان طارایاق قابی کیمیه شتاده بر مقدار قیون و کچی یا غبسی  
ایا غنک طرفنه قویه اگر بدننه صوق تأثیر بیلش ایسه شلغم اله کیر سه  
قینادوب و ازوب صوبی ایله الن اووه و اتشندن مکن اولدو غی مرتبه  
کرزایله اگر لری و یا قلی کولک کولک اولور سه مرده قان اولدو غنه  
دالدر نیشتر ایله دلوب اتی صوابوبه قویه و اول قدر اقدیم قان ساکن  
اولی بعد کلی ارمنی ایله طلا ایله قطران خود زیاده نافع در اگر کوروت  
رخضریت و سودا حقن کچمش ایسه عفونت طرفنه میل بیلش در علاج

فواکھنی

لسان الحمل سنخ



یوقدر مکر قطع اید لر اگر ماده غیر عضو میل ایدوب جراحت اولوب  
 افعاله بر مقدار دفع اولدیه غوش والا ناچار قطع اید لر و مسافر  
 اولان کمنه لر صوبك ضررین دفع ایلک مراد اید لر سه صوغان و صومق  
 یک ایلده دفع مناسبه یوتن برون غفلت جائز کدر و مسافر سفر  
 نیت اید لر کی وقت اولدو غی شهرک طیر اغندن بر مقدار اولوب مختلف صول  
 ملاقی اولدو برکاسه اچندن اول طیر اقدن بر مقدار ازوب تمام رسوب  
 بولجه صبر ایدوب نهایتند تصویل ایدوب اچه لر اگر یکی قطره سرکه  
 دخی ضم اولور سه دخی علا در و دخی رعنا سی متعفن میامن مضرتن قابض  
 میوه لر یلری ایلده دفع ایلک کدر و در یاده مسافر اولوب کشتی ده قی افراط  
 اولور سه منع ایلده مکر صردن بیرون اوله زیر بر بوقی سده نک قتیحه  
 استعدادنه باعث اولور جزئی عمل ایلده کشاده اولور فی الجمله قی دن متضرر  
 اولوب تحمل اولور سه کشتی الما و ایوا و اکشتی نار و فضا ترشیمی و شراب  
 خماض و شراب لیون بوجله سی مانع قی و غشیاندر **باب سادس**  
**علاج کل بیانه در بزور علاج دیگر مزاج نوع در بری تدبیر در**  
 انی تصرف ایدوب اسباب سته ضرورتی نک لوازمی رعایتد جمله دن  
 بری غدا در ایکنجی و ایلده عملدر بوا یکسک و سطنده غدا انخاصک  
 او بجنی وقت نفی بلکدر مثلاً خلط مرضی غدا ایلده دفع قابلیدر بوقسه  
 دکلیدر اگر خلط نفی ایلده حفظ قرة رجا اولور سه شول غدا ویر ملک  
 لازمدر که کثیر الکیمه و قلیل التغذیه اوله بومرله صاروسی و لوم موافقه  
 کبی اگر بدن خلط انتعاش حاصل ایدوب اشتها واریسه شول غدا ی ویر  
 لر که کثیر الکیمه و قلیل التغذیه اوله اسفید باج و سزای و مارول و  
 ملوخیا وابه کوبی کبی تا که معدده قوت منفعش اوله کشر کیمه ایلده خلط  
 ناقص حاصل اوله اما دوا ایلده علاج ایکی و سهله در بری تعیین و زندر  
 بری دخی درجات ادویه نک کیفیتنی بلکدر مثلاً سق و عادت و فصل  
 و بلاد و ضاعت و قوت بوالی امر جمع امورد طیبیه رعایت و حمایت

الزهد و خصوصاً اوله اوله بر نجه سی دخی طبیعت عضوی و مزاجی و خلقتی  
 و وضعی و قوتی صیانتدر مزاجی طبیعی و مزاج عرضی که مریض اولشدر  
 مناسب مزاج عرضه تقدیر ایلکدر چون خلقت عضو معلوم اوله کوره لر  
 سهل المنافذ میدرد یوخسه داخلندن و خارجندن موضع خالی و متخلخل مید  
 بویه اولسه دفع فضله قابل اولور وضع عضو بیلک اولور که ماده محذب  
 کیده اوله وری جانب بویه صرف ایلده مقدر کیده ایسه اسهل ایلده  
 استفراغ اید لر چونکه موضع عضو بلنه اوج و جهله رعایت لازمدر  
 بری قرب عضوی و بعد عضوی بلکدر اگر مریض قرب ایسه معتدل دوا  
 لر ویرا اگر بعد ایسه قوی دوا لر ویرا لرتا کیم عضو واصل اوله اگر الم  
 قلبه ایسه مفرجات و تفرجات ویرا لرتا کیم قلبه قوت و فرج ویرا اگر ماده  
 علیاده ایسه علاج مشروبات ایلده اوله اگر اسفلده ایسه حقنه و شباتا  
 ویرا اگر ماده منصبا و لوب عضو دو کشتی ایسه عضو مخالفه جذباتیکه  
 همت اید لر اگر علت کیده ایسه با سلیق بینه دن قصد اید لر اگر علت  
 طحال اولور سه با سلیق یسارندن قصد اوله اگر ماده زیر لسان  
 اولور سه دلاک التندن قان الوب کفایت مقداری دی اخراج اید لر که  
 اولور که ماده عضو قریبه میل ایدوب بویه اولور سه قصد اید قوت  
 عضو بر نجه و جهله در اگر وجع اعضاء رئیسیتده اولور سه قوی دوا  
 ویرلیه ضرورت اولور سه عضو مخصوص و قوت بدن باعث اولان  
 دوا ی ویرا با خود مرکب شی ویرمک اقتضا ایدور سه عضو قوت  
 ویرا فی اضافه اید لر بومعنا مشروب و ماکول ایلده دخی جائزدر اگر فصل  
 مشترک اولور سه معد کبی عانی معد بیا اید زرا غدا ی جمیع اعضا یه  
 و معد حاصل اید کورمز سنکه حاده ضعف معد اولسه بارد صو  
 زیریلور اق بکر که ریه دیمکه معروفدر نفس و ربوب المفک خجاییدر  
 و فاعلیدر زکا و حتی چون حفظ لازمدر شول عضو که باعث حسن  
 و زکا اوله مرضی دخی قوی اولور بوا یکسکه یعنی معد ایلده ریه محل اشیا



و بر يك مخالفه بعض محله كوره زاج و اسفنداج كه استعمال اوله كيفيت  
استعماله مقدارى معلوم دكلدر انجى جنس و ظن ايله در زيرا اجزاء  
ذى سقم مقوله سندن در اما ضرورت شيا فات و غير اجزا و اشيا مستعمل  
اولنور و زنى معلوم معين دكلدر و امراض حاده درت مرتبه در مرضك  
ابتدا سندن تدبير جزئى كركر تا كيم اخرنر زياده اولنسه بر غير تدبير  
دخلى احتياج اولنجه اكر بالضرورت اقتضا ايدرسه شربتى و غذائى  
تقليل لازمدر و مرض مزمنه ابتداء علاجه شديدا ايدوب انتها ده اء  
اعتدال اوزره ايد و اكر مرض مزمن هتا سزا اولورسه تدبير لطيف ايله  
محل اولوب تحليلى اولان اشياى ويره ل و ماده تخفيف ايدلر اكر ماده  
هيچان و طفيان ايدرسه نفع ظاهر اولنجه صبر لازمدر بلا نفع عمل  
جائز دكلدر ماده معتدل اولورسه اول ماده بر نفع و بر ريشه مداوت  
ايدوب نفع ماده ايلكدر اكر مرض خطر مشاهد اولنورسه قوته تاخير  
شرطدر و مرض مزمنه اولنده و حين خطرده قوتى علاج ضروردر اكر مرضك  
خطرا و محبوب نوعا قوت مشاهد اولنورسه تدبير بجملة علاج قوتى اولور  
اكر بعض اثر ظاهر اولوب غلظ اولمش ايسه اما ضرورتى چندان دكل ايسه  
دائما دواء واحد ايله اتميه ل و زير طبيعت مالوف الور بدن دوانك  
اثرندن ماثرا اولن سببى طبيعت الفت تكملة مهن عادت اولور چونكه  
مرض طبيعى قهر اين علاج ظاهري نه مراجعت اولنه اكر وجع ايله معاً  
اولورسه مقدمه محذرات ايله و جى تسكين ايلك لازمدر افيتون  
و شوكران و لفاح كى اكر وجعى سندن ايسه تغليظ غذا لازمدر  
هر بيه و اكامشابه طعام ايدر يكى اكر تدبير ضرر انمزه منوم اولان  
اشيا ويره ل و مارول كى معالجات قوته نك مدوح اولانى تقويت قوت  
نفسانته و حيوانته يرباعث اولاندر مثلاً لقاى محبوب و مطلوب  
و فرح و سرور بر شهر دن اخر شهر و بر محله دن آخر محله يره و بر هوا دن  
اخر هوا يره نقل ايلك مقوى نفس و روح در تابستانه و زمستانه

غلطيه  
طبيعى نه مرض  
بجملة در خشناس و لك  
امثال ايله اكر وجع قوتى  
اولورسه محذرتى لازمدر

دواى قوتى جائز دكلدر جمله دن سوء مزاج مستحکم اولورسه علاج ضديله  
در اول دوام مطلقدر اكر سوء مزاج حادث اولماش ايسه منع سبب  
اولور مثلاً حرارت مفرطه سبب سندن در تدبير مفرط بوندن ماده نك  
منجى اولما سنده سبب همان لازم اولان ابتداء ماء شير و آب هندی با ايله  
اكثفا ايلكدر بومهمه كفايت ايتمزه جزئى معتدل تدبير ويره ل  
اخلاط حاده نك نفصى مزاجى يارد اولنه ضروردر زير سخونت قوتى ايجاب ايدر  
اكر سخونت حاد دن اشرسه موت عزيز تر بومعنا ابتداء اسهلر اما تدبير  
تام و تسخين مستحکم صعيددر خطر عظيم وارد لکن تدبير مستحکم تسخين  
مستحکم دن ضرور ضرورى اكر در زير حرارت صدوق طبيعتدر اما  
پيرله تدبير و تسخين و ترطيب اقتضا ايدرسه اول قدر كركر كه اعتدال دن  
خارج اوليه تعاليم نك تعليم تا نيك سرفراسى بيش باب  
اوزره در باب اولى كيفيت استفراغ بياندر در بونك بر مقدار سبق  
ايلشدر لکن بقیة احكامى بيان ايله لم امدى استفراغ خلط اوت  
نوعدر اولى امتلا در بدن ماده دن خالى اولنى شكست فاعدر ثانی قوتدر  
يعنى قوت جوا نيك و نفسا نيك مانع اولما سيدر ثالث مزاج حار و  
يا بسدر يعنى حرارتك و جوستك مزاج يارد و رطب عدم الحرارتك مانع  
اولما سيدر رابع لا غری جسيم در مختلف بدن نور مانع در سمن مفرط  
دخلى بوقسم در خامس امراض لازمدر اسهاله قابليت مانعدر زير  
بفر سقلده جراحت اولور سادس سن صفرو سن شيخوخه در كه حذر بوله  
و ارش اوله مانعدر سابع تابستان و زمستان كه هواى حار و يارد  
در مانعدر ثامن عادت در قوت عادت مانعدر تاسع صناعت در خالق  
ونا طور لى و فاد ملى كيمره مانعدر عاشرا سبال اولان امدد استفراغ  
مانعدر امدى دواء استفراغ ايدن كمنه لره بر نيجه شرو طى عايت  
لازمدر او جمله دن برى بدن خلط موزيدن باك ايلكدر بدنك  
باك اوله سندن مغنيسى مقصود اولان خلطك كمالن بولوب بدن

تدبير نفع  
مسبب اولور  
تدبير نفع



بواعاله منقول و لمقدوره یعنی خلط دفع جانسنه میل ایلکدر مثلث غشیان  
خلطك بالا به میل ایلکدر اول وقت فی ایلله دفع اولورده مغض که برری  
دین کلریو راسه الله دفع شاننده دو اگر علت کبدده اولورسه باصلق  
ایمندن قصد کافیدره و اگر علت کبدده و ماده استفراغه زیاده محتاج  
اولورسه ایکی طریق رعایت اولمق کرکدر بری ماده جانب خلطه جذب  
ایلکدر اما جانب خلطه بعید اوله مثلث جانب قریبه جذب اولیدره  
جمله دن النون قصد لازم ایکن یا صاغ یا غی و یا صول یا غی طرفدن  
فصد ایدره سن آغزک یوقار و سندن و یا بور سندن قان کله سن آغز  
اسفلدن فصد ایدره سن اگر ماده قابل جذب اولیه عاصی اوله آغز  
عنقله جذب مبالغه اتمیه اگر ماده عضوده قرار طومش اولسه سببی  
عروقک ضیقندن اونی غیر عضو جلب ایلک ضرورده استفراغ  
مفرط موجب ختاده اگر خون رقیق اوله و عضوده رفقی دایم اوله اونی باقی  
طریق کان قنیه لازمدر تا کیم علتدن خلطه صول اوله اگر قوت خفیف اولوب  
ماده چوق ایسه یا خود غلیظ و لزج و مختلف ورم ایلله مخلوط ایسه  
انی استفراغ ایلله دفع ممکن دکل ایسه لازم اولان تدبیرجه اسهال  
ایلکدر اگر ماده بلا بر رفع اولمش ایسه انی اسفلدن اسهال جزئی ایلله  
دفع ایلک کرکدر اما ماده اسفلدن ایسه موافق اولان انی بالادن  
فی ایلله قلع ایلکدر اگر ایکی طرفدن دخی ممکن اولورسه قصد مراجعت ایدره  
لر فی الجماله طلب اولان کمسنه اختلاف مواضع حبسه عمل ایدره  
**باب ثانی قوانین فی واسهال و فصل بیان ایدره** اگر کمسنه  
یر غدا ملازم و حسن هضم میسر اوله او یله کشیه حفظ تحت و ریاضت  
منا سبتندن صکره تدبیر لطیف ایلله ختام و دلاک کافیدره اگر بر تدریس  
ایلله امتلا غالب اولوب دفع اولورسه اکا قصد کافیدره اگر کمسنه که  
فی واسهال و مسهل استعمال ایلک دلیه کرکدر غدا فی تفریق ایدره یعنی  
اول کون ایکی کره یک بیه و اول یک دخی مختلف اوله مطلقا از یک کی

خصوصا

خصوصا قلیل المقدار اوله مسهلدن اول طبیعتی نرم ایدره اگر ماده داخل  
عضوده اولوب قصد واسهال لازم ایسه ابتدا قصد ایلله اخراج دمر ایدوب  
باقی قلاتی مسهل ایلله ایدره مسهل وقتی دن اول خلطی لطیف قیلله و بجاری آنچه  
تا کیم بدنه تعبیر شیمه تفتیح مسامات ایدرن مغلوب لین ایلله طبیعتی  
اوج کون مغفاری نرم ایدره و صایای بقراطی ندر که خلط بلغم مختلف دم اولور  
لرجه اوله لازمدر که اول کشتی اول دفع بلغم ایدره اگر خلط مساوی اولیه  
غالبی حجاب ایدره و قصد اوزر نه تقدیم دوا ایلک موجب اضطراب طبیعت  
اولور امتلا کیفیت اولدر که خلطک کیفیتی بد اولمش اوله بوقدر برجه  
فصد لازم اولور اگر مانع استفراغ و قصد واریسه و اجبر که فضله  
ریاضت و قلت طعام ایلله دفع ایدره یعنی تدارک سوء مزاج ایدره زیرا امتلا  
اول نشسته لری ایدره صکره تدارکی عسیر اولور اگر کمسنه نکه هرگاه  
خسته اولمق عادتی اولسه لایق بودر که خسته اولور دن اول اول خلط  
دن پاک ایدره اگر دواء موافقه محتاج ایسه و اجبر که طبیعتی اسهال ایدره در اولدند صکره  
و هلیله و سقونیا ایلله فی اساندره یونلر کی ایلله فی ایدره شول کمسنه  
لر که مراق اولوب لاغز اولور اسهال وقتی ضعف و بر صعبدر نتم اصحاب  
ذلوق و امعایه تنقیه محالدر شول کمسنه نکه که معدی سی قوی اوله زیاده  
اجقدر لراندن صکره مسهل و متقی و اجبر که شخصک که بیست اسفلی  
یا ضعف معدی سی اوله اول وقت مسهل و متقی جایز در لکن کریمه الطعم اولان  
اشیا لازمدر که فی کاملدن معدی نکه ضعفی دفع اوله اگر صاحب نخمه مسهل  
ایلله اسهال ایدر لر سه ماده غیر نفیع حرکت کله و بدنه منتشر اولور  
وقتا که مستولی اوله بدنی صفادن فی ایلله تخلیه اساندره اگر صوابا غالب  
اولوب بلغمه برابر اولورسه فی اعلا در صاحب ختایر برهیزدن اسهال ولی  
در لکن در الرکیم مستعمل در میان ناسه اختلاف و اردو **باب ثالث**  
**اسهال کامل بیان ایدره** در اسهال مراد ایدرن کمسنه بر ایکی کره متعاقب ختامه  
وارد اسهاله معیندر وقت اسهال که قبض اوزره اوله اگر زمستانده ایسه

فتح قبض  
ساده همیشه آغاجینی الکی برده  
یا قوب حاصل اولان کونی  
صوایله فیهو مثالی قینا دوپ  
در اولدند صکره فنیجان ایچیه  
قبضی فتح ایدره و مکرر صود  
فوق کون مقداری ایچیه لر غایت  
ادخلو ملو عربی الخاندر  
طاعون خلیف در وایندر



ختامك اول خانه سته كره و مسهل انده بیه. لکن زیاده حار اولیه كه عرق  
 و كبركلیه داروی قوی يك عادتی دكل ایسه بمیه و اخلاط لزیمه و سته  
 اصحابی مغلوب ایچه دن استعمال مسهل ایتمیه. اتی برک و مزاجی قوی و زیاده  
 ستراد ملر اول کند و لرینی تدهین ایدوب بعد دواء قوی استعمال ایدلر  
 اگر دوا قوی ایسه اوزرنه اویق عملدن اول عملنه معین اولور. اما عملدن  
 نصکرم بدن مضعفا اولور. اگر برکسته مسهل ایچکدن نفرت ایدرسه  
 خوب رایجه لرشم ایدلر اما وایا و نعمنا و کلاب کی اولزسه بورنی دوت  
 دخی اولزسه بورنی دکلرینه پنجه ستر ایدلر اگر مسهلدن قورصرسه  
 اوج کون علی التوالی قی ایدلر غذا بمیه. مسهل ایچه اگر ایچدکجه زیاده  
 حرارت و بررسه بر قیاج قدمه حرکت ایدلر لکن دواء ضعیفه حرکت  
 ایلیمه بلکه اوزرنه اشئ صوابچه. صاحب ضعف کبد و معدن میان عملدن  
 غلاتنا اول ایتمیه اگر صفراوی مزاج اولوب تحمل ایدلر مزسه آزار ایچک  
 و اناریوب مقدرنی صوق صوابله غسل ایدلر. هر نسنه که مناسب  
 اخلاط اولور. لازم کلدکجه طبع شاهره دن غفلت ایتمیه. سوپا و بیده  
 طبع ایتیمون و صفرا و بیده طبع قنطریون محل غفلت دکلر. و رسول حتی  
 استعمال ایدلر که نه زیاده رطب و نه یابس اوله اگر استعمال دوا نه نفرت  
 تمام کلدیسه سودی برنج بولماجی استعمال ایدلر برکون نصکرم. دوا بیه  
 نفرتی کیده رره استفراغین یوم واحدده ممنوعه. خطر عظیم وارد  
 هر قنقی خلطک دفعی لازم ایسه اتی دفع ایدلر سائر نفرض ایلیمه. اگر  
 شرکت اخلاط و ارایسه اول غالبه عمل ایدوب بعد اکا قریب اولنه  
 بعد قریبه قریب اولنه عمل ایدلر. مکرمدن طبیعتنه ظننت عارض اوله  
 اول وقت اسهال د نصکرم کشک جوا استعمال ایدلر. سوء مزاج اولنه  
 عملدن صکرم بذر قنطریون کلاب ایللر اصلدوب لعابنه روغن بنفشه  
 و بادام و فندق قاقوب بر مقدار بیه. مفید المزاج اولان بذر کتانی  
 سکر ایللر خلط ایلر کدن نصکرم بعد العمل استعمال ایللر. علاقه اگر

ختامی اولورسه دوا د نصکرم خواب و سکینین اعلا دور. اگر مسهل نصکرم  
 هیچ عارض اولرسه ایکی کون نصکرم ختامه کیرمک اعلا دور. خصوصا  
 دوا د نصکرم اوله. اگر ختام خوش کلورسه و مزاجی حفظ ایدرسه بقیه ماده  
 قالشدر. نهایتندن ختامدن مذر اولنه اشئ صوابچه کلدلر. و جگری ازاله  
 ایدلر ایللر در دکه مسهل نصکرم اولمش اوله دارونک زمانی موافقی  
 بهاد و غریفه. لکن طبیعتنه قوت و برمک لازمدر. داروده این ایللر  
 عمل ایللر لطیفدر مکر ضروری مسهل قوی ایچه. برکسته که مسهل  
 ضعیفا ایچه و عمل ایتیه تحریک مواد اتمش اولور. چوق واقع اولور که مسهل  
 حرکت ختامه سبب اولور. اگر یوم کورات واقع اولورسه بر قیاج کون  
 صبر ایدوب بعد فصد ایللر کافیدلر. اگر مسهل جزئی و یریلوب تحریک  
 مواد ایتیمون لکن جوفه قالسه الم و کوررت و بررسه اوزرنه قوابض  
 استعمال ایللر لازمدر. اگر قلت اضطراب و بررسه بر مقدار نظرونی  
 جزئی غسل ایللر حل ایدوب ایچوره لر. تا کیم قی و بره و فادرا و لورغی قید  
 قی ایدوب بعد شیا قی ایللر مشغول اوله تا کیم مواد یته تختنه جذب  
 ایدلر بویا بیلر نصف درهم مصطکی کل ایدوب اوزرنه اشئ صوابچه بی  
 نظیردر. بویله ایتیمون اعمال ایدرسه و رر حاصل اولور. و اعراض بخوفه  
 ظهور ایدلر. باری فصد ایللر لرایکی کون دکلر اگر کلدلر اسهال ظاهر  
 اولماسه جایزدر که اعصابنه میل ایللر و رر کل ظهورنه بادی  
 اوله. اگر اسهال د نصکرم عطش قوی و خواب ظاهر اوله. اسهال قطعی  
 لازمدر. کرکسه عطش و حرارت معدنه. اولسون صفرا بک غیر نکل  
 اولسون همان لازم اولان اول حالده قطع اسهالدر. اگر اسهال افراطه  
 اولورسه قولترینیک ایکی بازو سندن اطراف بدن شق ایدلر اسهال  
 مندرفع اولور. بوتدیبر ایللر اولزسه جزئی قنطریون و یروب ختامه  
 داخل ایدلر. و عرق کلیمه صبر ایدلر. اگر ختامک اشئ صوب اولوب  
 و حوضی اولوب کیرمک قابل ایسه داخل ایدلر. و قوابضدن بعض نسنه

اول نور لیمه

اعضاء بر بنیستیه نفع

رفع نفع



اعطاء دلكا ايدوب قوری شیشه وضع ایدلر یعنی فشترايله واوستره ايله  
 ایدوبه جرمین و دلدن شیشه چکوب و بهلوسنه ضداد ایلک جمله  
 بختیارتدور بونوع دخی اعلا درکه اکشی سوزلش یوغرتدن ایران ایدوز  
 قیندرلر کفن اولوب ایکی درهم مسحق تره تخن مزج ایدوب ایدوبه لر  
 بامراته تعالی قبض بلکه حبس دم دخی ایدوب **باب رابع اول دارولری بیان**  
**ایدوبیم ضرر عظیم و ذی سم اوله** جمله دن اسود و ترید و غار بقون  
 سیاه و ماده ریون بونلر ايله طبیعتی تلین ایدوب استعمال ایلک خطور  
 بعض ایدوب وارد که بعض مزاجه موافق و بعضه مخالفدره سقمونیا کی  
 بلاد ترکده چندان استعمال ایلرلر مکرو واء مراد ایدوب ضرورت  
 استعمال ایدوب بعض کسسه لک بدننه جرمه واء عمل ایلرلر قوت  
 دو عمل ایلر بویه محله لازمدرکه اول تدبیر ادویه عطریه دت  
 داخل ایدلر تا کیم علی لطیف و استعمالی عسیر اولیه **مثلا** ترید و هلیله  
 کی اشیا ده عطرات موافقده بعض اجزاملین اولور **ارک** و اسینول  
 کی بعض اجزاملین و هم لطیف اولور **سرخشک** کی بعض اجزا وارد  
 خاصیتله مسهلدر اما سمیتی وارد و اسهالی قهله ایلره **دره** طبیسه  
 لازمدرکه بویه ادویه نک سمیتی مقابله سنه فازهر ته سنه  
 قائم اولان اجزا ايله اصلاح ایدوب **سقمونیا** شغل و نقاح ايله و نزل  
 زنجیل ايله اصلاح اولور دخی کی **باب خامس مقیش و قیشک نفع**  
**و ضرری بیان** در شول کسسه نکه که سینه سی تنک و کردانی نیجه  
 و دراز اوله نفسی الماده و یرمه عاجز اولوب ریه ده عارضه سی اوله  
 فی ضرر در معتاد فی اولماینه عسرتله فی تنک کذلک ضرر در شول  
 کسه که فی تنک دیسه و قادر اولسه اکامتی خفیف و یرله مثلا ایکی  
 درهم بزر فیل حق ایدوب بر فغان سرکنکینا چندان برکیجه اصلدوب  
 اچ فریله اچه لطیف فی ایدوب اگر بونو تدبیر تأثیر ایلرسه بوجی درهم  
 جیل هند اچمک فی کوزر فی الجملة قیسه ضرورت اولوب اقتضا ایدوبه

ایدوبیم  
 خربق

و مزلق نفع

جیلک نفع

ریاضی

ریاضی منع ایدوب جرم و شیرین غدا ایدوب معدی فی قیسه مستعد  
 قله اگر طبعی عسیر شی بیکله فی قابل اولورسه غدا دوان افضلدره **اقله**  
 فی ایدلر اگر فی اتمه عسری اولما یوب دیلرکی زمانه قوصغه قادر  
 اولورسه مختلف غدا لراکل ایدوب فی ایدوب **اما** حین فی ده کوزنی و قارنی  
 بر عصا به ايله بغلیه اگر متقی شی اکل ایلش ایه عنقه حرکت ایدوب  
 ریاضته تقید اید تا کیم متقی تأثیر ایدوب **و فی** اسان کله و متقی اچن کسسه  
 سحر وقتند استعمال و ایکی ساعتون سکوه طاوق قوی ايله تحریک ایدوب  
 قویتره بر جزوی شیر و غن اچه **و اوزرینه** اسی صوابمک دخی محرکدره  
 بلکه اتی صوم زیتون یا غنی قوب اچه اما متقی و فی دن اول بر مقدار  
 طعام یک شر طور تا کیم رجون جوع غالب اولیه بعد الفی عطش عارض  
 اولورسه شراب تفاح اچه بیلج چور یا سی و اسفید باج لخمی فی عقیبه  
 اعلا دره هر کسسه که فی ایدوب **و فی** ایدوب کی خامض اولوب زنجاری آلون  
 اوله بلکه بنض دخی متغیر اوله حاسی اولورسه خطر عظیم واره حاسی  
 یوق ایه علامت حماد غدا تأخیر اولنق کرکدر **تعالیم سته نك**  
**تعلیم ثالثی بر فصل و بش سفری مشتملدر** سفر اوله بش باب **سفر**  
**ثانی** درت باب **سفر ثالثی** بش باب **سفر رابع** درت باب **سفر**  
**خامس** بش باب وارد **و بر فصل** خواص فی بیاندره **در** فی ایدوب  
 شخص فین فی ایلله اولامعد سنی و امعاسنی فی پاک ایدوب اخلاط  
 دماغون و یدنک اسفلندون و اعلا سندر قلع ایدوب و خفت و یر  
 جرم غدا لر رغبت حاصل اولور جمله دن بنض قوی ایلوب بدنک  
 مرکبین قوی ایدوب **امراض** مزمنه دن اسنفا و مالمولیا و جذا هر  
 و تقریس و عرف النسا بر نافعد **امدی** فین فی دلین ادم اوچ کون اول  
 قصد ایلک کرکدر **زیرا** معد سنه خلط اولنی نافعد اولایوزنی  
 و اغزی سرکه و کلاب ايله مخلوط صوابله غسل ایدوب و حمامه واروب  
 نیم درهم مضطکی اکل ایدوب بر مقدار سریع الحضم غدا ییه بعد

مخلک نفع

ایدوب نفع



فی ایدیه بقراطك و میسندند که ایدیه ایکی کون متعاقب فی ایدیه  
 نافعه خاصه سی بلغم و سینه صفراوی دفع ایدیه کون سقوط شهوت  
 و اشتها و جساءه ماضی چون زیاده نافعه علی الخصوص باش اغرسنه  
 و بدن سستکجه و بکرکه و مشاندن اولان عوارضه نافعه  
 خصوصاً جنام و فالج و رعشیه و صرع و معدیه و برقانه و نفس  
 طاراضه و قویایه که تمرکز فی نافعه اما افراط فی معدیه سست  
 ایدیه سینه و چشمه ضرر ایدیه و درد سره مبتلا ایدیه دشواری  
 و بکری ضعیف ایدیه و رید که شاه طریقه سست ایدیه اگر معتاد  
 فی اولوب فی مجتهد و لزسه آب فائز و عمل و روغن و دهن سوس  
 بونلری حقنه ایدیه اگر تمرد و درد کف و شراسیف که بغرض صیرت  
 سید و قورلد و سید عارض اولش ایسه استی صوبی ادهان  
 معتدل ایدیه تکید ایدیه اگر ذریع معدیه عارض اولش به یاغلی و استی  
 شور یا لویه سریع المضم اولیه اگر بحقیق ظهور ایدیه نفشه و بادم  
 یاغنه جزئی شمع کا فوری خلط ایدیه مرهم مثال اولدقه معدیه و گردانه  
 طلا ایدیه اگر سبات دایم و انقطاع صوت عارض اوله اطرافن یاغلیه  
 لر و معدیه سنه روغن زیت و قشای المار و عصارت سذاب تکید ایدیه  
 اگر بومذکوزاتی قینه و بعل قوامه وارد قده استی صوبله اچ قرینه  
 اچه لری ایدیه کی تقدیرجه مسبوته و انقطاع صوت و قرلق کورلد و سنه  
 و صمسنه نافعه اگر فی افراط اولورسه و بورنی قورقو المرسه  
 مذکور تری استنشاق ایدیه اما حقنه بر معنادر که امتحان ایدیه  
 فضولک امین قیلور بکرکی مشانه و قولنجی آچره اگر اعراضه ریخته  
 به فضول نعش ایلش ایسه حقنه بکی مبارک نشنه اولز حقنه نک  
 اعلا سی علت او زرنیه یا قوب عمل اولدور افضل اوقات حقنه صباح  
 و اخشامه قریب زماند لکن حقنه حاد مضیف بکردن باعث حنا  
 اولور خصوصاً افراطی مقرر سبب حنا در تعالیم سته نک تعلیم ثالثه

**سفر اولدک باب اولی سبت قرغ کلی بیانید** در املا خلطک و مار اولی دفع  
 اولور اما شول خلطکه خام اوله کمتند بسیار و کیفیت فاسد در بوکا  
 نقا اسهال ایدیه اولی لازمدر فصد ایسه اول زمان و اجبر که دموی  
 المزاج اوله فصدک زمان بهارد اما سقطه ده و ضرر ده فصد ایدیه  
 لازمدر اکازمان تعیین اولتغیر بر کمنه ده که در اوله ماضیه  
 نفع بولزدن اول منفرجه اوله مرض دخی دموی اوله حادث اولزدن اول فصد  
 لازمدر حادث اولدقه فصدک فصد جائز دکلر زیر فصد خلطی رقیق  
 ایدیه بدنه منشر اولور و خلط صحیح ایدیه مخلوط اولور لازم اولان قبل  
 التفتیح فصد اولدقه در ریهها یرشد که فصد ممنوعه کذلک  
 مرضک بحر اندر فصد جائز دکلر مکرر در عروق دوره و وجع بر مقدار  
 ساکن اوله اول وقت فصد قلیل جائزدر اگر قوت ضعیف اولور اخلاط  
 کثیر قزل ایدیه بلکه یا بلیق و قولنج یا خود طمنه مبتلا اوله فصد جائز دکلر  
 مکرر ضرورت اوله اگر اخلاط اولوب امتلا ظاهر اولش اوله فصد مقرر در  
 اگر طبیعت بالکلیه نفیجه قادر اولیجی اولورسه و فصد اولورسه موجب  
 هلاکد شول کمنه نک سودا سی غالب اولوب فصد ایدیه اکا اول فصد  
 دن مسهل علودر زیاده محمودی فصد ضایع ایدیه اگر اخلاط چوق  
 اولوب فصد ایدیه دم محمودی جزیب ایدیه خلط روی عضوده  
 باقی قالور بکرکه قاندر آزاناقص اولور هیها تکه اغریه جیت  
 الجوهی اکل ایدیه و اندک دم محمود حاصل اوله و فصدک رقیق آله دمک  
 رقیق اولانی کیدر کشیف اولانی قالورامدی فصد ایدیه کرکدر که طر  
 زیاده جه آمله تا کیم بدن لایقنه کوره تنقیه اوله نهایت یا بلیق  
 حذر ایدیه اکا کوره تدارک کوره ستراده زمستان فصد موافق در  
 نحیف ادمه فصد تابستان کرکدر بر کمنه که فصداتک دلیه  
 اولر مقدار ارقه سی اوزره یا ته و یواله تا کیم جمله عروق خبردار  
 اوله حنا نک التها بند و ابتدا سنده فصد جائز دکلر شول حنا که



تشخیص ایلله معا اوله فصد جزئی لازمدر اگر حماده عفوت و التهاب  
صعبا و لمیه و قاروره سی سرخ غلیظ اولوب نبضی عظیم ایسه اول  
وقت قوانین عشره به نظر اید موافقی ایسه فصد اید ذکر اولنان قواعد  
مخالفی عکسی ایسه ترك اید لکن معدن سی خالی اولوب حاله سکونده اوله  
اگر بول رقیق و ناری اولوب نبض ضعیف اولورسه فصد ضرر عظیمدر  
علی الخصوص دم رقیق اولوب بیاضه مائل ایسه ترك فصد اید قات  
اگر کن برمالی مشاهد اید رسه همان بغلیوب ترك اولتی لازمدر و فوق  
باشندك صكره فصد اقتضا اید رسه ملاحظه ایلله اید بعض  
جیاتده فصد مقوی طبیعت اولور زیرا ماده ناقص اولور جمله دن  
حماء و قویه به فصد غایله لازمدر لکن ابتداء فصد غیر مفراط  
اولوب انتهاده اولورسه ماده نفخ بولور غی وقتدر زیاد جه فصد  
جایزدر زیرا ماده قلع ایدر بارد مزاج و فصل بارد و سن صبادك اوك  
درده و ارنجه و سن شیخوخته فصد جایزدر کله در منعده مکر شیخك  
عضله سنه امتلا و همت قوی ظاهر اوله اول وقت ضرور اید  
فصد جایزدر اما افراطله لاغر و سیمین و متخلخل البدن و سفید شکل و اشهر  
اللون اولانله فصد تمیه لر بر کمسنه نك مرضی طویل اولوب دی فاسد  
اولش اوله نظر اید لر قان سیاه و اشی اوله انی فصد ایلله چقرمق كرك  
لکن تیز ربط اید لر و یک یوب اوزر لر فی الحال فصد جایزدر کله در  
صاحب نخه معدن به و اعضا ذی الحته که عیندر و قهر فصدی  
منوعدر بر کمسه نك معدن سنه زیاد صفرا اولسه وقت خوابده  
ضیق اوزره اولور فصد جایزدر کله در زیرا بیس حاصل اولور بر کمسنه  
نك دی غلیظ اوله فصد اقتضا اید رقیق الفصد حتامه واره اگر حماده  
نخل بوغسه معدن سین طعامله منلی قلبیه بلکه تدریجله غدا بی لطیف  
قلوب حرکت و ریاضتله اولوب بعد فصد اولنه و فصد نصكره حتامه  
بركون قدر کچمینجه و ارمیه اگر کمسنه نك النور ورم اولوب وجعتك

ذکبة الحته شخ

مضطر

مضطر ایسه غیر النور فصد اید ورم ورمه مرهم اسفیداج اوره  
اگر بدنك غلطی بسیار ایسه فصد ایلک خلاطی حرکت کور و رینه اصلاحی  
فصد ایلله اولور قاعده سی متواتر فصد ایلک در **باب ثانی در بیان فصول**  
**بیانک در طرق ثلاثه** اوزره طرق استفاد بیان اولور **امدی** حافظ  
صحت اولان کمسنه به لازمدر که بهار کله دن اول اخلاطی قار شولیه  
قان المی ایلله می لازمدر بر خسه قی ایلله میدر یا خود ملوم مسهل ایلله  
موافق در عمل اید لکن زیاده حرارت و برن اشبادن اجتناب قیلله اقل طله  
شراب اچمک کی و اشبائه حازه به مل و مت کی بوندر مضر در اگر مبتلا  
ایسه باری غدا بی از ایدوب ماد ایلله مزوج شرابی چوق اید و بهارده  
پنبه سی از اولوب مفرج اولان لباسی کیه کورک قسمندن سنجاب و قاقور  
وتین و طوشن اعلا در زیاده سکون اوزره اولوب اکشی چور بالو یارد  
میوه لر و مناسب غدا ایلله صفرا قلع اید لر اریک و قارپوز و خیار  
دخی مناسبدر و قرقی جایزدر کله در حاصلی چوق جماعتن و صوق صودن  
و باشی ابق طومدن و زیاده قی ایلدن حذر اید لر زیرا محتاج لب ایدر صباح  
صوقلر تن و او ایلله استیلرند احتراز اید لر و قیش اولورده اچنه  
پنبه لی بزور و قفتان لر و مناسب کورک و غلیظ غدا لر بیه هر ایسه  
و کشکک کی نته کیم شتاده غلیظ غدا لرینور و قیش قوصق ضروردر  
علاج ایسه اوج نسنه ایلله اولور جمله دن بری سته ضرور بر تیر زعاله  
بری دخی مرضك هجومندن غدا بی منع ایدوب طبیعت مقابله اید جاك  
وقته دك حفظ و حراست ایلکدر تاکیم طبیعت محضه مشغول اولیه  
علی الخصوص حنا نوینلرند زیاده احتراز لازمدر تاکیم معدن اضطراب  
چکیه شول کمسنه که ریاضت قویه ایلله حاضر بولتی دلیه مین اکلله  
اول غدا نك لطیفن اکل ایدوب اندون غلیظن اکل ایدر زیرا سته دن  
خوف لازمدر کرچه غدا قوتك دوستیدر معینه دوشمیندر مزاج  
ایسه بوا یکی طرفه دخی مدرا ایدر **امدی** هرگاه که مرض اطوال اوله

خورها شخ



قوته اکثر حاجت اولور انك چونكه امراض مزمنه ده غدايه احتيا جمن  
 زياده در شول مرض كه قوت ظاهر اوليه اوج دورت كونك اشاعه قويه  
 بدنك قوتنه دالدر غدايه پرهين شرطور مثلا قوت مختل اوله غدايه حجت  
 كلي اوليمه اكر قوت ضعيف ايسه بحران دخی اولور سه غذا واجبدن اما علاج  
 بالذوايه اوج قانون وارد در بری وانك كیفیتی در یعنی حرارتی و برودتی  
 و رطوبتی و یوسیندر بونوعه مرضك معرفتندن صكون لازم اولان  
 ضعیله علاج ایلک کورده کوره دوا بی قوی و بیروپ انا نه دوا بی ضعیف  
 ویره لرا اکل اولنه دوا متوسط ویره لرا کر که در بر شخصك عادتی دفع  
 مرض ایلدن اسهال ايله اولسه کبر و اکا مراجعت اولنه و فصل حارده زياده  
 حار اولان ايله دوا ایتک کر که در وقتا که شیشور ورم ظاهر اوله اوزرینه  
 رواج و زرد و زه انتهاه تحلیل اید بی اشیا ویره لطیف صدار و مغنیلر  
 و ضرب اوزلر و خوش رایحه لواشیا علاجه معین اولور و سوء مزاج که  
 مرضی محکم اوله تدریج و معالجه ضعیله اولتی لازمدر اما سوء  
 مزاج بارد سهل الزوالدر سوء مزاج حار بونک عکسدر سوء مزاج یابس  
 ايسه عسیردر اگر سوء مزاج سادج اوله انده تدریج کایندر اگر مادی اوله  
 ماده استفراغ لازمدر اگر استفراغ ماده دن صكون ینه باقی قالور سه حار  
 اولتی بارد ايله و رطوبت اولتی یابس ايله تدریج اولنه و استفراغ ماده شول  
 مرتبه کر که در قوت مختل اوله کثرت خروجندن خوف اولیمه چنکه سهل  
 ایه و سهل صفرا چون اولوب بلفم خارج اولور سه افراطله اولمش اولور  
 اگر سودا خارج اولور سه خطمدر و استفراغ سهله مباشرت ایدک ماده  
 نفع بولمدر نصک کر که در اگر خلطك زياده سی نسبت طبیعت اوزره اولسه  
 انجی بری زياده اولسه غالبا اولوب زياده اولانی استفراغ اولنه سهل  
 اچکون عاجز اولنه طرخون و عتاب چنکه واکل ایلک اعلا در امدی  
 فصد احوالی بونک خالی دکلر ایام شهور دن برندن اولور اول شهرده  
 فصد یرقانه مورثدر ایکنی کونندن فصد مورث حاددر اوچنی کونندن

مشهله نحه

مطلب ایام بیشتدر  
 فصدک ایام بیشتدر

فصد

فصد مورث بر صدر در در دخی کونندن فصد ایلک بکری ضروردر بشکی  
 کونندن فصد مورث جذامدر التخی کونندن فصد مورث بلفمدر و یکنی کونندن  
 فصد مورث امراض غیر مشهوره در سکرخی کونندن فصد مورث ریجدر  
 طقوزخی کونندن فصد مورث قولنجدر اوچنی کونندن فصد مورث ظمدر  
 واون بشنه و رنجه فصد مورث یرقاندر اول سکریخی کون فصد مورث  
 نافدر اخر شهر دك فی الجملة بوا ایام نافدر مکرر سلخنده اوله بودکر  
 اولان خواص ضرورت اولور اما ضرورت اولور سه فصد لازم  
 ايسه نه چار البتد فصد اولور و با سباق طمرندن فصد ایلک تور بک  
 پاک ایدر قیغال طمرندن و حبل الذراع طمرندن فصد اولتی کردانی وانك  
 یوقار و سنی و جاع و اورامدن سالم ایدر اکل طمرندن فصد مشترک  
 النقصدر تور بک و رقبه نافدر باب ثالث کیفیت جماعی و نفع  
 و ضرری بیان ایدر امدی جماع بر فصد که فضولی تحلیل ایدر و فالجه  
 و رعشیه و عرق الشایه و دیزاغر لینه نافدر جماع ايله حفظ صحت  
 و بقای انسان مجتبر اولور معلوم اوله که جماع افضل مضمون صكون  
 اولاندر یعنی بک اعتدال اوزره اوله بروجهله که حرارت و برودت  
 و رطوبت و یوسیت اعتدال ايله اولور نه آج و نه طوق اوله بویله اولیوس  
 خطا واقع اولور سه ضرری مقرر در اکر بک اعتلا اوزره اولوب جماعه  
 شهوت غالب ايسه ضرری اقل اولور اگر عکس اولور سه ضرر اولور لایق  
 اولان شهوت قوی اولوب طوقان کثیر اولمدر بک نقل اولان اوزره  
 اعتدالی اولور سه خرد نفقه نهایت یوقدر لایق اولان شهوت و طوقان حسن  
 سورت و فکر معشوقه بیهله اولیه بلکه ذکر قوام تام کلوب شهوت  
 صیجان ایلتن اوله بلکه اول شهوت طبیعتك قوتی محندن قویاره منینك  
 کثرتی رغبتك شدتی جماعك عقبنده ینه جماع ارزو ایدر و سن حفظ  
 اوزره اوله سن زیر جماع معتدل حرارت غریزیه قالوردر بیدی غدا لکه  
 حاضر ایدر و فرج و سرور و پرور غصنی تسکین ایدر افکار نرائی بی



اغز لنق

وسودی ازاله ایور فی الجمله سودای مریضه اکثره نافعه کاه اولور که جماعی  
ترك ایلکدن باش دونك وکوز قرقی ویدن لاغر اولق وخیاشیمک  
واقع اولور تارک جماع عودت اتسهینه فی الحال صحت ظاهر اولور اگر  
اغراطله جماع ایدرسه قوت اسقاط ایدر و سکن ضرر ایدر خصوصاً  
رعشیه و قالجه و تشنجه و ضعف بصره سبب اولور العیاذ بالله لو اطه  
ایدرن ملاعین دوزخ مکین استغفار اقل و لطفه هزار امراض و مشقتله  
باعث اولور که احصا اولغز قاری عورت جماعدن و ریاده کوجک قیز  
جماعدن و مدت طویله جماع اولمین عورت جماعدن و حایضه  
عورت و قیزلر جماعدن احتزار لازمد بومز کورایسه جمله سی  
مضعفدر نافع اولان کوزل عورت جماعدر که قلبا کامیل ایدر بویله  
عورت جماع باعث سرور و حبور اولوب منینک استغراغی و کثرتی ضعیفی  
دفع ایدر و بجه مرض ازاله ایدر جماعک غایت برتری عورت ارک اوزرنه  
حقوب جماع ایلکدر جائزدر که منینک خروجی عسیر و لطفه و طوبتارک  
ذکر نه منصب اوله و بجه مرض و قوعنه باعث اولور که دفعی صکره  
منعذرا اولور جماع شکلرینک افضل اری عورتک اوزرنه اولمقددر که  
عورتک اولمقددر قالدرد تمام اوپوب قوجوب مه لرین اوخشوب  
قوجولر قدنصکره ذکرنی طوجوب عورتک قوجی اوزرنه اشاغی برقرار  
سورب عورتک کوزینک هیئت متغیر اوله یعنی قزازه و نفسی عظیم اوله  
بومعنی حرارت سببیلر رغبتدن ناشی اولور اولمحدله اری قوجوب دیار  
جانیله قریب اولور کمال اشتها سی زما ایدر اولمحدله جماع ایله یکم هم  
اوغلان طفرمغه سبب اولور و هم جماع ایدر نه نفع حاصل اولور جماعه  
برقاج نسنه معیندن جمله دن جماع اندوغنی کورمک و جماع بابنده  
تالیف اولنان کتاب مراجعت و قرات ایلک و اکا متعلق نصا و بر و نقوش  
کورمک جماعه رغبت ویرر زمان سابقه برپا دشامک جماعه ضعیفی  
وارامش برطیب حاذق جاریه لرندن بعضیسنی کند و قولرنه نکاح ایتدور

بادشا

کلور

پادشاه بونلرک جماعه برنجی یردن نظر ایدرمش اولمحدله ذکر دلوکدن  
پینر مایه سیکی بر غلیظ ماده بامر الله تعالی جماعه قوت تام حاصل اولور  
بویایدن مقوی یا دبالدره یشلر خصوصاً چتکی جاریه لرک چلفوب رفص  
ایله سی دخی مقویدر و نیز تین قاسنی تراش اتمک شوی تحریک ایدر  
و جماعی بوقی زمان ترك ایلک جماعی فراموش ایتدور ال ایله انزال ایلک  
یعنی جلیق صیرمق نفوذ بالله و بالدر و هم مورث غدر ذکرک قوامی  
و شهوت جماعی ضعیفا ایدر **باب رابع** تشریح اعضاء انسان بیاندر  
**در بویکری باب** ایله تمام اولور قسم ثانی تشریح اعضاء مرکبه در بوی  
**باب ایله تمام اولور** بوجه دن بری اجزاء اعضاء انسانیدر و آلات  
یدن انسانیدر آلات اولور که بدنک قوتی اول الایله تمام اولور و اجزاء  
بدنک یا مفرد یا مرکبدر مفرد اول اعضاءدر که متشابه الاجزادر که کور  
و کرد کور و ریاطدر و عصبدر و وریددر و شریاندر و غشادر  
و لحمدر و عضو مرکب که اعضاء ذاتیدر باشند و التردد و قولقلردن  
و کوزلردن و اغردن و دکره و دود قلردن و صدر و ریه و مرازه و طحال  
و بویکری و مثانه و آلات تناسل و اوعیه منی و بیضتین برینه قایم  
اولان ممه لوردر که احلیل رجاک کویا ظرف واقع اولمشور بویدر زینر که  
بجوعنی حاویدر بومز کور آنک علی وجه الاحمال تفصیلی بیان اولور **باب**  
**خامس** تشریح عظم بیاندر در معلوما و لا که عظم اساس بدنر یعنی بدنک  
در کوریدر و قوام و ثبات ایله طورمه سی عظامله در و عظامکه کوردر  
اشکالی مختلفدر درازدر و کوتاهدر و مجوقدر و مستمددر و غلیظدر  
و رفیقدر و عریضدر و کثیفدر و صلبدر و منخلدر و متصلدر  
و منفصلدر و صغیردر و کبیردر و مدوردر و مستطیلدر و مستقیمدر  
و منحنیدر بومز کور آنک بری تحفه اکا کاسه سردی لر و بری استخوان  
مدور منصوص طهر که ایکی جانبدن باشک اوزرنه واقفدر و حاوی  
دماغدر بوندن غیر ایکی عظم دخی مجریان دیرلر ایکی طرف اوزرنه

ناقص

محدله

محدله

و محو فدا



اوزرینه یا فوخی صاعقه و صولون احاطه ایستد و بر عظم دخی باشد  
 اوکنده و اقعده و بر عظام که ذکر اولدی کنوز و جرم لرند و مختلفا در  
 بعضی سلبید و بعضی سلبی خفید و حضرت حکیم جل شانہ و هم نواله  
 بو کو کرده در لرود لکتر فلو ایلمشور شرابین و آورده بود لکترک  
 اچندک باشد و اصل اولور و بر عظامه اوج در زواردر بری باشد  
 اوکنده قحطه الین کو کینک و سطنده مشترک در بوشکل اوزره دن  
**د** بر در دخی باشد اردن قحطه مشترک در اکا استخوان لای  
 دیر لسان یونانده حرف لامه مشابه ایلمشور باشد اردنک وار  
 بوشکل اوزره در **د** بونلردن غیر بر در دخی واردرکه طولانی  
 قحطی ایکی بولشور بود رزک باشی که در زلامیه و اقعده اکا در ز  
 قوسی بر لر و ایکی در زی دخی واردرکه انله در زان کاذبان دیر لسان  
 ذکر اولنان در وزکی دکلور انجی در زنادر شول کو کور که مجریان  
 دیرلدن و وصف اولمشور بونلر ایکی کو کور که قحطک طرفی اوزره  
 باشد و فولاغک اوزرنه ایکی جانبیه بوشکل اوزره بحر بولمشور  
**د** بونلردن صکر بر غیر کک که جمله کملرک التند در اکا  
 عظم و تری دیر لر غایله بر کور ایکی عظم مجریان ایکی دیوارکی قحطک  
 ایکی جانبیک طولنده واقع اولمشور جمله دن عظام لحیه که اون دورد  
 عدد کمر در اصطلاح طبره اکا فک دیر لر ترکیبی اوست چکه دیمک  
 اولور آنک نشی بیاننده در بو کو کرده در زلی محود در در  
 بالاکه عرضه و اقعده عظم چشانی و لجمی که صغره و رنجه در بود در لرک  
 پایانه ابرشور یعنی فولفونک دیشلرک منبتلرینه که عظم و تری و لجمی  
 مشترک در اکا و اصل اولور اما اول در زلرکه فکک دالیلده اوج در زور  
 بواج در زلرک ابتدای ایکی قاشک اوزره سیدر و مستقیمد شول  
 در زلرکه دیشلرک منبتلرک یوقار و سنده و اقعده انله متصل  
 ایکی اوج دیشلرک ثنایا دیر لر نهایی انله متصل اولور و غیر در زک

یا تنه خن

در ز

در ز اولک محله کور انجی قادن ان رباعیاته اولاشور و صول طرفین  
 بود رزکی بر غیر در ز دخی مکر اولان رباعیاتک منبتلرینه یوقار و جانبیک  
 متصل اولور بر هیت ایله که کوبا بر عرض اوزره ایکی زاویه و ایکی قائمه  
 و ایکی حاده و ایکی منفرجه حاصل اولور بود در زلرک اوج در زی قاطعه  
 بر در زلرکه عظم لجمی و عظم پیشانی بچینه فاصلده و نفس بریدر  
 شول سکوره که کوز لرک مقوری کو کیدر اکا که ایرشه اوج قسم اولور  
 و قاشک کنار کیدر و بورنک اوزرنه ایکی بولک کورک ظاهر اولور بری  
 دخی چشمک یوقار و طرفیک یقیننده اولان در زده و سکوره چشمک  
 اوج کک اولور بر قسم که باقی قالمشور بوشول در زلرکه عظم پیشانی  
 و عظم لجمی نک میاننده مشترک اولان در زدن بر در زایله ایکی قاشک  
 اوزره سنده در اعنی بورنن نفس کلچک بر در نصابت منابت دنان  
 اعلا نک اطرافنه ابرشور و ایکی در ز دخی ایکی جانبیک تنک ایکی کشاده  
 اولور و ایکی عظم ظاهر اولور کوبا و ایکی عظم مثله و بورنک  
 قائمه سیدر و ایکی مثلث شکل کو کون بورنک ایکی ثقبه لری واردر  
 شتا سینک قریبده قحطک بالاسنده نفس کلچک بولدر و ایکی در ز  
 شتا یاردر رباعیاته اولاشور بر غیر حادی بورنک ایکی ماقارینه  
 اولاشور اما آلت چکه ایکی عظم مرکبدر و بواجی کو کور هم بولک و هم  
 بر کور باشلری میان ذقنه متصلدر و بواجی چکه ککک باشلرنه  
 زائده لر واردر برینک باشی عظم لحیه نک اوسننک کناره متصلدر  
 و بر زائده دخی که اگریدر عظم و دننک مفاکده یعنی مقوره متصلدر  
 اول بری دخی بویه در حضرت حکیم جل شانہ بود در زلری عصبیات و ریا  
 طات ایله محکم ایلمشور دکه ضرب ایله و سقط ایله رنجیده و پریشان  
 اولیه تعین ثانیکنک سفر ثانیکنک باب اولی شرح دنان بیا  
 ننده در معلوم اوله که دنانکه انسانده وارد رجمیه بل و سفاده  
 ترکیب اولمشور اوجه دن دنان سنایا در یعنی آلت و اوتد

شاشینک

لجمی



ایکی اولد دیشلریدر رباعیات اولدیشلردرکه بونلردن صکره فوق  
وختله ایکی کیشردیشلردر بونلردن صکره ایکی الت وایکی اوست  
واقع اولان او جلدی سوری دیشلر ایناب دیرلر بعد درت الت  
ودرت اوستد سکره در ندان طاحون دیرلر باشلری یضی شلردر  
بونلردن صکره واقع اولان دیشلر خذردیرلر انسانک دیشلری اون  
التیسی فوق واون التیسی تحت جمله اوتوز ایکی دیشلر اولد دیشلرک  
وریا عینانک واینابک کوکلی برر شاخدر ندان طاحونک اعلا ده  
اولان معلق اولغله اوچر کوکی وارد **آسقله** اولان طاحون دیشلر  
ایکیشر کوکلیدر خرده ندانکه بیان اولمشدی کی وردر شاخ کی  
اوچر شاخدر هیچ کولک قسمند دیشلردن غیره حتی یوقدر **آما**  
دیشلری صمدن کرما و سرمای حتی ایلر کندن غیری محل وجعه  
اخراج اولفق قصد اولسه حتی ایدوب وچی ساکن اولور وجناب  
عزت عن شانه که یوقاری دیشلری زیاده کوکلو خلق ایلر کی هرکا  
سینکون اوینخته اولدوغند ندر محلندن مفارقت ایلمک دیمک  
تعالی شان الله اکبر علوا کبراه **باب ثانی فقرات بیانددرکه**  
ترکیسی اوکورغه دیمکدر جمله سی اوتوز فقره در بوفقراتک خلق اولماسی  
نک فائده سی نخاع اچوندر نخاع مرد ایلکدرکه دماغدن کلور اعضابه  
حتی حرکت ویرر الت حتی حرکت عصبدر اگر مجموع اعصاب دماغ  
اولیدی جمیع اعصاب حتی حرکت دماغدن اولوردی بعد مسافه  
سببی ایلر بوزلق وقلق لازم کلور ایدی وقرعصابه غدا ایرشتمزایی  
حکیم ازل جل شان فقراتی خلق ایدوب بری برینه مناسب قودی ومیا  
فقراتدر دکلر و مجالر وضع ایلر کی نخاع بو ثقبه لردن و مجالردن کله  
وهر فقره دن صاغ وصول اعصاب حتی حرکت حاصل اوله بومعنی  
ایسه فقره یقین اولغله اولور **امک** فقره که اوتوز عدد در  
دیشلری بواوتوزدن بدلیسی رقبه وگرداند واون ایکی سی رقم در

بشکه

بشکه قطن وحق دیرلر قوزق موئنه وارنجه در اوج فقره دخی عجزدر  
واوچی دخی عصبدر بوفقراتک جمله سی موئنه فقیرد ماعنی مضبوط  
دوترلر **آما** فقره اولکه صغیرد فقره ثانینک برکدر باشک اوردکو کندن  
دیش کی قضیه بنمش درکه اکا زائل فقره دیرلر بوزانده بین وپسارده  
واردن فقره اولد ایکی داک وارد بوا یکی زانده اول دکلر کیرمشدر  
باشک صاغه و صوله حرکتی بونلر ایلر دره و فقره ثانینک زانده سی فقره  
اولک ثقبه سند درنخا عکه بو ثقبه دن چقرنخا عک اولی باشک اورد  
کموکک دکنکدن کیدر باش بوسببیلر مراد اوزره حرکت ایدر بومحلل  
بر فقر حاصل اولور که غیر فقره لرد اکا اتصالی مفصل اوزره یعنی فقره لرد  
یوقاروسندن زواید مفصل لرد ثقبه لرد کلور و بوفقره لردن بعضی لره ایکی  
زواید وارد و بعضی درت زواید وارد دکلر کچر فقره لردن ایکی کیشر  
زانده وارد که بر طرفی اشغدر و بر طرفی یوقاریدر هر طرفه که اشغدر  
اند اولان زانده غیر ثقبه متصلدر فقرات عنندن دوتر زانده وارد  
ارقه نک فقره لردن زواید اوزره در ودرت ثقبه که اند زانده لری  
اثقابنه کلور بومفصل لرد جمعی ریاطات ایلر مستحکم اولور جمیع فقره لرد  
زانده وارد بری فقره نک یوقاروسندن دکن کیدر سناسن دیرلر بوفقره  
یوزی دخی فقره نک بین وپسارنده واقع دجناتین دیرلر مکر کردانک  
فقره سند اولیه فقره اولک زانده سی و سائر فقراتک زانده لری برنجه  
منفعت اچون در بری تن مردم محکم اولسون اچوندر تا بکم دو کلی انامک  
کوکلی بونلری پوسته اوله ایکی فائده سی انسان کردان وظهرین هر  
طرفه حرکت قادرا ولسون دیودر بوفقره لرد اوچنچ فائده سی بدنک  
پسردن شول اناملر که شریف ونازک و لطیف درانده موموعدر  
وفقرات انلرک حافظدر شول خرده کموکلر بوفقراتک اوزرند دیش  
کی صغیر و زانده لردر که انی سناسن دیو وصف ایلش ایدر بونلر دخی خاوند  
مفتره مانلردر فقراتک در بختی فائده سی مراد ایلک که نخاعدر بوفقره لرد

انداملری نخ



باطنك استخفافه طرفه كور فقره لراچنده اولور. همچ آفت ابر شمع نخاع  
 قائم مقام دماغ در جناب عزت عزت شانه فتنه واجب اولور بیکه بنی آدم  
 حش و حرکت صاحب اوله بوقضیه ایسه دماغدن میسترا ولور دماغ ایسه  
 برز و نازك قصه در الحش و حرکت ایسه عصب و عصب واجب در که  
 برک اوله و غدا سی کسک اولیه جمله سی ایسه دماغن نیجه قابلدر لازم  
 کلر بیکه نخاعن غذا ابر شه زیر دماغ نازک در نخاع دماغن قوی در عصب  
 خود نخاعن قوی در غدا عصب اولفه نخاع دخی لایق اولمشور و  
 حضرت حکیم جل شانہ نخاعده اوج منفعت قودی بو نخاعی میاخی کبی خلق  
 ایلدی عصب ایله دماغ اورتره سندن واسطه لک ایدر اگر دماغ  
 اورتره اولمیدی هر ندما که حرکت ایدیدی دماغی چکیدی ریجید  
 ایدیدی اگر جمله اعصاب دماغن اولیدی انسانک باشی بیولک  
 اولور دی نخاعن فقره لراچنده اوله سی کویا مقسم مادن چشم لر  
 تقسیم اولندوغی کیدر و دماغ سرچشمه در و نخاع اول چشم دك برایق  
 کیدر اعصاب ایسه هر طرفه تقسیم اولن ان صولر کیدر جناب باری  
 جل جلاله اعصاب و نخاع و عروقی فقره لراچنده جمیع انداملر توزیع  
 ایلدی هر براندامله برنوعی حصه و بر دیکه جمله سی محلدن شرح اولور  
 فتبارک الله احسن الخالقین **باب ثالث اضلاع شریعی بیانده در ضلع که**  
 ترکیبی اکثر استخوان پهلوی دخی در لر معلوم اوله که باشلری ارقه طرفند  
 و بر طرف کینه کوکرینه متصلدر کویا نصف دائره در مواضلا صدک  
 دردی ارقه طرفنه مائلدر بریسی صاع طرفند و بری صول طرفند فقره  
 ظهن متصلدر آمدی استخوان پهلوی مندر و کیدر و خزینة محکم در  
 شریقی انداملر اند قوشدر بونلر عدد یکری در تدر هر طرفند اوت  
 ایکشر واقع اولمشور بونلر سینه نک پهلوی دخی در لر هر برینک باشی  
 ینه کوکله اولمشور قلب که حرارت اصلیه نک معیندر جمله اعضا  
 شریف در و بریکه آق جگر در آلت نفسور و سطنه قوشدر و هر طرفند

محکم اولمشور و بوی پهلوی ایکی طرفند و اقدرد و بیلندی و سطرند  
 بر پاره و ادر جمله دن طویلدر اوج پاره التند و اوج پاره او سندن او جلی  
 نور جمله قصه اولور بوباره لک شکلی اوزون دائره کیدر و بوی پهلوی لک  
 هر برینک اورتره لری آشفه رک کلشدن استخوان سینه نک باشلری  
 بوقاروده کلشدن و اکا اولاشمشور و پهلوی غیر که اون عدد باقی  
 کوکله در هر طرفند بش پاره سی واقع اولمشور انلر اضلاع الخلف در لر  
 بونلری برینک قصه رکدر هر برینک دیلری ارقه نک مهره لرینه اولاشور  
 و پهلوی لردن هر برینک باشی عضر و فیدر تا کیم کوکله غشایر و لجه حجابی  
 نور جمله اوله حضرت حکیم جل شانہ بوی پهلوی سپر کبی خلق ایلشدن باین  
 و یساردن و پیش و پسون تا کیم باطنه اولان نازک انداملر ضرر ترتب  
 انیه مثلاً افت اوکندن ایر شمع دلیه کوزدین بان اوله و الترمع ایلیه  
 اگر افت اردن قصه دایله فقره لک و استخوان لک صلابتی منع ایلیه اگر  
 معد طعام و شراب ایله و یا خود یل کیر کوکله بغر سقلری آشفه کفکه  
 قومیه اگر پهلوی مشالند اولوب کوی الشکل اولماسه اچر و یه یا نقین  
 اولسه محل تنک اولوب نفس النقی قابل اولزایدی اگر پهلوی کوکله اولسه افت  
 ایرشدن جمله طرفنه ایرشوردی و انسان هلاک اولور دی بوقدر کوکله اوله  
 برینه مضرت ایرشور ایسه عاقه اولسون دیکور فتبارک الله احسن الخالقین  
**باب رابع زقوفه که چنبر کرد ندر آنک و کفک شریعی بیانده در**  
 بو چنبر کردن دید و کوز انسانه مخصوصدر انساندن غیر حیواندن اولن  
 و یواکی استخواندر که عظم قشک اوزرند در هر ایکی طرفند قشقه چکلشدن  
 نهایی سینه نک پایانه وارنجه در بومحلر مفصل فالی قالور اعصاب  
 بو مفصلک ما بینندک گذر ایدر یعنی دماغن پایانه ایرشور و طر لر  
 دخی پایانه دماغه و اصل اولور و بوتر قوفته جانب و حشیدن استخوان  
 کفک باشنه میل ایلر که اکا شانه در لر بوشانه ده بغلور و استخوان  
 بازونک باشلری بری برینه بومحلر اولشور کلرک آمدی کفقه بونک

یوقاروده کلشدن

طولو اوله



ایکی فائده سی واره در یکی باز اول طرف اول و اول فائده سی  
اعضاء و سیب و حافظه در یکی کتفک باشی جانب و حشید در وقعه  
در و معاک و ارد در بازونک باشی بر کتفک معاکند قونمش در کتفک باشی  
بازونک بر باشید اند زائد و ارد را کا منقار الغراب دیر لر بازونک  
اشافه و یوقار و حرکتی بونکه در و کتفک جانب پستی بازوی نگاه ایدر  
شول طرف که کتفک یضی رقی و سپر کیبرد اعضا ضررون حافظه و کتفک  
ارقه سی و زره اولان زاید که مثک الشکر اند قاعده سی جانب و  
حشید در و زاویه واقع اولمش در جانب انسه سی عین الکفتانام  
فقریه مشابه در کردنک عضرونی کتفه متصل در باقی احوال محکمه  
انشاء الله تعالی ذکر اول نور تعالیم ثالث سفر الشک باب اولی شیع  
عضد بیانند در عضو عضد بر استخوانند که مدور و محرف در معرب  
جانب انسی و مدور جانب و حشید در عضدک یوقار و طرفی کتفک معاکند  
کشد در قولق طرفه تیزتر حرکت ایلدوکی بوجمله در و مفصلی رباطانله  
محکم اولمش در و عروق و عصب چون مکان واقع اولمش در و عضدک  
طرفی اخری که ساعدانک اوزرنده در ایکی زائده سی و ارد بریسی جانب  
باطنی ولی ایلک ایلده در از رقد و حافظه عصبید و رباطک غیر زائده  
ده و ارد بری ظاهر میان ساعد کلور و مرقه متصل اولور بوساعد  
ایکی کوکون مرکب در بری برینه مفصلی و ارد بونک هر یکی ایکی  
کوکور که زاید بین دیر لر اعلا سی باغ بر مرقه و زائده اسفل انکشت  
خنصر و اقعد و غلیظ رکند و زائده اعلا سی معوجده بوجمل یکینک  
طرف زائده سی جمع اولور هر برنک زائده لر برنک زائده اعلا سی معاکند  
عضدک طرف و حشید اول معاکه جمع اولور و در و ایدر زائده اسفل  
زائده جزئی در که لام یونانیانه تشبیه ایلش در بری بری اچند اولور  
بوجمله نیک وسطی و زائده و حشینک رخنه سی و ارد سی عضد در که  
هر ایکی طرفنک اول رخنه ایکی معاک حاصل اولور معاکه چوغی الکابری

اتصال  
واصله

طرفین

طرفینند در شایع حرکت ایلک اچون و ساعدانک ارقه سی جانب راسته اولور  
القی طرفی که در مقدر ایلک جمع اولور لر بر کوکونکی اولور لر هر یکی کوکونک باشند  
معاک و ارد که مشترک در اما معاکه اشافه طرفنک التنه کشد بونک معاکند  
اوج عظم ظاهر اولور اعظام رسف بواج کموک ایلک حرکت ایدر یعنی الک  
ایا سنک انقباض و انبساط بومفصل لر ایلک در و عظامک معاکند رسفک  
قرار ایلده سی و الک بومله سی بومفصل لر در که مشط ییدر بودرت کک که  
مشط در زواید یینه درت کک ایلک معاک اولور و بر مقلر کموکلر یککه  
سلامیات در لر هر الیه درت سلامی و ارد هر بر مقدر او بر سلامی باش بر  
مقدور یکیدر بر سلامیات بینند استخوان ریزه و ارد که انله سسماینه  
دیر لر بوسسماینه نیک فائده سی بر مقدر است و لیوب بین و بسیار حرکت  
قادرا و لقی اچوندر سبحان القادر جل شانہ و عم نواله باب ثانی استخوان  
بیانند در جمله دن بری استخوان عجز در بونک ایکی کوکونک صاع و مول  
ارقه نیک اورد سنده بر کوکونک بنا کیدر که کویا اعضانک فوقانی سنده در کلر  
کیدر بوا یکی کوکونک هر بری درت جز در بری جانب و حشید مایلدر عظم عاتنه  
دیر لر و بر جزئی که ارقه نیک اردن و اقعد را کا و رک دیر لر اول جز که جزء اسفل  
انسی مایلدر کا حق الورد دیر لر سکره دخی دیر لر بوا اول معاکدر که اولی  
کوکونک باشی اول معاکه دور ایدر اعضا شریفه دن رحم کی و مشانه کی حافظه  
ذلک تقدیر العزیز العلیم باب ثالث تشریح عظام رجل بیانند در امدی یا غک  
کوکوری درت قسم در بر قسی یا قی کوکی ایلک مشترکدر کوکوری و قار و سینگ  
وسطیدر و اوج کوکونک ایا غک خاصه سیدر عظم فخذ و عظم ساق و عظم  
قدم در اما عظم فخذ محدب در و جانب پیشین مقعر بر کوکونک اشافه سنده  
و یوقار و سنده بر زائده سی و ارد بوقار و زائده سی و ارد در حق و رب که  
ملاصق در زائده اسفل ایکی زائده اولور که معاک ساق کوکونک بوبک باشید  
اما ساق ایکی عظم در بری برینه متصل در اکا قصبه بین دیر لر بونک جانب  
انسی سی بر کوکونک کا که خاصه ساق دیر و بر عظمک باشنده ایکی معاک و ارد

اون ص

کوکونک







کلور حمله ریشه ابریشور زوج ثانی میان فقره اول و ثانی در طشه کلور  
چون باشد که در حسی و نفسی آنکه حاصل اولور و کلور که در فقره  
غلاطشه طبقه سه کلور قولانک حسته باعث اولور غیر باقی قزان جانب  
عنقه کلور و حرکت و بر زوج ثالث خارجه کلور فقره ثانی و ثالث و سطنک  
بر مقداری باشد حرکت و بر یعنی و فکه قادر بدین بر مقداری قولانک  
جانب سه کلور قولانک حرکت و بر و حالات سائر حیوانات دخی بویه در  
زوج رابع فقره ثالث و رابع ثقیب آنکه طشه کلور شول حجابک آلات  
نفسی آورده سندن در اکا و اصل اولور و اندک بعضی شول عضلیا بر شود که  
فقره رابع و خامسک اثقابنک و سطنک زوج خامس ایله خارجه چقر  
باشد عضلاتک نهایتنه ابریشور شول عضله که باش و گردان میانند  
مشترک اند بر مقدار بویک اولانی کشفک بالاسنه کلور و بر قسمی حجابک  
میان سه کلور زوج سابع و ثامن ایکی ثقبه دن طشه کلور بر برینه  
مختلط اولور لر و کتفا ایله بازونک سطحنه کلوب و اصل اولور لر و برازی  
حجاب و برازی عضلات راسه و باطن صده کلور عصبانک چون ساعد  
و ذراعین ایچون بولنور اما اول عصبانکه مابین فقرات صدر دن کلور دن  
ایکی زوج اولور لر زوج اول فقره اولدن و ثانی دن عضلاته متفرق اولور  
بعضی عصب موافق بله عنقه و اصل اولور و عصب ثامنک بعضی الکرک  
و ساعد الکرک وال ایالرنیک جانبنه کیدر زوج ثانی ثقبه اولک یانند  
ظاهر بازویه ابریشور و حس و حرکت و بر باقی اعصاب بازویه و شول  
عضلاته ابرشور که حرکت مفصل کف و عضلات اضلاع و اعصابکه  
خارج سینه ده در عضلات اضلاعه و عضلات بطنه کلور شول عصبانکه  
بطنک فقراتک اثقابنک کلوریش جفت در بعضی ارقه نک و بطنک ایچ  
یوزینک و طشه یوزینک عضلاته پریشان الود اما اول اعصابکه  
دماغنک اشاعه کیدر هر ایکی یا غلک ساقربنه اولاشور و عین نام فقره  
قویق صوتی او کورغه سیدر اندک خارج اولانک اعصابک شعبه لر ایله

مختلط

مختلط اولور و اشاعه کیدر و و ایالرنیک عضلاته ابریشور اولک عین  
و عضلات نام فقره در ایکی جفت عصبانکه پایدردر و ثانی دن اشاعه اولان  
اعصابکه مقعد و قضیب و مثانه و رحم و غشا و بطنک و انرا ایله مختلط  
اولوب متفرق اولور و عضلات فقره اولدن غیر فقره توزیع و تقسیم اولور  
فتبارک الله احسن الخالقین تعلیم ثالث سفر رابعه اولان درت بابک  
باب اولی تشریح عضلات بیانند در عضله بر عضود که عصب و رباط  
ولم و غشادک مرکب در کیفیت ترکیب و اندرجه عمل ایله ایراد اولنور آمدی  
عضلات جمله اعصابه وارد اصل عضله سکودر و اوج نوعه مبیتن در  
هر نوعه اطباء محله کوره بر نام وضع ایله شاردر و سکر قسمنک اولوب  
دماغنک یا غود نخاعنک و غدا یی انلردن اخذ ایدر و بواقسام اعصاب  
دیرلر شول سکر که کمو کلر باشند و تمشدر بر انواعه مقر باولور سه رباط  
بر قاج اولور سه رباطات دیرلر شول قسمی که ینه سکودر نهایت خارجنک  
داخله کلور و نزدیک دیرلر چونکه محل قوت تفکر و تمیز میانک دماغنک حرکت  
اختیارنیک مبیتن در و قوه تمیز اندر عضلات بر معنایه حرکت و بر روانی  
نفع و ضرری بوابصال ایدر آمدی هر یک حرکت حاجت اوله اول حرکت ایچون  
عضله خلق اولمشدر و عصب رباطه مخلوطور و عضله نک آخری اول  
اندامه اولاشمشدر تا کم عصب واسطه سیله قوه تمیز کد و فغان اجرا  
اید و رباط و تر ایله قوت حاصل اولوب مفاصلی پرک ایدر و استخوان باشند  
رباطلر که قونمشدر آنکه چمک اسان اوله و انلر میانند لیف لیف و شاخ  
شاخ اچان و وزری آتله او دنان سکر هیستنه عضله دیرلر جمله عضلات  
حرکاتی بو عضلات اولینجه اولور و بکره بولیفکر اندک چیمقه و طفر و کیدر  
و تر ایدر کی معلوم اولور و سوزم غشاده فالور و بواول نسته در که اعصاب  
و رباط و تر ایله مخلوطا حریرا کیه سکی بافته اولور و بوشا قلبه  
و مکرده و طلا قده و قارنک ایچ طرفلرند زیاده در اگر بونک انسانند  
عضلاتک و اعصابک شعباتی بلنک سوال اولنور سه حقیقی بلنما مشدر







اعتمدت

خدا که قلندر بگوید **ایریشور** در دخی شعبه امعاء مستقیم نك جانب  
 میسندك كلور **التجی شعبه** امعاء قولك د اثره غنة مشرق اولور قلندر  
 غداك باقی قلندر جدا ایور و کیده ایریشور **التجی شعبه** امعاء د فاك  
 اطرافنه منتشر اولور و منقسم اولور چوق قسمی امعاء صائمه کیدر باقی قلندر  
 امعاء رفاق و امعاء اعور کیدر بوشعبه لردن برجزیسی عصاره غداك  
 کیده ایریشور اما شول طرکه مجوف کیدر کیدرک جانب بخند در منقسم اولور  
 و جذب ایور عروقك بر عرق که باب الکبد ابله مشهور د قانی عرق اجوفه  
 ایریشور و بوطرکه اجوف کیدر کیدر طشع کلور و ایکی قسم اولور قسم کبیری  
 اعصابك اسفلنه نازل اولور و فقرات ظهري طولانور نهایی فقره اخره قالور  
 قسم صغیری بونك یوقار و سینه کیدر شول مجامکه غشاده بومحله اول  
 ایکی قسم صغیر مجاب و غشایه غذا و بر بوطر لردن برانجه طرقلك غلافی  
 دو نیم ایور شول غن اوزره کلور که نوته ابله معروفند اندك بر قاج قسم اولور  
 و قلبه غشاما جینده جمع اولور و بومحله دخی اوج قسم اولور بر قسمی  
 تجویف قلبه قریب بخله که ریه دراکا و اصل اولور و بوقسم بوکر کیدر بوکاورید  
 غربانی دیرلر شریان مشابه اولور غن **قسم ثانی** قلبك ظاهرینه کلور  
 و شعبه لر اولور اخلاصك او اسطنه واقع اولان عضلاتك غداك اولور  
 چون بو عرق قلبك کچه شعبه لچوقلنی جهته شعرا جینده اولور اجزاء  
 غشاکه بالادن سینه نصفانمشور اکا ایریشور و قناکه تر قو ایشیه ایکی قسم  
 اولور و تر قو کیدر ابریه منحرفه ایکی قسمک هر بر قسمی ایکی اولور قسم صغیری  
 صندوق سینه به ایریشور استخوان قسق ابله متحد اولور صاعد و صاعد  
 خنجر مثال اولان عضروفه ایریشور که فم معدیه قریبند بلکه فم معدیه نك  
 اوزر دخی مشرفلردن بومحله ایکی قسم بش قسم اولور قسم اول اصلاع صدر  
 و سینه نك درت ضلعنه ایریشور و قسم ثانی کف اوزره کیدر قسم رابع  
 ریه ابله اولان امعاء اوزره کیدر قسم خامس قولقلره طوغری کیدر  
 و انون درت شعبه اولور بر عضله که فسلن لیغه اولاشور ایکی قوللوغك

غداك

متحد

ثالث

رابع

قس لیغنه

اوبناق

اوبناق برینه وارر **اوجی** پایانه ایریشور جانب صدر دخی نامراق بطنه  
 پیوسته اولور و انون منصرف اولور **جمله** د مرقلك ظاهرینه یا یلور  
 در دخی قسم بواقسامدن اوج قسم اولور بر قسمی عظم کفك جانب مقعرند  
 اولان عضلاته ایریشور **ایکجی** قسمی قوللوغك عضله کبیر نه ملحق اولور  
 اوججی قسمی ابطی دیکله معروف اولان عرق متصل اولور وینه بومحله ایکی  
 قسم اولور و بالایه کیدر شول عضل غور و وارر که اکا و داج دیرلر بری  
 دخی ظاهر عضودن که و داج ظاهري دیرلر کرد اندك ایکی طرفلری اوزره ظا  
 هر دراکا ایریشور و تر قو کیدر ایکی قسم اولور بر قسمی رقبه دن کچیر اولور  
 جابیندن عنقه ایریشور بری دخی بومحله کچیر نك پایانه وارر و بوطر لردن  
 عظم لامیه ایریشور تر قو که بالایه کیدر مختلف اولور اقسام اول و سائر  
 اقسام بوراده جمع اولور و شعب فراوان بالایه کیدر اما محسوس اولور زیر  
 نسج عنکبوت مشایه اولور اولکه محسوس اولور ایکی جفت اولق اوزره جمع  
 اولور بری شول بخله متصل اولور تر قو نین اولور دخی بخلدن و بر غیری چفتك  
 متصل اولور رقبه نك ظاهر نك خارجدن پریشان اولور اما عرق که ظاهر در  
 کفنه و دسته ایریشور عرق کف دیرلر فقال طریدر شول طرکه حس و بصیر  
 ادراک ایور سپر کفنه کلور منتشر اولور بواقسامك مابیننده بری دخی  
 سر بازویه کلور اما و داج ظاهري ایکی قسم اولور بر قسمی صغیر و متفرق  
 اولور اوست چکه و الت چکه کنارینه ایریشور بر شعبه کبیر بو عروقون  
 لسان و لسان متصل اولان اعضاء صغیر به ایریشور قسم ثانی قوللوغك  
 جمنه قریب باشد متفرق اولور و داجك غابینه ایریشور و میریه کیدر  
 و شول شعباتکه ایکی شاه طرود ظاهرند خنجره مریه متفرق اولور و اجزاء  
 ذی عضله ده بر اولور باقی و داج کبیر که لام یونانیانه شبیه در شعبه اولور  
 بر شعبه صغیر بونك فقره اولی به و فقره ثانی به کلور بونك غیری شعبه  
 دخی شول موضعه ایریشور فقره اولك یا شنگ و سطیدن باقی شعبات در لردن  
 خالی فلان محللر نك جقوف قحفه داخل اولور شول اقسامکه قحفه داخلند

و دخی

چفتك



در اکثره خن او زره اما ستول عرق که اکمل در عرق کفک که بازو به کلوت اینجه  
 شعبه لردن و برین برینشان اولور ستول عرق که رخی به مغز و قدر با سلیق درو  
 کتله معروف اولان قینالردن برایکی عرق و قدر بازو به شعبه لردن و متفرقا اولور  
 دینشدری ینه بازو به جمع اولور بعضی اینجه شعبه لردن و داغور و عضلاتک  
 اجزاء ظاهره سنه بوسته اولور فاما عرق ابطی که معروف در اندن اینجه شعبه  
 بازو به باطنه کلور برایکی عرق که کتفی و ابطی در مرفق مفصله که ابریشه  
 اتصال مرفقه متعطف اولور بو عرقه اکمل در لردن عرق کفینک باقیسی که  
 ظاهره ساعدده زیراعلا اوزره در حیل الذراع در لردن بو عرق جانب و حشی  
 که زیر سفلدر میل ایدر سفلدر منقسم اولور و باقی عرق ابطی برایکی قسم  
 اولور بری صغیر در بودخی برایکی قسم در بر قسمی خنصر و بنصره کیدر اسلیم  
 در لردن و بعضی صابع و سطی به کیدر بو کره بونلردن یکی طمر کلور ما بینکه  
 اجزاء خارجیه ده در اکا ابریشور شول قسم که اولکیدن بو کیدر اوج قسم  
 اولور اسفل ساعدن رتخ بد ابریشور بر اوج قسم دخی ساعدن منقسم  
 اولور اما عرق اکمل یکی قسم در بر قسمی بولک اعلا سندن جانب و حشی سنک  
 یقینتد مطلقا به مده و ستا به ده منقسم اولور بر قسمی دخی زیر بیلک  
 اسفلنک طرفه اوج قسم اولور بری ستا به و وسطی میانند در و عرق  
 ثانی میان وسطی و بنصر در بو عرق در که اطبا طحال و فصد ایدر لردن اما عرق  
 نازل جوفون انچون ارقه کوکنه معا ابریشور که عرق اینجه اولور و قل  
 کی اولور جانب یمنین بو کرک اطرافنه و اصل اولور فشا به و اجسام اخر  
 که بو کرک یقیند و غدا و بر و برایکی قسم اولور کبیر اولان صول بو کرک ابریشور  
 و شعبه لردن اولور بو کرک فامقنه و انده یقین اولان اجسامه غدا و بر  
 یکی طمر کبیر بو کرک به یقین در طالعین در لردن لری قانی صافی  
 ایلکدر صاغ طرفنک برایکی طمر انخینه ابریشور و صوی بیضه لردن  
 و اصل اولور بو کرک یکی طمر شعبه لردن ایدر بو شعبه لردن طالعینک  
 صاغ طرفنک انخینه کلور بو محله قطر فقر لری که اوج فقر در لردن

دریه ندر

ده ندر

ترشی ندر

ایکیشور

ایکیشور طمر کبیر لردن قطر اوزره اولان عضلیه و اصل اولور و شعبه  
 لردن اولور و فقرات انقباضه و خاعه و بر لردن بو طمر لردن که اخر فقرات رقیق  
 ابریشه یکی قسم اولور لردن بری صاعدن و بری صولدن بر قاج محله طمر لردن اولور  
 لردن شق و قینه کیدر ارقیه ابریشور یکی اینجه شعبه لردن اولور صفاق  
 معده نکه با یانه کیدر شول عضله لردن استخوان عجز اوزره در اکا تقسیم  
 اولور اوجی محله که فقرات عجز در درنجیسی در و اول مقعد اوزره واقع  
 اولان عضلات در اکا و عجز خامسک ظاهره و اصل اولور تا عنق رحم ابریشور  
 و اندن مثانیه متصل اولور دهان مثانیه با یلور در دخی محل شول  
 عضلات ابریشور که قاسق کمرکی اوزره واقع اولمشور بشتی قطر نام فقره  
 اوزره طولانی واقع اولان عظمه متصل اولور بو کره بو محله مخدر اولور  
 و با یلور بو قارو کیدر ابر لردن ممه لردن مثانیه ابریشور و عورتلردن ممه  
 لردن که رحم لردن شریکدر اکا و اصل اولور البشی محل رجال و نسانک ذکرینه  
 و فرجه منصفی نهایتی او یلو عذ عضلاته متصل اولور و ممه لردن  
 مخدر اولور و اخر عرقه مخلوط اولوب شعبه لردن ایدر بو شعبه لردن  
 زانو به ابریشور مایضی دیکری طمر بو شعبه لردن بود فعه بو شعبات  
 بوش بو کرک کل یا یلور اول طرفه ممه لردن نیندن کل عرق عظیمه  
 ملاقات ایدر بو عورتلردن او غلادینا قلیه ابر لردن مقعد لردن و اصل  
 اولور و پراکن اولور بونلردن باقی قلان ایلوغه و فخذک جانبانی سنه  
 ابریشور بو شعبه لردن به غیر شعبه لردن فخذک عنقنه کیدر بونلردن باقی قلان  
 مفصل زانو به کیدر بونلردن باقی قلانک بر مقدار زانو به طرف و حشی  
 سنک باشنه کیدر مایضدن بری دخی بودر که همانکه دیرک مفصله ابریشه  
 اوج قسم اولور بر قسمی وسطه و بر قسمی داخل و خارجدن عضلات ساقه  
 منشعب اولور بو اول یکی طمر در که ساقه قبضه صغیر سنک جانب  
 صغیر نون مفصل کبیه و اصل اولور عرق التسادیکله مشهور در اوجی  
 قسم که قسم اولون باقی ایدی ساقه داخله ابریشور شول موضع که ساقه

غدا

اولور







اول و غیره بود قبه بر غشا استخوان غشای کبد و صورت جوف قلب  
 کی در و شرابین و او در کی عضله احاطه این غشا که ورید و مجاب اولور  
 حاوی دل و بوقای هر جانب که حوی اولنه غلافی در هر کتی قلب که جدا اید  
 انواع در برفوع دخی غشاء صفاق که تشریح در غشا که صفاق در عضله تختند  
 اور بیک اغی کبد و معرفه اولان اعصاب که جمیعست که یوقار و سنه اول شور  
 معدیه و کبد و طحال و بکر کله و مثانه و ریم و انشین و عرق صواب و شرب  
 و فر معدیه که غلیظی طرفین که احاطه اید هر چند که پایانه ابریش رقیق  
 اولور تا عظم عانه که فاسق کمو کیدر اکا و اصل اولور و جانب بالا یا با غلظت و مجاب  
 اولور بود دفعه جانب سفله بطن که ایکی عضله سنه ابریشور شول غشا که  
 حاوی معدیه در غشای غلیظی که نهایت احشای و اصل اولور بری دخی غشاء  
 کرد شدن نیم جدا اولور اما آنکه کبر و سنه شرابین و آورده و اعصاب که بوجدا اولور  
 وارد احاطه ایلوب تکیه ایلشور و مرتبط اولشور **تعلیم ثالث سفر**  
**خامسنه اولان بخش باب اولی تشریح مجاب بیانند در صاحب**  
 کامل تفسیر ایلشور که بدن اچون رقبه اردن ایکی جوف کبیر وارد بری  
 اضلاع و عظام صدری حاوی در اول جوف قلب و ورید در جوف ثانی که  
 الات غلظت معدیه در و کبد و ورید در کجوب امعاء و مراره و طحال و کلیه  
 و مثانه و رحم و برای جوف که او رت سنه فاصله واقع اولشور شول  
 عضلات مستدیر که انله مجاب در لر منشاء عظم قطن که ابرید  
 اندن کجوب اون او جینی فقره به متصل و ملتحم اولور زیر اجمع جوانب بدن  
 بو عضله لمحد و وسط و ترک اندن وارد و عضله که اطرافند بو مجابی  
 ایکی جانب بدن ایکی غشای ترک ایلشور بری یوقار و بدن که صدری جوفی  
 ستر ایلشور منشاء عضلات که باطنند اولان غشادر و ایکی غشا که صدری  
 ولی ایلشور و غشاء اخرله پایا بدن جوف بطنی یلی در منشاری صفاق  
 معدیه دند و بو غشا که مجاب در ایکی ثقبه سی وارد برینک موضعی  
 امعاء ایل مرینک یوقار و طرفی که عروق اجوف ایل اعلا و بیته کیدر شول

بطنک مع

غشای

بو عضله لمحدی

عضلات مع

موضعه

موضعه ابریشور که مجاب یلی در اندن ملتحم اولور اما مرید ملتحم اولان بر معنا  
 ایکی نفع اچونند بری قبض و بسط و بری ساری عضلات صدری حرکت و برینک  
 اچونند سائر خواص بدن غیر الات نفس و آلات غلظت و انواع در که غشادر  
 بری دخی تریدر ترپ بر عضودر که ایکی غشای مرکبند و هیتق جراب مثالی در  
 هر قطن که ایکی غشا بر ورید کله عروق بسیار شحم ایل جمع اولور بو ترب تحت  
 صفاق در که معدیه نکا سفلی و معانک اعلا سی واقع اولشور **باب ثانی**  
**تشریح اعضا مرکبه بیانند در حضرت خالق الاشیا حضرت لری باشی جمله اعضا که**  
 فوقند خلق ایلشور و کوری سائر اعضا دیده بان ایلشور و قاعده دماغ عظم بدن  
 خلق ایلوب عظم و تری و ترله بعد عظم پیشانی ایکی عظم مجری ایل صاغر است  
 و مولد طول و عرضا اوج قسم ایلشور و بطنی دخی اوج قسم خلق ایلشور دماغ  
 بطن اولی سائر بطن بدن و سیمند اندن صکر بطن مؤخر دماغ و بعد بطن  
 وسط دماغ و جرم دماغ بر جرم در که جریدر و زرد و در روزی التکامل در بو  
 در کلدن بری قحفون یا قوج ایل متصل در رباطات ایل دوشنمشور هر در زر که  
 یا قوجون ظاهر قحفه کلشور یوقار و طرفی روح نفسانی در که دماغه ایکی غشا  
 بینند واقع اولشور و بر غشای دخی بو غشای که داخلند در که غشای مجویدر و یا قوجه  
 متصل در بو ایکی غشای یونانیان منسجمین در لر و غشای دیگر که حاوی قحفون  
 باشک در سنک الشده اولان در زر لردن و دکلردن که قحفه وارد شرابین و آورده  
 در قحفه کلشور بو کرة قحفه خارجند و داخلند مؤخر دماغ و دهانک  
 مابیننه یا یلوب کشان اولشور بو مقداری محل جوف و وسعت و لمغله مجمع  
 التور اولان عضلینک اتصالن کشان اولور بو جوفه معدیه در لر بو مذکور  
 بویده جرم دماغه شبیه در بو محل شعبه لر حاصل اولوب دماغ بطن مقد  
 کلر و جمع اولور لر و ایکی طرف بدن غیر بطنه کیدر و ایکی شعبه اولور منشع  
 اولور یعنی تحت دماغه شبیه که مثال اولور و بطن مقدمد طولند ایکی قسم اولور  
 بو کرة بو بطن مقدمدن ایکی زائده بترا یعنی بیستان زائده مشا به در حضرت حکیم  
 جل شان و عظم نواله قوت سامعه بدن قوشور بطن وسط اصغر و در دهان



مانند بدن بطین و منی و سبط و دینند بر مقعد طولا نیدر و وسقنی کرتی  
الشکل در اخصه بولور کی بر غشاکه اکا ازج دیرلر قایلشد و بونوک بر جزوی میان  
دماغن و بطنی و وسطک اوزر دژ و کی طولا نی بر دوده مثال نسنه چکشد  
انقباض و انبساطی میرکتور هرگاه که بود دوده حرکت اید انقباض نجی دغه بسته  
اولور هرگاه که حرکت انبساط واقع اوله تجویف کشاده اولور بونلر عنین عینتین  
دیرلر بونلر اولان ایکی زاید که اشاغه کله مجری منسد اولور هرگاه که متعلق اوله  
لر و منقبض اوله لر عرض زیاده اولور و زاید لر که انده دور اولا لر مجری کشاده اولور  
امدی دماغ اچون ایکی مجری وارد و فضلاتی اول ایکی مجرا دن دفع ایدر بری بطن  
مقدمک منتهی سندن دیر بری اوسط دماغن کلر بر منفذ عمیق اولور که  
اول اول حجاب صلب ندر کافق و مستنقع دیرلر چونکه بوجا بدن دخی کجه انده  
بر غده کشاده اولور بو اول غشادر که مهرش کلنده در غشاء صلب ایله مجرای دماغ  
اورتر سندن قوغشدر بو مهر دخی کچیک شول کمکلر او غرر که مصفات دیرلر  
بونلر دن دوز اشاغه کیدر نخاع بونلر دن طشره چقار بر مجرا دخی که پس دماغن  
کلشد در سه باشنه بکر کرک التندر در بونک منفذی بورون جا بنه در  
فضلاتن بعض بر منفذ در بورون ایز فبارک الله احسن الخالقین باب  
ثالث تشریح عین بیانند در معلوم اوله که چشم عصب مجوف و مخلوق در عصب  
سرا اغزی کیدر و ایکی غشاکه عصب مجوفک چوره سندن در عصبک شکلی  
طبقه اوزر کشاده اولور و بریر یله طبقه بالا یه کیدر بو کره عصب مجوفک طبقه  
سندن و ایکی غشاکه ایکی طبقه سندن الی طبقه حاصل اولور اوچی داخل  
اوچی خارجدر شول طبقه داخل که عظیم ملاقیدر اکا طبقه صلبه دیرلر و  
طبقه خارجه که بو طبقه نک جر میرد اکا طبقه قرینه دیرلر بو طبقه در که  
صلبد و شفافدر و ایکی طبقه که داخل غشاء رقیقه یه دو ششدر و اکا  
واصلدر بوکا مشیمه دیرلر و حنین حاویدر بوکر مشیمه دن غایج اولان  
طبقه عنیه شبیه اولور و غیرک طبقه عنیه دیرلر بو طبقه نک و سطن

منتهی

فضلادتون بعض بر منفرد دن بورونه اینزفتبارک الله احسن الخالقین باب  
ثالث تشریح عین بیانند در معلوم اوله که چشم عصب مجفود و مخلوق در عصب  
مخوف و منجبین که دماغ در کلور لرخته چشم کشاده اولور کر کنی الشکل  
نوع عصب که کشاده اولور

سونا اغزی کبد وایکی غشاد عصب مجوزك چوره سندا در عصبیت  
 اوزره کشاده اولور و بریر یله طبقه بالا یه کیدر بوتر عصب مجوزك طبقه  
 سندر وایکی غشادک ایکی طبقه سندر الی طبقه حاصل اولور اوچی داخل  
 اوچی خار جدد شول طبقه داخل که عظم ملاقیدر اکا طبقه صلبه دیرلر و  
 طبقه خارجه که بو طبقه نك جرهریدر اکا طبقه قرینه دیرلر بویر طبقه درکه  
 صلبدر و شفافدر وایکی طبقه که داخل غشاء رقیقه یه دو شمشدر واکا  
 واصلدر بوکا مشیمیه دیرلر تحتین حاویدر بوتر مشیمیه دن خارج اولان  
 طبقه عنیه شبیه اولور و غیرن طبقه عنیه دیرلر بو طبقه نك وسطند

حضرت

حضرت بصیر جل شانہ خلق ایشود که نورانی و شفیع و کثیر یکا انسان  
العين دیرلر ترکسی کوزیکی در طبقه **جمله** از **صفت** بجز **فرد** که طبقه  
مشبه ملائقین بود که شبیه دیرلر بر طبقه شبیه کن خارج اولان طبقه  
عنکبوتیه دیرلر نسیج عنکبوت مشابره اولدغیچون بو عنکبوتیه ده اولان رطوبت  
جلدیه در رطوبت بیضیه میاننی حازر و عصب مجزول از غری رطوبت زجاجیه ملتصقه در زجاجیه  
تشبیه ایلدکاری کمال مرتبه براق و نورانی و زجاج مثال لعدیه رقیانی اولدغیچون  
بو زجاجیه نکه نوری جلدیه کاور و وجه تسمیه جلدیه زاله مثال براق اولد  
زیاده الطفره بو طبقه نکه لطافتی نور بصره مجابا و مسون دیودر و جانب  
بیرونی بصرت در رطوبت بیضیه یر کلشور بو رطوبت بیا ضی بیضیه شبیه  
در بو رطوبت و طبقاتک جمله سی لطیف در و عضر و قیر و سفید در و بونلردن  
صلبا اولانی که ملتصقه در مبنی خارج قحفه اولن غشاء ندر طبقه قریبیه  
احاطه ایشود **سبحان الحکیم البصیر باب رابع** **تشریح لسان بیانده**  
امدی لسان بر لحم پاردر که نرم و سپید در اند طرلر و شیریان لر نی ناید بو  
طرلر و شیریانلر لسانک حمرته سبیدر جناب غرت رتانی اول طرلر و شیریانلردن  
خلق ایشور انک دندن اولان غده کر که انلره لحم غدهی و مولی العباب دیرلر  
انسانک لعمی یعنی نوکرکی الودن حاصل اولور و ایکی منفذ یارلشور اول منفذ لر  
اوزره میل ایشور لعاب اول منفذ لودن طشر کلور و رطوبته باعث اولور  
و داک غشای معدیه نکه مری سنه پیوسته در و ایکی بولک طرک تحت لسانده  
در کبود رنگدر الودن فوق طرلر پیل اولور و مفارقت ایدوب پراکنده اولور  
و دلا صلتده ایکی شاخود اما بر غلافیچنده در وزیان برالتر که لبه ندرانه  
بارقی ایلدوکنده غیری دماغده انا فانا فضلا کنده و جانبینه جنبه ایدر  
نفیه یربادی اولور و تکلم حروفی تصحیح ایدر و طعماتی حتی ایدر پنجه که محرقه  
واقع اوله لسانک بلور و هر موضع اولان اشیا نکه لذتخده ل ادراک ایدر  
و چینه که دشلر اعانت ایدر و اقضا ایلدوکی قدر رطوبات حاصل ایلد  
**سبحان القادر الحکیم باب خامس** **تشریح الخلق و الخیال بیانده در**

احاطه ايشورده سجان الحكيم البصير باب رابع تشریح لسان بياننده

سبحان القادر الحكيم باب خامس شرح الخلق والنجمة بيانته در



ایریشی مایه در قصبه ریه در غلاف ریه که هوا آنکه کله کله و معده ایریشور  
مری نکه مرقی رقیبه مایه رکود و قصبه ریه مری نکه و کندن در حلق مجموعی مری نکه  
و قصبه ریه نکه عبارتن آقا حصر بر عضو عضو و قصبه ریه که صوتک انما منه  
التدر و نفسی جیس ایلک التی اوج عضو و نکه مرکب در بری او کون واقع اولمشد  
انسان نفسی قبح و حبسه بونکه قادر اولور بوکا در قی در لول ایکی عضو و  
در قینک او کونک عنقه مائل رکود بومشور در لکن نام ویرمشور  
او جینی عضو و نکه ایکی عضو و نکه ما بیننه دو شمشور منجکی در لول بونک  
میاننده نامی بوقی بر مفصل وارد که متضاعف در قنکه در قیه قریب اوله  
حنجره کشاده اولور و داخل حلقومده بر جرم وارد و لسان نموده مشا بهد  
طرفی حنجره اوزره نکه واقع اولمشور و حنجره یقین برده اولمشور فائده سی  
صوت قوی اولسون دیود و حنجره یقین دل ایکی جسم لخی شکل اولور که لوزین  
در لول کومک دل دید کوری در وسطنده جناب عزت عزت شانه مری ایچون بول  
خلق ایلشور سبحان الخالق تعالی سته نکه تعلیم رابی بر فصل والی سفر  
مشمول سفر اولین الی باب و سفر ثانی بی باب و سفر ثالث  
سکر باب و سفر اربع طقوز باب و سفر خامسه اون باب  
و سفر شادسه اون بر باب و در فصل نشریه ریه بیانند در  
معلوم اوله که قصبه ریه بر پنجه عضو و نکه بری بری اوزره دائره لریکی واقع  
اولمشور لکن کامل دائره دکلر بلکه دائره اوج بخشنده بریدن شول دایر  
لرکه مرید قریب بر محله که خالید اول دایره لودن بر پنجه سی غشاء جسمی که  
غذا نکه اشافه اینه سی وقتنده بوغشا دتکه دور اوله ریه نکه یلیسنده  
مزی کشاده اولور و جلب هوا ایچون ریه حنجره اوزر نکه بول اچیلور بو  
عضو و نکه ریه طله محکم و مرکب در اولور بو عضو و نکه داخلن و خارجن  
بر غشاء صلب یا بشور و قصبه ریه قوت ایرشور و ایکی قسم اولور و بر قسمی  
بر پنجه قسم اولور بوا قسامکه ذکر اولندی عروق ما بیننه حاوی اولور شول  
جرم که متداخل و عروق شرابین ایله منتهی در جمله اقسام ایله دهان نکه

دور و بر مقدار ذی دهان ایچون تقسیم اولور و بر شرایین ایلله قلبه  
ایریشور و مفقود اولور شول جسم لخی که متداخل و نکه ایزه قصبه و آورده و  
شرابین و غشا ایلله جمله سی ریه به واصل اولور و ایکی قسم اولور بر قسمی صاغه  
و بر قسمی صول کید و بونکه صول کید قصبه ایکی شعبه اولور و صاغه کید قسم  
اوج شعبه اولور و ضبط اولور بود فعه کیم حجاب ایریشه حجاب ایلله منقبض اولور  
بر سبیل ندر بر و صدرک لخی نکه اولوب دم آهنکر آن مثال هوای سخونت  
بیرون کلور و ریه و لحنای قلب حنجره جز ثبته بسته اولور شول وقتکم قصبه  
وابسته ایلله مری که حرکت ایدر منقبض اولوب غذا و شرابین اشافه که نازل اولور  
حنجره و عضو و نکه بری بری اوزره طور و قنکه بلعه سبقت ایدر فی الحال قوت  
دافعه قصبه به ایندر اول سبیل بونق اسان اولور و دفع سعال ایدر تعالی  
شانه عما یقولون تعلیم رابع سفر اولنک باب اول نشریه قلب بیانند در  
آمدی قلب بر عضو که قریب و صلب و انواع الیاف ایلله بافته دره و الیاف جاذبه  
و ماسکه و هاضمه و دافعه نکه التریبون و بر شکل صنوبریدر که باشی طرفی جانب  
اسفله و ارنجه انچه رکود و جانب بیساری غلیظ رکود و قلبک جاننا علا و غشا  
حاوید و قلبک عضو فی سایر عضو و فلون بر کید و قلبه و عضو و خلق اولندی  
مستور اولسون دیود غشای دخی سایر غشا لودن صلب و زیر قلب بر عضو  
شریفه که حفظی از مری تا کیم اکا آفت و آسیب ایرشیمیه و غشا نکه اندک جدا  
اوله سی ایکی کارا ایچوندر بر قیبی قلبه آفت ایرشور سه غشای ایریشوب  
قلب اول آفتون محفوظ اولسون دی کید و بر قیبی دخی حرکت و اجسام طرد  
پژمرده اولسون ایچوندر و قلبک ایکی بونک تجویفی وارد و صغیر اولانی وسط  
قلب واقع اولمشور جالینوس بر تجویف صغیر و دهلیز منفذ دیزاسم وضع  
ایلشور و تجویف قاعده سی قلب بر خونی و غلیظ شیدر و لحم قلب  
صلب و غشای دم غلیظ و اول تجویف انچه و رقیق دم روح ایلله آمیخته  
و صاغ طرفین اولان تجویف دخی بویه در نهایت غذا یی قلبک چرخانند  
آماده در و بوجا نیک قانی اتی لطیف و لطیف رکود خون غلیظک زائدی

دخی



بونون طشیر کین. **بوسبب** حوالی تجویف اولان ات که مول جاننده  
 در غلیظت و متلبه و لکن بوجا بنون قان رقیق کرد و طارد در روح ایله  
 آمیخته در حلت خورای متقال بوجا بنک غلیظ قلدی تا کیم قان بونون  
 کله و تحلیل در مایلر کجه روح طشیر کلمیه شول طرفه که بوکر کدر بول اند  
 اولی نسیم هوا اول طرفه اولوغیدور. **و بر غیری** ات پاره سی و نازک سکر که  
 دو شمشیر ایکی طرفه باد کیر کیدور. **بونلر** عوام یورک قولای دیر لر  
 هر کما که قلب حرکت انقباض اید بوا یکی قولای نسیم هوای قلبه و اصل  
 ایدور. **و هر کما** که قلب حرکت انبساط اید بوا یکی قولای کیر ویر یا یلور  
 نسیم هوا افراطله اولور سه کفایت قدر جلب ایدر. **جناب** باری جل عظمت  
 قلبی میانگاه فضاء سینده ده قودی تا کیم افتاردن امین اوله. **زیرا** بوجا بنون  
 ماسن بیر یوقدر هر طرفه حرارت ایر شمه ده در نهایت قلب بر مقدار وصول  
 طرفه مایلر کدر. **بومعنی** خی ایکی جهسته در بر تیبی بودر که قلب معدن حرارت  
 جکرایسه داردور. **و معدن** دمدور قلب مول طرفه مایل اوله سه جکره دفعه  
 حرارت و بر مکه مضطرب ایدور. **بر تیبی** دخی عرفی اجوفور که جکرون قلب  
 طرفه کلور کز کا هی و اسع اولسون دیودر. **بوقدر** دیر مکه طحال مول جاننده  
 خزینه سودا در سودا ایسه بارد و یا بسدر طحال بال کلیه حرارتدن محروم  
 اولسون دیودر. **زیرا** قلب معدن حرارت و منبع روح در جمله اعضا اندک  
 نصیب رجا سنده در و بر شریف عضودر که هیچ الم و کوره تحمل یوقدر.  
**سبحان الله القادر** تعلیم **را بعلک** **سفر اولیسنک** **باب ثانیم** **تشریح**  
**بری و معدن و امعایا** **نشد** **در آمدی** مری منفذ شراب و طعام مد و فقار  
 کردن متصلور. **و رباط** و غشا ایله مستقیم. **شول** وقت که عجا بدک کیچه  
 وصوله میل ایدر کشاده اولور. **کویا** بر قباغک بوغازی مریور. **و قری** معدن  
**معدن** در و مری ایکی طبقه عصبانیدر داخلند طولنده. **لیاف** واقع اولشدر  
 قوت جاذبه و ماسکه بیر التور. **و طبقه** خارجیدن عرضه لیفا واقع  
 اولشدر. **بوا** یکی طبقه مری معدنک ایکی طبقه لرینه متصلور. **هر**

بر جزئی معدنک نکدر بجه کشته اولور. **و معدن** نک ایکی طبقه سی صاحب  
 عصبانیدر. **انک** دخی لیفا و وارد و ماسکه بیه التور. **شول** طبقه  
 که کاینده و داخل در قوت ها غنه نک مریور. **شول** طبقه که خارج معدن در  
 آنک الیا فی دافعه بیر خاد ملر در و مدور و مریور. **و قری** نک ثقبه وارد که  
 باب المعدن دیر لر بوی باب در کما معایه کیدور. **و غدا** بیر متعلق در معدن اولان غدا  
 مستوفی هظمه اتدوب و نضج حاصل ایدر. **بویاب** معاء اثنی عشری ایله کشاده  
 در و بر. **دخی** معدن نک قری در. **و اثنی عشری** معاء صائمه برابر در وجه تسعة  
 صائمه انوکچونور که اکثر حاله بر باغ رقیق خالیدور و ماسا رقیق نک غایتله بویوکی  
 بوساییه متصلور. **غدا** نک عصا سنی و مراره صفرا دن اقتضا ایدر. **نی** اکا  
 دوکره و ثقلدن غسل ایدر. **بویله** اولغاه جوق محل مالی اوزر اولور. **شول**  
 عصا که بونون کیدر کیدر و ار باقی عصا غدا کما ابرلق لازمدر. **شول**  
 امعاء وارر که لیا فی دیر لر وجه تسعیه بوندر. **لیفا** اولوب دو کلوب بغر سقلردن  
 اوزون اولور غیدور. **و بوندر** استدارات جوقدر صورت غدا دن باقی  
 قلدن شول بغر سقلر که ماسا رقیق متصلور کیدر ایرشور. **و اول** امعاء که  
 بوجا بنون کیچر اکا امعاء علیا و دقاق دیر لر رقیق الجوهر اولور و قلدی چون  
 بوا معاء معاء اعور متصلور. **بومعنا** نک اغزی اجوفور اول نسنه کطشیر کیدر  
 و بونون کیدر بویغرسقلر جوق بغر سقلر تولد ایدر و هضمه معین اولور لر.  
 و اعور قولونر که متصلور. **بدنک** عرضه صاعدن و مولد کیر و دوز صاغ  
 طرفدن ارقه جاننده کیدر. **بومعنا** قولنج اولور. **زیرا** قولنجک اصنافی قولوندر  
 و قولونوندر. **کلرک** آمدی امعاء مستقیمه که قولون متصلور سیرم دیر لر  
 بغر سقلرک ایدر بویغرسقلر که طوغریور و کوتا هدر و کشاده. **در ارقه** طوفنه  
 دو شمشیر. **بر** زاول برده جمع اولور و بومعنا نک طرفی اوزر مانع خروج  
 بر ازا اولور و مقعد ایله مستما عضله دفع اراره ایدر بجه ضبط ایدر بواج  
 امعاء اخر که غلیظ و نچیندر شحمه انکله مقاومت ایدر. **یعنی** اکا متصلور  
 علیاده اولان اوج بغر سقلر که رقیق در انلرک داخلنک سطحی اوزر و طویات

خالی اولور



مجموعه و از روی که انحراف از مرکز قائم مقام شمع انما ی سفلی و بالی بفرستد  
 بکری سبکی ایستاد و در آن وقت که از این سبکی یکی طبقه اول و بجناب عزت  
 بونارد و لیفان علی ایستاد و قوت جاذبه و ماسکه و هائمه و دافعه بوجله عمل  
 ایستاد یعنی علمای نیک محلی در **سبحان القادر العظیم تعلیم را بعک سفر**  
**اولینک باب ثالثی تشریح کبریا نند در معلوم اوله که کبد بر عضو**  
 در که اقشره کیلوس معدنه نک قبوسندک ما ساریقایه ایریشور و اندک قان  
 اولور و ما ساریقایه جزئی مایه وارد و اندک بر قوت وارد که قوت جگر کیدر  
 و اغزنه قوت هاضمه وارد و معدنه اغزنه اولور و غی غنادن واقع اولانی  
 یعنی کیلوس جگر قریزی ایرکنور و رنکه در و ندر و جگر کاندنه هیچ عصب  
 بوقدر شول طمر که آورده دیر لر جگر کون بمشور اقشره کیلوس معدنه دن  
 و امعادن ما ساریقایه دیر کوری طمر واسطه سیله جگر جلب ایستاد اصل  
 الی ما ساریقایه نک لیف مثال شا غریبید که جگر کاندنه مققرنه و اقعدر  
 بوما ساریقایه که باب دیر لر اقشره کیلوس که جگر ده پنجه اوله هر اندامه  
 لایقنه کوره جگر افی ارسال ایستاد بر ارسال ایستاد الت جگر کاندنه  
 اولان طمر لور و بوناردن ایکی طمر بوکر کله اولان شور حصه سن انلردن  
 اکور و دمک کو بیکی که صفرا در جگر کاندنه مققرنه اولان منفردن  
 مرار بر ایرشور و قانون دور و وسیکه سوادر بود غی جانب مققرنه  
 طحاله و اصل اولور شول غشا و عصب که اندک پوشیده در اوج کار  
 ایچوندر بر سی جگر کاندنه حتی بوقدر اگر بوغشا ایله پوشیده اولماش اولور  
 المر و افتر و شیشور که اندک ظاهر اولور دی اکاه و لمز ایلی ایچنی کاری  
 جگر کاندنه طمر لر که اندک پراکنده اولمشور کندی و شکند و نه اندک اولان  
 عملی قلعدر **اوچینی کاری جلده اولان غشا معدنه نک و امعانک غشا لایقنه**  
 که اولان شمشور اینجه رباطلر و حجابا ایله محکم اولمشور و ارقه نک بهلوسه  
 ملا صقدور جگر ده تجویف قراح بوقدر که اقشره کیلوس معدنه دن آلوب  
 کندی و اولان تجویف حفظ ایله پس مدی کیلوس جگر کاندنه طمر لر نک

دافع نفع

دور دیسکه نفع

جگر کاندنه

جمله سینه و اصل اولور بوکر جگر کاندنه قوت و حرارتی عصاره کینوی کنور  
 حالندک در و ندر و قان ایستاد بوقدر جگر کاندنه کل طمر که اصل قیلید  
 و جگر پیوسته در غشای غشا جگر متصل در و رانجه عصب که معدنه دن  
 جگر کلشور حالت بیمار به معدنه جگر ایله شریک اولور مکر مکرده زیاده الم  
 ظاهر اوله جگر کاندنه ارقانی اندک طشره کلشور برقی مثالند بر لخم پاره در که  
 مرار بوزانده پاره اوزر واقع اولمشور اطباء دیشور در که جگر خستند  
 مالی هلاک کیدر یا بشما سیدر باقی احوالک مراد ایستاد مطلقا رجوع ایلسون  
 الله اعلم تعلیم را بعک سفر **اولینک باب رابعی تشریح کلیه و مثانه بیان نند در**  
**امدی کلیه ایکی جانب اوزر ارقه نک اوکر غه سنه و کبد یقین در صاغ**  
 بوکر کاندنه مولک یوقار و درق واقع اولمشور بوا یکی بوکر کاندنه ایکی غشای واسطه  
 در ارقه نک حرز سق واقعدر و شم الجوه در و بوا یکی بوکر کاندنه ایکی طرفندک  
 بحراسی وارد و بالادن طالع که جزییر کیدر اجوف دیمکه معروف و در بوکر کاندنه  
 بولی صافی ایستاد یعنی غنادن ایرر مثانه دوکر بوا یکی بحرایه جالبین دخی دیر لر  
 بولک دوکله سنه منشار و مثانه ایکی طبقه در برینک یوقار و سی اوزر  
 غیریکه اندک جد در طبقه خارجه ثقبه وارد و حایا بو مجرا بو ثقبه دن هر  
 ایکی طبقه نک و سطند عنق مثانه قریب طبقه داخلک اردند ایکی دکی  
 وارد و ببولک بول مثانه دکور و مثانه طولنه ایکی طبقه ایله که داخل  
 و خارجه در جمع اولور بو هیئت بولی کیرویه کتمه قورم اراده وقتند بولک  
 دفع اولمقلنی بحرای طبعیدک عضله در و اول عنق مثانه نک دهانند در  
 بامر الله تعالی کشاده اولور و بول جاری اولور **سبحان الله العظیم تعلیم**  
**را بعک سفر اولینک باب خامسی الات تناسله کور و انات بیان نند**  
**وصه لرک تشریح دغیبیان اولور امدی انشبین ایکی عضو شریفور که بقای**  
 نوع انسان ایچوندر و ماده ذرع در شول عرقه را بعک فضله سی جمع اولان  
 محلل اندک کلور جمیع بدن جمع اولور و نفج بولور انشبین که جوهر غدی  
 و سپید و قان اندک جمع اولمقله لوننه در و ندر راعنی بیاض ایستاد بر معنی

اوزر و

خالی نفع

هضم نفع



مورد تلوک همه لرند دخی وارد چنگکه دم آورده و شرابین که مستعد و عرف  
 عظیم که طالع ایله معروف در وید و شرابین انفا بر بچیده اولمشدر اندیشه  
 کلور لور بوشول بجرانکه عانه اوزره در و صفاق عظیم ایله مشهور در بوشالوک  
 منشائی در وید و شرابین لرد که صفاق عظیمه واصل اولوب قالمشدر و بومحل  
 که کیسه داخل انشین در بوکا واصل اولور لور اما اوعیه منی که اند و وارد  
 بیضه لور و کشاده اولور و اینجه لور نتم شکل صنوبرین محسوس در اولکی  
 انشینک علا قیسیدر کا واصل اولور وینه نازل اولور و در برده جمع  
 اولور تا کیم منی نفع کامل ایله نفع بوله بوکزه بحر ای قضیه کلور قضیب  
 ایسه برشی در که ریاطات و اعصاب و رید و شرابین ایله مرکبدر و بوعرف  
 ما بچیندر بر کج سفید غدیری وارد که اند اوج بحر وارد بری منی  
 و بری منی و بری بول چوندر نقطه امتلا بوفله حصه دار اولور و ریح  
 و روح که شرابین وارد و عروق تناسل انانک مالاتی ایله و عاء منی  
 و فرج بیضانه شیه در اما رم صفاقیدر و عنقی انک قضیب مثالدر  
 نهایت قضیب خارجه نسانک مثلی داخل در و کزدر و بر جانکی بقی در  
 رحمک ایکی طرفنی احاطه ایلشدر بر طرفی که بیضانه رجا لدر اذر طشر  
 دن استدارات اوزره در و رحم عصبائی در عروقی بی نهایت در قان اند  
 نفع نام بولون و لحم غدینک بری دخی مه لرد اول حرارتی قلبین  
 کسب ایدر و شرابین عظیمکه همه لردن کلور اند منقسم اولور و سود که  
 حاصل اولور و لردن در حیضون حاصل اولور و همه لرد اولان لحم  
 غدیری برودته مانل در مزاجی اعتدال اوزره کلن قانی بیاض ایلکدر  
 معطی مطلق لازم اولان مقداری در حیضون تقلیب این ایدر و اعطاء  
 لطیف ایدر و شول وقتکه صبی فرج ایدر این جریان ایدر و حرکت ایدر  
 ننه کیم شاعر بشارت کوزک مهندده چشمک طفلان اغلت که تا کیم برش  
 ایدر پستان رحمت تعلیم رابعک سفر اولیسنک باب سادسی شریح  
 مراق و ترب بیانده در آمدی مراق جلد شکل در غشاکه تحت جلدده

انک ۴

وارد

وارد غشای محافی دیر لر و غشای انک بطن اوزره بوشالوک بوشالوک  
 غشاکه اکا بار بطون دیر لر غشای مدور و یقیندر بوشالوک بوشالوک بوشالوک  
 ذوا بولی بوقدر جراب کیدر بوکا ایکی عضله مدور و بطن اوزره واقع  
 اولمشدر صاغده و صول و تحتدر که وارد ترب دیر لر نتم قران عظیم  
 الشان یخج من بین القلب و القرب واقع اولمشدر بوتریب اکا اشارتدر  
 ترب بر فساد که فراوان عروق ایله و لحم ایله مرکبدر دایم بطنی کور ایدر  
 و هضم معین اولور بو غشاکه ترب ایله تعبیر اولندی اقتضا ایلدی و کیم حله  
 کوره توزیع و تقسیم اولور منشأ عظیم تر قوفنه در یعنی دهان معده یقین  
 در انتهای معده قولون متصلدر و پیوسته در طرف معده دن سپرزه و اطراف  
 جگر و صفاق اولان شور بونک اخرنده بر فقه وارد که اختیک یولیدر عرق  
 و شرابین بی پایانه بونک کیدر اعضاء ظاهر و باطنه نك تفصیلن اراده  
 ایدن مطلقا نه مراجعت ایلسون والله سبحانه و تعالی علم تعلیم سنتک تعلیم  
 رابعنک سفر ثانی بی بی ششم در زبیری بابک باب اولی هر طرف تبحر  
 اوزره هم در بایه و ارنجه ادویه و اغذیه منفرد کیفیتاتی و در جات  
 و تأثیراتی ایله بیان ایدر معلوم اوله که هر نسنه نك بدن انساننده اثری  
 کیفیتتی ایله اوله اکا مؤثر دیر لر شول دو اکا بدنه کیفیتتی ایله اثر ایلله اولدوایه  
 معتدل دیر لر اگر اثر ایلله اما بلورسه اکا درجه اولی دیر لر اگر بلورسه لکن  
 زبان ایلله اکا درجه ثانیه در دیر لر اگر زبان ایلله نهایت اولدرسه  
 اکا درجه ثالثه ده در لر اگر جوق استعمال ایله هلاک ایدر سه اکا درجه  
 رابعه دیر لر آمدی کیفیتتی ایله فحن بدنه وارد اولسه و حرارت غریزیه سندن  
 منفعل اولسه یا بدنه مؤثر اولسه کیفیت زائده انسانن اولان اوزره  
 اولدوای معتدلدر یا مؤثر اولان و بدنه کیفیت زائده ایله اوله اول  
 در اخار جودر کیفیتتی اعتدالین خارج اولدوچون مثلاً تأثیر ایدر و تأثیر  
 بلونک کیفیت مناسبه ایجاب ایلدی و کیم بدین بزر تأثیری نون بلورزه مثلاً  
 بر نسنه استعمال اولونسه تکرار نون اثر ایلماک اعتدالین خارج اولدو

شخصه

ایلمک مع  
مؤثر اولان مع

تأثیری مع



خیال اولور زیرا تا اثر محسوس اولماش اولور بولور که اول درجه اولید در شول  
 دوا که ضرری قتل ایشید در درجه اولید در درجه اولید دوا دی سمد ادویه  
 دن بعضی وارد که قوی مرکبید بوشول ایزاد که اشیا بمنزله دن مرکبید  
 مثلاً سود که مزاج طایف اصل اولور بوسود ما یتدن و دهنیتدن و غنیتدن  
 و جینیتدن مرکبید بولور که صری عنصر اربعه دن مرکبید و هر بری اچون  
 مزاج وارد مجموع و طبع مرکب اچون مزاج ثانی وارد بومزاج ثانی دخی یا تر  
 کیب طبعید سود کند و کیب یا ترکیب صناعید زبای کیب پس آمدی سودک  
 ترکیبند صناعک مدخلی بوقدد زیرا اجزاء لطیفی واردن و جز دکیفی باردن  
 مرکبکن اولکی ایلد تسخین اید و تلین اید و ثانی ایلد برید اید و قبض  
 ایدرگاه اولور که بومرکبکن آثار متضاده صادر اولور حرارت کیب و برودت  
 کیب و قینق ایلد صوبی دخی قابضدر و هم محلولد خرمای کیب بونک صکن مزاج  
 ثانی کاه اولور که مستحکم اولور بوجینیتله که اند نار حلول اید من بو  
 قند قالدی که قایندوب بشوره بو حالت التوند قتی و اضمد کاه اولور که  
 مزاج ثانی ضعیف اولور بومعنا اوج قسمدر بوجینیتله که ناراکا حلول اید  
 اما بشوره مزاج کیب کاه اولور که مزاج اضعیف اولور بشورمک حلول اید  
 یومق دکل مزاج کیب زیرا مزاج قوی محلوله وارد که طبع ایلد صوبی چقار  
 قوت عرضیه جرمند فالور کاه اولور که مزاج ثانی اضعیف اولور بوجینیتله  
 که یومق حلول اید فند باکی نهایت غلظت جزو قضی زایل اولور و جزو مائت  
 فالور کاه اولور که دوانک تأثیری بونک خارجند اولور صوغان کیب زیرا  
 خارجد اولسه و صار لسه جراحت ایدر نتمک چنانده مشاهد در اما  
 داخلد ایلن سببی سائر طعام ایلد مخلوط اولد و غیدد کسرو انکسار واقع  
 اولور انجی رطوبت بدینته به مخلوط اولور بود فعه حرارت غریزیه  
 اتی پاره لور و هضم ایدر بر مکاند فالور که جراحت ایلکه فادراوله بعض  
 دوا بدنک خارجند تا اثر ایلن انجی داخلند ایلر اسفنداج کیب طلا  
 اولسه خارجه ضرر ویرمز اما اجلسه هلاک خارجه قتل ایلد و کی

صدم

دغیدریم

دوانک

دوانک غلظتند و مسامات ضعیفه دن نفوذ اید من با خود دوانک مؤثر  
 اولانی بزم حرارت جذب ایلن بعضی دوا هم خارجدن و هم داخلدن اثر اید  
 سونک تریدی کیب بعضی دوانک تا بولور جیسی تا اثر داخلیتنه ضد اولور  
 تازه کشنج کیب زیرا کشنج خارجه شیشلری تحلیل ایدر حتی سراجیه بل  
 حل ایدر اما داخله غلیظ ایلر و مواد تریید ایلر آمدی ادویه نلک  
 قواسمی دخی الحامدن غیری ایلد بلنما مشدد اگر چه تجریم ایلد چوق ادویه نلک  
 کیفیتا تری بلشدر اولد غنی طباع الثامر که روحانیت فیلسوفدر ظاهرده  
 کورینوب دیدی ایسه باطن الحام قسمک بر نوعی ایلد خبر ویر مشدد  
 زیرا بدن اول جزک تأثیری کشف و لقی مقتر اولور و غیدر که ظهوره کلور  
 اما تجریم ایلد بلنر و کنه ایکی طریقه ذاهب اولشدر که بری قیاسدر  
 قیاسی خود کوجدر زیرا اعتقاد ایدر رز که بدن انسان ایلد هر دوانک بر نوع  
 کیفیت و وارد عرضیه سندن خالی اولسه بیری برن ضد اولان علتله  
 علت استعمال اولور اول علتلر بسیط اولسه لرد وادخی شول نسنه ایلد  
 اولسه که انک قوتی مساوی اولسه و اول علتک قوتنه دوانک تأثیری اولده  
 متعلق میدد یوخسه سیرج الکبفیت میدد و یا بطیمدر بلنک بر نیجه  
 و جهله در اضعیف اولانی لوندر لون ایلد استدلال بودر که حاد اولان  
 رطب اولانی قمر در و باشی غریدر برودت و رطوبتک اجزاسنه کثافت  
 دیرر شقای ایدر اجزاسنک بعضنک بعضنه شعاع منعکس اولور و بیاض  
 کورینور و برودت یا بسک اجزاسنک اولان هوا شقای چقار و قزوق  
 لازم کلور الوانله استدلال خود چوق تخلف ایدر فلفل ابیض بارد  
 کونک ایدر حال بوکه حاردر صنول احمر مارک کیدی حال بوکه بارد در بری  
 دخی رایجه در قوت جهنتدن یا حرارت جهنتدن نمانک اولور سه خود  
 رایجه سی فالور لازم اولان بارد اولق ایدر حال بوکه یننه حرارت باقیدر  
 بردلیل دخی طبعدر بوجیدن اقویدر مادی و فاعل اختلاف امدی ماده  
 کشیدر یا لطیفدر یا ایکسی و سندن در فاعل یا حرارتدر یا برودتدر

مقدور نسخ

و قزوق



و یا ایکنند و سبب در کثیف اولوب حار اولان ایکیسی و سطنده در  
 آمدی کثیف اولوب حار اولان اجید ریاضه اولان کرم در معتدل اولان  
 طنود در لطیف اولوب حار سیدر بارد اولان اجید و واکنید در حرارت  
 و برودت بینند اولان یا غلور و کثیف و لطیف بینند اولان  
 حار طوز لودر کثیف و لطیف بینند اولان بارد و قابض و کثیف  
 و لطیف بینند اولان معده طاسنور در زیر طم ایکی و مهله تعریف  
 اولور بری شول طعم در حد و ذوق آتی ادراک اید بر لبی دخی حسی  
 و ذوق اند اثر قبول اید پس آمدی طعمک انسانی طقوز در لکن طاسنور اولان  
 دخی محسوس در بونقد ریجه اجناس طم سکر اولور کاه اولور که رایحه ولون  
 و طم سببیه غلیظ و متنج اولان در مزاج فانی ایله که مفرد اتک بر شد  
 طم و یالون و یارایحه اوله اول مفرد ک کیفیتنی که حرارت و برودت در  
 تابع اولور بونک مثالی بر طم سوده ایکی مثقال فرقیون خلط ایلک  
 مجموعی حار اولور و جد ابیاض اولور بحث سابق الزام لازم کلور در و انک  
 کیفیتنه دلالت اید نک بر دخی سرعت انتقال در و بطی انتقال در بونک  
 وجهی بود که فن ایکی جرم لطافت و کثافت مساوی اولسه لرا جزای  
 دخی شریک اولسه دلالت اید که غالب اوله مرقن سحراری یا برودتی  
 نزیک قبول ایلسه اول کیفیت اند اقواد در شول شرطه که مؤثر و قرب  
 برابر اولسه لمؤثر و قرب بدند زیاده اولسه سرعت تأثیر مؤثر کثر  
 تنک و قریب تنک اولور دوا لطیف اولور که شانده اجزاء صفار  
 متنجی اولی بزم حرارت نک اند فعلی کبید در جمله دن دارچین کبی دوا کثیف  
 بوکا مقابل اولان در یعنی اجزاء صفار متنجی اولیه لزج اولور که چکیک  
 قیرلیه بال کبی دوا مش اولور که از اجق دو ککله قیرله صبر کبی دوا جامد  
 اولور که اتق شانده اوله تیره منق کبی دوا لعابی اولور که اصلنده اجزای  
 منفصل اوله آب سفرجل و عظم و بزرقطون کبی دوا دهنی اولور که آنک  
 جوهر نه یاغ اوله فندقی و قوز کبی دوا منشفا اولور که مایه به ملاقی

انفصال در نه

لب سفرجل نه

الای نه

اولسه

اولسه اول مایه آنک مسامنه سببکه آنک اثر ظاهر اولیه سونه مش  
 کرج کبی دوا ملطف اولور که ماده زیاده رقیق اید و دوا محال  
 اولور که بخار لکمه ماده ماضیله و اول ماده بخار اوله چندیند سترکی  
 دوا جالی اولور که رطوبت لزجه سوره عضولک مسامنه فیک اید بال  
 کبی دوا منخن اولور که عضولک سطنک اجزائی مختلف الوضع قبله  
 صیرنجا فلغندن او توری اکلیل الماک کبی دوا مفتح اولور که سده ماصل  
 ایدوب بحرای طوتن ماده خارجه سوره کرفس کبی دوا مرخی اولور که  
 عضولک جرمی حرارت مقبوله و رطوبت ملینه ایله لین اید استی صوکی دوا  
 منضج اولور که قوام غلطی تعدیل اید دوا هاضم اولور که غدا به مقید  
 اولی طعام و شرابی هضمه باعث اوله دوا محال اولور که ریاحک قوامی  
 منفع اولسون ایچون ترقیق اید سداب کبی دوا مقطع اولور که ماده  
 اجزاء صفار نقسیم ایلیه اگر چه غلطی وزره قالور سه دخی دوا جاذب  
 اولور که ماده تحریک اید قند زخایه سی کبی دوا لدغ اولور که عضولک انقباض  
 قوت نفاده ایله مواضع کثیره به تفریق اید بو تفریقات یا کرا حساس لویه  
 بلکه جمله سی حساس اوله خردل کبی دوا مخترا اولور که فانی جذب اید  
 و قوت ایله در بر چکه و قردوره و یوزینی زیاده بحر اید بیش کبی دوا  
 محکم اولور که غلطی مسامه جذب اید و غرده مفتح اولور و رطوبت اصلیه  
 یافنا ایدوب ماده ردیری جذب اید حق جراحت اید بلاد کبی دوا اول  
 دوا در که اخلاطک لطیفی حرارت ایله افنا ایدوب و رما دینی وارضیتی باقی  
 قله فرقیون کبی کمال اول دوا در که تحلیل ایله تفریحینده جوهر کیمی ناقص اید  
 واکل اید زنجار و شاب کبی مفت اول دوا در که مزاج روی و رطوبت اصلیه  
 یافساد اید زرنج کبی کای اول دوا در که جلدی یقه کپور کبی اید زاج  
 کبی صفر کبی قاشور اول دوا در که مزاج عضوی تحلیل اید زیاده جلا سنگ  
 فاسد رینک اجزائی چقرم قسط کبی مقوی اول دوا در که مزاج عضوی  
 تعدیل ایدوب فضولی تحلیل اید و کثافت قبول انیمه دهن ورد کبی دوا

میاشدن نه

درینک ص

افنا نه

قاشیر نه

دوا نه

نیم نه



شول دوا در که جاذبه ضعیف در مطلق مطلق ضعیف در مطلق بر دوا در که  
 هاضم ضعیف در مطلق شول دوا در که روح خشناسی و عرق عضو اولانی غیر  
 قابل قیاس تأثیر نفسانیته به قبول تا ماله قبولی وارد رافون کوه غسال ایله  
 حال بیننده فرق بود که غسال کیفیت منفعله ایله در حال کیفیت فاعله  
 ایله در مطلق اول دوا در که اندر رطوبت زائده اوله حرارت غریزه ناک  
 تحلیل نه قادر اولیه بلکه ریح ایله منقلب اوله بوکر لجه کوه غسال شول و  
 در که ماده احراق ایدوب رطوبت و سیلان ایله غسال ایله کل صوبی  
 کبی مزاج اول دوا در که رطوبتی سببیه قره لری ککشک ایله مزاج شول  
 دوا در که فضولت محتبسه ناک یوزنی صیره سیاه ارک کبی تحلیس بر دوا  
 در که دوشنه عضو خشنک یوزینه آنک خنوتنی وره و بایله محقق  
 شول دوا در که تحلیل ایله رطوباتی ایله قایض اول دوا در که اجزای عضوی  
 جمع ایله عاصراول دوا در که آنک قبضی عضولک ایچنه ابریش و اخراجنه  
 همت ایله مستعد اول دوا در که مجرا ده محتبس اولانی لیاقتی سببیه  
 تسدید ایله مغزی بر دوا در که یابس اوله و از جوق رطوبتی اوله مجاری  
 اغزلرینه یابشه دخی سدا ایله متسل شول دوا در که محقق در بار لریک  
 ایکی شقه لری بریز کتوره و رطوبتی بلشک و بولاشق ایلیه و اوکلر  
 دوا در که کبی مثبت لم شول دوا در که جراحت کلن قانی بقلم ایله خاتم شول  
 دوا در که جراحتک سطحی و زرنه برده اولوب اورتر انزروت کبی تر باق  
 و فاز اول دوا در که روحی محتله حفظ ایدوب قوتی توزیع ایله و زهر لریک  
 دفعه قادر اوله **حرف الحسنه ابریسیم** سین مهله ایله مکرر بار بریشند  
 حار در تفریح ایدوب و لبس ایله فی قمل حارک اولمادان منع ایدوب **ترکیبه**  
 آخ قانیدر قابوخی حار و یابس و ناکشبی بارد و یابس در راجحه سی  
 هوای فاسدی اصلاح ایدوب و دماغی حار اوله ضرر در مصلی بنفشه ایله  
 در از نیک آکشی سی کلنی زائل ایدوب و صفراوی قمع ایدوب و اشتهای کتور  
 و خفق زائل ایدوب و راجحه دغانی دفع ایدوب و اسهال صفراوی و حیوانات

موج نه  
ملس نه

۱۲۴۵  
۱۲۴۶

۱۲۴۷  
۱۲۴۸  
۱۲۴۹  
۱۲۵۰  
۱۲۵۱  
۱۲۵۲  
۱۲۵۳  
۱۲۵۴  
۱۲۵۵  
۱۲۵۶  
۱۲۵۷  
۱۲۵۸  
۱۲۵۹  
۱۲۶۰  
۱۲۶۱  
۱۲۶۲  
۱۲۶۳  
۱۲۶۴  
۱۲۶۵  
۱۲۶۶  
۱۲۶۷  
۱۲۶۸  
۱۲۶۹  
۱۲۷۰  
۱۲۷۱  
۱۲۷۲  
۱۲۷۳  
۱۲۷۴  
۱۲۷۵  
۱۲۷۶  
۱۲۷۷  
۱۲۷۸  
۱۲۷۹  
۱۲۸۰  
۱۲۸۱  
۱۲۸۲  
۱۲۸۳  
۱۲۸۴  
۱۲۸۵  
۱۲۸۶  
۱۲۸۷  
۱۲۸۸  
۱۲۸۹  
۱۲۹۰  
۱۲۹۱  
۱۲۹۲  
۱۲۹۳  
۱۲۹۴  
۱۲۹۵  
۱۲۹۶  
۱۲۹۷  
۱۲۹۸  
۱۲۹۹  
۱۳۰۰  
۱۳۰۱  
۱۳۰۲  
۱۳۰۳  
۱۳۰۴  
۱۳۰۵  
۱۳۰۶  
۱۳۰۷  
۱۳۰۸  
۱۳۰۹  
۱۳۱۰  
۱۳۱۱  
۱۳۱۲  
۱۳۱۳  
۱۳۱۴  
۱۳۱۵  
۱۳۱۶  
۱۳۱۷  
۱۳۱۸  
۱۳۱۹  
۱۳۲۰  
۱۳۲۱  
۱۳۲۲  
۱۳۲۳  
۱۳۲۴  
۱۳۲۵  
۱۳۲۶  
۱۳۲۷  
۱۳۲۸  
۱۳۲۹  
۱۳۳۰  
۱۳۳۱  
۱۳۳۲  
۱۳۳۳  
۱۳۳۴  
۱۳۳۵  
۱۳۳۶  
۱۳۳۷  
۱۳۳۸  
۱۳۳۹  
۱۳۴۰  
۱۳۴۱  
۱۳۴۲  
۱۳۴۳  
۱۳۴۴  
۱۳۴۵  
۱۳۴۶  
۱۳۴۷  
۱۳۴۸  
۱۳۴۹  
۱۳۵۰  
۱۳۵۱  
۱۳۵۲  
۱۳۵۳  
۱۳۵۴  
۱۳۵۵  
۱۳۵۶  
۱۳۵۷  
۱۳۵۸  
۱۳۵۹  
۱۳۶۰  
۱۳۶۱  
۱۳۶۲  
۱۳۶۳  
۱۳۶۴  
۱۳۶۵  
۱۳۶۶  
۱۳۶۷  
۱۳۶۸  
۱۳۶۹  
۱۳۷۰  
۱۳۷۱  
۱۳۷۲  
۱۳۷۳  
۱۳۷۴  
۱۳۷۵  
۱۳۷۶  
۱۳۷۷  
۱۳۷۸  
۱۳۷۹  
۱۳۸۰  
۱۳۸۱  
۱۳۸۲  
۱۳۸۳  
۱۳۸۴  
۱۳۸۵  
۱۳۸۶  
۱۳۸۷  
۱۳۸۸  
۱۳۸۹  
۱۳۹۰  
۱۳۹۱  
۱۳۹۲  
۱۳۹۳  
۱۳۹۴  
۱۳۹۵  
۱۳۹۶  
۱۳۹۷  
۱۳۹۸  
۱۳۹۹  
۱۴۰۰  
۱۴۰۱  
۱۴۰۲  
۱۴۰۳  
۱۴۰۴  
۱۴۰۵  
۱۴۰۶  
۱۴۰۷  
۱۴۰۸  
۱۴۰۹  
۱۴۱۰  
۱۴۱۱  
۱۴۱۲  
۱۴۱۳  
۱۴۱۴  
۱۴۱۵  
۱۴۱۶  
۱۴۱۷  
۱۴۱۸  
۱۴۱۹  
۱۴۲۰  
۱۴۲۱  
۱۴۲۲  
۱۴۲۳  
۱۴۲۴  
۱۴۲۵  
۱۴۲۶  
۱۴۲۷  
۱۴۲۸  
۱۴۲۹  
۱۴۳۰  
۱۴۳۱  
۱۴۳۲  
۱۴۳۳  
۱۴۳۴  
۱۴۳۵  
۱۴۳۶  
۱۴۳۷  
۱۴۳۸  
۱۴۳۹  
۱۴۴۰  
۱۴۴۱  
۱۴۴۲  
۱۴۴۳  
۱۴۴۴  
۱۴۴۵  
۱۴۴۶  
۱۴۴۷  
۱۴۴۸  
۱۴۴۹  
۱۴۵۰  
۱۴۵۱  
۱۴۵۲  
۱۴۵۳  
۱۴۵۴  
۱۴۵۵  
۱۴۵۶  
۱۴۵۷  
۱۴۵۸  
۱۴۵۹  
۱۴۶۰  
۱۴۶۱  
۱۴۶۲  
۱۴۶۳  
۱۴۶۴  
۱۴۶۵  
۱۴۶۶  
۱۴۶۷  
۱۴۶۸  
۱۴۶۹  
۱۴۷۰  
۱۴۷۱  
۱۴۷۲  
۱۴۷۳  
۱۴۷۴  
۱۴۷۵  
۱۴۷۶  
۱۴۷۷  
۱۴۷۸  
۱۴۷۹  
۱۴۸۰  
۱۴۸۱  
۱۴۸۲  
۱۴۸۳  
۱۴۸۴  
۱۴۸۵  
۱۴۸۶  
۱۴۸۷  
۱۴۸۸  
۱۴۸۹  
۱۴۹۰  
۱۴۹۱  
۱۴۹۲  
۱۴۹۳  
۱۴۹۴  
۱۴۹۵  
۱۴۹۶  
۱۴۹۷  
۱۴۹۸  
۱۴۹۹  
۱۵۰۰  
۱۵۰۱  
۱۵۰۲  
۱۵۰۳  
۱۵۰۴  
۱۵۰۵  
۱۵۰۶  
۱۵۰۷  
۱۵۰۸  
۱۵۰۹  
۱۵۱۰  
۱۵۱۱  
۱۵۱۲  
۱۵۱۳  
۱۵۱۴  
۱۵۱۵  
۱۵۱۶  
۱۵۱۷  
۱۵۱۸  
۱۵۱۹  
۱۵۲۰  
۱۵۲۱  
۱۵۲۲  
۱۵۲۳  
۱۵۲۴  
۱۵۲۵  
۱۵۲۶  
۱۵۲۷  
۱۵۲۸  
۱۵۲۹  
۱۵۳۰  
۱۵۳۱  
۱۵۳۲  
۱۵۳۳  
۱۵۳۴  
۱۵۳۵  
۱۵۳۶  
۱۵۳۷  
۱۵۳۸  
۱۵۳۹  
۱۵۴۰  
۱۵۴۱  
۱۵۴۲  
۱۵۴۳  
۱۵۴۴  
۱۵۴۵  
۱۵۴۶  
۱۵۴۷  
۱۵۴۸  
۱۵۴۹  
۱۵۵۰  
۱۵۵۱  
۱۵۵۲  
۱۵۵۳  
۱۵۵۴  
۱۵۵۵  
۱۵۵۶  
۱۵۵۷  
۱۵۵۸  
۱۵۵۹  
۱۵۶۰  
۱۵۶۱  
۱۵۶۲  
۱۵۶۳  
۱۵۶۴  
۱۵۶۵  
۱۵۶۶  
۱۵۶۷  
۱۵۶۸  
۱۵۶۹  
۱۵۷۰  
۱۵۷۱  
۱۵۷۲  
۱۵۷۳  
۱۵۷۴  
۱۵۷۵  
۱۵۷۶  
۱۵۷۷  
۱۵۷۸  
۱۵۷۹  
۱۵۸۰  
۱۵۸۱  
۱۵۸۲  
۱۵۸۳  
۱۵۸۴  
۱۵۸۵  
۱۵۸۶  
۱۵۸۷  
۱۵۸۸  
۱۵۸۹  
۱۵۹۰  
۱۵۹۱  
۱۵۹۲  
۱۵۹۳  
۱۵۹۴  
۱۵۹۵  
۱۵۹۶  
۱۵۹۷  
۱۵۹۸  
۱۵۹۹  
۱۶۰۰  
۱۶۰۱  
۱۶۰۲  
۱۶۰۳  
۱۶۰۴  
۱۶۰۵  
۱۶۰۶  
۱۶۰۷  
۱۶۰۸  
۱۶۰۹  
۱۶۱۰  
۱۶۱۱  
۱۶۱۲  
۱۶۱۳  
۱۶۱۴  
۱۶۱۵  
۱۶۱۶  
۱۶۱۷  
۱۶۱۸  
۱۶۱۹  
۱۶۲۰  
۱۶۲۱  
۱۶۲۲  
۱۶۲۳  
۱۶۲۴  
۱۶۲۵  
۱۶۲۶  
۱۶۲۷  
۱۶۲۸  
۱۶۲۹  
۱۶۳۰  
۱۶۳۱  
۱۶۳۲  
۱۶۳۳  
۱۶۳۴  
۱۶۳۵  
۱۶۳۶  
۱۶۳۷  
۱۶۳۸  
۱۶۳۹  
۱۶۴۰  
۱۶۴۱  
۱۶۴۲  
۱۶۴۳  
۱۶۴۴  
۱۶۴۵  
۱۶۴۶  
۱۶۴۷  
۱۶۴۸  
۱۶۴۹  
۱۶۵۰  
۱۶۵۱  
۱۶۵۲  
۱۶۵۳  
۱۶۵۴  
۱۶۵۵  
۱۶۵۶  
۱۶۵۷  
۱۶۵۸  
۱۶۵۹  
۱۶۶۰  
۱۶۶۱  
۱۶۶۲  
۱۶۶۳  
۱۶۶۴  
۱۶۶۵  
۱۶۶۶  
۱۶۶۷  
۱۶۶۸  
۱۶۶۹  
۱۶۷۰  
۱۶۷۱  
۱۶۷۲  
۱۶۷۳  
۱۶۷۴  
۱۶۷۵  
۱۶۷۶  
۱۶۷۷  
۱۶۷۸  
۱۶۷۹  
۱۶۸۰  
۱۶۸۱  
۱۶۸۲  
۱۶۸۳  
۱۶۸۴  
۱۶۸۵  
۱۶۸۶  
۱۶۸۷  
۱۶۸۸  
۱۶۸۹  
۱۶۹۰  
۱۶۹۱  
۱۶۹۲  
۱۶۹۳  
۱۶۹۴  
۱۶۹۵  
۱۶۹۶  
۱۶۹۷  
۱۶۹۸  
۱۶۹۹  
۱۷۰۰  
۱۷۰۱  
۱۷۰۲  
۱۷۰۳  
۱۷۰۴  
۱۷۰۵  
۱۷۰۶  
۱۷۰۷  
۱۷۰۸  
۱۷۰۹  
۱۷۱۰  
۱۷۱۱  
۱۷۱۲  
۱۷۱۳  
۱۷۱۴  
۱۷۱۵  
۱۷۱۶  
۱۷۱۷  
۱۷۱۸  
۱۷۱۹  
۱۷۲۰  
۱۷۲۱  
۱۷۲۲  
۱۷۲۳  
۱۷۲۴  
۱۷۲۵  
۱۷۲۶  
۱۷۲۷  
۱۷۲۸  
۱۷۲۹  
۱۷۳۰  
۱۷۳۱  
۱۷۳۲  
۱۷۳۳  
۱۷۳۴  
۱۷۳۵  
۱۷۳۶  
۱۷۳۷  
۱۷۳۸  
۱۷۳۹  
۱۷۴۰  
۱۷۴۱  
۱۷۴۲  
۱۷۴۳  
۱۷۴۴  
۱۷۴۵  
۱۷۴۶  
۱۷۴۷  
۱۷۴۸  
۱۷۴۹  
۱۷۵۰  
۱۷۵۱  
۱۷۵۲  
۱۷۵۳  
۱۷۵۴  
۱۷۵۵  
۱۷۵۶  
۱۷۵۷  
۱۷۵۸  
۱۷۵۹  
۱۷۶۰  
۱۷۶۱  
۱۷۶۲  
۱۷۶۳  
۱۷۶۴  
۱۷۶۵  
۱۷۶۶  
۱۷۶۷  
۱۷۶۸  
۱۷۶۹  
۱۷۷۰  
۱۷۷۱  
۱۷۷۲  
۱۷۷۳  
۱۷۷۴  
۱۷۷۵  
۱۷۷۶  
۱۷۷۷  
۱۷۷۸  
۱۷۷۹  
۱۷۸۰  
۱۷۸۱  
۱۷۸۲  
۱۷۸۳  
۱۷۸۴  
۱۷۸۵  
۱۷۸۶  
۱۷۸۷  
۱۷۸۸  
۱۷۸۹  
۱۷۹۰  
۱۷۹۱  
۱۷۹۲  
۱۷۹۳  
۱۷۹۴  
۱۷۹۵  
۱۷۹۶  
۱۷۹۷  
۱۷۹۸  
۱۷۹۹  
۱۸۰۰  
۱۸۰۱  
۱۸۰۲  
۱۸۰۳  
۱۸۰۴  
۱۸۰۵  
۱۸۰۶  
۱۸۰۷  
۱۸۰۸  
۱۸۰۹  
۱۸۱۰  
۱۸۱۱  
۱۸۱۲  
۱۸۱۳  
۱۸۱۴  
۱۸۱۵  
۱۸۱۶  
۱۸۱۷  
۱۸۱۸  
۱۸۱۹  
۱۸۲۰  
۱۸۲۱  
۱۸۲۲  
۱۸۲۳  
۱۸۲۴  
۱۸۲۵  
۱۸۲۶  
۱۸۲۷  
۱۸۲۸  
۱۸۲۹  
۱۸۳۰  
۱۸۳۱  
۱۸۳۲  
۱۸۳۳  
۱۸۳۴  
۱۸۳۵  
۱۸۳۶  
۱۸۳۷  
۱۸۳۸  
۱۸۳۹  
۱۸۴۰  
۱۸۴۱  
۱۸۴۲  
۱۸۴۳  
۱۸۴۴  
۱۸۴۵  
۱۸۴۶  
۱۸۴۷  
۱۸۴۸  
۱۸۴۹  
۱۸۵۰  
۱۸۵۱  
۱۸۵۲  
۱۸۵۳  
۱۸۵۴  
۱۸۵۵  
۱۸۵۶  
۱۸۵۷  
۱۸۵۸  
۱۸۵۹  
۱۸۶۰  
۱۸۶۱  
۱۸۶۲  
۱۸۶۳  
۱۸۶۴  
۱۸۶۵  
۱۸۶۶  
۱۸۶۷  
۱۸۶۸  
۱۸۶۹  
۱۸۷۰  
۱۸۷۱  
۱۸۷۲  
۱۸۷۳  
۱۸۷۴  
۱۸۷۵  
۱۸۷۶  
۱۸۷۷  
۱۸۷۸  
۱۸۷۹  
۱۸۸۰  
۱۸۸۱  
۱۸۸۲  
۱۸۸۳  
۱۸۸۴  
۱۸۸۵  
۱۸۸۶  
۱۸۸۷  
۱۸۸۸  
۱۸۸۹  
۱۸۹۰  
۱۸۹۱  
۱۸۹۲  
۱۸۹۳  
۱۸۹۴  
۱۸۹۵  
۱۸۹۶  
۱۸۹۷  
۱۸۹۸  
۱۸۹۹  
۱۹۰۰  
۱۹۰۱  
۱۹۰۲  
۱۹۰۳  
۱۹۰۴  
۱۹۰۵  
۱۹۰۶  
۱۹۰۷  
۱۹۰۸  
۱۹۰۹  
۱۹۱۰  
۱۹۱۱  
۱۹۱۲  
۱۹۱۳  
۱۹۱۴  
۱۹۱۵  
۱۹۱۶  
۱۹۱۷  
۱۹۱۸  
۱۹۱۹  
۱۹۲۰  
۱۹۲۱  
۱۹۲۲  
۱۹۲۳  
۱۹۲۴  
۱۹۲۵  
۱۹۲۶  
۱۹۲۷  
۱۹۲۸  
۱۹۲۹  
۱۹۳۰  
۱۹۳۱  
۱۹۳۲  
۱۹۳۳  
۱۹۳۴  
۱۹۳۵  
۱۹۳۶  
۱۹۳۷  
۱۹۳۸  
۱۹۳۹  
۱۹۴۰  
۱۹۴۱  
۱۹۴۲  
۱۹۴۳  
۱۹۴۴  
۱۹۴۵  
۱۹۴۶  
۱۹۴۷  
۱۹۴۸  
۱۹۴۹  
۱۹۵۰  
۱۹۵۱  
۱۹۵۲  
۱۹۵۳  
۱۹۵۴  
۱۹۵۵  
۱۹۵۶  
۱۹۵۷  
۱۹۵۸  
۱۹۵۹  
۱۹۶۰  
۱۹۶۱  
۱۹۶۲  
۱۹۶۳  
۱۹۶۴  
۱۹۶۵  
۱۹۶۶  
۱۹۶۷  
۱۹۶۸  
۱۹۶۹  
۱۹۷۰  
۱۹۷۱  
۱۹۷۲  
۱۹۷۳  
۱۹۷۴  
۱۹۷۵  
۱۹۷۶  
۱۹۷۷  
۱۹۷۸  
۱۹۷۹  
۱۹۸۰  
۱۹۸۱  
۱۹۸۲  
۱۹۸۳  
۱۹۸۴  
۱۹۸۵  
۱۹۸۶  
۱۹۸۷  
۱۹۸۸  
۱۹۸۹  
۱۹۹۰  
۱۹۹۱  
۱۹۹۲  
۱۹۹۳  
۱۹۹۴  
۱۹۹۵  
۱۹۹۶  
۱۹۹۷  
۱۹۹۸  
۱۹۹۹  
۲۰۰۰  
۲۰۰۱  
۲۰۰۲  
۲۰۰۳  
۲۰۰۴  
۲۰۰۵  
۲۰۰۶  
۲۰۰۷  
۲۰۰۸  
۲۰۰۹  
۲۰۱۰  
۲۰۱۱  
۲۰۱۲  
۲۰۱۳  
۲۰۱۴  
۲۰۱۵  
۲۰۱۶  
۲۰۱۷  
۲۰۱۸  
۲۰۱۹  
۲۰۲۰  
۲۰۲۱  
۲۰۲۲  
۲۰۲۳  
۲۰۲۴  
۲۰۲۵  
۲۰۲۶  
۲۰۲۷  
۲۰۲۸  
۲۰۲۹  
۲۰۳۰  
۲۰۳۱  
۲۰۳۲  
۲۰۳۳  
۲۰۳۴  
۲۰۳۵  
۲۰۳۶  
۲۰۳۷  
۲۰۳۸  
۲۰۳۹  
۲۰۴۰  
۲۰۴۱  
۲۰۴۲  
۲۰۴۳  
۲۰۴۴  
۲۰۴۵  
۲۰۴۶  
۲۰۴۷  
۲۰۴۸  
۲۰۴۹  
۲۰۵۰  
۲۰۵۱  
۲۰۵۲  
۲۰۵۳  
۲۰۵۴  
۲۰۵۵  
۲۰۵۶  
۲۰۵۷  
۲۰۵۸  
۲۰۵۹  
۲۰۶۰  
۲۰۶۱  
۲۰۶۲  
۲۰۶۳  
۲۰۶۴  
۲۰۶۵  
۲۰۶۶  
۲۰۶۷  
۲۰۶۸  
۲۰۶۹  
۲۰۷۰  
۲۰۷۱  
۲۰۷۲  
۲۰۷۳  
۲۰۷۴  
۲۰۷۵  
۲۰۷۶  
۲۰۷۷  
۲۰۷۸  
۲۰۷۹  
۲۰۸۰  
۲۰۸۱  
۲۰۸۲  
۲۰۸۳  
۲۰۸۴  
۲۰۸۵  
۲۰۸۶  
۲۰۸۷  
۲۰۸۸  
۲۰۸۹  
۲۰۹۰  
۲۰۹۱  
۲۰۹۲  
۲۰۹۳  
۲۰۹۴  
۲۰۹۵  
۲۰۹۶  
۲۰۹۷  
۲۰۹۸  
۲۰۹۹  
۲۱۰۰  
۲۱۰۱  
۲۱۰۲  
۲۱۰۳  
۲۱۰۴  
۲۱۰۵  
۲۱۰۶  
۲۱۰۷  
۲۱۰۸  
۲۱۰۹  
۲۱۱۰  
۲۱۱۱  
۲۱۱۲  
۲۱۱۳  
۲۱۱۴  
۲۱۱۵  
۲۱۱۶  
۲۱۱۷  
۲۱۱۸  
۲۱۱۹  
۲۱۲۰  
۲۱۲۱  
۲۱۲۲  
۲۱۲۳  
۲۱۲۴  
۲۱۲۵  
۲۱۲۶  
۲۱۲۷  
۲۱۲۸  
۲۱۲۹  
۲۱۳۰  
۲۱۳۱  
۲۱۳۲  
۲۱۳۳  
۲۱۳۴  
۲۱۳۵  
۲۱۳۶  
۲۱۳۷  
۲۱۳۸  
۲۱۳۹  
۲۱۴۰  
۲۱۴۱  
۲۱۴۲  
۲۱۴۳  
۲۱۴۴  
۲۱۴۵  
۲۱۴۶  
۲۱۴۷  
۲۱۴۸  
۲۱۴۹  
۲۱۵۰  
۲۱۵۱  
۲۱۵۲  
۲۱۵۳  
۲۱۵۴  
۲۱۵۵  
۲۱۵۶  
۲۱۵۷  
۲۱۵۸  
۲۱۵۹  
۲۱۶۰  
۲۱۶۱  
۲۱۶۲  
۲۱۶۳  
۲۱۶۴  
۲۱۶۵  
۲۱۶۶  
۲۱۶۷  
۲۱۶۸  
۲۱۶۹  
۲۱۷۰  
۲۱۷۱  
۲۱۷۲  
۲۱۷۳  
۲۱۷۴  
۲۱۷۵  
۲۱۷۶  
۲۱۷۷  
۲۱۷۸  
۲۱۷۹  
۲۱۸۰  
۲۱۸۱  
۲۱۸۲  
۲۱۸۳  
۲۱۸۴  
۲۱۸۵  
۲۱۸۶  
۲۱۸۷  
۲۱۸۸  
۲۱۸۹  
۲۱۹۰  
۲۱۹۱  
۲۱۹۲  
۲۱۹۳  
۲۱۹۴  
۲۱۹۵  
۲۱۹۶  
۲۱۹۷  
۲۱۹۸  
۲۱۹۹  
۲۲۰۰  
۲۲۰۱  
۲۲۰۲  
۲۲۰۳  
۲۲۰۴  
۲۲۰۵  
۲۲۰۶  
۲۲۰۷  
۲۲۰۸  
۲۲۰۹  
۲۲۱۰  
۲۲۱۱  
۲۲۱۲  
۲۲۱۳  
۲۲۱۴  
۲۲۱۵  
۲۲۱۶  
۲۲۱۷  
۲۲۱۸  
۲۲۱۹  
۲۲۲۰  
۲۲۲۱  
۲۲۲۲  
۲۲۲۳  
۲۲۲۴  
۲۲۲۵  
۲۲۲۶  
۲۲۲۷  
۲۲۲۸  
۲۲۲۹  
۲۲۳۰  
۲۲۳۱  
۲۲۳۲  
۲۲۳۳  
۲۲۳۴  
۲۲۳۵  
۲۲۳۶  
۲۲۳۷  
۲۲۳۸  
۲۲۳۹  
۲۲۴۰  
۲۲۴۱  
۲۲۴۲  
۲۲۴۳  
۲۲۴۴  
۲۲۴۵  
۲۲۴۶  
۲۲۴۷  
۲۲۴۸  
۲۲۴۹  
۲۲۵۰  
۲۲۵۱  
۲۲۵۲  
۲۲۵۳  
۲۲۵۴  
۲۲۵۵  
۲۲۵۶  
۲۲۵۷  
۲۲۵۸  
۲۲۵۹  
۲۲۶۰  
۲۲۶۱  
۲۲۶۲  
۲۲۶۳  
۲۲۶۴  
۲۲۶۵  
۲۲۶۶  
۲۲۶۷  
۲۲۶۸  
۲۲۶۹  
۲۲۷۰  
۲۲۷۱  
۲۲۷۲  
۲۲۷۳  
۲۲۷۴  
۲۲۷۵  
۲۲۷۶  
۲۲۷۷  
۲۲۷۸  
۲۲۷۹  
۲۲۸۰  
۲۲۸۱  
۲۲۸۲  
۲۲۸۳  
۲۲۸۴  
۲۲۸۵  
۲۲۸۶  
۲۲۸۷  
۲۲۸۸  
۲۲۸۹  
۲۲۹۰  
۲۲۹۱  
۲۲۹۲  
۲۲۹۳  
۲۲۹۴  
۲۲۹۵  
۲۲۹۶  
۲۲۹۷  
۲۲۹۸  
۲۲۹۹  
۲۳۰۰  
۲۳۰۱  
۲۳۰۲  
۲۳۰۳  
۲۳۰۴  
۲۳۰۵  
۲۳۰۶  
۲۳۰۷  
۲۳۰۸  
۲۳۰۹  
۲۳۱۰  
۲۳۱۱  
۲۳۱۲  
۲۳۱۳  
۲۳۱۴  
۲۳۱۵  
۲۳۱۶  
۲۳۱۷  
۲۳۱۸  
۲۳۱۹  
۲۳۲۰  
۲۳۲۱  
۲۳۲۲  
۲۳۲۳  
۲۳۲۴  
۲۳۲۵  
۲۳۲۶  
۲۳۲۷  
۲۳۲۸  
۲۳۲۹  
۲۳۳۰  
۲۳۳۱  
۲۳۳۲  
۲۳۳۳  
۲۳۳۴  
۲۳۳۵  
۲۳۳۶  
۲۳۳۷  
۲۳۳۸  
۲۳۳۹  
۲۳۴۰  
۲۳۴۱  
۲۳۴۲  
۲۳۴۳  
۲۳۴۴  
۲۳۴۵  
۲۳۴۶  
۲۳۴۷  
۲۳۴۸  
۲۳۴۹  
۲۳۵۰  
۲۳۵۱  
۲۳۵۲  
۲۳۵۳  
۲۳۵۴  
۲۳۵۵  
۲۳۵۶  
۲۳۵۷  
۲۳۵۸  
۲۳۵۹  
۲۳۶۰  
۲۳۶۱  
۲۳۶۲  
۲۳۶۳  
۲۳۶۴  
۲۳۶۵  
۲۳۶۶  
۲۳۶۷  
۲۳۶۸  
۲۳۶۹  
۲۳۷۰  
۲۳۷۱  
۲۳۷۲  
۲۳۷۳  
۲۳۷۴  
۲۳۷۵  
۲۳۷۶  
۲۳۷۷  
۲۳۷۸  
۲۳۷۹  
۲۳۸۰  
۲۳۸۱  
۲۳۸۲  
۲۳۸۳  
۲۳۸۴  
۲۳۸۵  
۲۳۸۶  
۲۳۸۷  
۲۳۸۸



Handwritten notes in Persian script at the top of the right page, likely serving as a preface or supplementary information.

دیر کارد... با باد... بر سر...  
طبیعی درجه نائید... و قاطع...  
مفتوح... دریا... و شیا...  
معدده... و مشا... و لیس...  
یعنی... و صلا...  
منزله... و عسر...  
سرد... و قوی...  
رحم... و است...  
اولیه... و غل...  
خصوصا... و قان...  
ایدر... و لور...  
جمع... و ن...  
شکسته... و انش...  
ضادا... و عق...  
مطبوح... و ن...  
زائل... و ترکی...  
بعضی... و در...  
بدنه... و بال...  
الثعلب... و دفع...  
وسال... و وضی...  
اعلا... و لکن...  
ریش... و ج...  
ترکیبی... و درجه...  
ایکی... و درجه...  
ایله... و ص...

Handwritten notes in Persian script on the right margin of the right page.

معدده

Handwritten notes in Persian script at the top of the left page, likely serving as a preface or supplementary information.

معدده... و بر...  
حتیاتی... و قو...  
قنه... و درجه...  
خجیت... و لیس...  
که... و عرق...  
و حی... و اول...  
و مفضل... و درجه...  
ثانی... و لیس...  
یان... و و...  
بار... و درجه...  
صف... و ص...  
قره... و اس...  
دیگر... و درجه...  
و جلا... و ج...  
ایدر... و قوی...  
اولان... و بل...  
اسهال... و غم...  
دیر... و درجه...  
و پیر... و ص...  
و عطش... و حق...  
شدید... و من...  
هیچ... و درجه...  
قانک... و قوی...  
و بصری... و قوی...  
و معد... و قوی...

Handwritten notes in Persian script on the left margin of the left page.

Handwritten notes in Persian script at the bottom of the left page, likely serving as a conclusion or supplementary information.







[illegible]

صغیر کرانند و خاصه سی  
دوغای اولان



و منی زیادہ آید و سردی بقدر اعتدالہ قریب یعنی حرارت و برودت و رطوبت معتدلہ اتفاقاً قیود بر کره صوبین دو کویتہ صوبیوب بشمول کر کرد بویله ایک رطوبت زائده سی اولو قیوتی کثیر در هر نقطه مکرر بشخصه بویفیتار ناقص اولور لم رضو تولد آید و خلط غلیظ حاصل آید غدا نیتی آید و مضی مشکل در باقله ناک خاصیتی طاق و رطوبه سن کسکه در بقله بحر آبشوب یقی قلنسہ شری آید و قور جقلین کید در صبیان یقی اولنسہ قاسفندہ قیل بیک منع آید و اوئی ایله بوز یونسہ یوزی نور لند در خصیه لرد ورم و شیش اولسہ اوئی ایله یقی اولنسہ دفع آید ریمہ سی صدره و سعاله نافع در لکن اکثر در باغ غر و مشتوش و دوش کورینور بخاری غالب در بلج و بسر تازه خرمانک بر نوعید و خرمانک اول ظاهر اولانسہ طلع دیر لور اندر صکر خلل دیر لر فح خا ایله اندن صکر بلج دیر لر فح خیل و خا ایله اندن صکر بسر دیر لر بویکی نوع خرمانک درجه ثانیہ بارد و یا بسر در دوش آرا سنه و دوش دیر یسنه و انلرینه و کوسه و ریمہ ضرر یور معده یه نافع در لکن احشاده سده ایله بلج قاون و قریوز قاون و صفر دخی دیر لر آمدی قار یوز بارد در درجه ثانیہ اولند و طیدر اخرنہ شی و کوکی جققدر اولشی لطیف در و عار در خیاردن کینفد اما قاون منجدر جالدر راری غالب در بوکر کرده و منانه لرد اولان طاشی پاک آید و درئی پاک آید بوزده اولان سیاه سیاه نقطه و رقی یا بسیک بومز کورات جیون اولور رطوبت ایله زائل آید رلاق اولان طعاسه تابع قلندر یعنی معده خام ایکن یکدر اگر نیورایسه البتہ قی ایله ایکی در هم کوکی خود قاونک اعلا قوسدر دخی غلطی معده ده بولور سه اکا دوز اما قار یوز بلغم زیادہ مانلد و صفرا دن و سودا دن قاون صفرا و دومی سی اکثر در فح که قاون یابن بیلہ که فساد اولدی البتہ قوصق کر کرد زیر اهان زهم دوز و زهم المزاج اولان قاون و قار یوزون صکر سر کجبین لچک مرطوب المزاج اولان کونک وزنجیل مریاسی بسون بیضه مرطوبه در عاردر افضل یسر برشت اولان یعنی لافونان در خصوص طاق و برطاسی اوله

و بیاض اوله مرطوبه اعتدال ایله حرارت و برودت برابر در معتدل لکن صاوسی زیادہ حرارت مایلدر و اقی زیادہ برودت و رطوبتہ مانلد حقیقندہ ایکسی دخی رطوبدر صاوسی بال ایله قیغانخ اولسہ بوزده اولان جقدی و بیاضی منع آید سمک تاثیرین و او د باقمه سین کیدر و تسکین آید کوز اغر لینه و بون اغر لینه نافعدر اکسور که بوغاز خوشونتنه و اواز موندلر غنه و سل مرضنه و شرمه مرضنه و ضیق النفسه اعلا در خصوص صاوسی ایسہ او یکتنه یعنی اق جکر طلا اولنسہ نافعدر مرطوبه ناک غی سوز و تیلہ قیز نفوز آیدر و کیوس لطیف در کثیر الفداد در رخی قبضی وارد و ذخیره و سیمه حقنه لرد مرطوبه صاوسی عمل اولی بلبلج اولید بارد و ثانیہ یا بسدر معد قوی آیدر و پاک آیدر و جمع آیدر و استرخاسنه و رطوبتنه معد ناک فائد آیدر یاد رنجی درجه ثانیہ عار و یا بسدر بعضیا راولید دیمشدر امراض بلغمیه و سودا و تیز ناک جمیع جسنه نافعدر خاصه جوب سودا تیزه نافعدر و سده دماغ ایون مفید در مقوی کید و قلبدر خفقانی زائل آیدر و ذهنی صاف آیدر و مضغه معین اولوب فراق دفع آیدر صوبیلہ قینادر صافی اولنسہ او نور در می بر شربدر لکن بوش بوکر که ضرر در اصلاحی مغلله در باذخجان بعضیا عار و بعضیا یا بسدر دیمشدر بوا صحر که درجه ثانیہ تولید سودا آیدر و کوز قرمرسی و سده لرو سرطان و بواسیر پیدا آیدر و جرب و جذام حرکت آیدر و لوی فرور و سرور و اغرہ قیر جقل ظاهر آیدر بوذکر اولنان او صاف ظاهر بود که اکثر اندن اولور بر قاج کره یکله اولماز یوزیدان اولید عار و ثانیہ یا بسدر مفصل اغر یسنه و تقریبه فائد آیدر جماعه قوت و بر بقله یا نینه ثانیہ بارد و رطوبدر اسکی و رملری و موسر لفی ساکن آیدر و او کسر که و باغ اغر یسنه که حرارت دن اولمش اوله نافعدر بسر نظرنا اولید بارد و ثانیہ رطوبدر نفی تحلیل آیدر و سودای و بلغمی اسهال آیدر ایک در می بر شربدر کل یا غیلہ قاور لسه قابض در سیمه نافعدر سر که ایله خمیرہ اوزره دخی اش و رمل اوزره اوزره لونا فاع و وجعنه دافعدر

و بیاض

البیض قبل البر لان اول التمر طلع ثم خلل ثم بلج ثم ثمر ثم طرب الوحده بلحه صحاح

قاون و قریوز دیر لر نهایت قاون و صفر دخی دیر لر آمدی قار یوز بارد در درجه ثانیہ اولند و طیدر اخرنہ شی و کوکی جققدر اولشی لطیف در و عار در خیاردن کینفد اما قاون منجدر جالدر راری غالب در بوکر کرده و منانه لرد اولان طاشی پاک آید و درئی پاک آید بوزده اولان سیاه سیاه نقطه و رقی یا بسیک بومز کورات جیون اولور رطوبت ایله زائل آید رلاق اولان طعاسه تابع قلندر یعنی معده خام ایکن یکدر اگر نیورایسه البتہ قی ایله ایکی در هم کوکی خود قاونک اعلا قوسدر دخی غلطی معده ده بولور سه اکا دوز اما قار یوز بلغم زیادہ مانلد و صفرا دن و سودا دن قاون صفرا و دومی سی اکثر در فح که قاون یابن بیلہ که فساد اولدی البتہ قوصق کر کرد زیر اهان زهم دوز و زهم المزاج اولان قاون و قار یوزون صکر سر کجبین لچک مرطوب المزاج اولان کونک وزنجیل مریاسی بسون بیضه مرطوبه در عاردر افضل یسر برشت اولان یعنی لافونان در خصوص طاق و برطاسی اوله

و بیاض اوله مرطوبه اعتدال ایله حرارت و برودت برابر در معتدل لکن صاوسی زیادہ حرارت مایلدر و اقی زیادہ برودت و رطوبتہ مانلد حقیقندہ ایکسی دخی رطوبدر صاوسی بال ایله قیغانخ اولسہ بوزده اولان جقدی و بیاضی منع آید سمک تاثیرین و او د باقمه سین کیدر و تسکین آید کوز اغر لینه و بون اغر لینه نافعدر اکسور که بوغاز خوشونتنه و اواز موندلر غنه و سل مرضنه و شرمه مرضنه و ضیق النفسه اعلا در خصوص صاوسی ایسہ او یکتنه یعنی اق جکر طلا اولنسہ نافعدر مرطوبه ناک غی سوز و تیلہ قیز نفوز آیدر و کیوس لطیف در کثیر الفداد در رخی قبضی وارد و ذخیره و سیمه حقنه لرد مرطوبه صاوسی عمل اولی بلبلج اولید بارد و ثانیہ یا بسدر معد قوی آیدر و پاک آیدر و جمع آیدر و استرخاسنه و رطوبتنه معد ناک فائد آیدر یاد رنجی درجه ثانیہ عار و یا بسدر بعضیا راولید دیمشدر امراض بلغمیه و سودا و تیز ناک جمیع جسنه نافعدر خاصه جوب سودا تیزه نافعدر و سده دماغ ایون مفید در مقوی کید و قلبدر خفقانی زائل آیدر و ذهنی صاف آیدر و مضغه معین اولوب فراق دفع آیدر صوبیلہ قینادر صافی اولنسہ او نور در می بر شربدر لکن بوش بوکر که ضرر در اصلاحی مغلله در باذخجان بعضیا عار و بعضیا یا بسدر دیمشدر بوا صحر که درجه ثانیہ تولید سودا آیدر و کوز قرمرسی و سده لرو سرطان و بواسیر پیدا آیدر و جرب و جذام حرکت آیدر و لوی فرور و سرور و اغرہ قیر جقل ظاهر آیدر بوذکر اولنان او صاف ظاهر بود که اکثر اندن اولور بر قاج کره یکله اولماز یوزیدان اولید عار و ثانیہ یا بسدر مفصل اغر یسنه و تقریبه فائد آیدر جماعه قوت و بر بقله یا نینه ثانیہ بارد و رطوبدر اسکی و رملری و موسر لفی ساکن آیدر و او کسر که و باغ اغر یسنه که حرارت دن اولمش اوله نافعدر بسر نظرنا اولید بارد و ثانیہ رطوبدر نفی تحلیل آیدر و سودای و بلغمی اسهال آیدر ایک در می بر شربدر کل یا غیلہ قاور لسه قابض در سیمه نافعدر سر که ایله خمیرہ اوزره دخی اش و رمل اوزره اوزره لونا فاع و وجعنه دافعدر

ابو هريره رضي الله عنه صفته رسول الله صلى الله عليه وسلم في قوله تعالى و مني زياده آيد و سرد بقدر اعتداله قريبيد يعني حرارت و برودت و رطوبت معتدله اتفاقاً قيندوب بر کره صوبين دو کويتہ صوبیوب بشمول کر کرد بویله ایک رطوبت زائده سی اولو قیوتی کثیر در هر نقطه مکرر بشخصه بویفیتار ناقص اولور لم رضو تولد آید و خلط غلیظ حاصل آید غدا نیتی آید و مضی مشکل در باقله ناک خاصیتی طاق و رطوبه سن کسکه در بقله بحر آبشوب یقی قلنسہ شری آید و قور جقلین کید در صبیان یقی اولنسہ قاسفندہ قیل بیک منع آید و اوئی ایله بوز یونسہ یوزی نور لند در خصیه لرد ورم و شیش اولسہ اوئی ایله یقی اولنسہ دفع آید ریمہ سی صدره و سعاله نافع در لکن اکثر در باغ غر و مشتوش و دوش کورینور بخاری غالب در بلج و بسر تازه خرمانک بر نوعید و خرمانک اول ظاهر اولانسہ طلع دیر لور اندر صکر خلل دیر لر فح خا ایله اندن صکر بلج دیر لر فح خیل و خا ایله اندن صکر بسر دیر لر بویکی نوع خرمانک درجه ثانیہ بارد و یا بسر در دوش آرا سنه و دوش دیر یسنه و انلرینه و کوسه و ریمہ ضرر یور معده یه نافع در لکن احشاده سده ایله بلج قاون و قریوز قاون و صفر دخی دیر لر آمدی قار یوز بارد در درجه ثانیہ اولند و طیدر اخرنہ شی و کوکی جققدر اولشی لطیف در و عار در خیاردن کینفد اما قاون منجدر جالدر راری غالب در بوکر کرده و منانه لرد اولان طاشی پاک آید و درئی پاک آید بوزده اولان سیاه سیاه نقطه و رقی یا بسیک بومز کورات جیون اولور رطوبت ایله زائل آید رلاق اولان طعاسه تابع قلندر یعنی معده خام ایکن یکدر اگر نیورایسه البتہ قی ایله ایکی در هم کوکی خود قاونک اعلا قوسدر دخی غلطی معده ده بولور سه اکا دوز اما قار یوز بلغم زیادہ مانلد و صفرا دن و سودا دن قاون صفرا و دومی سی اکثر در فح که قاون یابن بیلہ که فساد اولدی البتہ قوصق کر کرد زیر اهان زهم دوز و زهم المزاج اولان قاون و قار یوزون صکر سر کجبین لچک مرطوب المزاج اولان کونک وزنجیل مریاسی بسون بیضه مرطوبه در عاردر افضل یسر برشت اولان یعنی لافونان در خصوص طاق و برطاسی اوله



این مسعود بنی الهی است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب

باشی غریبه یقی اولسه تسکین ایدر عطشه و خایه انقدر قاورلشی ملین  
در طبیعتی لطیف و تلین ایدر **بقلة الحقا** ترکیبی سزاوتور ثالثه بارد  
و ثانیه رطوبت سکاکی با الخاصه قلع ایدر اشی باشی غریب سکی تسکین  
ایر حرارت معدی چون ده اعلا درضاد ایله کور غریب سینه وفان توکر مک  
نافعده دیش قما شما سینه خود اعلا در **رب** حرارت و یوسسته مائله  
لکن بطی الحضمه غلاط تولید ایدر قو معنی تحریک ایدر و تصدیع ایدر و یلای  
حرکت ایدر و نفخی زیاده ایدر دماغه مفید در و سعاله نافعده قان توکر  
آدمه اعلا در **رب سفاج** ثانیه حار و ثالثه یا بسد نفخی تحلیل سودای و بلغی  
اسهال ایدر مائیتی غالب در سفوف اولسه شربق ایکی در معدی مطبوخا  
در حرار و لور **بلوط** اولیده بارد و ثانیه یا بسد غدا میقی ردید قان توکر نه  
نافعده رطوبت معدی قطع ایدر و اسهاله فائده و کفر سفورده قرع اولسه  
دافعده **باد اورده** اولیده یا بسد اسهال معدی و قان توکر و ضیق و پیشان  
بقی فلسفه مطبوخی فائده ایدر دیشل غریب سینه واسکی خال و شخی اعلا در  
لشجه و سدی و عفر سینه فائده ایدر محلل و ملطفده **باد روج** ثانیه  
مار و یا بسد بعضی اولیده دیشل خلط مستعد بولور سه محلل اخلاط  
در فی الحال عصاره سنی کافور و سرکه ایله برونه چکه لر عافی منع ایدر  
کحل ایدر لسه نور بصری قوی ایدر و مقوی قلب در و مزلزلیند عقر یک  
لسنه نافعده آکنده چندان نفی بوقدر اما ضاد اولسه نفی و یروب  
تحلیل ایدر **برج کابلی** موز حیض طبعی حار و اولیده یا بسد ثانیه  
مسل بلغمه و حرارت اولان درد کمر که تحت الفرحه مشهور در آنی دافعده  
مفاصله خود زیاده نافعده لکن امعا به ضرر در اصلا حی کثیر ایله در **برج**  
قبضه و ترکیبی یواضه اعلاط انا در لور ثانیه حار و اولیده  
رطوبت محلل و ملطفده ضاد ایلک صدای دفع ایدر سدی و دواره نا  
فعده بوکر کرده اولان طاشی پاره لر موز حیض و طبعینه آبرن اولسه  
بومد کوراته انقدر شربق ایچ در معدی لکن کلیبه ضرر در لکن اصلا

این مسعود بنی الهی است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب

این مسعود بنی الهی است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب

این مسعود بنی الهی است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب

ایسون در **برسیا و شان** ترکیبی بالدری قره در معتدل در ایچ در میسل  
بلغمه و سودا در بعضی قابض در دیشل بوقول کثورده صدی و ریری  
فضلا ندرک بالک ایدر بر قانه نافعده حیضی و بولی ایچ و روجی دفع ایدر بوکر که  
نافعده عرق الشا طرند اولان فضلاتی پاک ایدر العیاذ بالله کلب عقور  
عضلاته نافعده مثانه دن چقر طحاله ضرر در اصلا حی مصطکی ایله  
در **برج کرفس** ثانیه حار و یا بسد موز بول و حیض در مفتح سدی و کیدر  
بوکر که طاشی کیدر و فواقی امتلا فی دفع ایدر ویر به ضرر در اصلا حی جاما  
ایل در **برج زیاخ** ایسون ششیه حرارت و برودت ضعیفده بالری  
ایچر ولین نسای زیاده ایدر **بذر کتان** اولیده حار و یوسست و رطوبت  
معتدل در و موز ملین اورا و بار در ظاهر و باطنه اولان اورام صلیته  
به نافعده طبعینه آبرن اولسه فائده ایدر و تحلیل ایدر **بذر پنجه کشک**  
ثانیه حار و یا بسد اورام طحاله سکتین ایله نافعده سرکه ایله قناد و  
ضاد ایلک موز کوراته نفع ویر لکن باهی کسر آکنارنده ضرر حاصل اولور **رب**  
اولیده حار و یا بسد صلابات غلیظی فتح ایدر مرهم قیرو طی بر داخل اولسه  
معدی ده بلغمه نافعده اشتها ویر و قوت حاصل ایدر **رب** مرچان کوکیدر  
بیاض و قرمز و سیاه اولور درجه اولیده بارد در بعضی ایکی درجه ده  
در دیشل افضل قمری اولاندر خاصه سی قلبی قوی ایدر کوزه کحل اولسه  
بصره قوت ویر و نری دم ایچون نافعده لحمه زائل ایدر منع ایدر و ناصوری  
اغرافانی ایدر ریش امصائی و عسری بولی دفع ایدر بوکر که مضر در مصلی  
کثیر در **رب** ترکیبی اورد کور قنادینک هضمی غایت ایله اعلا در رطوبت  
و حراری چوق کتور در در لری تسکین ایدر باهی زیاده ایدر موزی صافی ایدر  
و غذای بسیا ایدر تا هضم اولماسی عسیر در مکر تحلیل و دارچین ایله  
مقا کل اولنه حاصلی چندان مقبول شی دکدر **رب** ثانیه حار و یا بسد  
بعضی اولیده در دیشل نازه ایکن رطب و قوی ایکن یا بس اولور طحاله  
نافعده موز حیض و بولور باهی قوی ایدر اصحاب بلاغم و مشایخ

این مسعود بنی الهی است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب  
از آنکه اسلام را در این کتاب  
کتاب است که در این کتاب

فاسدی

حاصل



[illegible]

قریدہ نسخہ

*(Faint handwritten Persian or Arabic script)*

ملازم الخیر



هو نه بر ايسه في ابد و اسالي دني  
خلقك اكلوي سوي معد و دني  
آل و غلط ايسه اسالي دني  
معد اجند اسالي دني  
ماد و طبيعت في و اسالي دني  
هغه بر علت دك معد اجند و اسالي دني  
دكلا  
اولان



غدا ده خیمه مضطرب حاصل اولور حیواناتك صوقدوغنه و اصرودوغنه در  
 كوب ضما د اولنسه خلاص ایدر باهی و منی زبانه ایدر و تلین ایدر صولی قرجه  
 لرك و جودینك اثر لرینه طلا اولنسه زایل ایدر لکن مصدعده اصلاخی  
 هندیا و سرکه و بقله الحما ایله در **جنطیانه** ترکیبی شک تور پیدر درجه  
 ثالثه حار در و درجه ثانیه بار در مفتخ و قابض در عصاره سی بهقه طلا  
 اولنسه زایل ایدر اگر کرسنه شراب ایله قناد و ب عقرب و یلون و سائر  
 حیوانات صوقدوغنه هم اچر و ب هم طلا اولنسه دافعدر شری بر در هم یابر  
 مثقال در اگر عصاره سی عسله ملوسوم ضما د اولنسه خلاص ایدر اکثر احتمال  
 جنین متیق چقار لکن طحاله ضرر در اصلاخی اسقلندریون تا و اجرا ایدر  
**جندب** ترکیبی قند زخیا سیدر درجه ثالثه حار و یابسور  
 بعضیلر ثانیه در دیشلر مستحق مقوله سنك غایت لطیفدر عصب  
 سرده و رعشه بر و فلیحه موا فعدر و حد و نسیان و صداع بارد اچون  
 اعلا در محل فعدر و موز حیضدر و مخرج مشیمه و جنین میتد حیوانا  
 موزیر صوقدوغنه نافعدر قضیب سینه زیتله طلا اولنسه قوت  
 ویرر عسر بولر نافعدر اگر بلغدر ایسه و قند زخای سنك اغبری یعنی  
 غبار رنگدر اولانی سم قاندر لازما ولان سیاه رنگ اول ایدر اصلاخی  
 طوراق او تیدر و وجوح و سبستان و عسلدر **حرف الحما** **خضف**  
 ضمیمه توتیا درک ایوسی اوزرینه اوریلدوقد بوزکی پاره پاره اولاند  
 و طشر سی سیاه و اچروسی یا قوت رنگدر اولاند بوا سیراچون استعمال  
 اولنور درجه ثانیه یابسور و برودند معتدلدر بونك تخلیلی اقبودر  
 قلی بونك کیدر و بوزده کی چغیده فائدر ایدر قرافنه فائدر ایدر  
 مفاسلی برک ایدر و قان کتمکی منع و کوزا غریبینه فائدر ایدر خصوصاً طبقه  
 قرینیه ده اوله برقان اسوده و طحاله فائدر ایدر ککشك شیشله و صفر  
 وی قبر جقلره ویرا منجیانلر و دیش اتلری پندوکنه طلا اولنسه فائدر  
 ایدر و اچمک ایله اسهال معده بر نفع ویرر **حنا** ترکیبی قناد ثانیه

درست است این اصله از سطوح این است  
 علمای این کتاب فائده بسیار دارند  
 علمای فلسفه و طب و کیمیا و فقه و شریعت  
 و سایر علوم و صنایع از این کتاب فائده بسیار دارند  
 این کتاب را هر کس که بخواند از این فواید بهره مند خواهد شد  
 و این کتاب را هر کس که بخواند از این فواید بهره مند خواهد شد

بارد و یابس در بعضیلر حار در دیشلر بوقنانك قبضی و تخلی و تخفیفی  
 وارد در اصلتوب صولی بچله طمر لر را غرلرین اچر و اتی شیشله و چیمکه  
 و فاش کرکی و کلك اوزره اولان کسنه لره نافعدر خصوصاً سکرلرینه  
 و فلیحه و غدا اعضا یه نافعدر الله و اباقله و دیزلر اوزرله یوزرغلین  
 کیدر و سکرلری اوکار در **خضف** ابو جهل قار پوزیدر درجه ثالثه  
 حار در و ثانیه یابسور چکرکی غایتله مضرد و قابو غی دخی ترک اولنور بالکن  
 بردان سی برا غا جده بتمش اولوب استعمال اولنسه فی الحال ادی قتل ایدر  
 زهر قاندر و چکرکی و قابو غی دخی قاندر اما خضف که کفایت مقداری شحم  
 عمل اولنسه محالدر و مقطعدر و جا زیدر تازه پراخی خضف کاف کتمکی  
 منع ایدر و شیشلری یومشادر و نفع ویرر اما شیمی سکرلره و اغریلره  
 و فقریه و مفاسل اغریلرینه و عرق الشایر نافعدر جذامه و داء الفیلله  
 احتقان و شربت ایله نفع ویرر و دیشلر اغریلرینه مضمضه اولنور سه دیش  
 چقما سن اسان ایدر نفس لا انتصاب نام مرضه بونك تخمیلر اسهال زیاده  
 انفعدر و بلغم غلیظی سکون و دخی مفصلدر منع ایدر سودای دخی اسهال  
 ایدر بونك شریقی قانیش اوله و منقوع اولمش اوله اوک ایکی قرا طدر و بوکرکر  
 و مشایه نفی عظیمدر نهایت بونك اصلاخی کثیرا و بادام یا غیله در **جش** که بخود  
 در حار و یابسور سیاه قویور منقعدر و مقطعدر زباده غدا سی وارد  
 بقلا دن ارتوقدر ارقاخی غریبه و دیش اتلری شیشلرینه و ایکی قولق الشك  
 شیشلرینه نافعدر و اوزی صاف ایدر و ریزه غدا ویرر بشمش اسخفا بر  
 ویرقان نافع غدا در طاشلری مشاندن پاره لر بوکرکر و قاقا و قد اولان غوا  
 رضی دفع ایدر و رحم اولان او غلاخی چقار در **خیطه** بغدا ایدر حار و رطب  
 و یوسستدر برابر در و معتدلدر قاورلشی کچ مضم اولور و نفاخ اولور و قوردر  
 تولد ایدر در قزل بغدا یفر سقد زیاده غدا ویرر نیم جانم حاصلی یا لکرنیدر  
 انکی بیوب قناعت ایدر کسنه بر بونك ابو غدا اولنر خصوصاً الکشی اوله  
**حب الزکر** ثانیه حار و مرطوب و سرد و منی زیاده ایلک شانشوندر

درست است این اصله از سطوح این است  
 علمای این کتاب فائده بسیار دارند  
 علمای فلسفه و طب و کیمیا و فقه و شریعت  
 و سایر علوم و صنایع از این کتاب فائده بسیار دارند  
 این کتاب را هر کس که بخواند از این فواید بهره مند خواهد شد  
 و این کتاب را هر کس که بخواند از این فواید بهره مند خواهد شد



شهر زورده بر مشهور او تنگ بشی در **حبت النیل** جوید تخمید در مشق  
 تخمه بکر نایند حار در بهقه و برمه فائده ایدر لکن غصه لند در و کولی  
 دوند در و اسهال ایدر اخلاط غلیظه بی و سودای و بلغمی قوت ایلده اخراج  
 ایدر قوت تری و صوغلیات قرار نافع در **حبت الصنوبر** جام اغاجنک بیشید که  
 ترکیبی کوکارد و وایکی منفرد بر صنفی و زوجه و بر صنفی قصه جقد یعنی  
 ایکی منفرد ایچی بویک اولانک طبیعتی حار و رطوبت و بر صنفی هضم قوت  
 دیرلر حار و یا بسدر بونوع نفع و بر مک شانه و تحلیل و تلبین ایدر  
 دلی بقی طبیعتی در صوره اصلقی ایلده کثیر الفدا و لور لکن هضمی مشکلر  
 اما او کسر که ایدر و ریه نافع در لذیذ شراب ایلده بشور لسه منی زیاده  
 قبولر اما بفر سفلی بور و اصلاحی انا را بچیلده در **حبت الخضر** صاف لقی  
 اغاجنک بیشید ترکیب منوش دیرلر حار و یا بسدر بیسی درجه ثانیه  
 در بدن قردر و تلبین و بر پاک ایدر و رطوبت و بر بونک نوعا قبضی وارد  
 جلاء قویسی دخی وارد و فتح ایدر و جذب ایدر بدنک طرفین قوت جماعی  
 حرکت ایدر بونک صنفی نافع در مهرله داخل اولور شیشله و بوز یار قوتیه  
 و بور غولغه و بر بونک باغی نافع در کیفیت اخراجی کند و بی صنفی ایلده چنان  
 بادم باغی کبی **حتمه** ترکیبی کوکرمین دریا و رولی زیاده غدا و بر و لطیف  
 خلط ایدر حر و المزاج اولور قوروق و یا اکشیلده بیار زیر زیاده حار در  
 مغلوبه و تقریب و زوج مفاصله مناسب غدا و بر حرارتی خفندک امین  
 اولق دبلین ادم یا ش کشخ و خیار چکر دکیله بشور مک کر که بو کوکرمین  
 یا و رولی بلجیدن اخف در **حبت زورده و حبت** بوا یکی قوت ایلده سودای اخراج  
 ایدر حرار منی قوی در اما ایکی بیله مفسول و موصول کر که قبل الفسل  
 استعمال اولور سه مغنی در قی هجیان ایدر **حبت النخلة** حار و رطوبت  
 باهی و منی زیاده ایدر و انسانی سمر در **حبت العالم** ترکیبی قیا قور و غید  
 بر قاج نوعی آق دکر طله لند طرفی اولور که پراغی مسین پراغنه  
 بکره اعلا قور شیشی اولور اما مقبول کوچر که قوروق کبی اولان

و نضج

حاصلا  
 صفت جاسی زیدی تشنه افرا  
 کنتی ابو عبد الله الانصاری  
 احکامات مشهوره در طب  
 اولی سکر غلبه و تشنه  
 بیل معده اولمشه و یا تشنه  
 مدینه منوره تشنه نیدی  
 احکامات جالبه در طب

تورکده

یور کندت فان کیده نافع در صدری و ریه ی پاک ایدر و قاسوق یاروغنی  
 اصلاح ایدر فتق دوا لایله بشور شراب ایلده اور سدر نافع در بفر سفله  
 اولان و جمعه بویک جنسی نافع در جمیع نوعه برودت کمالند در **حبت طبله**  
 ترکیبی بوی تخمید درجه ثانیه حار و درجه اولی یا بسدر شیشله  
 تحلیل ایدر که حرارتی آزا وله و شول شیشله تحریک ایدر که حرارتی جوق اوله  
 غسل ایلده بنسه سمریدن لغای چقار کوکسه اولان خلطی کیده رر قوت  
 جماعیه بی تحریک ایدر و ب فائده ایدر لغایند جلا وارد و قو کاغی و کبری کیده  
 رر کوزا غریزیه صناد اولسه صلابتی دفع ایدر **حبت الیهود** ترکیبی بی  
 اسرا ئیل زیتون معتدل و مفت حصا تدر و عس بوله نافع در خصوصاً  
 کلاده و مثانه ده متخ اولش طشلی پاره لر **حبت الشب** یشم دید کربدر  
 ایکی جنس در چندین کلور بو غازه اصله معدی قوت و بر جمعی علی باطنه  
 به نافع در و مرینک جمعی مراضنه نافع در **حبت حاشا** درجه ثالثه حار و یا  
 بسدر منفعتی سینیه بر و ریه در تبول دم ایدر نرو فان تو کورنه نافع در  
 حیضی چار بفر سفله نبلغمی اسهال ایلده اخراج طعامه خلط اولقی قوت  
 با صریه قوت و بر و نکاه ایدر هضمه معین اولور لکن ریه بر ضرر در اصله  
 نفع ایلده در **حبت بلسان** درجه ثانیه حار و یا بسدر و سهیل بلفم  
 و سودا در لکن مثانیه ضرر در مصلی کثیر در **حبت الفار** دغه یشید  
 درجه ثالثه حار و یا بسدر و لادت ایچون و تقطیر بول ایچون نافع در  
 جمله دن مدر حیضدن و زهر قوی نافع در **حبت حسل** ترکیبی دمر دیکنی در  
 اعتداله مشهور در کمره حار دخی یشا اما بارد و یا بسدر ملتی و منفع  
 و نافع و دافع قروح و عرق و افی صوف و غنه فائده ایدر با هه قوت  
 و بر و مثانه دن طاشلی پاره لر و عس بولی اسان ایدر و قو لخی چار  
 و سمور قاتله نک مفر تین دفع ایدر لکن طحاله ضرر در اصلاحی بادم  
 یا غیله در **حبت حلیت** درجه رابعه ده حار در بعضی ایکی درجه ده در  
 دیشله بللری تحلیل ایدر معدی ده و در و ندر منجمد اولان قانی تحلیل ایدر

قضی



فلجه و صرعه نافعه خاصه سموماتی دافعه عرق و بلان و زنبور قند  
 غنه نافعه حیض و بولی سورر عمل ایله اریورب صافی ایسه لرسنگلر  
 طلا اولونسه قلع ایله مقوی باهدر لکن معده به و کبد مضرد و اصلاحی  
 اشق ایله در **حرفا الحاق** ایه کوجیدری در و بوستا نیر درجه اولیده بارد  
 و رطبه در حرارت و برودت و مقصد لریونس نام حکم دیشدر که ایه  
 کوجی مار و یاسور **آقا** بوقول بعید در فله و جرم ایچون ضداد اولنسه  
 تلین ایورب زائل ایور **سینه** ده خشونت و سعال اولسه موافقه و جکول  
 سقرین اچار و لبنی زیاده ایور و بوکرکک و مثانه نک و رملرینه نافعه  
 لکن معده به ضرر در اصلاحی روغن بادام ایله در **خرب** شامی نایده بارد  
 و یاسور بعضیله حار در دیشدر **آقا** قابض دم و مژدر معده به برود  
**خردل** رابعه حار و بوستی غالب ایور بوسی بوستا نیدر و شکلی فریزی  
 اولاندر بلغمی قطع ایور اورام کهنه و خنازیر ایچون تحلیلی وارد و جرب و قویا  
 و عرق النساء و داء الثعلب ایچون طلا اولنسه دفع ایور کحل اولوب کوزه  
 چکمه شبکوری کیده روز و بوزن سده اولوب برکنسه اچار و ررم  
 طحالی زائل ایور اختناق رحمی چار و مقوی باهدر حیات عقیقه زایل  
 ایور شربتی یکی مثقال در لکن دماغه ضرر در اصلاحی سرکه ایله در  
**خفشام** نایده بارد و یاسور سیاه اولانی نالده باسور ایچون ایله  
 و باقی نمکه محذره یکله غلیظ در نزله لری منع ایور **خیمی** اعتدال  
 حار در و نضج و بریمک شاندر **تلین** و ارضا و تحلیلی وارد و رج مفا  
 صیل و عرق النساء ساکن فیور **آقا** رتاشه خود فاشده سی مقرر در بوزی  
 مارا اولان سعاله و صداعه نافعه **پراغی** همه شیشلرینه فائده ایور  
 ذات الجنه و ذات الذریه بقی اولنسه دفع ایور و کورکک قینامشی بفرسقلر  
 حرفته فائده ایور **خصوصا** زخیره و مقعد شیشلرینه و برامتر اسراله  
 بی نظیر در **خس** مار و لری نایده رطبه جمعی و تلون غذا یتقی زیاده  
 در بوندجه نفی زیاده اولور وسط شرابده استعمال اولنسه مستانه

آقا قابض نه

خطمه

لکن

لکن منع ایور **صولرک** اختلافه اعلا در و منوم و محذره مدبان اوزره  
 اولنله و باشی کونشون یا نشل اولنله نافعه بونک نخ و لچی و منی قوی ایور  
 لکن شهرت جماعیه ساکن ایور و احتلامی قلیل ایور و صوسزغه و شدت  
 حرارت تسکین و برورب دفع ایور و مار و لک کلنه ادمان ایور شخصک الله  
 بصری ضعیف اولور **خوخ** ترکیب شفتا لود و نایده بارد اولیده رطبه در  
 نیز متعفن اولور **آقا** معتدل کنه یات نوعا قابض و خامی زیاده قابض در  
 شفتا لونک بپراغک عصاره سقرینه اولان قوروی قتل ایور بو معنا ایچمکه  
 وقار نه بقی نمکه رخ میکنر اصلته غذا یتقی کثیر در **آقا** طعام اوزرینه  
 تقدیم اولتی واجب در **خل** جزئی حار در و جزئی بارد در لطیف در بشور نمکه  
 برودتی ناقص اولور **فی الجله** ملطف و مقطع در و صفرا بی قطع ایور  
 و ورمی منع ایور هر محل که حادث اوله مانع اولور و مضه معین اولور  
 لکن بلغمی ضعیف و سوداوی اولانه مضرد و جیره و غله به و جرب و  
 قویا به و حرق ناره فائده ایور منع و رفع ایور بو کرکک یا غله مرهم اولنسه  
 قرمه لره نافعه کلاب ایله باش اغریسته و مضضه ایله دیش اغریسته  
 نافعه واد و تیر نک نفوزی اقل اولور سه خل اعلا در نه یات اعصابه  
 ضرر در **خس** انکر و افضل بقی پاک اولوب طوزی و خیری کامل اولوب  
 کالیه پشندر و بشور کین صکره سور بجه صبر انک کرکک و فزون و فزون  
 غیری بشن مقبول دکلدر در بوزیر است غراسی اکثر در **آقا** نفوزی و مضضی  
 بطیله کچیکو اولان طبیعتی تلین ایور و سریع الاغدا و اولور **آقا** نفوزی  
 اقل اولور غدا و برمز قاطیف خلط غلیظی موجب در بکسمات ایسه نفاخدر  
 و بطیله الهضم در سودا لک غذا سی کثیر در لکن منضج در و مسرور و بطی  
 الاغدا در بقدایور غیر نیک اتکی رد بذر **بغدا** یک پاک و لطیف اوله بر قاعده  
 انک اولانی ادمی سمریدر و لونی صافی ایور **خیار** شنبه حرارت و برودت  
 معتدل در نوعا رطبه و حار و رملره احتقان اولنسه فائده ایور **آقا** لعلب  
 الثعلب ایله از یلوب غرغره و بر لسه بوغاز شیشلرینه نافعه و رج

طریق ایله



مفاصله ونقریه طلا اولسه فائده ایدر برقان و جگر اغریسته مبار کرد  
 طبیعتی تلین ایدر و صفرا بی اسهال ایدر شول بلم که محرق اولاد اسن  
 اسهال اندر سه لر ضرر و بر من فایت قلبه و جگر ضرر ایدر اصلاحی باد دم غلیظ  
 و سگریات ایلله در **خفصه الثعلب** ترکیده دلوکوشا غیدر اولیده مارور طبر  
 بعضیله یارد بيشلر تشنج و تیزد و فلیج اچون مفید در مقوی باه اولمه ده  
 قایم مقام سفنقور در علی الخصوص شرابله عمل اولمه **خس** رنگ و قوام  
 و طعم و مزاج حبیبله در اسکمی مختلفدر علامه شیرازی کلماته  
 نقل ایندوکی اوزره شراب درت صنفدر آلتی آبلقدن که کچه مسطار درلر  
 بر سنه به که ابرینه حدیث درلر ایکی یله وارد قدر عتیق درلر غدا اثت  
 بونوعه جوقدر چونکه دورت یله واره اکا شراب قدیم درلر بوانواعک  
 جمله میمار و یا بسدر بعضیله آلتی آیه واره یا تازه اوله مارور طبر  
 افراطی عقله و عصبه و طحاله و کبد مضرد و مضغف باه و شهرت غدار  
 و مورث نسیان و یخ و رعشه و دمعه در با خصوص حیات متنوعه و صرع  
 و سبله باعث اولور و بلادوت و مرک فحاشی مقتضید در خرد نفغن رجا  
 ایدر کمسنه خلل طعام و وسطنده و اخرنه بر قدصنک اون قدحه و آنجه  
 دنگ قانع اولور و اصل حکا و سلف فرشته دخوله اوج قرح مفیداری بر نیم  
 ساسه ایلله اوج کره حق ایدر و برینه ایکی دهم مقدار بی با رجه  
 دیشلر بویله اولسه بخاری نرا ایدر سبب ایدر مختارنک ضد  
 قویسی اولان تر باقی کندوسی اولور **خولجان** نانیده حار یا بسدر  
 اخلاطی کیدر در و قولنج و بوکر کلرک و رمنی تسکین ایدر مقوی باه و معد و موافق  
 هضم طعامدر و عرفی النساء بر نافعدر و حبس بول که بوکر کلرک برودندن  
 اوله دفع ایدر و برادرار و برر شریقی برودنر اکن قلبه ضرر در اصلاحی  
 کثیر ایلله **خیار** بارد و بر طبر در صعب خاله نافعدر عطشی و افعدر بول  
 ادرار ایدر سی صفرا بی سخیل اولور و چون مضرد مصلحی عمل ایلله در  
**خیزن** براسمی و خیمیل اوادر درجه ثالثه مارو یا بسدر اما فاقوله دت

ایدر کبه عورتان قبض  
 عارض اولسه خیار شنب  
 ایلله اسهال مع

شرح

دیشلر

صفرا بی سخیل

الطف

الطف و جالدر و ملطف و مقوی معد و کبد یارد در و منع فی ایدر **خرف الدال** و **خرفین**  
 ثالثه مارو یا بسدر لطافت و تمام در جاذب و معتد و هر غفونی مصلح و محلل در  
 رعشه به نفی عجیبدر یاغی یوزده اولان چغدی و سیاه نقطه لری طلا اولسه  
 زیاده فایده ایدر باشد و کوسه اولان رطوبتی کیدر در و نفیج ایدر و جگر  
 اولان سق لری تفتیح ایدر و معد قوی قلو و بوکر کلره و رحم اغریسته فائده  
 ایدر یک ایلله ظلت بصره فائده ایدر و کحل اولسه زیاده انفعدر **دیک**  
**دیناج** ترکیسی خروس و طاووقدر طاووق افضل بر طلا ما مشید و خروسک  
 افضل اوقه مشید بلجک یاغی طاووق یاغی غندن استیدر خروسک ابلغی محمور  
 الغدار و سیرج المضمدر و خروسک شور یاغی رعشه به و وجع مفاصله و معد  
 و ربو و قولنج نافعدر طاووقک اتی عقلی در نور و واوی صافی ایلر و بنیسی  
 بورننک فان کنکی منع و دفع ایدر و بلجک اسفید بلجی معدنک مدت و حرارت  
 ساکن ایدر **دماغ** بارد و در طبر تولید بلم ایدر اخلاط غلیظه به باعث  
 اولور و کولکی در نور و طعامه شریقی اسقاط ایدر یک لازم کلر که ماردر و لر  
 وها و جرابله بیه لر بویله ایکن طبیعتی تلین ایدر **دم الاخیرین** ایکی قرحاش  
 قانیدر ثابته بارد و یا بسدر جراحتی یا بشدر در و تورور و بولی حبس ایلر  
 وفان کنکدر قورنار و معدنی قوی ایدر و زایل و لیش اسکی جراحتی عمل اینی  
 تورور و سجه و مقعد طلق برینه نافعدر و کالدر **دتراج** بر نوع قوشدن  
 بولک طاووق قور و لور افضل طبرور بعضیله افضل طبری ماکیا ندر در مشلر  
 بر فقیه در اجدر کورد و کم خاشه بی ماکیا ندر کور مدح لحنی برودن و حرارت  
 معتدل در نهی زیاده ایدر دماغی بخاردن و سائر عوارضنک حفظ ایدر و حب  
 دماغن فان کنکی منع ایدر و واوی صافی ایدر دتراجک قلبی استی ایکن  
 چقاروب و یاروب افعی و عقرب و سایر حشرات صوف و غنه اور سه لر یا مره  
 تمام دفع ایدر و زهر اچون منوال مشروح اوزره چقاروب بدر سلر خلاص  
 ایدر کلک اتندن دتراجک اتی اعتداله قریبدر **دروخ عقری** معروفدر  
 ثالثه مارو یا بسدر یلری صبر و تحلیل ایدر قلبه قوت و بر خفقان و انواع



۱۰  
 شریفی  
 سعیدی  
 اودین  
 خاندان  
 خاندان  
 خاندان

تخم برآزیدانه

ذکر مختصر نفی

سموی دفع ایدر اول زهر لمر کړک پیدلش اولسون وکړک قو قلنش اولسون  
شری بر در هر در معده ده و امعاده اولان اخلاط غلیظه بی قوتله تحلیل ایدر  
نفعی نهایی در لکن طحاله ضرور در اصلاحی بادیان ایلر در حرف **الذال** ذهب  
التوندر بقراط مارد در میشلر غیر یلر معتدل در میشلر فقیر تجربه و امتحان  
ایدم خواصنه و اصل اولر و غم اوزره حار و رطبه ذهبک دور پو لنش  
یا خود التونک ورق استعمال اولسه سودایه و خفقانه نافع در قلبی قوی  
ایدرا غزمه طوتسه رایحه سین الور **ذرت هند** بور چقد وایکی نوع در  
شهرتی مایوس هند یله در شیرازده دره دیر لر سیاه و سفید اولور ابوسی  
بیاض اولان در طبیعتی بارد و ریاسد و محققدا سهالی قطع ایلر اگر ضمار  
مانند باشنه و یا قرنه استعمال اولسه جفاف و یروب رطوبت زائد قطع  
ایدر **در سق چند** قو قادر در میشلر اصحنی بودر که زرق الخطا طیف اوله قراننج  
قوشند غلشی در که کوزه چکله بیاضی زایل ایدر **در خسته** اوراق پنج انگشت  
ترکیبی شش برقی دید کلری اوتور زاقافیه سند شرحی کلور انشاء الله  
تعالی **در رابج** حار در و حرارتی تیز در بویه اولدوغنی جلدک سرکه ایله  
برهقه و برمه طلا اولسه نفع و برور بوجیواندر که سکه بکوزیو که که  
زبور قدر اولور ترکیب بوجیوان با شمع بی بوجی دیر لر سم قانلر اکثر باز کونلر  
ستلکن اوزرنده اوتور ب غذا النور بوجیوانی سرکه ایله ازوب اراضی منه  
دن قویا و برص و جذام کی بوناره طلا اولونه دفع ایدر حاصلی سم قانلر  
اطبا سم استخراج ایلر کلری حیوانک بری دخی بود **در حرف الرایع** بجان ترکیبی  
فسلکندر حار و ریاسد در قلبی قوی ایدر اصل در بویه طهارت انک  
بواسیره نافع در و قونی او بقو کتور در حاصلی منومد **راوند چینی** حار در  
دیلری لکن بارد در جگر فائله ایدر قمر در درید قان اثر لره سرکه ایله  
اصل در بویه طلا اولسه دفع ایدر راوند ایله اسهال ایتدر مک جگر و بکړ  
سند لرینه نافع در سقطه و ضریریه و جققله خود مناسبد فاسی  
بارلسنه و دیر و قان کتکه و معدیه و برمد کور انک او جاعنه و فواقه

١٩٦

ویرقان و بوبر کلره و مثانیه و حیات مزمنه پیراوند ایله اسهال غایتله  
مبارکدر **سرازیانج** حرارتی و یوسنی ثالثه در یوستا نیسنگ حرارتی نایند  
در سده لری فتح ایدر و بصره قوت ویرد لینی نریاده ایدر بولی ادرار ایدر  
قان کیده تر فاقه ایدر غشایه و التهاب معدیه صوق صوابله نافه لکن  
براز غلط حاصل ایدر **سیاس** نایند ده بارد و یا بسدر قانی سونیدر و  
صفرا بی قهرله اخراج ایدر و حرارتی تسکین ایدر و بصره حوت ویر طاعون  
شرقی نافه لدر و مبارکدر تر یاسک ایوسی بعلیکله اولنور اگرچه دیار  
شرقده هر محله بولنور اما نواحی دمشقده موجود اولان غایتله رعنا در  
عوام اکا اشقن دیر لر دفع سحایم و عفونات قلعده بی نظیر در خصوص صفرای  
اسهالی قویدر **سینه** ترکیسی آق جگر در رعنا یتقی قیلدر اما هفتی بر یعد  
**رمان** انار در طنلوسی اولید نایند ده بارد در و رطبه اکشسی  
نایند بارد و یا بسدر صفرا بی قهر ایدر فضولک احشایه اقمه سی منع ایدر  
خصوصا شرابی غایتله اعلا در انارک جمعی صفا فند حق اکشسی سند جلا  
وارد قابض دانه سنی دق ایدر و باله قولق اغریسینه و قرا غنه و اغر  
سولجیلرینه لعوقا یلسه لر نافه لدر و معدیه اولان قرچه لره و چیچکه  
وجرا حمله که یا نیش اوله شر بتراچمک و طلا ایلک مبارکدر اکشسی ادرار  
مبارکدر میخوشی که لقان دیدر کلریدر التهاب معدیه قاطعدر لکن اکشسی نایند  
معدیه و وکوکسه و بوغازه ضرور مقرر در طنلوسنده بومل کورات بر عکس در  
وانارک افضل املسین و وجهه سی بورک اوینا مسنه مبارکدر **راسن**  
عربیسی جناح ترکیسی اندوز در بر نوعی بوستانیدر فیل جوش دیر لر بو نوع  
نایند مار و یا بسدر ایوسی نازه نیشل اولاند ادرام بارده یه و عرق النساء  
و درد مفصله یا غله قینا دب عمل ایله لعوق اولنسه سینه دن و رتبه دن  
اخلاط غلیظه لزجه قلع ایدر مطبوخی بولی و حیضی اچر و کوکئی شرابله  
قینا دب مرنا اولسه بارد و معدیه اصلاح ایدر و رملرکه صوفدن اوله  
اندوزک مرنا سی نافه لدر کثرت بلغمی ضعیف باه اولور سه خود نظیری بوقلا

موسور من اعلو در اکو شرا بله  
قینادب مع



اما مصدق عدد اما شقیقه ساکن ایدر خاصه نطول اولنور سه خود بویله  
 بر دوا اولن سر کجبین راسن نه مرتبه مبارکد اقرارینه مراجعت اولینجو  
 معلوم اولور اصلاحی سرکه و مصطکی و حمامه ایله در بنفشه خیره سی انله  
 محتاج انزدخی مصدق **خسین** شهری قره قورطور ثانیله بارد و یابسدر  
 مارد معدیه نافعدر لکن بدخلط حاصل ایدر اگر شاق ایدوب کو تور لسه  
 قبضی اچرا صلاحی اکشی نارا ایله در **رشداد** فارسید خرقة ترکیده دید کور  
 طبیعتی ماریو یابسدر و لطیفه حرارتی کشاده ایدر و یلتری تحلیل ایدر  
 و قطع بلغم قیلور معدیه و مثانیله ضرر ایدر تقطیر بول احداث ایدر اولیسی  
 محروم المزاج اولان هندیا ایله بکدر **حرف الزا** نر عفان ثانیله ماریو اولد  
 یابسدر مفتح و محلل و قابضدر لونی خوب ایدر و سرور و برور شراب ایله  
 اچک زیاده احمق ایدر و باشی غریز و او یقو کتور و دبصره جلا و برور  
 و ولادت و تنفسی اسان ایدر و قلبی قوی ایدر و بولی ادرار ایدر شهری  
 اسقاط ایله **نر عور** الوجد اوج نوعدر قره زری و صاری و آق اولور  
 جمله سی قابضدر دیار بکرده برقر موزی ألوج اولور مسهلدر هیئت کراسه  
 مشاهد بوقسم اوج جنس ألوجن خارجدر نهایت عوام اذریا بجان  
 بوکا دخی ألوج در لر غیر صنف در اصلنده ألوج دکدر زبرا ألوج قبضی  
 اکدر دن زیاده در لکن اکدر صفای قویار زو کیده در **زبد** تره یاغنده  
 اولیده ماریو طبیعتی و نفع و بر تحلیل ایدر و ارضا ایدوب جلا و برور بون طلا  
 اولنسه بو حالت مکروره و مسبوقیه باعث اولور غدا سی رعنا در انسانی  
 سمریدر و سکر جراحاتیه نافعدر طبیعتی تلین ایدر جوق یک اسهال ایدر  
**نر جلیل** ثانیله ماریو یابسدر بویله ایکن رطوبت زائد سی وارور  
 قوت جماعی غریک ایدر و طعامی هضم ایندر و جک و معدیه موافقد  
 زیر برودنی و رطوبتی که جکرک میو یکدن اولمشور زائل ایدر و حفظی  
 زیاده ایدر طبیعتی تلین ایدر **زیت** **الانفاق** هام زیتون دن النان  
 یاغمه در لر اولیده بارد و یابسدر اولمش زیتونک النان یاغ مارد

نوع ۴

واعتدال

و اعتدال رطوبته مانلدن زیت عینق حرارتی افریدر قلبی قوی ایدر و کج  
 اغرد و زیت انفاق احتیاج اوفقددر بدنی قوی ایدر و طوز لوزیتونک  
 اغرد اولان قیر جقلره فائده ایدر و حرق ناره فائده ایدوب دفع ایدر و  
 اتلری بون ایدر و معدیه در برودت اولوب شهری طعام ساقط اولسه طوز لوز  
 زیتونک بر قاج دانه اکل اولنسه بامراته طعامه شهرت اعاده ایدر زیتونک  
 پیراغبین دوکوب جمهریه و اتش یا نوغنه اور لسه فائده ایدر و صمدان  
 کو چیمک سولجیلر و جگر کوجیانله و قره نوغنه فی الجملة بومذکور اثر نافعدر  
**نر یب** قوی اوزمدر ابوسی موز خراسانی دیکلر ایدر دخی ابوسی بیاض  
 اولوب لذیذ اولاندر اولیده مارد معدیه و کبدیه زیاده موافقد  
 خصوصاً خرده سیاه قوش اوزوی دیکلری خسته که سده و جکرکون آله  
 زده اولمش اوله **کرکد یک** و کرکد خوشاب ایلک نافعدر تازه سن یلک  
 امعایر موافقد طبیعتی نرم ایله و مثانیله قوت و بر **اما قانی** بقا را صلاحی  
 خیاری ایله در **نر بل البحر** ترکیبی ذکر کو یکدر ثالثه ماریو یابسدر سرکله  
 مسقوی دایما ثعلب اچون طلا اولنسه قیلی تورور برقی و کلفی اعضادن و خنازیر  
 و جرب و قویایر کزاک موافقددر تقریب اچون کل یاغی و اچ یاغیله مرهم  
 اولنوب طلا اولنور سه تسکین ایدر استسقایه و عمو بوله و حبس  
 حبسه ایکی دانق یک نفع و برر طحاله ضرر در اصلاحی کثیر ایله در بر نوبی  
 دخی سیاه اولور بوقسم احوال اچون استعمال اولنور طبیعتی ماریو یابسدر  
 اولد فی نهایت چشمه جلا و بر **نر نر** اوله غالبدر و چشمک قره سین  
 زائل ایدر اصلدر بود و بر نفع بالک ارقه سندن چقار عوام اکا مرکب  
 بالغی در لر **نر باد** ترکیبی غالبه مشکون بر نفع حیواندن اخلا اولنور که بیان  
 کردی سنه **نر بل** مشابهدر ابوسی عیندر حرارتی ثالثه در خفقان اچون  
 نافعدر مقوی قلبدر چبانلری تحلیل ایدر قولقد و جع اولسه هندی کاغذ  
 فیل ایدوب و او جنه سوروب ادخال ایلسه لر و جعین تسکین ایدر  
 معامله اولمین عورتر جماع ایدر ذکر دلو کدن بر قیراط مقداری ادخال

کیدن هر سه



ایله لز عواض و مانع اولمورغی تقدیرجه بامر الله تعالی کجه اوله **زرافند**  
**مدح** ایوسی قرهزی اولاندور و مدرا اولاندور ثالثه حار و ملطفدور  
 و جاز و جازیدر دمن و دکن باتسه جزب ایور چقارد برهقه و قسوج  
 خبیثه یه نافعدور دندان ایچون سورلسه جلا و برور و بین اتلرینی بنورور  
 و قولانک کورلدور سی و حرکتی ایچون قیلل ایله ادغال ایلسه لرباک ایور  
 و صرع و وسواس و ربو ایچون موافقدور قوت سامعه زیاده ایور شریقی  
 ایکی دره در حشرات ارض صوق و غنه و قتال دار و لرا کل ایور  
 خلاص ایور لکن طحاله ضروردر اصلاحی عمل ایله در **نری** **چاد** مشهوردر  
 ثالثه حار و یا بسدر و محلل ریاحدر و مقوی قلبدر احتباس بول ایور  
 و زهر لرد فعنه موافقدور بر در همی مسهل سودا در چوق یک مضر در اصلاحی  
 قورنج ایله **زرنب** ثانیه نك اخرنه حار و یا بسدر یلری تحلیل ایور لکن قابضه  
 معد و جکر کربار داوله زیاده نافعدور خصوصاً تفریحی واردور **زروفا**  
 مشهور در تازه سی اولید حار و رطیدور و قورسیتی ثالثه حار و یا بسدر معدور  
 و رتیر و سعال و ربو و اورام صلبه یه و انتصاب نفسه موافق و متوافقدور  
 طحاله ضداد اولسه تحلیل و وارد نفع ایور بلغم و کدو دانه و صوفجان ایچون  
 دورت در همی نافعدور لکن کیده ضروردر اصلاحی صمغ سرخه در **حرف النین**  
**سورنجان** حار و یا بسدر ثانیه و رطوبت فضله زیاده ایور جماعه قوت  
 و برور تر یاق مفاسل و فقر یسک و جعنه باقی یلسک  
 فی الحال زایل ایور و اسهال ایور اما سوکند قبضی واردور فضولی صمغ  
 ایور و اعضادن چقارد **سقمونیا** ترکیبی محموده در ایوسی نطا قیدور  
 ثالثه حار و یا بسدر معد یه و جکر عدو و در ضرر ایور یوره که بغر سقل  
 دخی ضرری وارد غم کنورور و کوکل و ندرور و شهوه قی اسقاط ایور صوصه  
 بوبله ایکن صفرا یی حکم اسهال ایور بونک شریقی صلاح اولمورغی تقدیرجه  
 بر قیرا طهر و اصلاحی ایوا ایچنده بشور مکرده تفصیلی قریادینه منسوب  
 اگر لهما و ایوا ایله لطیف اصلاح اولسه ضرر لرین دفع ایور **سماق** ثانیه

دیکر نام  
طول و سباط

زوفایان طوقی اونه  
دیر تر اختری

فضلیه ننه

بارد

بارد ثالثه یا بسدر قابض و مقویدر لکن مستدر در ورقنی طوتار و قان  
 کتمکی منع ایور و مضراتی احشادن جلب ایور و فائده ایور شجشدری ار  
 تور منر چانه سرا بیتا تمکی قوماز دیش اغریلرین ساکن ایور و اکل اولسه  
 عطشی دفع ایور و کوکل و غنه سنی و غشایی منع ایور و طمشی حبس ایور  
 و قلبی قروردر **سلیق** ترکیب با زودن اولید حار و یا بسدر رطوبت و حرارت  
 لزجه نلطیف ایور و تفتیح و تحلیل ایور معد یه ضروردر و غدا یتنی قیللدر  
 و کوکل و ندرور عصا سی سورلسه کهلله قتل ایور اگر کبر و قو کاغی  
 کبکله معایقسه لر قو کاغی و کهلله باشک کیده ررو منع ایور اما فقیر  
 بوکهای بزرگن زکام اولدم حکمان بر حاذق و عارفی افندی برفقیه باز  
 کوکئی و اصالی و یرب بندخی ایلدم فی الحال تفتیح زکام را بلوب لا نظیر کوردم  
 اما بشرط آن طاش ها ونه دق ایوب تمام صون صقوب جزئی ساده  
 صوفتم ایوب بورننه مضمضه ایور **سبستان** بر او تکرر معندلور  
 و ملین در بوغاز و سعاله و صدر و قارنه نافع ایور اکثری احقنه لرده  
 استعمال اولور **سکر** اولید حار و رطیدور عسقی بوسنه مایلدر و شکر  
 قمشی طبعیتدر نوعا تلین واردور حرره کلو صافی اولسه حرارتی آز  
 اولور و کوکسی تلین ایور و بوغازده اولان خشونتی کیده ررو سق لری  
 اچر نوعا صوصا در اما معد یه موافقدور مکر معد صقرا ویر اوله که  
 نافع اولیه جلا و برور بلغمی زایل قیلوب قارنی تلین ایور قزل شکر  
 تلین جرنشدر غالبدر **سمت** یا غدر اولید حار و رطیدور منضج و محللدر  
 بوغازی و کوکسی یومشادر و فضلاته نفع و یرر علی الخصوص بالله و  
 و باد و ایله زهر لرد تر یاقیدور **سفرجل** ترکیبی ایواد اولنک اخرنه  
 بارد و یا بسدر و ثانیه چچکی قابضدر کند و دخی قبض ایور اما طعام  
 اوزرینه یخشه ثقلی ایله طعمای سقله سورور و لیخت و یرر خصوصاً  
 معد یه نفی غالبدر بولی ادرار ایور شهوت طعمای قوی ایور و عطشی  
 زایل قیلور شرابا یله تنقل اولسه نخاری و قو منغی منع ایور و جکر کک

سعد یعنی طویلاق



لغای پله قبض و تلین ایدر و او کسور که نافعدر و ورته نك المین دفع ایدر  
 کثرت اکل مورث قولنج **مماک** بالقدر ایوسی صفر در که قوقسی آزاوله  
 و ترك اولنسه تیز راحه و بر میه تازه اوله زیاده اقرصودن آنان بالغی نك  
 اعلا در دریادن اولورسه آقندی و طافه سی اولان یردن طونلان بالق  
 اعلا در شول بالق که خورده طاشلارالرنده اوله انك ضرری اقلدر خسته یر  
 اسفورت دیدکری بالق ضرر و بر مزخای محرقه ده یسه احتراقی منع دفع  
 ایدر بالق بطبعه بارد و رطبدن لکن بعضند اقلدر افضل طوز لیدر  
 ما ما که بیات اولیه تازه ایکن طوز لیش اوله بویله بالق که ترشی دیدکری  
 یر حار و یابسدر قوت ملح غلبه مراره یر باعث اولشد تازه بالقن بلغم  
 تولد ایدر و قان حاصل اولدوقده رفته مایل اولور سکس ضرر در مکر قتی  
 اعی معلا اوله که تازه بالق نافع اوله زیرا سریع الاستحاله در فساد یر قریب  
 اما بوسوزلر اسلامبول ادمنه کوره چندان معتبر دکلدر زیرا احتیاد اوزره  
 درلو اکثر اتلری بالق ایله بنشدر **سرخس** حار و یابسدر قوزتلی و مو  
 غلبه اتلری اولوردر شربتی ایکی درهم در بوکرکه ضرر در اصلاحی شیخ ارمی  
 ایله در زیرا شیخ ارمی صوغلی نك قاتلیدر و قوزتلی قارنده قاتلید  
 سرخس ایله تربیه اولنوب استعمال اولنه زیاده نفی واردر **سکینج** ثالثه  
 حار و یابسدر و ملطفه فلی اچر و قولنجی احتقان اولنسه دفع ایدر بوش  
 بوکرکه ده الم اولوب مثانه حصات اولسه ربع درهم اچلنسه دفع ایدر  
 و حبضی اچر و رقی سزاب ایله قوی زیاده اولور جمعی صومر قانله نك فازهر  
 اما اوشق ایله اصلاحی لازمه اولنمازسه مثانیه ضرری واردر **سینجه**  
 ثالثه حار و یابسدر محلا در رباح ایچون شربتی معد و جکر ایچون موافق  
 بولی و حبضی دارا ایدر یک افینک زهرین دفع ایدر لکن اسباب ضرر ایدر  
 اصلاحی کثیر ایله در **سنبیل** اولیه حار و ثالثه یابسدر محلا اورامدر  
 مقوی دماغدر و دافع حفقان و مفتخ سرد و کبد و مقوی معد در  
 اغزک راحه سین خوب ایدر برقانه و طحاله اعلا در طبیعتی قبض ایدر

یعنی بالقی طبیبان  
 ذکر ایدر اولد که اولاد عیب  
 خنیر ایچون دیو آد و بر مشهور

و سائر اعطادن الای دفع  
 ایدر

بوکرکه

بوکرکه ضرر در **سوسن ایصف** زنبق در اولیه حار و ثالثه یابسدر سخت  
 اولنوب طلا اولنسه عقب موقد و غننه نافعدر و طحالك اورامنه موافق  
 لکن مصددر اصلاحی کافور ایله در **حرف النشین** شعیر درجه اولیه بارد  
 و یابسدر غدا در بغداییدن اقلدر اریه نك صوی سوبقندن زیاده غدا و یر  
 لکن نفخدر خالی دکلدر نفی اکثر در صوی کوسه و او کسور و او یوزره و  
 و جفدر طلا اولنقی ایله و بقی نكله دافعدر اما معد یر ضرر در **شبث**  
 ترکیبی طوزاق او تیدر ثایند حار بارد و یابسدر یک که مدوامت نك بصری  
 ضعیف ایدر لکن اخلاطه نفع و یر **شونیز** قاره چورک او تیدر ثایند حار  
 بارد و یابسدر جلا ندر نچیدر و محلا در یلاری قطع ایله و سکلر که باشی  
 بلور مش اوله و اشغه انمش اوله قاطعدر بهی و بر صه استعمال اولنسه زایل  
 ایدر قوردر لری و صوغلی اتلری بالخاصه قتل ایدر بوندر بر مقدار سختی اولنوب  
 خیر ایله کولره وضع اولنسه بالقاری مهوت ایدر طشره چقار و قاوریلوب  
 سختی اولنوب گمان بیزینه قونیلوب قوقلی زکامی نزله زایل ایدر و نورندن  
 اقیب دفع ایدر **شرباخ** ترکیبی کدر نچیدر بر نوعی مرچک کیدر قابی  
 شکند اولور اول سعد ایچون بزم مقصود مزکدر نچیدر حار و یابسدر ثالثه  
 یلاری تحلیل ایدر لکن منخ قوریدر و باشی اغزیدر پیرانی مسکودر اسرار  
 دیدکری یادکار در اکل ایدر بنکی ایدر **شلیج** ترکیبی شلفدر حار در  
 لین در خلط غلیظدر و آما اکل ایملک بص قوت و یر و بوشنی تقریب  
 و صوقدن اولان چنقلقره نافعدر شحی جلا جهنندن اقوی در **شاهنج**  
 ترکیبی شاهن در اولیه بارد و ثایند یابسدر سده لری فتح ایدر و معد  
 بی قوی ایدر و قانی صای ایله و پاک ایدر او یوزره و کچوکه نافعدر نخر ایدر  
 و طبیعتی بوشادر **شکامی** ترکیبی قلقان دیکیدر معد یر و کبد  
 و دلچکه و حیات حقیقه نافعدر و طلیه مطبوخی آیزن ایلسلر زنی  
 دم ایچون مبارکدر دفع ایدر **بلوط** ایوسی کچک اولوب قوری اولان  
 ایچون چوربکی اولوب صاغ اولان در بلوطك اختلاقی چوردر اصح



بودن اوله و غدا صبح و بره مضمه معین اولوب حقائق و سحر  
دافع اوله ضرر و ضرر و کین رجا ایدن کمسنه قند ایلله اصلاح اتمک کرکدن  
**شب** ایوس بیاض اولوب یانی اولاندن طبیعتی بارد و یا بسدن  
قان هر نه موضعه که کله باغله و ناصوری اکل ایدن دیشله نافعدر  
و مقوی کبد در جو غنی مضرد و قاتلدر **غاه** سفره حقیق کوما نیدر ایوسی  
سعتک رنگنه شیشه اولاندن طبیعتی اولیده حار و ناییده یا بسدن  
خاصه سو فضلات دماغیه بی تحلیل ایلکدن اگر اوزرنه ماء بارد رشن  
اولوب حرور المزاج اچون استعمال اولنسه حرارتن دفع ایدر و ورقده  
قبض لطیف وارددر سده دماغی جر سینه دن و ریه دن بلغم لزجی پاک  
ایدن و ذآء الفیل اچون طلا اولنسه نافعدر ماء بارد ایلله مبلولا شسته  
اولنسه منومدر مصلحی نیلور در ماه سر جویر طبیع حرارت اچون ایدر  
خصوصا صداع مولد اولوب الم و برسه دفع ایدر و اوخو کتور در بشتدن  
**شقایق التمان** بری بوستانی اولور برستی کلچک چچکی در بوستانی  
معروفدر ایکی نوعک بله طبیعتی اولیده حار و یا بسدن محل و منقحدر  
جلده جزئیته سی وارددر اگر کل شقایق تازه فورقا بوغیله بریده قینا دیلوب  
خضاب اولنسه صابجی و صفالی زیاده سیاه ایدر عصاره سیاق دوشن  
کوزه الحال اولنسه قلع ایدر این رضوان نقل ایدر که برکسنه قرق کونه  
دل متواتر بر درم شقایق بیه برص و برهقدن بفضل الله تعالی شفا  
بولور خصوصاً نش و جرب و قویا اچون زیاده مبارکدر **شقر دیون**  
رومیلر شقر دیون دیرلر ترکیبی بیان صرم ساغیدر غایله حار در بول  
ادرار ایدر قینادب صونخی عقر و دیون صوقد یغنه طلا اتسه لر زهرلین  
دفع ایدر سینه کیموس غلیظدن پاک ایدر ایکی درمی مسوقا غسل ایلله  
اچلنسه قروح امعا و سربول و لدغ معدن اچون مبارکدر دفع ایدر اگر  
سرکه آزیلوب تقریبه طلا اولنسه و جمن تسکین ایدر عورتلر کندوده  
کونورسه حیضی اچر یا بس اولور قدر ضرر در اصلاحی غسل و رایج ایلله در

**شبیطج** ترکیبی نزد که در صاحب مزاج فتویسی و جرب و  
دمشدر لکن پارسیسی و تورکیسی دخی علا در طبیعتی ایسه جالینوس  
نقلی اوزره رابعه واردن شیخ رشید بن سینا برص و بری و جرب اچون  
قشرین الوب سرکه کله قینا دیوب طلا اولنسه دفع ایدر دمشدر ادویه  
مناسب ایلله ربع درم مقدار اکل اولنسه و جع مفاصل اچون زیاده  
مبارکدر طحاله تدبیر مسبق اوزره طلا اولنقی صلابتن دفع ایدر  
پراغین تورب تخی یاغیله قولاغه طرز سه لر صه مین و مرضین دفع ایدر  
کذاک پراغین دق و سخی ایدوب اندوز پراغین دخی خلط ایدوب یا کینی  
مدقوقا عرق الشبایر اوره لر یوجی ساعت و جمن ساکن ایدوب رها  
قیلور غرایب اعمال دندن مطبوخی دیشلری اغریان کمسنه اغزنه طوتسه  
ساکن ایدر فوباکه ترکیبدر سرکه ایلله قینا مش شبیطج صافی ایدوب طلا  
اولنسه رفع ایدر شریقی بره مثال دره لکن ریه بر ضرر در اصلاحی مضطکی  
ایلله در بول فوخ و یخ کبدن **شیر خشک** معروفدر طبیعتی حار و معتدلدر  
فعلی تر نجسندن اقویدر ایوسی شقایق اولوب صمغ مانند اولاندن **حرف**  
**الضاد سنبل** مشهور در ولایت چندین کلور ایکی صنف در یا بسدن و قریزدر  
اکثر صارد سید اولور لکن اولینه بیاض صنفندن ناییده بارد  
و یا بسدن موادی صمغ ایدر و اورام حار و صمداعه و یورک اوینا سنه  
فائد ایدر کرک بقی یلک ایلله و کرک اچمکه موافقدر خصوصاً ضعیف  
معدیه زیاده نافعدر و مغرور **سفت** ترکیبی کوبکی او تود و سکن  
نوعدر اگر چه شین ایلله بازلق کرک ایدر لکن شعبه ملتبس  
اولماق اچون صاحب موج و شیخ صاده ایلله یاز مشلور ناییده حار  
و یا بسدن محل و ملطفدر بلری سورر و نفخی زایل ایدر و اطوعه غلیظی  
مضم ایدر و رطوبت معدن تخفیف ایدر بولی و طمش ادرار قور و بصر  
ضعیفه به حدت و بر و وجع و رکه فائد ایدر اچمکه بومز کوره  
یکدن نافعدر صمغ اغیلرک غدا سی فضله لر دن حاصل اولور بشورمک







طیبن حقوق  
خضوعاً و تمناً  
اولیورس توافق  
و عنایه سید

[illegible]

و این نام از آن بقره شکار  
لا از آن بقره شکار  
صیغی است که در او کشند  
صیغی است که در او کشند  
و این نام از آن بقره شکار  
لا از آن بقره شکار  
صیغی است که در او کشند  
صیغی است که در او کشند

Handwritten text in Arabic script, likely a list or index, written on aged, yellowed paper. The text is arranged in vertical columns, reading from right to left. The script is cursive and appears to be from a historical document. The paper shows signs of wear, including creases and discoloration.

[illegible]



و امعاده اولان سته لری فتح ایدر حرارتدن اولان سعاله اعلا و اکا رندک  
 بلغن تولدا ایدر هضمی سیردر اصلاحی اوزم قوش اوزومیله در جالینوس دیرک  
 بن مقابله نفع کوردم نقل اولان خواص مشاخرین عندند در و الله سبحانه  
 و تعالی علم **عسبر** اوج نوعی را شیرین و خشنا شیرین و سیاه  
 که اکا مبلوع دیر لر عنبر حقدن ارباب توارخ و خریطه چوق سوز سوله  
 مشلردر حقیقتند هندک ساحلند در بایه قریب یرلده بر نوع اری بال  
 یاپوب الی ای مقالی آیزر اولدوقه مژگورک با پدوغی عسلری موملری  
 ایله در بایه دو کلدک سملک عنبر بکله معروف و مشهور بالی بلع ایدر  
 اولکه از لشدر هضم ایدر برنجه ساعتون صکره فی ایدر مبلوع بوزند  
 و برقی که هضمی قریب اولدوغی محله فی اولمشدر خشنا شیرین اولکه چوق  
 یوب فی الحال جمله فی ایدر بالک معاسی رایحه سی تأثیر ایتماش اولکما شربند  
 جمله دن مقبول اولای دخی بود زیر اچریدر و خنایند حاردر مقوی  
 قلب و دماغدر حواس چون قوت و برز و روحه عجب نفوزی وارد زیاده  
 ایدر شربی برد افقدن اکثارد ضرر مقرر در حرارت و برز کافور  
 مصلحیدر بویله ایکن امعایه ضرر در نفعن رجا ایکن کسسه شقند  
 کافور اکلتنه صمغ عربی ایله اکل ایلمک لازمدر **عود** بود دخی اوج نوعدر  
 ماوردی و دویباری و قاری در ماوردی اشربه و معاجین اچوند  
 و دویباری صداع اچون اعلا در قمار بستک و غیر بستک ابوسی سیاه  
 و ثقیل اولاند اگر صوبه قویوب با ترسه غایتله اعلا در جمله سنک  
 طبیعتلری ثابند حار و یابسدر سته لری اچر و معده یز و قلبه قوت  
 و برز اگر معده ده رطوبت اولور سه زایل ایدر نصف درهم مقداری عود  
 قمار یلمک مقویدر و دوسطاً رنای کبک که ترکیبی بفرس صیرندی  
 سیدر اکا نافعدر دماغ کور اچون ضرر در اصلاحی کافور ایله در  
 بختشوبوع نام طبیب نقل ایدر که امعایه ضرر در اصلاحی کلایله در  
**حرف الغین غبیر** ترکیبی بکن دیکاریدر اولید بار و ثابند یابسدر

حکمت غنیه در که شجر حنار  
 یا مائه الملک الوهاب اوتوز  
 لور و المله میوه و برور و  
 فقیر تصنیف ایدر نه چوق تاثرین  
 کوردم سلف تصنیف ایلمش را بخت  
 الله تعالی

دمشدر خاصه ده الوج ایله فرقی یوقدر ذکر سبب ایلری غاریقون  
 ثابند حار و یابسدر محلل و مقطعدر اخلاط غلیظه فی سیرلدر  
 سودای و صفرا ی اسهال ایدر و پاک ایدر و بلغی ازاله ایدر سته لری  
 اچار ملطفدر نوعا قبضی واردر ابوسی بیاض اولوب خفیف اولاند  
 ترکیب قیتان کویکی دیر لر عصیک فضولن پاک ایدر و او برام مفاصلک  
 جمله سته نافعدر خصوصاً عرق النسیابه و صرعه و ربیع و یرقانه فائده  
 ایدوب دفع ایدر سکجنین ایله طحالك انواع اورامنه نافعدر  
 شربی ایکی در هدر ادرار یول شاندر در **غاف** اولید حار و ثابند  
 یابسدر و باردر در بعضیل معتدلدر دمشدر سته کوی اچوب  
 صلابت طحال و جگری منع ایدر و اسکی خال و وریش معایه فائده  
 ایدر صفرای سوخته ی قویارد شربی نیم مثقالدر اگر انیسون  
 ایله اصلاح ایلوب استعمال ایدر لر سه طحاله ضرر در **حرف الفاء**  
**فضه** فضه کوشدر و رقیق خفقان اچون در آء مسک ایله اسه  
 استعمال ایلمک جایزدر و بی نظیردر قلبی قوی ایدر او بوزه و کجیکه  
 فائده ایدر **فستق** ابوسی شامیدر طبیعتی ثابند حاردر بوزند رطوبت  
 فضلیته وارد قلبی قوی ایدر و جگرک سته لری اچوب زهنی زکی  
 ایدر **فجل** تور بوز غلای قلیلدر و بلغیدر لکن تلطفی وارد  
 تلطیفه تخلی اشددر تحلیل جهندن مفیددر یوزده سیاه  
 نقطه لر و جکیر اولوب ضرر دن اثر اولسه فائده ایدر اکثارد  
 کماله حادث اولور سد جگری فتح ایدر و کویکی و ندر اگر چه هضم  
 معین در اما کدوندک هضمی خلی عسیردر **فونج** ترکیبی یار  
 بوزدر ثابند حار و یابسدر لطیفه محللدر **عصاره** سنی نوردر  
 و صوغلانی لری قتل ایدر حقه اولنسه حیثاً و میتاً اخراج ایدر  
 اگر شافی اولنسه انتصاب و یرقانه فائده ایدر بقی اولنسه جراحه  
 مفیددر عرق ادرار ایدر خلط مک مقدمه نافعدر کوی قوت

قعاج  
 ادویه  
 امر



جماعی قطع آید اگر چه بلغمی آید و یلتری تحلیل آید اما با هه ضرری  
زیاده در چندان استعمال رغبت اولمز مکرست دن زیاده المرزده  
اولا **فقاغ** ترکیبی بوزه وانك امثالدر که جویا بدن عمل آید لر  
معدیه و جگر و دماغه ضرر در و نفاخ در ریح تولد آید و بد  
خلط حاصل قیلوله **فلفل** معروف در رابعه حار و یابس در سیاهی  
حرارت جهنده اش در دار قفل دخی بونوعه یبوستی نهایت بزرگ  
اول یکتر دن زیاده در رواج جنسی دخی محل در معده ده و امعاده اولان  
غلظت ی و یلتری تحلیل آید و یلشك غلظت ی قلع آید ب سگری  
و عضلاتی قدر در **فلوینا عود الصلبه** حار و یابس در ا یوسی روی ولوب  
غلظت اولان در بعضی معتدل در دیشلر قابض در و محل و مفتوح در  
و ملطف در صرع و نفیس چون مبارک در مصر و عك بونینه اوخته  
اوله بالخاصه صرع دفع آید و معده ضرر در و اصلاحی کثیر آید در  
**فلاسیون** ترکیبی میان بر اصره سیدر کند نادیدگر بود و ثالثه حار  
و یابس در مفتوح و محل در بواسیر فائده آید عصاره سنی اسکی و در  
اولان کشیده استعمال آید در لسه نافه در سرد کید و محالی نافه در  
و فتح آید حیضی و بولاد راه مناسب در بر کمنه قور طلاء سه  
عصاره سین سور سلف فائده آید آخر ذخیر ده یک نافه در عصب  
و مثانیه و بزرگ چون ضرر در اصلاحی سبزه آید در **فرنجشك**  
ترکیبی چنگ او تیدر ثانیه حار و یابس در خفقان سودای و بلغمی  
چون **فلفل** مبارک و مناسب در نوعا قلبه دخی تفریحی وارد در  
**فرقیون** معروف در رابعه حار و یابس در یبوستی ثالثه در ملطف  
و محرک و جالدر عرق الشا به که برود تن اولش اوله کرک دخی و کرک  
ضمان استعمال اولمسی علا در دفع آید بزرگ قور اوله  
مضید در شریقی قیراطله دانق در زیاده اولمز بلغمی قلع آید  
کلب عقور لاشا مرد و غنه نافه در مثانیه ضرر در اصلاحی اولنفق

استعمال

استعمال اقتضا آید سه رت سوس و کثیر و روغن بادم و مقل صمغ آید  
در **فوفل** یارد و یابس در اورام حان غلیظه بیر طلاء اولسه تحلیل  
ایوب نفع و ریر اعضا مسترخی چون طلاء اولسه سلب آید و اغزه  
اغری و حرارت اولسه تسکین آید و شلر یزید حرکت آید و یابس در  
اغزه طومقله برکش در و جفن ساکن آید **فنی** قزل بریاد در ثالثه حار  
و یابس در بول و حیضی در آید قویا و ریح چون سرکه آید طلاء  
اولسه دفع آید طلاء و ریز سر کجین آید اجلسه سده جگری اجرو  
لکن طحاله ضرر در اصلاحی انیسون آید در **حرف القاف قشا** اختیار  
د دکلر آید بارد و رطوبت ثانیه بعضی فرجیه کوره اولشی علا در  
حرارتی تسکین آید و صفرا ی قطع آید خلطی عفونت تولید نه قابل در  
حیات حاره ی نافه در بایلغه فایده سی و لوز قوتی و یکله عطشی  
ساکن آید و قوعه مناسب در اداری دخی وارد در نوعا ملین **دز قرق**  
قیلوله ثانیه بارد و رطوبت سیرج الاتحاد در نیز غدا و رز خلطی صالح  
مکر فاسد اولش اوله فساد ی قبل الهضم و یا بعد الهضم در بو  
معنی برشی و زربنه غالب اولی آید اولور اگر خردل آید بنور سه خلطی او توز سکره داخل اولد  
ناقص قوروق و ساق و اثار آید یک غایله نافه در **خصوصا** صفراوی فرنگستانه دخی ظهور آید  
مزاج اولان کمنه ی زیاده نافه در لکن ضرری قویله مضاعف در بود دخی مما کمنه آید  
طوز آید مالم اولور قیاقه تسکین عطش مقرر در لکن معده ضرر در ناسک اکثری بونلری  
مکر ذکر اولنان شروطی رعایت آید **قوانص** جمع قانصه در قوش قور  
صفیدر فی الحاله کرک طاو و عك و کرک سایر قوشلر قور صفیدر البته  
بطی الهضم در **طبقه** داخله سی طاق قور ساغنه معده ی نفی وارد در طریق معهود و مشهور اولور  
خصر صا معده ده و فمر معده ده اولان او جانی بالخاصه نافه در کاه شکر قانوب و کاه قانوب  
**قسط** بردار در که عودا غایجی کجی و صنف در ثالثه حار و یابس در  
و ملطف و محل در فرجه حاصل آید لکن ریشه ی و فله دخی  
سورمک آید فائده آید هر مرض که عمق در جفیه محتاج اوله عرق  
مفصله و فایده نافه در

امراض کدره سم  
مشهور در عربی بون  
دیو لری  
کپدر لاکین تارخی  
او توز سکره داخل اولد  
فرنگستانه دخی ظهور آید  
مما کمنه آید  
بونلری  
قوش قور  
قوشلر قور صفیدر البته  
معهود و مشهور اولور  
کاه شکر قانوب و کاه قانوب  
قسط بردار در که عودا غایجی کجی و صنف در ثالثه حار و یابس در  
لکن ریشه ی و فله دخی  
فایده آید هر مرض که عمق در جفیه محتاج اوله عرق  
مفصله و فایده نافه در

حق قابضک و بر جزو حاراق  
و مفتحلک و اردر پس مرکب  
القوی در اما یبوستی در ح  
ثانیه در قاور لدر



استعمال اید از وفکر قوی

ایر و زهنی صاف ایر

و ناز لر و رطوبتدن

اولان او کسور و که نافعدر

لکن قهوه و جوق ایچک سودا

آرتور و باش اغریسین

کنور و بواسیر مینک اولنر نوعد بیرنک بیراغی یوکدر تورکجه اشک قولاغی درلر بیراغی کوچک

ضرر در اصلاحی شکر ایلک

و بادم یاغیل در یاخود

ایچزدن اول شکر ایلد قیق

و یاخود بادم یا فستق

بیلر بعده قهوه و ایچ لوزر ببقارر

ایلمز اما معقول اولان صفرا قنقل مشهور درین ولا یقند یا سمن کی بتر ثایند مارو یا بسدر

و یلر و سودا و یلر و نجوف

البیه اولنر انا بچلر

کنندن احتراز اید لر

بسدن معده اولان بلغمی تجفیف اید قبضی وار ککر سی کشفدن

و بطی لاخداردن

شرای اچلسه منانه اولان طشی پاره لر قرطه ثایند مارو یا بسدر

سینه پاک ایدر و اوازی صاف ایدر مسل ایلک استعمال اولنسه

بلغمی قویارر شیر سی مقوی باهدر اگر معده ده اخلاط بسته اولور

تحلیل قرطک دان سنک شیر سی اگر چه مسهلدر لکن معده یه ضرور

اصلاحی نجیر ایلک در حرف الکاف کافور کا درجه نالند بار و یا

بسدن رعانی قاطعدن شیشکر که استیدن اولان نافعدر و صداعک

حاز اولان فائده ایدر اغرده اولان سلخه فائده ایدر و او یقوا

بسدن رعانی قاطعدن شیشکر که استیدن اولان نافعدر و صداعک

حاز اولان فائده ایدر اغرده اولان سلخه فائده ایدر و او یقوا

بسدن رعانی قاطعدن شیشکر که استیدن اولان نافعدر و صداعک

حاز اولان فائده ایدر اغرده اولان سلخه فائده ایدر و او یقوا

بسم الله الرحمن الرحیم

النسا و غیره کی فائده ایدر و قورنری قتل ایدوب جماعی تحریک ایدر بولی  
وطشی قوت ایلک ادرار ایدر جیفقه و برکه کرد عضلات و کرد غیر محل  
اوله مفید در معنی استرخاء عصبه و برود تنه مبار کرد قنطر بون ابکی  
اولان قنطر بون درلر حار و یا بسدر جلاسی و قبضی واردر لکن جفا  
کدر سیردر مطبوخی استعمال اولنسه باره لشمش تلری بتورر جمع ایدر  
وطشی ادرار ایدر اما جنینی فساد ایدر و میت ایسه جقارر  
جراحتلری او کالدر و قانی دو کتنه فائده ایدر ضیق النفسه فائده  
مقرر در شول او کسور که اکسی وله ایچک فائده ایدوب دفع ایدر  
قایدوب صوبی اخقان ایلک عرق النسا بر علادر غلیظ خلطلری  
سدی فتح ایدر طحا ک صلا بخته ضما و اولنسه فائده ایدر  
مشهور درین ولا یقند یا سمن کی بتر ثایند مارو یا بسدر  
و معده یه رود ماغه نافعدر قرصیا ترکیبی کراسدر طبلری  
حار و رطوبت معده دن تیز اینف تخمه ایدر و ارخای معده یه سبب  
سریع الاستعمال اولن ایلک قنقی خلطی بر لورسه اکا مستحیل اولور  
میخوش اولان اعتداله قریبدر اکشی اولان که و شنه در بار و یا  
بسدن معده اولان بلغمی تجفیف اید قبضی وار ککر سی کشفدن  
و بطی لاخداردن صغی قصبیه رتبه ده خشونت اولسه تلپین ایدر  
شرای اچلسه منانه اولان طشی پاره لر قرطه ثایند مارو یا بسدر  
سینه پاک ایدر و اوازی صاف ایدر مسل ایلک استعمال اولنسه  
بلغمی قویارر شیر سی مقوی باهدر اگر معده ده اخلاط بسته اولور  
تحلیل قرطک دان سنک شیر سی اگر چه مسهلدر لکن معده یه ضرور  
اصلاحی نجیر ایلک در حرف الکاف کافور کا درجه نالند بار و یا  
بسدن رعانی قاطعدن شیشکر که استیدن اولان نافعدر و صداعک  
حاز اولان فائده ایدر اغرده اولان سلخه فائده ایدر و او یقوا

کنور

کنورر شمدن تیز قوجه اولور و قوت جماعی قطع ایدر کافور کافور  
خی ربای درلر بر نوع سیاهه قریب اولور اذن بر قیراط اکل ایلک  
هرگز ایلک قائمه کهریا نوحا حار در حامله عورت کند و کورسه اوغلان  
حفظ ایدر بعضیلر ثایند نوحا یا بسدر دیمشیلر قان توکورنی و یور کدک  
قان کیده نی خلاص ایدر قلبی قوی ایدوب خفقان و اسهاله و زخیر  
موافقدر کشیرا قناد نقاد درلر براغاجک صنفیدر ترکیه کتنه درلر  
سعال اچک لعوق اولسه اعلادر طبیعتی بارد و یا بسدر خشونت صدره بلور سه بیلد و کوب ایچند فاقا  
ورتریر اعلادر لکال وادویه مسهله اصلاحنه داخل اولور کون ایوی لور بوکریا اوج نزع اور قینه در  
کرمانیدر حاردر ثایند و یا بسدر نالند ریاحی رد ایدر و تحلیل قیور بری بیاض بری صاری در  
بونک تلطیفی و قبضی واردر عسیرله وانتصاب نفسه نافعدر جراحتلری الا فرکجه اصبر اغریسدر لری  
بتورر و یا بسدر و منانه ده و بوکر که اولان طاشلری پاره لر و یلری عینردن هبی دیک اولور  
جفا طاغیدر و فائده ایدر کک کسرا و یا معروفدر ثایند مارو یا بسدر بری دخی قردر سیاهی دخی بولور  
لوخسه عویطلر شربت ایلک قیناد و یا بچک اعلادر بللری رد ایدر اما براماز در معلوم اولسور  
کوتنه اولان لطف بونده یوقدر لکن بونک خفقان نفی واردر قردلری بوکریا نک معده یه قنطر یاغی  
قتل ایدر کات ترکیبی منتر و حدیث شریفه الکاه من المذ و ما وها معده کیدر یعنی تجدد لکن  
شیفاء العین واردر و لشدن منترک من اولماسی الکما ذین بتد و کیدر اول بلادرده اول معده یه  
اکلنده قطعا نفع یوقدر زرا غلیظدر سودای امراض احداث ایدر بو و شبیت بولوب اول کک  
قدراشیا یوقدر خصوصاً انواعی یوقدر بعضنده سمیت دخی واردر طوکه سنی ایجاب ایدر بو  
ایوی اچرزی زیاده قرنی اولوب باری سیاه اولانده اکل ایلک ده خوف واردر که فلج و سکته و قولنج حاصل اولور لکن صوبی کوزه اعلا ایلک دخی آنک طوکه سی و اول  
جلا و برر منترک ریاحی شراب صافیدر ایچین یا مک کر کدر کبر برک اول یقندنک خواصده  
ثایند مارو یا بسدر محلل و مقطعدر نوحا جلاسی واردر میشنک اول ککریا نک حقه  
غدا سی ازدر تان سی غدا و برر قوروسی فلجه و او بوشمه فائده ایدر اقلی سیاحده دد مثلاً  
طلاغه و ربیو انفعدر اخلاط غلیظه یی سخر اغ ایدر حامی و اسونج و فلیمنک و فرانس  
لری قتل ایدر خصوصاً حب القرق و یلانر که انسان بلیو یوقازنه و یلانر بونک بعض برلر  
بسدن رعانی قاطعدن شیشکر که استیدن اولان نافعدر و صداعک حاز اولان فائده ایدر اغرده اولان سلخه فائده ایدر و او یقوا



و مندی اقد و غنی کبر  
 مرضه نافعد و مندی  
 اوله مس فانی کرسول  
 نافعد هرزدن  
 و فله و احنا فله  
 و جمع نزلاره و صولیه  
 و طبعی حار با بسدر  
 دینه فلان و فله کبر  
 باقی کبر و فله کبر  
 طو شفق و فله کبر  
 انقون کور طبله کبر  
 و فله و فله کبر  
 و فله و فله کبر  
 و فله و فله کبر

کتشی اوله اخراج ایدر اگر صوابله و سرکه ایله مضمضه ایلسازدیشلرک  
 و اغزک اغزلیرینه فائده ایدر **کرس** اولیده حار و ثابته یا بسدر نفی  
 تحلیل ایدر و درله در وجعی تسکین ایدر و اغزک قوقوسین تطبیب ایدر  
 صرعه قطعا برآمزد بلکه بخرد و او کسورکه فائده سی واردر جگر  
 و طلاعه و بوکرکک اغزینه و استسقایر و عسر بوله فائده ایدر و  
 مثانه دن طاشلری پاره لکه عورتله ضرری وارد زار ایدر و کچون  
 او غلاتی دو شورر و طشی تحریک ایدر جماعه قوت ویر **کلیه** تورکیسی  
 بوکرکک طبیعتی پیوسته مائله و خلطی برآمزد و مرضی بطیبه ایوسی  
 او غلاق بوکرکک **کرس** ترکیب طاق و او ردک جگریدر و بوجه دن  
 کر نکلک جگری بونوب پاک اولدوقده دشارک نیکی اولوب صبر لسه  
 سر مکله و جعن ساکن ایدر قوطون کلب جگری صرع دایمه مبتلا اوله  
 یدر لسه خلاص ایدر **کرس** ترکیبی کشجدر بارد و یا بسدر اولیده  
 قهقی وارد و ثابته بقی اویشدر و او جماعی تسکین ایدر استی شیشدر  
 و خازیری تحلیل ایدر و معد که حار اوله قوی ایدر و خفقان حازه بر  
 نفع و برر خصوصاً معدده طعام آکشی سه یک ایله دفع ایدر مصروعک  
 طعامنه جرق قویوب یدر لره نافعد باش دوغک کوز قرار می اچون  
**کتری** ترکیبی مرودور بارد دره اولیده یا بسدر ثابته  
 قابضدر بولی حبس ایدر و موادی تسکین ایدر صفراوی و عطشی  
 زایل قیابوب معدی قوی ایدر فی الجمله مبارک میوه در **کرس**  
 ترکیب پاچه درغاسی لنج تولید ایدر لکن فضولی قلیل ایدر و او کسور  
 مفیددر و مضمه صالحدر **کاکوبخ** مشهور و ثابته بارد و یا بسدر  
 خاصه ده عنبالثقلب دن قویدر خاصیتی برقان و ریش مجاری  
 بولی پاک قلدور ربو و عسر التنفسه و صلابت بواسیر  
 نافعد **کبابه** مشهور و ثابته حار و یا بسدر محلل و ملطفدر

جگره

و مندی اقد و غنی کبر  
 مرضه نافعد و مندی  
 اوله مس فانی کرسول  
 نافعد هرزدن  
 و فله و احنا فله  
 و جمع نزلاره و صولیه  
 و طبعی حار با بسدر  
 دینه فلان و فله کبر  
 باقی کبر و فله کبر  
 طو شفق و فله کبر  
 انقون کور طبله کبر  
 و فله و فله کبر  
 و فله و فله کبر  
 و فله و فله کبر

جگره و بوکرکک سق اولسه اچون و مجاری پاک ایدر و مثانه و بوکرکک  
 طاشلری پاره ل و صوتی صافی ایدر اگر بلغدن بوغازده خشونت و الم  
 اولسه بیاض شراب ایله قینادوب صباح اچلسه نافعد اگر چه مثانه  
 ضرر در لکن اصلاحی مضطکی ایله در **کرس** نوع اخردر لکن بوندن  
 مراد لهنه در مقبولی نبطیبه اولیده حار و ثابته یا بسدر مفق و ملاتی  
 و محلا در نفی قویدر رعشه اچون نفی واردر اثناء شرابه اکل اولسه  
 سرخوش ایلر عصا سنی بور و نه چکسه لر راجه سن ووه رمین نافعد  
 قوطون کلب صرد و غنه ضما واکلا و نافعد معدیه ضرر در کثرت اکلنه  
 پریشان واقع لکر کورمک اولور کوزه ضرر در بخار و پرور اصلاحی  
 سمن و نیک در **کرس** ترکیبی کونلکدر ثابته حار اولیده یا بسدر  
 بلغی خالره اعلا در دو ستطار یا کیدر اچون موافقدر باش جراحتی  
 اوکالدر صاحب زخیر که بلغدن اوله مرهانی و زعفران ایله معاشاف  
 ایلک نافعد **حرف الاام لسان ثور** حرارته و برودتن معتدلدر نوعاً  
 حراری وارد و اولیده رطب و ثابته بارد در لعوق اولسه و غلجقلر  
 اغز لرنه اولان سولجیلر فائده ایدر خصوصاً اغزه یانق اوله  
 بلکه محرق اوله طلی خود قوی ایدر خفقان و توخسه و سوداوی مرضه  
 و او کسورکه نافعدر سگرایله اولیجی مزایده مبارکدر و نافع اشیادر  
**سان المحل** ترکیب سکر لوبه پراقدر بارد و یا بسدر قابضدر قانی قطع  
 ایدر و سیلاننی منع ایدر حرق التاره و شراب و جهر بر فائده ایدر  
 خصوصاً برامز چانله و مار فارسیه ضما اولسه دفع ایدر و بقی ایلک  
 مفیددر داء الفیل منع ایدر و رمد و نفت دموی به نافعد و ورتی  
 جگره اولان سق لر اچون بر مشهور عشبدر **لویا** بوکرکجه در  
 یا بسدر بونده رطوبت فضلیه وارد و غلطی رطب بلغی اکلنه  
 نفخ مقرر در ادمه بهرود و شلر کوسر کوسه و آق جگر ایدر و طشی  
 ادرا ایدر اصلاحی فلفل و قوز و سرکه و خردل ایله در **لوز** باد مزه و طبعی

الکراش  
 صلیون  
 کشور  
 یعنی هاو و ویرجکی  
 دیدکاری مبارکدر

و نارسخ



معتدل در رطوبت و مائلا آجسی دارد رطوبتی ادرار ایدر غدا نیتنی قلیل در  
 لکن نفعی و جلاسی و تنقیه سی دارد و طنوسی بومک کوراک ضعیف در  
 آجسی یوزده اولان چغندر فائده ایدر شرابون اول التي دان آجی بادم بین  
 آدم مست اولن طنوسی دمی سمریدر او کسره و جکرسه سنه و طلاغه  
 مفید در آجسی دخی نر یاده نافعدر لکن هضمی مشکدر اما جند الخلط در  
 آجسی بکر کاری و قارغی پاک ایدر و طاشترین پاره **له** **لبن** سود در فضلی  
 عورت سودیدر زیرا بجمکله صرعه و تکمیل ایله کوزه نافعدر هر حیوانک  
 مروت حتی که انسانک زیاد اوله سودی یراندر انسانک مسکون لبن بقر  
 و لبنک مائتی حار در تلطیف ایدر بیدر و پاک قلیجدر و لدغی بوقد المیتون  
 ایله ایچله صفای محرقه و سودای اسهال ایدر لبن حامض بارد و یابسدر  
 تازه سود بارد و رطیدر بعضی حار و رطیدر و مشام و سود کیموسلری  
 تعدیل ایدر و قوی ایدر و بدنی قروح باطنیه دن پاک ایدر و منی زیاد  
 ایدر و قوت جماعی تحریک ایدر بومعنا لبن حامضه دخی وارد و حتی هضم  
 قریبدر امرجه یا بسه یر موافقدر اگر معده ده صفرا اولر سه بلغمه ضرر  
 ایدر زیرا حرارت لری قصیردر اما پیرله ترطیبایلد و کچون غسل ایله پاک  
 اعلا در البته سود نقا خدر مکوننده لره اغوز بطی لانهضامدر و ردی  
 الخلط در اصلاحی عمل ایله در هر سود یراندر احتشایر سده ایدر خصوصا  
 سده جکرده اوله الاد و سودی عکسیدر سده اچر واستسقایر نفع ایدر  
 و سود نیان یا بسه و بواسیر علامیدر لکن دیشاره ضرر ایدر و دلاک ایدر  
 ماصلی دیشه و دشانته و سکن و باش اغزیسی اولنله و باشی و نلره و قولا  
 کور لینه ضرر در اکار ی ظلت بصری مورثدر او کسره و نفث دمه و سکه  
 دوه سودی نافعدر خصوصا طلاق بر کلکته زیاد مبارکدر و سودین  
 جرق ایچک کهله پیدر ایدر سکر ایله لونی خوب ایدر و بدنی سمریدر آمیدی سود  
 مائیت و جنبیت و سمیت در مرکبدر دوه و بقر و کچی سودی رقیقدر و مائیتی  
 هوقدر اشک سودی شول دوا در که و رملو او کسره نافعدر ذات الریه و سلونی

التي نفع

انسان  
سودی

اوله زیاد

اوله زیاد مبارکدر بوفقی کدم تجربه ایدر جوق نفعین کورده  
**لحم** معروف در فضلی کچ قویون انی در و کوجک بوزاغیدر بصم  
 اوغلاق انی نافعدر فضول جهمند اوغلاق افضلدر و هر نوع حیوان  
 سیاه اولیچن انک انی لطیفدر هر حیوانک ارکی و سمنی اعلا در ارق  
 و باشل اولان یراندر قزل انکه سمنی قیونک انه غایتله لطیفدر  
 و خفیفدر کچی انی بیوسته غالبدر و هضمی عسیردر دوه انی غلیظه  
 الفدا و عسیر الهضمدر قزدر طوشن دخی کزاک حار و یابسدر قویق  
 یاغی رطیدر برغدادر که بدنه تقویت و یرر قریب الاستحاله در بریانک بستی  
 غالبدر یعنی سنک رطوبتی زیاد در و ایچ یاغی و شرجه یاغی بارد لردر  
 قریق تلین ایدر و غدا سی قلیدر صفراي مزاجه اثریشوب قاون چکر دکی  
 ایله مخلوط اولور سه پاک اعلا در حرور المزاجه یا زاولنده و بهار لرده  
 ضرر و یرر موافقدر اوردک انی کثیر الغدادر و مرچند طاوق قدر و لمن  
 صفراي ترکرا و یوز و جزام و داء الغیل و طلاق اولغه باعث اولور و غلیظه  
 اتدر بومعنا لوتولدر ایدر بیان صفری و قویخی و بیان اشکی انی غلظت لری ایله  
 سریع الاغدادر خنر نرا فی العیاذ بالله تعالی سیرج الانضمام در و کشیر  
 الغدادر و لکن خلط المزج تولد نر بادیدر **لا دن** نایند حار و لیدر یا بسدر  
 لطیف و محلا در و منفعیدر علل ار حامه شیاف الحکله نافعدر قنترک  
 دو کله سنی منع ایدر یوکی بتورر و شول چمانلر که او کلز اوله مرهم اولنسه  
 او کالدر **لاک** نایند حار و یابسدر استسقایر و خفقانه و یرقانه و درد  
 کبد نافعدر سده جکری اچر معده یر قوت و یرر کبد و سعاله نفعی وارد  
 معجون لک سعال مزمنه اعلا در شربی بر مثقالدر طلاغه ضرر در اصلاحی  
 مضطکی ایله در **لؤلؤ** انجودر ایوسی بیاض اولاندر و دلوکی اولیاندر  
 ملطقد و خفقانی و درد دلی کیدر زرخ صماغ و قساوت اچون خیلی  
 تفریحی وارد و نفث دم اچون ابکی قیراط مسحوقا و مصغولا استعمال  
 اولنسه مبارکدر مثانیه ضرر در اصلاحی مرجان ایله در **حرف المیه**



**مصطكى** ساق در ثاينه حار و يا بسدر كونه كدن زياده محلل و قابض در  
 بويله ايكن تليينى واردر بلقي يقى ايكن و تليين ايكن چيكنك باشدن بلقي  
 جذب ايكن پاك ايكن او كسور كه وقان توكرمكه فائده سي واردر معدني  
 خود قوي ايكن قوت ويرد كونه طاعين و صافز قريك ايكن و كرمك ايله  
 رياحي پريشان ايكن و بلقي زائيل ايكن اوج درهمي مسوقا استي صوايله ريقا  
 استعمال اولسه ايكن اوج مجلس عمل ايكن لكن محرور المزاجه ضرر در **مغاث**  
 انار كوكه مشايه در هندون و بغدادون كلور برد وادر **ثالثه** حار  
 و ثاينه رطوبه مقوي در اعضا سمنند و قوت جماعي محرر در **صلح** مله  
 اولنان اندر انيسي در **ثالثه** حاردر يلكري كساييد و اخلاط جامد زائل  
 قيلور يا نمشي ديشري پاك ايكن ملح عدله استعمال اولور سه لوني  
 خوب ايكن و فضولي سهال ايله اخراج قيلور طعامك اخذ ارنه ملح محرر  
 تيز اندر و معين اولور وادويه مسيله يه الحاق اولور سه سودايي قطع  
 ايكن ملح اندر اني خاصه بلغم خامي قوت ايله سهال ايكن قره طور بودكي  
 اولنان كيفيات اغلدر **ملوخيا** مصره مخصوصه اوليد و باره و ثاينه  
 رطوبه جرك سده لرن فتح ايكن **شمش** ثاينه باردر و رطوبه جرك  
 ياغي حار و يا بسدر بواسيره فائده ايكن بوذرد الوتك خلطى سريع  
 العفوندر مبلول عطشي تسكين ايكن معده يرمو افتدر في الجملة شفا لور  
 لطيف و نافعه نازه سي جوق يكدن خال حاصل اولور **قوة** عربستانه  
 مخصوصه ايوبي يند اولور غايله خرده در كثر اكلند سده لواش  
 اولور و معده ده ثقييل اولور صفرايه و بلغم بحسب المزاج نافعه حرقت  
 صدره و بوغازه اعلا در مني زياده ايكن بوكر كره صفا سدر بولي درار  
 ايكن **مايش** تركيبي فيك و فراح ديرلر قبوغي چقا مشي بيوسته مايه لدر قيني  
 چقمشي رطوبه و بيوسته معتدل و خلطى محمود در مشتند بقله كني  
 عسرا خدري بوقدر بونك دني نفعي و جلاسي واردر و بقله جرمه ندر  
 لكن بونك نفعي كندر اصلاحي جزئي عصفوريله بشور مكدن اعضا ده

اغري

اغري اولسه يقى بليك ايله دفع ايكن اگر اعضا بدنن ايرلسه بكن ايله  
 بونك او تني خلط ايلسه لروبي ايدوب چيقي في الحال يرينه قوسه لرو  
 وجمعن دفع ايكن اما جماعه ضرر در **نرخوش** تركيبي صبحان قولانغير  
 ثالثه حار و يا بسدر لطيف و محلل و مفتخر در درد سراچون و قلع چون  
 صوايله قينا دروب غرغره و يرلسه موادي تنزيل ايكن و عصبه قوت ويرد  
 و دماغه اولان رطوبلي زائيل پاك ايكن مثانيه ضرر در اصلاحي بقله  
 الحما ايله در **مسك** ثاينه حار و يا بسدر مقوي دماغدر و معتدلدر  
 رطوبت چشم چون كحله داخل اولسه زياده نفعي واردر معاجين و اشري  
 ايله يك قلبه قوت ويرد خفقان باردر نافعه در و تزيات سموماتدر  
 خصوصاً بيش و انك مثالي ايله اوله لكن دماغ كرم چون ضرر در اصلاحي  
 كافور ايله در **موميا** ايكن نوع در بروعي حكما سلف بني آدمي كفتلوبي ترسيه  
 ايلشاردر مصر كجميع مغاره لرنه ملودر بر قسيمي دني معده يندر  
 بيشان و نيشاورده اولور كه باب مقوله سيدر ملوك كغيري كسندر  
 آزمالك اولور لور **ثالثه** حاردر محلل و ملطفدر اورام بلقيته يرنافعه در  
 تحليل ويرد قرق و منق و ضربه و سقطه چون ايجور يلو و روفن ساده  
 ايله ضما د اولسه لكن دفع ايكن معدني موميايي بر خرو سك اياغن  
 قيررب بر قيراط ايجور سه لرن في الحال پور و حركت ايكن و بوغز لسه  
 مكور عظامك بچينده موميا داخل اولدغي كور يلو بو فخر كنم كوردم  
 و بوغازه و رم و حناق و طمع اولسه ايكن قيراطن سر كچين و رت طوتله  
 ازوب غرغره دن صكن بوقسه دفع ايكن سعال چون عتاب و آب  
 كشك جوايله بر مقدار بادام ياغي خلط ايدوب ايجور سار و اوزرينه مرهم  
 قيروطي سورلسه نافعه در مثانيه و غريب صوقد و غنه ملا اولسه زياده  
 انفعدر **حرف النون نخيش** زرين قد صدر كوكي موادي قيرنك جذب  
 ايكن بالخاصه و تجويف ايدوب جلا و پرور يا فيكه زرينك اولور  
 ياسمن ياغي كيدر اما ضعفور بونك ياغي بوزده اولان چغدي و قزل

مزرخوش غلط  
 مشهور بالقي اوتيد

حاعيران كورده  
 وير جيني و خراسان  
 كلفور استعمال اولور  
 بر صرو اغا جدر

زهرندن نخ







اولان

معلوماتی

حق سبحانہ و تعالیٰ

تعالیم رسته نکه

اختیار اید، رزیا خود  
دواء مفرد ک حرمیون







اون درهم سیر خشك آلتی درهم امبربارس اوج درهم ترمندی اون ایکی  
 درهم مقدار سنانك جو پلین ابرتلیوب شیر خشك ایله برصق بر بغلیوب  
 ساژاد و تیر بومز کوره ایله بر کجه کامل اصلد با برت سی بر مقدار حرکت ایتدور  
 چنانچه ایکن قرش درپ و سوز بر نیم کاسه دخی ایچه لرتام اولور اول کون  
 و ایکنی کون ایچن رعنا مغلاب اولور اوچینی کون ایچن اعلا ملین در بوندک  
 ایوملا بر شربت اولز کرک خسته و کرک اصحا استعمال ایلسه لرجا بزدن  
 نفعنه نهایت یوقور **نقوع الحامض** یونک فائده سی کذلک تبرید و ترطیب  
 و تصفیه دم و تنقیه اخلاط و تفتیح سگدایدن و صفرا ی اسهال ایدوب  
 قطع ایدوب و عطشی و تبرید ایدوب مضمض و عتاب هر بوندک او زردانه  
 اجا صکاریدی دانه ترمندی اون درهم نیلوفور درم زهر بنفسج  
 اوج درهم منوال مشروح اوزره اصلدوب ایچه لرتام **نقوع مسهل** یونفونک  
 فائده سی صفرا و بلغمی اسهال ایلکدر مثلا نقوع خامضه یون درم هلیج  
 اصفر ویش درم بذر هند با ویش درم زهر بنفسج قوب اصلدوب و سوز  
 یگری درم عسل خیار شنبه و او توز درم سکر و نصف درم راوند  
 و بر درم ترنجبین و شیر خشك و بر درم روغن بادم قوب ایچه لرتام  
 بلغمی و صفرا ی اسهال ایدوب دفع ایدوب **سکر** برایکی نوع مطبوخ  
 بیان ایدو که علامه تقدیم اولنان اشیا دندن مطبوخ ایله مغلاب  
 فرق بود که مغلاب ملائم ناوله جزئی قینا یوب عمل اولنان در مطبوخ ایسه  
 یگری دانه مرتبه قینا یوب و تریه دیر **نقوع اخر** یون ترکیبه نقوع مسهل دن زیاده  
 یگری دانه سبستان یگر دانه هلیج کابیلی و یگری دانه چکر کی چقش قزل  
 اوزره و اون بش درم هلیج اسود و ورت درم خطمی و امبربارس قوب  
 اصلدوب **سکر** اعلا بشوب و معزوب ایچه لرتام نافع **نقوع دیگر**  
 سودا یی اسهال ایدوب غدام و هکة و زرق ایچون و اخلاط محرقه بلغمیه و سودا  
 و تیه آجراچ ایدوب هلیج کابلی که چکر کی چقش اوله و هلیج هندی هر بوندک  
 اوز درم نسفا یج و سناء مکی و افیمون و لسان ثور و استخولوس

بر نیم کاسه مقدار ایچه لرتام  
 ایکنی کون کذلک بر نیم کاسه  
 ایچه لرتام کون بر خوج فرشت

تکین

بش درم سنانك

یکری دانه زرد الو

اون نثر  
 ترمندی اون ایکی  
 درهم مقدار سنانك جو پلین  
 ابرتلیوب شیر خشك ایله  
 برصق بر بغلیوب  
 ساژاد و تیر بومز کوره  
 ایله بر کجه کامل اصلد  
 با برت سی بر مقدار حرکت  
 ایتدور چنانچه ایکن  
 قرش درپ و سوز بر نیم  
 کاسه دخی ایچه لرتام  
 اولور اول کون و ایکنی  
 کون ایچن رعنا مغلاب  
 اولور اوچینی کون ایچن  
 اعلا ملین در بوندک  
 ایوملا بر شربت اولز  
 کرک خسته و کرک اصحا  
 استعمال ایلسه لرجا  
 بزدن نفعنه نهایت  
 یوقور **نقوع الحامض**  
 یونک فائده سی کذلک  
 تبرید و ترطیب و تصفیه  
 دم و تنقیه اخلاط و  
 تفتیح سگدایدن و صفرا  
 ی اسهال ایدوب قطع  
 ایدوب و عطشی و تبرید  
 ایدوب مضمض و عتاب  
 هر بوندک او زردانه  
 اجا صکاریدی دانه  
 ترمندی اون درهم  
 نیلوفور درم زهر  
 بنفسج اوج درهم  
 منوال مشروح اوزره  
 اصلدوب ایچه لرتام  
**نقوع مسهل** یونفونک  
 فائده سی صفرا و  
 بلغمی اسهال ایلکدر  
 مثلا نقوع خامضه یون  
 درم هلیج اصفر ویش  
 درم بذر هند با ویش  
 درم زهر بنفسج قوب  
 اصلدوب و سوز یگری  
 درم عسل خیار شنبه  
 و او توز درم سکر و  
 نصف درم راوند و بر  
 درم ترنجبین و شیر  
 خشك و بر درم روغن  
 بادم قوب ایچه لرتام  
 بلغمی و صفرا ی  
 اسهال ایدوب دفع  
 ایدوب **سکر** برایکی  
 نوع مطبوخ بیان  
 ایدو که علامه  
 تقدیم اولنان اشیا  
 دندن مطبوخ ایله  
 مغلاب فرق بود که  
 مغلاب ملائم ناوله  
 جزئی قینا یوب عمل  
 اولنان در مطبوخ  
 ایسه یگری دانه  
 مرتبه قینا یوب و  
 تریه دیر **نقوع اخر**  
 یون ترکیبه نقوع  
 مسهل دن زیاده  
 یگری دانه سبستان  
 یگر دانه هلیج کابیلی  
 و یگری دانه چکر کی  
 چقش قزل اوزره و  
 اون بش درم هلیج  
 اسود و ورت درم  
 خطمی و امبربارس  
 قوب اصلدوب **سکر**  
 اعلا بشوب و معزوب  
 ایچه لرتام نافع  
**نقوع دیگر** سودا  
 یی اسهال ایدوب  
 غدام و هکة و زرق  
 ایچون و اخلاط  
 محرقه بلغمیه و  
 سودا و تیه آجراچ  
 ایدوب هلیج کابلی  
 که چکر کی چقش  
 اوله و هلیج هندی  
 هر بوندک اوز درم  
 نسفا یج و سناء  
 مکی و افیمون و  
 لسان ثور و استخولوس

هر بوندک

هر بوندک بش درم قزل اوزره و بذر شاه ترچ و عرق السوس و بذر هند با  
 هر بوندک اوج درم بذر کشوت بر درم ورد احمر و بذر رازیاخ بر درم  
 جمله دور تیز درم طتا و صوده ربعی باقی قالینیه قاینیه بعد سوزوب سکر  
 یویش درم عسل خیار شنبه و ترنجبین و اون سکر درم سکر قوب و سوز  
 بر قاج درم باد و باغی دخی ضم ایدوب ایچه لرتام **نقوع اخر** برایکی نوع قیل و حقنه  
 بیان ایدو که خاصه سی طبیعتی تلین ایلکدر خصوصاً محرور المزاج اوله  
 سکر احمریش درم ملح بوسه بر درم سکر عسل ایله قوامه کتوب اجزای  
 قوب صرحه بر منق قدر شافرا ایدوب روغن بادم ایله یا غلیوب کتوره لرتام  
**نقوع اخر** اولکیدک افریدون زهر بنفسج و سنامکی بر درم یورق و سقمونیا  
 هر بوندک ربع درم سکر احمر و عسل کفایت مقداری لازم و کما سبق **نقوع قیل**  
 قیل دخی که بلغمی اسهال ایدوب شیم خنظل و یوزار منی و سقمونیا هر بوندک ربع  
 درم عسل کفایت مقداری **حقنه لینه** سبستان او توز دانه زهر بنفسج  
 و بذر خطمی و اب کوی و شعیر مقش هر بوندک بر اوج عرق السوس و پازی بر  
 مقدار جمله قینا دوب و سوزوب اون درم فلوس خیار شنبه و یویش درم  
 سکر و شیر و بر درم یورق قوب عمل ایدوب بر مقدار زیاده جه عمل ایلسون دیر  
 ربع درم سقمونیا خلط ایدوب لرتام **نقوع اخر** سبستان او توز دانه زهر بنفسج  
**نقوع دخی** پاز و صوفی قیندک کفی النش اوله التمش درم الوب سبق ایدوب حقنه  
 نک اجزاسن داخل ایدوب و قینا دوب عمل ایدوب **نقوع اخر** کلک و لکیدک اجود  
 دره و مبارکدر پازی صوبیکه قینا مش و کفی النش اوله یوز درم الوب بسفا یج  
 و سنا و قنطریون هر بوندک التمش درم جمله تمام قینا دوب و سوزوب فلوس  
 خیار شنبه دن اون بش درم قوب و ازوب بعد یدوب درم زیت خار و اون  
 درم عسل و اون بش درم سکر و ربع درم یورق و محوده قوب احتقان ایدوب  
 بلغمی نایل ایدوب استسفا یج ایدوب و وجع طهر نافع **حقنه اخری** بر نوع  
 لطیف حقنه دن اولکیدک احد دره و اعلا دره قولنج و ریجی چنر هایت یسه  
 اولکی بر زیاده اولنان با یونج و اکلیل الملك و طوراق اونی و بذر کرفس

لینه



و سراز یا بحدید بوا انواعک هر برنک بر راجح داخل اولور خیلی لطیفه دره  
**تعلیم رابعک سفر تا نیستنک باب رابعی شول مرضی بیاننده درکه**  
 بر عضو مختص اوله و اول مرضنک سبیلوی و علا متاری و معالجه لوی  
 بیاننده در جمله دن ابتدا ایلد و کنز امراض دماغیه بیاننده در آمدی مزاج  
 حازک علا متاری بدن فقی قزوی و او بجز سزلق واقع اولوب اضطراب و  
 تشویشنده و افعالند خفت مشاهده اولمقدور و نیز تیز فاقیق و کثرت  
 کلامه مشغول اولق و کوز قرار مق و مبردات ایله فائده لثمک و مستحبات  
 ضرر کور مکمله سی حرارت علامتد بید مزاج باردک علا متاری بدن صوفی  
 اولق و کسل اوزره اولوب سست اولق و تنبذک ظاهر اولمقدور و مخصوصا  
 تخيلات اوزره اولوب بوزینک و کوزینک اقلقی جوق اولق و مستحبات  
 ایله فائده لنوب مبتداتن ضرر کور مک بوجه سی برودت علا متاری دره  
 اگر طوبت غلبه ایدرسه کسل و نسیان و غلبه نومز ایله ازده اولق مقدر دره  
 بوی غلبه ایدرسه بوزینک د لکرنک قورولغی زیاده اولوب هم غالب  
 اولمقدور و اشیاء رطبه دن فائده ایدوب بلکه رطب یا غلایله یغلیق زیاده  
 فائده ایدر امزجه مرکبه نک علا متاری ایکی مزاجک علا متاریک متزاجیدر  
 اما مادیر نک علامتی صفر ثقلت و بر مکدر و خشونت و حرقت شدید ایله  
 زیاده او یثقلق پیدا ایلکدر و بوزک کوزک صارولق و اغرک جلیغیدر  
 فائک ایسه علامتی زیاده ثقلدر و ضرب شدید دره و شرابینک هم شیشکی  
 و قزرمغیدر و یوزده و کوزده طهر لر طولو طولوا و لمقدور بلغرک علا متاری  
 فاتی زیاده ثقلدر و نوم ثقلدر و انک ککشلکیدر و طول مرضدر و  
 زمانی ممتدا اولوب جوق اولمقدور بلغرک علا متاری فاتی زیاده ثقلدر  
 و سود انک علا متاری ثقل از اولوب و فکر فاسدا اولوب و سواسی جوق  
 اولمقدور بوزک و کوزک لونی قزمتق اولمقدور و بومذکورات امزجه  
 عارضه علا متاریدن شدتک و معالجه مباحثه ایدر **تعلیم رابعک**  
**سفر تا نیستنک باب خامی انواع صداع دن صداع حار و ساذج**

بیاننده در  
 در بعضی مرضی فندی ایلد  
 در بعضی مرضی فندی ایلد  
 در بعضی مرضی فندی ایلد

بیاننده در اقل صداع یا حار یا بارد اولور بوا یکی دخی یا ماده ایله اولور یا ماده  
 سز اولور ماده سز سوء مزاجدن عارض اولان صداع حازک سبیلوی عارض اولور  
 یا خود حار و الر اکل ایله دن اولور یا کونشک حرارتنک یا استی تمامه و یا  
 اتش یا نند جوق او نور مقدر و یا کوزل رایجه لی نسنه لر جوق قوتقدن اولور  
 مسک کی یا رایجه سی کر بر نسنه لر قوتقدن چند بید سترکی و جوق سولکدن  
 و یا غرققدن اولور و غضبندک دخی اولور علامتی مزکور سبیلوی بالفعل  
 موجود اوله یا خود کچمش اوله عطش قوی اولق و یا ش محکم استی اولق و اغرک  
 نک از اولق و بورقیدلی یا بس اولق و بارد نسنه لر خوش کلام و بنضی متواتر  
 و بول و براز معتدل اولق و قولقدن کور لاری و فکرده خلل اولق و یقوسزلق  
 و صوق نسنه لردن منتفع اولمقدور علا جی شرابا جاص و قزرمغیدر و شراب  
 لیون هر قنقی سی اولور سه نیلوفر شراب ایله یا خود بنفشه شراب ایله ایجه لر  
 و باردیر لرده او توره لر و یا شنه کل صوفی ایله سرکه سوره لر اگر صاحب صداعک  
 ایکی الزین و ایقارین اووب و دو که بلدو کی قدر استی صوابچه وضع اتسملر  
 زیاده نافعدر و بومصداع حازک خلیفه علا جی نندن اقراص مشکله ماء  
 ورد ایله مل ایدوب الننه سور مک مسکن و منومدن و صداعه فائده ایدر  
 قچنکه صداع مشددا و لسه دکه بر علا جیه تسکین اولسه غوفدر سرسام  
 حازه مؤدیر اول وقت طبیعتی حقیقه لینه ایله اسهال اتمده مبالغه  
 ایدر لراستی بکلردن و معجونلردن و صوغان و صرمساق یکدن احترازا ایدر لر  
 ترویج الارواح صاجی عبداللطیف تبریزی صداع مزبورده افیمون و افیون  
 قوتقی بن نجر اتم بوندن انفع نسنه بولدم دیونقل ایدر و بومصداعک  
 صاجی ساکن اولوب و راحت اولق و قلت کلام و تلبین طبیعت اتمک کرکدر  
**باب سادس صداع بارد و ساذج بیاننده در ماده سز سوء مزاجدن عارض**  
**اولان صداع باردک سبیلوی بارد نسنه لر یکدن اولور قارلی و بوزلغوش**  
**آبلر و صوق صولر ایچک کی و صوق هوا طوفقی کی و بالجمله اشیاء بار دیه**  
**ملاتی و لمقدن اولور علامتی باش برودت اوزره اولق و ثقیل اولق و اغری**

و یا هو انک حرارتدن

زیر امراض فندی ایله  
 نایل اولور و مثلی ایله  
 زیاده اولور

و امتحان







حمامه کرم کدر علامتی باشد قتی غرق و نفیض اولقدن و اغریبی کسه طرفین  
 مایل اولق و یوزده و کوزده همت اولق و نبض بطی اولق و قاروره بیاض و بولا  
 اولق و اغریز و یوزنده رطوبت اولق و خواصی مکدر اولق و باشنه استی  
 نسنه لور سه لر خوش کلکدر علاجی اولا بلغمه نفیض و ریجی شربلر و مغلا بلر  
 استعمال اولنه که صداع بازده مذکور در بعد بلغمی اخراج اید لر قتی ایله واسطه  
 ایله و اطریل صغیر و کابلی متراسی استعمال اید لر و غذای تقیل ایدر اجله  
 صبر اید لر صوق مواجی کردن و نخه اولقدن و هر صوق نسنه لردن و سود  
 و بالقی یکدن صغیر لر بعد التقیه پایا دیر و اکلیل الملک و مرزنجوش و طوراق  
 اونی هر برندن بر طوتام آلب بش رطل صوابله قینادوب و سوز و بیهوشی  
 ابرقی ایله باشنه دو که لر یا خود بر سنگرو یا بر نزاله باشنه استجمله قوی لر  
 تکرار تکرار و کندوسی حکم سنی ایدر بر باره بزه قویوب بعد التقیه قوقسه  
 افسردب دماغی پاک ایدر رطوبت زاید تخفیف ایدر و باشنه قشوط و  
 وافرجه قدر رقی غایتله نافعدر و بالجمله صداع بارده مذکور اولان علا  
 جاری اید لر جمیع بر کانا فعدر غفلت اولغیه بواسل صداع زیاده مزمن  
 اولسه مخوفدایم کورایلر العیاذ بالله سبحانه و تعالی لقوه و صرع و فلیج و سکه  
 ایلر کرکدر که بومرده اهل و نکاسل اتمیه لر اگر ابتداءه علاج ایلر لسه اسانقله  
 دفع اولور و الا منکره عسیر اولور شیخ قانونده ایدر که باشد دایا ثقلت ماده  
 اولقلغه دلالت ایدر و لکن صفرا و نه نک ثقلی آزا اولور و سودا و نه نک  
 زیاده اولور و یوستی اکثر اولور و دمویده ثقلت ایکسندن اشدا اولور  
 بلغمیه نک خود ثقلی جمله سندن ارتوق اولور و یوزده داکلرند رطوبت  
 اولور **باب ثالث صداع سوداوی بیانده** در اما شول صداع که سودا دکن  
 اوله سببی باشک طریقی سودا ایله طولقدن سبب سابق سودای تولید  
 ایدر بلغم غلیظ غدالری جوق یکدن مرجک و بوکرجه و بقله و صغیر آتی کبی علا  
 بدنی خفیف و یابس ورنکی کورم مایل اولق و او یقوسزلق و وجع خفیف  
 اولق و جوق فکر لرا ایلکدر و عطش و التهاب از اولق و نبض ایجه و بطی

اولی

اولق و قاروره آق و رقیق اولقدن علاجی اولا استخوطوس و شراب  
 استخوطوس ایله سودا ویر نضج و یروب بعد سودای اسهال ایدر مطبوخ  
 اقیهون ایله و یا مطبوخ سنا ایله و بسفایج و سنا مکی معجون بیه لرد فعاتله  
 مزمن سوداوی و بلغمی صداع ایچون غایت نافعدر و دافعدن آق شمس الذین جفندن  
 مجز با تدریج سنانک ایوجه سین آلب ضعفی سکا ایله معجون ایدوب  
 غیر نسنه قتیوب هر کرم ایکی اوج درم مقداری بیه لر عجایب نافعدر  
 جمعی سودای تولید ایدر بلغمی نسنه لردن حذر اید لر یا صدمه و مرجک  
 و بوکرجه کبی و حمامه کروب باشه ایلجی صوقیر لر و یا بونج و اکلیل الملک و بار  
 ریجیویری طتلر صوابله قینادوب و صوبنی باشنه استجمله نطول ایدر بالقی  
 ایدر مزمن سوداوی صداعه خردی قارورب باشه اوردم و یا غن دخی سوردم  
 خلاص یلر ایدر صداع مزمن ایچون خردل استعمالنک طریقی صداع بارده و ساز  
 جد و ذکر اولمشد اول محله نظر اولنه **باب رابع صداع ریجی بیانده** در اما غلیظ  
 ریجی اولان صداع سببی اولدر که ضعف و حرارت غلیظ ماده متعلق  
 اولقله غلیظ بخار لر حادث اولور قین حرارت زایل اولسه بخار دخی زیاده غلیظ  
 اولوب ریج حادث اولور و دخی غلیظ و منضج غدالردن و سوء هضم اولور  
 اما ریاح حاره ری موجب اولان شربخمر مداومت تمکدر و اخلاط حاره نک  
 بخار لریدن اما ریاح غلیظه نک علامتاری وجع بریدن بریره انتقال تمکدر  
 و قولقارده کورلری اولقدن و وجع صداع خفیف اولقدن و طمر لرقی قتی  
 اتقدن و بیون طمر لری که و داج دیر لر طولی و کر لکدر و انک علا یمنندن ثقلت  
 ثقل و یا عدم ثقل قاصول عینده تدر و سدر و در اما بخار حار نک علامتاری صداع  
 عک میجانی و قوتیر در شربخمر عقبجه و سخونت اخلاط نک علامتاری اغدی  
 حاره مزمن مداومت ایلکدر العلاج ریاح غلیظه دن اولان صداع علاجی نطول  
 لات محله در یا بونج و اکلیل الملک کبی و شوماتون مسک و عنبر و لادن و مز  
 نجوش کبی و افسر تقدن کندس ایله یونلر صداع بارده مذکور لردن و مرزنجوش  
 صوبن بوزنه طمر ز مقدر و دایم حمامه کرم کدر آجله و متغی لردن بقله

معجون

و متغی

منفردن



تعلیم و ابعثک  
نرجس

و بزرگه و لهنه کمی و متخلف کردن کف و صوفان و سر و ساق و اسرار کیلردن اجتناب  
انگردد و طبیعت تلین انگردد خصوصاً حقنه لینه ایله که اندر راجه ملطفه  
و محل نسبتاً اولاً پایا دیه و طوراق اونی و بوی نخی کی و انجری حازه دن اولان  
صداع علاجه ماده بخار استفراغ و لنقد و طبیعت تلین اولنقد و انجری  
اسفله میل انکساجون و اطراف بدن بغلقدن مثلاً ایکی بازولین برک بغلیه لر  
تاکیم اول مواد انره منجذب اوله و دخی انجیر حبس و لنقد و یاش کشنیز  
و سکر ایله باب خامس معدن شرکینله اولن صداع بیاننده در بلیکم معدن  
شرکینله اولان صداع علاجه می ایله کرد و اطرافیل صغیر استعمال ایله کرد  
و کابلی هر باسی یکدر باب سادس صداع خمارئی بلدر در صداع خماریل تی ایدر  
سرکینین ایچکدر و طبیعتی تلین انگردد شراب نرهندی و اجاص ایچکله  
و انجری منع اوله شراب یونیزور قانله و قوروق شرابی و قوروق صوبی ایچکله  
اندرن صکره حمله کیره و باشنه صداع بارده ده مذکور اولان نظول ایله  
نظول قلنه و ایکی ایقلین اوره لره باب سابع صداع استفراغ  
بیاننده در صداع یجسی دخی دیشلردن آقا کثرت جماعدن و رعاف مسرکدن  
و کثرت اسهال دن اولان صداع یا بسدر علاجه حمایه دخی علاجه در نفوت  
زاس ایله مثلاً نیلوفر و بنفشه و کل قوقلیه اما انجری بدینته دن اولان صداع  
ریجید مذکور در باب ثامن صداع سدی بلدر اما شول صداع که سده لردن  
اخلاط غلیظه دن اولور علاجه صداع بلغی علاجه در و مفتحات استعمال اولنه  
سرکینین بزدی کی و نر حبس قوقلیه و یا خود قارلش چورک اونی قوقلیه  
یکاه اولور که صداع دماغه قورودن تولد اولمقدن اولور اما نادیر واقع اولور  
علامتی بورن برانش فرق اولور و قورود حرکت اندیکجه دماغ قازینور کی اولور  
و حرکت ایدر باج اولور که وجع زیاده اولور ساکن اولیجی وجع دخی ساکن  
اولور علاجه دماغی یا رجات ایله تنقیه ایتدکدن صکره شفتالو و پراغی  
صوبیله یا خود ترمس صوبی ایله و یا سرکینین صبر ایله سوط قلنه و بالجه  
علاج دود و دیز بنده مذکور در تعالیم سته نک سفر ایلی طقوز باب

مشیتلار

Religione  
Religione  
Religione

مستملر باب اول ضربه وسقطه دن اولان صداع بیاننده در اما ضربه  
وسقطه دن اولان صداعك علاجی طبعی تلین انكرك كرك اسهال و كرك  
حقنه ایله و فصد در اگر تحمل ایدرسه ماده طرف خلافه متوجه اولسون  
اچون ایکی قولرینی بغلیه لر و باشنه سیجی کل باغی سوره لر و افرجه **باب ثانی**  
**صداع و رمی بیاننده** در اما حیاتن اولن صداعك علاجی حیات علاجیدر  
گاه اولور كه صداع دماغه و اغشیة دماغه و رور و لمقذن اولور علاقتی  
و علاجی سر سام علامتی و انك علاجیدر و گاه اولور كه صداع رحم و رور  
اولمقذن اولور یبار برعضوا خرك شركیله اولور علاجی اولعضوك علاجیله  
در **باب ثالث بیضه بیاننده** گاه اولور كه بعضی كسنه لرده صداع زیاده  
محكم اولوره و دایم بروجیله اغرك كوز لرین اچغنه قادر اولوز شویله صانورك  
باشنی طوقغله دوكرلر یا خود بچا غله قطع ایدرلر و قر اویر لر سور و شعله  
لره بقمغه قادر اولوز و كوز بكارلری اغر بواصل صداع علاج قبول اتنر  
و كوزه صوانكك و اعمی و لغه مؤدی اولور بواصل صداعه بیضه دیرلر  
خورده دیرلر سبی خلط غلیظ قبیحه و یا ورمدر ضعف دماغه یا سیج  
غلیظ در اغشیة دماغی تدید ایدر اكثر یا بصداع سوقدن اولور مرض مزمن  
اولر اچون حتی بیضه حازه برودتر مستحیل اولور علاجی صداع باغی و صداع  
بارد علاجیدر **باب رابع شقیفه بیاننده** در گاه اولور كه باشك انجی برطونی  
اغر ماده سی آزا اولر اچون پس شقیفه دیونسمیه اولنور ماده سیانجار  
لردر یا اخلاط حازه یا بارده در علامت خاصه سی ضربان شرایتیدر خصوصا  
دمویدر قن شرایتی طوتسك ضبط ایلسك و ضرباننك منع ایلسك و جمع  
ساكن اولور صاحب شقیفه نك بولی احرنا صعددر و نبضی مزایده متواتر  
اولور علاجی خلط غالبی استفراغدر قاعده مشهوره اوزره مثلا دمویدر  
فصد ایدر لخصوصا الن طمرنك و بورون طمرنك باقی اخلاط اسهال ایله  
و حقنه ایله و یا ارجلریله اخراج ایدر لر بعد موافق نطول لر در كه مقدما  
ذكر اولمیشدر انواع صداعه انك صكر و جمع اولور و غی جانندنك شرایت

[illegible][illegible]



اتمام

ایضاً

عن یونس بن یزید

انجره وادهنه سببی یله پس آمدی بلکه سرسام حقیقی ورم حاردر یا اغشیه دماغ  
و یادماغ کندی و سندی و لشوره **باب سادس سرسام صفراوی بیانند در صفرا**  
یادم صفراون حادث اولور صفراون اولور قرا نیطس فالص دیرلر علامتی شدت حرارت  
حمی و سهره و ایکی کوزلری و بورناری د لکری یا بس و لمقدور و یوزی و کوزی و دلی  
صاری اولور و قاروره دخی صاری و ناری اولمقدور و دلو لکدر کاتر چنک ایدر کی صحت  
و جرات و هذیان و غضب و سوء خلق و ثقل و تعدد آزا اولمقدور و صابجی جوق اول  
مقدور و حتمی لازمه در یعنی جمعی بدن دائما قرقون اولمقدور و صداع و اضطراب  
نوم و مشوش و دوش و فساد ذهن و اختلاط عقل و اضطراب نفس در یعنی  
تنفس ایدر کن صولمقدور و بول رقیق اولمقدور قن بول مائی اولسه یعنی صوکی اولسه  
هلاکه دلالت ایدر علاقی حمای صفراویه علاجید و ماده اسفله جذب ایدر حقه ل  
و شافرا یله و ایکی لکری و ایاقارین اومتی یله و یا غلغی یله **باب سابع حقه**  
**نافعه بیانند در معلوم اولاکه حقه معالجات جید دند اراض دماغیه ده موا**  
دی اسفله جذب ایدر کچین حقه نافعه حرارت غریبیه سوندر و عطشی و التهاب  
دفع ایدر طبیعتی تلین و تطیب ایلر ایه صوی اونوز درم اعاب بذرقطونا یکور  
درم درم ورد و دهن قرع هر برنک اونوز درم حکم الشدر دخی البقی ایکن حقه  
ایده لوجهای و التهابی دفع اتمکده عجایبدر بعضی طبنا ایدر که التمشون صکره صفراوی  
و یادموی یه سرسام عارض اولسه خلاص ممکن دکلور بقرط ایدر که سرسامک  
جمع اجناسی قتالدر اکثر صرونی شرب خرا بیلر و لحوم و حلو الی جوق بیناره  
واقع اولور **باب ثامن سرسام دموی بیانند در افتاد من اولان سرسامه قرا**  
دیرلر حادث اولمزالا دم مرا ایدر اولور علامتی بودر که یوزی و کوزی و دلی قتی قریل  
اولور طمرلی طولو اولور و دلی خشین اولور و صداع و اختلاط عقل اولور  
ضمک یله قطرات رعاف اولور دموع عین یله و باغی اغرا اولور و روشنک سون  
و هذیان سویار علاقی دخی مستحکم اولمادین و ضعیف اولمادین قیفا لک قصد  
ایده لوقوت یتکجه ایدر لکرقصه طاقت کور مزه یا خور مستحکم اولور  
ضعیف اولور ایه هر نه بدن اولور سه قان چقرمخه چاره ایدر لک و بورن



یا خود التندن و بوی نندن قانعچه چاره ایدله شفا ده ایدر ایکی انجکاردن که جماعت ایدله از زیاده نافعند  
فصد ایدله و ماء فاکه غدا سی اریه صوبی اوله عتابله دموی علتله عتاب جمیع دوالردن انفع  
ایدله طبیعتی تلین ایدله و ابلغدرینه شفا ده ایدر که لایق دکلر که بونلرک عذرلرند و شربت لرنده  
خشنا شدن برنسنه اوله باشد اولان ماده تغلیظ ایدر حبس اندو کیچون  
و بومرض صاحبی کرکدر که جمیع لومر و حلو الردن اجتناب ایلیمه و اجتناب  
طبیعتدن طبیعتدن و اشیا حریقیته دن و مبتدیان و امتلا دی ماغدن  
و قوا بضدن و قبل النفع شرب مسهلدن و حقنه دن احتراز ایدله و جمیع  
صداع مازده اولان تدبیرلری رعایت ایدله لایق چینه طبیعت قبض اولسه قه  
حاره ده رقت بول ایدله و نقل راس ایدله و زیاده صداع ایدله و بوزون قنایق واقع  
اولغله اول کشتی به سرسام اولق خونی وارد و چنکه بومرض صاحبک بوغازینه  
صوکچیه و بوزی و دی سیاه اولسه و کوزلری اچوق قالوب مبروت اولسه  
و قوتی باطل اولسه فی الحال اولور بعضی اولکی کونده و بعضی دردی کونده  
هلاک اولور دیرلر **باب ناسع سرسام بلغمی بیانند** در اما سرسام بلغمی که بتلغس  
دیرلر لفظ یونانیند معنای نسیانده و اصطلاحه ورم بارد بلغمی دیرلر داخل  
قحفن اولور که کاسه سرد و بوکا سرسام یارد دیرلر و نسیان دیرلر زیر نسیان  
بومرضک اعراض لازمه سنند و سببی بلغم متعفندن اولور و ورمده دماغ رخی  
بحر الزله کاه اولور که دماغک جابلری نه یا جرمنه عارض اولور بلغم لزج اولور و چون  
اولیه نفوذ ایدله مصلای بی چون دماغه و نفوذ ایدله مصلایک لزجی چون  
پس اویله اولسه صلابت و لزجت مانع از نفوذ از اولوب حجه و دماغه  
عروضی قلیلده علامتی هائینه در و صداع خفیف و نوم ثقیلده و نفسی کج  
المقدور و توکرک اچوق و المقدور و نسیانده و کاه خلق در اول مرتبه ده اولور که  
کوزا چه مزه و اسنه دکن صکر چکه سن بومه مزه جواب و برمه که او شنود  
و بونک علامتند و نبضک بیوکلی و قوتی و داک آقلی و بولک بولا لقلنی بول  
حاره شبیه اولور و سیلغس مدونی انداز ایدر باش اغریله و باش سکرم  
علامتی حقنه لینه انک صکر حقنه متوسطه در بعد حقنه حاره در و بلغم

سیلغس نغم

اقلغی  
احداث نغم

استفراغیدر

استفراغیدر و صداع بلغمی تدبیرلریدن قردرمیه لرحای زیاده اتمسون اچون  
واطراف طویق و بقلق و او مقدار انک صکر مسک و چورک اوتی و کند سن  
و جندف دسترایله افسر مقدور شیخ رئیس ایدر استفراغک اولای حقنه لر  
ایدله در تعلیم **سته نکه تعلیم را بعلنک سفرا مسی و ن باجی مشتمل در باب اول**  
سرسام سوای بی بیانده در کاه اولور که بوسر سام سودا دن اولور علامتی هذیان  
در و طارلق و باشد خفتا و لقی و قورقوا و لقی و غلق و اویقوسزلق و عقلی  
زایل اولق و بوزون یابس اولق و لحو و طریا و زره اولق و کثرت نفس در و ریح  
کبی ایکی کون آشری عقلی زایل اولق و کوزلری اچوق قالوب مبروت اولق نبض  
ضعیف و بطی و صغیر و صلب و مختلفا و لقی و قاروره سیاهه مائل و غلیظ  
اولمقدور بونوعی فوسندن افتدر و کیم ایوا اولور **باب ثانی ما شرایانند در**  
بودنی سرسام قیلند و نراسم یونانی در حقیقتند فلغونی دیرلر زیر آدموی و ورمده  
مارد و صفر ادنی مخلوطدن بوکا فلغونی اطلاق اولور و غی باشک خارجند  
فلغونی ورم اولور و غی سببند در اگر داخله دخی اولور سه سرسامک غایت اشدیدر  
علامتی بوزی قتی احر و شیشکین و قبر جقدر اولوب کوزلری طوما لور و کربلور  
قتی رجع اولور و باشی چنلا مغه یقین اولور علامتی قصه مبالغه در قیفا دن  
و بوزون دکلر نکه اولان و آلن طرنک و دل التنده اولان ایکی طمردن  
قوت مساعد اندو کی قدر قان اله لرباقی تدبیری حای طاق و سرسام دموی تدبیر  
**باب ثالث سردی بیانند** در یعنی کوزلری در مقدور چن حادث اولسه باشد نقل  
عظیم اولوب اول کسنه شویله مبروت قالور که کاه باشنه بونندن تنون  
چقار قرا کولق کبی کوزلری قرار و قولقارنده کورلری اولور بومرضک ماده سی  
یا سودا در و یا بلغمدر که مسالکی و مجاری بی تضیق ایلر روح نفسا علی ماینین سلوک  
انک منع اولور و دماغک طمر لرنیه و فضا لرنیه و ارمقه قوما نه دماغ بارد  
قالور و اویوشور علامتی بعد النفع خلط غالی استفراغدر صداع بلغمی  
و صداع سودا وید اولان تدبیرلرایله اگر سرد ضریردن و یا سقظه دن اولور  
سدر مؤکم دیرلر علامتی ضریردن و سقظه دن اولان صداعک علامتدر بود

بیهودنی

طمردن

صادر نغم



و با شنی کوشدن و غباردن صفقه لن تا کیم افسرمیه زیر آبو حالته افسرمی  
 موجب غشادر **باب رابع دوا ریانده** در که باش چگونگی در بونک صاحبی  
 شویله تختل ایدر که اطرافنده اولان اشیا لردور ایدر **سدر دوارک** مقدمه  
 سیدن بوا یکیسی یعنی سدر دوارک ایم اولسه لربیر صری و با سکنه بی  
 منذر اولور که اولور که دوار صداعه دوز و کاه اولور که صداع دوار دوز  
 سببی خام و غلیظ کیموس دماغک تجویف لربینه یا خود طمر لربینه کیروب طور  
 قز قجه بخار لر حادث اولور و غلیظ ریحار حادث اولور متخلل اولور حرکت ایلر  
 و روح نفخا ایلر تحریک ایلر و اول اخلاط یا دماغه دو کولشدن یا خود اخ  
 عضولردن چقار شول خلط که نفس دماغه در بلغمین یا سودا در یا خود  
 اخلاط ریاحیه بارده در کاه اولور که قاندر یا صفرا در اولور یا اخلاط ریاحیه  
 حازه دن اولور و کاه اولور که معد شریکته اولور یا آخر عضولک مشا رکتله  
 اولور کاه اولور که ضرب و سقطه دن اولور جمعی سنک علامت لری و علا جری  
 صداع بچشدن مذکور در و کر که سدر دوارده شرب شرابدن و تخمه دن  
 و اغذیه متخردن و مولدات اجزای سودا و تیه دن و مضغقات دماغیه دن  
 و رکوب سفینه دن دکر من و دولا ب و بونلرک امثالی سنه لربقه دن  
 و شول صولر که سرع الجربان اوله نظر امدن اجتناب ایلر و الله سبحانه و تعالی  
**اعلم باب خامس سببات بیانده** در سببات نوم مفرد در و ثقیل در و قوی در و اویور  
 کبی کوزلرین یوم اراقدام ایدر چا غرسک کوزلرین اچارینه یومار ثباتله سکنه  
 اده سنه فرق بودر که سببات مرضیه مبتلا اولان کمسنه ممکن اولور اویاندر  
 مق واکلفق و مسبونک بکری اویویانلر بکریدر مسکونک بویله دکلدر بکری  
 میت بکریدر و اویاندر مق واکلفق ممکن دکلدر سبباتک سببی یا حاده سن  
 سوء مزاجدر که بارد و رطبه در که دماغه عارض اولور یا خود دماغه غایت بارد  
 ماده اولقدن حادث اولور کاه اولور که عضلات مدغه واقع اولان ضرب  
 و سقطه دن حادث اولور روح نفسانیه نکه مسالکی طونلوب ظاهر روح  
 سلوک اندوکی سبیدن اولور کاه اولور که اجزای دن اولور بونلرک علامت لری

و ملو یلدیر

و علامت لری

و علا جری صداع بچشدن مذکور در **مثلا** بلغی نك صداع بلغیه مذکور در **باقیه**  
 دخی بوکا قیاس اولنه کاه اولور که افیون و برنج و پنجه و لقاج و جوز مائل استعمالدن  
 اولور علا جی کما لک اخر زنده ذکر اولمشدر کاه اولور که بکرده و روا و لقدن اولور  
 علامتی ذات الریه علامتی در علا جی دخی نك علا جیدر و مسبونک بورینه سرکه  
 و مر سبین صوی طمر مق و کندس ایلر افسرتق و ابکی ایلر بی محکم اومق و ایا قانیه  
 سرکه ایلر عود الفهرضاد انک و حقه ماده ایتک و مسک و عنبر و فریون و کندی  
 قوتق و عود حلقه نافعدر و معجون و ج و شونیز نافعدر و مرزنجوشی خل ایلر  
 و ما عود ایلر اصلدوب بورینه طمر مق ایدور دماغ سدر لربین فتح اتسون اچون  
 و علت مذکور بی موجب اولان بقیه فضولی تحلیل اتسون اچون اگر بوا مرده اهل  
 اولنه مسکنه و فلیج و یا صمغ و یا لقوه یا انتقال ایلر خواص کما بلرین مذکور در  
 قرلنغ باشنده که تویج کوزن بر مقدار لربیه هر کیمک که یصد و غی التنه قوسه لرب  
 او یومیه ماده امکه باشی التنه در و قرلنغویک کوزک بر بز باره سنه بغلیوب  
 بر سریرک اوزرینه اصمه لربهر کیمکه اول سریرک اوزرین یا تسه کوزینه  
 او یقو کرمیه **باب سادس شخص و جهود بیانده** در سبباتک بر نوع دخی اولور که  
 شخص و جهود تسمیه اولور سببی سدر در که دماغک بطن مؤخرنده بارد  
 و یا بس و غلیظ خلطدن حاصل اولور علامتی میت کبی اولوب چلقوب یا تون  
 سنه حتی ایلز و حرکت ایلز علا جی تنقیه دماغه حقه لربیه سودای  
 اسهال ایدر و والرا ایلر موادی ممکن اولور سه اسفله جذب ایلر لربانی تدبیر  
 صداع بارد تدبیر ایدر **باب سابع سر بیانده** در آمدی سرافراطله او یقون  
 اولقدر اصل او یوما مقدر سببی یا سوء مزاج بارد و یا بسدر ماده سنه  
 علامتی بودر که باش خفیف اولق و کوزی و یورق قوری اولق در اصل او یوما  
 مقدر سببی یا سوء مزاج بارد و یا بسدر علا جی ترطیب دماغه اغذیه و اثر ایلر  
 و خامله و نفولات و شمو ماته و سعوطاته و نخالغ ایلر و سیکون ایلر یا خود  
 سببی سوء مزاج عاز و یا بسدر ماده سن علامتی علامت یبسنه التها ایلر و

عود عاقر قرحا شمر

و الخاضه شمر



و عطش ايله علاجی مبرذات و مرطباندن یا خود سببی سوء مزاج بارد و یا بسدر  
سودای یا سوء مزاج حار و یا بسدر صفراوی بونزل علامتاری صداع خارجند  
مذکور در کاه اولور که سهر طوبت بورقیه دن اولور علامتی بورون دلکاری باش  
اولق و کوزلری چپا قلفق و یا شده از اجن اغری اولق و سرحا انبناه و وثوب  
یعنی تیز جلد اویشق و صیامی یعنی اویقودن بلکلك در علامتی تنقیه دماغه  
رطوبت بورقیه دن سنا ايله و مرطب غذا استعمال ایدوب دماغی تطیب  
انکه در و کرکدر که بومرض صاحبی اشیا حریفیه دن و مالجه دن و جع  
مستخندان و بحققا تنک پر هیز ایدلر و یا شنه بنفشه یاغی و قباقی یاغی  
سوره لر و خشخاش و بنفشه و نیلوفر و مارول و ادره صوی که استیجی اوله باشنه  
دو که لر و ختامه جوق کین لر و مرطب و منقوشنه لر استخشا ایدلر خشخاش  
یاغی کبی و یا ش مارول صوی کبی و نقاخ قوقه لر و بادام ایجی و خشخاش یلك اویقو  
کوره و تازه طورای اونی طنلوصوا ايله قیناد و یا استیجقه باشنه نطول ایدلر  
زیرامورث نومده و صداع بارده نافعه و جعارین تسکین ایدوب و مرطب ختام  
غایله نافعه اگر ختام اویقو کورمه ابو علامت دکلر سوء مزاج و فساد  
اخلاط قویه در و سواس و جنون اولقدن قورقور و یا شنه استیجی صود و کما  
ایورافون و بیروج قوقی اویقو کورمکه غایت عجید و مجتهدین زکریا  
ایورافون و بیروج و مارول و ادره اونی بوجله بوغورب الما کبی نسنه دوز  
قوقلوق اویقو کورر و بورتنی بنفشه یاغی یا قباقی یاغیله و جزئی افیون ايله  
وزعفران ايله بغلسلر زیاده نافعه و طوشن تویندن یصدق اتسه لر اویقو  
کوره باشنه تازه قباقی ایجی و تازه مارول پراغیله ضما ایدلر و آنن نافعه  
کاه اولور که زیاده وجع یا خایا امتلا یا تخمه اولق سهر کورر علامتاری بو  
سبیلر در علامتی حنا علاجی و وجع علا جیدر و تنقیه بدن و هاضم معجولرد  
**باب ثامن سبات سهری بیا نده** در عبات غالب اولدو غیچون سهر سبات  
لفظی تقدیم ایدلر سببی سبات سبیلری ايله سهر سبیلری جمع اولقدن

و بنفشاندن

سازج

بلنک

بلنک صفرا ايله اختلاط شدن حاصل اولور نچنک بلنم جوق اولسه سبات عارض اولور اول  
وقت سبات سهری نسیمه اولور اگر مزه صفرا قوی اولسه سهر حادث اولور ایلله سهر  
سباتی دیر لر علامتی سبات علامتاری ايله سهر علامتاری جمع اولقدن مثلا کاه اولور که  
بونک صاحبنه نوم ثقیل و کسل عارض اولور کاه اولور که فح عین و هرزه و صدیان  
طاری اولور و کاهی یوزی و کوزی شیشکن اولور کاه اولور علامتی واجب اولدو که  
سبات علامتاری سهر علاجی مرکب اولور اوفتی علاج ابتداده حقنه در و اگر بلنم غالب  
ایسه واجب در که حقنه ماده ایدلر اگر صفرا غالب ایسه واجب در که حقنه لیته  
ایدلر و یا شنه خله مزوج طورای اونی یاغین سوره لر مزاجی کجیجی ايله تعدیله  
ایدلر اگر مزاج بوزی احرا ایسه و طهر لری ظاهرا ایسه قوت زیاده ایسه قصه  
ایدلر بعدا خلطک قنقی سی غالب ایسه چقرمه و قنقی سنک ضرری اشد ایسه  
انک علامتاری مشغول اولالر مثلا اگر صفرا غالب ایسه چقارمه و حار قنقی تسکین  
انکه مشغول اولالر اگر بلنم غالب ایسه حقنه ماده ایدلر **باب تاسع نسیان** در  
نسیان یا ذکرک و یا فکرک فسادیدور یا تخنیک فسادیدور اما ذکرک فسادی حفظک  
بطلا یدور و نقصان یدور اما فکرک فسادی هیچ بر نسنه ده ممکن دکلر فکرک ایدر اما  
تخنیک فسادی یا ناقص اولقدن یا ضعیف اولقدن امور تخنیک دن رؤیا و احلام  
کورر الا زکورر و کوردو کین اونودن یا خرد تخنیک فسادی باطل اولقدن اولیه  
صور محسوساتی اونودن اصلا تخنیک ایلر این ما سوره ایدر انسا و نفسیا نوت  
بر مرتبه به وارر که هر نسنه اونودن حق کند و اسمی ايله اونودن سببی قسم دماغک  
بطن مؤخرینه برودت و رطوبت مستولی اولقدن علامتی جوق اویقو و بر نندک  
رطوبت اتق و یاغی اغر و عواسی مکرر اولقدن علامتی تنقیه دماغه و حقن قویه  
حاقه ايله تنقیه حاصل اولر سه بعضی متاخرین جت ایا رجه و یا یارج لو غا دیا ايله تنقیه  
تجویر ایدیلر و غل عنصل و سنجین عنصلی پوعلته زیاده نافعه و دخی خردل  
ایله فر تیندن برار لوب موایله قینادوب بعدا تصفیه عمل قنوب غرضه ایلله  
و کندنش و شونین و خردل هر بر نندک بر مقدار لوب سخی ایدوب و کاه غدنک بر قنیل  
ایدوب و اصلدوب ادویه مذکوریه بولوب بورنی دکلرینه ادخال ایدلر انکه

غالب

فرغ

دخی



اقبر مغله بقیة رطوبات دخی تحلیل اولوب دماغین برودت زائل اوله و باردار  
 نسنه لردن و مارول یکدن و جمعی مبتداتین و بلغمی زیاده ایدین بیلردن و صوفی  
 صوابچکدن زیاده احتراز اید و مسک و عنبر و لادن قویلیه لرو لایق دکلردن که  
 رطوباتی مبالغه ایله استفراغ ایدن رطوبات غریزیه اولمق ایچون زیر رطوبت  
 غریزیه نکه استفراغی بیس عارض اولمغه سبب ددر و بیس عارض اولمق بر دالست  
 زیاده سنه سبب ددر اوله اولمق نسیانه سبب ددر نکه رطوبات نکه استفراغی  
 حرارت غریزیه بی ضعیف ایدن و ماده سنی سلب ایلر کذلک طعامدن و شرابدن امتلا  
 اولمق و سکر متواتر دخی حرارت غریزیه بی سبب ددر و تجید ایدن و دخی صاف چنیک  
 قائم ایدن و کونلک معیونی زیاده نافع ددر صفتی بود که کدر روح و سعد هر بر نکه  
 اوزد ره طفل و نرخیل هر بر نکه بشر در هم بوجله دو کوکب و الیوب کپوک  
 الشمس عمل ایله معجون ایدن لر شربتی بر متقالدن و معجون فلاسفه و اکرم ترا سینی  
 نافع ددر و وج مر تاسنک طریق بود که وجی طوز لو صوابله بر کون و بر کجه اصل ددر  
 بعد طنلو صوابله یو یوب عمل ایله طبع ایدن لر نرخیل مر تاسی دخی بویه در سرنیک  
 باشک اکسه طرفه خردل ایله ضماد اتسه لر سیانی کیدن در د مشرکاه اولور که  
 نسیان برودتله بیوست غلبه سننک اولور علامتی دایم اویقوسزلی و بوری  
 یا بس اولمق و تیزجه تیزجه تکلم ایدن و بقی اوقانده بوغازی بوغلیش کبی اولمق  
 یا خود باشی اردن چکله کدر علاجی ترطیب و تسخیندن اغذیه حازه و رطبه ایله  
 و دایم حتماه کر مکله و مروحات و نظولا تله و غذای معتدل ایله مخ و بیض نیم  
 پرشت کبی و قازاتی و سمن ناواقاتی کبی و ارشته چور یاسی و بادام حریره سی  
 کبی که اولور که نسیان مجر حرارت نکه اولور علامتی اولور که رنگ و نسنه لرو اولور  
 تحلیل ایدن و بوری و ککری قوری و باشی سنی اولمق و بیوست فمدن علاجی اکثر  
 باشند صفرا و اریسه اخراج ایدن لر صداع صفراوین مذکور اولان  
 معالجات ایله دماغی تیرین و ترطیب ایدن لر و باردار و رطوبت نسنه لر قیناد  
 باشند نطول اتک ایله هر کون اسفناخ و قباق اشی به لر و باشند استیجی  
 و طنلو سود و کدر باقی علاجی قراطیطس علاجید **باب عاشر مال خولیا**

استفراغ

توباید

بیانند در

مال خولیا

**بیانند در مال خولیا** اولدو که ادمک فکری و ظنی طبیعی اولیه عبت نسنه لردن ایدن  
 غیر واقع قور قیاجن نسنه لردن قور قی کبی سببی نفس دماغه یا جمعی بدن  
 سودا غالب اولمقدن علامتی بدن لاغر و لونی سواده مایل اولمق و سابقا سودا رتور  
 نسنه لردن استعمال اتک یا غایت زحمت و مشقت چکش اوله و صلاوت بیض  
 و بطبی اختلا فیدن و قاروره صافی اولمق و غصه لوا اولمق و خلوت سومک و جوق  
 زمان ساکت اولمق و جوق فکر لر اتک و بر جوق با فقدان اگر مال خولیا نکه ماده  
 جمعی بدن منتشر اولیوب یا لکر امتلا را سدن اولور سه علامت قراط فکر  
 و دم و سوا سدر و کوز لر جوق لر قی و عرضیه و بر نسنیه دایم نظر ایدن قالمق و  
 باشد و یوزده بیوست اولمق و یوزی کودت اوزره اولمق مال خولیا نکه بیوستی  
 بر ایدن علاجی فصد ایله ابتدا اولمقدن جمیع اصنافده اکر دم غالب ایسه قصد  
 اولمقدن نظر اولنه اکر چقان قان قاره ایسه قوت یندو کی قدر ایدن لر زیر قانک  
 قان قاره اوله سو علت یعنی خلط ردی جمیع بدن منجسط اولمغه دلالت ایدن  
 اکر چقان قان قزل ایسه همان ارتوق اقیوب طوتر لر زیر کیموس ردی همان انجی  
 دماغه اولمغه دلالت ایدن بو تقدیر جه لایق اولان بود که آن طرندن قصد  
 ایدن لر بعد النخج سودا بی سهال ایدن بی دوالر استعمال ایدن لر اول دوانک  
 خفیض استعمال ایدن لر و مرطباته مشغول اوله لر و لسان ثور صوبیله سکری  
 شربت ایدن لر و شراب نقاح اچمه لر لسان ثور صوبیله و یا غلو شوربالر  
 سیه لر و اسفناخ شور یاسی و ارشته شور یاسی و بادام حریره سی و قباق اشی  
 و رافدان بشمش یورتر صاروسی و ماء جبن غایت نافع ددر و قازاتی و سمن  
 طاوق شور یاسی مناسبد و باشند دایم استیجی صوفیه لر و معتدل حمالر  
 انفعدر خصوص مال خولیا بی مرانی بر بدن و دماغی ترطیب ایدن لر اویقو کورت  
 حرارت غریزیه بی نعاش ایدن کچون و انجیر سودا و تیه بی تحلیل ایدن کچون ابن  
 سینا قانونده ایدن مال خولیا ده قانون علاجی ترطیب مبالغه در و کر کور کاهی  
 حقنه لینه ایدن لر تا کیم مواد و انجیر اسفله منجیب اوله و جمیع متور اولان لر  
 نافع ددر مثلا افیون و قنق و مارول و خشخاش و نیلوفر صوبیله قیناد

دکوزنی

دخی



نظول اتمك و بونك امثال تدبير لركه سهر بخشنه مذکور در اگر ما الخوليا سودا  
محترقه دن اولور سه علاجي عسیرد کچ ابواولور علامتی کثرت هدر جوق  
برامز فکر و برامز تخيلات اتمك وجوق خوف و بکاء تخيلات ردیه در وجوق  
جزع و فرج اتمك و غلوت سومکدر علاجي ذکر اوتنان تدبیر لردن و سنا اجمک  
و سواسه و جنون نافعدن و حقه لینه در که مواد اسفله منجذب اوله اگر  
بلغك احتراق دن اولور سه علامت لعاب فمدر و او تور مقده و طور مقده  
کامل اولقدن و جواب ویرمکه ارنگدر و ساکن اولق و اضطراب و حرکت از  
اتمك و بدند حرارت اولق و ثقل و بلادت اولقدن علاجي بلغی استفراغدر  
و سهلات بلغ ايله و حقه لر ايله اگر ما الخوليا احتراق صفرا دن اولور سه  
علامتی هدیان و سهر و قالمق و جوق اضطراب و جاعرمق و غضب اتمك  
و سومك و کچک و کیدر و کلباسی باره ملک و لون صاری اولق و وارسلان  
و اویرتی جانور لری با تقدیر علاجي ماء جبن ايله سنا اجمکدر و ممکن اولقدن  
دماغی تبرید و ترطیب اتمکدر مثلاً نیلوفر شرابی پجوره لر و با شنه دانها  
نیلوفر و ارپه و مارول و خشخاش صولریله نظول ایدن لر و کاهجه طتلور  
سود و که لر و با شنه تازه قباقی اچن ضما دایدن لر و قبی یاغی و نیلوفر یاغی  
سوره لر و شول حقه ایدن لر که قرائطس خالصه مذکور در تعالیم سته نك  
تعلیم ابعنك سفر سادسی اون بابی مشتملدر باب اول ما الخوليا مرقی بیانند  
در ما الخوليا دن برنوع دخی مرقیدر و علت نافیه دخی دینلور سودا بی خلط حاده  
دن اولور که معده ده جمع اولوب و دم حادث اولور یا مرقیدن یا خود طحالده  
یا ما ساریقیایه اولور که سقه اولور یا ورم اولور و اول خلط مجتمعه دن  
دماغه بخار لر قالد و غین حش اتمك تنون کبی کازنه کلور و توکرک جوق اولق  
و رجع و حرقت و قنده اولق و کبر کلر اشد و رجع اولق و رجع مفراط و هضم  
ضعیف اولق و اعضاده ثقلت اولقدن طحال دن اولان طحال یونک اولقدن  
علاجي و ايله استفراغی ترک اتمکدر الا زیاده محکم ضرورت اولقدن  
لینجه مطبوخات و حقه لر ايله کم خفیف اوله حاده اولیه طبیعتی تلین ایدن لر

همله غمک فرق بود که  
صحت روح قوتله کاه داخله  
دکاه خارج حرکت ایلر  
و مطلوب امور ممکنه و صوب  
موجوده و غمک مطلوب  
فوت اولمشه حصول  
موجوده کدر روح هان  
داخله محقق اولور  
قالو حرات غلبه ایلر  
سهر

صعود ایدر علامتی قارین  
شیشک دیوشق اولوب  
و کوس دار اولق و در اولق  
والکشی اکشی کمرک بخار

و مرطبه غدا لریه لر و ورق کونده برکنه با سلیقه دن فصد ایدن لر و معدنی و اچنجا  
تقویت ایدن لر کنگین ایلر و موضع و رمه یا پادیه و طوراق اونی قینادب دوکرلر  
و دماغ مزاجی ترطیب ایدن لر و زربینه سود صغی ایلر و جوق ایلجی سود و ککله  
اگر سببی ضعف طحال دن اولور سه اسلیمک فصد اولنه صول قولدن طحال خفیف  
اولوب خلط سودا وی جذب اتمک قوی اولش اچون **باب ثانی قطرب بیانند**  
ما الخوليا دن برنوعدن و برنوعه قطرب دیر لر بریده قرار ایلدکی اچون  
بوندن خلاص اولق بعیددر سببی سودای محترقدر علامتی هیچ برنهمان  
راحتا و لنز و حرکت ایلر هیچ بلز که زیر متوجهدر آدمک و هرچی اولان دن خلد  
ایلر و غلوت و مقار سور و عبوس الوجه اولور کولر و لون صفر اولور و کوزلری  
چقور اولور دلی قوررو او یومز جوق اغلر و قورق اولور و ایکی انجکدر  
چیانلر و جراحت اولور که اوکلر علاجي برامز اولور و غچون یا کلبا صرد غچون  
علاجي بعد الفصد دماغن تقدیل ایدر مکرر مطلبه و افق نفشه یاغی و نیلوفر  
یاغی و قبی یاغی با شنه سوره لر نافعدن و دایم ختامه کیر و مارول و نیلوفر  
و خشخاش قوی صوبله قینادوب بعد التصفیه نظول ایدن لر و بالجه دایما  
او یومغه سعی ایدن لر و ماء جبن استعمال ایدن لر و موضع یا فوخی کی ایدن لر افاق  
و رز **باب ثالث مانیا بیانند** در ما الخوليا دن برنوعه دخی مانیا دیر لر لفظ  
یونانیدر جنون سبعی دیر لر و برنوعه دخی داء الکلب دیر لر مانیا دن برنوعدر  
بونک صاحبند نوع غضب و اردر اعلیه مختلفدر نتم کلبک مادق کاه اصرق  
و کاه تلقدر سبب مانیا مدن محترق سودا در یا صفرا دن محترق سودا در سبب  
داء الکلب احتراق دمدر علامت مانیا غضوب و سریع الحركه اولقدن علامت  
داء الکلب معاشرت و موافقت و ضحك قلیلدر و بود موتیه به مایل اولور غچون  
بوندر کین و سوء خلق یوقدر مانیا ده اولدو غی کبی علاجي مزاجی تبرید و ترطیب  
اتمکدر ماء شعب اجمک و دهن لوز ایلر ماء قرع استعمال ایدر سکجین ایلر  
طبیعتی تقدیل ایدن لر ماء اجاص ترندی و شراب نیلوفر اجمک و قباقی اشی  
و مارول بیه لر اگر بدن صفرا و یا سودا ایلر منلی ایه مطبوخ سنا ایلر

من اجنی  
اگر عودت ایدر سه بینه  
کی ایدن لر

تلین فیه



اسهال ایدله **لر** والا حفته لینه کفایت ایدر **لر** بعد مرط غذای ربوب **لر** از اجق  
 شرابا پوره **لر** ماء کثیرا ایدله اندن صکره باشین قازیروب بنفشه ویناوفر  
 و سکوت **لر** و مارول پراغی و بابونج و قوی چقش اریه و قوی قزندی و لقاخ  
 صوبی برله قینا دوت بعد التصفیه ایلحظه باشنه دوکه **لر** و باشنه قز  
 امز در عورت سودین صاغه **لر** و بورنه صعود ایدله **لر** و بالجه اویونمه غه  
 سعی بلغ ایدله **لر** تریددن ترطیه زیاده جه قصد ایدله **لر** و افیون استنشاق  
 ایدله **لر** و الزین و ایلقرین اووه **لر** ماده اسفله منجزیا ولسون اچون و ختامه ادخال  
 ایدله **لر** و ذانما باشنه ایلجی صوقویه **لر** بومرضه تنویم انفع معالجاتد  
 و ماء جین استمالی انفع اشیاده داء الکلبه قیفالک قصد ایدله **لر** بعد  
 مزاجی ترید و ترطیب اتمکه عودت ایدله **لر** و مکرر تدبیر ایدله **لر** و احیاناً  
 تأدیب ایدله **لر** و موزده ایدر صاحب مانیا اچون که سببی محکم صقل و صفا  
 اوله ایور قوی علاجه ندر **لر** چق درهما فیونی ماء شعیرا ایدله اچور مک یو علاقی  
 قوت اختلاط و غلبه جنون قنده ایلیمه **لر** که اولور که برکوند قوریتلوی  
 ایوا اولور **لر** که اولور که تکرار اتمکه محتاج اولور **لر** بومحلتک شرحده سدید  
 ایدر **لر** اولی اولان بودر که **لر** اول **لر** ربع درهم تدبیر اولنه **لر** نصف درهمه  
 و ارنجه **لر** و یو علاقی اول وقت کرکدر که اختلاط سبیه و حرکت صغیه اول  
 خشخاش مثلاً و ایله ساکن اولیه **لر** و سن مفلول غایت حرکتدن اوله **لر** و بلبل و فصل  
 دخی حاز اوله **لر** و بلکل که جنون مفرط صاحبک واجبدر که ذانما افراطی ربط  
 ایدله **لر** و ترطیه زیاده محکم سعی ایدله **لر** و سرسام صفرا وید بازد و غم  
 حفته **لر** ایدله **لر** مالخولیا کاه اولور که افکار کثیر دن اولور **لر** یا افراط علمه  
 اشتغال دن و مشکلات و دقایق صحنه سعی و اقدام دن اولور **لر** علاقی ترطیب ماغدر  
 سابقا ذکر اولنان ادهان بارده و رطبه ایله **لر** و باشنه ایلجی صود و که کله  
 و عورت سودین سعط اتمکه و یونک امثالی تدبیر لرایله خاتونان مالخولیا  
 آرز واقع اولور **لر** اگر یونان واقع اولسه مشکدر **لر** سبب قوی و لغه دالدر  
 اکثر حیض قانی محتبس اولمقدن اولور **لر** علاقی احتباس حیض علاجه و صقل

و خشخاش

تسبیر نهم  
تحریر دن

و ایدر عیشنی قیندوب  
صوبیه سکر قویا پوره

مکرر

طهر دن قصد اتمکدر **لر** کاه اولور که جنون و سواس حیات حاده عقبیه حادث اولور  
 سببی ماده حیات دن دماغه انحراف حاده صعود اتمکدر **لر** علاقی حیات علاییه و تحلیم  
 ایله **لر** فحذینه و ساقینه جذبا اتمکدر **لر** مزاج دماغی ترطیب سابقا ذکر اولنان تدبیر  
 لرایله **لر** **باب رابع رغو و حق بیان** در بوا یکسی فکده نقصا ندر یا خود بطلان  
 سببی همان یا لکر برودتدر **لر** یا بجله اولور دماغک بطن اوسطنه مشتمل اولور  
 یا خود برودت ماده بلغیه ایله اولور **لر** دماغک تجا و یف اویمه سنده علاقی  
 یسدر **لر** و سهردر **لر** و جفا فی انفسدر **لر** بلغیه ده عکسدر **لر** و دخی مقدار دن زیاده  
 رفعت طلب ایلکدر **لر** و عادت دن خارج شهرت لباسارین کیمک **لر** و عبث تخیل  
 اتمک و فوق الحد کبر لک بوجه سی مالخولیا انواعنددر **لر** علاقی باشک مزاجی  
 تعدیل اتمکدر **لر** نسیان ذکر اولنان تدبیر لرایله **لر** ابن سرافیون ایدر قن مالخولیا  
 کمسنه دن قان المق لازم اولسه **لر** کرکدر که واسجه اچه لر زیر ماده سی  
 غلیظدر **لر** طار اچله جفر قالور **لر** جالینوس ایدر قن مالخولیا لوکسنه اسهال  
 مراد ایدر نسک کرکدر که قوی ادویه ایله **لر** و حاز یا جالریله اسهال ایدر میه **لر** که  
 دمک حرارتن زیاده ایدر **لر** و جنونه مؤدی اولور **لر** ثابت حکیم ایدر **لر** دماغی  
 ترطیب اتمکه مزوج شرابن اوز که نسنه یوقدر **لر** محمد بن زکریا ایدر ضروری  
 برکاره مشغول اولق که انده عظیم فائده لراوله **لر** و عظیم خوف و سفر **لر** و بریدن  
 بریر انتقال ایدر **لر** تنفسه غایتله اشتغال اوزره اوله **لر** و غیره تسنه لردن  
 فارغ اوله انفعدر **لر** چوق کمسه لراولدی اوی بوه بقلقدن و صوبه دوشمکدن  
 و یونانک امثالی عظیم امرلر سببیه بومرضدن خلاص اولدیله **لر** و اگر یونان اولان  
 ایسه آلتق و شطرنج و ناوولی و سازند و کوبند و دیکلک و صولجیه شی  
 اعتدال ایله نوش ایلک نافعدر **لر** حاوی کبیره ایدر هرکون او تودر درهما فستین  
 عصاره سین اچمکه چوق کمسه لر خلاص اولمشارد **لر** و افتیمون غایت نافعدر  
 اگر یاز کوفی ایسه ماء جین ایله افتیمون نافعدر **لر** مالا یسعد ایدر طاوق یاغنی  
 مالخولیا سی ولان کمسنه باشنه سورمک غایتله نافعدر **لر** خصوصاً اوج دور  
 دفعه تکرار جه سورمه لرافان سی ظاهر اولور **لر** ینه حاوی کبیره ایدر روغن

ماده

تورگیسی

بلغیه

اسهال ایدر سن زیر ماده  
عسر الخو جدر اسکندر  
حکیم ایدر اصاحب مالخولیا  
حراف قوی دوالر ایلر

داوده یخقدن



این کتاب در بیان  
بیماریها و علل آنها  
و در بیان علل  
و اشیاء و در بیان  
بیماریها و علل آنها

حکیم نقل اول نور اگر ما بخولیا اوایلند تدارک اول نیوت اهل اول نور سه  
علاجی سیر اول نور اگر ما بخولیا او کسسه ده یا شش بارت اولسه موثر دلالت اید  
مثلاً یان باشلرند و صدر درند و ظاهرند حادث اولسه و حرارت دخی بود کلد  
ابقراط ایدر مرآة مجنونیه مجامعت جنون ایدر درر اما عکسی اولسه یعنی ریحون  
اولسه مرآة جنون ایدر ایلر این سینا ایدر اختلاط عقلک اسلی ضحکه اولاند  
وسکون ایله اولاند غایت یرامری اضطراب و کول طارقی و اقدامه اولن  
مانیاد اگر ما بخولیا خیف اولان کسسه لره عارض اولور کر کدر که جمیع  
مولات سودادن و خورر ها و مرجک و طوز لوبالق بکون و صفر اتند  
و طوشن و کجی اتند و طوز لوبیزدن و حرقات دمدن خرد و حب الزشاد  
کجی و دخی محققات و میبساندن و جوعدن و سهردن و افراط جماعت و جبت  
عقیدن و زحمت و مشقتدن و کلم و بقله و زب اکل انگدن و اکشیلدن و طوز  
لوقایض سنه لردن و مدرات بولدن و عرقدن و صوسن لردن و غضب و تنها  
لقدن و قیودن و مسداتدن و بلفدن و منجراتدن احتراز ایدر **باب خامس**  
**عشق بیانند** در عشق ما بخولیا دن بر فوعد بعض حکما ایدر عشق بر سواسی  
مرضدن انسانه حادث اولور فکر و فراسن بعضی صور تاره دوشر مکه و تخس  
عذر مکه و بعض حکما ایدر عشق بر جنون آهیدر جماعله و رؤیله زیاده اولور  
جماعله و شهوت دفعی ایله زائل اولور و ناقص اولور اکثر اکر کلد و بطلان لره و تاز  
لره عارض اولور سببی فکر کثیر در بعض صورت و اشکالک استحضارند علامتی  
ایکی کوزلر باقی و قور و مقدر و افلق و لونی اصف اولمقد و کون کس کچر و کچر و مقدر  
و غفلت و حیرت ایله مروت اولوب طور مق باشین اشاعه بر فوعد صامت  
اولق و سهر و نبض سریع اولق و صفیر و مختلف و صلب اولمقد و علاجی معشوقه  
ملاقات و مطلوب و وصول کجی علاج اولور اکر وصال وجه شرعی اوزره میسر اولور  
ایسه ناقل ایدر لره اگر سبب عشقی احتراق مواد و انک دماغه اجتماع اولور سه  
و دخی زیاده نافع اولاندند و مریضات و منقبضات و مستغرانه مشغول اولاند و وجهه که بالکلیه که  
سکیر دایم و جماع مفرد و اشتغال نفس متوجه اوله نقل و سفر و صید و سازد کلک و هر که بونار بکوز و اریسه  
یعنی نفسی بر آخرین مشغول  
قلالرمع

ظاهر  
و ظاهر بدنه

و عروق دن  
و بلفدن

زیاده جمیع  
مزید

ایودر

ایودر و اول محبوبی کو ستر مک کرک و هبشه عاشقه معشوقی ذم ایدر لره کاه غیره  
مایل و سکا محبتی یوق جفا سی جوق و معقوله قایل دکلر و بر وجهه سکا بونار  
خیر یوقدر د یودا یا سوبلیه لر فاند ایدر و شول خبر لره اند و حجر و فراق و هلاک  
افتراق ذکر اولور یاد اتمیه لر جوق اولور که هلاک سبب اولور و عاشقانه هیچ  
بطالقدن ضرر لوستنه یوقدر اما ختامه قوی لره غایتله نافعدر زیر ختام  
بدنی تطیب ایدر و حرارت غریزیه بی ستعاش ایدر و بونده عدم همیدن حاصل  
اولان فضول اخراج ایدر و الله اعلم **باب سادس کا بوس بیانند** در کا بوس اولور که  
نایم تختل ایلیه و او یقوده خیال نقیل که اوزرینه دوشور و صیقر و نفسی طار ایدر  
صوتی و حرکتی بی بحال اولور بومر عک مندر اتند اکثر زنانه شیخ ایدر عمل  
ثلاثه دن بر نیک مقدمه سیدن یا صر عک و یا سکنه نک یا ما بخولیا نک سببی  
بخار دمدور یا بخار بلفدن یا بخار سودادن که دماغه صعود ایدر حرکتی و عک  
یقطه قتنده که اول حرکت و یقطه در بخار لری تحلیل ایدر کجی در کاه اولور که کا بوس  
صوقدن اولور دماغی قبض ایدر دفعه و خالی اولور ضعف دماغدن حجت یا ریح  
مثلاً لور ایله تقویت دماغ و منع انجم در و یا بحاله کا بوس عک عک عک  
یقیندن **باب سابع صرع بیانند** در ترکیجه او جوق دیر لره سده دماغیه در که  
غیر تاقمه در اول سده سببی ایله جیبی اعصاب منشخ اولور مبداء اعصاب که  
دماغدن منقبض اولور و غیچون و حس و حرکتی و طور منی منع ایدر ذکر اولان سده  
اگر تاقمه اولاق اولور سه سکنه احداث ایدر اگر غیر تاقمه اولور سه صرع احداث  
ایدر سده نک سببی یا غلط غلیظ بلفیدن یا سودا و بیدر یا ریح بارد در که بعضی  
اعضادن مرتفع اولوب بخاری روحی سینی ایدر ایلیه روح نفوذ ایدر مبوب  
جمیع بدن تشخ اولور اکثری حمل و قتنده اولور حمل وضع اولند قدینه زایل  
اولور زیر احتناق رجهدن اولش ایدر کاه اولور که صرع دمدن اولور  
و کاه اولور که بلفم رقیقدن اولور اما صفر دن اولق نادر واقع اولور  
اولد قد دخی تیز زایل اولور و هر خلط علامتیه معلوم اولور مثلاً بلفیدن  
ریق کو بکلوا اولور و بولدر اریش صرجه کونی سنه اولور کاه اولور که

علی استغراق و تقبیه  
دماغه  
نایم تختل ایلیه  
مثلاً لور ایله  
خبر یوقدر  
جیبی در







اچون سده نك سببی غلیظ و بلیشك **بلفح خلط در** علامتی باش قبل اولق  
ود كرنك و قولق كور لدمك و چكلك و حر كندن كاهل اولق و كوز قرار مق  
و جمیع اعضا سكرمك و جوق او یومق و او یقوا چنده دیشلرین قردتی و اطراف  
صوق اولق و سوموكی و توكروكی جوق اولق **علاجی** اوج دفعیه دك تا خیر  
ایدوب بعد حقنه ماز ایلها ابتدا **آنك** واجبد **اول** حقنه بود **ششم** حنظل  
و قنطریون كبیر ایله اوله و تكرار قننه بجه كن گیم بلفح باشك اشاغه جذب  
ایده و دخی طاوق یلكفی یا غه و از اجن ابارجه بولیوب مسكونك بوغازینه  
صوقه لر قی غریك اچون و بعد الاحتقان باشنی تسخین ایدر كمانه و قمرش  
توغله ایله كه باشنه بر كجه كیدك كن صكره وضع ایدر **لر** حتی استیقلتی تمام تاثیر  
اید و بیا قمرش بزی باشنه وضع ایدر **لر** یا خود عرقیه محكم قردوك باشنه  
كیدوره **لر** صور مغه قریب اولدوقه برین دخی وضع ایدر **لر** باشنی هر وجهه  
استغفه سنی ایدر **لر** و بورنه مسك و عنبر و كندس و جورك اوتی و قرنقلی  
دوكوب قوتود **لر** اكر یوندر مقمكن اولور سه بال شربی ایله **از اجن** تریاق  
كبیر یا تریاق اربعه اچوره لر چنكه افاقت بوله صرع ند برینی ایلله **لر** یعنی  
دماغ و برینی ایا ر جلریله تنقیه ایدر **لر** و یومرضه جمیع داخلند و خارجند  
اولان میرد و مرطبلردن و قبل الاستفراغ سعوطات و نظولانك و تدهین  
بدنك و قوا بضدن و میقتسا بدن احترازا بلیه **لر** اكر سكه قانك اولور سه  
علامتی و داجین و غیره طرلر **طریق** و ظاهر اولقد **و یوزن** كاهی قان  
طریق و دیش اقلز بدن ادنی سبب ایله قان كلك و یوزنی قرار مق حتی قان  
بوغلاش كی اولقد **علاجی** یكی قیفاللك و ایكی و داجدن فصدا ایدر **یعنی** یكی  
الجمكدن حجامت ایدر **لر** انون صكره بورننك قصد ایدر **لر** و طبیعتی تلبین  
اید **لر** حقنه متوسطه ایله بعد حقنه ماز ایله **ابقر** حاكم ایدر  
سكنه قوی اولسه خلاص كن دكلر و اكر ضعیف اولسه **علاجی** سان  
دكلر اكر مسكون اولومیدور در عیدر معلوم اولسه كوزلرنك قباغین

اچله **لر** شبهه یوقدر ك میتك كوزینك حدقه سی غایب اولور یا خود اثلش  
پنبه **الوب** بوزنی دكلرینه قوی **لر** اكر پنبه حركت ایلر سه دیریدر **والا**  
اولشدور اكر یوعلدن خلاص اولسه فلج بالقوه اولور اكر ماز ازایسه لقوه اولور  
چوق ایسه فلج اولور و دندلر ك دمن اولان سكه كیدر اولسه فلجه انتقال  
ایلز **كاه** اولور كه سكه دوشمكدن و ضریردن اولور باشكوكی یا ریلور و غشا  
لر و ورم اولور **روح** حیوانك مسلكی منسزا اولور **علامتی** سابقا ضریر و سست  
واقع اولقد **علاجی** قان الدم مقدر قوته كوره ایدر **لر** و طبیعتی تلبین  
اید **لر** **مالا** یسعد ایدر اكر كوكر چینلر سلسه **لر** یا اوستند و یا التند  
و یا قریده طور سله حدردن و فلجیدن و سكه جموددن امین اولور  
وسبات دخی اولیه میریدر **باب ناسع** فلج **بیانند** در فلج اطباء متقدمین  
قتند استرخاء عضودر قنقی عضوا و لور سه اولسون كرك عضوا و احد اولسون  
بر بر مق كی كرك جمله بدن اولسون باشك غیری **زیر** باش ایله اولجی سكه  
اولور و عرف طبعه مشاخرین قتنه بدنك نصفك استرخا سیدر **طولا**  
**سببی** یا خلط غلیظ بلفمیدر یا خود سودای محرق خلط دركه **مسالك** روح یعنی  
سكر لوده اولان یولر طوتولوب روح نفوذ ایدر **منز** یا خود نفوز ایدر لکن عضو  
قبول ایلز سوء مزاج افراطه اولدوغی جلدك اوبلیه حدره اولور یعنی اول  
طرفه اولان الدم و یاقده **ایوشمق** ظاهر اولور **علامتی** جنس و حركت باطل  
اولق و نبضی بطی و متفاوت اولوب قاروره بیاض و توكرك جوق اولور  
و او یقو سی زیاده اولور و عطشی آذ اولور **كاه** اولور كه قاروره قزل و یا  
سارو اولور جكری ضعیف و یا ورم اولور و غچون **علاجی** اوله منجملری  
استعمال ایدر **لر** ماء عسل یا شراب سكجبین عنصلی كی مغلاب منقح ایله  
و مفتحات استعمال ایدر **لر** شراب اصول كی یا خود استخفوس و كرفس نخمی  
و رازیانه و انیسون كی كه قینادوب سكجبین عنصلی اوزرینه یا خود  
وردر با سبی عسلی اوزره سوزه **لر** و غدا سی نخود آب و پلیج صوفی ایله  
اوله و كيك انی و طوشن انی و كوكر چین یا ورو لری و كوفته **لر** شور یا لر

بعد فلج اولور

با شراب مفتحات ایله

و عبری

قرنق و یا



اوله بیری کونه دک یسی وایچه سی بویله اوله جوعه و عطشه ممکن اولدو  
مرتبه صبر ایدلر که زیاده نافعده و واجبده اوج دورت کونن صکره یا بیری  
کونن صکره حقنه لرایله وایارجلریله استفراغ ایدلر اولا حقنه  
متوسطه ایدلر بعد حقنه ماده استعمال اولنه که اول حقنه حازه ده  
شحم خنظل و قنطریون مثلاً و اشیا جوق اوله اندن صکره  
منقحیلر و منقحیلر عودت ایدوب بعد استفراغ اعاده اولنه  
زیرا بومرضه ماده سی غایت غلیظ و لزج اولدو و چون برد فعه  
انضاج و تنقیله و برکن استفراغله تمام تنقیه حاصل اولن بکله بلکه  
فلج اولان کمسنه نک قاروره سی کریاض و بولانق و قوامی غلیظ اولور  
معلومدرکه نضج بولما مشدرن چنگه قاروره سی صافی اولسینه زیاده  
غلیظ و نه زیاده رقیق اوله ورسوبی بیاض اوله واملس اوله وجمیع  
اولوب قاروره دینه اینه دلیلدرکه نضج بولمشدرن همان استفراغ  
ایدلر تل بیرات مذکوره ایدلر فین اوج هفته کیجه قوی دوالر  
استعمال ایدلرحت منقحیلر و سقرایلر و شونیز ایدلر و ملح  
اندرانی اکل ایدلر و احیاناً صافرچینه لر بلغمی نواخی را سدن  
تحلیل اچون بالله قر ووب هرکون بیه لر عصبی تسخین و قوی  
ایدن اندن صکره مثردیطوس و ترپاق فاروق استعمالی عادی  
ایدلر هر قنقسی اولورسه کونن نصف درمه وحتا مد  
باشنه اشی صوقومدن و نبیذلدن و مسکیلدن مذرایس لر  
وق نافعده و اشی قومه کوملک و کبرتلوصولر و ماء بحر کرمک و یا بس  
حمامه او تورق زیاده نافعده نبیذلدن جمیع سی ضرورده و ما غنی  
ترطیباً تیدو کچون ماء قراج اچمک مفلوجلر نبیذلدن خیر اولور و شراب  
عینقون از اجنی اچمک نافعده امراض عصبیه نک جمله سنه آتاچو اچمک  
اضراشیاده عصبه و دایم معطس و الرایله افسرده لر اطباء و منقحیلر  
دیشلدرکه اگر دیلرسک که هیچ زحمت فلج کورمیه سین اویو میه سین

اینکه  
بسیار نفع دارد  
در این بیماری

الامور قارنک خفیف اوله یعنی توفله او یومیسه لر و دخیره طوز و قزل بوره  
زیت یا غیلر سخی ایدوب حمامه سورنمک نافعده اگر فلج کثرت دمدن  
حادث اولورسه فصد ایدوب قوت مساعده ایدوب قوت سیر قاج دفعه  
دخی اخراج ایدلر اگر حرارتدن و پیوستدن المی اولورسه ما شعیر و هند با  
اچوره لر و مرطب غلر و رویر لر اگر فلج اولان کمسنه اوکات وجهله تکلم  
ایدوب تلفظندن خلل یوغسه معلوم اولانه علت اول وقت غلاد کلرندن در  
علاجی اساندر اگر تکلم اضطراب اولورسه علتی و ما غنیه در علاجی غایت  
مشکلدر اگر مفلوجک عضوی کند و سرنکده اولوب بر طرفدن انجه و بر طرفدن  
کچرک اولورسه ممکندرکه خلاص اوله اگر انجلش اولورسه علاجی مشکلدر  
اقتراط حکیم ایدن اگر فلج قوی اولورسه علاج ممکندر اگر ضعیف اولسه  
اسان دکلدر جالینوس ایدر اعراض بلغمیه اگر عشته اگر صرع و یونلر بکزر  
اگر صبدیانه عارض اولورسه بالغ اولدوقده زایل اولور مکرر امتداد بیدلر  
تقوی الایدان ده ایدر بومرض اکثر یا بارد و مرطب مزاجلر و قوجه لر و قش  
کونلرند بارد و مرطب یرلرد اولور سببی و ما غدن بلغم اینر سکرلر  
دوکیلور علاجی بلغمی سهل اتمکدن ایاچ فیکر و تریز و شحم خنظل و ملح هندی  
برله اسباب علامتده ایدر کاه اولورکه فلج ورم نخاع سببندن اولور اگر دفعه  
اولورسه اکا علاج یوقدرنر بر اعصابک فسخنه و قطعنه دلالت ایدر اگر  
ایکی کونن صکره یا دخیره زیاده دن صکر اولورسه ورم عصبه دو کلمه سینه  
دلالت ایدر پس اوله اولسه علامه مباشرت اولنه تنقیه بدن ایدلر ادویه  
محلله و مقوی وضع امکله ورمه و ضریبه موجدده ایدر شول فلج که انقطاع  
عصبیدن اوله چاره یوقدرن انچونکه زیر اعراضا کسان عصب بتن و د حکیم ایدر  
بابس حمامه جوق مفلوجه علاج ایدوب خلاص میشن اولور مالایسه ایدر  
سیناب مرکون بر مثقال مقداری اچلسه فلی و رعش و قولنجی ازاله ایدر مرکب  
پراغدن و کرک تخندن و دخیره بیلید کونک صوب الوب زیت یا غنه خلط  
ایدوب بوزنه سورمک عرق کورر و سکرلر اغریسنه و فلیه ایدر و ذبلرکه

دخی

درهم

بدنه



اگر سدابک پیراغنی و یا تخم می و افجه الوب بر قزغان و یا بر یوک طخیر قویوب  
 و افجه صوابله قینادوب اندن صکر سوزوب اول صوابله یونسه لر محکم  
 در لور فلجه و هیچ امراض بلغیه به نافعده سنلیک برینسی اولور سه دخی قوتلور  
 مالا یسعد ایدر اغوا غاجی پیراغنی زیت یا غیله محکم قیندوب مجرایده لر  
 جرفی کوتلرک و کوتور ملرک دیزی کوزینه صفاد اتسه لر و یاغین سورسه لر  
 اسکی کوتور دخی اولور سه خلاص اولور ینه مالا یسعد ایدر قیلان یاغین  
 مفلوجه تدهینی نفع اشیا صندن اندن غیر بی کامعاد اولر شفا ده ایدر عطش  
 وقتند مایه عمل اچلسه غیری نسنه اچلسه بوندن انفع نسنه اولر موج  
 شرجند سدی ایدر مایه اصول یله خروج یاغی اچک زیاده نافعده و دخی  
 ایدر رفته که بندق هندیدر عجیب النفعده زبده نام کبابه ایدر اگر مزاج و قوت  
 وسق و فصل مساعد ایدر ایسه علتک ابتدا سندن فصد نافعده زیرا  
 دم سار اخلاطه مرکبدر بلکه بلغک تولدی و تزییدی معدده و مقوی او یکدر  
 و حصولی ایکی نسنه دندر بری هضم ضعیف اولمقدندر و هضم ضعیف  
 اولق حرارت غریزه و قوت دافعه ضعفندندر ابکیجیسی مبررات و مرطبات  
 استمالندندر داخلندن و خارجندن اولیه بلغک دفعی ممکن اولر الا بو  
 ایکی سینک ازاله سیله اولور **باب عاشر حدیثیائیدر در صدر و یوشما قد**  
 سبی خام خلطدر که علاجی فلج علاجیدر و شول حدیثی بیوسدن اوله علاجی  
 دق علاجی کیدر **باب حادی عشر تشنج بیائیدر در تشنج سکر لمیدر اچکلو**  
 بوزلکدر و ایکی نوعدر برینه تشنج امتلا بی و تشنج رطب دیرلر و برینه  
 دخی تشنج جیسو دیرلر اما تشنج امتلا بینک اگر مدوی بلغ غلیظدک اولور  
 و قیققدک اولر زیرا رفیق استرخای اچاب ایدر علامتی کسوزین عارض اولمقد  
 و غلبه بلغ علامتیدر و علامات امتلا ینه در و بلغی تولید ایدن بترک تقدید  
 علاجی بعد النفع تنقیه بدندر رفقه ایا ر جلرا یله و باقی علاجی فلج علاجیدر  
 و دخی پادیه و طوراق اونی و اکلیل الملک هر برنک بر مقدار الوب صوابله  
 قینادوب صونخی اعضا اوزرینه نطول ایدر اما تشنج استفراغیده دیرلر

و تیرینوب یا تیرلر

جربینی نجه

دیکه  
 مکتب

نویس  
 تاریخ

تدریجه حادث اولور علامتی اسباب بحفنه نک تقدیدر استفرغات کثیره کی  
 یا کثرت جوع یا کثرت نعب یا خنای حرقه یا کثرت و یا غم کی از عارض اولور و اگر  
 حنا عقبنجه اولور سه براندر اما ما دینک موکندن حنا مد و حدر علاجی ترطب  
 بدندر و مرطب نسنه لرایله عورتلر سودین و اشک سودین اچک کی و ماء شعبیر  
 و باد مرخرب سیکی و بالجه بوندن علاجی دق علاجیدر کاه اولور که تشنج یلان  
 و عقرب صوفقدن اولور کاه اولور که صوغلیان و غاز بورا و لمقدن اولور و کاه  
 افیون و شوکران یکدن اولور و کاه عصبه و روم عارض اولمقدن اولور بونلرک  
 علامتلی علاجلری با بند مذکوردر و دخی از اولور که تشنج برد شدیدن اولور  
 اکا تشنج کرازی دیرلر بلکه تشنج عصبه عارض اولور کرازی قد در عضله  
 عارض اولور بعضیلر مشدک تمذ ایلر کرازی جیندن فرق بودر که تمذ سکرلریکی  
 جانبندک بله چکلکدر و کرازی تشنجدر که کوس کلکرنک ابتدا ایدر شیخ اطبا که ابن  
 سینا داول ایدر که تمذ حقیقتدر تشنج ضعیفدر زیرا تمذ ایلر انقباض عسیر اولور  
 و تشنج ایلر انقباض عسیر اولور و الحاصل تشنج سکرلری بوزلکدر و تمذ کرلکدر  
 سبیلر تشنج سبیلر و علا متلریدر علاجی نک علاجیدر و اسباب و علامت  
 صاحبی ایدر که کرازی بری بری جودن اولر مخصوصدر کرک داخلندن و کرک خارجند  
 اولسون و دخی ایدر که تمذ و کرازی ایکی تشنج براندر **الان تشنج بسدن دکل زیر**  
**تشنج یا بسد جفا فاشد و کرازی باین جفا فندک از اولور که سبب کرازی یا غلیظه**  
**دن اولور که تمذ ایدر جیدر و کاه اولور که سببی جراحت یا حرق نار اولور اولیه عقل**  
**متاذی اولور انقباضدن علامتی بوزی حریر یا خضره و یا کودر مایل اولور و علیل**  
**کاتم بکری کولر کی کورینور و بهرک عضلی کرله دکن او توری و کوزلری طومالور و اکا**  
**سرو عسیر بول عارض اولور کاه اولور که فان بقول ایدر ابتداء فواق و وجع و داج**  
**راس و اوموزلر اغریسی عارض اولور انلر دورت کونه دک موت خونی وارد اگر تجاوز**  
**ایدر سم اسانغله خلاص اولور علاجی تشنج علاجیدر تعالیم سبته نک تعلیم**  
**خامسی بر فصل ویدی سفری مشقندر سفر اولر اون باب سفر ثانی اون**  
**بر باب سفر ثالث اون ایکی باب سفر رابع اون اوج باب سفر خامس**

هم

دیکه  
 سوزین

سکرا و زرم کا احتیاق  
 رحمدن اولور

اولور



اون دورت باب سفر ساد سن اون بش باب سفر ساد بعد اون التي باب  
 وارد فصل اختلاج بيانند در اختلاج سكر مكره يوزده و كوزده و ساير اعضا ده  
 واقع اولور اگر جوق واقع اولور ممتد اولسه خوف اولور كه لقو يا صرع و يا سكه  
 و يا تشنج و يا ممتد مثل مورضه حاصل اولور سببي طوبت بلفيته در كه يلك اوله  
 حرارت غريزيه تحليل ايد و ريج ايله يا بخار ايله مساماتن چقا من غليظ اولور و همچون  
 اقا قوت دافعه متصل دفع ايلك استرايه من ماده ايله چكشور اختلاج حادث  
 اولور بومرض ايدان بارده اولور و اسباب بارده دن اولور علاجي بلفي بدن كيدر مكره  
 مسهل ايله ايا رطوبتي بعد يا بونج و اكليل الملك و مرزنجوش بونلري صوايله  
 قيناد و يا سنجقه نطول ايد و قزمش كيك ايله تكميد ايد و وادهان مستحبه  
 اووه لرواغذير بارده دن و مولدات ريجن و ماء بارده دن اجتناب ايد و باب لقو  
 بيانند در لقو تركيه اغز كلكد يوزده و كوزده بالقي ايلري وارد ايلري غليظ و بارده  
 خلط دوكلور اول سبيله اغزين و كوزين قيامتد عاجز اولور چنكه او فورسه اغزينك  
 بر طرفندك يلچقان و بر طرفندك چقا و مور باطل ايلك همچون او فورسه سويندره من  
 سببي يا استرخادر و يا تشنج و يا كسي ما بيننده فرق بودر كه لقو استرخايتده  
 حواس مكره اولور و بوزك دريمني بوشاد و ممتد حش اولور و كوز قباغي ككش اولور  
 اشاعه صرقه مي زياده اولور اما لقو تشنجيه ده توكر و ك از اولور و الك در لسي  
 كريلور و در لسي كسه جانبنده زياده مابل اولور و چكه في شكل طبيعته رة اتمك  
 مشكل اولور اما استرخايتده ده اسان اولور علاجي دورت كونه دك و يا يدي  
 كونه دك علاج اتميه لر فجا و يا سكه خوفي وارد و اگر دورت كوني تجاوز ايد و سه  
 قوريلور بعضيل ايد دورت كونه دك فجا خوفي وارد و اگر دورت كوني تجاوز ايد و سه  
 قوريلور و ديلور كه كتي اي ممتد اولسه ايو اولق ايميد يوقدر معلوم اولاكه بو  
 مرضه علاج ايكي قسمدر لقو استرخايتده ده تشنج امتلاي علاجين و لقو  
 و تشنجيه ده تشنج يبي علاجين ايد و قاعده بودر زنهاريكا لوب خلاقين  
 اتميه ل و الا ايدري فالور علاجين تزويج الارواحد ايد و تدبير صايب  
 اولور كه يدي كونه دك صكر ايارج فيقرا و حقنة حارة ايله ابتدا اولنه

دفع ايلك ايله اثر ايد من

اگر بر كوزين

و دري نيز

و دخی

و دخی ايد رصواب بودر كه فلفلي غيان و سخي ايد و دهن سدايله استعمال ايد و  
 اما بوعلاج لقو استرخايتده همچون و اكثر واقع اولان لقو استرخايتده در  
 اوله اولچي انك علاجي بعينه فليج عاجيدر الا بوقدر و ار كه غرض و تعطيس  
 و سعو ط استعمال لقوده اوليد و بونلورن همچون سخي استعمال و لقيمه الا بعد  
 التقيمه خصوصا سعو استعمال و لنه الا فرق كونه صكر عليه امر اولنه  
 كه بر فاره كوني برده او تورب داتما دمشق بنيه نظرايد چوق فائدي و وارد  
 و اغزنه جوز و بون و قزفيل و طفل و دار فلفلي كني نسبه لر طوبت و صاف و كونه  
 چيملك نافعه عجايب تاثيري وارد و حاوي كيرده ايد زنجيل و آكري  
 در كه لر واليه لر و بال همچون ايد و ب جوز قدر بيه لر مجزدر و وينه ايد و دري محكم  
 دو كوب سكره ايله خلط ايد و ب چكه سته طلا ايد لرنا فعدر مالا يسعد ايد  
 طورنه اودوني باز و يراغي صوبيله صاحب لقو اوج كونه دكن سعو ط اتميه دفع  
 ايد و مجزدر و بعضي وقتد بورنه چورك اوق ياغي طرز لر مفيددر دفعا تله  
 تجر ايتوك نافعه يا غين چقا رغه قادر اولر سه محكم دو كوب استيجه صوايله  
 ازوب و سوزب بورنه طرز لر مفيددر ذكر اولنان معالجات لقو استرخايتده  
 همچون در باب ثاني هشتم بيانند در ريشه در مكره اعضا مركبه ير حادث  
 اولور قوت عركه نك ضعفندك سببي سوء مزاج سازج يا اما ديدر كه سكر ل  
 عارض اولور بومعني اكثر قوجه لرده اولور و شول كسسته لرده اولور كه  
 خمر و يا صوق صواب چكه افر طله مشغول اولور بلكل كه ريشه نك غايتد  
 صعبی صول جانبندن كلور قوجه لرده اولان ريشه علاجه زایل اولرگاه  
 اولور كه بومرض زياده غصه دن يا فزج اولور يا زياده خوفدن يا چوق  
 جاعدن اولور جالينوس ايد بوعلت قوجه لر ادا سبيله عارض اولور  
 علاجي بعد التضييع يدي تنقيه اتمكره ماديين ايا رطوبت ايله و غدا ده نخود آب  
 نافعه طوشن اي و سينه يني يك نافعه منقولر كه بر قوجه كشيده  
 ريشه عارض اولري صوبه چوق طرز قوب طرز لو صوبي چوق ايد و محكم  
 اسهال اولري ريشه اندك زایل اولري مالا يسعد ايد و اگر ختامد

التعطيس بالتركي  
 السعوط بالتركي  
 ايله بوننده خال ايد و  
 كونه دك نيز

طوره اودوني باز و يراغي  
 صوبي ايد صاحب لقو نك  
 بورنه تعطيس ايلك اوج كونه  
 خلاص ايد و كني بر قوجه  
 كند و تجر بر مزه

و چاهان او تورب در ملك نافعه







دخی

صفت یا قو

مقاطع حاضری

نفاذ

افسوس بزر بنج

برابر جمع اید و سحر

ایده نور بر نور

سحر در جام

توب بر قریح و مور

ایله با صبر ناکم

مشهور و در قعد

سحر و اجزاء

اد و زنه که ترمیم

ختر غن اید با صبر

تمام یک باره اول

بر انچه بزر نشیمن

قبول کلام بد شک

و که عود ناکم اخلاص

مادنی

دور خصوصا که این خلط حار اوله و صفراوی و بلغی که مالح اوله افراط  
 حکیم اید شول کسنه که باشند زکام و یا نزله اوله کوکسنه اینه و  
 او کسور مکله نسنه چقیه یکرم کونه دک دقه دور جالی نوس اید بلغه  
مالح اوله سل ایلر غایت یرامز امعایر انسه انده قروح ایلر ودخی اید  
بلغ خامض و مالح اوله قروح ایلر یوایلر سل و حشاق ایلر بفر سقلر د  
اوله قورخ ایلر و معدده اوله مضمی فاسد ایلر و دخی جالی نوس اید کرنه  
 یا خود زکام صوقون اوله نفخ بولیدن خامه کرمیه له اما اگر حرارت دن  
اوله خامه کرمک جایز د و دخی اید خامه و کونشد در لک نزله اولی  
منع اید زیرا که بدرن نزله حادث اولی فصول عرقله چقار کید فصد  
اتکون بویگر کدر الامکر که بون حرارت و جرت اوله موجود اید خام نزله  
بارده اوله نفخ بولما دو چگون ضارد قطعا واغرن نفخ بولر و چون  
نافع د قطعا وزله حار ده نافع د مطلقا زیرا ماده سی حرارت خام ایله  
نفخ بولوب چقار و افسوس ضارد اوله نفخ منع اند و چون نافع د  
مطلقا نفخ صکر تحفه سعد ید اید شول کسنه که اکا نزله دایم  
اوله حب قویا زاده نافع د و ینه انجلی بوج نافع د سبر مفسول  
و ترید و رب سوس اجزالی بر اوله شرتی ایکی دهد و بلکل که موادی  
اسفله جذب ایدی حقنه لر نافع د و نزله حار ده مزاج دماغی تبر ایله  
تعدیل ایلك و نزله بارده ده تسخین مقابله صحنه سبب زیر نام  
کتاب اید هر یکه نزله سی جوق اوله خامه جوق کرمک و باشک قلین  
ترجه قازمق و جلد زای حک اتک و ساجی و سقالی طرا نافع د زیر  
بونلر جمله سی بخاری تحلیل اید قانون اید کاه اولور که او غلجقل  
زکام و سعال عارض اولور کر کر که باشنه استی صود که لی و دلنه بال  
سور باندن صکر دلنک دینی بر مغله تجلیه لر ناکم جوق بلغ قوصوب  
شفا بوله موجز اید نزله علاج غرض امور سستی قصد د اول  
امور سسته نک بر سستی تقلیل ماده در فصله حار ده و استفسار

خلطدر

خلطدر که موجب نزله در بلغ کی نزله بارده و صفراوی حارده و تلین  
 طبیعت در و ایکجسی تعدیل مزاج در تبرین کی حارده و تمام قازایله  
 و اغدی بارده و رطبه ایله قیاق و اسفناخ کی و تدهین سیه در و  
 تسخین در بارده و قرضش بزرله و قرضش کیک ایله و قرضش طاری ایله  
 و مسک و عنبر و قورلش چورک اونی قورال و ایکجسی خشخاش ایله منع  
 سیلان در و باقی قزان ماده نک سیلان منع در شراب و ماء شعیب  
 ایله حارده و مغزای حلوا ایله بارده و مضمضه دخی بویله در طلیخ  
 خشخاش ایله و عتاب و مرچک ایله بارده اولدوغی حاله و خاز اولدوغی  
 حاله بارده و در دجسی ماده نک قوامین تعدیل بلکور ماده حارده  
 خشخاش مثیل و ایله تغلیظ اولنه اما ماده بارده تلطیف ایله تعدیل اولنه  
 شراب زوفا ایله و دخی جلاب عرق سوس ایله و سکجین عنصلی یا خود شراب  
 لیون ایله که اکشی از اوله سیدی اید شراب خشخاش ایله واجب و لمن  
 الا ابتداء ماده بی صدره نزولن منع اتون ایچون اما ماده فین حبس اوله  
 اول وقت خشخاش شرابی برامز در بشخی سی ماله ماده در بهت مخالفه تنکم  
 نزله منع اولور و بوغازدن بوروزن اسور دیجلرله او یکنه و عصبیه سنه قورقو  
 ایچون النجسی تدبیرن شول نسنه نک که قورقیاور نزلیه تابع اولسندن  
 سل کی و سعال کی بونک تدبیری بقله صوئی مثلاً ایله بنفشه و بادام یا غیله  
 و حب سعال مثلاً ایله مالا یسعه اید مسک نزله لر نافع در قوتق ایله  
 و باشک اوکنه یا دنیا غیله طلا امکله وینه مالا یسعه اید سندروس  
 که صمغ اصفردن کهریا به بکر دغانی زکام و یارد نزله لر عجب نافع در و جمع  
 اسنان دخی نافع در و دخی اید طین ارمنی شدید التجفیدن صدره مندر  
 اولان عظیم نزله لر نافع در این بیطارده اید باشک اوکنه صبری ملحه  
 یا نظرون ایله وضع اتسه لر بارده نزله لر نفع قوی ایله نفع ایلر و دماغی قورقو  
 رطوباتی تجفیف ایلر کتب خواص اید فین زکام اولان کسنه قطر  
 تره کی قویلوب و اوزرینه توکورب بوله برقه هر یکسه که اول ترکی

و توکرکه احتیاج ایست

داره سویی



آثاره و افق اولور  
ملیته اولور

بارد و رطب لعاب  
ظا منزع لوز  
قطونا و یا این چکر  
لعابی کی و دنی

30

قدیم شهر ندون بر جالم گسته  
اورنیه کلاو کوز لورینیه  
قبلا اولور کوز سوز  
اولدم دیو اخلر امیش  
آخر بر اوستا و طبیب  
بو معانی ایلمیش باورنیه  
بو کیم خلدن لورنیه  
غفلت اولنیه توکیه  
قول بخوند او ذریه  
وایه وایه

دو ہویا غنور کی غصہ کی اور  
پرسے اوزن پر بارہ لکڑی  
قباخی اوزن نامہ دہ الف توف  
مناہ ذکر کی ز اوزن قبا  
جناہ و حقہ کو ذرا خانہ



و دقیق شعیر ایلده ضما د ایتمک نزله لری کوزدن منع ایدر. و آق کونلکی انسه  
ظلامتک دخی نافعدر. **ترویج الارواح** ایدر برطه صاروسی کوزه باغلنسه  
کوزه منحدر اولان موادی و کوزده اولان اورای منع ایدر. بوجه دن رمد  
اولان کوزه که ضما د ایدر. و جعی تسکین ایدر. و تحفه سعدیه ده ایدر که  
اولور که خاتونلره رمد عارض اولور. رحلینک برودتی سببیل. **علاجی**  
طوراق اوتیلکه. و بابوخی ایلده و حلیه ایلده و دهن ناردین ایلده حقنه  
ایله کدر. **شمدرن مکره اخترازی بیان ایدر که بلغمه سی غایت مضر**  
برنسنه که غایت منجر اوله. مازاوله صوغان و صوماسق و پراسه و کرفس.  
و خردل و فلفل کی اخترازا اوله. کذلک شراب نیمه یا بچکدک و خرما و قاون.  
و بادنجان و قوز بچکدک. و یاش اوزم. و هر طوزلو و اکشی لکی زیاده اولان معنی  
لری بچکدک. سرکه و لهنه و مرجک و بقله. و سود و وات و تحفه اولمقدن.  
و طعام عقبنجه. و اویومقدن. و کثرت جماعت که مضر اشیاء در رمد توتون  
و توردن. و اعتدالک خارج هوادن. و آینه بلغمه و قاره. و زیاده بیاض.  
نسنه لر. و جوق بقمقدن. و کونشه بقمقدن. و برنسنیه کوزین دکونب  
جوق بقمقدن. و جیع اطعمه غلیظه دن. و اشربه دن صقنه لر. و یاشتی  
یغلی یعنی دهانله زیاده مضر در. و قولغه مضر در. یاغ طمزریق. و دخی  
مضر در. کزک کل باغی اولسون. ماده رمدی زیاده ایدر. زیر اسامات راسی  
سزاید و با نجر محتبس اولور. جوق اویومق. و جوق اویقوسزلق. و یاش  
بشاریک. و حارنسنه لر قویق. و قی اتمک. و جوق سویلک. و اوازله چاغرمق  
ضرر در. و کثرت استحام. و کثرت فصد. و حجامت مضر در. و قبض اولمقدن.  
صاقله لر. و طبیعت لیت اوزره اولمق نافعدر. اگر چه حقنه لر و شافله  
ایله دخی اولور سه **باب سادس و ردیج بیاننده در و ردیج رمد عظیمه** که  
ملتحمه ده اولور. حدن زیاده و رمد که بیاض عین قاره سدن زیاده اولور.  
حق کوزی یومغنی منع ایدر. بومض اکثر او غلیظ قاره اولور. مزاجلرند. و طوبیت  
غالب اولوب و کوزلری ضعیف اولور. و غیر کوزدن **علاجی** بعینه رمد **علاجی** در

طلائع

بکدن

آفرین

و یوسک اولور سه

والله

والله و ریج اقبیر. ایلده دمی اخراج اتمه مبالغه اولنه. اگر مریض طفل  
اولاجی اولور سه. حجامت اولنه. و اوراق کزیره ایلده ضما د اولنه. برطه  
صاروسی و جزء زعفرانله. زین نام کتابده ایدر. و ج کونه دك قز امریک عورت  
سودی طنز لر. یا اکثر یا خود شباق ابیض ایلده. و دخی ایدر ضرر را استعمال  
اولمیه. الا کوزک قباغی اوزره. البشه نسنه اکمیه لر. صواب بودر که اخلاط  
زوررشباق قلوب و ما ایلده سخی اولوب تقطیر اولنه **باب سیانج جرب**  
**عین بیاننده در** که اولور که کوز قباغی اچ یا نسنه خشونت و خربت و کچیک  
حادث اولور. جرب دیر لر. سببی رطوبت ملحه در. یا خود توردن. و توتونک  
و کونشه. او تورمقدن اولور. یا خود رمدن تدبیرند فساد اولمقدن اولور.  
**علاجی** تنقیه بدن. اسهاله و فصد ایلده قیفالدن. اگر قان چوق ایسه  
و شول دوا لکه مازاوله و هم جلا ویر. انکله اکتمال ایدر. که کحل روشنائی کبی  
و شاف احر و شاف اخضر کبی. اگر جرب ایلده رمد دخی اولور سه. رمد صالح  
اولور نسنه لر ایلده ختم ایدر. اگر که یا خود برن ایلده اولسه ملین دوا لکه  
موافقدن. و دخی تنقیه ایدر. املیج اصفه مطبوخی ایلده و خامه مداومت  
ایدر. جالینوس ایدر. جرب برودن ابو علاج اولمیه که کوز قباغی دو یروپ  
کحل کبی سخی اولنش مازوی که لر. بر ساعت طوره. انک صکره اویوبه  
بوجربک اصلنی کسر البشه ینه عودت اتم. مفرد اتابن بیطار زده شریفدن  
نقل ایدر. قین طتلوانا ریلده اکشی نارک عصاره سی بر بقا بد طنج اولنه  
قوی لجنه. انکله کحل اولنسه. حکم و جرب و سلاقی کیدر. و بر بصرک قوتنی  
زیاده ایدر. **باب تاسین طرفه بیاننده در** طرفه قزل یا کوک نقطه در ملتحمه  
ده که قانک حادث اولور. سببی غلیان دمک اولور که بر تجدد طرلری  
یا بر نسنه طوقفقدن یا طمرک اغزی اچلمقدن اولور. حرکت عنیفه سببیل  
قی کبی و قی چاغرمق کبی زیر حرکت عنیفه موادی باشه و کوزه تحریک ایدر.  
اویله اولیجی طمرک طلوب اغزلری اچاورد. علامتی موضع طرفه قزریق و اسباب  
مذکور ک نقد میلد. **علاجی** قلا فصد و یا حجامت ایدر. و طبیعتی



تلیسین ایل لر ماء فواکه ایله واوزرنه دن سود طهره لر خصوصاً قن  
 امزور عورت سودی اوله بمرطه اغنی دخی طهره ایودن موزده وسایره  
 کتب معتبره ایدن کورکین قانی قوکیک قانی تاره قنت یوکی قورویب  
 دینی کوزا وزینه صفوب اندن صکر کوزا چنه قان طهره لر استیجی اولور  
 حاله یا قویا ریلن بوکد دینی نیشتر ایله دورب چقان قانی کوزه طهره لر  
 یا بولردن برینی بوغزلیوب قانی کوزه طهره لر وینه موزده ایدن بومرضک  
 ابتلا سنده قانه بعض روادع خلط ایدوب عمل اوله طین ارمنی و طین قیویا  
 کبی اقامرضک انتها سنده محلات خلط اوله یعنی زرنج طین مختوم ایله زید  
 نافر کابن ایدر خلطه مزوج ماء ورد بخارینه انکاب زیاده نافعه بعض  
 کتب خواصده ایدن حتی طرفه بی کدر مکه زیاده عجبدر تخلف اغز وکر کدر که  
 بومرض صاحبی جمیع علویات دن و خردن و لومدن و حرکت عینفه دن و مضغفا  
 دماغن احترازا ایدن **باب ناسع ظفر بیانند** در ظفر بر سکر کی اندر طبقه  
 ملخمه ده اولور بورنن بیکارده اولور کوزک قوروی غنی طرفه اوزانور  
 حتی کوزک قاره سنه دخی کچر بکی اورتر کوزک کورمه سین باطل ایدر سبله  
 مشابه اولور فرقی اولدر که ظفر برما نیندن بلور اصلی کورینور سبله  
 جمیع جانیندن اولور دگر می اولور اصلی کورنرگاه اولور که ظفر کوزک قوروی  
 غندن با شریا شدن باشه اورتر فی الجمله مضرتی اولدر که کوزی کدر و حرکت دن  
 منع ایدر سببی غلیظ و یلشک و بایسن ماده دن حادث اولور علامتی باصاری  
 ویا قزل ویا قرمق اولور ماده سنک لونی حسب نجه علامتی اگر رقیق و لاجق  
 اولور سه قصدا ایدن و دماغی و بدنی تنقیه ایدن یلشک بلغی خلط لردن  
 اولور سه حجاب ارج ایله و کچی اودنی باله قرشدورب کوزه چکه لر جالینوس  
 ایدر سوسن کوکی البشه ظفر بی کیدر و دخی از لیش کونک جمیع دوا لردن  
 خضیف در و مضرت نیند تزویج الارواحده ایدر ظفر بی زاله اتمه تجی به  
 اولور سه قلعندین ایله نشادری برار کمل اتک موزده ایدر اطبا ظفر ایچون  
 ادویه نافعه ذکر ایتدیلر روشنا یا کبی و ما سلیقون کبی وین مکروه کوردم

استیجی اولور غنی الدن

وضیقات

بونک

بونک جمیع سنی زیر مضرتی کوزه جلبا ایدر ظفر یه نفعندن ضرری زیاده اولور  
 اگر ظفر غلیظ و صلب و مزمن اولاجق اولور سه علامتی اولدر که بعد  
 التنقیه دم ایله فوبار لر انک صکر اوزرینه طوزا ایله مضغ اولمش  
 کون طهره لر و مریضک حدقه سینی نقیبا ایدن تاکه قبا غنه یا پشمیه  
 وکر کدر که بومرض صاحبی لوم غلیظه دن و اغدیة مجتمه دن عدس وبقله  
 و ثوم و بصل کبی و جمیع کوزه ضرر ایدر یی سنه لردنکه رمد بچندن ذکر  
 اولمشندن احترازا ایله لر **باب عاشق سبیل بیانند** در سبیل فح سین ویا  
 ایله بریده در که کوزه عارض اولور کوزک طهری غلیظ قانک منملی اولوب اول  
 طهر لر قرار بر برینه اولشور حتی سبک رینه بلما اولشور کوزده او فاجق طهر  
 چوقدر بر بریده متصل اولیجی بریده اولور کوزدن دمعه کلور یعنی یا شکر کلور  
 کیشمک عارض اولور اول کسنه شعله لونسنه یا قه مزضعف بصر  
 حاصل اولور و قن کونش ضوئنه قارشوا ولسه اقصر مق حاصل اولور بعض  
 اطبا مجرد طهر منملی اولوب بر بریده اولشمه سندن حاصل اولور بلکه دماغن  
 غلیظ سنه اینوشا حاصل اولور بومرض ساریدن و میرا ندر سببی غلیظ  
 دمدر که عروق ملخمه اندن منملی اولور علامتی کوزا وزرنه بریده کورنک  
 حمرت و معه ایله و قن ضوئ شمسه بقسه اقصر مق عارض اولور و سبک  
 اکثری حکم ایله اولور علامتی قیفا لک فصدات کدر و اسهال در و النندن  
 قان الدرمق و اجله حمامه کرمکه مداومت ایلکدر واکمل طاقه ایله  
 اکمالدن با سلیقون و روشنایا و قلعند کبی اگر سبله غلیظ و محکم اولسه  
 علامتی کسم کدر تنقیه دن صکر و قطع طهری بودر که اول سبله  
 بر طهرن چنکا لر ایله بجمله سین برا و غوردن چکوب سبلی قالدرب  
 مقراضله قطع ایدن بعضی استاد کما لرا ایدر شیبای قلعندی غلیظ سبله  
 استعمال ایلدم بر نجه کونک صکر کورد مکه رقیق و یوفقه اولمش زایل  
 اولدی شامل نام کابن و تزویج الارواحده دخی مذکور در شیبای قلعندک  
 صفقی بودن راسوخ طائی بش درهم رنجار یا کبی درهم نشادر و یوری و زرنج

جائز



مصقود و قلند عرق هر بزرگ بر در هم دو که لر و زیاده سخی اید به الیه لر  
غبار کی اوله بر هفته بعد شافرا اید بختند استعمال اید لر شیاق احمر  
لین و شیاق احمر از سبیل غایت نافه در و شیاق زبرج سبیل و صفیر  
و بیاض غلیظه کرک عتقی و کرک حادث اولسون غایت نافه در تقوی  
الادویه ده و ما لا یسعد ایدر که انسونک توتیا سی اسکی مزمن سبلی  
کیدر لر موزده ایدر بچن سبیل ایله جرب مقرون اولسه لر بر شئی یوقدر که  
شیاق سبلی قطع ایدر و جری زایل قیلور احترازا ت رمدده و وظفر ده  
مذکور اولور و و کیدر کی فتنانک یقاسین طار انکدر **اصطفا**  
و ادویه بارده دن و شیاق ابیض و افیونک صقنه لر و او یوقدر که  
و جماع دخی ضرر در و استحمام انیمه **تعالیم سنه نک تعلیم خا سینک**  
**سفر نایسی اون بزنا بی شمشکدر باب اول قیل و مقام بیانیه در کوز**  
قیاقلرین حاصل اولور حیوانلر در ایکنسک مایخند فرقی بودر که مقامک  
ایقاری چوق اولور قل او یله دکلر سببی ماده بلفیه در که متعفن اوله  
طبیعت اول ماده کوز قیاقلرینه دفع ایدر او یلیه اول ماده حیات لایقه  
قبول ایدر مزاجی سبیل او یلیه اولیجی انکچون کهله سورقی حاصل اولور  
علاجی تنقیه بدن و ژاسدر ایا راجلر ایله و ماء ملحه و ماء بحر ایله کوز  
قیاقلرین یومقدن یا خود بورق ارمنی یوشقی سخی ایدر اوزرینه  
اکه لر زهر بونک جمیع کهله لر و کیلور و بومرض صاحبی کرکدر که تو قله  
یا تمقدن و تخمه اولقدن احترازا ایدر **له باب ثانی فی قروح العین بیانیه در**  
امراض عینک بر دخی قرحه لر در که جمیع طبقات عینک حادث اولور اما  
ملقحه دن و قرنیته و عینیه دن غیری بر لوده چقسه حمله ظاهر اولور  
طبیعی آنی رمد صانور سببی خلط محترقه در کاه اولور که ضرر بدن  
اولور یا سقظه عقبجه یا رمد یا ثور عقبجه اولور انواع قروح ایدر  
علامتی دمه در ایکنه با ترکی صانجه صانجه اغر مقدر علاجی قیضا لک  
قان المقدر و حجامت ساقین در و قصد صافند و یا راجلر به دخی

دورم

نفاق کی اوله و اتخا  
اولور شیاق ساقدن  
یا کز کاه اولور که زیاده قبل  
یونک صمغ و انزروت تحقیقا  
بوشیاق صم

و دماغی

و دماغی پاک انکدر و شیاق ابیض فیونک لرله اکمالدر زین نام کتاب  
ایدن شد اطراف و دلاک شدیدی یعنی الرین و ابقلرین او مقن زیاده نافه در  
موزده ایدر اگر قرحه صاغ کوزده اولسه سول جانجی اوزره او یوسون اگر قرحه  
سول کوزده اولسه صاغ جانجی اوزره او یوسون زیر قرحه اولان جانیه او یوسون  
مواد کوزده منجذب اولور اگر قرحه اوزره یا قوب او یوسون قرحه نک اغری  
یوقار و اولسه مواد خارجه اقیوب عینک محتبس اولور بلکه طبقات  
عینی کل ایدوب افنا ایدر و یوزی قوبن یا تمق موادی عینک دو کوب قرحه  
نی و کالمغه قومیب ضرری مشدد اولور اگر قرحه چرکلو اولور سه پاک  
قلنه بال شریقی و قر سودیله یا ماء حلیه ایله و غسل ایله و کرکدر که صاب  
قروح اولان کسنه لومدن و ملو یا قن و جماعدن و حجامدن و غلیظه  
غذالردن و حرکات عنیفه و میخاندن و فی انکدر و اقسر مقدر و چغ  
مقدن احترازا ایدر **له باب ثالث سلاق بیانیه در سلاق قاکلقدن**  
کوز قیاقلرینه ماده غلیظه ردیه اگاه دن یعنی ماء اولوب جوارین اولانی  
اکل ایدوب افنا ایدر انکچون کوز قیاقی قرحه در و کرکدر و کاه اولور که  
تقریح جفنه یعنی کوز قیاقی قرحه اولغه یشدر اول ماده اگاه کاه اولور  
که فساد عینک یشدر ماده قیاقلردن تجاوز ایدوب عینک سرایت ایدر کچون  
وسلاق دن بعضی تاز در که اوزرینه چوق زمان کچمش دکلر و بعضی  
اسکیدر که اوزرینه چوق زمان کچمش چوق اولور که سلاق رمد  
عقبجه حادث اولور آمدی و اجیدر که سوء تدبیر دن صاقوب و سلاق  
علاجیه استعمال ایدر لر علاجی باشی و بدنی تنقیه انکدر ماء و رد ایله  
مخاف صلابت کوزه طرز مقدر اگر چوقدن اولمش اولیبو یکی اولاجی  
اولور سه قبوغی چقمش مرجمکی کاه به طبع ایدر کیمه یقی ایدر لر و صباح حتما  
کیدر لر تحلیل ماده و تسکین حادث اچون رطوبت ایله موز شرجیه  
سدیدی ایدر حتماه مدامت نفع اشیا دنر قوی معالجه در اما قدیم  
اولان سلاق انکچون حجامت ایدر لر ماده خلاف بعید جذب اتسون

و خرب غزالردن

بهارین



اچون فصد اولنه. الب طهر لردن. و حتماه چوق کیر. و ماء حار ایلله  
 تکمید ایدوب بخارینه اکلوب یوزی قوین طوره. و بچی درهم نخاس حرق  
 و اوج درهم زاج و بر درهم زعفران. و بر درهم فلفل. ماز و شرابیلله ازب  
 عمل رقیق کی اولدوقه کوز قباغنگ خارجندن طلا ایدن لره که جامع ذرقضی  
 و جلای و تحلیلی و منع ایدر. فرجه نك سرايتی. دفع ایدر ماده نك فسا  
 دنی و زائل ایدر. و قباغه دوکلی منع ایدر. **باب سابع برده بیاننده دُر برده**  
 رطوبت بلغمیه در که غلیظ اولور. و دخی جگر کی اولور کوز قباغنگ اچ یوزدن  
 طلویه بکرز. اقلقد و بکلک. و شکله علاجی انزروت و صمغ بطم ایلله  
 و خرق سرکه ایلله قباغه طلا ایدن. اگر بوتکله منحل اولور سه قباغی و ندرت  
 نیشتر ایلله حک ایدوب برده کیدرمک کر کدر. **باب خامس شغیر بیاننده دُر**  
 ایت دیر سکی دیدگری مضرده اوزون و رمدر قباغ اوجندن کر پک  
 بتدوی برده ظاهر اولور شکله اربه کیدر. انچون شعیر تسمیه اولور  
 اکثر خلوصی قاندر اولور. انک صکر. سودایر مستحیل اولور. کاک اولور که  
 انکله حرارت و حرمت اولور. علاجی فصد و اسهالدر. حب ایا رجه. و اجلق و نفق  
 غدارد. و اریش اچ باغنی اربه اوینله ضما داو لنه. یا خود کوکرین قانیله.  
 یا ارک قری قانیله طلا اتمکدر. موجز شرحنده سید ایدر. سبب پیندن  
 بر مقدار الوب صوابله ازب اول موضع صوابله لر زیاده نافعدر. زین نام  
 کتاب ایدر. فصد ایدوب نواحی رأسی تنقیه ایتدک صکر. شبای مامینا  
 و طین ارمنی ایلله. ایکسید تاز کشنیز سوبیلله. سخی اولمش اوله. طلا  
 ایدر. و ماء شعیر ایلله غسل ایدر. و انکله تکمید ایدر. و دخی ایدر. بری  
 بری اردنجه محکم اتی انکله ضما نافعدر. و باغنی فویش سکک ایلله. طلا  
 ایدر. و صبر ایلله طلا اتمک. و خل محلول ایلله. سبب پین ایلله. طلا اتمک  
 نافعدر. اما بکل که ادویه ایلله تحلیل اولور سه خوش اوله. و الا کتاله  
 مراجعت ایدوب مقرر ضله قطع ایدر. **باب سادس شرناق و بیاننده دُر**  
 کسرتین معجمه ایلله. زایدجه شمر و اوست قباغ اچندن اول شمر زاید

و بطه ایلله نم

قباغی

قباغی آغرایله. و صار قش کی ایلر شویله که کوزک اوست قباغی و کاتجه  
 آچلر. و بو شرناق اکثر اوغلنچ قله عارض اولور. و مزاجنده رطوبت غالب  
 اولنره. و شول کمسنه لره که انلور رمد چوق واقع اولور. علامتی بودر که  
 قچن ایکی برقی ایلله. شرناقی صقسک بعد بر مقارین ایرسک. یاغ قلعه ایکی  
 برماغک اورتد سندن یعنی رطوبتی قبول ایلر تیزجک. اما غلظتی اچون  
 خیلی زمان یومر وجه. طوروب تیزجک غذا و تعدیل مزاجدر. و شول میاه ایلله  
 تکمید اتمکدر که انده حشایش محله طنج اولمش اوله. ال ایلله علاج اولنه.  
 موجزه ایدر. شرناق علاجندن دمرگی برنسنه یوقدر که کیفیتتی بودر که  
 کتال ایکی برماغیلله. علیک کوزینک اوست قباغین اشفا چکه تا که قباغ  
 کر یلوب شرناق یومر و لنوب ظاهر اوله. بعد کوزک قباغ. در یسین.  
 اوستندن نیشتر ایلله. یا روب قاتی دریک یا رمیوب نازک کله یا رب  
 ضرر ایشدر رمیوب اول شرناق دیدگری شمر زائده ظاهر اولدوقدن صکر  
 کتان بزیله یا بشوب صاغه و صوله تحریک ایدوب و یوقر و قکوب بالکلیه.  
 چقوب بعد نیشتر ایلله کسوب قطع ایلله. اگر بعد القطع نسنه فالور سه.  
 اوزرینه جزئی طوزاکه. باقی قلاقی یلک اچون بعد سرکه ایلله اصلتمش بز.  
 وضع ایدن تا که قاتی قطع ایدر. شمر فاسدی افنا ایدر. سعید ابن هبت الله منفی  
 نام کاند ایدر. اگر کوز قباغنده بقیه قلاقی اولور سه. در دخی علاجه  
 علاج ایدر. **باب سابع شغیر منقلب بیاننده دُر** امراض عیندن بری دخی کوزده  
 قیل بتمکدر. و شول قیلدر که باشی کوزک اچنه اگر کوزک قباغی اچیلوب  
 قباغ نذجه کوزی انجیدر. و قراردر. و یا شردن. و بونک سبیلله موادا کا.  
 منجذب اولوب سبل جادک اولور. کوزه اق دوشر. سببی کوزک قباغنده  
 فاسد رطوبت چوق اولقد. علاجی تنقیه دماغدر. بعد کتال حازه  
 منفیه ایلله کتالدر. روشنای و شیا فاضله و یا سلیقون کیم بعد اگر  
 بتن قلی قوبروب و کوزک قباغی دوندرب ملتحمه اوزرینه خیر یارد.  
 قوبروب و رواجی اگر اکنه بی محکم قزدرب قیلک بری کی ایدر تا که قیل

تیزجک هم شکل  
 او کی حاله عودت ایتد  
 علاجی بدخ و دماغی  
 ایا رجه ایلله یا ک ایلکدر  
 و اصلح  
 اوستندن

علاقسن م



بتیه بعد قیلک برین دخی قویاروب ای دخی اولکی کوی ایدله خیر بارده  
 قونلدوغنک نفعی اولدرکه کی خرا رتندک کوزه ضرر اتمیه کی قلندقدن صکر  
 خیری کیده رب کوزی پاک ایدله تقویم الابدان ایدله ایکی قیلک ارتوق کی  
 اولغیه و بعد الکی اول موضعه بیاض بیض و دهن ورد طلا اولنه یا خود  
 اگری بن قیلتری بولدقدن صکر برینه شول ادویه فونیه که قیل بتیمکه  
 مانع اوله کرپی قانی و کرپی اودی و قورقه قانی و کلب کنه سی یا قرنجیه  
 برطه سی یا انجیر سودی یا نشادر و یا حنار طریفی کولیکه خل ایله معجون  
 اولمش اوله بعضی طبنا دیمشدرکه شعروشوفک موضعی شحم افی ایله دلاک اولنسه  
 عودت اغز مالایسعد بویه دینلوز که قولی تکذیب ایدله اگریل بریا ایکی  
 اولسه سایر مستقیم قیللر اولشور بویه ادویه ملطفه ایله صقر و صمغ  
 واشق کبی یا خود کوز قبا غنک ایچ یا نند برورد سی کوچک کنه بی صوفوب اولگری  
 بتن قلی انک یورد و سنه کچروب کوز قبا غنک ارقه سندن چکوب چقاره لر  
 اکر اولگری قیل ایکنه یورد و سنه کچور مک عسیر اولسه اول ایکنه نک  
 یورد و سنه عورت قیلنک ایکی باشنی کچروب ایکنه بی کوز قبا غنک  
 اچندن طشر سنه چقروب اول عورت قیلی بر حلقه کبی اولوب اولگری  
 قلی اول حلقه اچنه صوفو چکوب کوز قبا غنک ارقه سندن چقره اگری قالی  
 چوق اولسه کوز قبا غنق قصر اولنه قطع ایله کیفیتتی بودرکه کوز قبا غنق قل  
 بن موضعی قطع ایدوب اوزرینه او بکلردد و الرقوبه لر بومکورا و کتلر کهر  
 برینه کیفیت ایله اولدوغنی کمالر یلور لر انله مراجعت اولیدر **باب ثامن حکم الکما**  
**والاجفا بیا نند** کوزیکاری و کوز قبا غنق کچشمکدن سببی رطوبت مالحة بورقته دن  
 علاقی صباح ایلجی طنلو صوابله استعمال مدره و اشوی صوبخارینه اکلوب  
 کوزین طوقه و ختامدن غیر برده ترلک نافعدره و قوروق صوبیه  
 تربیه اولمش توتیا کحل ایدله و ما و ورد ایله سناق طمرزق و شیاف سناق  
 و قوروق توتیا سی نافعدره اکر بونلر تمام کفایت اتمسه خلط ردی استفراغ  
 اولنه یا رجار ایله **باب تاسع جسا بیا نند** دز بوز صلابتدرکه کوز قبا غنه

عارضی

عارضی ولور سببی سوء مزاج یا بسدر ماده سن یا خلط غلیظ دریا بسدر علامتی  
 جفتک صلابتی و عسر حرکتدر و کوزینی اچوب یونق مستقر اولور و جعله حوت  
 ایله رطوبت علاقی ترطیب و تکید در ماء حاز ایله و نطولا تله و ختام ایله  
 و اشوی صوبیک بخارنا کلوب کوزینه طوقه و کوزینی دایما اشوی صوابله یوبالرنا فعدره  
**باب عاشر کمنه الحیف بیا نند** دز بوز صلابتدرکه عللی او یقودن او یاندقدن شوبله  
 حش ایدرکه کوزی اچنه قوم و ارد سببی ریح غلیظدرکه کوز قبا غنق اولور  
 علاقی تنقیه درکه یا رجار ایله و کوزنه ماء حلیه طمرزق و ختامه کرمک دایما  
 ایلجی صوابله کوزین یونق و اغدر غلیظه دن اجتناب اتمک و صفراقی و کچی و پیر  
 بنک کرکدر **باب حادی عشر دمع بیا نند** دز دمع کوزیش مقدره سببی رطوبت  
 بتدرکه دماغدن جاری اولور یا عضلات عینک ضعیفدر علامتی رطوبت عین  
 و سیلان دمع در علاقی تنقیه دماغدن یا رجار ایله تکرار تکرار و قوروق توتیا  
 سیله اکتالدر و هرکون اجله ختامه کروب درملک مجربدر و کوزینه ماء ایله  
 مزوج سرکه طمرزق مقدره جمع الحزبات ایدره هلیله خمیر ایله فابلیوب تورد  
 کرمت اوزره قویالر تا خیر فرنجیه و هلیلی چقرب قاین الالمحکم سببی ایدر  
 بردائق زعفرانله کوره چکه لر عجایب نافعدره کوز یا شین کسمه نظیری یوقدر  
 زویج الارواح ایدره اکر معجون کوزدن سیلان ایدن مانی و دمع بی مع ایله  
 و دخی ایدر هلیله کحل اتمک دمع دفع ایله و کوزی قوی ایله **تعالیم سته نک سفیر**  
**ثالثی اون ایکی باب ششمدر باب اول بیا نند** دز یعنی طبعه قرینته ده  
 اقلق ظاهر اولمقد قرینته نک ظاهرند اولوب رقیق اولنه اثر دیر لر غایب اولوب  
 غلیظ اولنه بیاض دیرلر سببی کوزده قرجه اولوب اغریوب کوزی چوق یوقمقد  
 یا سوء معالجه رمدن یا خود شقیقه دن و یا شدت صلابت اولور علاقی  
 سببی بالتقام زائل اولوب اندن صکر جال کحل لر ایله اکتال اولمقد اما اول  
 ختامه کیرلر یا خود کوزینی اشوی صوبخارینه طوقه انک صکر کحل لری استعمال  
 ایدر لکه تأثیرده قوی اوله کوزده کئی یوم مشایوب علاجه قابل اولور ادویه  
 جالیه که کوزده اولان اغی کیدر در سرجه نجسی و قرنیخ نجسی و فاره وزین

د قوروق صوبی ایله تربیه  
 اولمش توتیا کحل اتمکدر

تعلیم خامسینک

نجسی



البحر و بوق ارمني وزنجار و شقایق نعمان عصاره و زبل تساح هر نفسی اولور  
 سکر ایله و با عمل ایله کحل اولنه بربری اردنجه بری کوزه کوزه بیاض عینی از لاله  
 ایدر بلکل که بومرض حادث اولسه اثری بالکلیه کتک طبعین اتمیه لر تمام  
 بری اولق آزا اولور **مالا بسعد** و ترویج الارواح ایدر قرینج زبلی کوزدن  
 بیاضی از لاله عجیده و آق شمس الذین حضرتان ندک منقولدر که بوحقیر دخی  
 تجربه ایدم صحیح بولدم عمل یا سکر ایله چکه لر مقدما مذکور اولان شرایطی  
 دخی رعایت ایلر **مالا بسعد** ایدر عویج که بوکر تلنور قاره نوت کبی میشتی  
 اولور پیراغین دو کوب صوب بربری اردنجه کوزه طهر سه لر بیاضی کیده رد  
 کرک اسکی و کرک یکی اولسون و دخی ایدر ایکی درهم امج الوب ایروجه دو کوب طنلو  
 صوده ایکی ساعت اصلدوب بعد صقوب صوب الارینه اخرا ملج قاقوب  
 اصله لر و صقه لر اوج دفعه بویله ایدر دخی کوزه طهر لر بیاضی کیده رد  
 کرک اسکی و کرک یکی اولسون وینه **مالا بسعد** ایدر تساح زبلی کوزدن بیاضی  
 کیده رد کرک اسکی و کرک تازه وینه **مالا بسعد** ایدر تساح زبلی کوزدن نقل  
 ایدر بر صلا بر اخذ اولوب مهر سیخاس حراوله بر قطره خل و بر قطره عورت  
 سودی و بر قطره چیک بال مذکور صلا بر اوزرنده ذکر اولنان مهر ایله سحق  
 ایله لر حق غلیظ و قاره اوله انکله کوزه کحل اولسه کوزه کورمه سین حذرت لواید  
 و برده سنه جلا و بر یعنی کیده رد و بیاضی قلع ایدر ترویج الارواح ایدر  
 بوق بیاضی عینی کوزدن کیده رد منقولدر که بیاض زیاده قالن اولسه مشکدر  
 مراتب لیبان نام کتابه ایدر مراره شان عمل ایله کحل اولسه نزول مایه نافعه  
 دفع ایدر کوزه اولان بیاضی از لاله ایدر بویله اولدوغی تقدیرجه دماغی تنقیه  
 اتمکجه اتمیه لر قبل التنقیه فائده سند ضرری چوقدر **حذر ایدر** **باب ثانی**  
**ضرب بیا نند** دنا مراض عیندک بری دخی ضرر در که کوزه واقع اولور **علاجی**  
**فصد و اسهال و حجامت** و حقنه لینه در لایق اولان بودر که اسهال نقول  
 ایله و ماء فواکه ایله و بیاض بیضله و کل یاغیله کوزه وضع ایدر **باب**  
**ثالث عرب بیا نند** در بوزرنا صوردر که ماق اکبرده یعنی کوز پکارند اولور

اینک  
 یدک کون

بوکه تقدیم ایلور ورم صفر خراج چن قرجه اولسه و دشلسه اول وقت غرب دیو  
 تسخیه اولور سببی انصاب ماده در کوز پکارند **علاجی** فصد در قیفالک و اسهال  
 و ملطف غذا در بومرض شکل مرشدن کج ایو اولور مفضل **علاجی** کتک کتک ایتد  
 ذکر اولمشدن کاه اولور که کی تکه محتاج اولور او ایله اولسه کمالیته مراجعت  
 اولنه چن دیشیلوب اریکی اقسه دخی و کله سه بر طه صاروسین بش او دفعه دپسینی حکم تراش ایدوب  
 اورسه لر بی شله کلور **باب رابع غشا بیا نند** در بوشول مرشدن کج کورم من کوزی یا قواید لر جمله  
 خلق دینده شیکور در لر سببی بخارات غلیظه در که روحی بولا ندر و غلیظ ایدر کوز عللینر حکم خلوص  
 اکثر بومرض قاره کوز لورده عارض اولور **علاجی** استفرغور ایا بر بویله و غرغره ایله ایدر ارض و ملو عرب صالح اوغ  
 واقسر دیمیلرله و عرق ما قیندک فصد اتمکدر و با پا دیر و طوراق اوقی و رازبان  
 کبی و تلری قایند صوبه یوزین بور یوب طومقدن **مختار** نر کتیا رازی حاوید  
 ایدر بونصر را جفری و کواکی کورمز اولمش ایدر مر جک قدر کند سی دهن بنفج  
 ایله سعوط اندی اول کجیه کواکی کوردی **ایکینی** کجیه ده برء قاتله بری اولدی غیر  
 لر دخی تجربه ایدر اندر دخی بر بولور دخی غیر یلدر دخی لکن واجددر که صیفه سعوط  
 اتمیه لر زیر از یاده مستحب و محققدر **عبداللطیف** تبریزی ترویج الارواح ایدر  
 قور اودی ایله کحل اولق غشا یی زایل ایلر و دخی ایدر استادم نغمه الله بغفر لہ تجربه  
 ایتدی و عصر نرک بعض کار لرینه امر ایتدی بر کجیه کحل اندر کوری کوی کواکی کوردی  
 و کرکدر که جمیع مضغفات دماغنک و مجراتنک و دماغنک و غباردن و غذای بوقت  
 یکدن و تخه اولقون احتراز ایدر **باب خامس جبر بیا نند** در بوشول مرشدن  
 کوندز کورمز سببی روح باصره نک رفق و قلق در زیاده شمشک نوریله متخلل اولور  
**علاجی** ترطیب و تقویت عیندن و غلیظ دمور و کثرت استخامدن و کرکدر که  
 اغدی خرفیه دن و مالمه و قابضه و خامضه دن زیاده حذر ایدر **باب**  
**سادس مایا نند** در کوزه موانک مرطوب غلیظه در که وجه حرقه ده منجم  
 اولور سببی ماعنک مزاجند مرطوب و برودت غالب اولقون یا باشنه  
 نسنه طومقدن یا دوشمکدن یا صداع مرشدن علامتی اولدر که کوزک اوکند  
 اپلک و سسک کبی یا توتون یا قیل کبی یا مختلف شعله لر کبی نسنه لر کورنیور

بر کوزه عینه اولد  
 اودن کوندک کوزد بر دانه  
 جوزین حکم  
 باغیله مریم ایدوب  
 دپسینی حکم تراش ایدوب  
 یا قواید لر جمله  
 کوز عللینر حکم خلوص  
 ارض و ملو عرب صالح اوغ  
 طاعون خلیلند  
 ۴

یعنی دظور کیدر وقار  
 قولقد جم اولور



بلکل که خیالات مذکور کاه اولور که باشه معدنه بخار لر چق ايله  
 اولور بويله اولسه صوانيمکه علامت اولور پس موی بوايکسنگ ارا سنده  
 فرق بش وجهله در بری بودر که اگر يك سيوب نخه اولور دن صکره اولور  
 معدنه بخارندن اولور اگر اجلقه وطوقلقه برقرار اولسه صوانك علامتند  
 وجه ثانی بودر که مائی مندر اولان خیالات یا از از خفیف اولور مفارقت  
 ایدرخه یا مشد اولور از از حق مائی نزول ایلر بر حال اوزرینه دایم اولور  
 وجه رابع بودر که مائی مندر اولان خیالات اکثر کوزده اولور اگر ایکی کوزده  
 دخی اولور سه مختلف اولور زیاده و نقصان ايله و تقدم و تاخر ايله بوعلت اکثر  
 قاره کوزلوکشلر واقع اولور موجزه ایدر شول کمنه که اکا خیالات مستمر اوله  
 الکی آی لکن صحیح اوله امین اولور صودن کذلک شول خیالات که زایل اولور  
 وینه عودت ایدر مائی مندر کلدرد و بلکل که خیالات اکثر بخار اولان لسنطردن  
 یا تخمه اولقدن یا توقله یا تمدن و قبضدن اولور علاجی زاله سیدر تنقیه  
 معدنه و دماغدر ایا ر جلر ايله موجزه ایدر ایا ر ج فیکر و حبت الذهب استعمال  
 اولنه بولر حصار اولدغی ماله ایا ر ج فیکر امد و صدد خیالات دفعصون و بو  
 نخلین در حبت الذهب بعد ایا ر ج فیکر ماء غسل ايله غرض ایدر وینه  
 موجزه ایدر یکیم کتم تخمیل یعنی چوبت تخمیل حبت النیل الکحال امین ایدر نزول  
 مادن و صحت و بریزدن صکره وینه موجزه ایدر جل و بری کمال  
 استعمال اولنملا لا باشی و معدن پاک اندرکن صکره زیر قبل التنقیه خطردن  
 خالی دکلدر اما بعد التنقیه بونلر نافعدر و دخی موجزه ایدر شول ماده  
 رقیق اوصاف اوله کاه اولور که ادویه ايله ازاله سیکن اولور اما مستحکم  
 اولان کاه اولور که قدحه محتاج اولور یعنی میل اورمغه اما غلیظ اولوب  
 بولان اولان و کول اولان و یا کیرج کبی اولان علاجه قابل دکلدر و کاه اولور که  
 صوطیقه عینیه نک جمله سندن اولور اولیه عی ایا ر ایدر ابو الحسن سعید  
 بن هبته الله ایدر زیاده رقیق اولان مائی و قن قدح اولنسه وینه عودت ایدر  
 ویدند املا و الم و اریکن سعال و زکام و صداع کبی قدح اولنیه باقی شرایطی

خیالات مذکور اولور  
 وجه ثالث بودر که مائی مندر  
 اولان

یا قبضدن  
 یا قبضدن

برآمدن زیر زیاده رقیق  
 اولان مائی مع

دار ایکی

لوازمی

لوازمی و قدح طریقی کمالر سیلور لار انار مرجعت اولنجه اولن شیخ دیشور  
 بن برکسه کورمدم که انک کوزینه صوانیمکه باشلری کند ویر علاج ایلری ستر اخله  
 و برهیز ايله و تقطیل غذا لایله و شور بالرمیوب و مرطباتدن اجتناب ایدر بریانر  
 و قلیه لر قصر اتمکه و تلطیف و تحلیل ایدر کحل ارایله تاکه بصری اکا عودت  
 ایلری عود صالح ايله وینه شیخ ایدری بو خصوصه تجریر اولنان لایا تمش قرینغ  
 باشی که غسل ايله کحل اولنسه و بعضی مفریات ایدر یراسه جینی غسل ايله نزول  
 مانک ابتدا سندن کحل اولنسه منفعت عجیبه ايله نفع ایلر قانونده ایدر رازیانر  
 بصری حد تلوا ایدر حکما ایدر خصوصاً رازیانر نه نک صمغی دخی نفع ایلر نزول مانک  
 ابتدا سندن و دخی کتب کمالینده مذکوردر که بو خصوصه یا لک بصل ايله و یا  
 ماء غسل ايله نزول مالک اجتناب الکحال اولنسه مجر تدر و ماء فوچ دخی  
 بويله در و غسل قاصدی دخی بويله در و قاصدی یک دخی نافعدر و حاق کمالر  
 استعمال اولنقی نافعدر شیا ف مرارات یعنی ودر لایله شیا ف با سلیقون  
 کبی اما کمالری بعد التنقیه استعمال ایدر لای قاعده حکما بر مخالفت اتمه لر تاکه  
 نفع تمام حاصل اوله بوصفت کحل روشنائی بو بر کحل در که کوزی ایو ایلر و هر صو  
 اینکی منع ایلر توتیای الوب یا ش رازیانر صوبله اصلدوب و قوروده لرینه  
 اصلدوب تکرار قوروده لر اوج دفعه بويله ایدر بعد زنجیل و بر و دار چینی  
 فلفل و ما میران بونلر هر بونلر توتیانک عشری قدر الوب رازیانر صوبله  
 اصلدوب لر سحق ایدر قوروده لر وقت حاجتده استعمال ایدر لای اگر بر چکر دک  
 مسک ضم ایدر لر سه دخی علا اولور مالا بسعد ایدر مارول پیراغن قوریده  
 محکم دوکوب خاص حنا ايله باشه ضیاد اتسه لر صوانك علامتی اولان کسیده  
 نافع اولور خلاص ایدر و کوزده اولان بیاض رقیق ازلله ایدر قن اسکی بالمش زیت  
 یا غین بولسه لر و کوزه چکسه لر بود دخی بیاض زاله ایدر و بورد واء شریفدر که کوز  
 اچون دایم استعمال اولنسه قدح ایلک وینه طور و کوزه صواندوی وقت خصوصاً  
 کون طهر و ب دخی میل ايله اووالر غایت نافعدر زیت عتیق اولدر که اوزرینه کچمش  
 اوله و دخی ایدر بیان هار نیک کوزینه دایم نظر ایدر و طریق کوزلر صحتن ابقا ایدر

و غسل قاصدی







بسم الله الرحمن الرحيم  
الحمد لله رب العالمين  
والصلاة والسلام على  
سيدنا محمد وآله الطيبين  
الطاهرين

اولور علاقی اولان تعدیل مزاجدین اگر بایسایسه تطیب اولنه مرطبات لید اخلدن  
وغاریدن مثلا ما بین ایچه ل و اسفناخ شوربایسی و قیاق شوربایسی به ل و ختام  
رطبه ملازمت اید ل و الیجینی صواچندن ایچه کوزنی چوب چوق زمان طوره  
لر که غایت نافعدین اگر مزاج رطبا یسه بحفظا تله تحفیف قلنه و ابارج استعمال  
اولنه دفعاتله و تقویت اولنه دماغ مشروبات و ماکولاتله و رواج طیبیا تله  
و تقویت اولنه عین کمال و طول لر یله و باشی هر کون طرا می نافعدین خصوصا پیرلر  
و طریقل صغیر استعمالی نافعدین بخاری منع ایدین دماغی پاک اندو کچون و معدی  
تقویت ایدین و کچون اگر روح غلیظه ایسه رطوبات فضلیته یا انحراف متصاعده  
رازبانه صوی ایله مرزا اولش قوتیا استعمال ایدین زیرا قوتیا بحفظدین و رازبانه  
مرفق و حدر بصر حدت ویرد **صرفت کمال که ضعف بصر قوت ویرد** و صحت عینی  
حفظ ایدین طتلوانا و اکشی نار صوی و کویکی النش عمل هر بدن بر جزه و تاز  
رازبانه صوی نصف جزء و اراجق زعفرانله جمله بریده خلط ایدین و بر شیشه نک  
ایچینه قویوب دخی ایکی ای محکم استی کونشه قویه لر حق غلیظه اوله و کمال اولنه  
بعد صقلیه لر طوره قیه و اسکی اولدقچه نفی زباده اولور و کتب کمالینه  
صوغان صوی عمل ایله کمال اولنسه بصری زیاده حدتلا ایدین اقناع نام کتاب  
ایدین قین عصاره بصل ایله کمال اولنسه نفع عجیله نفع ایلر شول بصر که رطوبت  
انی افساد اتمش اوله و بلکل که قین ضعف بصر ناقص لر عارض اولسه کمال اتمیه لر  
بلکه باشتی بور بویاستی صونجارینه ایچه دفعه اکیلوب کوزنی طوته و بستانلارده  
کوزب کوزنی طوته یشل سنه لر طوته نظر ایدین و جیع کتب طبین مذکور و بین  
الاطبا مشهور در که شلغی شمشله و چکله یک و بوکا مداومت اتمک کوزک نورین  
ار توره حق دمشکه قرق کوزن دکن شلغی هم سنه قتمیوب یسه لر بصری زیاده قوی  
ایدین و وضعی زایل ایدین بو خواص شریفه دندین و جیع کتب طبین مشهور در که قوی  
قوشاودی ایچون زیاده عظیم و عجیب خاصیت وارد کوز قوت ویردن و دخی ادویه  
مقویه دندین بصر جیع اولور ککاک اودی و آتواودی و کدی اودی و قرنیخ و سرجه اودی  
و قورد اودی و طوش اودی هر نقیسی اولور سه کمال ایدین لر جالینوس ایدین خلط

بسم الله الرحمن الرحيم  
الحمد لله رب العالمين  
والصلاة والسلام على  
سيدنا محمد وآله الطيبين  
الطاهرين

ترتیب نیم نافعه

بسم الله الرحمن الرحيم  
الحمد لله رب العالمين  
والصلاة والسلام على  
سيدنا محمد وآله الطيبين  
الطاهرين

اولور علاقی اولان تعدیل مزاجدین اگر بایسایسه تطیب اولنه مرطبات لید اخلدن  
وغاریدن مثلا ما بین ایچه ل و اسفناخ شوربایسی و قیاق شوربایسی به ل و ختام  
رطبه ملازمت اید ل و الیجینی صواچندن ایچه کوزنی چوب چوق زمان طوره  
لر که غایت نافعدین اگر مزاج رطبا یسه بحفظا تله تحفیف قلنه و ابارج استعمال  
اولنه دفعاتله و تقویت اولنه دماغ مشروبات و ماکولاتله و رواج طیبیا تله  
و تقویت اولنه عین کمال و طول لر یله و باشی هر کون طرا می نافعدین خصوصا پیرلر  
و طریقل صغیر استعمالی نافعدین بخاری منع ایدین دماغی پاک اندو کچون و معدی  
تقویت ایدین و کچون اگر روح غلیظه ایسه رطوبات فضلیته یا انحراف متصاعده  
رازبانه صوی ایله مرزا اولش قوتیا استعمال ایدین زیرا قوتیا بحفظدین و رازبانه  
مرفق و حدر بصر حدت ویرد **صرفت کمال که ضعف بصر قوت ویرد** و صحت عینی  
حفظ ایدین طتلوانا و اکشی نار صوی و کویکی النش عمل هر بدن بر جزه و تاز  
رازبانه صوی نصف جزء و اراجق زعفرانله جمله بریده خلط ایدین و بر شیشه نک  
ایچینه قویوب دخی ایکی ای محکم استی کونشه قویه لر حق غلیظه اوله و کمال اولنه  
بعد صقلیه لر طوره قیه و اسکی اولدقچه نفی زباده اولور و کتب کمالینه  
صوغان صوی عمل ایله کمال اولنسه بصری زیاده حدتلا ایدین اقناع نام کتاب  
ایدین قین عصاره بصل ایله کمال اولنسه نفع عجیله نفع ایلر شول بصر که رطوبت  
انی افساد اتمش اوله و بلکل که قین ضعف بصر ناقص لر عارض اولسه کمال اتمیه لر  
بلکه باشتی بور بویاستی صونجارینه ایچه دفعه اکیلوب کوزنی طوته و بستانلارده  
کوزب کوزنی طوته یشل سنه لر طوته نظر ایدین و جیع کتب طبین مذکور و بین  
الاطبا مشهور در که شلغی شمشله و چکله یک و بوکا مداومت اتمک کوزک نورین  
ار توره حق دمشکه قرق کوزن دکن شلغی هم سنه قتمیوب یسه لر بصری زیاده قوی  
ایدین و وضعی زایل ایدین بو خواص شریفه دندین و جیع کتب طبین مشهور در که قوی  
قوشاودی ایچون زیاده عظیم و عجیب خاصیت وارد کوز قوت ویردن و دخی ادویه  
مقویه دندین بصر جیع اولور ککاک اودی و آتواودی و کدی اودی و قرنیخ و سرجه اودی  
و قورد اودی و طوش اودی هر نقیسی اولور سه کمال ایدین لر جالینوس ایدین خلط

غلظه دن

بسم الله الرحمن الرحيم  
الحمد لله رب العالمين  
والصلاة والسلام على  
سيدنا محمد وآله الطيبين  
الطاهرين

غلظه دن حادث اولان ظلمت عصاره سزاب کمال اولنق افضل ادویه دندین  
مالا یسعد ایدین دارچینی بصرک ظلمتی کیده رر کمال اتمکله و دوائی طبقات عینه  
یشدور و بصری حدتلا ایلر لکن کمال اولنق ایلله و دخی مشاردر که یوز درهم بال  
وا و چوز درهم رازبانه صوی ایلله خلط ایدوب بر شیشه بر قویوب استی کونشه قرشو  
اصه قوسه لر یکیم یزد درهم عمل فالجه اندک صکر حفظ ایدین لر وقت حاجتده  
کوزه چکسه لر نفی ظاهر اوله قانونده ایدین رازبانه بصری حدتلا ایلر خصوصاً صغی  
وما و نزولینک ابتدا سندن دخی فائده ایدین وینه قانونده ایدین سوکت صغی بصر ضعیفه  
زیاده نافعدین ترویج الارواح ایدین املی محکم استی ایدین برابر شکر قویوب بادم یاغله  
اوه لر صبحاح اجه بش درهم شیشه صوایله ایچملر ضعف بصری زایل ایلر و ظلمت  
کیده رر مجرید منقولدر که اسباب عینی اسباب ضعفده ایلله اولسه علامتده ایدین  
اولنه مق کرکدر وینه منقولدر که قرنیخ استی بشورب یک بصری زیاده حدتلا  
ایدین و بلکل که مایران و غرق صبا عین که ترکیه زرده چوب در لر کوزه زیاده نافعدین  
خصوصاً عصاره سنی کمال اتمکله و هر کمال کوزه چکه لر ایلغون چوغیله چکسه لر  
نفعی زیاده اولور یا لکن ایلغون چوغین کوزه چکسه لر خیلی نفی وارد و تقویر  
الادویه ایدین زیتونک صغی کوزک جراحنه و اغنه و صوانک ابتدا سندن نافعدین  
و دخی ایدین عصاره کوزه قوت ویرد و اغنه جلا ویرد مالا یسعد ایدین رزیت  
عتیقک خواصند در که نور بصری زیاده ایدین وینه مالا یسعد ایدین آجی بادم یاغی کوزک  
بولانقلنه نافعدین کمال اتمکله و زیت عتیقک خواصند در که مفسول و مبتضایله کمال  
اولنسه بیاض عین رفیق ایلر ایدین بویرقاچ دوا در که کوزا چون استعمالده مداومت  
اولنسه کوزه ماد نزول ایتدک قح مقامنه قایم اولور خصوصاً که قین کوزه طرز  
میلک اوچیل کوزی و افرجه حکاتسه لر ککاک دهن بلسان دخی غایت نافعدین بصری  
حدتلا ایدین و صحتنی حفظ ایلر و منقولدر که تازه رازبانه مقویوب صغی قورودب  
کمال تسه لر کوزی روشن ایدین نافعدین و کرکدر که بومرض صاچی بایم جاعنه و صومک  
و منجی بکدن و تخمه اولقن و سکرکدن و اسرار لومجون بکدن و دایما فصد و حجامتک  
خصوصاً فقادن و رمکده مذکور اولان احترازا تدرک حد ایدین لر الله اعلم **باب ثانی**

و قاضی کردن

یا قوت ایلله اکتال ایتدک  
کوزین نورین زیاده ایدین  
و کوزین صحتنی صاقلر مالا  
یسعد ایدین صغ  
اودیننی نفع  
عرف نفع  
اگر  
دیرلر  
ابدان نفع



**امراض الانف بيانية** در شيخ وغيره امراض عيون صكر امراض اذن ذكر ليل  
 بوقير سمك شرفه نسبت شكم شرفي زياده اكل وغم اچون صاحب موج علاه  
 الدين مذهبه ذاهبا ولهم امدي بورونك برخه فائس سي واردر بري دراك رايحه  
 طيبه وخبثه در وري آلت استنشاق هوا اولدو غير كه انكه تعديل روح قنور  
 وري دخی دفع فضول دماغ اچون التدد یعنی قسری و سكر مك ايله فضلات دماغی  
 دافرد و بر فائس سی دخی باعث تزیین صورت انساندر كه بورونی اولین آدم غایتله  
 قبیح كورینور خصوصاً دماغك نازل اولان فضلاتی امین ناسد ستر ایدر  
 تشريح انفعده حضرت حكیم جلت عظمته حضرت تلتريك غریب حكملری واردر  
 جلدن بری بوروندر دماغه یول اولمشدر انچون رواجی دماغه متاثر اولوب  
 و بورونك كوزله یول واردر رواج هاده دن كوزلر متاثر اولور **باب ثانی فی نقصان**  
**شم و بطلانی بیانی** در بوزك هریريك سببی یا سوء مزاج بارد و سازجده بلغم  
 ايله بله در مقدم دماغه یا زائیدین ده اولقدرد زائیدین دن مراد دماغ اوكتده  
 بورون دككری مقابله سندمه باشی کی یومرجه انلرد جناب عزت عرش شانه قوت  
 شاقه انلرد قومشدر امدي سوء مزاج بارد اگر زياده اولورسه بطلان شم ايجاب  
 ایلر اگر زياده اولورسه نقصان ايجاب ایدر زیرا بروده تك شانی اولدر یا خود متعده  
 سده عارض اولدو غنون سبب سده یا خلط لزج و یا ریح غلیظدر یا دم و یا سوطاندر  
 و یا خود زائیات بتكرر علامتی بوروندرن حقیقی سوك و سایر فضول متع اولوب  
 چقدو غنی تقدیرجه ثقلت ايله چقدرد و مقدم دماغه ثقل اولوب كلامی غنه ايله  
 سويلكدر یعنی سويلدوی سوزی ككری اچندر سويلكدر اگر اتادن بويله طوغمش  
 ايسه هرگز علاج اولمز ذكر اولنان معنا صكر واقع اولمش ايسه یا زرد و غمز تدبير كافی  
 علاجی مزاج بارد و سازج اولدو غنی تقدیرجه ادویه حاره ايله تعديل مزاج ايلكدر  
 واستفراغ دماغدر اگر سوء مزاج مادی ايسه حیات یا ریح و یا خود یا ریحی رازیانه  
 صوی ايله دق و سحقدن صكره خیر ایدر تکرار حیات ایدو با استعمال قنقدرد  
 لكن ماده نفع بولق شرطدر اگر اطر فیلی یا ریحله مقوی ایدوب شراب  
 استحق طوس ايله معاً استعمال ایدر لسه دخی نافعدر رازیانه صوی ايله

بوفصل بورونده احوال  
 بیایه ایدر بورونده طوتو  
 لدقه نافع اولان علاه  
 غاریقون و یارپوز  
 و مرخجوش بواجی  
 دكوب یاز و صوبیل  
 ازوب اصفه برونه  
 حکم غلظت  
 مصفاند شم  
 ادلور

ماء شمه

استنشاق

استنشاق ایدر لسه خود زياده نافعدر زیرا رازیانه زياده محظردر اخلاط  
 غلیظه ی تحلیل ایدوب جلا و برر سیدی موجر شحمه حب فوقا ايله چوراك اوقی  
 و قزل زرینج و یارپوز بوجله اشته یا قوب برق دفعه دغان بورنه چكك  
 بطلان شتی دفع ایدر مشدر اگر بوروندر برامز قوقر اولوب كندو طومیز ايسه  
 جراحتی یوق ايسه شراب ریجانی و یا خود صرب سرکه ايله برق دفعه استنشاق  
 ایدر کی غسل ایدر بعد پاك ماء قرا حله یقیه لر مسیحی نام طبیب ایدر  
 طوبلق و كل نسرين و ادو مکی معادق و سخی ایدوب بوروندر جراحت اولورسه  
 بی نظیر علاجه درمیشدر اگر بوروندر بد رايحه دراك ایدوب ویدر رايحه دن  
 لذت الورسه نكم جعل ديدكوری بوجك بويله در بلكه برامز قوقر دراككه  
 شتمن قصرا ایدر سه بونوع اوج مرضدر افات شمه داخل لردن بونلرد سببای  
 مقدم دماغه متعفن دماغه خلط اولقدرد و یا خود بورونك نهایتند  
 و یا زائیدین ده اولان خلط متعفن اولمش سببی ايله رايحه پیدا ایدر لاجر  
 رايحه کریمه ادراك ایدر كاه اولوركه رايحه کریمه یوق ایکن اول خلط متعفن  
 دایم اولدو غنی اچون طبیعت انك ادراككه مالمق اولوب رايحه کریمه دن  
 تلذذ ایدر اول خلط متعفن غالب اولدو غنی انك رايحه سندن غیری رايحه  
 میل بلز اغلب رواج بد اولفین رايحه طینه ادراك بلز انجی رايحه کریمه  
 ادراك ایدر امدي اول خلط متعفن اكثری بلغم ندر زیرا بواج موضعده  
 یعنی دماغ و خیشوم و زائیدین ده بلغم غالبدر یا خود بومعنا یسبوقك  
 سببی ايله متعفن فرجه لردن بوروندر واقعدر انلردن رايحه کریمه صغ  
 ایدر وقوت شاقه انی ادراك ایدر واکام معناد اولوب انك تلذذ ایدر  
 و غالب اولدو غنی غیر رايحه ادراك اتز یا خود متعفن در كرمعه دن  
 و لو آخی هریردن دماغه سعوط ایدر رايحه سی منشتر اولور هر ققی رايحه كه  
 نفوذ ایدر سه اول رايحه طومیز الا اول رايحه کریمه دركه متلذذ اولور انی  
 ادراك ایدر كاه اولوركه بوعوارضك صحابی مراد رايحه دن بلكه آدم بخشندر  
 اول قدر محفوظ اولوركه كویا مسك یا عنبر شم ایدر علاقی نقصان شم علاجه ذكر

بخار



ایله وکتر یا رجات متنوعه و فصل واستنشاق قدره و اکثر اوقاتده مسک و عنبیه  
 قوقولقدرد تاکم رایحه طیبیه ادراک و استلذاد ایدر اکثر احوالده سعوپ ایدر  
 وسعوپ ایدر کن اغزین صولایله طولدره و چلفیون یا ته برطریله که باغی اردینه  
 صارتمش اوله تاکم سعوپ اولنان انفک اعلاسنه واره اول صعوپکه نقل ایلدک  
 بودر بول حاره و سعد و سنبل و کل و قریفل جمله دق و سحی ایدر معدن نواز  
 شراب عینفله غسل صوبیلده خیر ایدر و بعد بول حاره ازوب حاضر اولدقن صکر مقدما بورنی  
 ایدوب بورننه سعوپ ایدر یعنی طمزه و کاه اولورکه رایحه طیبیه بوغیکن یا ش بلبراق و مسک  
 و عنبیه قوقوسی بورنندن کتمز بو معنا حیات حازه و چوق اولورده بومال اوزره  
 مستر اولورسه موده دلالت ایدر اگر رایحه کرهیه ایلده استلذاد ایدر مودر  
 دلالت اغزیده رایحه طیبیه ایلده استلذاد مرضدر رایحه کرهیه استلذاد  
 مرض دکدرن امکی رایحه طیبیه نکه ادراکنه شتی قصر اولنک علایجی تنقیه دماغ  
 ایدر و طلیت و جنده دستر قوقولقدرد اگر ادراک رواج خبیثه ایدر سه خوش  
 و الاخاسی دخی اولوب ادراک رایحه خبیثه قلیسه موده دالدر **باب ثانی**  
**جفاف الانف بیاندر** در ترکیبی بورون قور و لغیدر یعنی بورونده سمک  
 و رطوبت اولیه بونک مرض اولدوغی تنفسه ضرر ایتدوکی اچوندر جفاف  
 انفک سببی بدنده و یا دماغه حرارت مفرطه اولدوغیدر نکه حیات محرقه  
 ده واقع اولور یا خورد دماغه و وجیع بدنده بیس مفرط اولدوغیدر نکه ارباب  
 دقه یا خورد دماغه مشاهددر یا خلط لزج در اندک حرارت یسیر اثر ایدر  
 بو خلط لزج اولدوغی اندک بیلنورکه بورونک اچند وافر فضلات جمع اوله  
 امری جفاف انفک علایجی اگر حرارت مفرطه و بیس مفرطه دن ایه بنفشه  
 و قباق و نیلوفر یا غریله بورونک اچینی یا غلیقدرد اگر حرارت غالب ایه بو  
 یا غریله جزء کافور الحاق اولنه تکثیر تریدن اچون و خلط لزج دن اولان جفاف  
 انفک علایجی استغفار قلیقدرد یعنی نضج و بروپ تنقیه دماغ ایلدرد بلکه  
 دماغی پالم ایدر اشیا ایلده تنقیه ایلدرد **باب ثانی عشر فروع الانف بیاندر**  
 فروع الانف بورون چیانلر ایدر بونوعدن بعضنده فان واریک و صار و صولر

و صبر  
 شراب عینفله غسل  
 ایدوب بورننه  
 سعوپ ایدر  
 یعنی طمزه  
 و کاه  
 اولورکه  
 رایحه طیبیه  
 بوغیکن  
 یا ش بلبراق  
 و مسک  
 و عنبیه  
 قوقوسی  
 بورنندن  
 کتمز  
 بو معنا  
 حیات حازه  
 و چوق  
 اولورده  
 بومال  
 اوزره  
 مستر  
 اولورسه  
 موده  
 دلالت  
 ایدر  
 اگر رایحه  
 کرهیه  
 ایلده  
 استلذاد  
 ایدر  
 مودر  
 دلالت  
 اغزیده  
 رایحه  
 طیبیه  
 ایلده  
 استلذاد  
 مرضدر  
 رایحه  
 کرهیه  
 استلذاد  
 مرض  
 دکدرن  
 امکی  
 رایحه  
 طیبیه  
 نکه  
 ادراکنه  
 شتی  
 قصر  
 اولنک  
 علایجی  
 تنقیه  
 دماغ  
 ایدر  
 و طلیت  
 و جنده  
 دستر  
 قوقولقدرد  
 اگر ادراک  
 رواج  
 خبیثه  
 ایدر  
 سه  
 خوش  
 و الاخاسی  
 دخی  
 اولوب  
 ادراک  
 رایحه  
 خبیثه  
 قلیسه  
 موده  
 دالدر  
**باب ثانی**  
**جفاف الانف بیاندر**  
 در ترکیبی  
 بورون  
 قور  
 و لغیدر  
 یعنی  
 بورونده  
 سمک  
 و رطوبت  
 اولیه  
 بونک  
 مرض  
 اولدوغی  
 تنفسه  
 ضرر  
 ایتدوکی  
 اچوندر  
 جفاف  
 انفک  
 سببی  
 بدنده  
 و یا  
 دماغه  
 حرارت  
 مفرطه  
 اولدوغیدر  
 نکه  
 حیات  
 محرقه  
 ده  
 واقع  
 اولور  
 یا خورد  
 دماغه  
 و وجیع  
 بدنده  
 بیس  
 مفرط  
 اولدوغیدر  
 نکه  
 ارباب  
 دقه  
 یا خورد  
 دماغه  
 مشاهددر  
 یا خلط  
 لزج  
 در اندک  
 حرارت  
 یسیر  
 اثر ایدر  
 بو خلط  
 لزج  
 اولدوغی  
 اندک  
 بیلنورکه  
 بورونک  
 اچند  
 وافر  
 فضلات  
 جمع  
 اوله  
 امری  
 جفاف  
 انفک  
 علایجی  
 اگر  
 حرارت  
 مفرطه  
 و بیس  
 مفرطه  
 دن ایه  
 بنفشه  
 و قباق  
 و نیلوفر  
 یا غریله  
 بورونک  
 اچینی  
 یا غلیقدرد  
 اگر  
 حرارت  
 غالب  
 ایه  
 بو  
 یا غریله  
 جزء  
 کافور  
 الحاق  
 اولنه  
 تکثیر  
 تریدن  
 اچون  
 و خلط  
 لزج  
 دن  
 اولان  
 جفاف  
 انفک  
 علایجی  
 استغفار  
 قلیقدرد  
 یعنی  
 نضج  
 و بروپ  
 تنقیه  
 دماغ  
 ایلدرد  
 بلکه  
 دماغی  
 پالم  
 ایدر  
 اشیا  
 ایلده  
 تنقیه  
 ایلدرد  
**باب ثانی عشر فروع الانف بیاندر**  
 فروع الانف  
 بورون  
 چیانلر  
 ایدر  
 بونوعدن  
 بعضنده  
 فان  
 واریک  
 و صار  
 و صولر

افرو بعضنده بیوست اولورکه اندک چرله افرلکن اوستنده پرده اولور بولور  
 هریری ظاهر افرو اولور شول نوع قروح که رطبا ولوب سیتاله اوله علایجی  
 اسفیداج مرهمیدر یا خود ملیلج مسوقدر کل یا غیلده که زیت انفاقدن اتخاذا و لغش  
 اوله اما قروح انفک یابس اولانینک علایجی بنفشه یا غیدر آق بال موی و یا  
 ماء کوبر رطبه و یا لعاب بذر قطونا ایلده تربیه اولمش اوله اصلایجی بو علاجلرک  
 تقلیل غذا و ترک لحم و تلین طبیعت و تسخین و تسکین انجره حازه ایلده در  
 امرود الماء و ایواصولین الوب بذر قطونا لعابله و سکر و قور و کشنی ایلده قینا  
 بورننه سعوپ ایدر لکن بود کرا و لنان معالجات بعد الطعام اولقی کرکرکاه  
 اولورکه قروح انفک اصحابی قیفا لک فصد محتاج اولور تنقیه راس اچون  
 ماده قروحی منع ایدر و اکسه چقورندن حجامتا یلک ماده جهت خلافه  
 جذبا اچون علا در و مسهلانله استغفار قتی مبارکدر اگر بدن متملی ایه  
 شول اخلا طدنکه ماده قروحی محدثدر اگر بورننه ماده چوق منصب اولورسه  
 ذکر اولنان علا جاری ایدر لرقی بی نظیردر جمله دن بری حکم انفدر سببی بخارا  
 خا ذرکه نزله لردن اولورکه جنبش و کاه علامات جدف و کاه حرکات رعاف  
 اچون اولور جمله نکه علایجی قروح انفک علایجه میشردر **باب ثانی عشر رعاف**  
**بیاندر** در رعاف ترکیبی بورون فنا مقدر فجان رعاف چوق اولسه لوی صای  
 اولسه صفرا غالب اولدغنه دالدر اگر قلاوی رنگی کی اولورسه بلغم غالب اولدغنه  
 دالدر اگر سودا و کودت غالب اولسه سودا غالب اولماق علامتدر و رعافدن  
 بعضی بخاریندر یعنی طبیعت ماده مرضی ایام مرضه دفع ایلد و کیدر بویله  
 رعاف کسمک کرکدر زیرا ماده مرض چقا ضرری زیاده اولوب طبیعت  
 مغلوب اولور الا مکر افراطله اوله و قوتک سقوطی خونی اوله اول محل رعاف  
 قطع واجبدر و رعافدن بعضی امتلاء دم شده تند لکه طمرلی ایدر کثرت  
 کیتی و ردا کیتی اچون بویله رعاف کسمه مک کرکدر الا مکر لوی معتدل  
 اولوب انتفاخ و امتلاء علامتی اولیه اول وقت رعاف کسمک جایزدر شول  
 وقتکه رعاف امتلاء بدندن اولوب طمرلر طلو و لون حررت تامه اوزره اوله بویله

بدندن

دخی



بملار رعای کسمک امراض متلائیته حدوثه بادى ولور صرع و سکنه دموى  
 کى کاه اولور که حدت حادث اولور قطع رعای موت فجایه سبب اولور زیرا ماده  
 امتلائیته فضا و قلبه منصب اولور و قلبه متلائی اولور تخفیفدن مریض هلاک اولور  
 موت اسوددید کای بود رعای دن بعض عروق شبیکه نک و اند اولان شرایینک  
 اچله سندن اولور بویله اولان رعای علاجه مشکله بود رعای شبیکه حدوتی  
 اکثر یا ضریر دن یا باغی اوزره دوشمه دن یا قانک زیاده قاینا مسدن اولور که  
 طریار بلور بود رعای غلبا نک اول صداع ایله بکاید اولور او یله صداع که قوی و شدید  
 اوله و حرقت و حرارت ایله ظاهر اوله امری رعای وریدی ایله رعای شریانی نک  
 فرقی اولور که رعای شریانی صجامی ایله اولور و رقیق و اشق اولور زیرا آدم شریان  
 دم قلبدن در و اول هضم قلبی تأثیری ایله در انجک انجه ورنکی اشق اولور رعای  
 قطع ایرون دوا لردن بعضی قابضدر رعای قطع قبض ایرون اغزلرن طوتو و غیجون  
 افاقیا و ملنار و عدس و ما زوکی بونلری محکم سخی ایرون بورنه قومق رعای کسر  
 و بعضی دویه و اردر که میزد و مجرد رعای قطع ایرون تبرید ایرون تغلیظ ایتد  
 کچون افیون کبی و بخی و کافور و ماریول بر اغنک مسکن دوسی و سکر لوی پراغی کیارد  
 و بعضی دویه و اردر که یا بشد ریجیده دکر من طاشند اونى دو کلرک النوب  
 و کونلرک چقان طوزکبی و بعضی دویه و اردر که بقجید یا قخله رعای دیکورد  
 زاج کبی لکن بونک استعمالند خطور ارد زیرا اول کی ایرون یا قذوغی محل کاه اولور  
 دوشب اندن رعای منقطع اولیوب هلاک مؤدی اولور و بعضی دویه و اردر که  
 رعای بالمخاضه قاطع تاز و حار تر سدن عصاره سی و اورمچک اغی و منفه نوس  
 و نعنا صولری کبی اما بو حفر که مؤلف کتاید انجرا غا جنک بر مقدار کسویا رست  
 قوغین صویوب یا ضی ظاهر اولور قحاق ایله قریوب بر قاج درهم مقدار  
 تحصیل ایرون بورنه صوفی ایله تجریر ایلام مفرد اید بونک اوزکر نسنه  
 اولمز هیچ خطا ایلدی بام الله تعالی شمدن کرور رعای قطع ایرون ادویه مرکبه  
 بیان ایله لور که اطباء سلف ترکیب یلشارد جمله دن بری اورمچک اغنی یازد  
 مرکبه با توروی اوزرینه دکر من توزینی صاحب اول بورینی کلابله و سرکه

بعضی صاخره  
 اید مرصق

صوی

بود قدن

بود قدن صکره بو فیتله که حاضر اتمشوی بورنه صوقالو بر نفع دخی فیون  
 بر حائق دکر من طاشند توزینی و جلنار و ما زوهر برنک نصف درهم حارتری  
 عصاره سیله خیرایدوب اورمچک اغنی فیتل ایدب بوخیر بولا یوب کلاب  
 و سرکه ایله غسلدن صکره بورنه صوقه لروالنه کل صوی و مندل و کافور  
 مخلوط ایرون سور لوقانی تبرید ایرون و غلیظ حرکتدن و عروقه نفوزدن  
 منع ایدر اگر بونلر ایله ساکن اولزایسه رعای صاغ جاننده ایسه جکر  
 اوزرینه قوری شیشه لریا بشد و ره لر اگر رعای صولده ایسه طلاق اوزرینه  
 شیشه پیشد و ره لر اگر رعای طرفینده ایسه شیشه لری طریقه پیشد و ره لر  
 فی الحاله خاتونارده اولسه مه لرن چکه لرن جالده خستین چکه لر و صرقه لر  
 تا که دم اسفله میل اید و اکسه چقوری اوزره شیشه یا بشد رمدن غفلت  
 اتمیه لر بو فقیر فصد رقیق کورد کم فائده بی غیریدن کوردم رعای واقع  
 اولان کسنه نک قایله کننک ایدن کاغذ یازد و کندوسی کا نظر اید رعای  
 واقع اولان کسنه نک قانی صاغدن اقرسه صول بوطن بغلیه لر اگر صولدن  
 اقرسه صاغ بودین بغلیه لر و یا خود کندوی یکی قولدن اصه لر نیجه علاج  
 صرب سرکه بر کلان اچینه قویوب خایر لرن انک اچینه قویوب بریاد صبر  
 ایلکله فی الحال رعای منقطع اولور **تعالیم سته نک تعلیم خامسک سفر بابی**  
**اون اوج بابی مشتمل بر باب اول امراض الله والاسنان والشفقتین والنف**  
**بیاننده در آمدی دشنک اتی و دشار و ایکی طوقا و اغر ضلری بیانده هر کس که**  
**دلیه دیشلر که محتوی حفظ ایلیه بر نیجه اشیادن اکا احتراز لازم در جمله دن**  
**برک فساد طعام و فساد شرابدن معد سین صیانت ایلیه بو فساد طعام**  
**یا شراب یا کند و جوهر لردن اولور باذبحان کبی و متغیر اولش صوبی یا عت**  
**انتقالی چون بالق کبی فساد سریع الاستحاله در سود دخی بوقیلدند**  
**مثلا طعامک اول غلیظین صکره لطیفین بیه لر یا صوی آج ایکن جوق اچسه**  
**و یا خود طعام اوزره جوق اچسه ضرر دن احتراز اولنه جفک بری دخی جوق**  
**قوصمقدور بلکه اکثر قوصمقدور و جوق جفک ایله یقن اشیاد رخصه صا طاقو**



طتلوا ولا صابونی حلوا و انجیر بایس کبی احتراز اولنه جق شلیک بری دخی ریش  
 قما شد در نسنه لرد خام میوه لکبی صوق صودخی بوجله دندره و بعضی  
 اشیا لروارد که بالخاصه دیشله ضرر دهر براسه کبی و احتراز اولنه جق  
 دخی دیشله بادم و جوز و اکا مشابه نسنه لرقمقد و هرگاه دیشنی  
 مسواک و غیری ایله قورجقلقدن اگرچه مسواک و خلال ایله دیشلری  
 تنظیف شرطدر اما انجمن جک قدر اشتغال مضردر اما حفظی صحتن  
 رجا ایدن کمسنه یتاجنی وقت دیشلرین کل باغی و سنبل رومی یا غیله یغلق  
 اعلا درگاه و بیکاه غسل و یا خود سکر ایله دیشلرین اوومق و اجاع و اسقامد  
 حافظدن برکسنه دیلر سه که دیشلرین صحتدر کوره ایدی ایکی کره فسلکن  
 کوکبی شرابله قینادوب مضمضه ایله هرگز دیشلرین غریبین کورمیه علی  
 الخصوص اسنانی طوز و باله هفته ده برکره غسل ایله باب ثانی ضعف اسنان  
 بیاندر در دیشلرک ضعفی فات و ضرر قبولنه تحمل و لیوب فی الحال قبول ضرر  
 ایدر دیکدر بویله اولسه بوکا چاره قوابض استعمال ایلکدر ماز و شب که  
 محرق اوله سرکه ایله سونیدر بلخ اندرانی که قاورلش اوله کزاک خلط  
 اولوب کل غنچه سی دق و سخی ایدوب بر مقدار جلنا و مومیا خلط ایدوب  
 مذکورانی سرکه ایله قینادب مضمضه ایدلر بر نوع بر درم انار قوی  
 و نصف درم جلنا و نصف درم شب و درم ماز و بوجله سخی ایدوب  
 بر ما غیله دیشلرینه سوره ابن سینا ماء ورد و ماء اس و ماء سماق اوچنی  
 بر برده قینادوب مضمضه ایلین ضعف اسنان دن خلاص اولور دیشلر  
 باب ثالث دوا اسنان بیاندر دیشلر قور اولق رطوبت بلغمیه درکه  
 متعفن اولوب قور شکلنه استعداد کلور مبداء قیاض اکا قور در صورت  
 اعطا ایدوب حیات و برر زیرا قیاضه بخل یوقدر محال استعدا دن کور  
 فیض ایدر علاجی بذرغ ایله براسه و یا صوغان تخمی ایله یا هریری یا لکن  
 و یا خود مجوی بر برده دو که لر و معجون ایدلر کبی یا غیله جبار ایدلر و هرچ  
 بر درم اوله بخور املوا و لچنی بر جمن ایدلر که لوله سید دیش طرفه کله و البته

دائما

چنان دیشک فامش می  
 قویوب بر مقدار میان ایله  
 خلط ایدوب عدس قد درج  
 ایدوب قور دخی کبی کوبانست  
 شاله بخور بنحیه در

فیض

الن اوله

اتش اوله و جباردن برین اتشه قویه تاکم بخارین دیشلره ابریشوب قور  
 لری قره بومعنا بی بعض ظرفا اطباتک حیلیندر دیشلره قور اولور دیشلر  
 در بومعنا ناک ناکلی بقراط مجرب متاخریندر باب ربع ضرر بیاندر در  
 فتح ضاد و سکونله دیش قما غنی معنا سنه در بونک سببی ابریک و بر  
 نسنه در قبضله و یا اکشیک و یا لکره لک ایله و بخشن اولان نسنه اکل  
 اتمکله وقت اولور که بخار معده دن صعود اتمکله اولور و فی عقیقه دخی اولور  
 محمد بن زکریا و رازی بونک علاجه در سزاوت چینک کافیدر دیشلر درک  
 صغی چینک و جوز و بادم و هندستان قوزی که نارجیلدر مضغ ایلم دفع  
 ایدر دیشلر صغی ش سود ایله طوز بومعنا در شیدا التفقد در باب خامس  
 لثه بیاندر در لثه دیش دینک آیدر که اندن قان چقان اوله علاجی حقتدر  
 کامل الصنعه صاحبک قولی جلیه غالبدر مثلاً شب که یا نمش و سرکه ده  
 سونیش اوله ضعفی قدر طوز و جله سی قدر کل غنچه سی دخی که اچله مش غنچه  
 دخی اوله بونلرک مجوی سخی اولوب بر ما غیله دیشلرینه سوریه هم قان  
 کس ورم دیشلرین برک ایدر اگر دیش دینک اتلری نیوب نقصان اوزره اولور  
 سببی رطوبات فاسده درکه مفسد مدر علاجی کدر و زراوند مدرج و دم  
 اخون و بورچاق و اصل السوس جله سی برابر سخی اولوب و سکنجبین  
 عنصلی ایله معجون ایدر دیش دیلرینه طلا اولنه بر نوع دخی دیش اتلرک  
 کک شک کیدر بود دخی رطوبات فاسده دن اولور بونک تن پیری ضعف  
 اسنان در ذکر ایلد و کز تن بیردر مکره نیشتر اورمفه محتاج اوله اول وقتکه  
 قوابض قینادب ضعف اسنان مضمضه اوله دینلن علاج بوکا کافیدر  
 باب سادس وجع اسنان بیاندر در دیش که صرلیه و اتلرک دخی شیشه  
 المی زیاده اولور خصوصاً وجع دن اول دیشک اتی یومشق اولوب سودا  
 اینه که قابل اوله بو قدر برجه اول دیشی چقرق قائم و یرمن زیر سبب  
 وجع دیش اتنک ششما سیدر دیش دکلدر اگر غری دیشله اولوب اتله  
 دکل ایسه دیشی چقرق نافعدر شول سببکه که ماده تحلیل یول بولور



وگاه اولور که فائده اتمز. زیرا محله ماده آخری صغیر اولور. و دیش مری  
 سنه اگر چه بعضی علاج وضع ایله شارده. اما بوحقیق تجزیم اولور و غی کوکشی کونشه  
 کو سترمک بکی علاج اولور. امردی علاج دیش لایک ورمی اکثر یا حازره واجب  
 اولان دم غالب ایسه فصد ایله کرد. واستفراغ صفراده. اما جالینوس قولی البته  
 فصد اولمقدور. واستفراغ صفر واجب اولور و غی انجور در که حرکت دم مولد  
 صفرادر. بلا استعجاله. اگر ورم صفرای اولور سه خود نفوق مقوی ایله  
 استفراغ شرطدر. بزاول نفوقی مرکبانه بیان ایله. مسیحی نفوق مایه و قانین  
 اولور سه زیاده نافذ در. صاحب موجز هلیج اصفایله یا مطبوخ. فواکه ایله  
 استفراغ لازم در مشدر. و بعد الاستفراغ دیشک انلرینی کل غنچه سی دیکه  
 یا نمش اولان با صدر منق مبار کرد. سایر قواضی معلوم در که. انار قانی و جلنار  
 و مازو و ملح انلرینی مرین صوبله قینادب مضمضه ایله و جمع ساکن  
 ایدر. بود کراولنان اقول ماده حار اولور و غی تقدیر چه در باره اولور سه بی  
 مکتورات ماده بی تغلیظ ایدر. زیاده حار اولور سه خود ماده آخری جز با ایدر  
 اگر ماده بارد اولور سه دخی ای صوابله مضمضه ایله دیشک و جمع فی الجملة  
 تسکین ایدر. چنکه ماده نضج بوله. ذکر اولنان معاملات موافق در قبل  
 النضج ممنوعدر. و نضج و بر رسته لری کل یا غیدر. و مضطکی و سنبیل  
 و خیارشنبه در. زیرا بومکوات اورامه نضج ویرلر. اما دیش صزیلی  
 یعنی دیشک کند و سنه اولان و جمع بارد اولور سه برک بشمش بر طه  
 صار و سفی صرمق و دیشقه ملوق فائده ایدر. و حرارت غریزه بی معین  
 اولور. خصوصاً بذر جمله که سزاوت تخمیدر. کون وادخیر ایله. و جزء عافیه  
 ایله قینادب مضمضه ایله برودتدن اولان دیش غریبین تسکین ایدر  
 خصوصاً شراب صرف ایله قینایر. زیاده تأثیری اولور. چن و جمع قوی اولسه  
 بر حیثیت ایله مضمضه ایله که کفایت اتمیه اول وقت مالا یسعد ایدر  
 اقلوقیا سورمک کرد. دیشدر. یک دخی نفع ویرزا چنده اقبون و بذر پنج  
 اولور و غی انجور. زیرا محذره در و نافذدر. و تریاق اکبر که نازه اوله سورمک

صفرام

مسکندر

مسکندر. و تریاق برش عیسی دخی بوقبیل در. اگر بر دقوی اولور و جمع تا کن  
 اولور سه قزمش چوالدز ایله داغلق کر کرد. اگر و جمع ریحی اولور سه کیک و بابوچ و طاری  
 و طوز جمله سین قزور بریرا چنده کاد قلنه. تا کمر ماده جذب ایدوب چکه بیر چکه شوله  
 که زقنه طوغری شش اینه و جمع ساکن اوله. اما و جمع سن که مار محض اوله کل موی و کر  
 و سحاق و زور در بوجله بی بریده قینادب ایلیجی ایکن مضمضه ایله و جمع ساکن  
 ایدر. بومعنا ده سیدی بر مقدار کافور ضم ایله شدت و جمع نافذدر. دیشدر  
 نفیسی و جز شرحه غایت باره قارلو صوابله مضمضه اولسه دفع و جمع ایدر  
 تخمیدر و تبریدی قوی اولور و غی چون دیشدر. اما و جمع سن که یا بس اوله تره یا غی  
 و بنفشه یا غی ویشک کر تنکه بکری بریده دق اولنوب دیش اوزرنه قورن دفع ایدر  
 بومعنا جالینوس نقل ایدر طبیعت دکدر. خاصه در دیشدر. اما و جمع سن عصبی  
 اولور سه ذکر ایله و کز مضمضه لردن کر که حاز کر که بارد اولسوک کافیدر. لکن افرطه  
 اولیه که عصب صلندر. بارد در. اشیا بارد در. زیاد اولیجی منفتر اولیه صغیری  
 شرطدر. زیرا عصبحتاس اولور و غی چون متخل دکدر قوی دوا بر تخلی بودر. **باب**  
**سابع مجزه بیان در دفع با و خایله اغز قوی دمکدر بوقضیه کاه اولور که**  
 عفونتک اولور و گاه اولور که دیشلر چور و مسینک اولور و گاه اولور که سطح  
 شد حرارت اولور و غنک اولور یا سوء مزاجک اولور یا خود معده ده عفونت و خلط  
 منعفن اولور هر وقت که عفونت معده صفران اوله اغزک جیلقتنک معلوم اولور  
 و عطش غالب اولور و اشتها قلیل اولور اکثر یا اغز طاسلرغی ایله بدوی طعامک لذتین  
 بلین و گاه اولور که اغز قوی ریز نک فرجه سنک اولور بومعنا حیات حازه و با  
 نیه. قتی ظاهر در زیر آجیع اغلاط متعقده اولور اول اجلک اغزده قتی بدلیجه  
 ظهور ایدر شول بحر که دیش اترنده اولان عفونتک اولانک دواسی خل غنصل  
 ایله مضمضه ایله کرد چنکه دیش مضمضه ایله پاک اوله بر مقدار قلیله خل  
 غنصل ایله ترکیب ایدر دیشله اعنی انرینه طلاء اولنه. اما اثر طی متعفن  
 اولان دیشه سور و غیری دیشله طوقفاقی کر کرد. بوی ترکیبدر که همان  
 ساعت قلیله ایله خل غنصل منعفن اولان دیشه سور لسه عفونت و ریح

دگاه اولور که عفونت بدنک  
 جمله حوالیسنده اولور

دیشدر



دفع ایدر مجزای آنجا که بر دیشک چور و مسندن ایسه اولی ولان چقار  
مقدار چقرمق قابل دکل ایسه تدبیر مسوق ایله اصلاح ایدر اما اغز قورق معدود  
وسطی فدن اولوب عفونت صفر سبندن ایسه جالینوس ایدر تازہ زرد الویک  
بولنم ایسه نقوع ماض ایله استفراغ صفر ایلمک کافیدر اگر بوعلاج کفایت  
انرسه ماء رقیقین وهلیج ایله نقوع مقوی و مطبوخ فاکره ایله استفراغ  
صفر ایدر اما شول بخیر که معده ده اولان عفونتدن اولوب عفونت دخی  
بلغی ایسه شراب لیمون و سکجین سفر علی ورقانی استعمال ایدر ایارج فیکر  
ویاحت ایارج ویا اطریل مقوی ایله استفراغ بلغم ایدر زیرا بو ذکر اولنان  
مقطعات بلغم و مصحات مواد عفونتدن رطوباتی زایل قیلول و بخاری منع ایدر  
و حرارت متعنه بی ساکن ایدر ممکن اولان مرتبه یاش میشلودن پرهیز ایدر  
زیرا بلغی زیاده ایدر و هم متعنه اولور لحوه قسمندن وقا ورمدن غیر نشنه  
مکریان بیه و مشروبانی ترک ایله زیرا تولید بلغم قلیل اولوب رطوبت زیاده  
اولیه نفسی موجز شرحه مرین پراغن چکر دکی چقش قزل اوزمله برابر  
برورده دوکوب اوج کونردک کوند بر جوز قدر یک بخیر معده بلغمته به نافعده  
دمشدر ابن سینا بخیر معده یزقی ایلمک ماده معده اخراج ایدر و کچون نافعدر  
دیر مسیحی بومعاده بناحق وقت طور و یک بخیر دفع ایدر دمشدر کامل  
الصناعه صاحبی بر درم زه نخ و بر درم کشور نخ و بر درم صاق و بر درم  
عود مدقوق و مسحق بخون قلسوب اوج کونردک کوند بر درم یک اغز قورق  
دافعده دمشدر **باب ثامن قلاع بیانند** قلاع اغزه و دله چقان خرد چنانله  
دیر لراق اولوب بلغی اولور سه علاجی طوز لوزیتون شور باسی یکدره زیرا  
رطوباتی و صاری صوی تحفیف ایدر ملوحتی و عفوسقی چون قرجه لری  
منع ایدر اگر قلاع قرمز اولوب دمو ای اولور سه هلیج اصفر و سماق  
و کشخ قوروسی بربرده سق و لنوب اغزه اولان خرد چنانله سورسه  
دفع ایدر اگر قلاع صاری اولوب کثیر التسلط و حرارتی غالب اوله سماق و جلناد  
و کافورده عجب خاصه لروارد اگر قلاع سوداوی اولوب سیاه اولور سه

دیشدر عند التحقیق  
ار بر سویی و قریب و شتتا  
و خیار یک بونوع بخن  
کافیدر مع

چنانله زرد و واقیا  
بربرده برابر سق ایدر و بلغی  
طوقی بلقون اولان قلاعی منع  
ایدر مع

قورق

قورق صوی قبضی و تبریدی ولد و بخون عجب مبارکدر وقت اولور که  
قلاع اربابی استفراغه محتاج اولور و اخلاط استفراغ اولیجه خلاص اولور  
طریق هون مطبوخ هلیج مقوی و مطبوخ افیمون در فصداقضا ایدر  
قیالک لازمدر حجامت لازم کلدکه آکسه چقورندن لازمدر کلدالتدن  
جهاز یک فصلدر مراجعت اولور سه قتی معقولدر زیرا ماده نک کلیسینی  
جذب و اخراج ایدر کاه اولور که قلاع خبیث و دریک اولور بونک چاره سی  
شب و مازو سق اولوب اوزرینه آکله این ما سویی ایدر قلد فیونله واقیا  
مخلوطا طلا اولسه رطوبات خبیثه بی فانی ایدر و قروح خبیثه اصلاح  
ایدوب زایل ایدر دمشدر علاج سوداوی علاج صفر اوی کیدر زیرا قلاع  
صفر اوی احتراق خلطدن اولور اوله اولسه تبرید قویدن غفلت جایز  
دکلر خصوصاً سودا که صفر دن محرق اوله بوقدر برجه تبرید قویسه  
محتاج اولور آمدی نقوعات و اشریه مبرده ایله طبیعت تعدیل اولمق  
لازمدر لحومدن ایسه هر فرض مرتبه سنه در زیر لحومی کهارا ایلمک دم کثیر  
تولددر باد اولور اول تقدیر برجه فروح زیاده اولق لازم اولور **باب نایع**  
**اسنان و تقشیر اسنان بیانند** در بوجت دیش چقرمق و پاره لمق  
بیانند در اگر چه بونقل وجع اسنان ذکر اولند و بی محله کرک ایدر زیرا  
دیش ضریسند اغز علاجی چقرمقدن و پاره لمقدن شکم شاعر بومرض دوشند  
دمشدر **بیت** ای فضولی دورد ندان چو چان بولمک چاره یوق بر بلاد و بوهان  
چمک کرک آمدی چمک معناسی ظاهر در وصفه محتاج اولن پاره لمقدن  
او جمله دن بری ستلکن سودی بر مقدار و نله خیر ایدوب دیش اوزرینه  
قورمقدن بر پنجه ساعت مرور آمدن با مراله پاره لرون خصوصاً اغاخ قور  
باغه سنک یاغی دیشی هم چقرمق و هم پاره لرون بقراط بواغاج قور بفر سنک  
حقند بر حیوان اوت او تارکن یسه جمله دیشلری دو کورد مشدر  
واقعا بواغده بو حیوانده مقرر در فی الجمله کلیدان بلوسند عمل ایدر  
امین اولور موجز صاحب قرشی شرحه چوق مبالغه ایلشدر **باب غاشر**

جهاز یک نخ

افناخ

سیدر



**سِيلَانِ اللَّعَابِ بَيَانُهُ** دُرُاغَزْدَن صَوَافِقُهُ دِيرْلَر بوقضيه او يقوده  
 واوبا نطقه اولور سببي حرارت ورطوبت در كه هم معده جمع اولور معده نك  
 ايسه شاني غذايي طبع ايلكدر بوكره معده رطوبات غذاييه دن خالي ولواويله  
 اوليجي معده نك حرارتي رطوباتي ايردر واغزذن چقاردر سيلان باعث اولور بو  
 نوع علامتله يسلور يعنى بلك برودتدن معلوم اولور ورقسم دخی قازند  
 قوردر اولقدن اولور بو نوعك نوع اول ايله فرقي اغزذن اقان رطوبت كچه  
 اقدوغيردر زيرافورد البته كچه حركت ايردر انك حركا تنك رطوبت وفضلا  
 بلفيه حركت ايردر واغزذن كچه ايله صواقره علاجي تعديل مزاج انكدر مثلاً حار ايسه  
 تبريد وبارد ايسه تسخين ايلك كركدر ومعده ي بلفك هفته ده ايكي كره  
 قی ايله واطرفيل ايله تنقيه ايلك لازمدن بلفي اولانده بردرهم قورلش طوزي  
 بردرهم هندبا ايله سخی ايردبا غزده طومق مشرک التفعدر ولطيف علاجدن  
 اكر بر هفته كامل اغزده هر كون بر مقدار طوتقدن صكر بودر سه خود غايله  
 نافعدن بالكله رطوبت بلفيه نك سيلان قطع ايردر قورددخی وارايسه  
 هندبا ايله طوزي بردرهم يك دفع ايردر غيري دوا بر احتياج قائلر كفايت ايردر  
**بامراهه ثابا ب حادي عشر شقيق الشفة بَيَانُهُ** دُرطوداق يارلق دن  
 سببي بحرارتور رطوبات نشف ايردر يا بيوستدر كه تفرق اتصال  
 واقع اولور تنك بالحق قورويه باره ثور طوداق خودنا زكدر هوا حاز وبارد  
 ملاصقه سندن خالي دكلدر علاجي قوايض ايله دره زيرانشق شفيه  
 جميع قوايض مجففه نافعدن فائده اندوكي باره كنن برك ايكي جانين بربر  
 جمع ايلدوكيدر و مجفف فائده ايلك واره اولان دي عقد ايلدوكيدر  
 جمله دن مازومرده سبخ واسفيداج اوچي بربرده مسحوا اغزده طومق  
 فائده ايردر اكر كثره ازوب طوداغه سوروب اوزرينه ذكر اولنان اجزائي  
 با صدر سلر دخی علا دره مسجي بر كه قنا و خياري بربرينه سورسه لرايكنند  
 كوپك حاصل اولور اول كوپكي سورمكرن ابو علاج اولر لعاب بذرقطونا  
 دخی بويله در ابن ماسوير طوداغي باريلك كسبه صباح وقتنه واخشم

بردرهم نه  
 دواي چنك استعمال ايردر  
 مهيون بشرد هم طما  
 دوسيني ايكي درهم بال  
 مويي بشرد درهم كلاب  
 بربرده ايردر لراخشم  
 صباح طوداغه سوردر  
 مجرور در هم

وقتنه

وقتند مقعدن و كوپكي بنفشه يا غياله يفسه ترطيب انك شافيدر خلاص اولور  
 دشندن واقعا بذرقطونا لعابي سوروب مقعدن بنفشه يا غياله يا غلي حرارتي طودا غري  
 زابل ايردر اول ايكي موضع يا غلغلي ايله مواد اندر مجنبا اولور بنظير علاجدن  
 وير نوع دخی كوتل طوداق شمشكدر بعينه ديشل تي شمشك كي در بو نوعك علاجي  
 خلط غالب ايسه فصديله واسهال ايله استفرغ قلعدر واورام لثه ده  
 ذكر ايلدو كنز علاجدن غافل اولمقدن نهايت بوند ادويه موضعيته بر مقدار  
 قوي كركدر مثلاً حوض و هليلج وزروردر و جوز سر وكي كافيدن **باب ثاني**  
**عشر امراض الوجد بَيَانُهُ** دُر جمله دن ماشيردر اكثر اطبا بوني انواع سر سامن  
 علايلش لدر اما سر سام شول ورمدر كه حجب ياد ماغه اولور بو خود يوزده  
 ظاهر جلده اولور عرف طبله بروم حاردر كه دم صفراويدن هادك اولور  
 يوزي بوزار كا اولور كه كوزي اورتر خاسي اولور بونك علاجي قيفالدر فصددر  
 واستفرغ صفرا در يا خود عروق جبهه دن قاك الوب نفوع مقوي و طبع فاكه  
 استعمال اولنه شيخ رئيس قولي اوزره خاء صفراويه تدبيرين ايلك جمله  
 دن انفعدر يا خود هليلج ايله مرتايه رمانين اچوب يا لعوق خيار شنبه ايله  
 تقيد ايلكدر **باب ثالث عشر يا دشنام بَيَانُهُ** دُر امراض وجهن بري دخی  
 بودر و بونجمرت مغرطدر كه نفوذ بالله تعالى مقدمه جذامدر يوزده ال اياستي  
 كي قابليوب زباده قرمي طوزلو بلفم هيشتند در سببي دم حار دن متولد  
 اولور و متحرك اولور كا اولور كه انك ايله قرحه لرا اولور انسانك يوزين  
 و بيكرين يوزره علاجي فصددر دخی تنقيه دمدر و بيري خلط مخرقن پاك  
 ايلكدر حبا فتيون و يا خود مطبوخ افتيونه شاهتره مدبره و سكيچين  
 استعمال ايردر تبريد و ترطيب ايردر سفوف مسهل ماء جين ايله اچك دخی  
 مجرور **بامراهه ثابا ثانيا لم سته نك تعليم خا سينك سيفر خا ميسي اون درت**  
**بابي مشتمل در باب اول امراض اللسان بَيَانُهُ** دُر بود دخی امراض فصددر كا  
 اولان تدبير بوكا دخی كافيدن نهايت دل يارلق حرارت و بيوسته اولور  
 لسان حد نفسند يوشق سونكر كي در حرارت و بيوست كه زباده اوله







اولدو غیچون یا خود ما بینند شریان واسطه سیله حادث اولور اگر  
 اول ورر عصبه اولیوب قوی دلوکک اغرنیه قریب غیچ یزلده او  
 لورسه های لازمه اولن مکرهای بومیه اوله بودنی وجع سیبیه اولور  
 یا خود اسباب خارجیه ده اولور که مجرای سدا یدر مثلاً قوم یا چکر دک  
 یا قان اقه قولاغنه کین واند طوکه اگر عصبه سوء مزاجدن اولورسه  
 بودنی کاه اولور که مادی اولور مادی اولان دخی کاه بلغم کاه سوداوی  
 وکاه صفراوی وکاه ریجی اولور آمدی عصب بارد المزاجدن عصبی اولان  
 بارد المزاجک قریب اولغله برودنک تیز مشاثر اولور واعتدالک خارج  
 اولور یا خود طرش شرکت دماغیه در یعنی دماغه افت اولدو غیچون  
 اولمشدر بونوعه که شرکت دماغدن اولمشدر تقدیم افته دلالت آید  
 کرک حسه کرک حرکت طرش که مزاجی اوله دلالت آید ضعیفیله انشاع  
 حاصل اولدو غیچدر یعنی جارد والردن منتفع اولدو غیچون وثقلت اولدو غیچدر  
 بودکر اولنان سوء مزاج سازجده وریجیده در فجن که سوء مزاج مادی اوله  
 البته ثقلت اولور اگر طرش فوردن اولورسه ثقل وعدم نفوذ صوت تقدیم  
 اسباب معرفت ندر وسخ ورمل ونوات دخی بوقیبلند کاه اولور که طرش  
 بحر اندن اولور اما بحر ان کچیمیک بینه تیز نایل اولور بوقسم دخی اسهال صفراوی  
 منقطع اولغله حادث اولور سببی مادی صفراویته خفیت چون تصاعد  
 آیدر و حده تنن عصبه نفوذ آیدر کاه اولور که طرش قیغ عقیبند اولور  
 مواد فوقه میل آیدر بر مقدار قولاغنه آیدر و طرش عارض اولور کاه  
 اولور که طرش خمار عقیبند اولوب بوقضیه البته نکسدر اولور العالج  
 آمدی طرشک علاجیکه پرده ولحم و سکل اولمقدن اوله عسیر العلاج  
 خصوصاً که زمانی طویل اوله اگر قریب الهمدایسه ادهان حان ابله ودهن  
 فجل ودهن بلسان یا خود دهن قسطه یا دهن الفار ابله که قولاغنه طرش مقدن  
 غیری علاج اولن بادم یا غندن دخی غفلت جائز دکلدر اگر شیر و غنه جنفل  
 کوکین و کوکب معاً طبخ آیدر و سوزب قولاغنه طرشه لونا فعدن این سزا

سازج اولور وکاه  
 اولور که

شدت نم

اولدو غیچدر

زاید

و بر د بلعدن ایسه

عضان

عصاره سداب و جندیبد سترطوراق اونی یا غیله قینادب طرز مرقی بودن  
 دمشدر خصوصاً بالتر اوله قتی مبارکدر اما تنقیه راس ایلدکن صکر  
 علاجه مباشرت کرکدر والا چندان تأثیری اولن شول شربتکه طرش  
 علاجی چون نافعدن شراب استخوطوس که اکلیل الملك ویا بونج وخطمی بوجله  
 بریدن قینادب وایچنه بر مقدار بنفشه خمیر سی قنوب و سوزب استخوطوس  
 شربت بی بومغلا ابله ازوب اچور مک زیاده نافعدن صاحب بیان دیر که  
 اکلیل الملك ویا بونج وخاله وخطمی وورق الفان بوجله دوکوب و قینادب  
 صوبینه یعنی بخارینه طونوب کندونی در لوب صفندوسین آکسه سنه نطول  
 ایلر بوندیری برکن اتمکه اولن بر قاج کره اتمک لا زمدر طرشه نافعدن  
 دمشدر سقراط طرش اچون برک جافریق و اصوات شدید استماع اتمک  
 واوز طبل وکوس وککک انفع اشیا دندن دمشدر اگر طرش حرارت صفراوی  
 یا ضودن اولورسه فصد آیدر استفرغ صفراوه لر و مطبوخ فاکه  
 ابله اطفاء حرارت ایلر شول شربتکه طرش حاره علاج اولنور و نفع ویر  
 کرک مادی وکرک غیری مادی شراب اجاز و شراب نیلوفر و شراب بنفشه و لعل  
 بذر قطنادن بوا شربه نک مذکورده نفعی عظیمدر اما ترک لم آیدر اسفناخ  
 و سزاوت و ملوخی وابه کومه جی ابله اکثفا آیدر وانا فانا باشنه قیاق  
 یاغی و طنبو بادم یاغی وکل یاغی که سرکه ابله معاقینا مش اوله سور طرش شیع  
 طبیب آیدر که مارول صوبی ابله مامیشای ازوب جزئی قرا مزدر عورت سود  
 خلط آیدر قولاغنه طرشه حرارت و صفراوی اولان طرشه نافعدن  
 آمدی معلوم اولاکه هر هنر اولورسه که قولاغنه طرش مرق اقتضا استیجه آیدر  
 طرش مرق کرکدر شول طرشکه قور دکن اولا انک علاجی صداع دودیده ذکر ایلدکن  
 علاجدن شول طرشکه سده دن اولا یا پرده دن یا لحم زایدن اوله انک دواسی  
 قطع در و اخراجدن بونی جزا حار بیلورل نهایت سده و سندن خلاص اولق  
 اچون فانی آیدن اچی بادم یاغی در و صق صق ختامه کرکد اوزرنیه یا تمقله  
 بلکه حرارت ابله مواد اقرب طرش چقه بقراط دیر که طرش اچون

غلظت

باشن

اینانی



ایا بچ لوغاز با وحت قویا ایله تنقیه دماغ و تنقیه رأس ایدوب ختام  
 ایله تبرید و تطیب زیاده نافعه خصوصاً که ختامک صوتی طن اوله و  
 جمیع ازمانه ماء افستین و سکنجین ایله غرغره دن غفلت اولغیه شمعون  
 دبرکه انجیر و خردل و بورق ایله بوغورب فیتل مثال ایدوب اوج کون طور دن  
 صکره برما صورا یله قولا غنه اوفلیوب بعد بوفیتلی دخال ایدله هر هارون  
 ایدر که ضمیر عارض اولان کسسه ختامه ملازمت ایدوب غذا و شرابیدن  
 پرهیز اوزره اوله **باب ثالث طنین دودی بیانند** در قوق کوملک و چکله  
 بونک سببی قولا ق اوکنده اولان هوانک حرکتد که قوق انی حش ایدر شول  
 طنین که قوت حش اچوند یعنی گاه کاه اولوب هرگاه اولمیه سلامت دماغ  
 و صفای حش اولدوغنه دلالت ایدر مرض دکلر شول طنین که ضعف  
 دماغ ندره و مستردر علاج کر کور امدی طنین که ریاحدک یا انجره کنین  
 متولددر دماغه حش اولور که کویا باشنده برنسنه دور ایدر کبی بوبله  
 اولیغی غلبه ماده علامتد بوبله اولسه ماده ریاحی و انجره بلغمیه  
 قطع ایلر و کنلک اولور بومعنا شول انجره در که معده دن زاسه تصاعد  
 ایدر اجاق و طوقاق اختلا فیله اولور و کاه اولور که هم اولن بلکه اولور سه  
 از اولور اما شکت جوعدن اولان طنین طبیعت غذا رز سندن اولدوخی  
 حیند رطوبت ایدر و غلیان ایدر اول رطوبتک غلیانندن اوانه ظاهر اولوب  
 قولا ق دلوکنلک متوج اولور و قوت سامعه انی دراک ایدر بوکا تقدیم  
 جوع مفرط سبب اولور علاجی بری تنقیه قلیقدن تا کم فضول باشه چقیبه  
 بعد تنقیه رأس ایدر لکر تغلیظ حش باعث ایسه قوت حش اولان دماغ  
 تقویت اولنه و طبیعت تلین قلنه مواد اسفله میل اتسون اچون و انجره  
 متصاعد حبس اولسون اچون و شراب استنطوس شراب لیمون ایله قرشد  
 ریلوبا طریل صغیر ایله معاصج و مساده استعمال ایدر لکر طنین شریکت  
 معده ایله اولور سه دماغی دهن اسر ایله تدهین ایدوب خلط غالبی استفراغ  
 استعمال ایملک لازمدر اگر اطراف بدن دلك ایدر لسه قتی مبارکدر لکن

صوت خارج حش  
 ایلد و کبی

حرکت

گاز

حرکات قی اولان دن اجتناب لازمدر زیرا مواد غریک ایدر و برک چاغرمق  
 ضرردر زیرا هوای تسخیر ایدر و سخونی زاسه متصبا ایدر ختام و کولشده  
 طور مق دخی ضرردر علی الخصوص صر مساق و صوغان و پراسه و خمر کثیر بوجله  
 ضرردن کاه اولور که طنین بخار دن اولور وینه تیز خراشل اولور و کاه اولور که  
 طنین انقطاع اسهال دن اولور بونک چاره سینه مسهل و بر مکدر تاکم طنین  
 ایجاب ایدن ماده مندر فع اوله کامل الصناعه صاحبی دیر که براد مده که طنین  
 ظاهر و مستر اولور و اول امال ایدوب علاج اتسه البته اول شخصک کوزلرینه  
 صوانک مقرر در الله تعالی علم **باب رابع و جع الاذن بیانند** در قوق اغریسی  
 بر مرضه اما بر ج سببی وارد جله دن یا سوء مزاجد که ساز جدر هوا طازده  
 و هوا باردن اولور یا سوء مزاجد که مادی دن و یا تفرق اتصالد و یا خود  
 ابکسی بله در بومعنا لور مرده قتی ظاهر در بر قستی دخی و رر مازد را پیرد  
 با تمشدر قوق ایچنده اولان عصبه اولور بونوع و رر قاتلدر خصوصاً  
 نازه یکلدره اولان بالکلیه مهلکدر زیرا شبابک حرارتلری زیاده در بر  
 نوع و رر اذن دخی ورم باردن در بونوع ثقیل و خای خفیفه ایله معلوم  
 اولور کاه اولور که وج ضریردن و دوشمکدن اولور و کاه یلرک اولور که  
 جازیدن اگر سخی اولور سه خفتند و سرعت انتقالدن معلوم اولور یعنی  
 اغری زیاده اولن و بر برده طور مز بریدن برین نقل ایدر امدی قوق اغریسینک  
 علاجی مزاجی تعدیل ایلکدر مثلاً ماز اولور سه باز اذمانله قولا غه طنر لکر  
 بار دایسه یا غلردن بنفشه یاغی کی شیا ف ما میشا ایله کافور بریده از یلوب  
 بنفشه یاغنه قاقوب قولا غه طنر لکر اگر کازایسه قباق و خیارد و نیلوفر عصاره  
 لرین زنبق یا غیله طنر لکر مسیحی دیر که باشنده اسی سود و کک ایله و نطول  
 ایملک ایله وج ساکن اولور جالینوس دیر که بارد اولان و جعده پایدیه یاغی  
 و سوسن و بلسان یاغی و جن بریده مخلوطا ایلینق ایدوب قولا غه طنر مق  
 دفع ایدر و جعن تسکین ایدر دمشده اما وج ریجی اولور سه علاجی کاد  
 قلیقدن کیک ایله و طاری ایله طریقی کبی و یا خود طاری قزروب برین

تصاعد  
 طنین یعنی قولا ق و کبی  
 و زدن کوزلرین  
 روکی دید  
 اول انشاء الله  
 ۱۹۲

و بارد اولور سه  
 حار اذمان ایله



اچنده بکوب قولغه طومقدور موجز صاجی بارد قولاق اغریسند اکلبل  
 الملك ویا بونج وایواطنه و دقنه پیراغی و تورخ پیراغی و خشتاش قوغی  
 و نفعنا و مریمه هر برین بران بریده قینا دت باشین بخارینه طومقی نافعد  
 دمشور زبده نام کتابک صاجی صر مساعی دوکوب زیتون یاغی اچنده بشیر  
 یاغین سوز بر قاج قطره بارد قولاق اغریسند طمره لردین سدری موجز  
 شرحند ورم مازه تازده ضاغلش خاتون سودین بادم یا غله قینا دت جز  
 سرکه و بر مقدار لعاب حلبه و لعاب بزرگان خلط ایدب قولغه طمره لرد  
 و جعن ساکن ایدرد مشوره اگر وجع مشد اولورسه ذکر ایلد و کتر علاحه بر مقدار  
 نهن عتیق ضم ایدوب عمل ایدرد مسکن و جعدده عند التحقیق اوجاع ازنده  
 فصد و استفرغ و تلین طبیعت اوزره تقدیم اتمیه بعد هر کون شراب  
 اجاص و نیلوفر و لعاب بذر قطونا و شراب بنفج یا خود نقوع فاکهه  
 استعمال ایدرد الا نقوع حلو کرک حامض سکر ایلد یا شراب بنفشه ایلد  
 تربیه اولفق کرکردن آمدی وجع مازه ده کرک سازج و کرک مادی اولسون  
 شراب استخوس مغلا حلو ایلد یا شراب بنفج بنفشه ایلد غایت اعلا در  
 غفلت اتمه مک کرکردن و اگر وجع اذن ریجی و بارده اولورسه شراب صافی  
 اچک ایلیمکی ایکن کافیدرد اگر چه صافی شرابی قولغه طمره لرد وجع  
 ریجی یر نا فعدن لکن بومضنک صاحبته لحومدن اجتناب لازمدر انجق  
 غذای مناسب مزوره لرد اسفناخ و هندی و سایر بقولدن انتخاب اولونه  
 اگر که و بیکا بیض نیم پرشت اکل ایدر لرسه ضرر اتمه **باب خامس در علاج**  
**الذک بیا نند در آمدی قولغک قرغه لری یا ظاهرا و له یا خود اولیه**  
 اگر ظاهر اولورسه سرکه و سکنجبین ایلد یونر و غیر ظاهر اولان یا تانه  
 یا خود اسکی اوله بوانواعک هر برینی علی الانفراد بیان ایدرد اما تانه  
 اولان که دخی عضوه ضعیف کثیر کورمه مش اوله و غیردن نقص امتش اولیه  
 علاجی شیان ما میشا ایلد و یا قوری صوبیا ایلد بالدر یا خود مرهم اسفیداج  
 و یا مرهم با سلیقونده اما اسکی اولوب زمان کچمش اولورسه بومعنا

چقن ایرینک برامز قوقا سیله و کثر نیله معلوم اولور بودله اولورسه  
 ذکر ایلد و کثر مرهمدن بر مقدارین بر فیتله بولا یوب بعد فیتلی قطرانله و یا  
 بالله تربیه ایدوب قولغه ادخال ایدرد کاه اولورکه قولغه سکک و پره  
 و قرینجه و کهرله و قصاج دیدکری و بونلرک منالی حیوانلر کیروب وقت  
 قولقه قورد حادث اولور اگر چه حرکتدن بیلتورده اما زمان اولورکه  
 قورد قولقدن چقار باشی قاره و کندوسی بیاض و بعض سیاهه مایل  
 اولور علاجی قولغه قطران طمره مقدور فی الحال حرکت حیوانی ساکن اولور  
 اندن صکره قتل ایدرد بعد اوزرینه زیت تقطیر ایدرد اما زیت اسکی  
 کرکردن زبده الارواحده شفتالو پیراغی صوفی کرک منفرد کرک مخلوط قولغه  
 طمره لرسه جمیع قورد لری قتل ایدرد دیونقل ایلشدرد بر نوع مرض اذن دخی  
 قولغه خاملر و غیره لرد صکره مکرده بوقضیه دن وجع شدید  
 ظاهر اولور و قولق شش اگر قولاغی طرفی یوز یا صد و غنه قوبوب بقار  
 اشاغی حرکت اتمیه صوجقزسه بر ایاق اوزرینه طروب صبرامق و اندک  
 اباسین قولغه طروب و یا شنی اول طرفه مایل قلیق و شکرک ایلد یسه  
 قولغک صوجقز ایه بر ما سوره ایلد که غایتله آنجه اوله زیتون یاغنه  
 بر مقدار پنجه با طروب ما سوره نک اوجنه طولایوب قولغه صوفه سین  
 دفعه چکه سن بر قاج کره بوموال اوزره ایدرد سن با مراله تعا صوجقز  
 سین صوجقار صاجی اول وقت شفا بولار اول و جعدن خلاص اولور  
 ابقراط ایدرکه پنه نام حیوانک صاچن بر طرفن ایلد باغلیوب و بر طرفن  
 قولغه صوفه لرد آنک خاصیتی صوفی جنب ایدرب قولقدن چقر مقدور  
**باب سادس در امر من الخلق بیا نند در خلق حاء و مرهله ایلد بوغازلی و بوغازد بکلری**  
 در که دلچک التند اولور بوجه دن بری خنق و در ترکیده شیش اولقدن نفسان  
 تمام الیماق و یرنسنه بود اما مقدور یا خود بونلر زحمله اولقدن وقت اولورکه  
 خنق دارلقدن اولور یا خود اوکرغه زابل اولقدن بونلر اوکه اول اوکره  
 نک بری چقور اولور و آنک بریه یا بشمق وجع و بر و منع ایدرد و بونلر کوچ

و اگر که یا پیراغی مویی ص

بوغازده ص



اولور مكر اكسه اوزرنيه ياتوب بوت بله. **ولات تنفس** و **بلقك قوت** محرکه سنك  
 تحريك كن اغر توريسى پيدا اولور. **اگر ورم عضلاتك** كه **حجره نك** غنچه واقع  
 اولور سه. اما عضلات خارجيه دن اولان ورم ظاهر اولور. **يعنى حس بصر** و **حس**  
 لمسه مخفى اولور. **زیر اعضا** خارجيه ده اولان ورم اسلدر. اما ورم كه عضلات  
 تضيق نفس ايدر زياده يرامزد. يا خود ورم عضلات مرده اولاكه غالبدر.  
 خارجدر. يا داخلدر. بونك ايكسند بله بلع مشكلكد. و نفس المقدن عاجز اولور  
 قانن اولان حناقه دلى قزل قزل اولور. و بويون طمرلى طلو اولور. و چكلور  
 و وجع قوی اولور. حناق صفراوى زياده قرارر. و صاخرودل صرارر. و اغراجى  
 اولور. **كاه** اولور كه حناق ايكسند. بيله اولور. و علامات دخی ترك اولور. و  
 بلغم اولان حناق اغرزه ملوحت و داسزلق اولور. و يا خود دل چفق و صو  
 سزلق اولور. سودا و بده صلابت و اكشيداك اولور. لکن حناق سوداوى بارد  
 اولور. اولدقد دخی انتقاليدر. و ورم حاردن چنكه لطيفى مختل اولسه كيشنى  
 باقى قالور. بر نوع دخی حناق كلسيدر. بونك علامتى اغراجى و دل چفق در. بو  
 نوع جمله دن يرامزد. اگر حناق اولان كمسند نك. يوزى ينل اولوب كوزلرنك  
 يوقاروسى فارسره. و نبضى دخی ضعيفا و لسه. بوقسم همان ميت حكند در.  
 اگر حناق اولان كمسند نك اغزى كو بكنشه انك رجا منقطع اولور. حناقك  
 علاجى فصدايله و خلط موجي استفرغ ايله تقدم ايلكدر. و تحت لسانده  
 اولان غر قردن قان المقدن و طبيعتن تلين ايلكدر. فليل و يا خود حقنه  
 لينه ايله تنقيه ايلكدر. اگر اشاعه قومر سه ساقلرين حجامت ايدوب شد.  
 ايدلر اما جمله دن اولان دل التندن قان المعنى تقدم ايلكدر. حناق اچون  
 مناسب شربه شراب بنفسج مع شرابا لاجا من يا خود اكشى قوت شرابيله  
 شراب بنفسجدر. و شراب نيلوفر و لعاب بذر قطونا و حب سفرجل يا خود  
 شراب رمانان ايله. شراب بنفسجدر. و ماء شعبان ايله. شراب بنفسجدر. و دهن  
 لوز جلودر. اگر حناق ييسى ايسه. يا خود سوداوى ايسه. شراب ليمون و شراب  
 بنفسج اعلا در. اگر حناق بلغمى ايسه. يا خود بلغم غالب ايسه. شراب ليمون.

بلغمى قطع ايدور. و بنفشه شرابى اخراج ايدور. تلين ايله. بوا شربه نك و بيله  
 سى لانم كلكه لسان نور صوبيله ازوب و يرلك زياده نافعدر. چنكه  
 ملتبات لازم كله بويان كوكيله شراب بنفشه و بيله اما حناسى و ارايسه  
 بويان كوكين و ير ميه لر. و ايكى و سچ كون غدادن بالكليله هجر ايدلر. ماء شعبان  
 ايله. سكر يا خود شراب نيلوفرله ماء شعبان استعمال ايتدوره لر. اگر يوتق اسان  
 اولوب اشتها سى صادق اولسه اسفناخ و ملوخيا و قباق و ابر كويى طبلوباد  
 يا غيله يدور لر. موضع مرصه قونان دوالردن. برى دخی رت نوت سياه درك  
 كلوبله ازوب بر مقدارن ايلچق ايكى بوزانينه سوره لر. و غرغره و بيله لر. يا خود  
 يا ش كشيخ صوبيله رت ترقى غرغره و بيله لر. يا خود كززه و زرزور و سحاق  
 بربرده قينادوب غرغره اگر بومذكور صولرى ماء رمانان و يا ماء ريباس ايله  
 بربرده جمع ايدوب غرغره و ير سارا علا در. كتاب سعديه قينا مش مرجك صوبيله  
 رت جوز و كشيخ و كل غنچه سى و سحاق كه قينا مش اوله ازوب غرغره و ير ملك  
 كا فیدرد مشدر. صاحب حاوى سحاق و زرزور و كشيخ بربرده قينا يوب صوين  
 الوب اول صوايله بنفشه شرابن ازوب اكله غرغره و ير سكر لطيفدر. ديمش  
 مسيحى امراض حناقه عضل حلق تورم ايلوب بوقمه قادر اولرسه. و نفسين  
 الكدر. اضطراب چكوب و ضعی شدیدا اولوب حناى حازى دخی اولوب كوزلر.  
 فرسه بو نوع حناقه برقاج دفعه كاه دلى التندن و كاه قيقالدين قان الا لر.  
 و حقنه حازه ايدلر. و حقنه ده شحم خنظل و بابونج و اكلیل الملك و طوراق  
 اوتى و انجین و كيك و بورق و دهن سيرج و ملح و سكر و بنفسج و شعبان  
 و خطم حنى اوله. بعد عنب الثعلب و لب خیار شنبه و ترنجبین و تمر هندي  
 ايله. اسهال ايدلر. و قينا مش مرجك صوبى كه خنخاش ايله قينمش اوله  
 غرغره و بيله لر. بومذكورات كا فیدرد ديونقل ايدور. منهاج البيانده حناق  
 خلط غليظلك اولور سه حب قويا ايله. اسهال ايدوب حقنه حاز ايله  
 عمل ايلكدر. نك سكك. رت جوزى قينا مش طوراق اوتى و بوزر عسل ايله  
 بربرده جمع ايدوب بر مقدار خردل و عاقر قراصم ايدوب غرغره اكله سايور.



معالجه لره محتاج اتزدیونقل ایلمشده مسیحی برغرغره نقل ایله جمله دن  
اولی درد مشده صفتی بود درخردل و عاقر قرحا و خلتیت و فطرون  
و فلفل و قودنج بریده قینا دویب صوبین الوب بوسوايله رب جوز یا خودرت  
نوت خلط ایروب اتکله غرغره ویره لر غنی و منی نام کما یه خنقا صعب چون  
بر مقدار نشا دوايله غسل یلاده و عاقر قرحا و خلتیت و فطرون و فوزنج سحی  
ایروب خلط و منج ایروب برزبارة سی و زره یا یوب و بوغانه یقی ایلمک هر  
قدر صعب خنقا اولور سه شایه در یو حقیر کندی تحریر ایلمک در غرغره  
صعب خنقا اولور سه دلی التندک قان الوب بعده قینا مشمرجه صوبیکه  
نوت یا خودرت جوزا زوب ایکی وچ دفعا غرغره ویردکن صکره قوری  
و بیاض کلب نجسین دوکوب علی قوامه کتورب اول غسل ایله معجون رکنده  
امتزاج و یروب برزبارة سی و زره یا یوب محنوقک بوغاز نیه یقی ایلمک  
بام الله تعالی دفع ایله زیاده مجربده غیری علاجه محتاج اتزد صاحب حاوی  
محمد بن زکریا رازی نقل ایلمک یدکی عدد افعی نک دری ایکن بوغاز لری  
بعد افعیارک بوغاز ندک ایلیکی خلاص ایروب دوکوملرین جوز میوب اول  
یدکی قرمز ایلیکی خنقا اولان آدمک بوغاز نیه کککک طولایوب یدکی کون  
کوثره لر هرگز خنقا قن الم چکن خلاص اولور بومعنا مصرده خنقا ایچون  
استعمال ایدر لر غیری علاجه مباشرت اتزل الله اعلم بوقضیه خاتمه در  
طبیعت دکلر اما بوقضیه نقل ایلمک زیاده مجربده و مبارک در حتی نیمه  
خنقا که مرهک اولان نوعنددر اکا به شافی و کافیه بویه علاجه اولر  
**باب سیای استرخاء اللسان بیا نند در ترکیجه بوغانه دیش و دلیک**  
انکدر بومرض نازله دن رطوبت اتکله اولور بونک علاجه خنقا قد ذکره  
ایلمک غرغره لرد و توکا جمیع قوابض محققه نافعه کرک حار و کرک بارد  
اولسون بود لیک ایچون غرغره دن صکره بونک ابو مجرب علاجه اولر که  
نشاد و قرنفل و فلفل و فطرون بود و درمخزای بریده دق ایروب

بوندوک بوغانه ایلمک  
کیمی بی قات صوفایلمک  
هر برده که بام الله قرمز بونش  
اولر بوکر و یلانی اول ایلمک  
ایروب بون قرمز برزبارة سی و زره  
یلا نشود و کم ایروب محنوقک  
بوغره لرو بریکه ماه تابه قرمز ایلمک  
صباح اولنجی ده صبر ایروب  
بام الله تعالی ایلمک حفظ ایلمک  
استعمال ایلمک لره دانه معول ایلمک  
یونکر و منکر کوردن

برقاشق

برقاشق صابنه بال سوروب اول باله ذکر اولنان مدقوق غباری بولیوب  
مریض اغزین اچوب دوشن دلیک اوزرم دکوره لر برقاشق دفعه بویه اتمک دفع  
ایدر بام الله تعالی **باب ثامن ضیق النفس بیا نند در بومعنا خنقا اسباب نک**  
جمعی سی سبب در پاک کثافت ریزه و قضیه ریزه دن اولور که هوانک برودتدن  
ویوسستدن اولور اکثر یا بومرض اخر سنده اولور علاقه غرغره یقی و  
خفتیدر استی صواستعمال ایلمک نافعه کثافت و یوسستن ازاله ایلمک ادهان  
مرطبه دن قباق و بنفشه یا غری استعمال ایلمک نافعه ریزه انجره دخانیه  
که زاسه تصاعد ایدرکن ریزه ییوست و کثافت و یرر بوکر منفذده مضایقه  
اولور ضیق النفس اقتضا ایدر وضیق حرارت مزاجیه و غلبه سودا ایله دخانیه  
احساس اولور یا خود ضیق صدر دن اولور که عصب مجرکه ده یا حجابده اخلاط لزجه  
سودا و یر اولور بومذکورات سبب اولور شول ضیق النفس اسباب حنقا قد  
اولور ماده ی برودتدر علاجه مغلا یملو و حازدر سکر ایله یا بویان ربی و جلا  
بیله در و صدری صوسن و بان یا غری ایله جزء مغاک خلط ایروب بر مقدار  
قرز رب یا غریه و رطب لعاب لرله در اما ضیق النفس که انجره دخانیه دن  
اوله جلا ماده لازمدر مولکات صفرا و سودا و مجر اتدن استفراغ لازمدر  
جمله دن مطبوخ افیمون و حبت افیمون و ماء جین ایله افیمون ایچمکدر  
وقلبی مفرحات یا قویه ایله تعدیل ایلمکدر و هرکشی و طوزلو و مرجک و یا  
صدرمه و یونک امثالدرن صقنه لر و شراب رمان ملوقی علاجه و خصوصاً  
دواء مسک مزود واء مسک حلو و یره لر و زاقرا یا قنل بعض معاجین و جوب  
واقراص وضع ایلمک ذیل کتابه مراجعت اولنوب انکله عمل ایله لر سایر معالجاته  
احتیاج قالمز انواع تدبیری بیان اولمشدر **باب نایع ربو بیا نند در بوفخ**  
راوسکون با ایله عسر نفسدر بومرض یورغون کسسته نک نفسنه مشامیدر  
سببی خلط غلیظ در که لزجه در بودنی یا قضیه ریزه یا خود صدرده اولور  
اکر قضیه ریزه اولور سه ضیق اولور اول وقت صوتک تبریدی و بورون  
فشله یوب اوتک ایله معلوم اولور اگر نقل صدرده و ریزه اولیوب

و شراب لسان الشکر



عروق شریانیته ده اولورسه بوقسم اختناق قلبه مؤدی اولور کاه اولورکه ماده  
یعنی خلط غلیظ حادث اولور و باشدن اول موضعله منصب اولور بونوعک  
علامتی دماغه نازله ظاهر اولقدن یا خود ریاخ وانجر اعضا نفس  
ملاحه ویرر بونک علامتی بونخفت ایله اولوب سکون اوزره اولور ونفاخ  
نسته لردن بکرجه وبقله وسایر جوب کبی یکدن بخار ودغانی کثرتی سببیه  
خفقا و ضعف قلب ظاهر اولور و کاه اولورکه علامت سودا ویر ظهور ایدر  
معده نک ملاحه سندن امتلا سببیه غذایک معده دن ثقلت ایله انه  
سندن ربو کرچه زایل اولور اما ثقل معده ظهور ایدر و مرض اکا تابع اولور  
امدی بونک علاجی معده یی حب یا رجه یا خود یا برج لوغازیا ویا رجه فیقل  
ایله غیری اشیر ضم انقبوت استفرغ ایدر ربو سوداوی اولورسه جت  
افتیمون ایله و جلاق عرق سوسله که لسان ثور صویله قینامش اوله استفرغ  
سودا ایدر یا خود مغلا عرق سوس ویرسیا و شان و انجیر و شبستان  
ولسان ثور ویک بوجله ماء غسل ایله قینادب اچوره لر اغدیة مناسبه  
دندر اولکی کونلرده بقله یا خود صوبی سکر ایله اچور مک بعد اریه صوبی  
بالله یا سکر ایله متاسیدن بونلردن مکرمه یلج وقاز و خروس شور بالری  
وقا ورمه لر ویریه اجزاء طازه ایله کوکرچین یا ورولری کرک شوریا  
وکرک قاورمه جایزدر بعد الاستفرغ قوصقی فالد ایدر ماده یی اخراج  
ایدوب اعضای صدوری فردردیچون بعد قراءت جهرتیه یر مشغول اوله  
تا که باقی قالان ماده یی تحلیل ایدر ولعوق وجوب که اغزده طوتیلور اکا  
مشغول اوله انفع اشیا دندر ویر طول مروری اولدو وچون اشیر بدن شراب  
سکینجین عنصلی ولعوق عنصلی زیاده نافعدر بومک کوراک اوصافی و تدبیری  
اقربا دیند بیاک اولمشدر اما منهای صاحبی بزرگان اون اولوب غسل  
وبادم یا غیله لعوق ولوب ربو ویرسه دفع ایدر دمشدر واقعا بونلر جلا  
ونلطیف و تقطیع وارد در این سرافون بولعوق وصفایلمشدر که بادام مقشر  
وانجیر و فستق و قلب صنوبر و زوزا بریده جمع ایدوب دق و سحقون سکون

ایدوب نم

قینامش

قینامش ماء عرق سوس ویرسیا و شان ایله لعوق اولنسه ربو بویله مبارک  
علاج اولر صاحب شفا بوسودایر ملشی نازک لعوقی و شرابی لسان ثور یا خود  
اریه صوبی ایله اچور مک کی علاج اولر دمشدر کاه اولورکه عرق عظیمک امتلا سندن  
ضیق نفس اولور کاه شریان عظیمک امتلا سندن امتلا دموی اولور اول وقت  
دواسی فصدور کاه اولورکه حرارت زائد نک افراط نک اولور بونوعک علاجی  
اشیر مبرده ایله تبرید ایدوب نقوعات مبرده و مزورات مبرده ایله حرارت  
اطفا ایلکدن اگر حرارت زیاده ایسه ویریلان اشیر یر بر قیراط مقاری کافور  
ضم ایلمک لازمدر **باب عاشر نفس الانصب بیا ندر** در وجه تسمیه  
تعریفندن معلوم اولور ربو مرضدر که بونک صاحبی باشن یوقار و قالدر ربو  
نفسن چکیجه نفس المنه قادر اولین سببی بخاری نفسده ماده غلیظ یا خود  
ورم اولقدن بونک دخی علامتی ربو کی در نهایت بومر ضک صاحبی دهانه صد  
رین یا غلقدن اجتناب اتمک کرکدر زیرا استرفاء عضلاته و ترطیبه سبب  
اولور لازم کلور که مجرای نفسه مضایقه ویر **باب حادی عشر حجة القوت**  
**بیاندر** در ترکیبی و از طو تلقدر وقت اولورکه سببی برودت بلغم اولور  
خجیر یر خشونت کله ایله اوازی اصله من نایل چقان کی جقر علاجی ربو ده  
ذکر ایلدو کدر اگر حرارت دن اولورسه خجیر نک ملاستن کیدر و چوق  
چاغر مقد اولان الت تنفسی بونغوب و حرارت و ربو ملاستی کیدر و چون  
ینه علاجی بزم سعال یا بسدن ذکر ایلدو کدر علاجه دن بوکا یا غله سرکه  
کمد ایلمک نافعدر ترطیب و تلبین ایلدو کچون خصوصاً بنفشه یا غی و  
سکر ایله غرغره ویر مک نفع ایدر ارضا ایلدو کچون بومر ضک صاحبی چوق  
چاغر مقدن و غباردن و دغاندن احتراز ایلمک لازمدر و هر طوز لو و اکشی و اشی  
اولاندن بر میل اتمک کرکدر زیرا بونلر خجیر یر خشونت ویرر مکر بلغم زیاده  
اولسه و صوته ضرر ایدوب مانع اوله اول وقت اکشیاردن شراب لیمون  
و سکینجین عنصلی استعمال ایلسه لرواد رغدادن بقله و انجیر و صنوبر و زوز  
و قور و اوزم و بونک امثالی نقد چوق یسه فالد ایدر خصوصاً صمغ و طلیت



ویرگفتان و سبستان و عرق السوس و قصب السكر و علك البطم و راتنج و خل عنصل  
 و نشادر و كثير و بذر قنار و بذر قرع و بیض نیم پرشت و جميع اعابات  
 مبارک و نافعه **باب ثانی عشر سعال بیانی در آمدن او کسور و بیان**  
 این رز ریه تنک و صدرك و حجاب صدرك حرکت کند اولور لا جرم او کسور که مو  
 رته اقسر می کیند و او کسور که یکی قسم در بری رطبت که تو کر مکله بلغم خارج  
 اولور و بر قسمی یا بسدر اندک نسبه چمن شول سعال که بلغم غلیظدن و بار رطبتدن  
 اولور که صدر لور ابریشم علاقی ر بوده ذکر ایلر و کنز اشربه و قوانین در آما  
 تر یاق کبیر و صفیر و تر یاق اربعه و مشر دیطوس و لعوق بصل عنصلی  
 کافیدن اگر لعوق رمان ملیسی و بر رلر سه دفع ایدن آما سعال یا بس  
 اولور سه ماء شعیر شراب بنفشه ایلر و لعوق رمان حلویا دم یا غیلر  
 نافعه و بوج غایله مبارکدر صفی بود رلت بذر قنار و بذر خیار و بذر  
 قرع را بر اولوب نشادر و ریت سوس انلر که ربعی قد اولر جمله بی دق و سحقدن  
 صکر طلو فار شراب ایلر تخیر ایدوب خرده قرصلا ایدر لوز و کجه لوده اغزلر ده  
 طو تر لوز اگر بر مقدار سزاوت نخعی ضم اولور سه غایت لطیفدر سعالی اولان  
 کسنه نک غدا سی قباق مزوره سی و ابه کوبی و ملوخی و سمنزوت و اسفناخ  
 و رفدان بمرطه صاروسی اگر سعال باره و یا بس اولور سه قرمش بر طه  
 صاروسی چکله فائده ایدر بکنر خود نفع جهننه جلا سی و نقویتی  
 و تسختی اولدو غیچون انفعدر اگر ضرورت ایلر اقتضا ایدو بیات قسمی  
 یور سه بغدای ایلر بشمش یا چه یا ارشته بیلر سعال حار و یا بس اولدقد  
 سکر و قباق و بادام یاغی کی غذا اولر اگر سعال نواز لدن اولوب قصبه  
 رتیده اولسه یعنی باشند نزول آتش ایه جند بیدستر و کندس قوقلق  
 و شراب خشتخاش استعمال اتمک کر کرد مثلا خشتخاش قوغی اریه صوی و  
 عقاب و شبستان و خطمی صوی ایلر قیناد یلوب بر مقدار سکر ایلر خلط  
 ایدب ایچه لوز و بر مقدارین غرغر و بر لوز اگر مرجهک و عتاب و شبستان  
 و خطمی و ابه کوبی و خشتخاش بریده قیناد یلوب غرغر اولور سه انفع

بلغری

ایشاد

ایشاد سعال که ذات الجنبه اولر یا ورم کند ذن اولر یا سایر اعضا نک  
 مشار کنند اولر علاقی مرض اصلی علاقی در زیر مرض اصلی برای اولین سعال دخی  
 زایل اولور اگر سعال اسهاله متفرک اولسه علاقی شراب مرهینان و شراب رمان  
 املسی یا خود شراب رمان حلویا و شراب مندل کفایت ایدن این ماسور مصر شر  
 و سنک که بان دیدن کایدن بر اغندن بر مقدارین زیاده جه قیناد قهرن کی چور  
 هر نوع او کسور که اولور سه سیف قاطعدن در کرک سعال مزمن کرک حادث  
 اولسون غیری تدبیر محتاج اولر **باب ثالث عشر نفث دم بیانی در**  
 نفث الدم قان تو کر مکدر اگر تو قضیه تو کر مک و جهیلر اولور سه اغز دندر اگر  
 قاغری ایلر اولور سه با شلدرن اگر اخ دیمکله اولور سه قصبه دندر  
 اگر قوصق و جهیلر اولور سه مریدنر یا خود معدن دندر یا جکر دندر فرقی  
 بواج عضوم آفت ابر شملکه در علاقی شول نفث الدم که مکان بعد دندر  
 قصبه دن یا ریه دن یا صدر دن اولر سعال دخی قوی اولر بیلور که نفث الدم  
 مکان بعد دن در انچون طبیعت شدت حرکت محتاج اولور و خارج اولان  
 فضلات سیاه شکل و منجذب القوام اولوب کوبکی از اولوب نفث الدم که  
 صدر دن اولر سواده وجوده مائل اولوب کوبکی اقل اولور اگر نفث الدم  
 طریقتلا مقلد اولر اول وقت جوق اولور و دفعه اولور اگر طرک اغزی  
 اچلدو غندن اولور سه کا جوق اولور و مریدن راحت ادرک ایدر زیرا امتلا  
 عروق دن نوعا خلاص اولور اگر نفث الدم و رمدن اولور سه نتم ذات الجنب  
 و ذات الریه مرضلر اولور بونک علاقی اختلاط فضلاته اولور و از وجوق  
 افق ایلر بیلنور اگر نفث الدم ریده و یا غیری محله جراحاتک ایه ایرکلی  
 صاری صولی قباقر ایلر و نوازل حاده تقدی ایلر معلوم اولور یا خود ای  
 نسبه لراکل ایندکجه مذکورات زیاده اولدو غندن بیلنور اگر نفث الدم  
 سلکدن اولر غم ایلر و کول طارقی و مغشوش صولر اچمک بیلنور العلاج  
 بومرند صاحب واجب که کثرت کلامدن و قاغری مقد و اریلقدن و جماعدن  
 و صبر مقدن و نفسین ایدب چک کردن زیاده اجتناب ایدن زیرا بومر کورات

مرسین نخ  
 شوکت نخ

منجند نش  
 زیرا که در اولور سه کثرت خلطدن  
 کوبکی اولور سه  
 و یا نوازل اولور سه



دمی تحریک و حرکت بدنیت و نفسا نیت دن دخی احتراز از لایزال جمله دن قرمزک  
 مشعشع سنه له نظر اتمیه زیرا بونلره نظر دهند صورت جهرت قرار اتمه سنه  
 سبب اولور بوقدر برجه دمدر حرکت ایدر انچونند که تصورات و هیته کاه اولور  
 حالات بدنیه مدونه سبب اولور بوجشک برهانی کشی سنه له تختل اتمه دن  
 دیشار قاشوب غرض و لغت و کثرت شراب و مستحبات و مفتحات دن صفتی کرکدر کرض  
 و بونلر مثالی کبی و هراپی و طوز لوستنه لردن احتراز لازم در آخر حرکت دم ایدر  
 و تفرق اتصال و تفتیح عروق ایدر علی الخصوص سکی پین طوزی و تخنیتی زیاده  
 اولور و غیجی ضرر در اما تاز پین قافعد سدا ایدر لزوجی ایله برک ایلد و کچون  
 و اگر قصد معتاد ایسه فصد ایدر با خصوص مدی نفث الذم حادث اولسه لازم  
 اولان عروق النساء و عرق الصافی که نصف اسفله در بواکسند برنک فصد  
 اولسه موافق در زیر ماده اعلا پی بدن دن اسفله جذب ایدر اما قان الندقه طری  
 برک اچتی کرکدر تا کمر قان زیاده اقوب مریم ضعیفا ولیه و نواز ملقوله سین  
 صدر دن شراب شخشا و دم الاخون و صمغ عربی استعمال ایله منع ایدر له  
 دوائی مشترک النفع در و جمیع الاصناف ماء لسان الحمل ایله از یلوب شراب انجبار  
 و کهریا و دم الاخون و صمغ عربی هر برنک نصف درهم که اوجی ریچی درهم اولور  
 دق و سحقی و لوب بر قیراط کافور دخی خلط ایدوب شراب انجبار اچد که معا  
 اچک کرکدر زیاده نافع در اگر حرارت غالب اولوب دم غلبه ایدر سه بر  
 قیراط افیون دخی کافور ایله معا دوا به اضافه ایدر لسه جلا نافع در  
 اما ضرورت اولر سه در دوا جزا کافور افیون لازم اولر ابن سیرافون  
 دیر که انجبار و دم الاخون و کهریا و بید و طرسوس مکرر برر مثقال کثیرا و صمغ  
 عربی مکرر برر درهم افیون ربع درهم مقدار اجزائی یخی ایدوب افیونی  
 شراب رمان املسی برله ازوب جمله لعوق ایدوب صمغ و مساده بر  
 درهم و یا خود برر قاشق اچوب صوبرینه ماء لسان الحمل اچوب منوال  
 مشروعی رعایت زیاده نافع در غذا ایسه موجز صاحبی بیض نیم پرشت کرکدر  
 که کور که اچنه مدقوق دم الاخون و بید و کهریا و قور و کشنج

حادث اولور دن اول کرکدر  
 صدری دایر لغنه خود فصد  
 زیاده نافع در

افیونی  
 افیونی  
 افیونی

قوبوب بیه لرد مشور زیرا رفدان بر طه صار و سی کثیر الفدا و سریع الانضمام  
 در یا خود او غلاق ابن انجبار و لسان الحمل و کزیر و زکریا ایله بشروب بیه لرد  
 اقراطله جمع ضمه در ضعفدن خوف اولور و کاه اولور که نفث الذم امتلا  
 اوج کون مقداری غذای تقلیل و اجبا اولور انجی سمن و سمن و سمن و سمن  
 عصا سنی سکر ایله و لسان الحمل و کشنج ایله کفایت ایدر یا اریه صوب  
 غتاب و مرجک و لسان الحمل قینا دبا و زربنه مدقوق دم الاخون مزج ایدوب  
 استعمال ایدر و وزم اقراطله دینزده نیمه معاجن و اقراض وضع ایدر و هر بر  
 نر مرض اچوندر تفصیل ایدر اکا مراجعت اولنه اما مشترک النفع اولوب  
 جمیع انواعه نفث دمک بر مجرب علا جدر که انی حاوی کبر صاحبی یا زمشور  
 سمکی بوجکی پاک طوز ایله یوبوب عادت افنج اوزره بشروب اجزاء حاره  
 یرینه کهریا و بید و انجبار و کشنج مدقوق و افراکوب بیه لرد مرض نفث دن  
 خوف یوقدر و مشور الله تعالی علم باب رابع عشر علق بیانند در جمیع علقه  
 سولکدر که صولدر اولوب بوغان یا بشوب منادی اولور امدی بونلر امین  
 اولان دین کسنه لر صوبی سوز و یا چک کرکدر اگر کوچک اولوب بوغانینه یا پشه  
 طول ایام ایله بونلر نفث دم عارض اولور علامتی قان قوصوب و غم واضطراب  
 کوکلی و نکدر قن بویه اولسه مریمک اغری اچوب کوره لرد اگر سولک کورینور  
 اخلا اولنه بر مقله یا کلبین ایله اما اولر کدن و قلمقن صافق کرکدر تا کمر  
 باشی سلوک کچروده قالیه اگر کورنک و الفی مکن اولر ایسه سرکه و خردل  
 و صوغان صوب بربرده قیندب اچنه بر مقدار طوز قنوب بوغانینه غرض  
 ویر له کامل الصناعه ده شونیز و کشنج و خردل اغزده طومق سولکی دوشور  
 دمشور اگر دوشنر سه خامه زیاده او تورب بایلی مرتبه سنه وارد قد  
 بر مقدار قاربان سین اغزده طومق سیدن سولک انجنوب صوغه میل ایدر  
 دوشن و انقراط دیر که تخته بتی اغزینه سولک یا پش کسند بوغانینه طری  
 براقه لرد بخاری جوب ایدر سه با مر الله تقا سولک دوشن بوجقی بومعنا مشاهد  
 ایتدم اگر تخته بتی بولفر ایسه قوز پیراغی دخی بوفاید ویر اگر سولک دو



دوشد کردن صکره قان توکرمک باقی فالورسه انار قوغی و جلناز و ستاقی بواجین  
 بریده قیناد بخرغ و برلسه دفع اولور غبارا ایدوب دم الاخون و نشسته دخی  
 قنوب بوغازینه سورسه لرنا فعدور **تعالیم سنه تک تعلیم حاسینک سینس**  
**سارسی اون بئش بابی ششمکدر باب اول لقمه و شوکه بیاننده** در بوغازه  
 لقمه یا خود دکن دور مقدور علاقی صوابه و بوبوک لقمه لزبومقدور بونکله  
 دفع اولرسه همامه قونلوب زیتون یا غنک برنجه کره اچور یلوب ایکی دالسی  
 اورتا سنه یومروق ایله اوروب قی ایله و ضرب ایله جقار مقدور یا خود صغیر  
 اتک با صدرمه سنک بر مقدارین قوروا بخیردن بیوک لقمه لر پیدا ایدوب  
 و یا غلیوب سرعت ایله دفعه ایدوب و اوزرینه صوابه جوب خلاص ائکدر  
 نفیسی موج شرحده سونکر بر ایلک بغلیوب و یا غه بتورب یوندوره لر و اوزر  
 صوابه لوسونکر شش بوزکر دفعه جذب اید لکه لقمه و شوکه دن خلاص  
 اولور دمشدر **باب ثانی تدبیر معروق بیاننده** در صوبه غرق اولق  
 حلق و ریه امراضنک اسبابندور انکچون بومحله ذکرین ایراد ایلرک  
 امدی صوبه بوغلق وادی سنه واران عاقل یا دکاری باغی شاغه ایاقلرک  
 اصلر تا کمر صوجقه بعد شراب اچنده بر مقدار طفل مقینا دوب بوغازینه  
 غرغ و بره لر و بغدادی خیره سین بدوره تا کم حبس نفسنک اولان عضونق و  
 صودن اولان رطوبتی دفع و تحلیل اید **باب ثالث امراض الصدر و الریه**  
**بیاننده** در کوس و ریه مرضنرینک علا متاری ایله مرضنری تشخیص اولور  
 اول علامت کزک عارضی کزک اصلی اولسون حرارت علامتاری نفسنک بولکلی  
 و حرارتیدر و منفسک نسیم ایله راحت اولسیدر علامت برودت نفسنک  
 کوچککی و هوای حار ایله نادم مندا ولدو غیدر علامت بیوست قنق فصول  
 و صوتنک خشونتیدر یعنی بلغم و توکک از اولدو غیدر علامت رطوبت تنفس  
 ایله ده خورله مق و کثرت فضولن امدی صدرده و ریه نفلت ماقه یز لیلدر  
 و بر موضعنک بر موضع او جاعک خفیل انتقابی دلیل ریجدر و او کسور مکله  
 قلیل و کثیر فضول خارج اولق ماده نک قرینه دالدر و فضول توکرمک قوی

اوکسور مکله

اوکسور مکله ماده نک بعد نه دالدر اوله اولسه ذات الجنب امراض صدردن  
 معدوددر ذات الریه ایسه امراض ریه دندر امدی ذات الریه اقا بکوا غریبه  
 که ورم حازدر حدوشنه بادی اولان یا ورمدر یا صفادر اما بالعرض که حادث  
 اولور بلغم مالخ و متعفن اولور مسیحی دیر که ذات الجنب ورم حازدر اضلاع  
 یا طنده بلکه غشا سنه حادث اولور علامتی موج صاجی دیر که بوکا لانه در  
 صدرده ثقل اولق و ضیق و حرارت و وجع مندا اولق و یا خود او کرغه اوزره یا تنغه  
 قادره و لایمق عند التحقيق ارقه اوزره یا تنغه قادره اولور اما حنا حازه و بکاق  
 شیشمک و قرقرمق و نبض موجی اولق و سیات و کوز ششمنک و قبا قوی غلیظ اولق  
 علامت و بوزات الریه مرضی قاتلدر اکثر یا یزکی کوتر دک کاه یدر بکوندن هلاک ایدر  
 وقت اولور که ذات الجنبه حوض منتقل و متعلل اولور بواکا نسبتله اسلدر وقت  
 اولور که ذات الجنب ذات الریه انتقال ایلکدر سرسامه مودی اولور بر هفته  
 کچرسه سلم مرضنه وارر امدی حیرم بلغمی ذات الریه دن مخالفدر دموی اولان  
 ذات الریه به توکرمک و ثقل و کثرت سیات و قنق حرارت مقتضی  
 اما ذات الجنب حقتدر شیخ رئیس علاه الذین علی القرشی و کسیتی شوصه و برساما  
 تعیین ایلشدر در شوصه و رسام مغالری طبله اش و ورم دیمکدر امدی ذات  
 الجنب ورم حازدر که یا عضلات باطنده و یا حجابله که آیکور اچنده اولور  
 و یا خود شول حجابله آلات غذا اورت سنه در بوکا ذات الجنب خالص دیرلر  
 بونک بلغم سیحتی بصر و کس ایله در و ماده سی اکثر حاله یا صفیل یا دم  
 صفراویدر از اولور که بلغم اولد اما ذات الریه بونک خلا فیدر یعنی  
 اکثر بلغم اولور امدی بوکه قریب اولدو غیچون حنای حاد لازمدر و  
 وجع که صا جیدر الزمدر زیر آغنا سدر البه بعض منشاری اولق منشاری  
 مقتضیدر و ابتداده یا بس بعد نفس دم مفرزدر اگر چه وجعک اشتدادی  
 نفس رزی وقتند اولور ورم عضلات قابضه در اگر وجعک اشتدادی  
 تنفس وقتند اولورسه ورم عضلات یا سطره در دموی اولان ذات الجنبه  
 سنجق اکثر اولور صفراویدر اقوی اولور اگر لون نفث ماده قزل اولورسه

بالذات

قلبه عضو



دلائل ایدر که دمویدر و ماده سی صفر اویدر قریله مایل صارودر آکسینک  
اجتماعی در آن اگر سیاه ایسه و خارج ک سیاه ایدر نسته داخل و لما پیش  
ایسه دخان رنگی ایسه سود اویدر خصوصاً حتماً نوبت برینک اشتدادی  
ماده یر دلائل ایدر اگر خای ربع کبی ایسه ماده سود اویدر اگر غیب کبی ایسه  
ماده صفر اویدر اگر خا هر کون ایسه مادی بلفیدر اگر اشتداد نوبت ظاهر اولر  
ایسه ماده دمویدر در چنکه ماده ذات الجنبه متحمل ولسه و ما بجنون اون  
دورت کون مرور ایسه ماده جمع اولور و اگر کونور و قتا که ایرک پاک اولر سه  
قرق کونه سیله دوزمه مدی علامتی بونک ابتداء شدت اعراضه معلوم اولور  
یعنی حیرت و وجع و سهر و سعال و خشونت لسان و عطش ایله معلوم اولور  
بعد ماده نک جمیع سنک علامتی سکون خا و وجعه معلوم اولور مثلاً ماده  
ورمیه نک علامتی و نهایتی ما بخل کتمک و وجع اولوب ایرک کونور و بر علامتی  
در شلک و زیاده دتره در خا مادت اولوب بنضک یصیلغی و توجیدر و کاه  
اولور که ماده نک خا تنک خای شدید عارض اولور قور قنج علامت  
شدت خا و کثرت سعال ظاهر اولور اگر آیه علامت ظاهر اولور قد صکره بد  
علامت که نقل اولندی ظاهر اولور سه و قوت دخی قوی ایسه خوی ایلمک کرد  
بومعنا اریک جمع اولور و غندک اولور نضجه دلائل ایدر وقت سلامته دال اولر  
ذات الرقیه ده و ذات الجنبه نفت در حق هلاک دخی دال اولر بودر آمده  
نفتک افضل جوق اولوب سان چقاندن نضج بولاق اق و صیرنجی اولوب یلشک  
اولمیدر اگر نفت يوم اولر مادت اولر نضج امید اولور يوم رابعه کذاک  
بحرانی يوم سابعه اولر نفت اولر برنر و یا اون دور دند نفتک و نضجک  
قوتیه دالدر اگر دورت کون کجوب نفت ظاهر اولر سه مرض طویلدر زیرا قوتک  
ضعفنه و ماده نک یولکنه دالدر و یله مرض طویلدر و اما اعراضک بر اینغه  
دلیل مده در زیرا قوتک ضعفی و قوت ماده هلاک ایرشدر اگر نفت دم استنجای  
ایدوب بشمش و لما مش اولوب خام اولور سه اول وقت اشتداد اعراضک قورقه  
همان قوته اعماقل اگر نفت ردی قرل و اق اولوب یا خود صار مترق اولوب

شدت در نفه

امدی نفت بوق ایسه و انایسه  
و باقی ایسه ابتدا بد الد غلطی  
و کثرت وقت تزیید الد غلطی  
و خضرت و کثرت وقت انتهای الد غلطی  
خروج و کثرت وقت انتهای الد غلطی  
انقطاع الد و ایسه و در بعضی حالات  
دالدر مستط

یلشک

یلشک اوله یا خود قر اوله و بد راجه سی اولوب ذکر می اوله ماته نک غلطی  
ایچوندر و یا یشل اولر طوک و نچون در اگر راجه سی بوق ایسه احتراق اولر و غنه  
دالدر اگر راجه سی و ارایسه مشکدر العاج ذات الرقیه و ذات الجنبه مرضلر نک  
علاجی مشترکدر و خلط غالبی سستفراغه و حقنه لرو و شافان و فیتان یا شیا  
و حقن و فیتل مسهلدر اولی در زیر مسهلدر قور قورقه ماده قلبه حرکت آسون  
دیوبوم مرضلرک اشور سی شول شربلر که اندر انصاج و تقیت و تنقیه اوله  
جمله دن بری تبریددر که ماء شعیر ایله بنفشیدر یا خود ماء شعیر مدبتر ایله  
تبریدی بودر که ماء شعیری مغلای حلوا ایله مخلوط ایدوب عتاب سبستان و ابه  
کومچی تخمی و خطمی و عرق سوس بریده قینا دیوب بعد سوزت بارد اولور و غی وقت  
عطشک قوتی و قند شراب بنفش ایدر دخی اضافه ایدوب و بر لرو شراب  
نیلوفر دخی یا لکرا اشتداد عطشه بارد ایدوب و بر لرو موزده سمن و است  
تخمینی شکر ایله و یا انار املسی و یا انار شرابی ایله لسان شور صوبی و یا شراب  
بنفشه ایله شراب نیلوفر و ابوه چکرده کی لعاب یله شراب عتاب و بر لرو مشدر  
نفیسی دیر که ماده رقیق ایسه و نفت دم بق ایسه شراب خنخاش و شراب عتاب  
یا مغلای خنخاش مع عتاب و سبستان نظیر سز علامتدر اگر عطش ایله زیاده  
اسهال و ارایسه بوقسم یک برامزد بوققد برجه مرین شرابی و املسی نان شرابی  
ایله صندوق شرابی ماء شعیر مختص ایله مرین شرابی و بر لرو و قارور صوبی و سکر  
عطش و حرارت علا در اگر عطش و حرارت شدت اوزره ایسه ارک شرابی علا در  
اغیر دن ماء شعیر یا لکری یا اشربه مذکوره دن بری ایله یا خود انک ایچی که ماء  
بارد ایله اصلغش اوله با دام خیره سی و اسفناخ و یا ایر کومچی یا ملونیا و بر لرو  
اگر اشتها سی قوی اولر سه قوتی چقش ابر ایله بلج چور با سی و بر لرو فی الجمله بواکی  
مرهنگ قوتک رعایق واجبدر یعنی قوت ضعیف ایسه تغذیه اکثی کرد اگر  
ضعیف دکل ایسه جوق غذا یر حاجت یوقدر ادویه موضعیته دن مناسب  
اولر شمع ایض کافوریدر که مفسول اولوب دهی بنفش ایله مرهرا ایدوب نهاد  
اید لرو بوقفایت غرسه خطمی و بذر کتان و شمع اجرایله نهاد اولر و دلی الننه بوق

فصد ایله

ازوب و بر لرو یا خود عرق سی  
قیندوب بر خیار ایله مستحب  
ایده سب شرب بنفشه دخی



قویه لر **صفتی بود** لب بذرقا و قرع و خیار و بذرخشاش هر بزرگ بر درم لوز  
مقش اوج درم رب سوس نصف درم جله دق و سخی ایدوب رب رقان ملی  
ایله خلط و مزج ایدوب یا لعوق ایدوب یا خود بر مقدارین حب و بر مقدارین لعوق  
ایدوب استعمال ایدوب ادویه مسهله دن اقتضا ایدوب کی زمان که کمال نبض  
صکم در لب خیار شنبه اوج بش درم النوب او تود درم شراب بنفج ایله ازب  
بر درم طوطو یا دم یا غیله امتزاج و پروت استعمال ایدوب بعد لعوق و بره لاری  
و خالص بشردانه زهر نیلوفراوج درم زهر بنفج ایکی درم بوناری اصل و رب  
صاف ایدوب یکری درم خیار شنبه یا خود شراب بنفج و یا شیر خشک و یا خود  
ترنجبین هر فنقی سی موجود ایسه یکرم درم اضافه ایدوب استعمال ایدوب بر نوع  
دخی شبستان و عتاب هر بزرگ بشردانه اجاص کبان و زهر بنفج و سنا هر بزرگ  
القی درم جله طبع ایدوب بعد سوزوب ایچنه او تود درم شراب بنفج  
و یا خود لعوق خیار شنبه قاتوبیا بخوره له چنکه ورم نفع بوله طبع عتاب و یا خود  
تین و نخاله و شعیر مقش و برسیا و شان بریده قینادب و سوزوب اوزرینه معجون  
بنفج قاتوبیا ایچله و شکر قشین صوره صوره یک زیاده نافعه و فنا که علت  
نفع بولوب خما زائل اوله صوی طتلو خما مه کرمک اعلا در لکن باشنه صوق کچمک  
عذر لازم در یعنی کوکسفی و یا شنی او شتمه مک کرکدره فین که علت نفع بوله  
خما زائل اوله ذکر اولنان معالجات جایز دره و الا قبل النفع جایز دکدره و ورم  
اولدوغی جانب ریه دن معلوم اولور و ذات الحجب ثقل ایله احساس اولنور یعنی  
جانب آخر اوزره یا ته مزج بالینوس ایدوب که ذات الحجب بلمک مراد اولندقد برزی  
بالحق صواب ایله اصل و رب مزبضک صدای اوزره قویه له فنقی جانب اول قوروشه  
ورم و عارضه اول طرفه در در کتاب سعیده ذات الحجب لازم اولان قان  
الدرب جواد و بر مکدره لکن صوق ایکن لازم در مشدر تحفه نام کتابک صاجی  
شراب بنفشه ایله و بادم یا غیله دورت کون علاج ایدوب فین او کسورک و بلفه  
کتمکه یا شلیه سوس و سبستان و عتاب و رب سوس و انجیر و چکر کی چقش  
قرن اوزم و بنفشه بوجه ی بر آبر قینادب و سوزوب ایچله اگر یلغم عسرله خارج

عتاب و مشمش اوج  
بشردانه

اولور

اولور سه شراب زوفا ویره له غدا سین یکک حریره سیله بولاج بشورب یا خود  
بادم یا غیله سکر ویره له و بو مطبوخ ایله تنقیه ایدوب صرف مطبوخ بود و بنفشه  
ولسان ثور هر بزرگ بشردانه و سبستان او تود دانه و خیار شنبه فلوسی اوج  
بشردانه سکر او تود درم امتزاج و پروت استعمال ایدوب این ماسور دیر که زخمی نداد  
اولان کشید همان الله سبحانه و تعا حاضر تیرینه صغوب اشک سودیله اکفا ایدوب  
و بسفوفون غافل اولمیه کر که بزانی اقربا دینه بیان ایدوب محله ملجوعتا ولنه  
و دخی ایچنه فواید تحریر و لشفه **باب علاج مرض سلسه** دنا مرض صدر و دنا  
بورجلمت در که ریه ده حاصل اولور سه بونک صاحبنه خای دق لازم در سبکی  
قلبه قریب اولدوغی بونک صاحبی اریک توکورر اریک ایله بلغنک بدلیجه سی  
و حرارتین علی الخصوص قور اوزرینه قونله و صوبه وضع اولنه معلوم  
اولور مثلاً اشده رایحه و یرره و صوده بر مقدار طور سه دینه چکرکاه اولور که  
سل انتقالی اولور اعنی ذات الحجب و ذات الریه دن انتقال ایدوب و کاه اولور که  
سل نازله احاله دن اولور بکره ریه بی پروکاه اولور که سل ریه ده تفرق و انصا  
لرک اولور بونک علامتی کو بکلوقان توکور مکدره اگر سل بحکم اولور سه از اولور که  
علاج اولور بحکم اولور سه علاج اولور مکر تلطیف اولنه شول نسنه لر که و زائل اولور  
زمانه مسلوله علاج اولور اریه صوبینک ره کون اچوریاور کرک اولور  
صوی شراب خشخاش ایله میززا و لسون کرک سازج اولسون و سفوفی سرطان

جلد ایچنه اقراص و اشرب  
و معاجین بیان ایدوب که آخر  
کتبه و اقربا دیندره ترتیب  
اولنشد

مسلوله قتی مناسبه و لسان ثور و سکر و لاین حارله سکر و و عورت سودیله  
بومذکورات موافق در غذا لردن او غلاق ای و طاق و بلج و پاچه مناسبه  
حبوب و لعوق که سال چون نقل اولندی زیاده اعلا و انسب در مسیحی دیر که  
تازه کل انکبینه دن هر کون یک صحت و یرره سل مرضنه بلکه اتمک ایله مقاد غذا  
ایدینه اگر ضیق النفس دخی ایجاب ایدور سه ذات الحجب ذکرا ایدوب و کز لعوق لردن  
غافل اولمیه لر اگر مسلوله حراری شدید ایسه سمن او تود مستحب ایدوب  
شراب رقان امسلیه اچوره لر اگر دفع حرارت و عطش ایدور سه بر قیراط مقدار  
کافور قتل موخر صاجی دیر که بن تجربه ایدوب مسلول اولان بالی توتقالی اتی  
سوز سرطانک ندید و طبلو صودن  
بسیق ایچله شلین قوه لر و ایچور  
در جویک ایچنه فویرا غزین صوبه  
برفرون و یا تود ایچنه و کون و بیج  
دور بعد جعفر و بی پاک دو کوب  
اود دورت درم بونک صغوب  
و طیر قور صوبه و خشخاش  
مکدره درم کن اوج درم جلد  
دق و سخی ایدوب بر برده سفوف  
ایله استعمال ایدوب



ایله از یلوب اچنه سگ قاتوب اچور ساریا مرآتة قاتو خلاص اولور مکر دیلری  
 ککرنیه یا پشتوب و کوزلری صوغلوب یوزی توزر نکرده اوله وقار نینک درسی  
 چکله اول وقت مسلول دینر میت دینور اکا علاج اولور برنوع دخی مسلولک  
 قیللری دوکله واسهال ذویانیه مبتلا اوله بلکه رایحه کیره سنی اوله بودخی موز  
 متوجهدر اما بوفقی که مؤلف کتابدر بیکرمه زیاد مسلوله سمولی بوجک  
 اتین بیدورب و سمول بوجکی دیری ایکن دوکوب کلابله قرشدر سوزی اچنه  
 فایده سگ قاتوب اچوردم و شربت برینه لپن حمار سکر ایله ویردم عطش  
 سزاوی مسخلب ایروب بر قیراط کافور ایله بر قیاج دفعه اچوردم بوقدر ادمک  
 بری خطا امدی تقید اید جکره **باب خامس فی مرض قلب بیانده** در امدی قلب  
 وریر بر برینه قریب اولور و غیون امراض ریر عقینده امراض قلب بیان اولندی  
 معلوم اوله که قلبک امرجه صحیحیه سی و امرجه عارضیه سی وارد و هر بریک  
 علامتی وارد محله کوره بیان اید رزه جمله دن بری جبلتدر و وجوده مقام  
 و نفسنده اشرفدر مثلا حرارتک علامتی نفسک و صدرک و سق دره اگر  
 وسعت صدر بینه و دماغ عظمی سبیلله دکل ایسه و صدرک قاتری چوق  
 ایسه و نبض عظیم ایسه شجیددر محض امر دره اقدام اید و قلبک برودتک  
 علامتی حرارتک عکسدر فورقی و جین بونک شاند در علامت رطوبت نبضک  
 یعنی شریانک یوشقلفیدر و دخی انفعالاتک سرعیدر غضب و قرح کی و کثرت  
 فضله ندر و بول و غایطدر و عرقدر بومر کوراتک ضدی علامت بیوستدر  
 امرجه مرکبه نک علامت لری علامت مفرد نک ترکیبدر اما علامت مزاج  
 حار التهایدر و عطشدر آنی هوا بارد ساکن اید و دخی سرعت نبض و سعت  
 نفسدر بونلر کوا تریدر و غم واضطرار اید و حرارت و قسا و تدر و بی جملک  
 اما مزاج باردک علامتی نبضک و نفسک قفا و تری و صفریدر و مرحت  
 و رقت در و خوفدر اما علامت مزاج یا بس نبضک صلا بیدر لپن دن صکر  
 مزاج رطب بونک عکسدر ادویه قلبیه دندر و حار اولان قشدر در مسک  
 و عود و عنبر و یمن ایض و احمر و بر شیم و زعفران و قرنفل ادویه قلبیه دن

الطوب

اولوب بارد اولور دندر کافور و بسد و صندل و وورد و طباشیر و کزبر و تقاح در ادویه  
 قلبیه دن اولوب اعتداله قریب اولور دندر لسان ثور و التون و رقی و فیروزه و بیا قوت  
 بود کرایله و کزغیری ادویه قلبیه دن کرک حار و کرک بارد اولور ادویه جوددر بر جمله  
 سن دکر ایله و ککایله مفرداتنه مراجعت اید مراد اوزره واصل اولور اما ادویه  
 قلبیه دن اولوب مرکب اولور دن بری مفرج یا قوتیدر و دواء مسکن و غیری معاجین  
 اقربا دیند انواع و اجناسی نه بیان ایلرک و الله اعلم **باب سادس فی خفقا بیانده** در  
 فحاشله یورک اوینا مقدر و امراض قلبیه دندر و قلبه عارض اولور بر حرکتدر اگر خفقا  
 زیاده اولسه غشی ایجاب ایدر اگر غشی زیاده اولسه موت ایجاب ایدر سببی احلاج یا سوره  
 مزاج سازیدر که موزیدر کیفیت و کیت ایله بادی اولانک ماده سی اچون قوام اوله  
 یا اخلاط اربعه که قوام اولیه یا بیل و انحر و دخانیه یا خود مدد که قلبه دوکیوز و انقباض  
 دفعه اولور اولیه اولدقده نبضده اختلافات عجیبه دفعه شدت حرارتک هوانک  
 تأثیری اولور یا خود قلب متلی و متغله هوانک تأثیری اولور یا خود قلب متلی و متغله هوا  
 اکا واصل اولور یا خود سببی سده لور که بجاری دمن اولور و رومک و صولنده و هوا  
 بکماله ایرشده سینه مانع اولور بوقدر برجه اختلاف ضخم نبض صغره و غفل و قوتدر  
 و ضعفه قیظا مردن اهل اولان ایدر یا خود سببی حش قلبدر یا ضعف قلبدر  
 بویله اولسه قلب متاذی اولور زیرا انحر و غذائیه و حرارت غذائیه منفک اولور یا  
 انفعالات نفسانیه در بونک دخی حش یله یا ضعف قلب یله یا قوت نبض و ضعف نبض  
 ایله معلوم اولور یا خود خفقا نک سببی شی غریب وارد اولمقدن اولور که قلبه اولور  
 ویرد بومعنا اکثر زهر لرتنا اولور و زهر لوجو انلرک صودر و غندک اولور زیرا بونلرک  
 اوله سی انحر و زهر نک صعودن بادی اولور بوقدر برجه قلب متاذی اولور شول کسیر  
 که خفقا یا غشیه نا سبب دن عارض اوله یعنی کسوزین واقع اوله حال بوکه قوت  
 قلب حسدک اولیه اولکسته اکثر فسادن هلاک اولور احلاج خفقا نک عللجی کرک سو  
 مزاج سانج و کرک مادی اولسون مزاج تعدیل اولنوب ماده استقلاخ قلفق لازمد  
 اگر دم ایسه فصدا و له خفقا دموی به جماع ایملک نفع ایلد اما غیری مظاهر  
 ادویه مسهل ایله استقلاخ قنور و ادویه مسهل ویرلرک ادویه قلبیه ضم اوله

یا خود قند قوردر  
 و اینلر اولمقدن اولور  
 حادث اوله



اگر سوء مزاج باقی قلورسه حاز اولان اشربه ادویه بارده ايله که رايحه سی لطیف  
اوله ترطیب و تنقیه اولنه بملدن شراب خاص و شراب نیلوفر و شراب رمان کی لسان  
ثور صوبله و نیلوفر و کل صوبی ايله یا سزاوت غنی صوبیله و مفرجات بارده یا قوتیه ايله  
ود و اء مسک مز و حلو ايله و کاه اولور که خفقان حاز که علاجه سوء مزاج افراطله  
اولورسه کافور ضم ایلک لازمده بود ذکر ایلد و کثر حرارت افراطله اولورسه اولور و الا  
ادویه یازده یرچندان التفات اولغیه زیر اثر قلبی تریل ایدر و حی سونیر راکر  
ضروری اولورسه قوس کافورده زعفران و مسیح و وارد نافعده خصوصاً بارد طیبیلر  
و مرسین هم کل صوبی کی و سوکت چچی صوبی کی و خیاض صولری کی قتی اهلاد کافور و صندل  
و امرو و ایوانا فعدر اغدر دن نازندک اش و قورقلا اش و الما اش و فوزی قولانی  
بوراسی و امیر یار من ايله بشمش اش و ریاس ايله بشمش اش علاده خفقان حارده لغات  
بذر فطونا ايله کل صوبی ضداد اولوب صدره سوریه اربه سونقی دخی هندیا صوبیله  
اعلاده کامل الصناعه صاحب لغات بذر فطونا و د قیقی خطمی و سوبق شعیر و کل صوبی  
ضداد اولوق ایو علاجه در و مزاج البیانده خفقان حارده اوی صولیوب و سوبور  
لطیف موبول و یارد بملدن قوبوب کل صولری ايله دیوار لری تطیب نافدر در  
نقیسی موی شرحنده خفقان که سوء مزاج باردون اوله علاجه تعدیل مزاج ایدوب  
شراب نقاح مستک و ریحان تخی و لسان ثور صوبی و قرفل صوبی و مفرجات حازه  
یا قوتیه و د و امسک حلو و زریاق کین و حجارش نقاح و سفرجل نافدر در قانوند  
لسان ثور صوبی و یادر نجیویه تخی و ریحان تخی و سکر و زعفران خفقانه نافدر در  
سنه ضروریه نام کابدر ریحان و زکس و قرفل و تورنج و لیون و نارنج بونلرک  
چچک لری و پیر اقلری و عود و مسک و غیره قوفلی خفقانه فائده ایلد دمسده اغدر  
پلچار و نا و قار قورمه ایدوب اوزر لرینه دارچین و قرنه و بسباسه و قلفل و زعفران  
قوبوب یک مناسیده یا خود سکر ایلد فستق و حل و ریخ بشوروب زعفران قوبوب  
یدر و لر و مسک دهن بان و دهن سوسن و یار دهن زینق ایلد که اوچی بریده اولوب بر مقدار  
مسک قاتوب بغلسار فائده سی نه ایدر در پزندی ايله علاجه ایدر در ادویه دن و اغدر  
و مشهورات حازه و یارده دن مخلوط ایدوب تعدیل مزاج ایلد که اگر خفقان انحره

و مرسین هم

قرقل دبد و کشامد عربی  
اولو به باد ریجیو به نک بر نعد  
شامد اربین نام قریده سوبین  
چیتله رسته

اما خفقان سوء مزاج یابس  
یا خود سوء مزاج رطبی ایه  
بود ذکر ایلد و کثر

دخانیتمدن

دخانیته دن اولورسه بنم ضیق النفسه ذکر ایلد و کثر علاجه ایلد که اگر خفقان اغولو  
حیوان صوفقنک و یازهر لر اچ کون اولورسه علاجه اول ایکسنگ علیجیدر شول  
خفقان که مشارکت عضوا ايله اولورسه علاجه دخی اول عضوک علیجیدر جملدن خفقان  
قورده و اکا مشابه ناز بو و بلان قارندن اولمقدن اوله علاجه اول علاجه در که زانی اخراج  
دود و قتل و د اچون بیان ایلد که نهایت تقویت قلبی ایلد که مبالغه لازمده اما  
خفقان که قوت حسدن اولور انک علاجه ادویه قلبیه ايله تقویت و پرویت غلا سین  
مغلطات قلقدن اگر خفقان ضعف قلبدن اولورسه کذاک علاجه ادویه قلبیه ايله  
و مفرجات ايله قلبی تفریح ایدوب تقویت و بر مکرر امدی امراض قلبیه ده طبیعت لیت  
اوزره اولوق لازمده تا کیم بخارک ثقلی قلبی متاذی قلبیه بوفقی خفقانه کدم مبتلا اولدم  
و انواعه علاجه ایلد تعدیل مزاج ایدوب خلط مؤدی بی استفراغدن مسکه دواء  
مسک مرقدن مؤثر کور مدم انشاء الله تعالی بنم اقربا دینم مراجعتا و لنقد انواع  
معالجات بیان ایلد شور در که غیری کابه و عمله احتیاج اولنم مکرر اولسون دیوبو  
محلده بوقدر ايله اکفا ایلد که **باب سیاح غشی بیا نند دُر غشی** که با یلقدن  
بوبر حالت در که قوت حق و حرکت ضعیف قلبدن معطل اولور امدی غشینک سببی  
روح حیوانی باطن قلبدن اعضا یه و اصل اولما مقدر یا خود روح قلیل اولور غشدر  
یا خود روح کثیر اولوب مجر اسده اولور و غشدر یا اچر ویه توجه ایدر و کچون در  
بر سببی دخی خلط مؤدی در که قلبا وزرینه وارد اولور بوقضیه حمانو بتلرند و زهر لو  
حیوان صوفق و غشدر و زهر لو استعمال ایدر کاردن قتی ظاهر در یا خود انحره دخانیته  
خارجیه یا بدینته نک و صولیور یا سوء مزاج سازج و مادیدن او بلیه روح جمع  
اولور قلبی حفظ اتمک اچون و یا اعتدال و بر میچون یا خود رقت و صمد یا قلت  
تحلی نهاده اولور و غشدر بومعنا انسانه اطلقه و کثر استفراغ واقع اولور  
زیرا روح منبسط اولور کاه اولور که غشی حرکت معال ایلد اولور رحم کی زیر ابرو ندر  
وارد اولان ازاردن قلب متاذی اولور علاجه سوء مزاجی تعدیل ایلد در و سوء مزاج ماده  
تعدیل ایلد در یعنی استفراغ اخلاطه و دخی ادویه قلبیه ايله که تعدیل ایلد کدر  
و عضو مشارکی صلاح قلقدن و انحره قلبیه و صولندک منع قلقدن و زهر لردن

سدم

یا عضو اخر شرکی ایلد  
اولور هم







وجمع معده قوت حسن اولور که زیاده زکا سندن ادنا سببیله. مثا ذی  
 اولور. افعا لک یلو کله وکاه اولور که وجمع معده ماء بارد اچمکدن اولور بو  
 معنا اچ ایکن بیلنور. بو وجمع انک نقد می یله اولور وکاه اولور که وجمع معده  
 ایکن بفرستلور. قولنج اولور. امده بو وجمع معده نکه علاجی خلط غالبک استقل  
 غیدن دوا لایله. مطبوخ فاکه ویا رمانین دره صفراوید. هلیج و قی بنظیر در  
 سوداوید. مطبوخ اقیون ایلله تعدیل مزاج لازمدر. وجمع معده مزاج حار  
 اصحابنه واقع اولور سه. شراب تفاح یا شراب خاص ویره له یا خود جمله برید.  
 جمع ایدوب بر مقدار سزاوت نجی ویر قیاط مقداری کا فور خلط اید له ویا خود  
 شراب لیون وقرص لیون یا شراب عنبر یا رس ایلله عصا وورد ویره له شراب  
 لیون سفر جلی یا سکنجین سفر جلی ویا رمانی ویره له علی الخصوص اکشی ایران  
 عظیم التفقد ووقت اولور که ماء ورد اچمک کفایت اید و آج قرن ایلله ماء بارد  
 اچمک وقرص طباشیر خافیا کا فوری اعلا دره بواسطه نکه بر بر به حرارت  
 ورتوبند. طبعیه تدبیری لازمدر. غداء موافق جسمیه ورماتیه ورتیکیه  
 وسماقیه وبقا قمر زره سی ماء لیون ایلله یا اکشی اش. قوری اوزوم وحب  
 رمان ایلله بشمش اوله وجمع بمشاکه عطری ولوب بارد اوله نافعه ثامرد  
 واما وایوا والوج واخلین وفسق و خام زیتون که طوز لکش اوله واطبنا  
 صحناء شامیه ایلغ وافتقد در مشد و معده بر موافق اولان ضما دردن بری  
 اریه سوئی کلا به در بر دخی زور دره و صندل ورت التفاح وکا فور دره بر ضما  
 دخی کله شکر و نفع یابس و مصطکی وعود وقرنفل و صندل و بشمش ایدور  
 عملنک طریق افرایا دینده بیان اولمشد. ادها نکه دهن سفر جلی ودهن ورد  
 واقایا یا خود شول دهن ورد که اند. اقایا ارلش اوله یا کل یا غیله قینا مش  
 اوله مرین صوی وایوا صوی دخی زیاده نافعه. اما مزاج بارد اولوب وجمع معده  
 مبتلا اولانک علاجی حار مجر نلدر و انواع جوارش و جلنجین عسل ویا کونی ویا سفر  
 جلی ویا خود جلنجین قابضدر و جوارش تفاح وارج ورازبانه وانبسوک  
 و مصطکی بو جوارش قی مبارک علاجدر. وقت اولور که جوارش زیاده حار

یا خود سکره

صحناء شامیه  
 بر طعمه مدبره باقی وسماق  
 و لیون صوی ایلله شامخ ورتیک  
 خلط استعال ایدور لومیه

و کلنجین نه

اولور غندن

اولور غندن اوتوری شراب سکنجین سفر جلی و شراب لیون و سفر جلی معا ویر  
 یلور غندن مناسبا ولان یلج و طاق و قاورلش سزجه له یا اوغلاق ویا  
 اوکیک ویا کورچین اتلیر که قاورلش اوله اوزرینه دارچین و مصطکی و سنبل  
 و قنفل و قرنفل که لکه اضمه نافعه دندر. سنبل و قرنفل و مصطکی و جوز بوا  
 ورت الاس که قرنفل صوی ایلله اصلاح ایدوب ضما اولنه ادها نکه دهن یاسمن ودهن  
 قسط و مصطکی و سنبل ودهن وعود وقرنفل و صوی ایلله اصلاح ایدوب ضما  
 اولنه ادها نکه دهن یاسمن ودهن قسط و سنبل ودهن وعود وقرنفل و صوی ایلله  
 وقرنفل زیاده مناسبدن و مبارکدر. اما وجمع معده ریجیه قزمش کله ایلله بن  
 پاره لوب بریره کتورب تکرار صدر برقی اید له اما مزاج یابس اولدقه علاج ماء  
 شعی و سکر ایلله تطبیط لازمدر یا شراب تفاح ایلله ماء شعی که مبتلا اوله ودهن  
 بنفشه لعاب بزرق قنونا ایلله ضما اولنه غایت نافعه. و غدی شوربال ویا غول  
 در ضما اولنغه قبا قیوخی قزمو سی ویا ایوا چکر دکی وکان نجی لعابی کل صوی  
 ایلله کرکجه برید و کرک آبر وایر وکل صوی ایلله ضما ایدلک مزاج یابسه اعلا در  
 رادها نکه دهن بنفج ودهن ورد معا طلا اولمقی لطیف علاجدر اما مزاج رطب  
 علاجی کل صوی و مرین شرابی یا سکر و کسج و بقیاق و زرد و جلندر که سحی  
 اولوب کل صوی ایلله استعمال اولنه اما مزجه مرکبه علاجی مزاج یابسه اولان ترکیب  
 مسوقدر اما وجمع وری اولانک علاجی استفراقد زاکم سبب ورم اولان خلط  
 خارج اوله بونک معناسی تعدیل مزاج ایلله خلط مودی بر نفج ویر مکدر و ماده  
 وری نازل فلقدر قین وجمع معده افرطله اولور سه ورم معده بر اولان شود یعق  
 اکا بيشون اگر ورم معده فاندن اولور سه خاندن خالی اوله امده لا بقدر که  
 فصد ایلله تسکین ختا اید سن و خنانک تسکینی همان فصد مقصود کلد  
 حیات دمویه اولان علاجک غافل اولیه سن خصوصاً بو ضما که قبا  
 قیوخی قزمو سیله عنبا الثعلب صوی یا قیه قزمو سیله یا خیار صوی ایلله  
 و صندل قزمو ایلله جمع ذکر اید وکن ضما دانه تقید اولنه و بعد هندیا صوی  
 ایلله وخیار شنبه لقی ایلله شراب بنفشه و یا دم یا غیله معا عمل اولنه و زور در

و زنجبیل

قرنبر

و لعابی  
 و بزرق قنونا لعابی

ایله



واربه اونی وخطی و بزرگان و بایا دیر و سنبلیط و سعد بونری ضاده  
ایده لراما اورام معده ده غذا ثقیل و لثقی لازمدر اگر بواورده کونا کون علاجله  
قصده اولورسه اقریادی نظردن قصراتمیه لرباب **باب حادی عشر تخم و فساد غدی**  
**بیانده در فجن** که فساد غدرا اکشیک ایلده یا خود دغان کی کرمک ایلده یا ثقل اولق  
ایلده الم و پردوی احساس اولنه اول وقت قوصمه مبادرت اولق لازمدر اگر  
ثقل طعام اسفله میل ایلسه زیاده استی صوابچه بر مقدار مصطکی صافری قوت  
ایچه تر ووا تکه طبیعتن تلین این شاف کتورمک وحقنه لینه ایلک نافعدن  
وقتا که معده پاک اوله مقوی معده اولان اشیردن قوروق شرابی که قرض عود  
ایلده تربیه اولور استعمال اولنه نافعدن یا خود مبتده که مطبیا وله نافعدن  
اما غذایک ترکی لازمدر و بومرهنک صاحبی نر قدر راحت و سکون اوزره اولور  
اولقدرا نافعدن خصوصاً حمامه کرمک و عقبند او بومق انفع اشیا دند و  
احسن دواندر بومعنا بی بر قاج کره انک کرکدره **باب ثانی عشر شوی تلت**  
**بطلائی و نقصان بیانده در** یعنی طعام اشتها لئی اولق یا هیچ اولماق امدی  
بطلان شهوت سوء مزاج افراط اولور و غیچون در که قوت شهوانیه بی تمیدر  
بومرته صوبه و غدا یه میل ایلن سببی طبیعت صفرائک و اخلاط در تیرنک  
دفعنه مشغول اولور و غیر در که طعام اشتها اغنی یا صفرائک غلبه سیدر که  
اخلاط در تیره غالب اولغله کاه اولور که غشیان ایجاب ایدن زیر اخلاطک  
دفعنه غذا جذبند اکثر اولور کاه اولور که نقصان شهوت و بطلان قلت دمک  
و ضعفک اولور بومعنا لرقهارده واسهاله مبتلا اولنلرده جوق اولور و کاه  
اولور که سودانک انصا بندک اولور بونک علامتی اکشی استعمال ایلد بجه شهوت  
حرکت ایدوب طعام ارزو ایدن کاه اولور که طبیعت غدادن اینه مشغول اولور و غیچون  
اولور دفع مرض کوی کاه اولور که بر جز و غذا استعمال ایلسه شهوت ظاهر اولور  
بونک سببی قوتک تنبیهی اچوندن یا مزاج معده تعدیل اولور و غیچون و ناسدک  
بعضی کسسه لور در که ماء بارد اچمکله شهوت حرکت ایدوب اشتها ظاهر اولور  
بوکا سبب اولان ماء باردک تعدیل مزاج ایلسدن کاه اولور که غذا حاضر اولسه

اشتها

اشتها اولور همان که حاضر اوله شربت ایدن بونک سببی قوت جاذبه ک ضعفند  
کاه اولور که نقصان شهوت امعاده قوردر اولور و غیچون اولور قوردر که قرض معده  
صعود ایدن مزاج معده فاسد اولور کاه اولور که قلت شهوت تحلل اچون اولور  
بومعنا سکون اوزره اولان شخصده اولور کاه اولور که نقصان شهوت القطاع  
شرابدن اولور کاه اولور که استکراهدن دخی اولور بومعنا قتی جوق واقع اولور  
خصوصاً غصه و غم و هم افکار شهوتی بلکه صحتی ازاله ایدن **العلاج** معلوم  
اولا که نقصان شهوتک علاجی بزم ذکر ایتد و کز ایلده تعدیل مزاج ایلد کر بونک  
تفصیلی وجع معده علاجلندن سبق ایلدی شول دوتیه که مقویدر اشتها بی  
کتور ربیه کیکرک سازج و کرد مطبیا و لسون و شراب لیمون و سفر جلی و سکنجین  
سفر جلی و خل غنصل و کبر و سرکه ایلده و نغنا تور شحشی و قور و اوزم ایلده  
صحناء شامیه نام طعام و صوغان و سر مساق و امرو و الما و صفاق و جله  
ترشیلر و اق زیتون که طوزلوا اوله و طوزلوا بالی و کونک انا راجی و الوج و بونلرک  
جمله سی نقصان شهوت اچون بیدر تفصیلی قریب ایتد کور ایلده اما اشتها نک  
زعفران دوشمیدن اسقاط ایدن زیر احراری ایلده جو ضیق سودا و تیه نک  
ضدیدن **باب ثالث عشر فساد شهوت بیانده در** بونک اصلی بر امر نسنه لور  
اشتها اتمکدر بالینی و کرج و کومرکی وقت اولور که فساد شهوت خلط ردیدن  
اولور که طبیعت مخالف اوله و طبیعت اول خلط ردیدن شفا لندرسنک مشتوق  
اوله بونک علاجی طویط صوبی و طوزلوا بالی بیوب قوصمدر و غذا لردن کچ قویون  
اتی و بلج در که زیر با جله مبتز اوله و اکا دارچین اکلده و دخی مفتخ اولان بوزردن  
بذکر فوس و غیر قیناد یلوب ایلده و صلیح صلیح کون کرمانی و انیسون هر  
برنک اوچو درم الوب چکر دی چقمق قور و اوزمکن اول درم و هلیج اسود  
وکا بلی و بلیج و املیج هر برنک نصف درم بوجله دق ایدوب خلط ایلده بر  
کون و بر کیمه اصلدوب و سوزوب اچمک بونکله خلط ردی تنقیه اولنسه ایارج  
فیقل ایلده استفراغ اولنه یا خود بر درم ایارج و بر درم هلیج اسود کد لک  
کابلی و بلیج و املیج و ملخ هندی و غار یقون بونلردن بوجی در هر برنک

اولسون

کارنه



الوب دق و سخی ایدوب رازیانه صوفی ابله حیلرا ایدوب استعمال قلنه بوجیلردن  
ایکی مثقال ایشتریدر. بعد انیسون و شعیر و ناخواه و مصطکی در بونلری بریدن  
چینیوب بعد توکور و کین بوده لوه **باب رنج عشر جوع الکلیته بیانیه در بونکا**  
جوع بقری دخی درلر بومرض صاحبی نک طعامه اشتها سی قوی اولور. نیکم عادت کلب  
بویله در **سببی** اکشی خلطاردن لدغ ایدوب. ثم معدیه طوقنور. اول خلط سودا در  
یا بلغم در. یا خود نوازل. حاد در که. دماغدن. ثم معدیه نازل اولور. یا خود بیوک قورد  
لردر که. معدیه غدا یی کل ایدرلر. یا خود حرارت مفرطه در که. حیاتیته اولور.  
و یا بدنه نک و یا معدیه نک زیاده خالی اولور و غندن اولور. بومعنا مفرط استنفارغ  
عقبنده مشاهد در. علاجه فقیر بلور کم اوزره زهر قوم بدر مکرر که مخوس  
صورتدن قورقولا لوه نهایت اقتضا ایدوب زخیره و لایته نقصان اولسون  
دیر لرسه. یا غلو و جرب و طنلو نسنه لریدوره لزوات و طوزلو اکشی طعاملردن  
احتراز ایدره. و شول شرابکه طنلو و اشکی و صافی اوله. استعمال اولنه. اما آج  
ایکن لازمدر. **باب خالص عشر عطش بیانیه در بونک سببی حرارت قلیدر**  
هواء بارد ایلله ساکن اولور و مواد بارد دن راحت بولور اکثر یا زیاده حرارت  
معدیه در. یا خلط در که بلغم رنج. مالح احاطه ایشدر. یا خود غدا ی متعطشدر  
ملوحت و دسومت کبی ایلله طبیعت انی بومغه مشتاق اولور. بومعنا طوزلو  
بالقده وارد در زیر بلغمی ترفیق ایدوب قلع ایدر علاجه خیاض و شنجبار و صنهل  
و کل صوفی و سوکت صوفی وینلور صوفی استعمال ایلکدر. و قلبی شرابلر و طلا لوه  
و ضاد لر ایلله تبرید و ترطیب قلعدر. بومعنا یی بز طلب علاجه ذکر ایلدک  
اما عطش معدیه علاجه حار طلیب بذریقه و بذورات اریعه دن اتخا ذ اولنان  
مستحب و شراب سکجین ایلله بومذکورانی معا استعمال ایلدک در که کخیار  
و شنجبار و قیاق یا شرا یکن بونلری صقوب عصاره سن اجمک دخی علا در و  
و بطن صوفی و نفوع خامض زیاده نافعدر. اگر عطش خلط غلیظ یا رنج اخلاط  
ایسه. بال شریقی یا انشی صویا سگرایله. یا جلاد و عری سول و انیسون و بیره لر  
اگر عطش خلط مالحدن اولور سه آنک علاجه اریه صویا سگرایله. امدی بود ذکر ایلدک

حیاتیه اولان علامه  
اغذدن لعاب فمقد

قطب الذین شیرازی عطش  
طبیعتک بار در طباشیر  
عبارتند و نمند

طبایه صفه و بونان جمع  
الوب عطش دفعه روحی  
رنج دن انفع شمی ایجاد  
ایده و دیار مرکز رو و خلج  
دیده و ترانجی تر و انیق  
ایله تقطیر ایلدک اولان  
صوبه دیور

علامه  
در رنج و عطش  
در رنج و عطش  
در رنج و عطش  
در رنج و عطش  
در رنج و عطش  
در رنج و عطش  
در رنج و عطش  
در رنج و عطش  
در رنج و عطش  
در رنج و عطش

علاج معدیه فی ایلله و یا اسهال ایلله تنقیه ایلدکدن صکی لازمدر. اگر  
عطش مالح و رنج غلیظ غدالردن اولور سه. انی معدیه دن اسهال ایلله اندر مک  
لازمدر. **تعالیه سینه نک تعلیم خامسینک سفر سابعی اون الکی بابی مشتملدر**  
**باب اول نقصان نقصا و بطلانی بیانیه در نامدی قوت هاضمه نک نقصا و بطلانی**  
سوء مزاجدن اولور حتی سوء مزاج حار کاه اولور که بونلرد بعضنه نعه شفا اولور.  
مثلا ماء باردا بجمکله فی الجملة خلاص اولور. صاحب موجز دیر که اطبایه خطا ایدرلر بو  
مرضه ماء بارد دن منع ایدرلر لکن مزاج بارد و رطب نقصان هضم اچون  
اولاد و نقصان هضم جمیع اسباب ضعف شویوت اچون اولور. زیرا معدیه نک  
جسته سنک ضعف نقصان هضمه. اسبابک اولی سیدن کاه اولور که نقصان  
هضم طعام فالقد و غنچون اولور. بومعنا سود و خروا سق تمک بندوکی وقت  
ظاهر اولور. یا خود نقصان هضم طعامک معدیه دن سرعت نزولی اچون اولور  
علاجه تعدیل مزاجدر. خصوصا سوء مزاجدن اوله و نقصان هضم برودتدن و  
رطوبتدن دخی اولور. بوقسمه ادویه نافع کنگین در و حوارش سفر جلی  
قابضدر. و هیبه مطبیه در نهایت هیبه نک تطبیبی یا اگر فزقل و مصطکی  
و سنبل ایلله کرکدر. قرصاردن برودت معدیه نافع اولان قرص عود و قرص  
ورد و قرص لیمون و قرص مبرارس در و اقربا دینه بیان ایلدوکن دوالردر.  
و هضمی مقوی اولان سفوفاردن بری بودن کشنج یا بس و زرزورد. بر در هضم  
سنبل و مصطکی و کونک و انیسون. بوجو غدر هم طباشیر و بستدرج  
درهم اولنه. غدا سی بلچ لر و طاق و واوغلاق اقلرنیک فاورمه لریدر. اباریز  
حار ایلله و قوری کشنیز ایلله. ما لا یسعه یشم. دیرکاری طامعی معدیه اوزره اصلش  
کور مک هضمی قوی ایدر و معدیه اغریلرینه قائمه ایدر. مشدر. **باب ثانی**  
**هضمک فساد یی بیانیه در فساد هضم معدیه طعام متغیر اولغه دیرلر و کیفیت**  
آخر ایلله اکشی اولسیدر. سببی یا غدا دندر اکثر اوله یعنی لایق اولاندک  
زیاده اولوب ایلله اولیجی قوت هاضمه نک نصرتی مختل اولور. یا خود لایق  
اولندک اقل اولغله محترق اولور. یا خود کند و جوهر در سیرج الاستحاله

بلغم قوزانی بر مثقال مسک  
بزیقراط بوجمله دو کوب  
اللوب کلنجین ایلله استع  
اططعم



بافتن سبزی و سبزی با خود نماد و تفتیدن  
و باغی و سبزی با خود نماد و تفتیدن  
و باغی و سبزی با خود نماد و تفتیدن

وسیع العباد اولی استعمال ایلکدن اولور. مثلاً بر طعام هضم اولنادین  
برین دخی کل ایلر. یا خود طعام اوزره حرکت قویه ایلکدن اولور. یا خود  
چوق صوابچکدن اولور. و کاه اولور که فساد هضم معده ده سبب ایچون  
اولور که معده زیاده حاز ایلر. و اخراق ایلیر. یا خود ریاچ کثیر ایچون و معده  
ده فروغ اولور و ایچون اولور که غذا استعمالنک جود تنی منع ایدر. یا خود معده  
یر طمالنک و جکردن بر اثر خلط سوداوی منصبیا و ملغله غذائی افساد ایدر.  
بوقضیه مالمولای مرقیده چوق اولور. علاجه اقر بادیند بیان اولنان ترا  
کیبدن کا مراجعت اولنه **باب ثالث فواق بیانیته** در فواق ضمه فاء و فتح و اوایل  
انحرق دیمکدر. بویعینه فم معده به اغرق کبی در و بر علت در که فم  
معده نک حرکت ایدر دفع مؤدی ایلک ایچون و بومودی دیدمکن. یا برود تدر که  
مسافر لر. عارض اولان فواق بودر. یا خرسید ایچون اولور. حیات عرقه  
لورده اولور و کبی یا نسخیه زیاده اولان اکل ایلکدن عارض اولور. کون و غری  
اکا مشابه اولان کبی یا خود اکشیدر تا ولدن اولور. و کاه اولور که فواق  
بیس شدید دن اولور که مشخ دیر لر یعنی معده بورو شد و رچی دیمکدر.  
بومعنا دخی کا سبق حیات عرقه عقبجه اولور. یا خود استفراغات مجفقه  
عقبجه اولور. امده مزاج سازج اولنده. مودینک سببک علامت نلک  
ظهوری ایلر معلوم اولور. مادی اولان عرقی ایلر و کدن خارج اولان فضلایله  
معلوم اولور. امده مادی اولان فواق علاجه فقی ایلر استفراغ قلدر قدن صکر  
اسهال ایلر. بقینه اخراج ایلکدر. اما ماده بلغی ایلر. یا ریح فیکر ایلر. عصا رة  
افستین یا خود طنج فونج ایلر. ملح حندی. بونلر ایلر. بعد الفی اسهال ایلکدر.  
فاما فواق مادی صفراویته نک. علاجه نفوعات مسهلر. و طنج فاکه ایلر. در و قور  
کشیدر ایلر. معاً اصلد و تنقبه تامة دن صکر. تعدیل مزاجه استعمال  
اولنه. مثلاً تعدیل مزاج. ادویه معتدله ایلر. ادویه محذرات خلط اولنسه  
بونلر دن بریکم فم معده بی مقویدر. و محذره فلونیاد در خصوصاً فواق  
بلغی اولوب بارد اولر. و بوقر من عظیم النفور زعفران و کل و مصطکی و سبیل هرنگ

فواق شدید ده فندق قوی  
تشریح کبی فایندوب استعمال  
اید لر

نه موازیک غلطی ایچون اولور  
بلغم لزجین حادث اولور و کبی  
یا مودینک لغندن فم معده دن  
صفای رخبالر اند و کبی یا خود

دودت

دورر مثقال. و اسارون. و صبر بر مثقال. افیون ربع مثقال. مطبوخ افستین ایلر  
فسق قوی و نعناع. و فونج. و خشخاش قوی معاً. قینا دو رب عمل ایدر. اگر ماده غلط  
ایسه ذکر اولنان. مطبوخه بر مقدار سبکیین عنصلی ضم و خلط اولنوب استعمال  
اولنه تأثیری عجیدر. اگر فواق صفراوی اولوب حاز اولور سه. اریه صوبی که انکله  
مقا قینا مش اولر. خشخاش قوی و زرد و طباشیر خلط اولنه. و بر مقدار یا کل  
و یا ایوا شرابی. یا الماش اربی کل صوبیلر. و یا حلیب بذریقه ایلر. مودر اولر. بویله  
علاج اولنر. اگر حرارت افرطله اولور سه. بر قیراط مقداری کافور الحاق اولنق  
زیاده تأثیر باعث اولور. اگر یا لکن حلیب بذریقه و کل صوبی و شراب ورد  
اولور سه دخی علادر. بر قیراط افیون و بر جکردن زعفران ذکر ایلر و کراشیر دن  
بری ایلر فواق بیسی ایچون ابو علاجه. اما فواق بیسی بر بادام یا غیلر اریه صوبی  
ایچنه لزه کله جک مقداری نیلوفر شرابی قوب مقدار سدس اینسون خلط ایدر.  
ایچور مک قدر علاج اولنر. اگر فواق بیسی مستحکم اولر اندک رجا اولنر همان ذکر  
ایدلر و کمز طببات ایلر بر قاج کون حیاته اطلق اکا صحتدر. فواق بلغی نک  
غذاسی کوکرجین یا وروسی و بلج و سرجه لر و اوکیک بونلر که جمله سی و ورمه اولوب  
کشیدر و مصطکی و دارچین و زعفران اکوب بیه لر. اما فواق صفراوی در فواریج  
ولحم ضئان و قباقلیه سی و اجاص و خشخاش ایلر. مطبیا اولور و حلاله قورر.  
کشیدر ایلر ترتیب ایدر و قوی چمن اریه صوبی علادر. اما فواق بیسی نک  
علاجی فی الحاله بلجبار بشور مکرر. اریه صوبی و بغدادی صوبیلر. یا خود خشخاش  
ایلر قباقلیه و ارشته یلور لر. اما جمله سده کشیدر اولق لایددر. فواق که  
بارد اولوب بلغی اولر ضما لازم اولر قده. سوسن یاغی و قسط یاغی یا خود کل  
و سبیل و مصطکی و قرنفل یا غلری نافعدر. صفراوی فواق قباقلیه قورر و سی  
بنفشه و قباقلیه یا غلری ایلر خلط اولنوب صدرنر وضع اولنه. یا خود کل یاغی صندل  
و کلاب خلط اولنوب طلا اولنه. یا خود اگر حرارت زیاده ایسه و مقدار کافور  
ضم ایلک ابو علاجه. بیان نام کابره فواق صفراویته شمع ابیض مغسول و کزبر  
رطب و جلا رة قرع و دهن بنفشه و کلاب و کافور که جزئی اولر. جمله سن بر هم ایدر.

فواق بلغی ایچون سبیل و مصطکی  
و زعفران و بنفشه دق اولنوب  
اریه صوبی ایلر قرنفل صوبی  
ایلر و غلری اولر صدرینه ضما  
اولنه علادر

برادر او کورن اولن اولسه  
زیاده ایفایس فواق سبیل اولور



معدن اوزر سورمك غيرى علاجه احتياج انمذير اما فوق بجسد صاحب  
 موخر دهن بنفسيج ولعاب بزر قطونا يا دهن وردايله ماء ورد مخلوط ايدوب  
 بعد سينه سوره سور لرعند التحقيق عطرنايت وطيب استعمال ايلك وحرکات  
 قويه ايله مشغول اولق قتي نافعدن خصوصاً فوق ماديد افسرمق وقوصمق  
 وقتي چاغرمق ونفسين حبس ايلك وغضبه كتورمك وعلى الغفله صوق ديوک  
 بوجهلک تانيم عظيمي دارد **باب سراج قتي و تهوع و غشيان بيانند در معالوم**  
 اولاکه قتي معدنک ومعدن اولانک حرکتيد تهوع الخفق معدنک حرکتيد  
 غشيان قتي اقتضا اينکدر بومعنا دایم اولسه ثقل نفس ديرلر بونلرک سببي  
 يا خلط صفر اويدر يا خود سوداوی محرقدن تنگ اصحاب مرقيايه عارض اولور  
 يا خود رطوبت مرخيه در يا سوء مزاج سازجدر واکثري حاردر زیر رطوبتي  
 قينادوب يوقارويه غريک ايدر ويا مرار غدار تخيل ايلکدن اولور مثلاً طعامه  
 سگند وشمک کي يا تخمه اولمقدن بربري اردنجه بوقسم فساد هضمدر قتي چون  
 وضع اولنان دوالر قابض اولوب عطر قتي اولنلردن جميع ذوالردرکه اشتها ويرد  
 نافع قتي وغشيان ونقلب نفس وتهوع قتي در اما برنوع سفوفکه ستاق و قورو  
 کشنج و زرزور و طبيا شيردن ترکیب اوله تسکين قتي ده نفعي بالقدرد وقوابض  
 ايله ضاد قتلقي نفع علاجدن اگر قتي طبيعت طوفون غلبه اولمش ايسه تهره ندر صلدور  
 ايجک کافيدر کاه اولورکه دفع قتي ايجون قوابض استعمال اولنور وقت اولنورکه حفته  
 ليتنه ايله خلط فاسدی تنقيه ايله علاج اولنور تاکه معدن پاک اولوب ساکن  
 اوله بواقسامه انواع معاجين واثريه وسفوف اقربا ديدن بيان ايلک  
 محلته مراجعت اولنه و امراض الکبد غذا معدن کيلوس بولرقدن صکر جکر  
 اينوب کيلوس بولوب سکوم جکرک ايکي طري دارد برکتی کيلوس بولان غذا  
 معدن دن جذبايدن و بری جکره باقی قلاون اعضا يرا بصال ايدن آمدی جکر من  
 اجر نیک علامتاری عطش شديد و اشتها قليل و جات بين دن بول  
 بویا نمقدن و مستحنا تله ضرر لنمقدن و جکرک برودنی علامتاری دود قلاون قتلقي  
 وصوسز لقي وقاروره بيا ضلعي ولون فسادی و اجلي زياده لکيدن بيوست

قتي وتهوع ايجون ضاه  
 ايدن لر صبر و مصطکی لسان  
 الحمل سوي ايله

علامتاری

يوسه علامتاری ييلن فدر و عطش در و رقت بولور بون ار قلغيدن علامت  
 رطوبت يوزک و کوزک شيشمه سيدر ولسا ناک رطوبتي در و قلت عطش وبا  
 شک ايکي جانبنه دتر مسيدر جمله دن بري امزجه مرکبه دن ضعف کيدر بوندر  
 مراد جکرک قواسي و افعالي ضعيفا ولمقدن برام ظاهر بوغيکن ضعف کيدن اکثری  
 سوء مزاج سازجدر يا ماديدن اولور بونک بلغم سي فعالند ضررک صدوئي ايله  
 در حال بوکه دبيله دخی و لميه ولون مکبود اکثرنا صفرته و بيا ضيه مایل اولور  
 وقت اولورکه لون برودت زياده لکدن قمر مزاق اولور و غدارنک نفوذی نرمانند  
 وجع اين مقرر در اگر ضعف جاذبه غالب ايسه نجاستک کثري و بيا ضلعي ولينتي  
 اولور اگر بولور رنگ ونفخ اولورسه هاضمه ناک علاقه سي بوقدد الخفق جاذبه  
 ناک ضعفدن اولور بوييله اولورسه بولها ضمه ير وغايط جاذبه دلاکت  
 ايدر اگر ضعف ماسکه ده اولورسه وجع دایم اولم ثقل احساس اولنور الخفق  
 غذا ايله امتلا وقتند اولور و ماسکه ناک تعجیلی ايله هضم ناقص ولور اگر  
 ضعف دافعه ده اولورسه سودانک وصفانک وما شيتنک دمدر تمجزي  
 قليل اولور وغايطک وبولک بويانه سي از اولور قالفغه قليل اولور وشهوت  
 طعام اکسک اولور وسوء مزاجک علامتي ضعفدر معلوم اولاکه کبدک علامتي  
 تعديل مزاج ايلکدر شول نسنه ايله که انده قبض اوله زیر اکبدک جرمی  
 قوی قيلور وشول نسنه لکه تفخيم سده اتمک شانندون انکله سده لری  
 زایل قلله ونفخ ولينت ويرن شئ ايله علاج قلنه غداردن ودوالردن کرک  
 حار و کرک بارد اند زعفران اولق لازمدر وقوری اوزم چکرک کيله دارچين  
 وادخير چچکی و شراب ریحان وراوند وچيت الزمان و امير بارس وهنديا  
 صوفي وهنديا ناک کندوسي سکر وعسل ايله موافقدن مرکباتون شراب دیناری  
 و شراب صول و قرص امير بارس و قرص ورد وشول طعام که اوزمدر وحت  
 الزمانک مختدر در جمله دن اکثرا ش نافعدر تفصيلن اقربا ديفنم نظيره  
 ايديجک بيلور سکره انواع علاج نقل ايلک **باب خامس کيدن سده لری بيان**  
 جکرک سده لرينک صدوئي اغدير عقبجه حرکت ايلکدر ندر جلدن محلي و فطاني

وما شيتنک نخ  
 ضعف



وهریسه کی غلیظ غذا ریویز هوز هضم اولمدین حرکت ایله کن سته حاصل  
اولور زیر اعداء غلیظک لزوجنی انی مقتضیدر جمله دن طنلو شراب ایچیک اگرچه  
رته نیک سته لرین اجر اما کبدی سته یه اوغراد سببی سرعت نفوزی اولور  
که جکر طراحتی مجر الرینه خام ایکن واصل اولور و سته ایدر رته ده طنلو شراب  
سته ایلدوکنک سببی مجر الری واسع اولدوغندندر ویری دخی جکر ایله مر  
اورنا سنده بلکه قصبه رته بیننده اولان بزلرده سته اولور بونک سببی  
ترشح طریقیله در مسام ضیق و لغله خارج اولایندور اویله اولسه رته ده سته  
انز وقت اولور که سته ماکولات فاسده دن اولور بالحق و کرج و کومر و طیارق  
یک کی محل اولور که شدید القبض میوه لری کن دخی سته لرا اولور الوج و موله  
واووز کی کاه اولور که سته اخلاطک کثری و یا غلظت و لزوجتدن اولور  
سته لرد اکثری جکر جانب مقعرده اولور زیر اعداء سته واصل اولان سوز  
لمش اولور و محذو عروق واسع اولور محل اولور که شدت و کثرت و غایط  
ولیت کولوس و لما سن اختضا ایدر و ثقل صاغ جا بننده اولوب بدنه ارفاق  
اولور و سته اورامه مخالفدر زیر اعداء لرد ثقل اکثر اولور و وجع و حنا  
اکثر یا ظاهر و لمن زیر اجناب عزت جل شانر جکر حن و یرمه مشدر مکر  
غشاء کبدده سته اولاکه وجع حن اولنه اگر سته کبد مقعرده اولور سته  
ثقلک معظمی یا ساریقاده اولور اگر سته محدب کبدده ایسه ثقلک اعظمی  
جکرده اولور العلاج اگر سته مقعرده ادویه مفتحه و مسهلده دن راوند ایله  
هندیا صوفی و یا سکجین ساینج یا بذر وری استعمال اولنه لعوق خیانت  
شبه و دهن لوز دخی نافدر و اثریه نافعه دن شراب دیناری و سکجین  
ایله راوند لطیفدر اگر سته محدب ایسه ادویه مفتحه و یروب ادویه بول  
ایک لازمد در جمله دن شراب اصول و سکجین ساینج یا خود بوزوری رازیانه  
صیی دلکله فائده ایدر اگر سته ده حرارت قوی اولور سته و عطش زیاده اولور  
حلیب بذر یقله و بذر قشای و بذر هندیا و سکجین ایله قرص  
عنبر بارش نافدر منا سب غذا لردن هندیا ایله پشمش زیر نایح یا هندیا

اولان لطیف

اولی سهر

باد غلیظ

بادم یا غلیظه بورانی ایله لوز و جری سرکه قویالری یا مزوره حبت رمان یا مزوره  
ملوخیا ایله سرکه و یرله اگر ضعیفی و ارایسه بلج و یرله و ممکن اولان مرتبه ده  
ایکی واتی ترک ایدر لوز خصوصاً پاچه قسی صاحب سته یر ضرر ده اگر سته لری زیاده  
اسهاله مقنون اولور سته شراب سفرجل و یا خود ماء هندیا ایله ازلیش امین  
بارس شرابی و حبت رمان و یرله اما مسدودک طبیعتی قبضیدن زنها رصیات  
ایله لوز زیر اعداء زیاده اولور و اسهال دخی زیاده ایدر اما ساریقک سته لردنک  
علاجی بعینه کبد سته لردن اولان علا جاورده **باب سادین کبدده نفحه و ریح**  
**بیاندر** در بویکی سنک ماده جهتندندر جمله دن ریح انحر غلیظه در که محبسه در  
کاه حرکت ایدر مکانندن و کاه انز بوکا دلالت ایدر ثقل اولماق و وجع تدرک  
اولقدر و بونک حروث یا ضعف هضم یا غلظت ماکولات اولور العلاج بو  
قسمک علاجی سفوفان و مستحقات قویه مفتحه در و یقی لرایکدر اولایقارک  
بری سنبل و زردور و جاور سدر که ماء قرنفل ایله و جری مسک و عود و غیره  
ایله امتزاج و یروب کبد اوزره اور مقور و طاری اونی و قرنفل صوفی و مسک  
عود ایله خلط اولنور ضداد اولنوب دخی علا دره خصوصاً خام و شراب ریانی  
نافعدر وجع کبد دخی یا سوء مزاج مختلفون اولور یا خود غشیا جا بننده اولان  
سته لردر که کبد طر لردن اولور یا خود ریح مداین و رمدر که علاجی کنلک  
نفحه کبد علا جیدد دخی سینه سی افرا بادیدن کوریه **باب ساینج اورام کبد بیاندر**  
امدی کبد و رماری یا سوء مزاج مختلفدر صاغ جا بننده اولور یا خود سته لردر که  
کبد طر لردن اولور اصله اورام کبد کندوده اولان ورمه و مقابله سنده  
اولان عضلات که ورمه اطلاق اولنور معلوم اولاکه ورم کبد ایله ورم  
عضلات اورتر سنده فرق بودر که البقه ورم کبد هلالی و ورم عضلات  
مستقیم و ورم مقعر ورم محدب بیننده دخی فرق بودر که **باب ساینج** ورم محدب  
ملوک و ورم جشده ظاهر در خصوصاً لاغرا دمارده اما ورم مقعر معده به  
مشترک اولور و مزاجه و یر و یرجه تله فواق ایجاب ایدر و اورامک موادی  
انزجه نک علا بنندن استدلال اولنور اویله اولسه اورام کبد علا جی کر

بعضی قوابض و یروب طبیعتی  
قبض ایتیمه لرم  
جهتندن فرق بو قدر فرق  
عارض سم

جسد نیر



ورم حاره و دموی اولورسه یا سلیق ایندن فصداولنه بعده ردا علر ایله تقید لازمدر اگر قصیر اولورسه ماده متج اولور اما ماده ورم صفراوی ایسه اقدام تام تبرید کرکدر و شول ردا علر ملازمت لازمدر که تلطیف و تفتیح اولنه بعده رداغات منضجات ویریله چنگکه انتهایر ایریشه تحلیل واجبدر و قوا بضیک خالی قالماق کرکدر تا که قوت کثرت تحلیلی ایله زایل و لیو ماده متج اولیه و کثیفی قالور اما ورم جکر که محدثه اولورسه اسهالک حذل لازمدر انکوندر که نیکو ورو عام اولیه البته افراط اسهال قوتی حل ایدر و ضعیف قیلور و قوتی سبب الاله رعایت اولنق کرکدر ورم کبد محدثه اولورده ادرار بوله سعی لازمدر و بزورات ثلاثه بی دو کوپ سودین چقار باجر مکله تقید اولنه خصوصاً هندیا تخمک صوبی ایله و ماء هندیا ایله سکجین بزوری قتی نافعه علاء الدین منصور کتابه ورم محدثه ایدر بزور هندیا و بزور لب بطبخ و بزور کثوت مر بزرگ اوچدر ورم طباشیر بر شقال راوند بر درم لوك مغسول بر درم صمغ عربی حمله سنی سحق و دق ایدوب عصاره هندیا ایله قرص ایدوب کونده بو قرص لودن بر شقال یک نافعه مسیحی ایدر ابتداء ورم هندیا و طری براوج ورق کل و بنفشه و صندلین و ورق کاکونج بر آوج قور بغا نخی کذلک دق و سحق ایدوب پستیا افروز صوبی ایله و کلاب ایله بوغروب ضداد ایلک نافعه اما ورم صفراوی علامت شدت و عطش و قلق و سرعت نبض و بنفشه و نیلوفر و ترنجبین ایله جلاب ایدوب اچکدر و طبعیان مطبوخ فاکه ایله تلین ایلک کرکدر یا خود نقوع فواکه اچوره لر هلیله و شیر خشک و ترنجبین و بزور لب قنار و خیا که مدقوق اولوب سوری الشمس اوله بریره جمع ایدوب اچوره لر غذا سی اریه صو و خشمناش شراییده اگر ورم بلغمی اولورسه علامتی قلت عطش و حواء غیب حاذ و بزور بلغمی و بیاضی قاروره در ورم حسل و لقمدر اگر ورمی افراطله دکل ایسه حقنه نرم ایله طبعیان تلین ایدوب بو مطبوخی ویره لر مثلاً سنا مکی بش درم رازیانه و انیسون اوچدر درم حمله قینادوب بش شقال معجون خیار شبیه قانوب مزاجنه کوره اچوره لر بعد التفتیه طریل و کلبه شک و حوارشات مقویه

زیر الطیف اولان تحلیل اولمخله ماده متج اولور

نوراد نشه ویدوکر قیاق و خیار و قانوب چکرکی و دوسم

و نازت قاروره و قیاق اسهال مارای انک شاند در ملبی هر صبا بزر هند با ص

سکر اور درم

معالیه

معدیه استعمال ایتدوره لر اگر ورم سوداوی ایسه وقت اولور که کبد و طحال میانده سده واسطه اولور علامتی صلابت کبد و عطش و بیوست اولور و دلی زیاد قوی اولور علاجه هر کون بو خلائی اچکدر بزور هندیا و رازیانه و کرفس و لسان ثوری قینادوب سکر ایله معاً امتزاج و بزور لب عمل اولنه لعوق لسان ثور و شراب لسان ثور دخی نافعه غذا ایسه بزیر باج یک کافیدر نهایت طبعیان تلین اقتضا ایدر سه مطبوخ افیمون ایله لر و معجون نجاح دخی موافقه تنقیه دن صکم سکجین بزوری و عنصلی و ماء الاصول و قرص امیر یارس و قرص کثیر تناول ایلک کذلک موافقه اگر ورم کبد ضربه و سقطه دن اولورسه مقشر خود راوند ایکش درم مومیا بر درم روغن بنفشه ایله از یلوب طلا و لقی نافعه فی الحاله ابتداءه او رام کبد سکجین سازج و یا بزوری و بر مک کرکدر اگر ورم حدی ایسه قرص امیر یارس و یا قرص ورد و یا شراب دیناری سکجین ایله حلیت بزور قنار و بزور هندیا ایله بزور بقله و بزور خیار مستحلب ایدوب سکجین اوزره سوزوب معا ویریله یا خود نقوع امیر یارس ایله حب رمان و تر هندی و ارک و نیلوفر و بزور هندیا مستحلب ایدوب ویریله و یا نقوع ایله بزور قنار و سکر و شراب نیلوفر ویریله اگر تسیریه احتیاج و ارایسه کافوردن بر قیراط بوم مذکورات ایله معاً خلط ایدوب اچوره لر وضاد اولنه اما شدت حرارت اولینجه کافوره مراجعت اولینه اما تزید ورمه ماء هندیا و ماء رازیانه و یا ماء کرفس اچوره لر لطیفدر فاما الخطا ورمه ماء رازیانه اچنه زوررد و امیر یارس و یا قرص امیر یارس ایله شراب سکجین ویریله اغدیردن اریه صوبی و سکر و هندیا بورا نیمکی که بادام یا غیله بر مقدار سرکه قنوب ویریله و یا حبت رمان مزوره و زیر تاج ویریله ادویه موضعیه دنکه ضداد اولنه جقدور سنبل و زوررد و سوبق شعبین و جزئی سرکه و کلاب بریده خلط و مزج ایدوب اویریله وقت تزید ضداد لر افسنتین و زعفران ضم اولنه آتیهاده سنبل ترک اولنه انجق زعفران و افسنتین و عودی قرفل صوبی ایله تخیر ایدوب استعمال قلنه



و صاحب موجز ایدر اسهال لازم اولدوقه خیاز شنبه ایله بادام یا غنی  
 ذکر ایلدو کز مغلا بلرله ویریلله اولدوقه علاج اولز کافور اما سوبدی و غیر  
 شراح مطبوخ بسفاج و زهر بنفشه و تر هندی و غاریقون و بزر قنار و بذر  
 هندیا و افستق بریده قینادب و اوزرینه یا ترنجبین و یا شیر خشک وراوند  
 تعبیه ایدوب ویرمک قدر مسهل و ملایم یوقد د مشارد و حله سی طبتاک  
 هلیج ایله سقمونیای نهی ایلشردن اگر آدرار اده اولنورسه بذر قنار  
 و بذر خیاز و بذر بخلج میاه مذکور ایله مستحب اولنوب ویرمک کافور  
 اما ورم بار دك علاجی ملطفات و منضجات و محلا تدر نهایت قوا بضدن  
 ابتداء قوی حفظ ایده شربت لوده و ضماد لوده سنبل و قره واک و سارون  
 و زعفران خلط ایده محبوب قسمندن حب ایاچ و مطبوخ عصفوره و ساء  
 و بسفاج هر برندن الی درهم افیمون و افستقین و عرفی سوس و غطی و پر  
 سیاوشان مکدر دور درم بذر قنار و بذر هندیا و امیر یارس و بذر  
 کرفس مکدر ایکی درهم حب ایاچ ایله معا بریده طنج اولنوب اوج درهم خیاز  
 شنبه اوزره یکرم درهم سکر و بچی درهم بادام یا غنی وراوند قنوب بو  
 مطبوخن کفایت مقداری مزاجه کوره ویریلله اورام کبد متعلق نجه سفوف  
 و معاجین و اشرب و ضما دات بیان ایلدک هر بری نه محله استعمال اولنور  
 بزانی اقربا دینه تفصیل ایلدک مراجعت اولنه **باب ثامن سوء القینه**  
**بیان** در وقتا که کبد ضعیف مستولی اوله بهر حال مقدمه استسقاء  
 اکا سوء القینه دیرلر سببی ضعیف کبد و کبد مزاجنک برامز اغیدر بونک  
 صاحبنک لونی صاری واق اولور اگر طراقی الی و یا غنی شیشم خصوصاً کوز قبا قلی  
 شش اولور و بونک کلسی خیرکی اولور ورمقله یا صلسه چقور اولور بونک  
 صاحبنه قارین قور و لدمق و ریج چوق واق اولور و دیش ایلرند سو یلجک اولور  
 و بوکا بادی تصاعد ایلک بجار لرد فساد ایدله علاجی تقیل غذا و اغدی غلیظه  
 دن اجتناب قلدرد و غیر یارس ایله بشمش خودا به دارچینی قنوب کاه  
 و بیگه زیر پاچ ایله نیمکدر و سوء مزاجن سبب ایلک تدبیر ایله تقویت

یعنی ابتداء و بعضی قینه و غلط طبعه مخلوط زیاد قینه مسل

صاری اولدوغی و کز قلیل اولدوغی و واق اولدوغی لونی اصلی ندر ظهور ندر درم

کبد

کبد قلدرد بو باده اهل جابر دکلر زیرا مقدمه استسقاء اصله سوء  
 القینه نك علاجی استسقاء علاجنک خفیفی در **باب تاج استسقاء بیان** در  
 مقدمه عقبجه اولور و استسقا بر مندر کم ماده بارده در اعضانک اودر  
 سنه کیرن و اعضا زیاده اولور قالقن یا خود اعضا ظاهر نك کلسی و یا مواضع  
 تدبیر غذا یعنی معد و کبد و امعا شیش و قالقن و یا خود قن در کلسی ایله یاغ اوزره  
 سنه اول ماده داخل اولور امدا استسقاءنک انواعی وچدر غایت برامز اولانی زقیدر  
 انون صکره لجمی و بوا کسندن صکره طبلیدر امدا لجمی اولور که جمیع اعضا به  
 ایرتمش اوله بونک سببی ضعیف کبد و وروت مزاجدر کاه اولور وروت استسقا  
 کثیر دن اولور مثلاً بواسیر دن و حیضدن بر مرته قان اقاله افراطله اولعارض  
 اولور و یا خود عقب بر یا ضعه صوق صوابی کدن اولور بو معنا خامه و دوشکدر حرار  
 ایچنده ایلدکدر دخی عارض اولور یا سبب ضعیف طحالک اولور جذب سو طایر قاذ اولر  
 سودا کبد قالور و انک مزاجی کبدی دخی بارد قیلور بو حال ایله ماسا ریف بولور  
 سودای مؤدی بدن داخل و تقسیم یا ضعیف معد دن اولور که هضم قائمه قادر اولر بونک  
 کیلوس خام کبد وارر و کبد دخی نفجندن عاجز اولور اعضا ایچند ایدر چونکه کیلوس  
 خامد بخر بونک اولر بومرض واق اولور علامتی یا غنی لون و خضرت لون و انتفاخ  
 بدن و یا غنی قاروره و رقت قاروره در علاجی بذر هندیا و رازیانه مکدر ایکشش درهم  
 و هندیا کوکی و رازیانه کوکی مکدر اوچدر درهم نبات سکر ایون درهم قینادب و بذر  
 ایدوب ایچه لره و غذا زیر پاچ و ککاک و کوکریچین یا و روسی و سرچه لرشور  
 اوزرینه دارچین اکوب یلور اما غایتله از بیه لره نه قدر جلفه و صوفه  
 صبر ایدر لرسه اولقدار نافعدر اگر تمام صود و کفر سه تمام در لیوب چقر سه نفعدر  
 قمرش قور ایچنده کومیلوب یا تمق و ارقه سن اشق کوشه طوقوت او تور متی فائده  
 ایدر بومرضه هر قدر ادرار بولله اهتمام ایدر لرسه فائده ایدر جمله دن سر کجین  
 بزوری و قرص غیر یارس و انیسون و حبه و رازیانه و بذر کرفس و سنبل و سیلخه  
 بریده قینادوب کاه قرص غیر یارس و کاه سکجین ایله ایچوره لره و بوره و زرن و  
 سعد بریده مدوق ایدوب قارینه سوره لره اگر طبیع قنض اولور سه جتا یا باج

اگر ماده ریحیه ایسه طبلی را اگر غیر اولوب جمیع بدننه سائل ایسه حمدر اگر جمله بدننه سائل کل ایسه زقیدر

واجبی صولی قاسه و قبا و کز کبیری قی اوله کبیره نرنا فاعده



و معجون خیار شنبه ابله تلین اید لو اگر بوعلت ضعف معده و برودت معده دن اول شنبه  
 قی اید و ب کنگبین و انیسون یدوره و وجبت استحقاق ابله تلین اید لو بعد معجون کرم  
 ویر ل این سرفیون ادرار بولده معنای کثیره نقل ایلر اگر ادرار بول مستر اولورسه و یا حیضی  
 طویش ایکن ایلورسه استسقاء الحی برودت علاج بولور اکا اعانت کرکدر اما استسقاء  
 زنی اولور که مائت صفاق و ترب یا احشا ابله ترب بجنه داخل اولوب انه حادث اوله  
 استسقاء رده بونون بد منظر و بد هیئت بو قدر کرم آدمی طر شکره قور نفوذ بالله تعالی  
 علامتی نقل و قرن بیومک و دری قیامتی وال ابله قازنه اولورسه طولم اواز لهری کبی کوم  
 کوم او تمکدر و اغرنده سلیم ری جوق اولقدن علاجی هر کون بد دهند یا و بد ز رازیان و آل  
 هند یا و بد ز رازیان و کنگبین قینادوب و جلوب ایدوب ایچ کدر اگر حرارت مزاج غالب  
 ایسه سکجین بد زری هند یا صوبله ازوب استعمال اید لو و طبیعتن ماء شامی  
 ابله مطبوخ هلیله بریده معاتلین اید لو و بوجیدن ویر لو صفتی بود زافستان  
 و غافت و انیسون و مصطکی و سقونی برودت درم لک مغسول و عود بلسان مکدر ایکن  
 درم دق و سنی اید اب رازیان ابله بو غور و جلوب اید لو لازم اولورده ایکن مثقال بس  
 شربت عمل اید لو و بوزه ارمنی و پنج سوسن و قره مانا و موینج مکدر اوچ درم بد ز  
 کرین بدی درم اهو بخشی الی درم ارپ اونی و او کوزنجسی القش درم جمله بریده  
 عصا رازیان و هند یا ابله خیر ایدوب قازنه سوره لو بعضا ابله دری مابین یارون  
 صوبنی ما سوره صوقوب اید لو اما خطر عظیم فا اما استسقاء طبلی اولور که رباح  
 غلیظه دن صفاق و ترب یا غور ترب ابله اما بجنه واقع اولش اوله سببی یا حرارت  
 کبدن و یا خود برودت و رطوبت معده دن اولور چونکه معده هضمک عاجز اوله  
 کیلوس خام چکر کیدن دخی انک هضمه مشغول اولور بو ماده دن رباح و اجز و لهر  
 وافن حاصل اولور بو معنا استسقاء طبلی برمودی اولور علامتی قارن بولوب  
 کو یکی طشره چققدر و نقل اولد مقد اگر آن بومرض صاحبنا قازنه اوره طبل کبی  
 اواز و برودت بونک علاجی هر کون برز هند یا و انیسون و بصل رازیان و اصل هند یا  
 و کنگبین دن جلوب اید ایچ کدر غذا سی خود اب و مغه با دام و فلفل و کون و کرا دیا  
 و نخه در و روغن با بونج و روغن سداب سور مکدر یعنی قازنه طلا ابله کدر

برادرم

و طوراق

و طوراق اونی و ماء الاصول و کرفس کوهی و رازیان و انیسون و دوقوا و ریز و  
 کرمانی و نخه و قطر سالیون هر بریدن اوچ درم اصل رازیان اون درم و اصل  
 کرفس بش درم و اصل کبر اون درم و اصل ادخیر و ققاح ادخیر ایکن درم و موین  
 طابنی بکرم درم بوجهه قابل اولورنی اوزره دق ایدوب دورت رطل ما ابله ایکی  
 رطل قالجه قینادوب بعد سوزوب برز رطل غسل ابله قوامه کتوب کونده اوز مثقال  
 بوز مثقاله و ارنجه برنجه کون استعمال اید با ماله تقا مرضی زایل اولور بو سفوفه غافل  
 اولمانی کرکدر صفتی بود بر کرفس و رازیان و انیسون و سارون و قسط وزرا  
 و ند مکدر ایکن درم برز کرمانی اوچ درم سنبل و جعبه برز درم بوجهه دو کوب  
 کونده ایکن مثقال استعمال اید لو یا خود بومد قوی سکر ابله قرش دروب بیه لو  
 اگر تلین مراد اولورسه بو سفوفن بش مثقال بش مثقال خیانت شنبه غسل ابله  
 قرش دروب اون مثقال اولورده لبحق ماء اصول بجنه حل ایدوب اج قرنه اچه لو  
 چونکه مرض مختل اوله نفع ساکن اولور اول وقت با بونج و طوراق اونی و فودج و کل  
 الملك و مرزنجوش و کون بریده سنی و لوب عصا سداب ابله بو غور و قازنه سوره  
 استسقادن برنوع دخی و اردر که بینه طبلی قسمند اکا استسقاء جین دیر لو بونک  
 علامتی انتفاخ بطن و عظم بطن در نهایت بونده کوبک طشره چقق و قارن بولوب اولور  
 کویا عورت مه سیکی اولور علا هر کون بد ز کشتون و کاسنی و رازیان و طوراق اونی  
 و نبات بوجهه قینادوب جلوب اید اچه اگر تلین طبیعت اقتضا اید ره بو مطبوخ ابله  
 اید لو سنا مکی بدی درم طوراق اونی بش درم بد ز هند یا اوچ درم سکر سنج و زنجبین  
 اوچ درم مغز خیار اون بش درم هند یا صوبنی الی درم بوجهه قینادوب مزاجه کور  
 طبیعتن تلین اید لو اگر استسقاء حما و عطش فرا طله اولورسه زیاده حار ابله معالجه  
 اولمیه شدر دکن نقل اید و کون علا جبار مطلق در شدر کون نقل اید بکر مشترک  
 التفعدر جمله استسقاء نک علاجی جوعه و عطشه صبر ایدوب ات ک قسین ترک  
 انکدر اگر قازدا و لزنه غایتله از کیکلو انکدر یه اما اول دخی یک بشمش کرکدر و با اکیله  
 غلیظ غذای ترک اید هر سیه و محلی و یاش و یاچه و هر لرج استعمال ایمیه و کون شده  
 او نورق بلکه قزمش توره باش طشره چقاروب او توره و صبر اید و کز قومه دخی

شبث صبی  
 این کتاب را در  
 شهر تبریز  
 در روز  
 اولی



७५



زياده اولمش كيلوسيد غداك دخی مزی كیده قلیل اولور و آت یوندر سی کی خارج  
 اولور بومعنا یا جا ذیر دندر که جذیر قادر اولدو قدر جذب ایدر بویله که اوله خارج  
 اولان کثیر اولور و کیلوسی اولور امده اسهال کیدی یا ورمیدن یا سته دن اولور زیر اغدا ی  
 مجزوی نفوذ قادر اولن بوکده امعایر رجوع ایدر بوقضیه مقتر اولجی بوکده اسهال ماسار  
 مشارک اولور بویکی سنک فرقی مرض کیده عدم علامه ده زیر اقل کیده اکثریان  
 جانبیه امیله و کاه اولور که ماسار بقایه نقل ظاهر اولن اگر سته و ورم اطراف  
 یا امعاجا بنیده ایسه اکا کیلوسدن نفقت و برنسنه حاصل اولن یا خود اسهال جکرده  
 طراغزی چله و غندن اولور یا خود طرک یا رله و کسل و کچوک اولور یا خود جرم  
 کبدن پاره شق اولور و غندن اولور بومعنا ضریر و سقطه ده اولور یا خلط حارده دن  
 اولور بوقسم اکا لدر البته فان جقار بویله ایکن التهاب و حار و قوت عطش زیاده  
 اولور یا خود اسهال کیدی ماده فاسده دن اولور و اول ماده جکرده دفعه محتاج ایدر  
 بونک علامه مع ماده نک نوع اسهال ایله جقمه غندن معلوم اولور مثلا جقان صار  
 صوویا اریک و یا خلط صفران محترق اشیا اولور بونوع کبدن لخی پاره لخمغه  
 مؤدی اولور امعادن اولانکه سجدن اولانک سببی یا خلط درکه فانیجیدر  
 اگر اول خلط صفر ایسه ایکی هفته ده قرجه پیدا ایدر وقت اولور که قرجه بغر سفلر  
 دلثقل قارنه جقمه بوکده اولخرج ایدن ثقل قارنه جمع اولور کویا کورن مستسفا  
 صانور بجه اولور اکثر بابونی موت تقدم ایدر قرجه نک اسلی بوغون بغر سفلر  
 اولاندره اضری صایم دیدر کیری بغر سفلر اولاندره زیر اکثر عروق اولور و غندن ما  
 علا جکره قریب و مراره اکا جوق دو کیلور اما سونه انک قرجه اتمه سی فرقی کوندر در  
 اگر سیم سود او قرجه ایله اوله قانلور و اسهال سودا ویر نک علامتی برا و زینه  
 وضع اولنسه قینا مقدر بوطال ظاهر اولورده فی الحال اولدر اگر ابتداء واقع اولسه  
 حال سختده ینه قرجه ایدر امده معاده ضعف قتی سنه در بلنک لازم کلورسه  
 موضع وجع و وجع قوتیله معلوم اولور زیر آنچه بغر سفلر و جی شدید اولور  
 بوغون بغر سفلر و جی شدید اولن بر علامتی اسهال ک فشریدر اگر قشر بوفقه  
 ایسه وجع اکثر در عکسی دخی بویله در اگر قرجه لریل رایحه ویرسه محل یتشدر

اگر خارج اولان لخم پاره  
 اشد و یا بجز ایسه کبدن  
 جقمه

کاه اولور

کاه اولور که سجد و قیه مسهله عقینده واقع اولور بونوع اسلر و درخی کوندر واقع اولور  
 کاه اولور که سجد امراض حار عقینده اولور برآمدن بوندر خلاصه از اولور کاه اولور که اسهال معده  
 سجد سجد اولور بونوع اسهال معاده قوت ماسکه نک ضعف نک اولور که رطوباتی ردا ایدر شول  
 فضلا نک بدنه جمع اولشدر ترک ریاضتله ماسهال یا فضله مسامدن دفع ایلر یا جیس  
 بواسیر درک تحلیل اولشدر یا قطع عضویا قطع رعافه معنادر یا اطراف عروق سته ل  
 اولور و غیر نفوزاتر و جکرده اعضا بر غدا اولن پس طبیعتانی دفع ایدر اسهال اولور  
 اسهال بوندر بعضی جکرده علامتی متلا ایله قوت دافعه نک قوتدن معلوم اولور و عقینده  
 خفت کور بونوع اعک کلسی نک قطعی خطا در اسهال بونیه دن بعضی اعضا نک ذیانت  
 اولور بوندر حدوثی التهاب و حای ذق ایله و خارج اولانک بونیه سیه و اختلاقی  
 الوان ایله معلوم اولور و عضو افت علامتینک عدم سیدر کاه اسهال ایجاب ایدر قین  
 ارین اعضا اسهالده یا غلی لخی الشکل اولسه و غلیظ و جرب خارج اولسه مثلا قزل ات  
 جقمه کوی نهایت بوجر بلی اولن قین اسهال خلط حار نک ذیانتدن اوله حدیدی و ما اولور  
 اسهال بونیه دن بری دخی خلط فاسده دن اولور که طبیعتانی مکرره کورده دفع ایدر  
 بوقسم کور و جنده الوان کثیر و راحت واردن اما شول اسهال که عضو غیر معیندن  
 اولور که از اولور که قانلور و ورم دشل و کچوک قتی عضوده اولور سه اولسون حتی  
 کو کسل نک بله اولور بومعنا تقدم ورم علامتی در العلاج امده اسهال مقبضات و مفرحاته  
 منع اولنق لازمده و ماده غلیظ ویر استعمال ایلک کرکده وقت اولور که بخدراته محتاج  
 اولور و کاه اولور که اسهال طرفی اخره منع اولور و اثری علاج اولنیه بزم تخمه و فساد  
 صمغه بیان ایدر و کچوک نافع علامتدر شول اسهال که اعضادن اولوب سوء مزاجدن  
 خنذیله تعدیل ایلکدر شول اسهال که اعضادن اولوب طرل اغزلی یا بریتای یا کسل کدن  
 یا قرجه لردن اولور یا خود فساد اغدیردن یا جکرده و یا ماسار بقاده و یا بدندن سته لردن  
 اوله و یا نازله لردن یا قوت هاضمه نک و یا ماسکه نک ضعف نک اوله انک علا جنده  
 طبیع حاذق اولان مقبضات مفر دن حذر اتمک لازمدر زیراکم بیلور اسهال سیدی  
 و یا وری اوله و یا جکره وزره اول ادویه وضع ایلک تیریلی زیاده اوله زیر بو وضع جکر  
 موادینک تعفننه سبب اولور بوجنده شراب سفر جلی کی سنه اولن زیر بونک

نه  
 اولور یا خود رطوبت  
 مزلقدن ص

مفریات  
 بومعنا ادرا ایله اولور  
 و یا قی ایله و در اتمک ایله  
 یا اعضا غلبه شیشلر  
 یا اعضا سقی ایله اولور  
 یا اعضا متاوت سبب  
 اوله انک سبب منع اولنیه ص

ایلمکه نذیر و نذیر







بوجای نیمه لری و بوجورت ضرر در اگر سهولت و نبضه قوت ملا حظله اول نور سه  
خوش و الاغدا و بر مکله قوتی و نبضه زیاد و اولسه قوت جهتنه علاج اتمک کر کرد  
اگر اسهال بجان سببند اولور سه طومق کر کرد موجب ضعف اولور اسهال بچندن  
اقریادینه اولقد تفصیل اولقد معالجات وضع ایلد که سابر کتبه اولور و غندک  
ما عدا متاخرن دخی بیان ایلد مشدد هر نوعی بر حاذق کسسه نک تجزیه سی اولور و غندک  
غیری بوقفین علاج ایلد و کی مضایم تجزیه ایلد و بجه نوعین خوف ایلد در مکله تجزیه  
ایدم آخر مصرده سلطان محمد قالا و ن بیمار خانه سنده رئیس الاطبا ایکن شهبه می  
حل ایلد هر دفعه مرض بیان ایلد که ترکیب دوتیه بیانده اولفق عسیر اولفله  
انواع تدابیری اقریادینه حصرا ایلد **باب حادی عشر بیائنده در قروح و امعا**  
**بچندن در امعا** بفرسق صیرلن و بفرسقلده جراحته اولق اسهاله اولور اسباب  
و علاماته و نوعا معالجاته متعلق کلام اسهال بیان اولند و قد سبق ایلش ایدی  
فی الجمله سودا چندن در سوندریت بعد مائیتین الوب صمغ عربی و نشسته و قافو  
رلش طباشیرین خلط اید و بجا بچور مک ایو علا جده لعوق خشخاش و شراب  
انجیان و شراب تقاح ایلد مر سبن قطعا نافعدر بومچنده صاحب موجز ایلد  
قاورلش اریه و یولش برنج و قاورلش صورت طروسی و سکر لوب پراغی و خشخاش  
قبوخی و جلدار و وزر و رد و خطی و مر سبن پیشی و پراغی بشوریلوب و سوزلوب  
بشمش بورطه و صرو سیله خلط و مزج ایدوب بعد کل یاغی و کچی بور کروی یاغی  
و قورلش صمغ عربی و نشسته و دم الاخون و کهریا و مرجان کوی بر در هم جمله  
قاعده مقتنه اوزره اصلاح و تدبیر ایدوب قدر کفایه احتقان اولنه غایتله  
مبارک حقنه در این ما سویه بیج امعا و اسهال دم ایچون کل سرخ و بزر جفا ضکه  
قاورلش اوله اوج در هم الوب ینه قورلش صمغ عربی و کثیر و نشسته دن بر  
بوجوق در هم الوب جمله دق و صمغون صکن لعاب بذر قطونا ایلد قرص اولسه  
و ذکر ایلد و کز اشیر دن بری استعمال اولسه نافعدر بزر اگر بفرسقلده ورم و ارسه  
بذر قطونا و لحم شاه ضرر و لحم لسان الحمل بر ایدوب جمله قینادوب سکر ایلد  
لعوق ایدر لسه لانظردن و شانی و کافیدر بونک دخی طبای اقریادینه بیان

شراب

اوله شد

بسیار که در این کتاب مذکور است

اوله شد و بلطفه **باب ثانی عشر مغض بیانده در فحشین** یا خود غینک سکونیه  
وجع خفیف در که اکثر یا انچه بفرسقلده اولور و سبب یار یاج محبسه در یا خود  
فضول صفر ایدر و یا بلغم مالحد که امعا فضول قردر چیدر و یا سودا غلیظ در  
امعایه یا بپشمنده و یا قرحه و یا ورم در بونل اولور سه قوردر در که اضطراب ایدر  
و کاه بونک سببی بونک کسندن اولور کاه اولور که غدادن اولور و وقت اولور که  
بحرانی اولور بویله که اوله اسهال دن معلوم اولور اگر بولی یا ضایسه امراض حاده  
دن اولور اگر بول اقل اولوب علامات افت اولسه و دما غده دخی افت اولسه  
بویله ایکن ینه مغض اولسه اسهال اولق مقرر در اگر مغض مشدد اولسه قولنج  
اشبیه اولور قولنج علا جله علاج اولور زیرا مغض ایلد قولنج بیننده مناسبت  
وارد و مثلا وجع معد که خفیف اوله مغض در اگر قوی اولور سه قولنج در بو  
نارک بیننده عموم و خصوص واردر **باب ثالث عشر قولنج بیانده در بومضدر**  
برازک و رجه مائعه بوجر هله و وجع عظیم پیرا و قولنج و جوی کلیه نک و ججه  
مشابه در انجی فرقی کلیه بر موضعک تجا و زایل و قولنج بونک عکسدر اگر قولنج  
بلغی و غلیظ اوله و کیم ثقل ایلد مختلط اولور علامتی شدت وجع و سقوط اشتها  
و تقدم تخه در و قولنج ظهیر در اول برازله بلغم لزج خارج اولقد علا جی شیر  
خشک و رازیا نه و انیسون و بذر کرفس و کنگبین تناول ایلد اگر جوارش  
سفر علی سهیل اولور سه موافقد و یا خود حبت ابارج فیکر و تربی بر در هم شحم  
حنظل و نمک هندی بر قیراط مقل ارزق ایکی الن بوجله سنی ایلد کک صکن  
لعاب بذر قطونا ایلد جلدار ایدر و مزاجه و نخله کوره استعمال ایدر و اما علا  
الذین منصوره ایدر بوجقه جمله دن اولیدن ترکیبی بودر سنما مکی بیری در هم  
انجیر اوج در هم دانه عتاب و سبستان یکرم شودانه خشک و طوراق اونی و اونی  
در هم بابونج و اکلیل الملک و سداب کزک چکنر کزک شیر و غن و هندیا اوز  
در هم بوجوق در هم قرمز سکه بکرم در هم بوجله قینادوب عادت  
اوزر حقنه ایدل کاه اولور که قولنج قولند اولور بونک جوق واقع  
اولور که ادم هلاک اولور قولنج سده دن اولور وقت اولور که سده

فضولی قانچیدر انچه  
تا که قوردر ایچون ایچون  
و کاه قوردر قوردر قوردر  
اولور سه از دوسون ایچون

اگر خفی نشد

اولور سه  
وجع

ایله تلین طبیعه بو

اوند در هم

بوزر



ریحون اولور بونک سببی معانک تجققنه ریح خلیط اولوب امعای  
 سده ایدره بوقسمک علامتی خفت و سرعت و انتقال وجع ایله و قرنک  
 بعضی موضعی یوم و لوق ایله کوردکجه خفت بولمقدور و اکثر قولنج ریحون  
 و ثقلان اولور و تولدنه باعث اولان الما و امرو و ایوا و الیج و قباق  
 و خیار و برنج و اوزم یک در کذلک صول و شراب و عیش و زهره صوابحت  
 و حرکتدن صکر جماع ایلمک قولنجه سببدر کاه اولور که قولنج سده  
 صفران اولور بوقسم نادر در وقت اولور که قولنج بغرق دولشمندن اولور  
 امده قولنجک انواعک علامتی اشتهای قلیل اولمقدور خصوصاً حلوبا ندرک و یا غلوط  
 زیاده نفرت ایلمکدر و غشیان و تهوع جوق اولمقدور و ریح و غائط محتبس  
 اولمقدور مغض اولدور هضم ظاهر اولور قولنج عکسیدن و وجع ظاهر  
 و سابقین لازمه قولنجدر و عطش مشته اولور و غی یا ساریقانک اغری  
 طولور و غیردر که اچد و کی صوجکر و اصل اولور و اچمکه قانع اولور  
 امده قولنجک انواعک علامتی حقیقه ایله ابتدا ایدوب بعد  
 سایر معالجاته شروع اولور اما لازم اولان اولحقنه لینه  
 ایله بذا ایدوب بعد حقنه حاره ایدره و وقت اولور که سده  
 امعا جهنتک حقنه عقبند وجع ظاهر اولور اما خوق اولوق کرکدر  
 همان علامتی بینه حقنه لینه ایلمکدر و کاه اولور که جوارش سفر  
 جلی مسهل یا خود جوارش قهرندی و برمک ایله ساکن اولور اما قولنج  
 قی اولور سه بعد الحقنه جوارش سفر جلی فائده ایدره اما جوارش و بر  
 لدرکه عقبند سنا و بسفاج و اخیر و جکردکی چفش قور و اوزم  
 مکد القدره هم پرسیاوشان و عرق سوس و رازیانه و کرفس  
 تخمی مکد اوچدر هم بوجله قینادب جنه سکر قنوب مغلوب  
 ایدوب و یسره بوا و لمره مصطکی یا معجون بنفشه کفایت  
 ایدره و در بر با وزرینه استی صوابچوره لک کر قولنج  
 ریحی ایسه علامتی احتباس ریح و تقدیم نفع و قراقر و اشبه نواح

صانچو ایچون انک بزدن  
 یتار و ایچ یوزند اولان مهر  
 کبی شیخ خود مقدار ازوب  
 ایچ فاما صبحی قنق طرفدن ایسه  
 انک عکس طرفدن الار مستط

اکل ایلدکجه وجع شدید زیاده اولمقدور علامتی بعد الحقنه انیسون و نخوه و  
 رازیانه و کلنکین قینا دوت جلا بایدوب جوارش سفر جلی مسهل یکدر  
 و یا خود بزرگرفس و انیسون و نخوه مکدر در هم چند ریس بیدر ستر برداق  
 سخی ایدوب عصا رازیانه و یا آب رازیانه ایله حب ایدوب بوجیدن بر  
 مثقال ایدر مکدر بوجله ابن سرافون خطمی و بوره ارمنی یکشر در هم  
 شیم خنظل بر در هم سقمونی یا حق در هم سکر فایندی قوامه کتورب اجزائی مسحوقا  
 خلط ایدوب شافرا ایلوب کتورمک نافعدر دمن مسخی نک بوشا قی دخی  
 مبارکدر و تجریر اولمشدر صغراودی و بوره و شیم خنظل و خطمی اوچدر هم  
 سکیج بر بوجی در هم مقل ازرق بر در هم قاعده اوزره شافرا ایدوب استعمال  
 ایدره جالینوس روغن سذاب ایله قارن یا غلیق نافعدر در اما بخشیوع  
 طبیب بر مبارک دهن بیان ایشدر صفقی بودر ورق سذاب و کرب و بذر  
 کرفس و سذاب یا بس بزی بوجله سی برابر مدقوقا یکرم و زرنری قدس سوا یله  
 قینادب بعد سوزوب بومویه نصف اجزا قدر شیر و غن قنوب تکرار صو  
 هوا بر منقلب و لجه قینادب یا غن الاز بویا غن قولنج ریحی اریا بینک قار  
 نلرینه طلا ایدره صاحب موجر سذاب و اکلیل الملك و یا بونج و کرفس تخمی و رازیانه  
 تخمی و عصفر و تخمی و قنطر یون و ملح هندی کفایت قدر شیر و غن و سکر اجزایله  
 حقنه اولنسه بونک ایو علاج اولمدر وینه اسباب علامت صاحبی ایدره  
 تریاق کبیر و تریاق اربعه و برش عیسی و افلونی بونلردن هر قنقی سی اولور سه  
 وجعک شدتند مقدار کفایه و برمک نافعدر وینه نفیسی موجر شرخنده ایدره  
 کون و انیسون و رازیانه و مصطکی و کونک و کراویا بونلر منفردا و کرک مغلوبا  
 دق اولنوب برابر لری سکر ایله سفوف اولنسه وجع قولنج ریحی اچون نافعدر  
 اما کک و طوز و قرمش صورت طوسی یا خود طاریکه مشهور در کما اولنسه  
 مسکن و جعدر شیخ رئیس ایدر بوطقونا جزادن بر رواج النوب یوزدر هم تازو  
 صوبته بر مقدار صد تخمی قنوب قیناده لره جمله دن الی در هم باقی صوقالدر قد  
 سوزوب او زدر هم غسل و زیتون یا غی قنوب بعد بر مثقال بوراق و ریح در هم

چند راس نخ



سقمونيا خلط اید و بحقنه اولسه سایر علاجه ک مستغنی اید اجزا بو  
 نارد و بسفایج و سنا و کرفس و سذاب و خطمی و بابونج و اکلیل الملک و نخاله  
 و قرطم و بوهری بررا و ج و غاریقون و اوج بی نظیر علاجه و حقنه نافعه  
 در اعده مناسبه دن بری یا شلی خروس مرا قید که طوراق اونی و سیاه خود  
 و دارچین و مصطکی و فلفل ایله بشمش اوله دونه موضعیته دن نافع اولان  
 ادهان کل و سنبل و مصطکی و عنبر و رازیانه یا غریز و ذکر ایلر و کنکاد ایله  
 در صاحب قولنج صابون و اشوی صابون و جمل و شکر و صکنه غسل ایله لطیفه  
 اما قولنج حرارت دن و یوسیدن اولورسه بنفشه شرابی و ایواچکر دکی لعابی  
 و بذر کنکاد لعابی ایله احتقان اولنه علاءه لذن قرشی ایدر هدهد شورکاء و اتی  
 و قورلش صوغلیان قدر قولنج نافع علاج یوقدر بر عریب قضیه دخی شراح مؤرخ  
 سیدی و نفیسی خمر ایدر قور دجاستی که بیاض اوله شراب عنبر  
 و یا بال شریقی اچلسه فی الحال قولنجی قطع ایدوب وجع تسکین ایدر اگر یاله  
 یوغریلوب لعوق دخی اولسه جایز در میشار اما اچنه بر مقدار فلفل و کلاب  
 و مسک و نیک هندی قونق لازم در هم راجحه سن دفع ایدر هم زیاده انفعی اولور  
 اما کامل الصناعه صاحبی ایدر که قور دجاستی که بولنان کک مریمضک  
 اولور و غده اصلو کوتر مک دخی نافعدر جالینوس دیر که قور یا پشوب الندن  
 خلاص اولان حیوانک هر قفسی اولورسه اولسون در یسنگ اچنه بر مقدار  
 قور دجاستی قوبوب سن ایدوب اولور و غنه قولنج اربابنک بقلسه بالخاصه  
 دفع ایدوب قولنج خلاص اولور و قور دجاستی قور دجاستی قور دجاستی  
 اولوب اشربه مناسبه دن بریله اچور ملک غیر علاجه ک مستغنی اولور  
 اگر قولنج اچون عقری بران ایدوب بر جزئی سن موافق اشربه ایله اچور سار  
 زیاده نافعدر یا شمش بیان صغری بویوزی دخی بویله در فی الحال اوجا عی  
 و اقربا دین قولنج اچون بیهایر فواید ذکر اولمشدر تفتید اولنه **باب سراج**  
**عشره دبیانه** در قور دجاستی انواعی دورتر بری اعلا معاده متولد اولور  
 بومضک اوزونی و بویکی اولور که انده بونوع بر ذراع اولور بوقسم فم معده ک  
 اولور ادم

در هم  
 صوغلیانی قور دجاستی  
 ایدوب معجون اولق و هدهد شورکاء  
 اوتبله قیناب ملک غیر علاجه احتقان  
 قور دجاستی

ایله  
 اگر در هم راجحه سن دفع ایدر هم زیاده انفعی اولور  
 اما کامل الصناعه صاحبی ایدر که قور دجاستی که بولنان کک مریمضک  
 اولور و غده اصلو کوتر مک دخی نافعدر جالینوس دیر که قور یا پشوب الندن  
 خلاص اولان حیوانک هر قفسی اولورسه اولسون در یسنگ اچنه بر مقدار  
 قور دجاستی قوبوب سن ایدوب اولور و غنه قولنج اربابنک بقلسه بالخاصه  
 دفع ایدوب قولنج خلاص اولور و قور دجاستی قور دجاستی قور دجاستی

دفع ایدر  
 اگر قولنج اچون عقری بران ایدوب بر جزئی سن موافق اشربه ایله اچور سار  
 زیاده نافعدر یا شمش بیان صغری بویوزی دخی بویله در فی الحال اوجا عی  
 و اقربا دین قولنج اچون بیهایر فواید ذکر اولمشدر تفتید اولنه

حقنه

تجملنه سی و صیحه و کوبک بور ماس و عسرت بلع و نفرت طعام اتمکدن مریمضک  
 معلوم اولور خصوصاً یغلی قسمن یکم که قادر اولن بوعظیم دلیدر وقت اولور که  
 بونک صاحبی بایون بوزکی وینان و سعال عارض اولور بوقسم قور دجاستی  
 ماده سی بلغم جذب کدن و عفونت ثقل ایله هنوز منقسم اولما مشدر بر نوع قور  
 دخی معاه مستقیم حاصل اولور بونوع سرکه قور دجاستی اولور و صغیر اولور  
 بونک کوبک اولما سی جذب کدن و عفونت و ثقل بیلر و کچوندر ماده منقسم  
 و متفرق اولور و غیره بلکه ثقل ماده سن اخراج ایلر و کچوندر بوقسم علامتی  
 مقعد ک کجیمه سیدر نوع ثالث قولون اعور نام بغر سقارده متولد اولور یغی  
 و عریض اولور حبس القرح دید کیری بوقسم سیدر نوع رابع قور دجاستی اولور  
 سیدر بواکینک ماده لری یعنی کبار ایله صغیرک ماده لرینک اورقا سنده در  
 نهایت بونوع اشتها سی و اندفاعی غالب اولور و غده و قتل در حرکت ایدر  
 علامتی مشترکدن توکرک اتمقد و کوندوزین دود قلی قور بوب کجیمه لوده در  
 غالباً ولوب لعاب سیلان ایلکدر و دیشلرین ابورکن فخر تمقد و کوبکل  
 طارغیدر و نومده صحریق و جاعریق و سوبلکدر و ایقودن اویندران کسسه  
 بر خلقله از ایلقدرد و جرق سوزی ثقیل کوروب طعام اوزره کولی و نکدر و غما  
 ستنک یا شلی در علاجه قور دجاستی قسمنک ایسه دورت کون علی التوالی یوزالی در هم  
 سوده اون در هم شکر خلط ایدوب تناول ایدر بواقیامه غداسی سود ایله بشمش  
 نخود اب اوله که اوزرینه سعت و دارچین اکمش اوله بشمش کون بری کابل مقشور  
 و ترل و قسط و ترمس هر برنک بر در هم حبس التیل چنی در هم دق و سحق اولور قدن  
 صکر سود ایله قینادب علی الصباح مریمضک بورن طوقوت اچور لره بام الله تعالی  
 دفع اولوب اخراج ایدر و یا قور دجاستی مغص وقتل ایدر اگر بومعنادن خلاص اولور  
 ایسه اون مشقال ابکا مثه استی صوابله اتره سی کونی اچنه بر نوع علاج دخی شحم  
 حنظل بر بویق دانق قنبل بویق در هم بواکین صغیر اودی و غسل ایله قوامه کتور  
 شاق ایله لره و آخر روزه تربل و طرخانه و صرمق ایسه لره بالکبه دفع ایدر  
 مشترک اولان علاجه لرون الطف و القع اولان جمیع اصناف بلغمی استفراغ ایدوب

در هم  
 در وقت کجاست ابواوله کون  
 در هم اوج کون علی التری استعمال  
 اولسه بلغمی اولان جمله دودی قتل  
 ایدوب بقیه در

در در حیات دور تنک بلغمی و هدهد شورکاء  
 بولمشک و سار حیات دور تنک بلغمی و هدهد شورکاء  
 اوسوال اولور در هم دودی کون ایضا بوزک  
 بلکه فضلات دفع کون ایضا بوزک  
 فضلات بدنه کون کد و سندان مد فی  
 و ایدر اندک دفع اولق مریمضک  
 خصوصاً دود سبیل افات صادر  
 اولور

حب القرم و در هم راجحه سن دفع ایدر هم زیاده انفعی اولور  
 عوام قتل غار در هم راجحه سن دفع ایدر هم زیاده انفعی اولور  
 حق اوزن قونق اولور و علامتی بوزک  
 حق اوزن قونق اولور و علامتی بوزک  
 مقعد دن دوش قونق اولور و علامتی بوزک  
 ماده جی جود علاجه بوزک و علامتی بوزک  
 کون قنبل ایدوب و قینادب و سار حیات دور تنک  
 استعمال ایدر جلد سی و دوش و سار حیات دور تنک



قوردری اجنسنه لرایله قتل ییله **جمله دن بو خاصه قور و کشنیزده** وارد  
 اما حقنه لرو شافرایله وادویه قتل ایله ندریدن غافل اولیه لور قوردری  
 بنکی ایروب هلاک ایدن ادوم دن بری شجده و شفتالو پیراغی عصاره سی  
 وخراسانی و صرمساق و ترمس و قطران و چورک اوتی و نعنای و یار پوز و کین  
 کوی و کویکی اوتی و سعد و ماشا و افیمون و شم حنظل و حب النیل در اگر  
 بوندر لرایله قوردری هلاک ایدوب کند و لکنده چقرسه طراشیت و قورو  
 کشنج و ستاق استعمال اولنه اگر ادویه ایله اسهال مقترن اولورسه سترایت  
 تخم بوقاق و صوبی و سرکه مخصوصا خل عنصل فائد ایدر اما خا رجک یا قی  
 قلقق ایله دخی قایلدر نرس بری و صبر و شم حنظل دق و سحق اولوب  
 شفتالو پیراغی صوبیله یا ارک پیراغی صوبی ایله بوغوروب کویکی بقی اولنه اگر  
 قوردری معده ایسه معده اوزره بقی اولنه اگر ماء سفرجل و یارب سفرجل ایله  
 بوخی دخی بوغوروب بقی ایدر لسه دخی لطیفدر صاحب موجد و صغارا چون  
 شم حنظل و قنطریون و ملح دق اولوب شفتالو پیراغی و عسل ایله قوامه  
 کتورت فیتل اولورسه فی الحال قوردری صغیر اولدقاری حاله قتل و هم اخراج  
 ایدر مشدر فی **جمله قنطریون و شیر خشتک و افیمون و بسفاج و قسطه**  
 و مرو قشر کبیر اصل توت مکدا و جرد هم الوب جمله دق ایدوب کفایت مقداری  
 صوابله قینادوب زیتون یا غیله حقنه ایلاک بی نظیر علاجد بوا انواعه کونا  
 کون حیلله بوندر یی و اصناف و سفوف و معاجین و حقن اقربا دینه الحاق  
 ایدر و مکرا و لسون دیوبو محلله ذکر ایلدک مراد اولندقه نظر قصر ایلاک  
 اقربا دین کافیدر **یا با نفا مس عشر ارض المقعد بیانده در اگر چه**  
 ذکر ایدر زاما مقعدک باره سی و کله سی مشکدر زیر مقعد مجرای فضلاتند  
 و فضلات ایسه اکا دوکیا و فی **جمله اشاعدر** یوقار و بر موضعدر مواد  
 مرض ایسه بالادن اسفله منصب اولور جمله دن بری شقاق مقعد در بوقضیه  
 حرارت و یوستدن اولور علامتی تلخ و یوستدر و یا وزم ماردر بونک ملا  
 ورمک وجودی و ظاهر اولدوغی محک یومر و لغیدر **وال ایله مقلسه ثقل یاسی**

وغلیظ

و غلیظ خارج اولقدن و یا خود بوا سیردیر که یاربون و قان کیدر و زیاده  
 سیلان ایدر **العلاج** ثقل یاسیده مقعده شقاق اولورسه **مراجی** تعدیل ایدر  
 بوا سیردیر اجن **جمله حرکت دی ساکن ایلوب طبیعتی شراب بنفسج ایله و لعاب حبت**  
**سفرجل ایله** ازلهش اوله تلین ایلدک **غدا سی با چه** و رفدان بشمش بر طه صارت  
 ایله اسفناخ بورا نیسی وابه کوی بورا نیسی در مرهم و ضماد قیندن مرهم مقل  
 و یا مرهم شادنج و یا بورد صاروسی و مقل ارزق و زرد الوج کردکی یا غی و دودنک  
 اورکی یا غیله مرهم ایدوب و یا خود بوا غلردن برینه مقل ارزق و شمع احر خط ایدر  
 مرهم اولدقن صکره اتی ایکن بر مقدار نیمه سوروب مقعدن لصق و طلا ایدر لور  
 و صاوق صودن و اکثردن و قبضی قوی اولان اشیا دن احتراز ایدر **دخی بلغ و اشهر**  
**اولانی علیکم بالا قرا باین باب سادس عشر فی شقاق المقعد بیانده در بوبر مشدر**  
 ریخ و نجاست اختیاس من چقان بوقضیه کاه برودنک اولور علامتی ملمسک برودتی  
 یا میردک تقدی ایله بچلرک صوق طاش اوزرنه او تورمقدک حاصل اولور کاه اولور  
 رطوبتن اولور بوقضیک علامتی مقعدک کشیکلکی و در تر مسیدن وقت اولور که  
 مقعدنه ورم اولقدک اولور بونک علامتی غریب اکثر یا بوقضم عصبه ضریب ایر  
 شکرک اولور ضریب و سقطه عقیدنه اولدوغی کبی **العلاج** ورمه دوا اولنه و مزاج  
 تعدیل اولوب عصبی قوی قلال حرارت و یوستدن اولق اقلدر زیر استرخاء  
 مقعد علاجنده مشترک النفع بر ندریدر کم که سارد وایه احتیاج اولغیه مثلا  
 طراشیت و زوردر و خطمی و قشر مرغان و اس و قرط و مرواد خیر بوجله دق ایدر  
 محکم صوابله قینادوب و صوبینه ایزن ایدر لور کفیف مقعدن طول قله لور بونی بر قاج  
 کنه اتمک لازمدر و ایزدنک خارج اولدقه دهن قسط ایله مقعدنی استی ایدوب  
 بغلیه لرو اوزرینه اسفیداج و زوردر و اس یاسی و مقل ارزق و کون واد خیر  
 و کدر بوجله برابر دق و سحق اولوب قسط یا غیله سورنکرک صکره مقعدنه  
 با صدوره لره **تعالیم سته نک تعلیم سادسی بر فصل واون سفری مشکدر**  
 سفر اولیده اون باب سفر باینه اون بر باب و سفر ثالثه اون ایکی باب و سفر رابعه  
 اون اوج باب و سفر خامسه اون دورت باب سفر سادسه اون بش باب

خالیوس و بونک کسه صوق سورده  
 بانی اولرمن بومرمن مستل اولش  
 یعنی بول و غانفی طراشیت اولش  
 بچ صوق سورده و صوق کیرمن  
 ضرر در مشدر

و قسط ص

خبر بدن



و سفر سابعه **اون** الق باب و سفر ثامن **اون** يري باب و سفر تاسعه **اون**  
 سكر باب سفر عاشده **اون** طقوز باب و ارد **بعده** و صاى اى طباء و خا تميله  
 اتمام بولور **فصل** خروج مقعد بيانده در بوبرور مذكره انسانك در نك كويا بر  
 پارچه فندق قدردن ايو اقدرد و ارجه طشر جقر و يرينه قومق عسيرا ولور  
 بوقضيه عضله لك استرخا سنى و بواسيرك مقدمه سيدد بونك علاجي استرخاء  
 مقعد علاجي ركه بونك زياده اولنان دهن ورد ايله يغليب خطي و قشر  
 خشخاش و بابونج و زهر بنفج و بذر خياري قينا دوت ازن ايله كه **وحي**  
 نسكين ايدد **تعاليم** **شده** نك تعليم ساصتك سفر اول **اون** بابي مشتمل **باب اول**  
 حكة المقعد بيانده در امك مقعد كچه سى يا خلط بورقي و يا خلط مراريدن اولور  
 يا خود قرحه مر و يا قور در اولان اولور كاهي مبداء بواسيرد جوق زمان مر و اما دين  
 عقبجه بواسير حادث اولور بونك علاجي برقي سوددن و قور درون پاك ايدد و قور در  
 قتل ايكدر **اكر** قرحه ايسه مرهم مقل و ساير مرهم كه اقرار ايدد بيان ايلدك  
 انكه علاج اولنه اما بونك جمله سندن اول مقعدى سر كه ايله سلك اوليدد  
 خصوصا قورق صوقومندك حجات انك غايله نافعده اما اورام مقعد اكثر تا حار  
 در يا ورم صرفدن يا خود ورم صفر ايدد اولور مقدمه شقاق و قرحه لز و حكة ظاهر  
 اولور بعد بواسير حادث اولور مقدمه شقاق و قرحه و كا اولور كه بومذ كورات  
 قطع بواسير عقبجه اولور امدي مقعد كه ورم حادث اوله كل باغي و بال موي  
 و ميورده صا روسى و يا ش كشتيز صوبي و بر مقدار سر كه بوجه طريقي اوزره مرهم  
 ايدد طلا اين له و مرهم هليون دني نافعده خصوصا منضجات ملينه ايله نطول  
 اولنور سه زياده فائده سوار در مثله خطي و بابونج و ابر كوي و زهر بنفج ايله  
 قينا دوت محل ورم اوزره نطول قلمق شافي و كا قيدن **باب ثاني** بواسير بيانده در  
 شكلي ولوي منقسم اولور اعتبار له امدي معلوم اوله كه بواسير برقي نوعد مشهور  
 اوچدن بر قسمي فولوتيه در بوني كوجك سكالر بكن مشلر درك برك اوله ايكچي منبته  
 در بونوع مدور و مستدير و ار جوالي التور و هيتد اوزومه بكن مشلر در اما  
 بواسيرك غير مشوري دور تدن اولي تيمينه در انجيم مشاهد بوبر منفوخ شكلد

در چنچلي قسي توتيد  
 كويا قوت كچي اولما غله  
 قوت توتيد بكن مشلر در

قاني واري

قاني واري كق اقر و اذادحي و ير غيري مشهورك برقي و زنجه در قوت توتيد مشلر در  
 و غرما و بالوطه مشاهد غير مشهورك اوچي خيسته در بونوع بودا قني و كوكلر  
 صالمشدر ماصلي نبات كيدر غير مشهورك دور نخس عديسته و حصيه در مرجك  
 و نخوده تشبيه ايلشدرن تولوتيه نوعا قري و مشاهد بواصنا قد بعضي و اميته  
 در بعضي ادر و معلومه و يا غير معلومه ايلدم سيلان ايدد اكر دم سيلان اغر سه  
 بواسير عدي برلر بونلردن بعضينك علاجي اسلدر اكر جراحت داخله دكل ايسه اكر دم  
 غاير ايسه علاجي صعبدر بونلردن هر ري بونك اوكنه يا خلفنه يا بين يا سارنه مابلدر  
 شول بواسير داخله كه خلف بدنه مائل اوله علاجي اسلدر اكر بونك اوكنه مائل ايسه  
 نوعا صعبدر خصوصا بواسير دن احتباس بول دني اوله اشتا صفا قدن اما بوبر و جره دني  
 بواسير ايك قسمه منقسمد بر قسمي بشرات و لحوه زائده ايله اولور بوقسم اقسام  
 سبعة مذكوره ير داخلن قسم ثاني ريج غليظ درك حوالى كليه ده و حوالى قطن و مقعدده  
 دور ايدد بوقسمه ريج بواسير درلر الاسباب بوعلتلر سبيلر اكثر يا سوداي  
 صرفه يادم سوداي غليظ درك اكر چه بلغمك تولد ايدد سه دني جا زرد الا نادر در  
 زرد بلغمك تولد ايدد بالي قور سني كوي لونه و قوامه نفحه لر پيدا اولمقدن اما  
 شولون سوداي صفر اقر بون بوجهدن برك شكلي در اما توتيه دمه اقربا و لغله  
 لس اولسه رخا و زره در اما غبته بين الهم و السودا در بوبر تدن در لين بينت  
 اولور دني امدي دم سوداي كه بوعلتلر انك تولد ايدد ايك نوعد برقي اول قاندر كه  
 اغدير حازه دن حاصل اولشدر كه دمك شفت و حراق اوراق انكه اول شكله كرمشدر  
 بر نوعي شول قاندر كه اغدير غليظه دن تولد ايلشدر كچي اق و صفرا ق و لحوه ميبند  
 و با صدمه و مرجك و بادنجان و بونك امثاليله اما نوع ثابدين تولد ايدد بواسير  
 جد اضار در و بعض وقت بواسير ضعف طالرك اولور و سببي فضول غليظه سودا و  
 كه دم ايله مختلط در و جذير قادرا و لوز و ارر بودم كيدر دري سوداي محرق اولور دني  
 حاله جمع اولور طبيعت اني اسفل تدن نقل ارضيتق سببيله دفع ايدد اكر قانك لوني  
 خالص و لطيف ايسه اعلاي بدنك رعا ق ايله خارج اولان كيدر نهايت طبيعت  
 اني طرفه سار يقادن اسفل بدنه رد ايلشدر علامتي اسهال در اكر عرقه دفع ايلشدر

برقي دني بود مدر كه صفرا  
 وجود بولشدر

قان



اولورسه مسامات غلیظه دن چقفه قادر اولور و غندن تحت جلد یا بلور بو  
 کره اورام و شور مقعد ماصل اولور بوکا بوا سیر مقصد دنلر شول وقت طبیعت  
 مسامک ضیقندن ص دم قوتله عروق دفع ایدر بر مقدری جلد کیدوب بر مقدری باقی قاله و غنی  
 اقواه عروق طوکش قان رکنه ات اولور بوا سیر دید و کز بودر بقا طری اقل طوک  
 متاخریندن تخمین زکریا رازی و شیخ رئیس ابن سینا و بلکی و سایر حکماک نقلاری  
 بودر که بوا سیر اولان آدمک وارد و غنی خور ادمان ایدر کمسنه بوا سیر مبتلا اولور  
 بومعنا مورث بوا سیر در اگر بوا سیر دم صفراوی و دم حر قدر اولش ایسه و جعی  
 و لدی شید اولور اگر دم غلیظدن ایسه وجع و لدی اقل اولور و آلوان بوا سیر اکثر  
 یا صفرت و خضرت و زره اولور صار و اولما سی دم صالحک فلندند اما بشلرک اولق  
 سودا ک غلیظه سندن و عدم سیلان وجود دم اقتضا ایدر اگر بوا سیر سودا ی  
 مطلق ایسه حرارت غریزیه نک نوعا انطفا سنه و کثرت استفراغ و سیلان مفرطه  
 دلالت ایدر القوانین معلوم اولاکه بو علت ظاهر اولق اغدی جهته ندر زیر اگر حدو  
 ردا د هضم معده دن اولور زیر طعام معده ده فاسد اولسه ذلک الفساد هضم ثانی  
 سرایت ایدر بو هضم ایسه کیدر اولور بومعنا دخی غذا ده درت جهته نک خالی دکلر  
 یا بودر که اغدی کیتدن اوله یا کیتدن اوله یا خود جهته اوله و یا وقت تنا و لدی  
 خطا ایلکدن اوله امدی کیت دید و کز چوق بوا بچکدن و طونا لکم بدوی طعام  
 الطفا شیان ترکیب و محمود اول معده نک طوله سی ضرر در و شروت طعام وار  
 ایکن قصرید لازمده کثرت کل کثرت براری مقتضیدر و ورم کی بر از دن الم چکله  
 کرکدن اگر طعام ردی ایسه ردی غذا دن دم صالح تولد انز کرک من هضم اولسون  
 خصوصا حرارت قوی اولسه جلد بوی و غر دل کی و یا خود برودتی جتی اقوی  
 اوله خیار کی و یا مزاج قوی اولیه با زنجان کی یا خود مزاج قوی اوله صوغان  
 و صرم ساق کی و تورب کی و یا اکشی سی قوی اوله لیمون کی و ترنج و سرکه کی امدی  
 قانون بودر که طعام واحد ایله قناعت ایدر سن زیر هضمه اهور اولور فی الجملة  
 بدنی دم سوداوی غلیظ و دم صفراوی ماز حریف و دم بلغمی ماز تولید ایدر اشیا  
 دن صیات ایدر غذا سو جیه الیمون اولوب مولد اخلاط اولان اغدی ترک ایلله

و ارمی

سوی ترتیبیدن

امدی

امدی کلک اخلاط سوداوی تولید ایدر جلد سندن در بیایدن صید ایلله النان کرک  
 و طوز کرک غیر ضرر در و با صدرمه و طوز لو بالی و ناز بالی که کبیر الحجه اوله و صفر  
 اتی و طوز لو پین و زیتون و کرنه و عدس و کشک و بادجیان بوناردن دم سوداوی تو  
 لید ایدر اما اخلاط صفراوی تولید ایدر غذا نک بری بالدر و انکله بشندن و جوز و فرما  
 و غنبل و موز بوناردن دم صفراوی تولد ایدر اما شول اغدی که نازن بلغم ماز تولید  
 ایدر البان و سبب طری و انکله امثال ایدر اما شول اغدی که مفسده الدم در قنات و قوجه  
 حیوان اتری و بالی و صوغان و صرمسق و پراسه و ترب و پک بشمش برطه در اما  
 اغدی نافع بو علتدن طبعا ملین اولنردر باز و ملوخیا و احفناخ کنی اما برج ازلک  
 لازمدر و لم دجاج و فواریج و قویون اتی و بریان اولش یا غلو قوی و ورم یا غی  
 و سوداوش و پراسه بورانسی و ناز سود سکر ایلله و فالورج و اصلمش نخود صومی که  
 سکر و بادام یا غی فالتش اوله و قور و انجیر و زیت و بوکا مشا بر اولنردر اگر بوا سیر  
 راحیه ایسه یعنی قان سیلان ایدر سه حصصیه و فاحیه و سما قیه یک کرک و مشترکیا  
 صوق و طنل و صولدر اما سیلان دم اوزره ایکن خام ضرر در و جماع خود زیاده مفرط  
 العلاج با سلیقن قان الوت دیزلر دن و قوی و قوی و صق و منک خجانت ایدر زیاده قان  
 چقرمق در بوا سیر اعمی و کرک منفحه اولسون اما بوا سیر اعمی ده زیاده قان چقرمق و صق  
 اگر سیال ایسه بونی حادث اولغه سبب اولغه خلطدن تنقیه لازمدر اگر دم فاسد بغیر  
 سرعه اقرسه مضرتی یوقدر حادث اولغه مضرتی یوقدر اگر سیلان دم عروقده ایسه  
 معده مناردن و قنکه ماده مندرع اوله ضعف ایجاب ایدر نکتک احتباس ماده کدر و ضعف  
 و برمشک بو حاله شراب عتاب و شراب دیناری و مطبوخ فاکمه ایلله مواد تنقیه و اطفا  
 ایدر شول آد و ترکه بو علتده نافعده هلیجات خمس در که سحق اولوب نصف مقدار سکر ایلله  
 کرک معجون و کرک سفوف فایه و لسان نور صوبله نخود سیاه اوله اصلدو بر مقدار  
 حریر خام دخی قنوب قیناد قن صکر سکر قنوب اچملر عتابی سکر و ترنجیان ایلله قیناد  
 اچمک نافعده و ملینات نافعده دن خیار شنبه عسلی هن لوز ایلله اعلا در دم قریق ایدر  
 و مرکباتن اطریل صغیر و حب مقل و معجون الحث اعلا در حکیم موسی قریطی بر معجون ترکیب  
 ایلشدن هفتقه ده اوچکون استعمال ایلک انفعده خصوصا لسان نور ایلله قینا مش مو

وامراق دجایع

باصور و دخی یعنی قنط  
 و غنی و دخی و دخی و دخی  
 البوب لیمون و صوب ایلله سکر ایدر  
 اچمک لیمون و صوب ایلله سکر ایدر  
 دفع استعمال ایلک کرک



اچوره لر ازوب اچجلسه دخی علا در صفتی بود هلیج هندی و کابلی و بلیج و املیج  
 و انیسون مکدر اون ایکی شردرم مقل ارزق سکر درم زور دره ورت دره  
 مصطکی و بسبب سه اوچر درم سنبل ایکی درم شیطح هندی دورت دره  
 دق و سحقی ایدوب قرق سکر درم بادم یا غیله اووب برطل شراب لسان نور سکر  
 ایله معجون ایدوب استعمال ایله له و هفتیه ده اوچکون شربی ایکشر درم دره  
 ایدرکه اوج و قبه لسان نوری ایکی و قبه کل شرابی خم ایدوب قوامه کتوب بوا جزا  
 مسوقا خلط ایدوب معجون ایله ل جزا بونارد لسان نوراچ درم خریخام نصف  
 درم اگر بود کرا بید و کرا جزای سحقی ایدوب رازبانه و کل تازه بولنور سه بواج خلط  
 ایدوب قینادب و سوزوب مغلاب ایله لیاچه لر علا در رازی بومعونی نقل ایدوب  
 تجر ایلدم دیر هلیج و بلیج و املیج و کابلی برابر اوله درم بوقی ربع جزو دق و سحقی  
 اولوب هر سه صوبی ایله دیار سه حب ایله ل و دیار سه عسل ایله معجون ایدمل  
 حقنه نافع درم ماء کراسا و قینین ماء کرفس و قبه سمن بقو قینین دهن جوز  
 و دهن حبه الخضر اودهن الخضر بر و قبه در من فجل نصف و قبه جملة جمع ایدوب  
 احتقان ایله ل بوجقنه ایکی اید بر کره کافور این سرافیون نقل ایدوب تجر ایلدم  
 دیر انواع بوا سیری دفع ایلدی در دهن بانجان ایکی و قبه درم نخاع برو قبه مقل  
 ارزق نصف و قبه جملة بر درم هاون اچینه دق ایله الشدر و ربع درم زعفران  
 دخی قوب بویائی کونیش اوچکون علی التوالی و کک کر کد تا کم رصاصا وند راجه  
 یاغه تأثیر ایله بعد بوا سیر طلا اولنه داود طبیب بود و بوا سیری قوریدر  
 قشر رمان و عصا الحیة التیس جفت بلوط جوز استرو و کندر براردق و سحقی ایدوب  
 ماء عنب الثعلب ایله بوا سیر طلا اولنه بوضاد دخی بوا سیر نافع با بونج و اکمل  
 الملك و خشک ولور و بذر کرات براردق و سحقی ایدوب ماء کرات و زرد الوچکر دی  
 یا غیله هاوند الشدر و بوا سیر طلا اولنه نافع دره و کندر بعضی سقطات  
 یعنی بوا سیری دوشور بعضی مفتحاتند طر لک اغزین اچار و بعضی دخی قان حبس ایدوب  
 و بعضی و کالدر اجاتن ساکن ایدوب بود کرا بید و کرا دویه و شربتی و نظولر و بوا  
 بخور لرد امدی سقطات در ایله کسلکه صبر و لیجق بوا سیر ککلی نین اسقاط

سواله بر کون و بر کج اصله  
 بعد سوزب از زین بر صولک  
 الکی و قیر ص  
 دهن  
 بر دهن ص

و قیلیم

انته ملک

انته ملک کک در بر اسیلانه معتاد اولان دم محتبس اولور استسقا غوفی و ادر مسق  
 طات دید و کزیک بر دیک و فلو فیون و یونلر مشابه اولانور اگر بوا سیر فر سه صوده  
 بشمش لخته پیرا غیله و جعن تسکین اید و مسقط بوا سیر اولنردن زکاد و دیک  
 بر دیک اکک کافور اسقاط اید و خصوصاً بوا سیر قوتیه اوله بعد قواض قینادق آزن  
 اولنه و یا خود مطبوخا تله تسکین اید اما قواض کون اول و افر باغ سوره و سقوط کون  
 سکر مرهم سفید لاج و یا مرهم مرده سنک سوره اگر دم محتبس اولغله و جع عارض اوله ختامه  
 کیر و یا خود ساقین و یا عرق با صندک فصد اید بوجینه بوا سیر علا جدره و و ادر کج یا غی و یا  
 صفری ایکی وزر مالو و شفتا لوجکر دی یا غلی و مقل ارزق جملة سی بریده مرهم اولوب  
 سورمک انفع علا جدر مفتحاتن کور کجین نجسی و قنه و شق و صفراودی و بخور مرهم بریده  
 خلط و مزج ایدوب مرهم مثال اولدقه استعمال اید لر نفخ عروق اید و حبس اولان دم  
 بوا سیری ایدوب وقت اولور که صافن طهر نون قان الملق فسخ بوجین احتیاج اید مرما ایدم  
 حبس اقتضا اید سه دم الاخون و بسدر و جلدنا و کونلک و صبر و طوشن تونی و اورمک  
 اغی و اقا قیا و مازو و یونلر بریده سحقی اولوب غبار اولدقه دم حبس ایدوب زیاد  
 تأثیری وارد قطع دم ایدوب و یا تأثیری وارد قطع دم شراب انجبار قد و مؤثر اولن  
 اگر بوا سیر پیرا غی صغیر ریحان عصا سن طلا ایله ل نافع دره اما جیوخی کولی هر کله  
 بوا سیر نافع دره زیاد فال صطلا ایلک و صفر سد و کنه آزن ایدوب کرمک نافع دره  
 کد لک بن زقشاء الحار و بذر خیاری قینادوب طلا ایلک مبارک علا جدر اما بوققیر  
 ذکر ایلدوب که معالجا ک اکثرن قرابا دینلر ده یا زیلان علا جدر اکثرین تجر ایلدم الحق  
 نفعندن خالی دکلر اما علا جله جناب باری حضرت تری بنی مشرق ایلدوب که بوا سیر ک  
 مر نومه درمان ایلدم و چه مشرع اوزر برهین ایلدوب کک صکر هلیجات خسه دن  
 بشر درم الوب یوزر درم چوبلری نق اولمش سناء مکی ایله معادق و سحقی اولوب  
 بوا جزا ک وزنی قدر لجه اک کک کچمش قور شون حاضر ایدوب جزای مدقوقی  
 بادم یا غیله یوستی زایل اولنه دیک اووب بعد اوج اغری عسل ایله معجون ایدوب  
 صبح و مساده جوز بقا قدر استعمال ایلک بوا سیر ک جمیع اصافنه نافع دره  
 حق سبحانه و قنای بوترکی محضاً انچون خلق ایلشد حق بیاور بونله اولان تأثیری

دیک و بر دیک دید و کز  
نصیر اولمش صبحان اوتید

او جاعن ص

و تقطیر اولمش ماء  
انجبار ص  
کونک و شراب خشنم  
کد لک شراب خشنم نافع دره

مطلوب

قرشون نکلیس اولمش درم



Handwritten marginal notes in Persian script at the top of the right page.

غیر به کور مردم. **اللی** دمک زیادیر فقیر سبب اولدم خلاص اولدیلر اگر بکده ایکن  
قان اقرسه ملتفت اولیه لر قورودقن مسقطا تله دوشن لر سایر معالجا تون  
صاحب و اسیری عمل مستغنی ایدره **باب ثالث زخیر بیکارنده** در زور دیکری مر  
ضد امدی زخیر دن بعضی زخیر حقد ورم حاردن و یا خلط لا دغ صفر اویدن و یا  
بلغدن که مالخ اوله حادث اولور بونوعدن بعضی زخیر باطلدن بوقسم ثقل یابس  
محتسبن که امعایر قصد ایدن انک حادث اولور کما ولور که بفرسقا صیر ندوسی  
کی اولور بوا یسه اول لزوجتد که امعانک سطح داخلی اوزره واقع اولشدن اگر بوی  
نوعه قوابض ایله علاج اولنورسه مریض هلاک اولور امدی زخیر حقه باطل  
بیننده فرق بودر که زخیر باطله ثقل یطن و لم ظهر عارض اولور وقت اولور که  
بو تکله مغض دایم اولور و مغض زایل اولن چقن رطوباتک خروجله مکر بمقدار  
خفتنا حساس اولنه کاه اولور که بومغض قولنج حذرن و اصل اولور تلت شهوت و خروج  
ثقل یابس قضیه نخود کی خرد خرد کور نور اما زخیر حقه زخیر باطل بیننده فرق  
اراده ایدن کسینه چکدک یونق کر که مثلا برج دایم کی بونوزی چکد کی یار  
مقدار بیز قوتونا ایدور لک اگر خیار اولورسه زخیر باطله زرا زخیر حق اولیجق  
سده یوقه کر چقنه و حل اولغه قابل اوله **العلاج** معلوم اوله که زخیر باطله علایجی  
طبیعی شراب بنفشه و اصول و خطمی نک اصول و ایوا چکر دی لاجی و یا بنفشه  
معجونله تلیان ایلکدر **ابن سوبر** زخیر باطله اصول و خطمی و لعاب بزرسفجل  
و یا اتی صوابله قیناد سوزوب بوسویله بنفشه معجون ازوب چورمک غایتله  
مبارک علاج دیر اما خیار شنبه علی و لعاب بند سفجل و ماء عرق سوس  
و بادام یاغی بر برده مخلوط اولد قاری حاله لعوق مثال یلنسه طبیعتک طو  
قونلغی زمانته نافعد **فی الجملة** بوترکیب کاه و بیکاه استعمال اولنق جایزدر  
فائده دن خالی دکلر وقت اولور که زخیر باطله اتی صواب و اتی صویه  
جلوس ایدوب آنک ایلک غیره علامدن مستغنی اولور صاحب بیان حقه  
لینه اچرم مقل ارزق قنوب احتقان ایلک نافعد در غل سی ملوخیا و اسفناخ  
و ایه کومجیدر اما زخیر که حق اوله برودن اولان علایجی قیرو طی مرهم و در ص قسط

Handwritten marginal notes in Persian script on the right side of the right page.

یعنی طبیب جاهل خلط ایدوب اسهال و اسهال قوابض و بر مریضی هلاک ایدر

بذر سفجل ایله اصول خطمی هم

Handwritten marginal notes in Persian script at the bottom of the right page.

Handwritten marginal notes in Persian script at the top of the left page.

در مقعدن طلا ایدر **و قروش** کیکی بزلر صاروب بری اریجه کما ایلله  
صاحب بیان ذخیر حقدن بردن اولیجق کون و ادخر و با بوج و خطی بوجله  
علی السور قینادب ایزن اولنه و اتی خامن قروش مر اوزره او توره نافعدر دیش  
الحق قروش طفله و کچه اوزره او نورق دخی فائده ایدر **خصوصا** کون ایلله اسلش شراب  
صافیه عجب نفع وارد کرکد اچمک و کرکد نطول ایلک ایلله کتاب مالا یسوده قروش  
طفله اریز اچرم قویوب اوزرینه صر مساق ایلله امونخته خل خرد و کوب بخاری زایل  
اولجه اوزرینه او نورق ذخیر حقدن بردن اولیجق غیر علامه احتیاج یوقدر دیشدر  
اما زخیر حرارتدن یا خلط حاق اولورسه انک علایجی خشناش قنوبی و خطمی و زوردر  
قینادب نطول ایلکدر و شراب خشناش ایلله موادی حبس ایلک کرکد ناکم موضعه  
منصب اولیه اگر ماده منصبا و لش ایه و جمع دخی و ارایسه زخیر اچون وضع  
ایلدکن سافرا ایلله عمل اولنه و مرهم مقل و مرهم قیرو طی یا ش کشخ صویله تربیه  
ایدوب طلا اولنه اگر زخیر حق ورمک اولورسه ابتدا سنده روادع و انتها سنده  
مفتحات و محلات ایلله عمل ایدر اما زخیر ورمک اولورسه فصددن غافل اولما  
مق کرکد شول زخیر حق که صلاحت مرکوب ندر انک علایجی کل یاغی و برده صاروبی  
و مقل ارزق سخی و امتزاج و یروب مقعدن طلا ایلکدر امدی زخیر تکیدر و  
تسجین و تلطیف ایلک فایده ایدر **خصوصا** بارد اشیا و خلط غلیظ تولید ایدن  
اشیا ریاذه نافعدر و منهاج صاجو ایدر بال مومندن شاف اسلوبنده بروق قدر  
برفیل ایدوب اوزرینی افون ایلله قنوب دخی اوزر مرهم مقل سوروب شاف ایدر  
کنایه اذغال ایلله ذکر اولنان جمیع معالجا تنک مریضی مستغنی ایدر باقی علایجی  
اقرابا دیند کوره سن انشاء الله **تثاب** **باب رابع طحال و مزاره بیاننده** در  
طحال بر عضودر که طویل و مستطیلدر انسلک دله بکرر معدیه متصلدر و کای  
صول جاننده سودای جذب ایلکدر فائده سچکری خلط سودا ویدن حفظ ایدر  
صیانت اتمکدر و طحال که سودای جذب ایدر اول سودادن حوضت اوزره اولاندن  
بر مقدارین فم معدیه دوکر و اشتها و جوی خرا که تنبیه ایدر کلک امدی مار که  
اودد یکدر ایدر برکیسه مثاله بکن لصق ایدوب معدیه جانته اصلشدن بومار نهک

Handwritten marginal notes in Persian script on the left side of the left page.

Handwritten marginal notes in Persian script at the bottom of the left page.

Handwritten marginal notes in Persian script at the bottom of the left page.



فائده سی غلط د قیق و فضل سوداوی جذب ایدوب جگری پاک قلوب تسخین و  
 تلطیف و تحلیل ایدوب برازی خربک امکله امعای ثقلین تنظیف و پاک قلمقدرد  
**باب خامس یرقان اسود و اسفرد بونلرک اجتماعی بیانده** در بونلر امر اضلر در کوده  
 و کوزه صاریلق و دوشمک و یا خود بونلرک اجتماعی واقع اولمقدرد امری یرقان لفظ  
 تغیر جتسرد و لفظ فاعش فضلر حرکات نفسا نیتن حادث اولان تغیرن احترازدر  
 صاحب موجزک لفظی الی صفره و سودا فیه کثیر من مثلوون احترازدر امری معلوم اولاکه  
 یرقانک سببی سودانک و صفرانک کثرتی و یا بوا یکمدک برینک استفراغنک امتناعی  
 پس امری کثرت سودا و صفرکاه اولورکه اغدیبر دن اولور اما اغدیبر صفرای مولد  
 اولاندر یا بدلا نیر مولد اوله غسل و قاون کوی و یا خود سرعت استماله سیله صفرای مولد  
 اولاندره بالقی و سودایه و دودوره و یا خود خربیدنک اوله که قانی صفرایه و دودوره و اخر  
 ایدو امری بورد و حریا مزاج کبدن و یا مزاج بدنن و یا سبب غریبه اوله مثلاً یلان و  
 بریدن کوی حیوان و یا بیان اروس صوفش اوله و یا خود افراط حرما و یا افراط بردن  
 اوله یا استفراغک امتناعه اوله استفراغک ایسه امتناعی یا سده درک کبدن مراره  
 اولان مجرای مسدود و یا تشدد و یا خود امعای اولان مجراده سده وارد بونلرک فرق  
 اولدرکه امعاده سده اولسه بخاستی دفعه بیاض اولور اما مجراده سده اولسه  
 سودا منفن بولن بدنه منتشر اولور بونلرک یرجه یرقان اسود اولور بونلرک اول  
 سوداکه اشتها تبیه ایدو مشلک منقطع اولور دفعه اشتها ساقط اولور  
 اما که سده امعاده اولسه اشتها ندرجیله ساقط اولور اما سده که ورمدرت  
 اوله و ورمک غیر یله اوله ماده یرقان متعفن اولور اول حاله حتما ایجاب ایدو  
 العلامات یرقان اصفرک علامات صفرت فاحشدرکه بشرد و چشمده ظاهر اولور  
 سببی صفرانک جلد السنه جریان ایدو کندن اولور بونلرک حدوثی مجازن اول  
 اولور سده علامتی بیس طبیعت و نلجی دهاندر و بونلرک علاجه سهلدره مثلاً  
 بکر درهم آب هندیا ایلده اولدرهم سککینین ازوب یرقاج کون مداومت  
 ایدوب اچمک کافیدن غلای امیر یارس بادم حریره سودا یرقان سود مزاج

شیاهلق عارض اولوق  
 و یا خود

که در کتب معتبره  
 که در کتب معتبره

عاده دن

اگر یرقان سود مزاج حازه دن اولور سده حرارت کبدن حاصل اولور علامتی عطش شدید  
 و سرعت نبض و صبح قاروره درکه سواده مایل اولوب بولور صاری کوبک اولمقدرد  
 ورنک روی تیره اولوب طبیعتی مختس اولمقدرد بونلرک علاجه هر کون اوج  
 درهم هندیا واون دانر اجاص وایکی درهم ترهندی وایکی درهم ترنجبین بریده قناد  
 مزاج ایدوب اچمک کز کبدن غلای خراب در که طبیعتی مطبوع قواکه ویا نقوع  
 قواکه ویا شیر خشک و ترنجبین ایلده تلین ایدو کبدن بعد الشقیه تبرید مزاج کبد  
 لازمدن مثلاً بر مشقال قرص تباشیری یا قباق ویا خیار صویله ازوب کبد اوزره  
 طلا وضعا ایدو غلای بونلرک صکر امیر یارس و ترهندی و ماش و مغز بادام  
 و اسفناخ قصبیله ایدو اگر یرقان سود مزاج حازدن اولور سده حدوثی مراره دن  
 اولور سببی مزه صفرای جوق جذب ایدوب غلیان ایدو درک صکر بدنه متیش  
 اولور علامتی عطش و لهیدن بوا کثرتاناز یکلرده واقع اولور که بدن نلرینی خیف  
 و خشک ایدوب برزیبوست اوزره خارج اولور بوا چاره صفرای اسهال و تبرید  
 کبدن اگر یرقان ورم کبدن اولور سده علاجه فصدد و تلین طبیعتدر اگر یرقان  
 زهر اچمکدن و زهر لوجوان صوفش اولور سده بر مقدار قرص تباشیری ماء رمانین بر مشقال نیر  
 ویا شراب رمانین ایلده ازوب تناول ایدو دره یا خود قرص کافوردن بر مشقال لعاب  
 بنر قطنونا ایلده ازوب اچوره لربونکله دفع اولور ایسه خیار صوی و قباق صوی  
 واریه صوی بریده برابر غلط ایدوب جزئی بادم یا غی قویا بچوره لربعد ورق  
 کل و صندل و اقاقیا و کشنج بشرد درهم کافور نیم دانق جله دق ایدوب که کلا بله  
 ازوب جگری اوزره تضمد ایدو اگر یرقان امعایله طحال مابینده سده اولمقدرد  
 و اولور سده بونلرک قولنج تا بعدن اولافولج علاجه ایدوب بعد اشیاء بله  
 استعمال ایدو دره وراوند و غافلدر بر مشقال لوب ایکی مشقال افستین ایلده  
 ششقا ایدوب بعد اون مشقال سککینین ایلده امتزاج ویروب مزاجه کوره تناول ایدو  
 لره اگر سده کبد ایلده مراره مابینده اوله علامتی برآز ندرجیله بیاض اولسه کرکدر  
 علاجه اسهال صفرادره و مفتحات استعمال اولند درک صکر مرکبین بوزوری و ماء  
 هندیا و بنر کرفس و انیسون و امثالی ایلده علاج ایدو اما علاجه مشترک النفع

یرقان اصفر و اسود ایچون مراره  
 فانهان ذبح اولور و قی در عقب  
 بلع ایدوب استعمال اولور غایله  
 استفراغ نافقد و مجریدر

جلای نیر  
 بونلرک علاجه  
 بونلرک علاجه  
 بونلرک علاجه



[illegible]







قاسقه و تقادم استعمال مستحباته علامت بیوست تقدیم امراض و اسباب محققه  
 و قلت بولده علامت رطوبت سلس البول و انك غلظه يدر و حار و الرافده ايكدر  
 امري احوال كليه و مثانه معلوم اولديسه انك مناسبا و لان امراضه برى حصا تدر  
 يعنى خود طاش ديكدره **باب ثامن حصا ت بيانده در امري قولنج** حصا ت كل  
 بينده فرق سكر وجهه او زره در مثانه و جمع حصا ت صغير در جواله بامش كيدنه  
 و جمع قولنج بولك اغر بدره ايكى جمع حصا ت اعلا دن با شل و نزول ايله قرار ايتدوك  
 يره يا صا غ جابنده و يا صولجا بنده طورده اما و جمع قولنج اسفل دن بشل و صا غ جابنده  
 سهوله و صا غه يا بلور و دوشنور و اوجى و جمع امري قولنج اوج اوليجى خفيفه  
 اولور و جمع حصو اوج ايك مشتد اولور و در دى و جمع قولنج دفعه اولور و در دى  
 و جمع حصو ي عكس در بشنجى و جمع قولنج صا غه و صوله حركت ايدر بلكه فوقه  
 و تحته يا بلور و جمع حصو ي عكس در التى و جمع قولنج تليين طبيعت و خروج ريج  
 نفه عظيم و يرمكدر و جمع حصو ي يرونلر فائده اتره يى و جمع حصو ي اول قوملو  
 بول و ارقه اغر يسي اولور و جمع قولنج بويله دكلدره سكرى و جمع قولنج اول تخم  
 و كوكل و فك و اشتها ساقط اولق و يلاز اولور و معدى سى دى كلك اغر و جمع  
 حصو ي بونلر عكس بدره امري كليه و مثانه نك حصا ت نك علامتا ثقل بطن  
 و يان با شلر نه و جمع اولق در و بفر سقلر طولى حق مضايقه اولور و بولر قزل  
 قوم اولور اكر قارق طاش اولور سه علامتى ذكر ك دى ايكدر و قاسف  
 اغر بدره و ذكر ك قيامن وال ايله او ينى ايله بول رجاسن ايكدر و بول كله سى  
 متعسر ايكى ذكرى اومق ايله اسان كلكدر و قاسف بى صق و صق قله و ايكى و يركى  
 قالد رى ايله و بزمق و موقق ايله دبر نر طاشى بريك ايرى قابل اولق در و قوم شانده  
 يا كل اسوننده بول ايله فضلات كلكدر بونك سبب طاش اولق در اصل ماده بلغم لزج  
 يا ايريك يا قاندر بوايكسى نادر در و سبب فاعلى حرارت قوتى حجه در حصا ت كلوى قزل  
 اولور زير ماده سى اكر در دموت جهنم دن و حشا مثانه رما ديت ايله صار لى  
 اورقا سنده در و حصا ت كلوى بولر در جوق اولور زير انلر قواى طبيعته سى ضعيف اولور  
 صبيا نك و او غلظت قواى طبيعته لى قويده ماده نك كلادن مثانيه دى

منسوب

غليظ

اقوا

اقوا اولور مشا يند قواى طبيعته اغلظدر و كلك سنده طاش اولان اكر سمر اولور  
 و مثانه سنده طاش اولان اكر تخيف اولور نسوانده حصا ت مثانه اولور زير ايجرى  
 بولرى واسع و قصير در بعضى كسسه لروا در كه تولد حصا ت و انك خروجى اچون  
 نوبلرى واردره التى ايله بل اورقا سنده حصا ت مورث اولان مرضلر دن حادث اولق  
 جازدره **العلاج** حصا ت علاجه ماده قى كثير ايله منع ايدوب غذا سى تعديل ايكدر  
 بعضى اوقانده ادرار بول ايدر استعمال ايك كركدر تاكه بجر ايدن مجمع اوليه و  
 مفتت حصا تله تقيد ايك شلر و زير طولى سى متخى اولان مواد يومك لازم كلور  
 بولر سكر علاجه عسيردره و مذكر اولان اشيا دن موافق اولان بذر كرس و قزل  
 بوير بونلر ك امثالدره اما ادره حصا كه طاش پاره ليوب چقر در مرنى و قسط  
 و حث بلسان و شجر بلسان و دهن بلسان در بو خصوصه بلسانك دهنى بوزر نك  
 و غور نك اقوا در كلك اسقوف در يون و پرسيا و شان و رما د عقب و دهن  
 عقب مفتت حصا تدر بونلر دن غنى سى بولر كلى قشر يمين و رما د الارب و بلور  
 سحر كه غبار مثانه اوله و لجنه قوما نك كلى و سونكرده بولان طشر جله سى  
 حصا ت پاره لروا در ايله اخراج ايدر مكره سلف بو خصوصه شول دوا اكا قيدر كه  
 انك اسمى بى الله در دى بشلر بونك نفعه عظيم دعوا لى اتمشدر و انك طريقى براى كچى قى  
 در كه دورت يا شنده اوله اى دى ايدلر حين ذبحه اول اوزم اولغه باشلر و زى زمانده  
 اوله بود دفعه مذبح ايكرا قول افن قاييه سكر اقان قاننى الميوب اول ايله اخس  
 بينده اقان قاننى الا لى حفظ ايدلر تاكه منجمد اولوب كند و دن پاره لنسه اول پاره  
 لن قورى قاننى كوشنه قويروا و وزينه ايريشم الك اورتر تاكه غبار داخل اوليه  
 تام جفا حاصل ايلدكدر سكر حصا ت علاجه اقتضا ايلدكدر بر درم قدر بوقان دن  
 الوب بر قاشق مقدارى با لوب يا كرس صوي ايله از و بمرضه ايجوره لى لى الحال  
 با مرانه ثلثا حصا ت پاره لوب بلا دن امين اوله جالينوس و افلينوس كند و ثلثه  
 لرنه مخصوص زير اچون اولق در مبالغه ايلشدر در ك قيا سى خدا ييلور حقا كه  
 بوفقيير باعث ثلثه تلوقودان رجب پاشا مرحوم بجر ايلدم ايكى طبق طلوق  
 پاره لشمس حصا ت چقر در اكر اخراج اولان قوم و كل مثانه ماده فضلات حفظه

مال ايله بلغمى منع ايكدر  
 اما بلكلى زجاج بود كركچى  
 زرد ب سكرده و اقلبه صونى برنج  
 سن الحما ايله بى بلكلى لوى  
 ارب لوشانده بوغدى لوب بعد  
 بر مطين قانك عقب بيجى ايدى  
 تنوره باقار



اولنسه الله شاه در بر کل صوبی کوکی طور ایدی بر عرب سردخی خورده سرجه میا  
لند بر قوش اولور که اکا افرنج یصفراغون و عربلاری فضل دیرلر یونان ایسه  
اطراغا لید بطوس د مشاردن ا طبان دن چوق ادم بونی بله مشاردن بو حقیق کما  
افرنج کوردن و اول طیری صوردم بلکه سواله قانع اولیوب تجرید دخی ایلدم اول  
طیر لسان ترکیب بخس بلی دیرلر اگر شمش و اگر چک اکل اولنسه مرض حصانک  
خلاص اولور اگر افرنج ایلر کی وزر طوز لیوب برشی بالغی رنگنه ایکن نفی دخی  
عظمدن ترکیب طوکوز لان بوجکی دیدکاری حیوانکه لسان عربی خفسا دیرلر  
اولنجه حبس ایدوب بعد قوریدوب جرایم بود نام طاشک صوبله ازوبی بچورمک  
عزب علا جدر غفلت و لغت اما متانیه اولان علا جدر که متاننک طاشلرین پاره  
لیوب و یا عجلارند اولان مولد غلیظه و متحج اولغه مستعد خلطی اخراج اچوندن  
واجبدر که حصات کویه علا جدرنک اقوال ایلر لوزیرا متاننک هم بعدی و هم صدق  
وارد در جمله دن شراب سکجنین بدوری تورب و کرفس صوبله ازوبی بچورمک  
ایو علا جدر را زیان دخی بویه در و قانون مذکور او زره مرختا تله و آزن ایلر  
و خطو لکرایلک دخی واجددر جمله دن بنادیق البذور نام ترکیبی که قرص متاننک  
اقربا دیند یا زلشدن مایه را زیاغ ایلر از لشی سکجنین بدوری ایلر بر درم  
صبح و مساده استعالی زیاده نافعدر بودردک صاحبنه راحت اولزمان کاورک  
مثنی سند طاش پاره لوب اخراج اولنه مرحوم و مغفور که کافرانده شریک  
اولان فردوس اشیا حضرت سلطان عثمان زمانه وزیر اعظم اولن استا  
تکویلی علی پاشا بومرشدن مرحوم اولری سببی الله اعلم اهل اولنوب حصات  
صغیر ایکن تقید ایلد کوی ایلدن ایدی حتی مقبرلر لک بریکه اخ اعز هرقاسم  
پاشا قورد چلی برادری مصطفی افتدی در مرحومک زمان وزارتند دفتر  
امینی ایکن فلج اولوب بوقیر علاج ایلدک وزیر مشارالیه کمال حفظنک مجلس  
شریف لریه بی دعوت ایدوب مرض مهودک کلیله دفعی باشد چاره واستفسار  
ایشل ایدی اول یوزدن نجه براهین اثبات اولن قون صکن ذکر می سبق ایلر  
معالماتله از شاد ایلدم کندوردخی راضی اولدیلر و مسفور مصطفی افتدی

اول طیرک اندر

ینور سر

لازم در

نور

بود و لمتند القایه وارنجیردک بوقضیه ده اهل ایدوب تقید ایلر سه ماده  
نک همچو منک صکن خلاص اولرد مشایدم بعضی موانع سببی ایلر تقید یور  
مدیلر حاصلی تقدیر تدبیر مانع اولور الحکم الله الواحد القهار بیت و اذالمیت  
انشبتا طفا رها القیت کل غیمه لا تنفع باب قاسع قروح کلی و المثنی ثباید  
بوکر کارد و قاف و قدر چان اولمقد و وقت اولور که بوقروح قضیه و قضیه  
عجاسنه اولور نعوذ بالله تعالی بوانواعک فرقی اولور که اگر غری قاسقه ایسه  
قروح مثنی در اگر غری یان باشلرند و بوکر کارد ایسه قروح الحلیه در اگر ایکنده  
دخی غری اولیوب بتولدن عاجز اولسه و اچا جی قول ایسه قروح قضیه و  
عجای قضیه در زیر اکیله ده و مثنی ده اولسه اریک و کسمک کسمک فضل خارج  
اولور که رایحه سندن طبیعت مضطرب اولور بوقضیه اکثر طاش قوبوب و  
خارج اولیوب یوست حاصل ایلر و کدن و خلط لدا غدن اولور علاج بدی  
قی و استفرغله تنقیه ایدوب ماده امعایر میل ایدر مکله طبیعتن تلین  
ایله لوه و غداسین اصلاح ایلر آکشی و طوزی و زیاده طنلی اولان دن منع ایدر  
و هر خلط حازه منقلب اولان دن صیانت ایدر لوزیرا اشتها زیاده اولوب ناچار  
ایسه لحوه قسمی منقشر شعیر ایلر زیر باج ایدوب بدوره لوزیرا جمیع محرکات  
جماع اولان برامزدن بومرشدن صاحبیه شعیر ایلر لا بدور کرک شکرله مبتز  
اولسون و کرک ساده اولسون و قنایه و جعی شدیدا اولوب صبره قادرا اولسه  
محرکاتله تحریک اولنه مثلا قرص کاکج اریک شرابی یا کرات شرابی و میرلیک  
کاه کاه جایزدن خصوصاً که حلیب بذریقه و خشخاش و حلیب بذرات اریعه  
و حلیب بذرقنا ویرسه هر زمان اولیحق ضرر ویرمزا فعدر بلکه اوجبد  
اما بومرکورات مددات قبیلند هرگاه مبالغه ایلر مدد اولنر اشتغال  
جایزد کلدر مکر تنقیه اولوب نضافت کشت اوله بوکه اولمقدن علاج وضع  
اولنشدن اقربا دیند که الهمدی غیری کسه بلقا قضا ایلر و کسه کوره مرجمت  
اولنه نهایت بزم تجریدن اولور و علا جدر کراس زمانه خلق کراس یلر و  
متوضه خارج اولور بوکر کار یز لوده بوقدر مراد اولنور سه بولنور اول

زیرا در ایدلر فضولی و در میل  
ایندوب قوسه لک جرحی  
زیاده ایدلر علی پاشا بولدن اولور



چکر کردن و افرجه ایروب پاک غسل اید لرتا قلب امین اولنجه **بعد**  
قبول غلبه محکم دو که لرتام غبار اولدق قروح الکله و مثانیه مبتلا اولنان  
صبح و مسا سکنجین بذروری و ما کرفس ایله ازوب یی کون ایچوره لر  
عجب تأثیری وارد هم قرچه لری اوکا لدر و هم مجرای پاک اید بوله دخی  
ادار حاصل اولور طرفه حکمتدر تجربه اتمکجه معلوم اولور اما قضیبه  
یا قرچه و یا ناصورا و لورسه قور شونک اکا مناسب موزون میلر ایدور  
بومیلرک برین قضیبه اذخال اید لر نه محله قرار ایدرسه اول مقدار میلک  
اوزرینه مرهم یا سلیقون سورب میلی قضیبه صوق لر و میلک باشنی ذکرک  
باشنه طغرا که لدر ابعه دلیند پاره سیله حادث نک باشنه کچر و میلی  
اول دلیند یله ذکر صاره لر و رکیجه صباح اولنجه صاحب مرض ذکرین چکر  
کی ایله طوطه صباح اولنجه ناصور ضایع اولوب بحر اچیلور بونک صکره قرچه  
دخی اولور بوعلاجی ورم مذکور که بونک اولدی اگر اتمش اولسه لرتا سور کیدوب  
یا مرالله تعا خلاص اولوردی زیرا حصات طوطه لم که پاره لندی مجرای قضیبه  
نا سوردن اولورسه بجه چقی ممکن اولور **باب عاشر اورام الکلی یا نین**  
بومرض ماده سی جهته مختلف اولور کاه اولور که اختلاط اربعه دن اولور  
و کاه اولور که یا لکن برینک اولور و یا خود سودا دن اولور که دموتیه انتقال اید  
زیرا دموتیه صلابت اولغله دموتیک صلابتیه انتقالی سریع اولور نیجه  
اولیه که کلیه بیت حصاتند ماده سی مختلف اولور و کئی مکان اختلاطیه  
دخی مختلف اولور وقت اولور که کلیه نک ایکسند بله اولور وقت اولور که  
یا لکن برین اولور اگر اغری چکر قرینده ایسه ورم صاغ بوکرکن اولور  
اگر اغری صول طرفه ایسه و یا مثانه قرینده ایسه ورم صول طرفه بوکرکن  
اولور و یا بخومشکل اولور شیش اولان بوکرکک جانی اوزر یا نه مزچین اول  
طرفی اوزر یا تاسه ثقل معلق احساس اولور اگر ورم کلیه نک جمیع اجزاسند  
ایسه کاه ارقه جا بنند و کاه امعا جا بنند قولنج ایجاب ایدر بونوعک  
علاما احتباس دم و طبع ایجاب ایدر ورم کاه اولور که خارج اولور اگر ورم

داخل اولور کاه اولور که  
حازه

حازه مقابل اولورسه حازه لا زمه که کاه برک و کاه یوشق طوطه عارض اولور  
اما نظام اولور اگر افسه ار جلد و التهاب و قوقه و جع دخی مخالط اوله بوکا  
دماغ مشارک اولور یعنی ذوق مختلط اولور اگر اورام دیله اولسه یعنی عظیم  
اولوب اریکنسه ثقل و جع دخی شدید اولور اگر دیله بواننده دیشلورسه  
درتمک و افسه ار حادث اولور بوکا سبب ماده در که حرارت ایجاب ایلشدن اگر  
ماده نک قدر ما سیله حار و رقت بول و بولده بیا ضلوق ظاهر اولورسه سلامت  
اعضا ایله بوکرک خلاص اولور و غنه دالدر اگر رقت بول دایم اولوب ورم جمع و یا  
شدید اوله معلومدر که بوکرک ششمسند اگر ورم بلغی اولورسه کاه اولور که  
ثقل و تمدا اولور و کلیه نک افعالند قصوری اکثر اولور و عدم التهاب حادث  
اولور و کاه اولور که ورم صلبه ککشکک اولور اول وقت و جع اقل اولور و  
حقوینده و ورکینده ایکی ایچکونده و یوشق و وضعیف اولور اما اورام  
مثانه نک حدوتی مثانه ده قلیل اولور و اکثر یا انک ورمی دمک و یا صردن  
اولور بونک حرارتی قاسقله ثقل اولوب قالمق و صانجق و یا تمقد و دک  
دک اتمقد و عطش وال ایق او یوشمقد و احتباس بولدر خصوصاً مرض  
یا تمغه قادا و لیوب بول متغیر اولقد و اسان اوله سی قائده در کاه  
اولور که ورم مثانه عظیم اولور حتی طبیعتی مختبس اولور اگر ورم نفع بولسه  
بر هفتقه مقداری اولدق هلاک ایدر بونک نفخین بلیک بول نفخیه معلوم  
اولور زیرا طبیعت ورمه مشغول اولور ماده نک نفج بولور و ویشلورکی  
بوله اریک اولق و بوله بول ورمه مکدر آمدی کلیه و مثانه نک اورامنه  
علاج اوله فصد ایدوب بعد قی ایله استفراغ قلوب طبیعتن تلین ایلکدر  
و احتباس طبیعتن و هراتی و طوزلوا و لادن اجتناب ایلکدر واد راری قوی  
اولدن صفتقر کر اشیریدن ماء شعیر متبر و شراب بنفج و نیلور و  
لعاب بنوحت سفجل یا خود طیب بذر یقله و حلیب خشخاش و قش و خیار  
و شرابا جا صله نافعدن و یا خود کرات شرابیه حلیب خشخاش و حلیب خیار  
ویرلک کرکدر و بر قلیج کون مرور ایلکدر ماء شعیر ساوج یا متبر ز قنقش اولورسه

حادث اولور یعنی در و صفر انک حارند

دیشلور سردی

مقلوب اولور

زیرا بونک از مواد اسلیم جذر  
و میل ایدوب عضوده منارلی زیاد  
اولغله بلیک اولور



شراب هیلون ایله ویرلک کرکد و برفاق وقتک اریک جریان این انجاز نه اوله  
 مدرات قوت ویرلک لازمدن مثلا بذر بطخ و بذر قنار و بذر خیار بریده  
 مستحب ایدوب آرک و یا کراس شرابله ویره له و گاه گاه سرکچین ساج  
 ویره له اگر حق قوی دکل ایسه عمل ایله اریه جلائی ویره له تا که جلا ویر و بجای  
 پاک اید و بونون صکر بذرات مستخنه جائز در جلا بذر راز باخ و بذر  
 کرفس و بذر خیار و بذر بطخ بریده راز باخ و کرفس قینا دوت صوبله خیار  
 و بطخ چکر دکلندن مستحب ایدوب ویرلک معقولدر زیرا انقباض نفاع حاصل  
 اولور بونلردن هسل خیار شنبه بادم یا غیلله ترسیه ایدوب ماء هندبا ایله از  
 لر طبعن تلین ایدور یا خود سنا و مکی و بسفاج و زهر بنفش و بذر قنار  
 و هندبا و اجاص و عناب و شجستان و شاه ترچ بوجه قینا دوت و سوز  
 ایچنه عمل خیار شنبه و دهن لوز ویره له و غدا سن ماء شعیر ایله سکر و شراب  
 نفوع حلوا ایله بخیار چ نیلوفر ایله اکثفا ایدور اگر شهوت قوی ایسه و خما خفیف ایسه اسفناخ  
 و دهن لوز و قباق بورا نسی کر بادم یا غیلله بشه یا خود ملوخیا یا خود بادم یا غیلله بشمش  
 سزوت و ابر کوی بورا نسیله تغذیه ایدور و بومذ کورات له قناعت ایدوب  
 غیر غدا مبادرت ایله و یا با شلرینه و یا بکرینه و یا خود قاسقلرینه  
 بواد و تیه قینا دوت نطول اتمک اعلادر ابر کوی و خطمی و اریه اونی و بابونج  
 و اکلیل الملك و حبله در اگر برودت غالب ایسه بابونج و اکلیل الملك و حبله دن  
 بر مقدار نقص ایدور و زم افرابا دینه ذکر ایدور و کز معالما تر مبادرت اولنه کمال  
**بسته نک تعلیم ساد سنک سیرا نسی وک بر بابی مشتمل در باب اول جربا لثانه**  
**بیان نه در قافله او یوز اولغه دیر لر علامتی حرقت بول و نین البول دره و وجع**  
 شدید در و کیشمک در و سوب پیدا اولمقد که کویا سدک ایچنه کیک دو کیش ایدی  
 و گاه گاه اریک اقلدر بر قسمی دخی جود الدم فی المثنان در بونک معشا قافله  
 فان ملوکا سیدر علامتی کرب و غشی و برد اطراف و سقوط نبضدر علامتی بونلرک  
 شول علاجد که برای حصات اخراجی چون نقل ایدور اما سکنجین عنصلی عجب مبرکد

و نبات م

قوت بایجوره لریا خود  
 نفوع حلوا ایله بخیار چ

ادویه بونلردن

باد اولان م

میرزه

موجزه بالمخاصه حمار جکری و یا قیلوبغه اودی و یا طوشان قورسغی بغیری علاجه  
 احتیاج اتمر مشدر اما اسم نک چو غین یقوب کلنک صوبین الوپ اول صوده  
 قیصوم دیر کبری اخراجی معاقینا دوت و سوز بونک حاصل اولان مائل سرکچین  
 عنصلی ازوب اچک قدر علاج یوقدر بر نوع دخی قیصومی و قوری انجیر غاجنی و اصم  
 چو غنی یا قوب کلنک بر مقدار انجیر سودیله اصلش انجیر صوبله مرهم مثال ایدور  
 مثنان اوزره نطول ایدور بودنی ابو علاجدن مثنان نک بر قسمی دخی خلعدن ترکیه قاق  
 بر تلقدن بوقسم ضرب و سقظه عقبنه اولور علی الخصوص ارقه سنه اوریلله و یا خود  
 ارقه سی و زرنم دوشه بونک علامتی سلس البول و احتیاس بولور آمدی بولور سلسی  
 و احتیاس جوق شیدک اولور نهایت بوندر ضرب و سقظه عقبنه اولور غنی زمان  
 معلوم اولور بونک علاجی طوشن خصیه سیدر قوریروب و سحق ایدوب شراب  
 ریحانله ازوب ایچوره له و یا خود خروس بوغازین یقوب بغدا سحق ایدوب یا شراب  
 ریحانی و یا اتی صوبله ازوب ایچوره له این ماسویر دیر که مسکه دهن بانی بریده  
 ایدوب بر مقدار شمع کافوری و مصطکی قوت مرهم ایدوب قاسغه و قازر سوریلله  
**باب ثانی ریح المثنان بیان نه در بومرض قافله ریح اولور و غیدر سببی ضعف**  
 هضمدر و یا نفخ تولید ایدن اشیا استعمال ایلکدن یا خود بلغندن اگر ماته سی  
 بلغم ایسه ادهان حازه ایله قاسغین یغلیوب و ماء سداب و قزمش کیک ایله قاسغنه  
 نطول ایدور اگر ماته سی نفخ ویره فی استعمال ایلکدن ایسه نخوه و کون و کرفس کیلرله  
 جوارش کون ایله تحلیل ریح ایدور مثنان نک الامتنه بری دخی حرقت البول یعنی بولک  
 قزغونلغیدر سببی حرقت بول و یا کثرت بول رقتیدر زیر امزاج حرارتی و کثرت صفرا بولی  
 بویز زیاده یا خود بجای بولر قرحه لر اولور یا عدم رطوبتد که بولک حد شنه و تعدیلنه  
 استعداد ویرر و ذکرک بحرا سنده حرقت اولق و عدم رطوبت بدنه قوریلق و بولر  
 رنک اولماق و اریک اولق اقتضا ایدر بالضروری حرقت بول لازم کلور العلاج  
 بزم ذکر ایدور کز فروج کلی و مثنان در ابو علاجدن اما کامل الصناعه ده حرقت بول  
 ایچون قز امر عورت سودین ذکر نطر مرق قدر علاج اولور عند التحقيق قز امر  
 عورت سودین و بنفشه یا غن بریدن ذکر دلوکنه طز مرق قدر نافع علاج اولور

اولش م  
 مثلوا م

اکثر یا کثرت جاعدن اولور  
 بونقدر وجه عدم رطوبت

دیش م



در و موجزده لغاب خطی و شیاق ما میشا و کل یاغی و بادام یاغی بریده ازوب  
 ذکر م طر زرق و بر فیه بولیوب ذکر نیک دلوکه ادخال ایلمک نافعدرد مش **باب**  
**تاک عسر البول بیانند در عسر البول** کوجه ایشه مکدر سببی ضعف مثانه دره  
 یا سوء مزاج خارجی و یا سوء مزاج بدنی ایله دفعه قادر اولما مقدره بوسه سبیک  
 اکثری بار دردی یا ضرب دین یا حبس بولدن و یا ورمیدن یا خود بومذکورات مجرا ده  
 در اولدانی بالما ندره و یا خود بولدن شکر کله در بالذات اولان سده ذکر کرسنه  
 ورمیدن اولشده و یا خود بولدن شکر کله بادی اولان بیوست و یا خلط غلیظ دره  
 و یا آریک و یا او شمش قاندره و یا خود صغیر طشرا ولد و غنندنه زیرا طشک  
 صغیر اولان نیک سدی زیاده اولور کبیر اولانک صاغه وصوله اکملکه سدی  
 زایل اولور یا قرحه لورده و جمع ویرد و جعدن بولک خروجی متعبر اولور و برز  
 صبر ایله بولاق اما شول سبیل مشاکله در ورم کبی مجاور دره یا ثقل یا بسدره  
 مزاج دره و یا ریح در کخصیه نک برودتند قارن سینه یه قلقه بوتقدیر مجرای  
 بوله مزاجه ویرد **العلاج** امدی عسر بول که ضعف مثانه دن اوله مدد تاله که اعتدال  
 اوزره دره و مزاجه اعتدال ویرد **علاج** اولنه اما شول عسر بول که ورمیدن اوله  
 ماده وری فنج و بر مکله مدوا اولنه اما عسر بول که طاشدن اوله و یا او بوشوق  
 قاندر اوله تخم شاکر کنک اوله اول **علاجی** اید که حصات مثانه ایچون بیانی  
 سبق ایلمشدره اگر عسر بول قرحه دن اوله علامتی او بوشد مقدره **علاجی** مدزات  
 حاره دن قرص کالنج قحیل ده اولنه خصوصاً کلنجک دید کالنجی نیک مثانه سنی  
 بویاده قوریدوب و سنی ایدوب ایچک غریب و عجیب **علاج** دره فی الجملة کلنجک کباب  
 قوریدوب سنی ایدوب بر خنی سن اوج درم شراب ریحانله ازوب ایچور لره فی  
 الحال خلاص ایدوب کتاب سعیده سرطان محروق شراب ریحانله ایکی درم ایچک خلاص  
 ایدوب قارنال قورساغی و ملح هندی هر بر دن ربع درم قوریدوب سنی ایدوب  
 اتی صوابله ایچله دن نافعدرد صاحب حاوی محمد بن زکریای رازی **علاج**  
 بکاش طوزنک بر بر مقدره درینه ادخال اولنسه ادرار ایدرد مشد زعفران  
 تلخی و تخته تی و کهرله ذکر نیکه حیث ادخال ایله **بام الله تعالی** ادرار واقع اولور

در و موجزده لغاب خطی و شیاق ما میشا و کل یاغی و بادام یاغی بریده ازوب

ذکر م طر زرق و بر فیه بولیوب ذکر نیک دلوکه ادخال ایلمک نافعدرد مش

تاک عسر البول بیانند در عسر البول کوجه ایشه مکدر سببی ضعف مثانه دره

یا سوء مزاج خارجی و یا سوء مزاج بدنی ایله دفعه قادر اولما مقدره بوسه سبیک

عقرب

عقرب یاغن ذکر نیکه در سنی **بام الله تعالی** زیاده نافعدرد اما بدورات اربعه  
 سکنجین بذوری ایله مستحب اولنوب ایچله نافعدرد کتک سر کجین بذوری  
 دخی بویله در سنی مجاری کیدره قرحه لره **علاج** مراد اولنور سه بذوری است  
 اربعه مستحب ایدوب بومستحبی سر کجین غنصلی و بذوری و کراس شرابی اوج  
 شربت برابر برده خلط اولنوب مستحب مزاج اولنسه بود و اغیری معالجات  
 مریضی مستغنی ایدوب **باب شراب سلس البول و فیر شد ببول ایتک بیانند در بونک**  
 معناسی ایم اختیار سز بول اتق و دوشکه ایشمکدن بونله سبب یا کثرت مدزات  
 استعمال ایلمک و یا استرخاء مثانه دره و یا سوء مزاج بدنی و یا خا رجیدره اکثر یا سوء  
 مزاج بارد دره کاه فوط خراقد دخی اولور چنکه افراطله حرارتدن اوله رطوباتی مثانه  
 جذبا اید کاه اولور که صقلقنک و طارلقنک بلکه ورم مجاورتدن یا ثقل یا بسدره  
 اولور یا زوالی ایچون اولور اول زوال یا دوشمک و یا ضرب دین اولور بوتقدیر جبه  
 مجرای مثانه طار اولور بول صغیر که جمع اوله و دفعه جقه او یقوده ببول ایلمک صبیانه  
 جوق اولور زیرا رطوبتی غالب و او یقوری حکم اولور کاه اولور که قوت نفسانیه  
 تخیل ایدر حلت بولدن مثادی اولدو ایچون بکره قوت دافعه تحریک ایدر بالضرر  
 دوشکه ایشه مک لازم کلور **العلاج** اگر سلس البول حرارتدن ایشه ذکر ایدر و کزاد ورم  
 ایله **علاجی** قوایض بارده در شراب رمان کبی و ایران کبی اگر سلس البول برودتدن ایشه  
**علاجی** قوایض حاره دره سنی اولنوب کلش کرایله صباح و اخشام ویریه حاز  
 اولانک غذای سماق و حصومیه دره اگر بار دایسه غذا سینه ابار زهار اکوب  
 اتی کشخایله بشورب بدوره لره زیرا غذاده دخی و اکبی المعالجة بالاضداد اعتبار  
 قاعدی رعایت اولنقی لازمدره و اذقنه موضعینه که طلا و نطول اولنجق در حاز  
 اولدق کل یاغی و بان یاغی و قسط یاغی در بارد اولدقن ادهان بارده ایله یا غلغق  
 لازمدره اما دوشکه بول ایدر کسته یه لارمدر که قبل التوم ببول ایدوب طعما مدک  
 متلی اوله زیرا طعام دن متلی اوجی سودن دخی متلی اولق اولور بویله که اوله نوی ثقیل  
 اولور دوشکه بول ایتکدن خلاص اولور صاحب موعز دیر که دوشکه بول ایدر کسته ایله  
 تو قم ایلمک کر کدر که ایشدو کی ری مسجدا یدرم یا خود بر محترم یر ایدرم بویله ایلمک

و یا خود استرخاء حاصله

مثانه دره

اولور

ذکر ایدر و کزاد ورم ایله

در و موجزده لغاب خطی و شیاق ما میشا و کل یاغی و بادام یاغی بریده ازوب



قوت تخلی خیال ایلدوکی محله صرف لازم کلور اقتضا ایدر الحق بونوعه ربع  
 درهم مزایله از لش شراب قدر علاج اولور لکن حاج ایکن استعمال ایلک لازمه  
 بزم کند و تجرب مزبور که چورک اونی نی سخی ایدوب بر مقدار کوکچن بخشی و بر مقدار  
 طوشن بیخی ایلدو غورب بوجله سن تکرار خیر اچنده الشدوب ائک ایلدو  
 و دوشکه بول ایلدو نه بیوره لور بوندرن غیر مناسب دوا اولور اگرچه صاحب بیان  
 طوشن بین بنفشه شرابله از و بچم بومرضی از و بایل ایدر مشد الله  
 ثلثا علم بوکا متعلق اقربا دینه بیان ایلدو که هیچ کسسه ای جمع ایلدو **باب**  
**خامس فی باب بیطیس بیانند** در لسان عربی بوکا دوا در لور ترکی طوباب دیکد  
 اصطلاح طبعه ذلق الکلیه ایلدو مشهور در طلاء به وجه تسمیه اولدو که عطش  
 دایم ایلدو صوابی و کی ایشیه بومرضه سببه حال کلا نیک بیه مزاجید و ضعفند  
 اوتروامساک مایله ایلدو مزاج خود کلا نیک مجاز لرنک و سغند ندرکه طوبه مزاجیا  
 خود حرارت جاذبه نیک قوتند صرقة قاذر اولور جذب ایدر و تزجک دفع ایدر فی  
 الجملة جاذبه و دفع نیک خالی اولور کاه اولور که بومرض حرارتند اولور بویله اولدو  
 عطش اولور اما برودتند اولور حق اقل اولور و بومرضه برودتند اولور سی قلیل و نادر  
 در قجن دایم اولور بومرض ايجاب ایدر علامتی جکرک ضعیفی و بوندرن اقلی در کاه  
 اولور که خمار دق ايجاب ایدر زیرا ماییت بدنه و اصل اولور رطوباتک جاذبه قوتند  
 بیک بیوسته مبتلا اولور برودتند اولور نیک علاج چندان ذکر ایلدو زیرا نادر اولور  
 اولور و فی وقت حار و الرایله تعدیل مزاج ایلدو کافیدر اما حرارتند اولور  
 علاجی ادویه بارده قابضه در و مر قابضه اولور بارد اولور بيشلرک ریلرید  
 و هوای بارده سکوندر و سلس البول ذکر اولور نیک علاج کافیدر اما بر تقدیر  
 اوچ دانمیرده سرکه ده اصلدوب برکون برکیجه طورد قدن صکر چیک ایکن  
 سموریا بچمک سایر علاجه احتیاج اغز **باب سادس فی قطر البول بیانند** در بونک  
 معنای بول قطر قطره صالی و بر مک در بومرضه کلا نیک عسر البول ایلدو سلس  
 البول بیننده واقع اولور سببی یا حذت بولور که قوز جمع اولیجه و طبیعت صبر ایلدو  
 الا دفعه غام اولور و یا ضعف مثانه دن و یا مثانه نیک طار لغند ندرکه ورمند اولور

ایله

دوالر ص

عطش

با خود

با خود ثقلدر که قرعه لردن و مثانه ده جرب اولمقدن اولور و یا خود حذت اولور  
 غندن اولور نیکم سرسام جلی اولان کسسه لردو بومرض ظاهر اولور کلا نیک  
 بومرض برودتند اولور زیرا اکثر قوی دخی شتاده چوق اولور و حذت بولدن  
 اولور علاجه نقویت مثانه و حذت ازاله در و قروح و جرب اچون علاج ایلدو  
 لازمه در که زایل اوله اعضای تناسل اولان نیک علامتی کرم مزاج حاذیسه جماع از و  
 شتر نیراده و قاسنی و ایکی اولور اونیرونه قلاتر چوق اولور و ذکر نیک طمر لری واسع  
 اولوب ذکر بیولک اولور و خصیه لری بومرضه منینک حذت و کثرت و سرعت انزال  
 واقع اولور اما مزاج رطابایسه منی اچو و چوق اولوب ذکرک قوای ضعیفا اولور  
 اما مزاج یابسایسه بومرضه کورات که مزاج رطبه بیان ایلدو حذت یعق عکسی  
 اولور بونوعه دخی چوق سفوف و مجون اقربا دینه بیان اولور شدرک تقوی مثانه  
 و حذت ازاله ایدر و مراجعت اوله **باب سابع فی منینک اولان کلام بیانند** در آمدی  
 منینک توالری و سایر احوالی بیان اولور لایم کلری ایسه معلوم اوله که منی هضم  
 را بعل فضل سندن متولد اولور انچوندرکه بر مقدار خروج منی ضعف لازم کلور  
 اگر دمک اضافند خروجی اضافی قدر ایسه ضرور بومرض منی ذکر بیدر قوه  
 در اما جالینوس نغم ایلدو ذکر دکریده و اناندر هم قوت عاقد و هم قوت منعقد  
 اوله لکن سایر فیلسوفان قوت عاقد ذکر بیدر اقوی و قوه منعقد اشوبه اقواد  
 دمشلردن فی الجملة جالینوس دیدو کی دکلدر زیرا بویله اولدی تگون ولد بونک  
 منی سندن ممکن اولور دی **باب ثامن فی انتشار ذکر بیانند** در قیام ذکر دیکد سبب  
 انتشار ذکر طولاً عصبیک امتدادیدن و عرضاً اکا ریح کثیر که صودرد و کلا و کیدر  
 وقتا که روح کثیر شهوانیه مقارن اوله دم کثرت ذکر قز و وثقیل اولور زیرا روح  
 و ریح نومل چوق اولور چونکه روح و ریح شریاندره چوق اولو سببی و یا نفاق  
 عصبیل اولدو و غیچوندر بوجهند ندرکه کمال هضم اولدو و غیچون نومده انتشار  
 اولق زیرا طبیعت دفع فضله مشغول و انتشار معین اولور هر نسنه که  
 انده رطوبت غریبه وارد اندن متولد اولان ریح غلیظه عروق و ذکرده کثرت  
 استعمالی فی بیولک ایدر و ترک استعمالی فی صولندر و وار قلدر جملک شریوت

۲ باردایسه بومرضه لکن اوزر  
 اولور که مزاج مع

عاقد و اشوبه قوه  
 منعقد

یعنی از منی سندن ناشی  
 حصول صوت و ارد و ریش  
 منی سندن قبول صوت و ارد

۲ اولک اچون انتشار نومده  
 چوق اولور مع



اتماہلینتک

موقوفہ

چو قدر اگر بر شغال حلیتی بر قاج کون بر رقص شرابله ایچسه لر و نفاخ اولور  
غیچون مبرود المزاجه عجب نافعه و طرفه علاجه یونلن غیري علاج اجزادن  
بهنین وتر و قسط و زنباد و خصیه الثعلب و شقاقل و زنجبیل و خولنجان  
و بوزیران و سورنجان و غافس و کلر و سقنقور علی الخصوص قور و غی و کوبکی  
طوز لفتش اوله و سرجه لر و چیل قوشی و رفدان برده ماروسی که اجزاء حاره  
ایله سیه لر و صغیر کری قوریدوب و دوکوب رفدان برده مارو ایله یک نافع  
علاج تخم هیلون و حیلون بورانسی و بذر کتان و حبه الخضر که ترکیه منوش دیر لر  
بو جله سی مقویا ندرند و جله حیوانلرک بجزای مقویدر خصوصاً سرجه و تاوق  
و اوردرک و قوزی بیضی سقنقور طوزیله سقنقوره بدل اولور کورجن و سرجه  
و ککک برده لر مقویدر بر نخود قدرده و کوچکی مایه سنی اش صوایله ازوب  
ایچسه لر اون ایکی ساعت عظیم حرکت ویرر مکر ذکر صوق صوایله یویر لره  
راحت اوله مبرود المزاجه زنجبیل و شقاقل و قوین سودین قینادب بش در هم مقدار  
زنجبین ایله یک تعدیل مزاج ایدر خصوصاً ماء غسل بحر بر قاج کره در می سوندن  
ایچک لطیف علاجه یکی شراب ایچک و صومره سی یک ذکر برک ایدر و نفعی فی الحال  
ظاهر اولور اگر ذکر قیام لاینام ایله قایم اولسون دیر سک سرجه بیضی و انشی بکه  
و اوزرن تازه شراب ایچک ادمان ایله مرکباتن مثرد بطوس و دواء مسک  
و جوارش البزور و معجون سقنقور و سایر مفرجات و مرکباتکه مجوه و مستک  
و معبردا اقل یا دینده اولقدرد بیان و عیان اولمشدرکه حسابنی الله بیلون  
حقاً بعض تراکیب وضع اولمشدرکه مثلی سایر کتبه بولفن اغذیر دن لحم  
الضأن نخود ایله بشمش و صوغان ایله تربیه اولمش اوله ایوغدا درواشته  
و بقله کرک مفردا و کرک برزدار چین و خولنجان و سقنقور و زنجبیل ایله تربیه  
اولمش اوله علا در ارکک و سفر و غلاق اتی و طاوق و بلج و هر سیه و عسید  
و سودلی آش و اتله بشمش سود و اتله هیلون بورانسی و برده و براده بونار  
مقویدر و بریان اولمش بالقی و خیاض و قباق و شفتالو و سود محرور المزاجه  
نافعه ایر مقدره اولن ینجهان و یا شمشردن اوزم موافقدن اما سرکه



وطول وواسی جمله سی ضرر در وقت ایستادن اجتناب لازم در یعنی مارول دخی  
 باهه ضرر در اما تغناغ مقوی در منینک ظرفین پاک اید و شریون حرکت  
 کور و وار کچی اتک ضرر در فاجله سه زیاده نافع در نقل قسمنک فدرق و  
 فستق و حب الزلم و حب الصنوبر و هندستان قوزی و شیرین شراب زبیب  
 که قوری اوزمک اوله اعلا در یکی شراب و مسک بونلرایله یغلق تقویت و بر  
 ادویه با هیته دن مناسب حقنه لرو و شافرو وضع اولمشده نزدخی آقرا دیند  
 بیان ایلک غفلت و لغیه اولحقنه لردن بری باش و با چه صوی و بغدای شوربا  
 صوی و کورچین صوی بشمش و هاوج نخ و مغاث و بوزیدان و شقاق و قلب  
 الصنوبر و بوجله بی دق و سخی ایدوب مقدما التی اولصولرا یچند بشورب بعد  
 سوزله و بر مقدار اچ باغی و سفقر طور و دهن افار قوی ارقه سی اوزره  
 یا توبی حقان ایدله اگر نقصان الباه ذکر ککلاکی سببستد ایه ذکر ایلد و کز  
 دهنرایله و ماء بار دایله علاج اولنه حاصل ذکر سست و لیجی پردخی اولورسه  
 انک علاجی بر قاضی اچنه صوقوب موضع مهوره ا تکل اذخال ایدله لوزیر امتیت  
 حکم در احیاء اموات خوارق عاده قسمند در اما پیرا ولیوب ذکر ایلد و کز  
 عوارضدن اولمش ایه کا آقرا دیند مقویات یازد مکه الله حقی چون  
 برنجه سین بوفقی کدم ایلد ابطالنه عمل ایلد کجه خلاص اولدم بوجله  
 تفصیل اولورسه اول دورانک ذکر بر قاج کر لازم کوزد بکه طالب اولنه  
 اقر با دیند عجب سرمای در بیت یا شی جوز ضعیف دلخسته مدام کارت نرسد  
 بوقت صحت تمام مکه خاطره کشد سوی طعام مغز عصفر خور و بیض  
 حمام باب عاشر شهوت کثرت بیان بومعنا بوندن سابق علی وجه الاحمال بیان  
 اولمشدی فی الحال کثرت شهوت بوندن قویله و جامعدن ضرر اولماقی ایلد اولورسه  
 حالت مطلوب در کوزد رجا سی کوزد بکه علاج اولور بومای سعادتی دکه یادگار  
 بولز علاج اکا اولور که الت تناسله فرمدل اولوب کجشم کون اولانتم خاتونلره  
 و تازد ذکر قالفش کجکارده اولور بوقضیه فم رمد اولور و ساکن اولور  
 جامعله اولور یا خود قوت اعضای منیه دن و ضعف اعضای ریخته دن اولور

دخی بویه در  
 ادهاندر منقوی  
 اولنردن  
 البار و دهن رتیق  
 و دهن با سمر  
 و دهن قسطر  
 غالیه مع

شول

شول کسسته کی که دماغی و عصبی ضعیف اوله و اعضای منیه سی قوی اوله بویه  
 اولان کسسته لجامی ترک ایلد لرجوق منی مجتمع اولور دماغ افساد ایدل زیر منینک  
 کثرتدن بخار حاصل اولور و دماغ قبول اید و کچون بخیر ایلک ایلد دماغه صعود  
 اید و دماغی ضعیف ایدل فجن جماع اتسه عصبی و دماغی منتظر اولور بویه اولیجی  
 بوقسم ادمک اعضا منی سن نبرید قلیق و تحریک اولق و اجبا ولور مثلا علاجی مارول  
 و نیلوفر و ابه کچی بریده قینادب صوایله آزن ایدوب بقیه سین فاسفته و بیان  
 باشلرینه نطول و لیتی کر کور و اغدی با هیته که ذکر سبب ایلدی ترک اولق لازم  
 و منی تخفیف ایدل ادویه خلط ایدوب استعمال ایلک کر کور تاکماد و تیرنک خواصنی  
 اعضا منی بر ابطال ایدل **باب هادی عشر کثرت احتلام و بطور ازال بیان در**  
 بوندن معنی و شی چوق آتوب ازال کج اولمقدن کاه اولور که ضعف شهوت و جماع  
 قلت قدرتن اولور کاه اولور که بوقضیه ل منینک انجامدن یعنی طوکه سندن  
 اولور بوتر شهوت حرکت اترو و نفع دخی متولد اولور سببی بوندن زیاده لکنندن  
 زیر ازال حاصل اولد و غی منینک طوکه و غنندن و ازال کج اولق کذلک منی بخود  
 اولسندن بویه اولیجی احتلام چوق اولور سببی نومله اولغله منی و قور  
 طوکه سی جوز یلور و احتلام اولور بوندن علاجی ادویه مستغنه و ادهان مذکوره  
 در تعالیم سینه نک تعلیم ساد سینه سینه الی و ابی کما مشتمل **باب اول شهوت ازال**  
**بیان در کاه اولور سرعت ازال کثرت منیدک اولور جماعه طول عهده اولد و غی و کاه**  
 اولور که صلت منیدک اولور بوندن علامتی حرقت بول ایلد چقد و غید و منینک  
 خروجنه معین اولور و غید سببی مجاز لک و سعید بوقسمه علاج اغدی رطبه  
 و کثرت شرب شراب در که لسان نور صویله مزوج اوله بونوعدن بری دخی کثرت  
 ایقاندر شهوت سن معنی ذکر قافله منی کلیه بلکه ذکر قوامه کله شهوت جماعت  
 بر قوری مقلطه ایدل سببی تحلیل رطوبت در که قاصد عاجز اولمش اولور بوندن علاجی  
 یارد ضا در در که ارقه اوزرنه قویله یا خود بر بارجه تخته قورشون اوزره کل  
 و نیلوفر و مارول و دوشیوت ظهرینه اورالز فائده ایدل و مارول یک مسکینین  
 ایلد بومعنه مناسبت کذلک با بونج صویله نطول ایلک مناسبت **باب**

دخی بویه در  
 اولان تحلیل کج  
 دخی بویه در  
 دخی بویه در



ثاني عن يوط **بَيَانُهُ** در عذوبت عین مهله ایله و ذال معجم ساکنه و یا مضموه و وانشا  
 و طاء مهله ایله رجل کثیر الشبق اولوب مقصود بومشق اوله فحق جماع ایله متعقک  
 ککشیه زیاده مرضون نجاستی قیوب صالیوره **حکایت غریبه** یوکا مناسب برتری از  
 و برلر مکراری اولان کمنه بومرینه مبتلا ایمن هرکون جماع ایله کله عقبینه  
 یستلرایش و برچاره بونک جماعت فراغت ایدن جک زمانه اردن لکن طوتار  
 ایمن بوعادت اوزره نجه روزگار مرور ایدوب حریفه امر حقه فوت اولوب خاتونک  
 عرق منقضیه اولدقه بر آزاره دخی و برلر لیل زفاده جماع اولوب قالققی  
 صد دله ایکن حریفک دبرینه برصوق نسته طوقود دوزارده بقره اشلسین  
 جاریدیدک منکوحه جواب و بروی افشان انزوی نزد برلر حریف دیرکه استه  
 دکنز مالله ایله رز عورت تعجب ایدوب دیرک بزم مرحوم اولان اریز بویه ایدک  
 هرار قسمی بویه قیاس ایدرک دیار قصه دن حصه جناب عزت حضرت لرینه  
 شکر ایله سبب اولورکه بزی بویه بر مرض عظیمک سالم ایلر ایکن بر آدم عورت  
 آلورسه قزالتق کرک ایدرکن بلورن فی الجمله یوکا علاج اولر انجی لازم اولان تنقیه  
 بونر یق جماعتن مقدم انجانیه واروب بعد قواضیک انا قیوغی و جلنا و  
 و ما زو کبیرله قیل ایدوب کورتورله **باب ثالث مری ابته بَيَانُهُ** در ترکی  
 معلومد بومرینه آیه قسمه تعیین و بیان اولنور بر قسمی اول مابوندرک  
 عمری لواطه اناک ایله کچر و بر مقدار متن اولدقه کندوده قوت و قوام جماع  
 اولوب لذت دیرنک آله و بر قسمی دخی کثرت اعتیاد ایله حاصل اولور اقام  
 جواننده مقبولک ایلوب اکل محظوظ اولور بونوع حق واقع اولور و بر قسمی  
 دخی صغیر یکن کنده و اقرانی و غلجقرا ایله استبدال ایدرک برکون اولور که بر  
 اوغلان بونک اوزرنده بالغ اولور اول متعقن شونک قوردلر حاصل اولور  
 مادامکه شهوت بولیه فدای حاصل اولور بونوع قنی رازل مابوندرک اکا برتر حق  
 دیرلر بونوعه صحیح و زیر اصحاب دولت عهد و ملرین بر نجه اقرانی صبیانه  
 چلیک خاطر خوش اولسون و کلنسون دیوجع ایدرلر کیدرک چلیق فیکرک  
 قوشجو غازی قالقرا و غلجق چیلک استر اوغلانسه قائل اولر یا ضروری  
 بنده سون

ایله زامان

استبدال

استبدال لازم کلور در دمنند چلی هر طرفدن ذوقه و اصل اولور برکون اولور که  
 اول شهوت معهوده راست کلور مرض انجیه مبتلا اولور زمانه بومرینه  
 دن بعضی بونک ادماره مسنددر و نفسند برین کوردم صحیح است  
 مابونک علامتی قلبی ضعیف و نفسی انجی اولوب وقایم آزا و لقند احتیاجینه  
 دن بعضی لریته دوزوقی دیرلر هم فاعل و هم مفعولند اما بعضی کسنه لر اولور  
 انک امعا سنده حکم اولور و کجه زایل اولر الا متی ایله اولور نسوانه  
 بومعنی غایله چوقدر بعضی مابون مغبون اولور که دیرلر و تر شی و غضنفر  
 صولت و اسد هیتدر اماینه آپشند بونک سبب و الی و الی سنه دیرنک  
 جماع انکی عادت ایلکدر بویه رستم طبیعت اولوب مابون اولق عجب قدره  
 الله و عجب مکتدر زیر مابون اولان اکثر یا رجال هیئت و نسا جبلتد انشوت  
 ذاتنه غالب اولق عادتدر بومرینه برایکی کسه لر صدارت مولوتیه زمانه  
 و اصل اولدیلر حقازن شیو ایکن مردانک ایدوب مردانه حرکت کوسر دیار علا  
 رنجوری ضرب و حبس و تحقیر تکرر غلر و غصه لر و بلالره اوغلانقدن شول  
 رنجورکه مکده دن اولور علاجی استفرغ خلط در زیر اکثری بلغم مالمک تولد  
 ایدر لازم اولان مسهلانله خلطی حقیقی کرکدر اول ادهانله اختقان لازمدر  
 کجکی تسکین ایدر کاه اولور که بومرینه شی مزاجی تحصیل ایلکدر اولور یعنی  
 اول خلقتده انشوت بخشی اولور ظاهر اعضا سی ارکک اولور لاجرم مزاج مقتضا  
 سنجه جماع اولق استر بوقسمک دبری قولاق و بورون کجکی کجرا چینه نسته  
 صوفیجه راحت اولر حق سبحانه و تعالی کافری و یهودی بومرینه امین ایدر زیر  
 علاجی عسیردر اگرچه اطباء دن جوق نسته یازدق روایه ایدرلر و بزخی اقرا  
 دیندر اول قسمک نسنه لر یزدق اما اعتقاد ایلر که بویه علاج اوله بوجهند  
 بومرینه اکثر یا اصحاب تنقده و مخادم کرامده اولور هنر علاج اتسه لر قدرناری  
 خود وارددر اما برین کوردم که خلاص اولمش اوله ایو علاج یوکا همان  
 اولکدر **باب مزاج جماعتن چوق** انکه ضرورتش اوله انک علاجی قدرق  
 و رطوبت و یرمکدر و راحتند و رطوبت و طوب ایله و شطارت و یرد شوق

ذکر ایلدکنز ایله میوه لدر

رغوب خنده و غش معانه  
 سبب اندن خلط ایدوب رنجور  
 دیرلر

اولور

باب مزاج کثرت جماعتن  
 استبراه ایدر ندره بری استند در



ایله مشغول قلمقدرد و سود را بچوب تقویتنه تحریر اولنان معالجات مبادرت  
 انکدر اگر کثرت جماعتک ارتعاش حاصل اولش ایسه یعنی هریری دترایسه  
 رعشه علاجنه ذکر ایلد و کزادها ناله یغلنه اگر بومعنادن ضرر عارض اولوب  
 ضعف بصیرت مثلاً اولش ایسه کذلک رعشه و فجزه بیان اولنان ادها فله  
 یغلنوب معطساتله افسرده لوبورنه تمامه ایکن بنفشه یاغنی طهره لوب  
 و کورنی طلو صوابینه صوقوب اچه لوباقی علاجنه اقربادینه مراجعت  
 ایدر لوب **باب خامس معقلمات ذکر بیانده** دناطباتونی فله و لوجه الله بیان  
 ایلش در ککه ذکر کوچک و عورت ستر اولیجی اولاد حصولنه مانعده علاجی  
 یوغوک بزلله هرگاه ذکرین اومق و دخی یغلقدن اولیه یاغله که حاق اول وینه  
 استی ایدوب دخی یغلیه لوبورنی بال مومیله مرهم ایدوب طلا ایدر لوبوزلر ایل  
 اووه لوبوزلر رفت دخی یغلیه لوبوزلر ایدوب ذکرین بیوک ایدر و برآیومعنادن سولک و صو  
 غلیان در یوناردن ایکنی دخی اولورسه دخی یغلیه و افرالوب قوریدن لوبوزلر  
 سخی ایدر لوبوزلر زینق یاغنی علاجنه ازوب طلا ایدر لوبوزلر ایدر لوبوزلر  
 برایکی دفعه ایدر لوبوزلر تمام بیوک اولور و دخی ایت اوزوی و صومشق تخی ایکی  
 سین محکم سخی ایدوب صوابله قینادب زینق یاغنی قینادب سکیدب یاغ قله  
 بویا غلن ذکرین صبح و مساده طلا ایدر لوبوزلر تناسلی بغدادینک حیره الحیوان نام  
 کتابنده معقلمات ذکر حقنه برعجب مبالغه ذکر ایلشدر برآشک مدینه سن  
 چقرمش و قالدر مشکن کینه لوبوزلر اول ذکرین خرد طفره سه لوبوزلر ایدر  
 بریکله مقداری بغدادی شورش خشک لوبوزلر ایدر ایدر ایدر ایدر ایدر  
 اشک ذکرین مقام برک بشورین بشمک کردد بعد اول بغدادی ایلد برطاوغی فرق  
 کون غیری یلک ویرمیوب بلکه اول بقینه قانک صوابله ویرسه لوبوزلر فرق کون  
 تمام اولدق طاوغی ذبح ایدوب اتنی یسه لوبوزلر فرق کون و ارنجه ساعت بساعت  
 ذکرین یومکده در یوقدد برعلاج اولر فقیر مصره ایکن یا راندن بری ایلدی  
 ورنه ذکرینک عظمینک شکایت ایلدی افسانه دکلر حق تعالی ک قدرنه کور  
 عجب اولر تحریر اولمشدر **باب سادس تفسیق القبل بیانده** در فوج طار

ذیرام  
 کون سلوک کون  
 صوغلیان  
 بون صوبی سوزب اول صوابله

اولدوغن

اولدوغن دیرلک رغبت جماع اولوب ولدی حاصل اولق ایچوندر نه انکه اطبنا  
 بونی برقوری مغلطه و جریزه ایچون اختیار اتمش اولامشلا عود و معدومین  
 و اندوز و قرفل و درامک مکی اوچدرهم الوب برقیراطه مقداری دخی مشک  
 اضافه ایدوب بوجله بریده دق و سخی اولنوب بریوک پاره سن شراب  
 قابض ایچنه صوقوب بعد اول یوکی جزای مدقوقه بولیوب عورت  
 فرجده کورتوره غایتله طارا ایدر حتی بر حیثیت ایلد کویا اعاده بکارت  
 ایدر بر نوع دخی ایکی جزو مازو و بر جزه اذخیر چیکن دق و سخی ایدوب  
 شرابله اصلش بزی ایچنه فندق قدر صره ایدوب یغلیه لوبوزلر  
 فرجده کورتو زیاده فرجی دارا ایدر و جاعه لذت ویرد شکم شاعر مشهور  
 کرسوده بذورد بر دزدن چون غنچه شود نافه مشک ختن حقا که بر زمسک  
 سخی اولنوب بردلنده پاره سنه صره اولنوب عورت فرجده کورتو  
 رایحه سی لطیف و هم تنک اولور **باب سابع مستحبات و ملذذات بیانده** در  
 بوتک معنا سی فرجی فردر مق و هم لذت جماع ویرمکده بوفقدن  
 اولیه قیاس ایدر رمکه اطبنا بونی خلق زن دوستلق سمتنه ذاهب  
 اولسون و محبوب دوستلق نامنه لوطی ولسون دیوایرا دایلمشدر  
 در زیر زنک معهوده سی کثرتا وسعت اوزره اولور بعضنک  
 ابرد من غیع یعنی قارون و بوزدن صاوق اولور جماعتک حظ اولمه  
 مق لازم کلور بوقدر برجه تناسله ضرر اقتضا ایدر اما بومضراتک  
 عکسی اولیجی عورتک حظ اولور اولاد و انساب ظهورنه سبب  
 اولور اول اجزا که تأثیرند مؤثر لرد صفتی بودد مشک و شکون  
 وزعفران سخی اولنوب شراب ریحان ایچنه اصلدوب بعد برکنان  
 بزیا پاره سنه بولیوب عورت فرجده کورتوره یا مرالله تقا فرجده  
 فردر و رایحه سن لطیف ایدر و اولدور لذت ویرمکده تعبیر  
 اولفن قورد بفری دیرکاری بمشک بوند عجب تأثیر و وارد  
 خصوصاً سخی ایدوب املج مرتاسی بالیله امتزاج ویروب

فرجی  
 کثان  
 اولوب







فجفلیوب صفتش دور تمام عورتك شهورك حرکت ایلدوکی کئی جماع ایدیه و جماعدن  
همان قالقیه یعنی حادثك انزالدن صکن بر ساعت مقداری عورتك اوزرن  
طوره قالقدوغی کئی عورت ایلارن ایندریمیه و اولقلارن بر برینه ضم ایدوب  
بر ساعت مقداری بو حالله طوره و جماعی حیضدن پاک و طاهر اولقدن صکن  
ایدیه اگر اوغلون طوغرمق ارك یا خود عورتك سوء مزاجلرنن ايسه هر نه  
نوع ايسه ضربه عمل اولنه مثلا سوء مزاج حار ايسه باره اولان اشیا ايله  
رجه و بان باشلرینه اقربا دیندن ذکر ایلدوکن نطوان و فیتلر ايله دوا اولنه  
اگر سوء مزاج بارد و رطب ايسه که اکثری برودت و رطوبتدن اولور تر یاق فاروق  
و مشر دیطوس و معجول قلا سفه و بویا بدن وضع اولنان معاجین حار استعمال  
ایدیلر و ادهان حاره دن دهن البان و دهن بلسان و دهن الشوس ايله تهریل  
وتله بین ایلر اگر سوء مزاج یوسدن ايسه طعابات مرطبه و ادهان معتدله  
و استحمام و شرب ايله و یونوعه بیان ایلدوکن رايه دوا ایلر اما شول  
قصرکه کثرت شحون اولور بحققا تله تعدیل مزاج ایدوب بوکا دخی وضع او  
لنان دوا رايه علاج اولنه زیاده ستر عورتی کبه ایلکه بوندن ایو حيله اولنکر  
عورت راکه اولوب ارجاع ایدیه و شرط مسبوکی رعایت ایدیه اگر قصر اورام  
رحمن یا رعمه سده اولقدن یا خود رحمک اغزی طولوب یا اگر اولقدن ايسه  
ذکر ایلدیکن علاج رايه معالجه اولنه جلدن رحم یوملدو غندن طوغرمزه  
بر میل ایدیلر قورشندن اقلی انجه و تدریجه یوغوخه اوله اول میل رجه  
داخل ایلک سمیتله اچیلر و آرچوق جماع ایدیه و کون و انیسون و کرفس قسقی  
چوق استعمال ایدیلر و طعابات و ادهان و نطولات و مرخیانکه رحمی ایدوب  
وبو صفا قرا بادیندن بیان ایلدک مبادرت اولنه اگر عقر یلدن ايسه  
معجون کون و شراب اصول و مواد اصول و شراب صفرله علاج اولنه **باب عایشی**  
**کبه لکه معین اولان ادویه بیانیته** در آمندی کبه اولقی علامتی ایکی انزال  
موافق اولوب او حمله دن بری خالصیت ايله کبه اولغه باعث اولاندن مشلا  
قیلد شنگ براره سنی و افرج ایدوب کون بر مشقان بیدی کون دن بال شنگ

ارقالدوغی تقدیرجه

عورت

عورت استعمال ایدیه بعد جماع اولنه بام الله تعا کبه اولور و بر نوع دخی فیل  
سدو کئی الوت ایلدن انجیلان رومی دین کازی جزوی اصلدب جماع وقتند عورت  
ایچوره لر باذن الله تعا کبه اولور و بر نوع علامتی حیضدن پاک اولقدن صکن  
طوشان بینستی طوشن یا غیله کوتر مکدر و کیک اودی و نجاستی و قورود اودی وار  
سلان اودی کک بونلر بریده اولسون و کک اولسون ایکی دانی عورت فرجه  
کوتور مک حمله معیندن و بر نوع دخی مسک و سنبل و خصه الثعلب و دهن بلسان  
ودهن بان و دهن سوسن بواجزال بحق اولوب ادهانله بریده جماع اولنوب فیل ایدیه  
کوتور مک کبه که معین اولور و اولاد کله جک منینک علامتی اولوب و میرحق  
اولدو غندن ما عدا یمطه اغنده اولدوغی کئی دوکم دوکم نخ اولقدن و بر علامتی دخی  
شنگ اوزرینه قوتوب اولنمی یکدر و رايحه خرمایچکی کئی و لمقدن **باب حاد**  
**عشر کبک علامتی و آمکامی بیانیته** در آمندی کبه اولقی علامتی ایکی انزال موافق  
اولوب ذکر کیریوستله فرجهن خارج اولما سیدر بر حیثیتله که کویا ذکر فرجهن  
چقدوغی وقتن املش کچیچه و رحمک اغزی طوتله حتی خاتون میل سوتق دیلسه  
صغیه و هاعدن صکن رسم یوقرور قالقه و اوکینه و اوکر غیه بلکه کوبک ايله  
فرج اورته سی خال کئی وله و عورت جماع اولنقه راضی اولیه علی الخصوص ابرککه  
کبه اوله جماعدن بالکلیه استکراه ایلله زیر ابرککه یوکلوا اولان عورت جماع  
و انزال الم و یرد و ضرر ایدیه و کبه اولان عورتک حیضی منقطع اولور و کولک و نک  
وغضه لثقی و کسل و ثقلدن و صداع و باشی و نک و یورک و اریغی عارض اولور  
بومعنا لریک و ایکی ایدک صکن اولور و بر نیچه علامتی دخی اشتها فاسد  
اولق و فساد لون و کوزک اغی سر رمق و قرفی یومکدر **آنک صکن** که متین یوک  
اوله حیض قاینله غدا نورد یوک بوا مرض زایل اولور عورت کبه میدر بلمک  
مراد ایلسه لر بوندن ایو حيله اولنکر بفرور صویله بال شربتی ازوب عورته  
ایچوره لر اگر کویکی بورسه کبه در و اولاد کلدور بر نوع انخ خاتون بورنیو فرجی  
بخور لیه اگر رايحه بخوری احساس ایدر شه کبه دکلر و الا کبه در بر نوعله دخی  
امتحان بودر که عورت فرجهن مساق کوتر اگر رايحه سن و طهرین طویر شه

و یاسین چیمکی  
و بانتر خنا چیمکی

اعراض



کبه دکلر و انا کبه دره اما صومنی کوتر مک دیلر کن برکون آج کزوب انک  
 کاه اولور که بولی ما اولی صکر کو توره وقت اولور که خاتونلرک بولنده انلش پنجه کبی نسنه لر اولور  
 واوزنده طومانلر کورینور وکاه اولور که بولده بعضی نسنه لر اولور کاه  
 کبی قالقرا یتر بوجله سی کبه لکک علا متید و اول حملر بول کوه مایل آخوره  
 قرله مایل اولور اگر خا عازه اولسه ورم اولسه کبه دن قور قلور  
**باب ثانی عشر ارکک اولمک و ارکک علامتین بولور یعنی کبه اولان عو**  
**رکک حملی ارکک میدن دش میدن و اولور غی تقدیرجه علا متلری بیان اولور**  
 امدی ارکک اولمق ارکک منی جوق اولمق و انک حرارتندن دره و غروب جی جانب  
 یمنده اولوب خاتون حیضک پاک اولور غی کبی جماع اولمقدن و بلد بارد  
 و فصل بارد و شمالی یلتر اسدوکی و قتلور جماع اولمق ارکک اولاده سبیدر  
 و ناه یکلرک جماعت اولان اکثریا ارکک اولور امدی ککه کبه اولان خاتونک  
 علامتی شاد اولور غی و لونی خوب اولوب اشتراسی قوی اولور و غیدر بلکه  
 اعراض ساکن اولور و غیدر صاع طرفند ارکک کبه اولان خاتونک ثقلی اولوب  
 صاع مه سی بول اولور و مه نک باشی قرقر شول خاتونک دیشیه کبه اول  
 ایکی مه ساق اولور و سودی غلیظ اولور و ابیض اولور شول خاتونک ارکک  
 کبه اوله صاع ایا غی اول تحریک ایدر فتن یوریم صاع الله طاینوب فتن طورسه  
 کذلک صاع الله طاینوب قالق و صاع کوزی چاپک اولور و ارکک اوج ایدن  
 صکر حرکت ایدر و دیشی و درد آیدن صکر حرکت ایدر **تعالیم سته نلک**  
**تعلیم ساد سنک سیف رابی و اوج بابی مشتمل در باب اول علا مات**  
**استقام جنین بیان نه دد امدی انا قرنده اولان اوغلانک امراضنک کثرتی**  
 وال سنک امراضنک کثرتند در بلکه کثرت استقافات و کثرت سیملان  
 طشدند یا خود حدن افزون سود جمع اولمقدن اولمشدر بوجله زیاده  
 سود ضرر و یرمک اول حملر اولور و غیدر و جنینک منغی و ضعف حرکتی  
 و یا خود حرکتک عدی بونار جله سی جنین خسته اولمقدن و جنینک بویله  
 اولسنه وال سنک مریضه اولور غی سبب اولور اسباب مذکور دکن بری

جنینک منغی و ضعف حرکتی

سقط در یعنی اوغلان دوشمکدر معلوم اولاکه اوغلان دوشمک سببی یا  
 اورمادن اولور یا خطا دوشمکدر یا بولک صحر مقدن اولور خصوصاً کبه و سنه  
 صحرایه یا حرکت نفسانیه در که ختامه کروت جوق او تورمق کبی یا خود هوا زیاده استی  
 اولوب یا صوق اولمق یا برما کولرک امرنوب یه مک کبی یا خود بعضی طعامک رایجه سی  
 بورنده کیروب اکا نائل اوله متی کبی بوجله سی اسقاطه سبب اولور اما سبب بدنی که  
 انانک مرضلریدن یا زیاده یورکی سورمه سیدن یا پاک جلقدن یا استنفاع و یا قصد  
 اتکدن اولور یا خود زیاده امتلا اولوب نخه اولمقدن یا خود زیاده جماع اولمقدن  
 اولور یا خود طبیعتی دفع قلقدن اولور بدنی اولان سبیلرک بری دخی رحک لغری  
 یک اولوب و رطوبتی جوق اولوب جنین سیرلق و دوشمکدر و یا خود یلر اولوب جنینی  
 خارجه تقیدق ایله دفع قلقدن دوشور و یا خود سود مزاجدن اولور که حرارت بقصر  
 دوشور و برودت طوک و بر دوشور فتن بر ارق عورت کبه اولسه سمرزدن اول  
 دوشور و بدنی معتدل اولان عورت دوشمک یا ایکی ایدر یا خود اوج ایدر اولور  
 سببی رحک چقورلری سمک ایله طولوب غلبه رطوبت دن ضبط جنینه قادر اولور  
 اوغلان دوشمک علامتی دفعه مه لری سنک و سلیمک در اگر مه نلک بریسی سولر سه  
 و کبه لک اکیز اولسه فتنی مه سزای ایسه اولجانبه اولان دوشور **باب ثانی عشر**  
**احوال بیان نه در کبه لک تدبیری فصدن منع و اسهال دن سیانت ایلکدر**  
**خصوصاً درد آیدن اول زیر مولودک اولحدو شید و بدی آیدن صکر خود زیاده**  
 حفظ و حراست لازمدر زیر مولودک یعنی جنینک یا پیشه سی از اولور اگر ضروری  
 مسهل لازم اولسه خیارشنبه ضرر ایلر ایدر اگر سبب اولونه موجب اسقاط  
 جنین تعدیل اولنه و مزاجی تقویت قلنه اگر کثرت رطوبت مزله اولور سه لا زمر  
 اولان مرطوبات ترک اولمقدن و رطوباتی تنقیه ایلکدر یا اسهال یا حقنه لر یا آدرار  
 بول یا در لیمک ایله اما در لیمک ادراردن خبر لودر پس امدی مافظ جنین اولان  
 دوا لکه اسقاط دن منع ایدر ادویه قلبیه دره او جملرک مرکب اولانک بری مفتوح  
 یا قوی و سایر مفرجات لکه بزانی تمیخ و حفظ جنین ایچون اقربا دیند بیان ایلرک  
 بوجله دن تر پاک فاروق و مژد بطوس و دوا مسک و بهمنان و دروخ

ایدوب

اضعف اولور

که بو اکثریدر

ایچون



وزر نباد در و ممکن اولان مرتبه حامله نك طبيعى تليين اوزره اولوب  
قبض اولمق صيانت اوزره اولمق كركدر زير قيص جنينه مزاجه ايدن  
وكاه ويكا جزي حركت ايدوب يورومكي معتاد ايدن **زير كاه قبض جنينه**  
مزاجه ايدن وكاه ويكا جزي حركت ايدوب معتاد ايدن **زير كاه قبض جنينه**  
ايله حاصل اولان فضول تحليل اولنه فاما ختامدك وصحرا مقدر قوالق دك  
وهر نفع ايدوب ادرار و برندن برهين لازمدر غذا سي پاك وات وساده  
شور باله ولطيف ميوه لردن جمله دن انفع اولان شراب ريجان در **باب**  
**فالك تسهيل الولاد** بيا نند در شول زمانكه ولادت قريب و علامت ظاهر  
اوله حامله نك استي صوايله ارقا سنه وقارنده نطول اولنه واستي صوايچنه  
ايزن اولنه اما ايزن كو بكنه دكن كير وفرجه ادهان مزلقه ايلاطلا اولنه  
وادهان مزبوره ايله احتقان اولنه اگر خاتون دورت خيار شنبه قوغيله  
دورت مثقال دارچين قينا دبا چورسلر في الحال طوغره حليت ايله چند  
بيدستر اچورسلر طوغره في و بوري اسان ايدن كذاك صول الله مقناطيس  
طونق ويا اشك ويا ات طرفين بخور اتمك و طوزلو بالق كوزيني بخور اتمك  
بالخاصه اوغلان طوغره في اسان ايدن اگر مرجان كوكين صول اويلوغنه بغلسه  
في الحال طوغره لكن ميعه يا بسه دخی ساغ اويلوغنه بغلق كركدر اگر يلان  
قايي ويا كوكچن ترسني بخور اتسه لر ولا دقي اسان ايدن اما يلان قايي  
چوق اولمق كركدر زير جنينه ضرورده اما جنين هلاك اولمش ايسه يلان قايي  
زياده اولمق في الحال جنين ميتي اخراج ايدن اگر مشيمه اكلنه يعنى  
اوغلان صوكي دوشمه معطساتله اقصرجه لر زير اقصر طله اوغلان  
صوكي اعلا دوشن كركوري و دردى دايام اولسه بوري دككوري واغرين طو  
لور بوري دكرايسه جنين اولمشده كه علاج ابر ال صوفوب پاره ليوب حق  
مقدور بوسيله والده سي خلاص اولور اقلينوس ديركه مشيمه و جنين ميت  
اچون مكرز بنفشه شرابي و بوي اندوت و يلان قايي دوشني ايدن لر  
بام الله تعا چقار و خاتون خلاص اولور اگر ولا دك اول وجع قارنه و قاشقه

ايتكلر

اسفليس نيم

مرايل الله

مايل اولسه ولادت اسان اولور اگر وجع يوقارويه و اوكر فايه مائل اولسه ولادت  
مشكل اولور تدارك لازمدر بوجت حقنه اقل بادي ده اولقدن قوايد  
بيان اولمشده كه حد و حصري الله تعا بيلور مرقني سي مناسب ايسه  
ونفس لامرده موافق و مطابق ايسه اكله عل ايدن **باب الرابع اورام**  
**الرحم بيا نند** در ذكرى عقربچنده بر مقدار سبق ايلري نهايت نماز اولانك  
علامت يري ذكر ايلرك سبقي يا باديدن ويا بديدن ويا احتباس حيض  
ويا نفاسك طوغره نغذرندر ديدك كذاك احتباس مني يا كثره برد مكفدر  
كاه اولور كه اورام رحمك دينه يعنى نهايت قمرنه اولور وكاه اغرينه  
اولور اگر اغرينه اولور سه كورمك قابلدن اكاه كوره علاج اولنور امري  
چنكه اورام چبان اولغه شروع ايلسه اعراض و حنا و وجع مشتمل  
اولور اگر رحمك ورمي بلغي اولور سه علامتي ثقل و ششمك و اكله وجع متقد  
اولق اقتضا ايدن بلكه اطراف وقاسق مترج اولور اگر ورم رحم صلب ايسه  
علامتي ثقل و خروج بول مشكل اولور ويدن غاييله ضعيف اولوب ساقا  
ضعفك دترمك وكاه مستحقي كئي قارن ششمك و بيوك اولقدن امري  
ورم مازك علاجى فصد ايلكدر واستفراغدر و فصدك كيفيتي اول  
باسليقدن فصد ايدوب بعد صافن طرننك فصد اولمقدر اگر سبب  
احتباس حيض ايسه اوچكون غدادن منع اولنوب سوي غايت از ورمكدر  
اگر هيج صوابحه غايله علا دره وقادر اولدوغي قدر سهر يعنى اوليق  
سزافه معتاد اولمق كركدر واستي صوايچنه ايزن اولنوب كل يا غيله بغلق  
كركدر وقوابضك وردكي و كلناز وانا ز قوغى كئي قينادب كو بكنه دك  
ايچنه كيروپ او تورپ صافي زيتون يا غيله رحمه طلا اولمقدر ابن ماسور  
ايدركه خشخاش قيوغن و زيت ياغن صوايچنه ميرا بشورپ سوزوب صوفي  
محو اولجه قينادب حاصل اولان ياغي طاوق لوكي ايله رحمك ورمه طلا ايلك  
نافعدر ار شميدوس حنا پيراغلك ياغي و خرماكه بشمش اوله و مقشر  
شعير ايله كل ياغي دخی ضم ايدوب مهم كي اولقدن ورمه طلا اولمق دفع

رحم اوغلان ياغي دككدر



ایدر میشد اما دیله ترکیجه قلبورچانی کبی بیوک ورمه دیرل کرک  
 فرمده و کرک رجم قعنه علاجه مدرات خفیفه و یروب وادرارلینه  
 یر مراجعت لازمه تا که دشیله اول وقت که اشکه احتیاج اولور همان  
 ساعت بال شربتیه یوبوب پاک اولدوقن صکره انجیر ایله خردک و شح  
 ایروب مرهم مثال ایلیوب ورمه یا قی ایله اول و اول مرهم وضاد انکه بن  
 اقرا بادینه یروب بومعنیارچون بیان ایله که غیر تدبیر محتاج ایله  
 اما ورم بلغی اولورسه رذاعلی تریله جهنم اقل اولوب محلل اولان  
 تسخین جهنم اکثر اولوق کرکده اما ورم رحم صلب اولورسه انکه علاجه  
 ادهان ملینه در که بیان ایله که جمله دن قازیاغی و القوان یاغی و بال موحن  
 و عورطه صاروسی بریده مرهم کبی اولوب ضداد قلنه و مرهم رسل بویا بد  
 زیاده مجرب و خصوصاً ورق خطی قازیاغیله برهوانده و کوب یا قی ایله  
 زیاده نافعه **باب خامس کثر القمل بیاننده** در ترکی حیض چوقلمیدر  
 بونک سببی یا امتلا و بدیدر یا دمدر که طبیعت انی دفع ایدر بوقسم  
 علامتی امتلا و وجه و جسد در و طرلز طولوا و لمقدرد و بد نک دم سیلان  
 ایله قوی اولما سیدر که حالی وزر طوروب و متغیر اولمیه بویله که  
 اوله قان طولماق کرکده مکرر نبضند و لونده تغیر ظاهر اوله بونوع  
 بر قسمی دخی دمک رقی و حقی ایچوندر علامتی ضعف بدن و صفرت لون  
 واقن قانک انجه لکی و استیلکی و سرعت خروجی و قانک رکی صفره مایل  
 اولور غیدر بر نوع دخی رطوبت بلغمیه نک دمه غلبه سنک اولور که  
 اول رطوبت طرلرک اغزینک فوقه ماسکه سنی رخا ایلمشدر بر نوع دخی  
 سودا وین در که مضحدر صفرکی افواه عروق تقیح ایلدوکنک اولمشدر  
 بونلرک علامتاری خاتون کیجه ایله بر پیله پاره سنی فرجه کورتور ایرت  
 پنبه چقره توریدون صکره غسل ایروب پیله یر نظر اولنه اول محل خلط  
 غالب لوننک و سنکدن معلوم اولور اگر کثر طمک بوا سیردن اولورسه  
 یعنی رجمه چان اولمقدن ایسه و یا عقیب ولادتک و یا عسرت ولادتک

اولسون انک

نیجه کت

وضع لون

حاده در

فدر رجمه اولوق و یا قی  
 قروح و عسرت ولادتک

واقع

واقع اولمش ایسه هر برین مکنه کوره بیان ایله رز مثلاً قروح و بوا سیرک علامتاری  
 و علاجه کذلک موضعند ذکر اولوب اما سیلان طمک امتلا دن ایسه  
 علاجه فصل ایروب مکه لری لمقدرد و مکه لک اوزرینه فرمش شیشه لوق  
 مقدرد و قرحه کربایی شربت قابضه ایله ازوب باچور مکرر غدا سنی پلج اتریکه  
 شاقله بشمش اوله و مرجک که عتایله طنج اولمش اوله و خود ابکه امیر یارس  
 ایله ترسیه اولمش اوله اولدون ایله واکشی اناریدوره لری زیر اغدی مکرر  
 قانی سونیدر سیلان منع ایدر فواکه دن انار و امرو و الما و یرمک  
 کرکده بعد مسک و جلتار و طوراق اوی و شب عینی و تنکار و بازو و قنار  
 الکندر و اقا قی و دم الاخون و طین ارمنی و صنع عربی و مرسم پیراغی  
 بوجله سین بریده دوکوب و الیوب سکولو براق صویله و یا خود یرطه  
 صار و سیله یوغور و فیتلر ایروب و احدی بعد واحد خاتون فرجه  
 رجمه طفر و کورتور بام الله تخا سیلان قطع ایدر بونک امثالی اقرا بادینه  
 چوق بیان اولمشدر اما سیلان وقت دم و حرقت دمک ایسه  
 غدا سین و شرابین تعیین ایلدوکر اوزر و یروب نهایت بونوعه قصد  
 اولمیه اگر سیلان طمک اخلاط اربعه نک برینک غلبه سنک ایسه  
 کذلک اخلاطی استفراغ ایروب ربوبات قابضه و شراب و غدا سن کذلک  
 خلط مناسب و یرله یعنی کا مناسب و کا متعلق شربت لریله علاج  
 ایله و امتلا و نقل ایلدوکر فرجه که اجزای سبق ایله انی فیتل  
 ایروب کورتور اما سیلان طمک و عسرت ولادتده پیدا اولمش اولسه نوع  
 اوله بیان ایلدوکر غدا و شراب و شیا قاتله عمل ایله نهایت قصد  
 اولمیه اگر سیلان طمک قروح و شقاق و دیله سبب اولمش ایسه نوع  
 اوله ذکر اولنان علاجه ایله علاج قصد اولمیه **باب سادس اختیاس**  
**طمک بیاننده** در ترکی حیض طولمقدرد و اگر سببی ورم رجم ایسه علاجه  
 اورام رجمه بیان ایلدوکر اگر سبب قلت دم ایسه علامتی بدنک ارقاقی و صفرت  
 لون و تقم استفراغ و افرد و دوائی اج اولوب جوعه مبتلا اولمقدرد علاجه قلی

ذلک الخلطی

و عقیب ولادت

ایدوب هان



و معده بی ربوبات و مغزاتله تقویت و بیروپ غذا سنی تقدیل ایسه لر  
 یعنی غدیه کثیر الغدا اولناری بدوره لره اگر احتباس طبع غلظت دم درت  
 یا خلط غلیظون یا خود برودتدن ایسه که بجاری عروق تله ایده علامتی  
 بطود نبض و غلظت و ثقل لوند علاجه یزد کرفس و رازیانه و انیسون و کلبه  
 شکر تاول ایله کدره یا خود برسیا و شان و مشک طر مشیخ اوچدرم الوب  
 سخی ایروب اون درم سکر ایله امتزاج و یروب بعده برنجا سفا و بذر کرفس  
 و کرب و رازیانه و اکلیل الملک و شبت و ابریل و سذاب بونلردن دخی وچر  
 درم ختم ایروب جمله سی ختم اولند قد نصکره مجموعندک اون درم اوتوز  
 درم سکر ایله سفوف ایروب استعمال ایله باقی قلا فی قیناد کفایت  
 مقداری سکر خلط ایروب جلا قبا یروب ایچه لره یا خود بسبب سبه و سنبل  
 و قرنفل و قاقوله و قسط و جوز بقا بر آوج اجزائی منسج کویکنه اوره لر  
 بلغمی کبی اولنجه دق ایله لر  
 و موایله قینادر صوفالمدی  
 کبی بکیر ایچینه قوی  
 ایسه یا خود بجر الوب طار اولدوغندک ایسه علاجه صافن طرندک قان اله لر  
 صکره ریاضت ایتدور و سکنجین و سکنج تاول ایتدوره لر و زنجبیل  
 و عاقر قرقها و مبعه یا بیه و عود و جوا و شیر و ابلیس طر نغی و کدر بریده  
 برابر دق و سخی ایروب فرجه بخور ایله لر یا خود جام صفی و جوا و شیر  
 و مقل و شونیز و سیاه نخود بریده برابر دق ایروب بخور ایله لر بروجه له  
 که بخورک دفائی رحه داخل اولوره **باب سابع نفک دم بیا نیده** دذ بو دخی اختیال  
 معنا سنه دژ نهایت بعضی عوارض سببیه دم حیضنک طاعنه سی و اختلاط  
 غلیظه اختلاطنک کثر تندرده علامتی تبیل لک و بدنک یوا شلی و بیاضلی  
 و طر لک شیشل یشل اولما سیدد و بولک کثرتی و غایط بلغمیت اوزره اولوب  
 نومک ثقلیتدد و یا خود افواه عروقده و درم اغر لرنده سده اولوب حر  
 محقق ندرکه قبض یلشد و یا خود برودت مجتد دن اولشدن بیس رحه  
 ایچوندرکه مکتفود بونک علامتی ذکر ایتدو کزد و یا ورم ایچوندرکه رحه ات  
 بشمشدر یا چنانلر ایچوندرکه بود کوه طر لک اغرین طارا ایده و یا افراط لحم

ایسه  
 وقاح وادخیر برابر ایده  
 بلغمی کبی اولنجه دق ایله لر  
 و موایله قینادر صوفالمدی  
 کبی بکیر ایچینه قوی

مختلط اولما سیدد سبی  
 یا غلظه ورمه یا برودت  
 یا اختلاط غلیظه مع

و شمدن مسلکری طار قیلوب مزاجه و بر مشد علاجه و افرد الرور و اوتور و راخت  
 اولمقدرد و او بقیوایله مشغول اولوب ختامه صفی و ارمقدرد زیر احام مظهر  
 بدن حاله طبعی سنه کتور و قانی چوق ایده اگر احتباس لحم و بریشانی دم یوسند  
 اولور سه مرطباتله کرک اغدی و کرک اشیر و ضد یله علاج اولنه باقی قلی ورم و  
 قرو حدر و افراط سمن در انک علاجه ی بویا بدک اول سبب ایله **باب ثانی رقی**  
**بیانیده** در ترکیه اصلق عورت دیکدر شول عورت دیر لکه فرجک اغر لرنه سنه  
 چقه ات کبی و یا خود بریده کبی و یا خود کرک کبی شی فرجی سز ایله نوع اوله  
 و ثانیه علاج ممکنه فرع ثالثه علاج اولن اصطلاحات خواننده کک اصلقی  
 دیر لره سببی یا خلقیدد یعنی صکره دن اولشدن و بوفضیه نک ایکی نوعی کبه لک فی  
 حیضی منع ایده نوع ثالث که کک اصلقی دیکدر یده جماعی دخی منع ایده رقی صلیبه  
 اوجاع شدید و بیلای عظیمه عارض اولور اول وقت که حیض کوره چک زما  
 نیدر نوع اولکه کل اصلقی دیر لره اوجه قوامی لک اول مصلحتی کورر نوع ثانی  
 اسطره ایله یا رلیق کرکدر زیر اغیری علاج اولن نوع ثالث بلیته درمردن اولور  
 سه الت دخی اولن و کلنک اهنک ایله کند و اور سه با تمز و قرلز و ایرلن بونوعه  
 علاج اولن بویله عورتک فرجی غایتله صغیر اولور و اور ته سند مکدرن بول  
 جریان ایده چک مقداری بردک اولور حضرت حکیم جل شانز و عم نواله جنابنک  
 مخلوقنه و مکتنه کسه نک عقلی و فکری ایرمز فلا سفه بومعنا لره چوق جواب  
 و بر مشلردن جمله دن طالعنک دلائلنک اولور سه سببی عطار دک کوکب لوانیدک  
 سببی اولوب منحوس اولانک بریله طالعده بولنوب رهمه ایله میخ ساقط و زحل  
 تربیعا نظر ایروب سابعه منکبا لقرین نام کوکب ایله مشتری جمع اولدوغندک  
 اولور دیشرا لله اعلم و احکم **باب ثانیع مرض الرجا بیانیده** در یو بر مرضد کبه  
 کبی اولور کورن البته کبه حکم ایده کاه اولور که کبه شیبه اولان احوال بوکامبتلا  
 اولان عورت دخی عارض اولور کاه اولور که قرنده بر کلک اولغله اولور و عورت  
 حرکت احساس ایده جنین حرکتی کبی و انک جقه سوکی بلکه جنین کبی صاغه و  
 صوله منتقل اولور و سایر کبه عورتلر کبی خصوصاً حیضی طولور و لونی متغیر



اولور و اشتها سیساقط اولور و فرجی بر برینه منضم اولور و اش بر برکی اولور  
 سببی یا کثرت مواد در و شدت حرارت له منصب و لمشد و یا خود ورم صلید  
 یارجم و یا تم رحمه عارض اولور و یا ریا حد که غلیظ و بو حالت صدور ایدر که  
 کر چکد که اولان ایله رجا بیننده فرق بودر که رجاه جوق جوق استخک  
 و جوق جوق کرمک و قارین یومری اولق و التری و ایقلر ککیشک اولق و جنبین  
 حرکت ایدر جک زمانه ایتمه مک رجا علا معیدد زیر حقا که نک قرنی یومری  
 اولور و کرمک از اولور و التری و ایقلر ککیشک اولور و البته بام الله تقی  
 جنین وقتند حرکت ایدر اما رجا استسقای شبیه اولور علامت بو تیر که  
 استسقای شبیه اولاده استسقا اولیه علاج دهن خروج ایله شراب اصول  
 و یا راج لعادیا و یا راج جالینوس ایله بعد النخج اسهال ایدر له بعد الاسهال و  
 کر کن تر یاق اربعه استعمال اولنه وادرا طمک ایدر اشیا ایله تقید ایدر  
 تحلیل ریاچ ایدر شافلو و کمال و یقینا استعمال اولنه و اقرا بادیند بونک  
 ایچون موضع اولنان دوالردن غفلت و لثیمه اگر صلابت رحمک ایدر یعنی  
 رجا صلابت بر حمله اولمش ایدر اورام رحم صلب اولدقه نه علاج بیان اولند  
 انکله معالجه اولنه **باب عاشر احتیاق الرحم بیا نده** در بو علت صرع  
 صرع و غشای شبیه در یعنی نده بجه حش و حرکت باطل ایسه بوندر دخی بویه  
 در سببی یا کثرت منی در یا آنک اطرافند که احتباس اولدوغندند بویه که اول  
 حرارت عزیزیه سونددر و دخی سمیه مستحیل اولور یعنی منی کیفیتی مستحیل  
 اولور بو کره دور یلور و بوریشور و مرتفع اولور و آنک بخار قبیح ستمی مثاذی  
 اولور بو کره قلبه و دماغه ایریشور و مرتفع اولور و آنک بخار قبیح ستمی مثاذی  
 اولور یا خود بونک و لیویک احتباس طمک اولور سه سبب طمک زمانی  
 طویل و لمغله اولور و مرده مکئی کثیر اولور منیدک عارض اولان کئی بونک  
 دخی عارض اولور علامتی بودر اولنان منیدک و کرک احتباس طمک اولور  
 ذهن مختل اولق و کسل و ضعف عارض اولق و ایچکری ضعیف اولق و کئی صریق  
 و کوزلده زیاده رطوبت اولمقدد اگر محتبس اولن دم حیض قاسی طرفه

و بویور  
 و کبه اولیه  
 یا راج فیتام

شمیه  
 بو علت حادث اولفه  
 سبب

میل ایدر

میل ایدر و فتاده ایر شور سه عقل مختل اولور و یا یلق عارض اولور و حتی  
 باطل اولور صوتی منقطع اولور و بو مذکور آنک جمعی سمیت اذا سند و اعضا  
 نک ضعفند اولور و صرع له بو علت بیننده فرق اولور که بو علتک صاحبی  
 عقلی بتور فاقه کلد که کند ویر اولانک اکثرین خبر ویر مکرر عظیم اوله  
 و بر قرنی مصر و عله بونک بودر که مصر و عک اغرنه کوبک اولور بوندر اولور  
 العلاج آمدی بومرضک علاجی طوت و غی و قدر مثلا صرع مثال اولدقه  
 غشی علاج ایدر له یعنی لطیف و کثیف رایجه نک شانی بخار باردی تحلیل  
 و تلطیف انکدر زیر کثیف رایجه دن رجا سفله قیاس سببی تنفرد  
 و رایجه طیبه یر طبعاً تشوق دند و بری دخی قم رجا دهان حاره عطری که  
 اندر مسک و عنبر و غالیه مسک مخلوط اوله و یا غلیه لر و یا قارینه و  
 انجکلرینه دخی ذکر ایدر و کز دهن معطر دن کاه و بیگاه دلد ایدر و ایکی  
 ایقلرینه شیشه لر چکوب قولا غنه جا غره لر و قیلار دن چکه لر و وقتا که  
 غشی سی کید و فاقه کله اثر مناسبه ملطفه و پروت اغذیه لطیفه  
 طینه ایله تغذی ایدر له وجوب ایا رجات کبار ایله اسهال ایدر له بعد که  
 نضج واقع اوله مثرد بطوس و مثلیثان و بوندر مشابه معاین لردن ویر  
 لر که بزانی و خاصه سنی اقرا بادیند بیان ایدر اما نضج ظاهر و لمدین فی  
 الجماله اسهاله مبادرت اتمیه لر اگر بومرضه مبتلا اولانک اری بوق ایسه  
 ایدر ویر له تا کم رحمک سدرین اجه و فکر جماعه صرف ایدر یا یلقدن غورته  
 مکرر مادنه دخی عارض اوله و زحی و لان کسینه لازمدر که مملرین او  
 خشیه و قوجه و فم رحمه معطر یا غر سوره اگر رحمک رطوبت نزول ایدر  
 عظیم فائده ایدر اما اول احتیاق رحم که احتباس حیض دن اوله آنک علاجی  
 ذکر ایدر و کز موزا تدر که احتباس طمک بیان اولمشدی **باب حادی عشر**  
**رحم شیش اولق علامتین بیان** ایدر آمدی معلوم اوله که بونک سببی یا سو  
 مزاج بارد در رچی ضعیف یا بشدر غدادن و اصل اولانی ریاحه مستحیل ایدر  
 و یا خود برد کثافتدن رحمه و اصل اولانی مجتمع اولور و بوا یکسک دخی

رایجه قوت اولر کثیف



علاجی با سلیق طمردن قان الوب و شراب بنفشه و عنباب تناول ایلکدن و  
 غذای مایش و مغز با دم واسفناخ یکره اگر قندک و یا هتکدن اولش ایسه  
 مریضه ماء ققمه ده او تورق ایو علاجه ده ماء ققمه دین بوترکیه دیر لکه  
 مازو و مرهین و جلنان و قشوریه قان و بلالوط و زرد و عدس و ریخ و سوسو  
 قوزاغی و پیراغی و غمره الطرافه بوجله بر قینادوب بر مقدار قوری اوزره  
 سوغی دخی ضم و الحاق ایو بیا چنه ایزن طبعیله کیرلن و عورت کندونه  
 کوره کونلک و انزروت و دم الاخون و شب و انار قیوغی بونلردن سحق  
 اولدوقده رحمنه فرجه ایو ب کوزه اقریادینه مطول فرجه لروارد  
 بونکله دوا اولمسه اندره مراجعت ایله له بوقضیه ایچون وضع اولنان  
 حقنه لردن هر قنقی سنی ایدرسه کل المنی اضافه ایو ب ایله اگر چان دیشلدو  
 کنلن الم و برمش ایسه کل یاغی و بنفشه یاغی و سکر و کل ارمنی ایله حقنه  
 ایله لو تا کمر اریک و قان پاک اولوب لدی کسده یز احتقان اولمیه اریک پاک  
 اولوب جریان بر مقدار ساکن اولدوقده مرهم با سلیقون و کل یاغیله حقنه  
 اولنه اگر ماده میل ایدرسه ادراره تقید اولنه جمله دن بزورات اریکه که  
 مقشور و مدقوق و مستحلب شکل اوله بر مقدار خشخاش قیوغی قینادوب صونلک  
 ویریله بر مقدار صمغ و کثیرا و عرق سوس دخی ضافه اولنه اما بوا جز جمله  
 برابر کرکدن بوکرن مراد ایلیوب یا چمک دیلر که اوج درهم بونلر الوب  
 شراب خشخاش ایله کفایت مقداری ازوب ایچملر اگر اریک افرسه اریکی  
 بال شربی و طبع ابرسا ایله غسل ایدوب امور مذکوره ایله حقنه ایدلر  
 اگر قروح و جمع شدید ایله ایسه افیون و زعفران و قز امز عورت سودیله  
 ازوب بر یوک یاره سنه بولیوب رخم قرحه سی اوزره قویر تاکم قوتی باقط  
 اولیه و جوی تسکین اوله **باب ثانی تنوؤ الرحم بیا نلک** عورتک رحمی  
 یومر و لنوب طمش چقمه دیرلر بونک حدوتی اسباب خارجیه دن اولور  
 جذب مشیمه و یا جذب منیت کبی بوکا خاتونک کاه اولور که قی اوزره  
 دوشمکی سبب اولور یا قی غصه و غمک عارض اولور اولوقت اعضاده

سراج ۴

الت ۴

بوندن ۴

شفاق رحمنه شاعر دینده  
 نظم  
 زتر برهم شقای کوردیو عیان  
 بیند الم که در نیاید بیات  
 سودن دارملین از راه دوا  
 لیکن نرسد ز تابش غریبان

علاجی

فتح نوح

فرجند یعنی ۴

امام

جین ۴



استرخا و بیدار و ضعف اولور. بوکتر رحم طبرینور و خارجه چقاره یا خود  
 اسباب داخلته دن اولور که اولر طوبت بلغمته لزجه دن بالغمه وری  
 صیرنحق اولوب رخی چقاره علامتی وجع عظیم و اعضا مذکوره تشنج  
 ورعشه و سبب سزیره خوف اتمک و قاسقه ذکر میسنه احساس اولمیش  
 علاجی اگر طوبت سببی ایله ایسه ادویه مسریله ایله بدنی بلغدن تنقیه  
 ایلمکدر. و رحم احتقان اولمقدون مثلاً زنبق یا غیله مسک و زیاده و غیر  
 ازوب فرجده حقنه اولق لا زمره و ایزن اولنوب بوا مرده وضع اولنان  
 فرجه لایله علاج ایلمکدر. و بر مقدار شراب قابضه در بلا مود پیرانی و طرا  
 شیت و مازو و کچی بونوزی صلدوب و قینادوب خروجه اقا قیام و مسک  
 ورامک دخی سحق ایروب خلط ایده لر. و بود فخر خاتون ایکی یان باشن قالدوب  
 برکسه آکا بومک کورانی یقی ایله ویره و بقیته سین قاسقنه و فرجی طرافنه  
 یقی ایله لر بو علاج لردن صکر ادویه قابضه لور و ابع طبیته ایله اولمش اولر  
 فرجه لکوتره لر بو علاجی تکرار بتکرار ایده لر. برنج کز عملدن صکر فرجه  
 ترک ایده لر تا کمر رحم برینه رجوع آید اگر نتوان الزحم اسباب خارجیته دن  
 یعنی صچامق و اولاد دوشر مکدن اولمش ایسه اول قسمک علاجی و اشربه  
 و اغذیه سی بنم عقر بچنده ذکر ایتدوکن و الرورده **باب ثالث اورا**  
**المختصین و ما یلکها بیتا ننده در جالک خایه لری و انک قرینه اولان**  
 سکولر بیاننده در اگر ورم کیسه ده ایسه آکا دلاک ایده که حار اولو یا  
 خود بار اولو اما ورم بیضه ده معرفتی عسیردن زیر بیضک لوی کورغز  
 ولس اولق قابل اولر حار اولان ورمده حرارت موضع و حما اولور زیر اعضا  
 مذکور برش اعضا دند اند اولان مرض جمله بوند حما ایجاب ایده که  
 ماده موزمه کبدن و بیضه دن انتقال ایده وقت اولور که انتقالده ضرر  
 اتمی نقل اولور که کیس قاسقه اولور سبق حلت ماده دند که وقت اولور  
 دوشر و بیضه لر اسیلوقالور انک صکر کیسه اولکیده برک اولون  
 بونارک علاجی اگر هاز ایسه فصد و استفراغ صفرا و قلیین طبیعت و قلیل

ایسه

غداد

غداد و لخمودک هج ایروب تعدیل مزاج ایلمکدر. و اوزر نه دهن و رد و عصانه  
 هند باد زمارول و تازه کشخ قینادب دهن و رد ایله امیخته ایروب و رمق  
 کرکدر. بو ذکر ایله وکنر علاج لردن ایچوندن یقی ماده نک انصا نیدن منع  
 ایچیدر. ابن سرافیون و صاحب موجزین تجرید ایله زهر بنفش و بقله  
 دق و سحق ایروب ناعم اولدقه اوزر نه عصانه هند باد و کوب خیر کبی اولوب  
 طلا اولنه مبارک علاجدر. کذاک بابو غ و خطی و بقله و بزرک کان بریرده  
 تاز کشخ و یا معده نواز صویله خیر ایروب ضداد اولنه کون و کرن و زینک  
 منزوع عجم بریرده معجون کبی اولخه دق اولنوب یا قی قلنسه غایتده اعلا در  
 اما ورمک بلغی اوله علاجی منضجانه نفخ و یروب هتی نفجه حصر ایلمکدر  
 مثلاً دقیق بقله طلبه شراب ایله قرش دردی حاله که یقی اولنه نفخ و بریر  
 بونلردن ابلیغی شعبین مدقوق و کون و بابو غ و اکلیل الملک در بوجله دق  
 و سحق ایروب کل شرابی و یا خیر ایله تخیر ایروب ضداد اولنه و ذکر  
 دلوکنه دهن الذنب طرمرق عجیب النفعند اما ورم صلب ایسه سودای  
 استفراغ ایروب قیون قویرو غنده جمع اولان و سخک برجزه و شحم بقیر  
 برجزه و دوه اینجکی ایلیکی برجزه کل باغی یا سوسن یا غی ایله بریرده سحق و دق  
 ایروب مرهم مثال اولدقه ضداد اولنه اما ورم ریجی اولورسه قرمش کیمک  
 و قرمش طاری ایله تکید اولنه نافعه **باب الرابع قروح الذکر بیتا**  
**نده در ترکی قصبه چنانرا و لمقدن بومعنی ایکی قسمدر یا داخله یا خا**  
**رجه اوله اگر داخله اولورسه قروح مثالنده ایله وکنر علاج لردن**  
 اوچلردن بری قرا مرر عورت سودیله بنفشه یا غی طرمرقده یا خود شیا  
 ما میشا ایله قرا مرر عورت سودین بریر ازوب ذکر دکنه طرره و شول  
 غدا یا غندا ایتدوره لکه ملتا و اولوب لزج اوله بغدادی آشی و ارشته کبی  
 اما ورم خارجه ایسه بونوع فرنک زحمی دکنسه دخی غیری دکلدر مکر  
 اسطره دن و یا خود مرار لوقه بیتله قرمز و ارکلو قیر چقار اوله بونک علاجی  
 مرده سنک و اسفیداج مرهمی و مرهم خل و کل باغی و سرکه و حب الرمان

و دقیق



مختص بریده دق و سخی اولوب مرهم ایله طلا ایلمکده و باجمله مضراتک  
اجتناب ایدوب و غدا سن تقیل تمکله خلط غالبی استفراغ قلمقدده اگر ذکر  
ایلد و کتیری ایسه یعنی قریب زحمی ایسه اقربا دینه انجون وضع ایلد و کتیر  
جوبه و سفوف و بخور یله در اولده **باب خامس فتق بیاننده** در کسی دبه  
دیگدر بونوعدن بری قاسق یار لمقدده معلوم اولاکه قارن در یسنگ ایچنه  
اولان غشایه طاقی دیرلر اندن ایچروده اولان غشایه دیرلر اندن ایچروده اولان  
باریطاروت بونک ایچر و اولان برت دیرلر بونک ایچر و اولان امفا در یسی  
دیرلر فتق که یرلق و ریه اولقدده غشایه یارلد و غیچون در کا داخلندک  
محتبس اولان جسم نفوذ ایله دو کچوندن یا خود ایکی مجرایک اتساعیند ندرکه  
اول ایکی مجرایک انشیدن یوقارودر و یا خود ایکسنگ مایینی یرتلر و غیچوندن  
بو تقدیرجه انشیدن کیسه نفوذ ایدر یا ترب یا باریطات یا بفرسق خصوصاً  
اعور یرتلر و غندلر یا ریح غلیظ بوما یخته نفوذ ایلر و کتیر ندره اگر ترب  
ایسه و یا رطوبت مائنه و یا دموی و یا بونلرک غیر نه ایسه بوقسمه دیرلر  
دیرلر که اولور که کیسه نزول ایدر من بلکه قاسق اولور قاسق محتبس اولور  
هر که کیسه ده اولیه اسم عامله فتق تسمیه اولور و نفس لامره اولفقدر  
اگر فتق کو بکدر بوقر ایسه برامزدن زیر امعاء دقا نفوذ ایدر بونک اول  
قولجک برنوع وارد که اکا ایلار سن دیرلر اول اولی ایجاب ایدر سببی اشتقاق  
و اتساع یا رطوبت مزلقه و یا رطوبت مرخیه و یا صیامق و برک چا غرق  
و دوشک و محکم قوسمقدده اولور شیخ رئیس لاطن ریح قوی و امتلا ایکن  
جماع و عورت ار اوزرینه بنوب شاد الزوائی دیکاری جماعی تمک اشتقاق  
اسبابند در فتق الحامه حبس ریح و حبس ثقل یعنی اشتقاقه سبیلرود العلاج  
بوفتقک علاجی خصوصند الزم اولان امتلا طعام و شرابی کنوی و حرام  
قلمقدده و حرکت قوی و جماع ضرر و اما حرکتک و جماع ضرری قارنی طوق  
ایکن اولان اگر ضروری اولوب و جماع اقتضا ایدر سه قاسنی رقاده ایله  
بغلدرک مکر ایله و نفاخ غدا لیه برهیل ایدر و جوق صوابجه زیرا اکثر

در کسی دبه  
دیگدر بونوعدن  
بری قاسق یار  
لمقدده معلوم  
اولاکه قارن  
در یسنگ ایچنه

شهادت

در کسی دبه  
دیگدر بونوعدن  
بری قاسق یار  
لمقدده معلوم  
اولاکه قارن  
در یسنگ ایچنه

شریبا رخا ایدر واکل ایلرکدن مکره ایدر سی و زره یا تر و او نورب طور مقدر  
بغلر اوله و بر مکره سعی زیاده اوله اگر مکره اولتر سه حفظ ایدر تاکم زیاده اولیه  
و بغلر دن اول شق اولور و غیچنه اول جسمی ایچر و ردا ایدر اگر صودک و ریحک  
ایسه تحلیل ایدر و ماده سن اعترازا یله استفراغ ایدر که منعه جهدا ایدر بو  
دفعه سر و قوزالغی و پیراغی و مر سن و زرزور و وشت یینی و سفاق و ماز و وشت  
رمان و از زروت و صبر و کتیر و وشت و مقل بوجله دق و سخی ایدر و بون  
بری بر ایلر و غی حاله مر سبین صوبیله و اوکسه و بالی قور سنی ایله بر بر  
دق ایدر و مرهم کی ایدر برنق برینه طلا اولنه بوقق خصوصند علاج  
عسیر در اما هر نه حال ایسه انواع و اصنافی که حکما دیدر دن نهان و جان  
کی نهان ایلرلر در بوققیر که مؤلف کتیر انی بلا کتم بیان ایلر اکا کور  
محلنه مراجعت اولنه **باب سادس حده و ریح الاقرسه که ترکیبی کوکس و یا آذر**  
**یونی اولق بیاننده** در معشف قانون بوراده ایکی یقاری مکر ندره واقع اولان یلاری  
بیان ایلر دیرلر اما بود کدر که مقصود کیل یاننده اول بلکه ایلرلر اگر یلرک یلرلر  
بیان قصدا یلشدن یعنی چک ماته لر متولد اولور و اندر حرارت ضعیف اولوب هضم  
ایو اولور اکثر یا بومعنا اولور و غیچنه جوق واقع اولور سببی و فتق اول طعام ویر  
لر بونک اول طعام چیک قالور و اندن رطوبات غلیظه و ریح متولد اولور بونک  
ارق ککری نر میل ایدر اول تقدیرجه ایچنه سه عارض اولور مجاری غذایی  
مسدودا تمکله مواد اسفله نزول ایلر بلایر میل ایدر بوقدیرجه ایاغی و کوکس و ارق  
بومر اولور اما بومر شک سببی یا خارجه دیا یلیندر اگر ارق کوکس ایدر میل  
ایدر سه حده مؤخر و اگر اوکمه میل ایدر سه اکا التوادیر لر علقی رطوبات مزلقه فتقی  
ایسه استفراغدر و تعدیل مزاجدر قلع علاجلر و وضع اولان علاجلر ایله فقراتی  
ایلمکدر و اول کادات و ضامات که فله بیان ایلرک آنکه تکید و تضید ایلکدر  
و ادهان و مر و حاتله کذلک تدهین ایلکدر و اقربا دینه بیان ایلر و کتیر تدبیرلر نقد  
ایلمکدر که اندر قواید بوقدر **باب سابع وضع نظر بیاننده** در کاه اولور که وجع ظهر در  
بغدرک اولور علامتی وجعک اشتداد ایله سکونی حینند معلوم اولور و کجه ده

در کسی دبه  
دیگدر بونوعدن  
بری قاسق یار  
لمقدده معلوم  
اولاکه قارن  
در یسنگ ایچنه

در کسی دبه  
دیگدر بونوعدن  
بری قاسق یار  
لمقدده معلوم  
اولاکه قارن  
در یسنگ ایچنه



حس اولنور یعنی صلی و جمع  
ملس اولندقن صاوق  
اولور سر برودن صح

وقشید و صاوقه اشتدادنک معلوم اولور ولس اولندقن برودنک ایدر  
معلوم اولور وکاه اولورکه وجع ظهر جل ثقلدن اولور ویا حرکتک ویا جماعه  
ویا بوکر کرده ضعف اولدن اولور ویا ورمدن یا حرارتک اولور ویا وجع  
اخر دن اولور علامتاری کاه وجع ظهر عرق عظیم امتلا سندن اولور که  
اول عرق عظیم صلابت اوزره ممتدا اولور نتمک احتباس حیض ویا  
احتباس دم و نفاس ویا احتباس منیدک اولدوغی کبی بونک بلغمه سی پنجه  
مروت جماعتک بعید اولوب ارقه سندن وجع اولق ایله دربر علامتی منی  
تقدم وجع طولاه وامتداد یدر عرق کاه اولورکه وجع ظهر احتباس  
ثقلدن اولور سببی ثقل مزاجه سی اچوندن و ثقل زایل اولغله اول  
مزاجه زایل اولور **العلاج** وجع ظهر بلغدن ایسه حنظل ایله مقوی  
ایارج ایله و شحم حنظل ایله بلغی استفراغ ایدر لاشور دن سر کجبین  
بذوری ماء عرق السوس ایله یا سر کجبین عنصلی شراب صول ایله اچور  
لر و ماء کرفس ایله سر کجبین بروری اچور مک دخی اعلادن بونلردن دفع  
اولز ایسه ابن ماسور دیدوکی اوزره اگر و سیاه نخودی استی صوده برکون  
برکیجه اصلدوب و صوی سوزب اول صوابه سر کجبین عنصلی اچور لر  
غذا سن فراریج و اوکیک و کوکرن یا وورولرن ایله لر بشوردن طوراق  
اوی و سیاه نخود ایله بشورت بدوره لر اگر آتله هلیون ویرور لر سه  
دخی جایزدن و ظهری کاه و بیکا قسط و سوسن و سذاب یا غریله بغلیه  
یغلدن مقدم بریکی قالن زیاره سیله محکم اووه لر آنک صکر یغلیه لر  
بوامره اقناب دینه ادهان حازه ترکیب اولنوب اشارت اولمشدن اکا کون  
عمل ایدر لر اگر وجع ظهر امتلا و عروقن ایسه فصدا یدوب حبس منیدک  
اولمش ایسه جماع ایدر لر فی الحال تحت بولور اگر وجع ظهر کثرت تعب ویا  
کثرت جماعتک ایسه علاجی بر قاج کون ترقه و راحت و ختام معتدل و دهن  
بنفسج لودهن ترکله یا غلقدرد **باب ثامن دوائی بیا ننده** در بوبر علتدر که  
عروق و ساق و قدم متسع اولور یعنی آجلور و بول اولور بوکره دم سودای

علاجی صح

ویا بلغی

زعینجه صح

ویا بلغی و یا دم صرف نازل اولور بوکره نازل اولان علامتدن و لوندن معلوم  
اولور اکثر حالده بومرض حمل ثقیل تحیل اولنان حلاله و دایما ابق اوزره طور  
مغذ و دایما ابق اوزره طور مغذ معتاد اولنورده اولور و انسانک عاقل کچین بیکارده  
که شاطر دیرلر اول ذات شریفدرده اولور علامتی طمر لکوک کوک اولوب ساق  
قدمه وجع اولقدن علاجی کردمکن ایسه باسلیق طمر ندن قان الوب  
موافق جلا بلرا بچک وکاه کاه قی ایلمکن اگر سودادن ایسه علاجی مطبوخ  
افیمون و حبت افیمون و ماء جبن ایله افیمون ویا معجون بخا حله ماء جبن  
بومز کور اتک قنقسی اولور سه اکلده سودای سی استفراغ ایدر لر و اگر دوالی  
بلغدن ایسه علامتی بر مقدار ششمکدن ولس اولندقن برودت احتباس  
اولنقدن اول وقت بلغی یا ریح فیکر ایله که جگر رمی ایله مقوی اولمش اوله  
استفراغ ایدر لر اگر دم صرفدن ایسه فصدی غیری علاجه احتیاج اتمن همان  
فصدا یدوب بعد هندیا و عتاب و ماء اصول ایله که بریده قینامش اوله جلاب  
ایدوب اچمه لر و سایر اخلاط دن دخی والی اولدقن فصدا و لنور نهایت طبیعت  
حتل بیلک کرکر که احتیاج وار میدن و اولدوغی تقدیر بیه دم صرفدن اولمچی  
فصد رقی اوزره اولق کرکدن اما قی دم صرفک غیر ندر الزم در دم صرفدن  
دکل اگر بو ذکر ایلر و کز معالجا بیلده اولد ایسه خوش و لاعروق متسعه یاروب  
چقرمق لازمدرن تا کم اچنده اولان فضلات کاه ملقه یا خودکی ولنه یعنی  
داغ یقه لر بونلردن صکر لازم اولان ایاق اوزره طور نجه طور میه و طور  
دقلن صکره دویقه قابضه استعمال ولنه یعنی مواد مره آخری تولد  
ایمه زیر اخوف واردر که ذلک دن مالمولیا و امراض سودا و عارض اولیه  
**باب تاسع داء الفیل بیا ننده** در معلوم اوله که داء الفیل بر مرضدر که بعینه  
بومرض صاحبک اقلری یا بر یا غی فیل یا غنه بکرن وجه تسمیه بوندن  
ظاهر در سببی کثرت سودادن کاه اولور که تقرح ایدر یعنی جبان اولور  
کاه اولور که تقرح اتمن اگر تقرح ایدر سه اکلده دن خوف اولنور لازم کلور که  
ایاق قطع اولنه بو قسم دوا لیدن رد یور و آنک مستحکم در اگر خفیف



دخی اولورسه بومرضه قوی علاجلارلا زمدن علاجی قصد واستفاد سودا  
در واد و قیة قابضه استعمال انك لا زمدن و مادامكه بغلوا و لیله حرکت اینه  
وایا قاوزره طور میله مکررک اشاعیدک ایاغی بغلیه لوا انك صکر حرکت اینه  
اکثر یادوالی و داء الفیل مرضی ذکر ایلدو کراوزره اولان حاله و ملوک غلظت  
ایک خدامه عارض اولور زیر اهل ثقیل وایاق اوزره طور مق و شاطری ایلک  
بومرضه مدو ثنی مقتضیدن چونکه قصد واستفاد سودا اولنه هفتده  
ایک کرم قی اولنه و مطبوخ افیمون ایله طبیعتن تلین ایدلر اگر سبب ماده  
بلغی اوله علامتی غلظت ساق و بی حرارت اولوب لونی کودت اوزره اولمقدد  
علاجی بچکشت و رازیانه و کلبه شکر تناول ایلدک کذا غدا سن نخود اب و ماء  
خکرا نه ایله ایلدک در شول زمانکه نفع کله حبت صبر و صنوبر و حبت سورجیان  
ایله قی انکه مداومت اولنه و قیثک صکر اطریلات تناولا اولنه بعد  
فلغل و کندن و زنجبیل هر ندرک اوجدرهم قردمانا و کرا و یا دره دوردرهم  
جمله محکم دق و سحق ایدوب سکر ایله معجون ایدوب بومعجونک کوند اوج مثال  
و یا دوردرهم مثال بیهله با مرکه تقا خلاص میتر اولور ابن سرائیون بو علا  
جلونک صکر بوضادی نقل ایلشدک عجیب النفعه مثلا صبر و کندن و  
اقاقیا و مر و بذر جرمیل بریده محکم دق و سحق ایدوب سرکه ایله طلا اولنه  
اما بومرضه صاجی اطعمه غلیظه و فواکه بارده دن اجتناب ایلد **باب**  
**عنا شتر اوجاع مفاصل بیا ننه در شول سبب که متاثر اولور عضوقا بدن**  
یا صفی ایچون اوله که بحسب الخلقه در طسود مزاج بارده و یا حرارت جاذبه  
دندر خصوصاً اول حرارت و جمعه معاونت اید یا عضوک الحقد اولور غیر  
مواد آکا بالطبع حرکت ایلدو کندن نازل اوله آمدی سوء مزاج یا بدنک  
بعضنده اوله و یا کلیسند اوله یا خود اعضا رئیسده اوله سوء مزاج  
دخی یا مادائی یا خود سازج اوله یا خود ذوقوام اوله غلظت کبی یا خود غیر ذی  
قوام اوله ریح بسط کبی یا مرکب کبی و اکثر من بلغم و مرقه خامرثم دم ثم  
صفرا و فی التام من السودا قیدی صاحب قانونک اکثر ضعیفی و جمعه مفاصله

و حبت افیمون  
غلظت

و بقول

شبی

راجع اولق

راجع اولق اولیدر یعنی بومرض بلغم و مره دن اولق اکثر دریم کدرانک  
صکر خلط خامدک و انک صکر دمک و بعد صفرا دن و سودا دن  
نادرا اولور دیم کدره مواد دن اولان سبب و سعت مجاریدن یعنی بونلردن  
مادت اولان اولمقدد اول انی که احداث اید حرکت یا تخلخل یا انچه لک یا  
سیرک لکدر بواخله طن اکثری هضم ثانی و هضم ثالثک فضل لرنن آمدی  
وجع مفاصلک اکثر سببی مفاصلک تحفیفند و بویله اولسه کثرت موادی حبس  
ایدن مفاصل ایسه ضعیفه المزاجدن بزه تحلی یوقدر و مفاصل اجزاء طرفیه دن  
و مدبر اولان دن بعید در کاه اولور که مفاصله اخلاط محتبسه ایرشور و تحلیلی  
اولما مغلط متج اولور بو کرم اقله بتر بلکه مفاصلک اورتر لرنه ات بنک اولور  
خصوصاً محروم المزاج اوله اوجاع مفاصل شول امراضدر که بو کرم قراج مفاصل  
اولور جمله دن ماده سنک کثرتی یا اغویه دندر که موادی مولد در یا شو هضم دن  
در و یا ترک حرکتدن و یا اکل اوزرن حرکتدن و یا کثرت جماعتدن خصوصاً  
توق قارن ایله امتش اوله و مستقرعات معتاده حبس ایلدک دن و جمله شربدن  
و اکثر حاله و جمعه مفاصل عارض اولنه نفیس عارض اولور و اوجاع مفاصل اوله بارده  
جوق اولور اخلاطک حرکتی جوق اولور و غیچون هر اگر کوزده حرکت ایدرسه غایتله  
یرامد و اگر صیفده حرکت ایدرسه تقدم و تخلخل در کک لک ریدن و تقریبه  
وجع مفاصل بیندن فرق تقریبه و جمعه مفاصلک تختند در زیر اول جمله دن  
طوبق دن طوتسه ندر بجه بر مقاره وارر اول وقت تقریس دینور آمدی و جمعه  
مفاصل بر مرضدر که الله و ابقله عارض اولور علاجی انشاء الله تعالی تقریس  
علاجی کوره سوزیرا بویکی مرضه بر روش اوزره علاج اولور **باب حادی**  
**عشر عرق النسا بیا ننه در آمدی عرق النسا و وجع و رک و تقریس انواع**  
وجع مفاصل ندر و انچون بوناری بریری ارجنه ایراد ایلدک اوله عرق النسا  
بر مرضدر که انک وجعی و رکدن اینمکه باشلر اینه اینه دیزه کلور و کاه اولور  
طبوغه ایرشورن همان طویل اولدق و جمعه ائمه سی یعنی رتمه سی زیاده اولور  
کاه اولور که وجع اوزانور بر مقاره وارر و جمعه صاحبک ایلقری و اویلقاری ارقار

حرکت

مفصله و اغری



اكتسبه طفله قادر و لكن بلكه مشكل اولوره وقت اولور كه وجعك شدتند  
فخرى طرفى برندن چقا و اجاع مفاصلك جميعسى تين عودت اتقن وقتا كه ماده  
استيصال اولنه دكه در ديله عودت ايلمن اما عرق النساء بونلرك خلافتند  
يعنى اول تين عودت ايدز امدى وجع كه مفاصل اوله اوله اند عضله عريضه  
انتقال ايدن وكاه اند عارض اولور بونك دخی علاجى نقرسيه بيان اولور  
**باب ثانی عشر ورك بيانند** در بوجك برى وجع وركه بوجع وركه  
ثابت اولور ورك ديوت كيد اوما جه باشى و اوجه ديرلر بوبر ملعون  
اغريد ك عرق النساء انحق وجعك فرقى برنده ثابت اولدوغيدن زير عرق  
النساء انتقال ايدن يعنى وجع بروردن برره منتقل اولور اما وجع ورك منتقل  
اولن و بونك حد و جوق او تور مقدر اولور يا ضعف وركك اولور كاه  
برصاوق طاشك اوزرنا و تورسه عارض اولور وكاه ضربدن لاحق اولور  
وقت اولور كه طول ركويدك اولور يعنى طواره جوق بنمكدك اولور سببى اكثر  
حاله بلغم خامدند كاه اولور كه بوجع اورا برمدك انتقال ايدن زير  
اجاع رحم اون اى مقدارى مدتى طويل اولسه وجع وركه منتقل اولور كذا  
علاجى نقرسيه ذكر اولور **باب ثالث عشر نقرسيه بيانند** در معلوم اولنه  
لفظ نقرسيه ناقورس لفظندك ما خود در لسان يونانده قورس باش باقى  
ديرلر امدى بوجع شديد باش بر مقدر ابتدا ايدن كاه اولور كه طوبقدك  
واقى التندك ابتدا ايدن يا خود ايا غلك هرجا نمكدك ابتدا ايدن وكيدرك  
تمام اولور كاه فخذن حادث اولور ايا غله اين كاه رباتك و مفاصل محيط  
اولان اجسامك حادث اولور يعنى غشا لوده عصبان اولور و تركبه او  
بوجهند ندر كه اصحاب نقرسيه تشنج عارض اولن و خاد ملرده نقرسيه اولن  
بلكه خاد ملرك باشلر نيك قللى دخی و كلنز و نقرسيه لو كسند لرك خصيه  
لر نيك برسيى اوزون اولور و نقرسيه صبيان و نسوان عارض اولن مكر جفى  
طوتش اوله امدى وجع مفاصل كه سوء مزاج سازجك اوله تند بجه ماده  
اثرى اولقنن اولور اما وجع مفاصل مادى اولسه و ماده سى دخی دم اوله

وجع

اولور كه  
اولور دخی

حمر ايله

حمر ايله اولور مكر دم ورك اوله اول وقت علامتى نرياده چكك و ثقل اولوب  
ديك ديك اندوغندك معلوم اولور اگر وجع مفاصل صفران اولور سه علامتى  
خيلوه افراط حرارت و صفت لون و شدت وجع و ثقل و تقيده اولوب حرقى قليل  
اولقندر اگر ماده سى بلغم ايسه قلب التهاب و عطش و عدم تغير لون يا خود لونه  
رصاصى اوله اما وجع مفاصل سوداوى اولور علامتى مكان يا بسل اولقندر و وجع  
خفيف اولوب لوى قمر ترق اولقندر بونلرك سببى مثلاً مكولات حاره دن  
و رطبه دن حاصل اولقندر و تازه يكتلرده اولور سه دمردن در و قوجه لرده  
اولور سه بلغمك در و بيلد شماليه هواى بار د ايله و بيلد جنوبى خرار ترك  
اولور و كيدن كاه اولور كه عادتدن دخی اولور يعنى زيمك و جوق يك كوبر  
بجه شى دخی واردركه بوكا سببدر صناعتدن و فصلدر و مزاج شخصدر بوكا  
دالت ايدن قاروره و نمضدن و اندره موافق الا مضرا و لاندن العلاج وجع  
مفاصل ايله نقرسيه علاجى اگر سوء مزاج سازجك ايسه تعديل مزاج  
اكا كافيدن نهايت حار سادج ايسه جزئى مقدارى فصد ايدوب دخی  
استفراغ ايدن لو اگر صفراى سادج ايسه مبردا تله تبرين ايدوب صفراى  
استفراغ قله لو اگر بلغمك ايسه مقدار جزوى بلغمى استفراغ ايدن لو اما  
سوء مزاج مادى ايسه البته ماده قطع اولنوب منصب و لاني خلافة جذب  
اهتمام اولنه يعنى تور و شيشه لر ايله و قى ايله موادى خلافة جذب ايدن  
و ماده سن قى ايله تعديل ايدن لو زير بو خصوصه قى اسهال ك اولادر  
ويجه لوده عضوى و رادع ايله اقبال ايدوب خالى قوميه لو اگر ماده قليل  
ايسه دخی روادع ايجاب ايدن اهدامى رعايت ايجون اما ماده عضو  
شريفه زير ايلمكدن و حبس ايلمكدن حذر ايدن لو زير ماده عضو شريفه  
ردا و تخلف خطر عظيم وارد و حبس اولنقه زياره مرض وارد و اما  
عرق النساء زنها روادع استعمال ايمه لو زير ماده نك غورى زياره  
ايدن قى الجملة كنندوسن تقويتك سكك عضوده موجود اولور و غنى هر نه  
ايسه تحليل اولور و آد و تر مستخنه عرق النساء ابتداء برامد سببى



مادة جذب ایلدو کیچوندر کذلک ادویه مخذره حدرده ابتداء ضرورده  
 زیرا ماده تغلیظ ایدوب مرضی طویل اتمکه باعث اولور سکنجین دخی ضرور  
 قرط حوضتندن الم ویرد اکثر شرابا بحرسه العیاذ بالله تعالی بومرهنک  
 دشمنیدون بومرهن صاحبی بر تمام کدر کدر معنی خلاص اولور دخی تقدیر  
 دور فصل که بریلدن کامل اجمیه انجق بومرهن بریل کچمک ایلده دفع اولور  
 معلوم اولور زیرا بعض فصل بومرهنه ضد اولور و غیچون بعضی فصلده  
 ساکن اولور جایزدن لکن بریلده وارجه خلاص اولور و غنه جزم اولور  
 و جمیع محلات استعمال اولور و لجه مینتات قسمندن اجم یا غلری اذخا اولور  
 که ماده متج اولور دهانتی ایلده مانع اولور خصوصاً سودا وید اولور سه  
 محل اولور ملین اولور زیاد کرکدر پس امردی حار اولور و دموی  
 و صفراوی اولور حار و صفراوی تعیین اولور ان اشربه و بریلده علی الخصوص  
 خاص دخی اولور طبعین مقدار کفایه شراب بنفج و قیل و حقنه لینه  
 ایلده تلین ایلور اگر بلغمی یارد ایلده مغلای ملو و منضج که اکا شکر و کله  
 شکر و یا بنفج و یا شراب لیمون قوت و بریلده یا خود ماء عرق سوسر ایلده  
 بومرهن کورانی و بریلده اگر عطشی و ارایسه یعنی حرارت مایل رک ایلده شراب  
 اصول و سکنجین غنصلی و یا سرکنجین بذوری هر قنقی اولور سه  
 ماء عرق السنوس ایلده ازوب و بریلده و یا خود ماء عرق السنوس مغلای  
 بنفج لجه تربیه ایدوب و بریلده اگر یابس و سوداوی ایلده جلاب بارد  
 و یا خود حار و بریلده اگر عطشی یوق ایلده و یا حرارت ک خوف اولور ایلده  
 و بریلده جلاب بر مقدار ماء عرق السنوس و یا ماء شعیر ایلده ماء عرق  
 السنوس و سکر و بریلده و لجومدن منع اولور اگر ضرورت اولوب اشتها سی  
 قوی ایلده لجوم طبر و حیوان بری هر قنقی بولورون بولور سه ان مقدار  
 کفایه و بریلدن بر لجوم طبر و حیوان برینک فضولی قلیلدن فی الجملة اولیانتند  
 ماء شعیر ایلده شکر و بریلده حار دموی و صفراوی اولور شراب نیلور  
 و سوبق شعیر ایلده سکر و خروج ایدوب و بریلده و بر مقدار که اشتها سی

طعام

طعام اولیه انک کینک غدا سن استفاخ وابه کوچی و سمن اوشت و بونک امثالی  
 ایلده ایلور فلما بومرهنکه سبوق ایلدی بار و یا بلغمی ایلده غدا سن نخود  
 صوبیلده و شکر و یا شربت ایلده و ماء شعیردن ایلور اگر اشتها سی بونک دخی قوی  
 سه هلیون بورا نیسی و بال ایلده لیمون تربیه اولور و لیمون طاق صوبی ایلور و  
 یا طاق صوبیه طوراق اوق و دارچین و مصطکی قوت و بریلده کذلک  
 بلغم و سرجه ملاتی یا خود بورا نیسی که اباریز حار ایلده مبتز اولور انک  
 بدور لور اما سودا وینک غدا لری اغری صفرا ویدرکه غسل و اباریز حار  
 اند غایت از اولور یا لکرماء شعیر و اسفناخ و بقول قسمندن سمن اوشت  
 و ملوخی و ابر کوچکی کیله آکفا اولور المستفرغات تفصیل صحیح بو  
 درکه اگر وجع صاغ ایلده ایسه صول النک فصد اولور اگر وجع ایکی  
 ایلده ایسه وجعی اخف اولور فصد اولور افضل فصد ماده نفج  
 بولجه تاخیر اولور تا کم فصد و سبعة محتاج اولیه اما بلغمی  
 البته نفج انتظار اولور و اجبدون زیرا نفج بولغدن بلغمی استفرغ  
 اولور سه رقیق اولور حقوب کدر و غلیظی معده ده متج اولور یا لکرماء  
 بلغمی استفرغ جایزد کدر زیرا باقی قالا صفر بلغمی تحریک ایدو عضو ضعیفه  
 ایرشکه بادی اولور بونک تدبیری بلغمی نفج بولور کدر صکر استفرغ  
 بلغم مراد اولور سه صفراوی نك دخی سهالی رعایت اولور کدر دخی طبعی  
 که بلغم استفرغ غیچون عمل ایدو جکر سورنجان و بوزیدان دخی ختم ایلور  
 تا کم صفرا دخی معازا ایلور اگر سورنجان برینه رجل الغراب قونور سه سور  
 نجان مقامنه قایم اولور و سورنجان کوی دخی ضروری اولور اما استفرغ سوا  
 ایلک دیلر سه مطبوخ افیتجون ایچنه بر مقدار کل ارمنی ختم ایلده سوداوی  
 لطیف استفرغ ایدو و قلبه تفرج و تقویت و بره المقیات قوسد ریجی  
 اجزا که صفرا دن اولور عرق النساء و وجع مفاصلده بولور دخی ایدورن قالی  
 کوکی ایکی درم یکرم درم سکنجین ایچنه مسحوقا برکون برکیجه اصلد  
 ایچنه لر لطیف فی ایدورن اما بلغمی قوسد ریجی اجزا تربی و یا تربی و یا

و ملوخی

صاغ ایلدن فصد اولور  
 اگر وجع صول ایلده ایسه  
 ایکی ایلدن فصد اولور اگر وجع ایکی  
 ایکی ایلدن ایسه ایکی ایلدن فصد  
 ایچنه بر مقدار کل ارمنی ختم ایلده  
 ایچنه بر مقدار کل ارمنی ختم ایلده



عصاره سی سکنجین ایله مقی و مخصوصا سکنجین عنصلی اوله. یا خود تریک  
 کنروسن رنده دن کیچوروت سکنجین عنصلی ایچره اصل و بایچوره لر بلغمی  
 قی ایله چقارنا فعدن المدرات جمله دن زیاده عرق النساء ادرار نافعدن  
 زیر اسهال ایله خلاص اولنم اما ادرار ایله تراولتور و بومر ضلورده مدرات  
 نافع که مخصوصه در بذر بطخ و بذر خیار و بذر قفا بونلر برار اولنوب  
 دق و سحقلن سکرمه صوبله لبن الوب مستحلب ایدوب ایچوره لر اما مستحلب  
 اولان اول صوابله کرکرکه انکله برسیاوشان قیناشن اوله و بلغمی بومر  
 سفوف استعمال اوله چنطیانان و کافیتوس و کادریوس و بذر کرفس  
 و بذر بطخ بوجله سی برادر دق و سحقل اولنوب سبق ایلین مدرات ایچون  
 اولان مستحلب ایله ازوب بر قشق مقداری ایچوره لر ادرار ایله تنقیه  
 و برر سودا ایچون ادراریان اولناد و غنک و جهی بودر که سودا غلط عاصه  
 درادرار ایله جقن انچون بیان ایدوب کمن مستفرغات کافیدر ادویه  
 موضعیه دنکه نطول اولنجقارد حار اولورسه شعیر و خسدر که سرکه  
 ایله قینادب نطول اوله اگر باردا اولورسه مرزنجوشی دفته پیراغی و سذاب  
 و کون صوبله قینادوب نطول اوله بر نوع نطول که معتدلدر و غایتله  
 نافعدن بابونج و اکلیل الملك و زهر بنفشه و خطمی و خبازی قینادب نطول  
 اوله ادها تون دهن المنطل و دهن القسط و دهن الخردل و بونلر  
 امثالیدن المرکبات ترکیب اولنوب اوجاع مفاصل و عرق النساء و نفریسه  
 طلا اولنلورن بری زیتون ایچنه افغی قینادب بعد مریمی تمامه قیوب  
 ایله تنجید ایدوب سورسه لر با کلیه خلاص ایدون کذلک غم الاسد و شحم  
 الخنزیر الضبع سورملک زیاده نافعدن الاصم ضما اولنلورن بعضی بوی  
 تخمیدر که سرکه نه بشه بمال دخی قتل تا کم حل اولوب هر یسه کبی اولوب اول وقت  
 ضما اوله بر نوع دخی طبله و اکلیل الملك و بذر کتان و کدره و رانیغ بوجله  
 برادر دق اولنوب قرمز بلل موی ایله مرهم ایدوب ضما اوله تمام ایسه  
 بعضنه ضرر و بریر و بعضنه نافعدن شول خام ضرر در که صوبی طتلو اوله

امدی

باقی

اول یاغدن غسل

اما تمامه

اما تمامه صوبی جی و یا طوزی اوله نافعدن خصوصا ملح و افستین  
 ونطرون مسحوق بریده سوریه غایتله اعلا در درلور بونوعدن بری دخی  
 که وجه مشروح و شرط مسبق اوزره سوریلور کبریت و نظرون و ملح و  
 بورق و ورق الفان و مرزنجوش بوجله دق و سحقل ایدوب دیلر سه تمامه سورن  
 و دیلر سه قینادوب صوبینه بیقنه و کوده سنه ثقلی قالوب سوزیلن سورن  
 اگر بومر کورانتله علاج اولورسه بونلورن سکرمه اسحق طیب دیر که صرتلان  
 و کرک بیان اشکی و کرک طوشان و کرک دلکی هپ اولورسه بری یادری و ایکن  
 و یا بونر غلش قانله ایچن چقار میوب بر قزغان ایچنه صووزیتون یاغی و  
 مرزنجوش محکم قینادب تا کم ایدوب ایچنه آرن طریق اوزره اوتورب در لیه لر  
 بومر ارضدن اگر عرق النساء و اگر وجع مفاصل و اگر وجع و رک و اگر نفریسه جمله  
 سنه شافیدن اصل بونلر ایچون وضع اولنلورن جوبدن تحت سورنجان و دهن  
 سورنجان و مطبوخ سورنجان و سایر مفردات و مرکبات هر بری بوجله یا  
 زیلورسه بر کتاب ولور بونلر تفصیلی اقرابا دینه کله جکدن سنک که حاجتکدر  
 اول قدر بونوعدن بیان اولمشدر که اجل مقدار اولوب حقل امری انک صحتی  
 طرفنه ایسه کافیدر غیر کتبه و غیره صور مفعه احتیاج قونولما مشدر همان  
 عقل سلیم و طبع مستقیم ایله مراد انک طلب ایله هر قسمدن ایسه اکا کور  
 دوا ایله قاعد سن و بر مقدار خود علاجین بوجله بیان ایدلر و قش علی هکلا  
 جالینوس کی ایلک یعنی یا قوباق عرق النساء فائده ایدلر اما افضل کی بودر که  
 خیردن بر حلقه مثال سنه پیدا ایدوب مریمضک قوشاغی برینه قوبوب و ایچنه  
 وافر طوز طولور و بر الحرافن خیر ایله حوی ایدوب بعد اوزرینه اول طوز کفرش  
 مناسب حرا به لری قوبیز و وجهه که هر بر مر اول برنک استیلکه زیاده اوله  
 همان دری یاغی مرتبه سنه واره فراغت ایدلر بامر الله تعالی شفا و بر و بخل ایدلر  
 و تریاق فاروق و تریاق اربعه و مخلصه که سوطین ایدلر و معاجین کبار که بونلر ایچون  
 اقرابا دینه یا زلشدن بونلر عظیم النفعدن ابقراط ایدلر بومر ضلورده ادم ککلین  
 یقوب مناسبا اولان اشره ایله ایچورملک جمیع معالجه دن اقوادری بوجله اطبا

حامله

استحاطیس نخ



حیات علاجنه شروع اتمشرد و بوفقیه جمله اتمامندن صکن حیاتیانته  
 شروع ایلدم **حالا** بیانغا اورام و شورانیلردن احتراز بیانته **در باب علاج عیش**  
**اورام بیانته** در امردی اورام دیدوکن یونلرک بعضی اخلدما افراط بالذکر  
 ایلدوکن اهما مادد معلوم اولکه اورامک تقسیم افعالندن بیلنور و هر ورمکه اوله  
 انک ماده سی واردن اما اول ماده یا ذات قوامد یعنی جته صاخنی و اول خلط  
 اریجه دن یا جته صاخنی دکلردن بلکه مایته و ریخته در ورم دموی اولورسه  
 فلقونیایه اسمیه اولنور و اگر ورم صفراوی اولورسه جمره تسمیه اولنور و اگر ورم  
 مرکب اولورسه فلقونیایه جمره تسمیه اولنور یا خود جمره فلقونیایه دیرلر و اگر ورم بلغمی  
 و یا عضوه مخالط اوله اول ورم خود یا متمیز اوله اول وقت سلعه لبه دیرلر و  
 قسم یومشقدن و اگر ورم سوداوی اوله یا جرم عضوده مداخل اوله و یا خود مداخل  
 اولیه مداخل اولن یا مؤمن و انج کوکی کوکی کوک صاله و اعضا یا یا پشمش اوله بو  
 قسمه سرطان دیرلر یا ساکن اوله الم و برمییه بوقسم صلا بتدنا اما اعضا یا  
 غیر مداخل اولوب یا یا پشمچی اوله و یا پشمه سی ظاهر عضوده اوله یا خود  
 یا پشمه سی اولیه یونلر اول غده لردر که ترکیجه بز دیرلر کلرک امردی ورم مائی  
 یا عام اوله اعضا یا استسقا کبی یا غاص اوله خصیه شیشی کبی فاما ورم ریخی  
 یا جرم عضوده مخالط اوله و د و کچک یومشق اوله ترج یا مجتمع و یا پشک  
 لبته و آلک فالدرسک قالقه نفخه دیرلر فاما ثورا ورام صفاردرکه اورام  
 دموتیر و غیر منقسم اولور و انلرایله مکائی مختلط اولور فاما اورام دموتیر  
 و صفراوینک علامتلی اگر دموی صرفا یسه چکک ورنکی قزلا اولق و شیش  
 اولوب دیک دیک اتق اقتضا ایدر اگر عضوه ساسا یسه بوعلایم ظاهر اولور  
 اگر ورم شریانی و ارایسه دم اسفله عودیت ایلشدن و ورم دموتیرک نهایی  
 یا جمع اولقدن و یا طفلقدن و یا ورم صکبه منقلب اولقدن و قتا که ورم  
 جمع اوله وجع و چکک و ضربان و حرارت زیاده اولور فقیه شله  
 ساکن اولور فاما ورم صفراوینک جرمی چوق اولور و انج رنک و قزلا اولور  
 و چکک سی و سبزه سی قوی اولور و دردی اقرم اولور صفراوینک غلیظه

دخی

دیرلر

وصفا ویریم

اوله که دردی بر قریب اولیه جمله اورامک سببی کثرت ماده در عضو قابلک  
 ضعیفدن سببی اسباب خارج و پس امردی قرجه لردن کثرتی چنانلری منفقد  
 یعنی مقدره سیدر و چنانلرک کثرتی جراحتی مندردن جمعی قسامک علاجی اولدر  
 اگر ورم عضو رئیس ذفنندک اوله یعنی فی دماغ دفع ایلش اوله ایکی قولاق  
 اردنر اولق کبی و قلب دفع ایلدوکن کبی و جگر دفع ایلدوکن ایکی قاسق ارا لردن  
 اولق کبی بوقسمک هیچ برینه ریح اوروب منع ایلک جایز دکلردن زیر ادرع خطا  
 جایز که ماده رجوع ایدوب ذکر ایلدوکن دماغ و قلب و جگر هر فنی طرفدن  
 ایسه کرو برینه رجوع ایدر اول محلله ایش مشکل اولور و یا بویک لازم اولان  
 ندر سوال اولورسه مرخیات استعمال ایدر صک کرکدرکه منفذ متسع اولوب  
 مواد کرو سنه رجوع اتمیه اول که مرخیاتله وصف ایلک ساده یاغ و تره  
 یا غلری کیلردن کاهنی صوابله نطول ایلک کافیدن اگر یونلرایله اولورسه  
 یعنی مختل اولورسه یا ادوتیر و یا نشتر ایلر یا رلق کرکدرن اما شول ورمکه  
 اعضا رئیس دن بعید اولیه ایکنرک خالی دکلردن یا بودرک سببی یا خارجی  
 اوله و بوزا تکله محتلی اوله و یا محتلی اولیه اگر مثلی ایسه موذین استفراغ  
 ایدر لوبعد تحلیل قلنه و اگر برن محتلی دکل ایسه استفراغ لازم دکلردن  
 تحلیل کافیدن اما رداغ جایز دکلردن تا کم و جعی زیاده اولیه اگر رداغ اچون  
 احتیاج قوی ایسه ضعیف اولانی استعمال ایدر انی کل یاغی کبی اما سبب  
 ورم بدنی ایسه رداغ لازمدرن تا کم اول رداغ علر و جعی تسکین ایدر و اول  
 رداغ علر دیدوکن قیال مومندن و کل یا غندن و تازه کشخ صونیدن معمول  
 مرهم قیر و طی درک انی سخا یدوب اوره ل اگر بو مرهم بر جزو زعفران دخی قوشه  
 جایزدر اما وجع قوی دکل ایسه یا لکن تازه کشخ صونی یا هندیا و یا آیت  
 اوزوی صونی و یا سکرلی پیراق صونی کافیدن و یا سزاوت صونی ایلر ذکر  
 ایلدوکن صولرک هر فنی اولورسه اولسون کلاب و سرکه ایلر اورمق کفایت  
 ایدر مکر و جع و ارایسه سبق ایلر نه ملاجعت ایلر رداغ منقح و ملین  
 اوله انلرک اوئی ایلر قوت و پروپ مرهم اولر یا خود انلری دخی و جعی

خواجی نخ

ایکی فولتو قلا راسی

اورب منع ایتک



قلنه اول منضج ملین  
دید و کمزوری تنگی و پیا دیر  
واکلیل الملك و خطمی بزر  
کناندر بونلرک صوری  
نطول صح  
قصر نخر

ایدهب قینادب نطول اولفق و مسحوق اولد قلندر مرهم ایدوب استعمال  
انک محله کوره واجبله کذلک مرهم داخلونه مرهم خل برید ما یومرهد  
اگر داخلون دخی یا لکری اولوب ابتداء جایزدن اما بدنه امتلا و ارایسه  
لا بد فصد بیله استفراغه تقید اولنه بونک معنا سی کرورم دموی  
ایسه فصد اولنوب صفراوی ایسه استفراغ اولنه دیکور اما ابتدادن  
صکر یعنی تزیاده و انحطاطه فصد و استفراغ صبر اولنه کرورم  
و صلا بتدک منقلب اوله سنک خوف اولنورسه ملتبات و مرخیات  
چندان تقید اولنیه اگر فساد عضو ظاهر اولسه یعنی صلابت و رمدن قرسه  
و یا یشل اولسه اول لا بد در که عضوی یاره ستر و صو و طوز ایله یویوب  
تبرید اید سن حاصلی ورم صفراوی اولد قلندر تبرید ایدوب ورم دموی  
تجفیفون صیانناید سن والله اعلم و احکم تعالیم **سنة نك تعلیم**  
**ساد سنك سفهاد سی اون بیش بابی شتملک در باب اول اورام**  
**بلغته بیانده در آمدی بلغی اکثر حاله رخودن رخاوتی اکثر در زیر اکثر**  
**رخاوت مائیتند و اکثر مائیت رقتی مستلزمده آمدی ورم بلغینک**  
برسی سلعید بو ورم اغظالره و لون بدنک لون کبید و اغریسی یوقد علاجی  
بلغی بلغینک استفراغ قلندر و مولد بلغ اولاندن برهین ایلکدر و ابتداء سنه ورم  
بلغی قلیل البروده اولن رداعلار رب انکه عمل اید لره و رداعلری صرب سرکه ده  
ازوب قوری سنکریا قورب ورمه اوره لره اگر اول ورمه قونیله جق سرکه ده ماء  
بورق یا عصاوه مرین معا اولورسه دخی لطیف اولور کاه اولور که ورمک و سطنده  
طوز اوسر که ایله سنکریا وریلور بعد رداعلر استعمال اولند قدن صکر نطول لره  
و سوجکری و ضهاد لره محلات عمل اولور و اوجله دن صفر نجاستی و مرهم داخلون  
در و ورم بلغینک او تر و اقرا بدنای نهاییه ضادات و نطولات و محلات بیان  
اولفشد که محله کتور ب عمل اولنه **باب ثانی در ام سوداوی بیانده در**  
**آمدی ورم سوداویک احوالی اجمالا اوایل با بد ذکر اولدی و ایکی قسم**  
**اولوب شفع و غیره شفع اولسی بیان قلندردن حالا ورمکه سوداوی اوله**

سرطان دیر لره انک بلغه سی صعبده علاجی سوداوی استفراغده و ملتباته تقید  
ایدوب و لغقدن اول ملتبات دید و کز ایچ یا غلری و دهن سوسن و دهن حشا و  
زیت العقیقده مرهمکه صلابت و ماده سن بر هفته مقداری تحلیل اید خردل  
و بذر الانج و کبریت و زبرالج و راون و واشقی و مقل زرق و شمع اخر و زیت  
بهر عقیقه معمول اولاندن بوجه دن بری دیله دن معلوم اوله که دیله برورم  
ایچ بوش اوله اکا ماده دوکله کرک اول ماده حاز و کرک باردا و لسون بویله  
اولیچ دیله اسم عامده چن بروری کورسک که انکه ضریان کثیر و بر مقله  
با صسک کویا بر مغک چمدنک احساس اید سن و بله سنکه اول ورم خوا جدر  
بونک بلغه سی برک بری صقلسه بر مغکی کویا بر سننه رد ایلکبی احساس اولنور  
و کونک بیاضی یا صاریغی و یا یشل اکیله معلوم اولور و ایرکی صیرنجی و بیاض  
ورقده و غلظتده اجزای بر و راجه سی متوسط اولور علاجی بری تقیه  
و استفراغ قلندر تا کم ماده سی قلیل اوله و هر ماده سنک تولد با عث اولاندن  
برهین ایلک کرکدر و تقویت قلی کرکدر تا کم دشک و قنده الفجاری ضعیف  
اولیه بونک صکر منضجات خفیفه استعمال ایلک جایزدن مثلاً اشقی صو  
ایله نطول اولفق کبی و ارب اوئی و چینش بغلای و بال موی و زیت و کندن  
وزعفران و خطمی و بذر کتان کبیر ایله مرهم اولفق بوجه سی نافعد کرک جمعا  
کرک منفرد اگر ذری یومشق ایسه و دشک ممکن ایسه ادویه منفرد ایله دشکدر  
در ایله اولاندن ادویه منفرد دید و کز زین قدح دید کز چچیکدر کوی و مرهم  
داخلون در که لعاب خردل و دهن سوسن ایله تربیه اولنوب ضهاد قلنه اگر  
ادویه ایله دشک دیسه و دشک یرمق کرکدر اما بروجه یار ایله کرباربان  
براشاغی اوله چن که یار ایله قان و اربک چقه اول حاله بر مقدار صقوب  
جراحتن اقدرب صکر بال شقیله غسل اید جراحت علاجی اولنه و هر ورم  
ظاهر که انکه ضریان اولیه اکثر یا ایرکتن و اکثر ورم ماده مفرد دت  
اولن **باب ثالث دما میل بیانده در دما میل جمع دملدر که چنانلر دیکدر**  
غایت بر مزی دریک برده اولاندن بود دخی خراجات قسمندن نهایت ثبوت

اولور

و اخیر



کیار حازه ایچند قیج ماده جمع اولور **بیل مدی** بوجیانلر اکثر حاله کثرت حرکتدن  
 وامتلا ایکن ختامه وارمقدن اولور اوله اولسه کثرت دماصل بدنک امتلا ایسه  
 فصد واستفراغه مقید اولور خفیفه ختامه کیر **یعنی** خام معتدل اوله  
 زیاده اولور **میه** تاکمه مضرت ایریشوب ضرر ترتب تمیه اول امتلا ایله ختامه  
 کرمکله چالار مبتلا اولش ایله ینه انجلین اتمیه و اوج کون کچمکدن صکر  
 فصد واستعمال ارواح ایله دواقلنه و منتجیاتدن تین و عسل و بزره و مسر  
 و خنطه مضوغه و غردل و دهن سوس ایله مرهم پیرا ایدوب اوره له بامراه  
 تکل دیشله کرد شلر ایسه نیشتر ایله یاره له **باب رابع** **نبور بیانده در ثبور**  
 بثر نک جمعیدن سولجیلر دیکدن بودخی مواد اورا مدندن حادث اولور  
 بونک بری قورداشینده بوقسم دمویدن و برنوع دخی غله دن و برنوع  
 دخی جره دن و نار فارسیدن محله ذکرا و لنور و برنوع دخی سودا ویدن  
 جرب سودا **بی** و ثالیل و مسماردن جرب معلوم در کچمکدن ثالیل سکلردن  
 مسمار ایسه ترکیجه اقی سکلردن و برنوع دخی بلفمیدن شرابی یعنی قوردا  
 شن کیدن و برنوع مایه در نفاطات دیرلو صولو قیر جقلردن و برنوع رجمیه  
 در نفاطات دیرلو یللو قیر جقلردن کلرک امردی شرکه قورداشیندن **یعنی**  
 یقی بثر لردن علامتی کوکل طار اولق و کچمکدن بونک عدوی اکثر یا دفعه  
 در زیاده کور کجه کوکل طار اوله غی و غصه سی زیاده اولور خصوصاً سبی  
 اکثر یا مدندن بلفی دخی اولور نهایت بلفینک المی واضطرابی کجه کجه اولور  
 علاج فصددن و صفرائی رفقه اسهال ایلمکدن مثلاً صفرائی رفقه اسهالی  
 نقوع مسهل ایله و ماء رمانین و هلیج ایله در **اولوب** اما شراب  
 بلفمیده استفراغ لازم کلرک تدبیر مذکوره بر مقدار هلیج کابلی زیاده  
 اولوب اوج درهم مقداری استعمال ایلمکدن غدا سیرکه و مرجک  
 و مزوره حب رمان و سناق ایلمک کرکردن و طعام و نقوعاتکه بومحل  
 استعمال ایدن قور و کشخ قویوب یک لازمدن زیاده نافعدن محمد بن  
 ذکر تیارازی ماوی کیرک شراب چون برکسده ابوالغاجی دیندن

نبور بفتح الباء و سکون الناء

اولدنیج

ایله

بر مقدار

بر مقدار بی طبراق الوب صوابله حل ایدوب طور لد قل بر مقدارین ایچوب  
 و بر مقدارین بر حوقه پاره سنه بولیوب کوده سنه سورنسه غیر  
 محتاج ایلر مشور حقا بومعنا خاصه در طبیعت دکلر عجب علاجه  
 فقیر تجریر ایلر بر قیجی بوعلاجه ایا اولدوغن کوردم **باب خامس** **نکله**  
**بیانده در ترکیجه** بوکا سیرجک و کربک و اصغر دیرلر عرب عربا بونی غله ایله  
 تعبیر ایلمک سبب صغیر بثر ل اولدوغی کیک قرنجه اصغر کی صرر سبی صفرائی  
 حار دن یا خود غایتله لطیفه دیکدن اگر نکه نک حدوشه بادی اولان صفر  
 بر مزایسه شدت احراقی ایچون ایجاب ایدرک بدنلر یوریر و کن و عضوی  
 اکل ایدن اگر صفرائی بر مزید کل ایسه نکه بدنلر کورن اما اکل ایدوب یاره ایلر  
 اما صفرائی قیقه ایسه و غلیظ ایسه در کالتنه محتبس اولور اولوقت  
 غله جاروسینه اولور نهایت بونک التهای قلدر و حرارتی اما انحلال  
 جرتدن بوا و اکیدن کوجده زیرا غلظت ماده منحل اولغه مانع قویدن  
 علاجی صفرائی اسهال ایله بثر ایدوب دم غالب ایسه فصد ایلمکدن زیر  
 تقلیل ماده لازمدر و تبرید ایله تعدیل مزاج ایلمک کرکردن و اوزن مرچک  
 و انار قبوغی و سوبق شعیر و عصارة لسان الحبل بریرده خلط و مزج ایدر  
 سوره لزوم کورات بخفیف و تبرید ایدن اگر نکه ده نطق و پاره لفق  
 ایله تقترح ظاهر اولور سه بومعنا العیاذ بالله تقا اکل نک برنوعیدن  
 اول وقت قرص ندر خونله شراب عتیق بریرده ازوب سوره لره و بزم  
 اقربا با دینفرد اولنه مراجعت ایدن اگر نکه جمله بدنلر و یا بر نیجه  
 برنده طاری کبی اولوب ثبور شکنده اولور سه که جا ورس ایله تعبیر  
 ایلرک علاجی مطبوخ افیمون ایچنه جزئی ترب قیوم اسهال ایلمکدن  
 و تازه سود بوکا غایتله نافعدر بخفیف ایلر و کچوک قشره قاتین  
 و کل ارمنی و ماء ورد و سرکه بریرده اجزاء مسحوق اولدوغی تقدیرجه  
 خلط و مزج ایدوب بدنلر اولدوغی محله سوره لره **باب سادس** **نکله**  
**قنار فارسیته بیانده در معلوم** اوله کجه جره و نار فارسیته لفظان

قرمزی

قلیلدر

استفراغ



متراد فاند تر کجه بوکا قبرجق و او د کویکی دیرله اکثر یا بو ظالم ایام و باده  
اولورده معلوم اوله که هر سوچی بر کجی و قبرجی اوله و یا قبی اوله پرده اصل  
ایدیجی اوله بوماده صفرا و درک قلیله التفقن و قلیله الصفرا و دره و جسم  
برور و درک انسانک جلدی ماده سز سیاه ایدر بونک ماده سی کثیره السودا  
دره و غلیظدره و آنک ایچنه با تمشدر یعنی اقله دری ما جینده دکلدره  
بلکه ات ایچنده علاجی بونک لا بد درک فصد اولوب صفرا یی استفراغ  
ایدلر اما بروجله اوله که سودای رعایت ایدلر زیر ماده سی غلیظدره  
وقت اولور که تحلیل اولور نیشتر محتاجدر بونک اوزرده اوریلجی ادویه  
شدیده التبرید اولق کرکدر تا کم ماده محتبس اولیه و باطنه سمعی دفع  
قلیه و شدید القصر دخی اولیه بلکه قوته التحلیل اولیه تا کم زیاده اولیه  
زیر تحلیل زیاده اولجی کیفیت ماده یعنی حرارت وحدت زیاده اولور  
اما مناسبا اولان ادویه که نافع اوله اکثری نارد در مقلد براکشی ناری  
ایکی شق ایدوب سرکه ده بشوره لر حتی محرا اوله بوکرم بر خرقه پاره سنه  
یا بوب اوزرینه ضماد اوله سرکه ایله از لیس مازودخی اعلا در اوزر  
سوی و لسان ثور و عدس مقشر و کبکی امک بریده دق و سحق اولوب مردار  
ایک ایله یوغلوب ضماد اوله بونلورن صکن این ماسور نک نقل  
ایلدور کی ضماد قتی اعلا در مثلاً بنفشه پیراغی و زعفران و عدس مقشر  
و مره ارا یک و سکر و ماز و بریده برابر دق و سحق اولوب مرهم مثال اوله  
بعد قبرجق اوزر در ضماد اوله **باب سیابع نفاطات بیانده در ترکیبی**  
خرده خرده صولوق جفله در سببی اخلاط فینا یوب ماییتی در بر جقمقد و مختس  
اولقدربوسبیدن کثافت یا ورم رقیق افضا ایدر علاجی نفیسه بدن و تعدیل  
مزاج ایدوب خوم قسمی ترک ایلکد تا کم ماده کثیر اولیه و بوصول قبرجق که  
ابتداء ظاهر اوله مر جکی دو کوب ایوب سرکه ایله خیر مثال اولدور بدنه  
سوره نرنا که ماده محتبس اولیه شول و فنک بوقر جفله بومک بشلیه اکنه  
ایله دشله اما اکنه بحر و لجه راجع اولیه یعنی در بسین بر توب دشله بقا

اوله

چاره سی

میلدرن

ما یتدن باقی قلاته محققا استعمال اولده بویا بدن مرهم اسفیداج دوا  
لطیفدرن اگر بوعلا جلا کفایت اغرسه اقر با دینه بوکا متعلق چوق نسبه لریان  
اولددر مقتضا سنه کوره طلب اولده **باب ثانی حصیه و جدی بیانده در**  
ترکیبی قرا مق و چچک دمکدر بویا یکی مرض نفاطات جنسدرن اولخله عقیندر  
ایراد اولددر معلوم اوله که قرا نفک و چچک غایتله بر افرا اولانی سیاه رنگ  
اولاندر آنک اشغی بنفج لون اولددر بواکسدرن صکن یشل لون اولاندر  
بونلورن اشاغه صار و هیئت اولاندر جمله دن صکن اولان بیاض لونلور  
اول سائر لرندن سلیمدرن خصوصاً جی بونک اولوب قلیل العدد اوله بلکه جقمی  
دخی سان اولوب خسته صقلیه و طارلیه و هتاسی قوی اولیه بوقسمک  
کی عودی چوق اولوب بر برینه قرشوب متصل اولاندر یا خود بدنده ال پاره  
قدیری اولاندر اگر جدی و اگر حصیه نک اسلی اولر اما ظاهر اولوب صکن  
جدی و حصیه حادث اولقدن اگر عکس اوزر اولور سه بر امزده فی الجملة  
علامت خیر بویا یکی مرده اوار ایا اولوب یعنی صوق متغیر اولوب خادون  
صکن ظاهر اولاندر اما حصیه و جدی که نترن چقا خا و حرارت پیدا  
اولیه ورم جایی وارد یا قوه ساقط اولشدن خصوصاً عطر دخی قوی  
اولوب طارلغی زیاده و بونک ظاهری باردا اولوب جدی و یا حصیه یشل  
و سیاه رنگ اوله هلاکه قریبدر و چچک و قرا مق اکثر یا بهارده و بلاد حاره  
ده عارض اولور و چوخی او غلیظدره و تاز یکلرده اولور و پیرلرده اولق  
نادر اولور و قرا مق چچکه مغایردن شونک برله که قرا مق صفرا ویدر و چچک  
دموید و هم قرا مق جفه ده صغیر در و دریدن تجاوز ایلن بلکه دری التده اولور  
انچوندر که اول ظهورتده بومر و لیس العلاج جدی و حصیه که غلبه دمدن اوله  
بورون طارندن قان المقدز زیر عاف مقامنه قایم اولور و اعضاء عالییه  
حافظدر و مشروبات قسمندن نفوع حلویا الشکر و شراب عذاب و شراب  
یلوفر و بره لر اگر شراب کادی لکیر سه بالخاصه نافعدر کذلک خوما قور  
شراب خاصیت جهتندن انفع اشبا در اگر حرارتی زیاده ایسه غذا سن عدر

صافی چنان اولمش هیئتند  
کوثر ندر و ایکی قات اولوب  
بر بری ایچنده قشمر شکوفه  
نخلدن صبح

شمس



مقشور و مزوره غناب ویره لر و لحوم دن جلد حذا یدله لر و آلا نکس اولور  
اگر حصبه و جدری تن بلور میه و یا خود باطنه رجوع دن خوف اولنه رازیانه  
و کرفس صولرین سگریله ایچوره لر بوا یکی مرضه بدن استیجی طوق و بارد  
یالردن سقیمق کرکدن و آولکه ظاهر اوله ستماق کل صوینده اصلدوب و سو  
زوی طمزرق کرکدن و ایقارن خنالمق کرکدن تا کم کوزده جدری چقمیه قزامه  
دخی نافع و مجربده **باب تاسع جرب و حکه بیاننده** در ترکی او یوز و کیچک  
دیگرده آمدی جرب دن بعضی یابسده صفای محرق دن اولور کاه اولور که بو  
صفای محرق دمه مختلط اولور کاه سودا مرتبه سنه ایزیشور شدت  
احتراق دن اوتری کاه اولور که سودا و تیر ایز شمرین بینده اولور بوجرب  
بعضنده رطوبت بوقسم بلغم مالک دمه اختلاط دن اولور حکه که  
کیچکدن اول دخی جرب یعنی او یوز کیچکده نهایت کیچکده سولجک اولور بو  
نارک حروقی چوق طوزنی و اکشی و طنوی یکدن و مغلفا تله مشغول اولمقد  
اولور بوا یکی سنک علایجی طبیح فاکره و طبیح افیمون و سگریله طبیح  
اولش شاهتج کرک سازج و کرک مذبرا و لسون بونلری استعمال ایلمک  
کرکدن خصوصاً که بلیج اسود و اصفر و کابلی هر بزدن دورد در در هم  
الوب اتی صوابچنده اصلدوب اچمک ابودارودن هر کون ماء شعیرایله  
یرسینک و یا ماء جن ابله سفوف مسهل ایچکدن غفلت اولنیه بوا کی قسمک  
غذای هر سنه که مسهل و طانترا اوله ای ویر مکدن جلدک هیند با  
و سزاوت و اسفناخ بورا نیلری اکشی انارله بشمش او غلاق اتی و سزاوت  
مکدن و بلیج ای ویره لر فی الجمله ضرورت اولینجه لحوم قسمته مبادت  
اولنیه تا کم دم صفر متولد اولیه ادویه موضعیته دنکه او یوز  
و کیچک ایچون سوریلوب کبریت و اولش زیور و کندن و اشق و قلی  
ژنکان و نشادر و بونلردن بر جزو و مرده سنک و اسفیداج بونلردن  
نصف جزو و ملح اندرانی نصف جزو و حب الزمان جمله اجزا و زنجبه  
کل باغی و بنفشه یاغی و کلاب تازه و کشخ صوی و سرکه و بردرم کاهور

مختصر

119

جمله برهواند دق و سخی ایدوب مرهم مثال اولنجہ محل ایدوب بعد  
حمامہ کروپ کوده سنہ محکم کیسہ اور دورپ یقینوب چقہ لرو  
بومعول اولنی سورینہ لوا اما خایه لوب صاروب سورمیه لوا وچکون  
طوروب تکرار حمامہ کروپ غسل ایدوب چقا بام الله تعالی حکمہ دن و  
برینک اثر قلین اما بونی بعد التقیہ ایلک لازمدن تاکم تاثیر ایلینہ  
وبوعملک اول اوچ کون دک هرکون یوزدرهم شاهتر صوی و او توز  
درهم شیروغن و اوک بش درهم سرکنجین اچمک لازمدن اگر قوصدرسه  
خوش اوله قوصدرمرسه دخی غلاط ردیة زایل ایدن و صبر اسقطوری  
جریا چون زیاده نافعدن هر نه قدر من اولورسه سوله دفع ایدن  
وجرب و حکمہ نک اصحابی حمامہ ملازمت ایلک انقدر زیرالفع اشیا  
حمامدن بونوعدن چوق درلویا غلر و سفوفلر و حماملر و حیلر اقرار بادیند  
بیان ایلک مرجعت اولنه باب غایر جذام بیانند در یومرض العیاذ  
بالله تعالی سودایه منتشر اولقدن سببی مزاج اعضای افساد ایلر و کید  
کاه اولورکه اعضانک هیئت تفرق و اتصال ایدن مثلا سودا بر نه  
منتشر اولسه اگر متعین اولسه خای ربع ایجاب ایدن اگر تحت جلد ده  
جمع اولوب یغلسه جذام ایجاب ایدن بو تقدیر جبه متغیر اولور یعنی اعضانک  
شکلنی و هیئتنی تغیر ایدن و اعضای تقریق آمدنی سودانک سببی غایتی  
یا جکر حرارتک شدنی و یا بر نک حرارتک شدیدن بوجه یبوست  
دمی احراق ایدن یا خود جکر و بر نک برودنک شدنی قانی طو کدرن  
و سودا اولور بونک سبب ماده سی غذا لردرکه سودانک تو کدرن بادی  
اولور بلکه معین اولور بوقضیه لمسام طو تلمه سبب الو مسامک  
طو تلمه سی حرارت غریبه هوای باردک و اصل اولغه مانع اوله سندن  
اولور بوجهرتدن دمد غلیظ اولور بالضروری سودایه منقلب اولور  
کاه اولورکه طحالک مزاجنک فسادنک اولور اول وقت سودای جاذب  
اتمن بوکره دمد مغشوش اولور سودانک ایرلر بوجه تله جذام بادی

ایڈیٹر

—



اولور هواك يا خود مزاج هواك فساد نك و تنجه نك چو قلغندك سود اولور  
قچن سودا چوق اولسه دم تغلیظ و قوام غلیظی ایله تولك كثرته معا  
ونت ایدر برودتی ایله طبیعت سوداوتیه سنه كندونك منقلب  
ایدربو ایله اولسه جذامك بعضی متفرج اولور یعنی چبائیل و یاره لر  
اولور و بعضی جذام و ارکه متفرج دكلدر و جذام بر مرضدر که ساریدل  
باذن الله تعالی و اولاده مال میراث اولور و غنی کج میراث اولور قچن که  
جذام متمکن اوله رجا اولزه و مقدمه سی دخی قلیل الا خلا طدره قچن  
که جذام ابتدا اولغه باشلسه لونی زیاده قزل اولور و غایتله سیاه  
اولور سببی سوداوی خلقا پیدا اولور و غیده زجملک حیرت کبی و غصه کبی  
ولونی فرمتلق ایله قزله مایل اولق کبی بونلر هپ جذامك مقدمه لریدر  
و علا متلرندك جذامك نفسی طوفون اولق و آوازی بوغولق و کوده سه  
بخس کبی قوقق و قلاری انجه اولوب دوکلك و نومنده ثقل عظیم احساس  
ایله کدر بونلردن ما عدا مجذومك بورنی قوقی المز و طر نقاری یا یلور و صور  
و بکزی بوز یلور طودا قلی قالن اولور و قاره اولور و بورنی دوشرگاه  
اولور که بورنی طور را چنده درکد و شر و اویلور و طایف بدنده یاره لر  
اولور و اویلور و اقرویدر ایچه لر پیدا اولور اگر جذامده قان چوق ایسه  
علاجی قان المقد و قان الدقه بویننده شاه طرندن آلا اکر مدله  
کثرت یوق ایسه عروق کباردن فصد اتمک کرکدر بلکه عروق صغاردن  
فصد اولفق لازمد و سودا بی قوی مسهلردن ایا راج لوغازیا و طبیح  
افیمون و حبا فیمون کبی لرله اسهال لازمد و حبا ایا رجه حجار منی  
سفوف ایدوب و ماء جبن ایچم اضلر و ب ایچمک لازمد اکر سودا  
احتراقیه ایسه هرکون علی الصبح ماء شعیتر مبتز و سکر ایچورمک  
لازمد و یا خود شراب نیلوفر یا جلاب بارد و ماء لسان تور سکر  
ایچورمک نافع علاجدرن اغدیردن اوغلاق اتی و سحر طاق وار  
کک و سمن و کچ قون اتن اسفیداج ایدوب یدرمک علا دریا سمن قون

ساده و یا ماء  
شعیتر مبتز

انتی

انتی بغدای آشیلله بشورب یدوره لر و گاه گاه مقی و پروت قوصدوره لر تاکم  
خلط غلیظ خارج اوله و گاه گاه افسرده لرکه دماغی بونلر که پاک اوله اسافل  
و عالی تنقیه ایدر و حتماه چوق چوق قوی لر و کردکه بنفیس و قیق و بادام  
یغلیله یغلیله لر تاکم بدنی ترطیب اوله و قینا مش سود و یاغ ایچنه آزن  
ایدن لر تاکم سودا اقوت لطافت کسب ایدر حرارت فائزه ایله دماغ ترطیب  
و تحلیل اولنه و معالجین کباردن که بو خصوصیات را بادینه یارلشدن یدوره  
لر معجون بیشنی و معجون بذر جلی خود غایتله نافعدرن جملک نافع اولان  
برقاج افی فاروقه کسل و کمنوال اوزره کسوب صوب طوزله پاک  
ایلیوب یونلردن صکر اسفیداج ایدوب و سمک اتمکله صوب ایچوب  
عن یدوره لر حق افی دری ایکن قطع ایلدن بشورب یدرسه لر نافعدرن  
اگر چه قارن ششور و عقان زایل ایدر اما خلاص ایدر بو خصوصیه  
لحم افی قطع ایدوب اسفیداج ایدوب یک کبی علاج اولن جالینوس و انقل  
و بطینوس نام حکیمردن بلینا س حکیم راهب نقل ایدر که جذامه ذکر اولنک دوا  
لرله تنقیه اولنلردن صکر امراق افی ایچورب اتن یدوره لر بعد یله برکه قاولر  
سیاه یلان اولور که عربلر اکا حش و ترجمه اینک امن قاره سی در لر اتی بوغلیوب  
و بر جملک ایچنه قویوب تعفین ایدر تاکم قورتلنه اول قوردر لر جمع ایدوب قوریدوب سحر ایدوب  
جزامی فرطله اولور سه کولن ایکی هم مطبوخ افیمون و بال شربی ایله  
ایچوره لر یا ما الله تعالی الله خلاص اولور بوفقید و رت کسینه که جذامه  
مبتلا اولشردی بو طریق اوزره علاج ایلد الله سبحان و تعالی حضرت بلربنیک  
قدرتیه دفع ایلدیلن تاریخ کتابد بری شام شریفه ساکن کتابدن طبناخ زاده  
محمد جلی ویکله معروف و مشهور در حیاتله ایدی وری دخی بردر ویش نامراد  
ایدی وایکسوخنی یوک ادملردن اولغله نقل اتمک روا کورمدم اما جذامکه برلشه  
تمام تفرق و اتصال واقع اوله اکر کک فصد و کک استقراغ اولفق زیر اقوت یوقدر  
که مواد خبیثه دفع ایلد اکر فصد و استقراغ فصد اولور سه مواد خبیثه بی  
تحریک ایلش اولور سن دفعیم قدرت یوقدر هلاک اولور زیر مواد خبیثه و باقی

بدنی ص

درینم

واسمادیونم

یکری برکونم

بغذومه

اولش

بوقسم

قلبه



اعضاء رئيسه يرمي منصبا ولور بوكرم نامك برادم اولوردي اولو حال بوكه  
 اولك اول فقيرك جاننه منتور بزم علاج و دو بيان ايلدوكر مقدمه جذام  
 ايجوند الله تعا اعلم **باب حادي عشر طاعون و انك اخترازا تيك بيانند در**  
 معلوم اولاكه ويا تعفن جو مر هوا به اسباب سما و تير و اسباب ارضيه تغير  
 ويرمكدن اولور و اسباب ارضيه نك امثالي مولا ايجنده جيفه لولوب طاعون  
 لوده بدر ايجده لولوب ايله و مزيله لوده كلب و ساير حيوانات اولولري اولوق  
 في الجملة بدر ايجده لولوب و مولا قلت اوزره اتق بلكه ضرردي كوي مولا  
 ايجكدن و جنك اولوب ميتل جسدی دفن اولنه مق و خلا لركا ريزلري اولوب  
 بزم قاسم باشا دره لري كوي شهر اورتر سندن نجاست جريان ايلك كذا لك  
 دبا غلر قيون و كجي دريلرين اسلر و بلك عفونتي اول شهر متعفن ايلك كذا  
 و اسباب سما و تير نك مثالي جوقدر مثلا كواكب ثوابت مرصوده و غير  
 مرصوده جناب عزت حضرت تيريك علمي محيط و بزدن مختفي كواكب فقاله نك  
 نهايي يوقدر طالع سنه و طالع بلدين تحويل رابع و سابع ده و  
 عاشرده مخوس كوكب وجود بولوب بلكه بو ثوابت مذكوره فقالك بر بيله  
 قران ايدر و مستولي و مدبرا لان كوكب اول سنه ده يا راجع ويا طريقه  
 محرقه ويا هابط بولنور عالم اعلايه بوتشكرنك ويا اقتضا اتمكه عالم اسفل  
 اسفل يا مراقه تعا ويا واقع اولور بولوب علام ذكر اولنان انظار عالم اوله  
 مخفي كلدن اما ساير ناس انكه بلك اولور كه شهاب سمان جوق اتمسه  
 خصوصاً وقوع اخر صيف و خريف اوله ويا علامت در كذا لك لودوس  
 دير كلري روزگار و صبايلي بتدای قش و قش اورتر سنه جوق آتسه  
 و علامت مطر اولوب يغور يا غسه و بومعنا لركر اوله بوسيلرك  
 تكرري ايله مزاج فاسدا ولور و بر علامتي دخی بهار و قتي يغور قليل اولوب  
 ربع جنوب جوق اسوب هوال بولوق اولقدن خصوصاً بر هفته مقدار  
 بولوب بر هفته مقداري صاف اوله و كوند بولوت جوق اولوب كيجه  
 لوده برودت جوق اوله تحقيق ويا اولوق مقررده فن ياز كوندلر قليل

تصبري

حتي

الحاره

الحاره اولوب رطوبت سيبندن اشجاره تغير كلسه و خزان زماني دكل ايكن  
 خزان كبي و كلسه و شمشك شاقسه و شهر با نرا و لسه ويا علا متري در  
 اسباب ارضيه دن بعضياري دخی كه ويا اولسنه دالدر حشرات ارض  
 جوق اولقدن و حيوانات زكيه الحش كه لقلق و فاره و بونلرك امثالي در  
 قهر لرا يندن و ارقه سي اوزره سورينورلر و بلكه سي قرييدر ويا نك  
 كلمه سنه اشارتدر كذا برفق اخرده اولغله بوكا دال اولن وقوعه  
 دلالت ايدن اذله تحصيل مراد اولنور سه امام فخر راز نك ستر المقوم  
 في علم النجوم نام كتاب مستطال برينه نظر اولنه بوقير لسان تركي اوزره  
 كتاب مرقوم يك بكم يري سنه سنه ترجمه ايلدم حالا ابا دي  
 ناسده موجود در مراد اولنور سه كوريله بزينه كلام عودت ايله  
 امري ويا نك اخترازا ايدن طريق بودرك برفق قصده و استفلا غله تنقيه  
 ايدوب تعديل مزاج ايلمكدن يعني تيريدن ايله تخفيف قلدن و ميشاري  
 و جور بالري و شرابي ترك ايلك كركدر و مجتذاته يعني اكشيدن ايله تقيد  
 اولنه و اشربدن شراب ليمون و قمر هذري و شراب رياح و امثالهم ايله  
 مقتد اولن خصوصاً كافور افغ اشيا دندن ادوية دن زير اعضوت  
 مدونتي منع ايدن صاحب موجز صحنا و شاميه يك نافعه در مشد بوبر  
 طعام مدركه خره بالقرن و سناق و ليمون صونيدن حاصل اولور و بو  
 ديارده استعمال اولوق اما بشور لسه خيلي لطيفدن جالينوس بو طعامك  
 بوغصوصه فضيلته شهادت ايدن و صباح و اخشام بوغوري تركيب  
 ايلوب اولن يقه لر صفق كافور و سعد و صندل و مسك و عود و غير  
 و نورخ قيوغلي و الغول و دقنه يبراغي بوا جزالر بر رده برايمر جع اولوب  
 دقي و سحق اولن و دن صكر صمغ و كيرا ايله بوغور و ببحور ايله ل  
 خاصه سي كيفيت هوايي صلاح ايلكدر و آوي ممكن اولان مرتبه لر كل صوبي  
 و سرکه و سكوت صولر ايله سپورب صوليه لر و لطيف ميشاردن الماء و ايو  
 و امرو و الوج و افاج قاوني و تريخ و ليمون كيارله او تور دغلي محلي ترين

ازراع فلكيه واجتماع استقبال  
 و انزال كواكب بيان اولندي اما  
 بونك امثالي امور ايتيك مع

بود



ایده لر و هر قدر بارد شکوفه لر الة کیرسه یا نه قویوب رایجه سن  
استشمام ایده لیرانی جمع ایده لر العیاذ بالله طاعون ظاهر اولوب  
بدنه چقرسه اورام علاجلرند اولان علاجلر یله اقربا دینه نظر اولوب  
عمل اولنه **باب ثانی عشر کسرتیا نده** درماده قفرق عریندرکه واقع اولور کک  
ونکرده والوفی بری دخی چقمقدردن ترکیده بوکا پرتنک دیرلر **والظلم ال**  
**وایاق چقیق** و غیره چقیق و غیره اعضا بر دخی شموی واردره **والسقطه**  
دوشمکیز کرک سکر درکن اولسون و کرک اتدن و کرک طامدن دوشمش  
اولسون مجرده دوشمکیز **والصدمة** طوقشقدردن بونک معنایه ایکی  
اتلوقر شو قشور غافلن بلیوب طوقشمن کبی و القریه بونک معنایه غیر  
کسنه اورمقدردن **والشجاج** بونک معنایه باش یار لمقدردن کرک دوشوب  
یارلسون و کرک اخر کسنه اورسون یارلسون **والسج** بونک معنایه سیر  
جراحت کبی اولور **العلاج المشترك** بونک اصنافک جمیعستدن کان المقد  
وجامتا و لمقدردن زیرا افتایرن عضو جانب مخالفدن کان چقرق لازمد  
ولفن سلم که بددن جوق کان انش و دمک دخی قلی و ارایسه البته لازمد  
مکرتی حددن بیرون کان چقش اوله بوبله اولور دخی تقدیرجه حجامت  
ایله باری و حی جانب خلاف جذب ایملک کرکدر و طبیعتان قیل و یا حقنه  
ایله تلین ایده لر اگر مسهل تجلی و ارایسه راوندکی مسهل اولور **اما اکثر**  
یا مسهل احتیاج اولور اگر بالضروری لازم کلدکه لعوق خیار شنبه وراوند  
ودهن لوز و شکری ماء هندیا ایله ایچوره لر و غدا سن اعضا سن تقویت  
وین اشیا یی قله لر جمله دن ایت اوزوی صون سکر یله و بومک ایو  
علاجدن کذلک لسان الحمل صوبی شرابی تفاحله یا شراب لسان نورایله  
ایچورمک لطیفدر اگر غدا ده ضروری اولور سه رفدان برده صاروسی  
ویا پلیج شور یا سدرکه ماشله بشمش اوله اگر ضعیفی اولور سه الحوی ترک ایده لر  
و شراب ایچورمک کله زیاده سیانت ایده لر اگر بوعارضه ایله وجع بطن مادت  
اولور سه حقنه لینه ایله احتقان اولنه و تقویت اعضا ایچون ذرورد

و کهریا

و کهریا و بسد و اکلیل الملك و بذر جودن بونلرک هر بری برابرنه سنبل کند  
وزعفران و سر و قوزالقی بونلرک هر بری نصف جز اوله بوکن جمله دق و سحق  
ایدوب لسان حمل صوبی و کثیرا ایله یوغوروب اقراص اولنه و کولکه قورو  
ده لر وقت حاجتده بوقر صاردن بر مشقالین کلبه شکرله و بره لر کاه او  
لورکه بومذکورات حاضر بولغرسه سدا یله کهر یا یی سحق ایدوب کلبشکر  
ایله و بره لر اما عطش شدید ایهه بسدایله کهر یا یی کلبه شکرایله  
و بره لر باش پروغی و سیرلق ایچون ضماذا اقتضا ایدر سه زروردایله  
مرسین سحق ایدوب دهن وردایله مرهم مثال ایدوب استعمال اولنه و بر  
نوعدن اقربا دینه جوقدن بکند و کن الوب عمل ایده لر اما ضروره و سقطه  
ایچون ضماذا لازم کلدکه اگر وجع اولوب صیرلش اولوب متخایسه بوریق  
و کل ارنی و زعفران دق و سحق ایدوب طلا اولغش کرک اما بروقی که چقمقدردن  
یعنی پرتنکدن حرارت قویه ایله ایهه زرورد و صندل و زهر بنفشه یا بس  
و شعیر مقشر مدقوق و زعفران و جزو کا فور و ماء ورد بربرده مرهم مثال  
ایده لر بعد رفقه ربط اولندقدن صکر اورایله اما خلع که حقیقتده  
اعضا چقمقدردن بونک علاجی چکوب عضوی برینه ردا ایدر کدن صکر اقربا دینه  
مفضل یا قولیازدق انی اوره لر فی الحال صحت بولور اما کسه صغقدردن یعنی  
فرلمقدردن بو معنا جبریر محتاج اولور یعنی عضو چکوب یا صلی اوزرینه  
قلوب تختیه ایله که جراحت معلومده صاره لر اگر خرده پاره لشمش کدن  
و ارایسه انی چقانه لر بوکا دخی اقربا دینه تعیین اولنان یا قولردن صاره  
لر فی الحال جوق زمان کچیدن هم بتورر و هم وجعندن خلاص ایدر **بام الله تعا**  
اما کسر خصوصنه اغدی لطیفه لزجه استعمال ایتدر ملک لازمد **هر سه**  
و یا چه و ریخ بلزوی و یا چ انی و ریخله طولش شیردن و طاق و ات کبابی  
و ربان اولمش اوغلاق اتری کبی وقتکه صنی عضو ایو اولوب ینه باغن  
چوزب و اتی سوا یله فطول ایده لر اما بر وجهله که یکی جراحته اتی صو  
دولیه بلکه آله سرب لر و کل صوبینه جزو سکره قویوب اتی ایدوب

شدید ایهه یا کوزکل باغی  
سورب ساده یاغ لده مویا  
طلا ایملک کافید اگر وجع  
دهن ورد

غلیظه



اوزرنه سهره لره اما اولقدر بک دخی بغلیه لکه الیه ویر بلکه بنم  
 اقرا یا دینه بونک بیانده تقریر ایلر وکنز یا قیلری ضما د ایلر و نطو  
 لری استعمال ایلر لکه هریری بر کتابدن کزیدن و تخریر اولانی یا زلمشد  
**باب ثالث عشر زینت بیا ننده** در بونک مراد ظاهر بک اصلاح و حفظه  
 جمال انسانید بونلر اولاد ویر در کز قیلری دو کلمدن منع ایلر لر مرهین  
 میثی و یاغی و صوفی و هلیج اسود و امیج و دهن مصطکی و برسیا و شان  
 و کان و اوتنک یا میثی و شقایق پیراغیدر کیفیت استعمالی بونلر سحق و لور  
 باشین مرهین یا غیله بغلدر قنک صکر اوزرینه اکوب برکون برکیجه  
 الی قومقد و یاخود بومذکورانی قینادب حتا ایلر باشه اوره لره  
 وجهله هم دو کلمدن منع و صراحی و قللری سیاه ایلر اما قشلی  
 صحت اوزره حفظ و مراد اولنورسه که دو کلمه و اوزان قیلری کورقار  
 جیشان که عریجه اکا قاشرا دیرلر آنی و پیرش کوف و صنوبر اغاجی کوکی  
 هریری بر اردق و سحق ایلر مرهین یا غیله و و خلط و مزج ایدب  
 قشلینه سوره لره ذکر ایلر وکنز وجه اوزره حفظ ایلر اما اگر سیاه  
 ایلر مراد اولنورسه قواق اغاجنک کوکی قابوئی زیتون یاغی ایچنده  
 قینا مش اوله اول یاغدن سورسه لر لطیف ایدر تسوید عجیبی وارد  
 بو خصوصه بوفقیقرا قرا یا دینه خواص بیان ایلر مکه برسنه مقداری  
 تعیین ایلر کم جمدن کونده بردانه سن اکل ایلر ادمک جمیع عمرین صراحی  
 و صقالی اغر من اندن غیری خضابات بیان اولنمشدر که صاچه و صقاله  
 اورمغه احتیاج اولن بلکه طریق اهون اوزره مقصود حاصل اولور  
**باب رابع عشر قلیت شیفر آس بیا ننده** در امدی باشنک قنک از لقی و یا  
 لکلیته یوقلنی و صقال بقمه مسنک سببی اولدر که قل و صقال اولدخی قلدر  
 بخار دغانیدک حاص اولور زیرا بخار دغانی اولسه انعقاد قابل اولتر ایدر  
 پمن امدی لنج اولیش اولور اگر لنج اولنرسه فی الحال پاره لنردی بویله  
 اولسه بخار دغانی اولن مساملر ملاقی اولسه قل لطیف تگون ایدر

و مرصبر

ایدر

معدله

اگر

اگر مسامات قی طار اولسه بخار دغانی نفوزاتن اگر زیاده مسامات  
 واسع اول بخار معهود اکلمن تا کمر اندن قلیت بویله اولدقن صکر  
 شبهه قالدیکه بویله اولدقن صکر قنک قلی و کثرتی و عدی بلکه  
 موطولی و قصیر اوله سی بخار دغانی قلیتن اوله یا خود حرارتک نقصانک  
 اوله بو کلامک برهاننی خاد ملرده و تسوانده و صبیانده قل بتمد و کبله  
 ظاهر اولور زیرا نلرک رطوبتلی غالبدر و کثرت رطوبت قلیت حرارتی  
 مقتضیدر حرارت ایسه اولیجی رطوبت دغانیه نلر قلیتیه باعث  
 اولور و او غلیظ قلدرد اولدو غنی یا مسام ضیق اولدو غدندر و یاخود  
 برودت مزاجدنر و یا یچسندنر که کثافت و برور یاخود مساماتک و سفتدنک  
 درک زیاده حرارت اولغله قنک ماده سی جمع اولن یا قلیت دمدر که ماده  
 بخار دغانیه خود مدد یا تگون مانع اولور خلط ردی محتبس اولور نلرک داء  
 اللجیه و داء الثعلب مرضلرند بومعنا سبیدن یعنی منفذ لور خلط ردی  
 محتبس اولمشدر العالج قلیتون ادویه که داء اللجیه و داء الثعلب  
 مرضلرینه مخصوصدر یاغش قنک لور ناغی که دور پلنه یاخود سحق اولنه  
 شیر و غن یا غیله سورسه عجیب النفعدن بر قاج کونه دک شعری ابات  
 ایلر و کز تنکله دیو کز حیوانک بر قاج دان سن فوریدوب و بر قاج دان  
 سن یقوب باشقه طلا اولنه بی نظیر دوا در خصوص قواق چچی کولی  
 کچ بن صقالی تر تورن کذلک چورک اوتنی یا قوب کولین یا غله سورسه  
 نقدن قلی بوغ ایسه ینه بنور اما چورک اوتنی کل قاش قلن تور مکر  
 تأثیری سایر قللردن زیاده در کاه اولور که بود و الر فائده اتن سببی  
 سو مزاجدن اولوقت لازمدر که تعدیل مزاج اولنه و مسامه خلطه ایلر  
 رخام کثیر ایلر اهتمام اولنر اگر قلی بقمه ملک ضیق مسامدن ایسه مرهین  
 صوبیله نطول اولنه اگر وسعت مسامدن قل بقمه ایسه اغلاط بون اصل  
 مباحثت اولنه اول سنه که تکثیر دم اکا قنقد ایدوب خلط ردی ایسه  
 اول خلط موزق ردی ایچون استفراغ قننه و اقرا یا دینه نظر اولنه مقصود

اولو سهره

ایدر



حاصل اولور **باب خامس عشر داء الحية و داء الثعلب بيانته در بونلر**  
 بر مهندركه داء الحية نك قللي دوكلور و در يسي صويلور ماده رويسي  
 اولور و غيچون طرفه اندامه كير امدى منبت شعري مفسدا ولا خلطك بلفه سي  
 در نيك لوينه در مثلاً يوزيني اوره لركر حريم مايل ايسه دمويور و اگر ياض  
 رنگ اولور سه بلفيدن اگر نوما صفره مائل اولور سه صفر اويدن اگر كودت  
 اوزره ايسه يعني قرمترق ايسه سوداويدن كلرك امدى علاجه سرعت  
 قبولي و بطو قبولي شونكله بيلنور كه قازنه و قاشنه يوغون بزاييله  
 اوره لركر تزجك قرار سه تير صحت بولور اگر تفرسه كچ علاج بولور  
 اگر هيج قزمرسه رها اولغز بوكه داء الحية ايله داء الثعلب بيند  
 فرق قللي نكله فرق اولنور كه داء الحية ده عيني ايله يلان قاوي كبي  
 بول بول يابن غبار لرمسلخ اولور اما داء الثعلب ده خرده خرده چبان  
 كبي نسته لركر اولغله بيلنور بوكا داء الثعلب كا داء الحية انچون دماشكر  
 بري دلكو او يوزي كبي او يوز اولور لعلب دلكو دير لركر وجه نسيمه بوز  
 اما بر نوي يلان قاوي كبي يوز نيك در يسي صويلور انچون داء الحية  
 دينور ايكسي نك دخی والري بردن علاجي قصه واستفراغ و خلط غالب  
 اخراجدن آنك صكر يوزينه چبان ايدر نسته سور مكر تا كم قير جقللي  
 اولوب ماده رد تير اندك اقر مثلاً اول مقح ديدوكن سرماسق و غر دل  
 وضع و سذاب برك در بونلر دغري مقح چوقدن في الجملة فرجه لركر  
 ماده رد تير جقد قك صكر قل تور رديو وصف ايلر و كن و الركه  
 استعمال اولنه **تعاليم سته نك تعلم ساد سنك سفير مابعي اون التي**  
**بابي ششم در باب اول افراط جفوة الشعر بيانته در تركي زياده**  
 قل قورجق اولقندن اطبادن بعضي يادكار لركر قل قورجق اولقن زينت  
 ملاحظه ايدوب هم دوا سني نقل اتمديار و هم دوا اين ناري تحطيه ايتديار  
 ظاهر بودركه مرقلي اولدو غندندن پس امدى سبب جفوة الشعر  
 مزاج حار و يابن اولدو غندند و بومعنا علامتند بيلنور تغيري تغير

مزاجدن معلوم اولور و تغير مزاجله متغير اولور اما قلك دلكي كري اولوب  
 مسام اكري ايسه تغير مزاج ايله متغير اولن بويله اولسه لازم كلكيكه قلك  
 قورجقلن كيدن رر اشيايم مراجعت ايدن و زرا امدى جيج لعابلكه لزجه در  
 خطمي و بيلر قوطونا و حوت سفجل و حليه لعابلي كبي و بونلر هر بر نيك لعابلي  
 دهن بنفج ايله مخلوطا صاچه و صقاله سورسه رطوبتلي انچون يوستد  
 اولان قورجقلن كيدن رر و غدا لركر دغري اشلي كه اندك قيون پاچه اي  
 وارده له سي معاشه اعلا و اما اول ادويه كه قل قورجق ايدر لركر طوز كوي  
 طلبا ايلك كسنه بورق ايچنه قل قلا يوب طوز لركه غايله انجه ايدركر  
 يولفش قل اوزره اكر لركه كلك انجه بتورر بعضي ادويه دخی وارد كركر قل  
 بلكه مانع لركر بوقسم جه سي محدندن اوجه دن بري افون و شوكران  
 و بيجدن اكر بالكلية بتمك اولغز اما كچ بتر و كثر ايله استعمال اولنور سه  
 بتورر اولور پس امدى ذكر اولنان اوج اخرايي حقي ايدوب سر كه ايله مرهم  
 اولند قدن صكر نتف يا حلق اولان قللي بتورر كلك طلو صولره اولان  
 قوربغا قاني و براسه قاني بوجه سي كرك منفردا و كرك جملة قل بلكه مانع اولور  
 اول ادويه كه قل كيدن رر غي قوبارن نوره و زرينج كه بر جفوة مقداري صبر دخی اولور  
 غايله اعلا اولور في الحال قللي كيدن رب بوكا مناسب بر عارف ختامه  
 واروب آتك او سطوره سي المنك نوره طلب ايدن عيسى نام دلا كركر ديركه  
**بيت ايا عيسى برو موسى يا و ان موسى يابن قلبه هرون دلا كركر نوره كنورز اما**  
 نوره و زرينج صوده قينا ديوب تكرار قلنسه اول صوفي يا غله تكرار قيند  
 سن مكر حقي صوكيدن يا غ قله بوباغ دخی خرمه فغان ويرد و بوبر ستر  
 الحيدرا هليدك كورب استفسار ايلك لازمده **باب ثلث ثاني تشقق الشعر**  
**بيانته در بونلر** معناسي ظاهر كرك قللك يارله سيدن و سبب ييس مزاج  
 و يا اغدنه يابسه استعمال ايلك دغري سودايي و بلفه مالح استفراغ ايلك دغري  
 بوجلدن بري دخی قلك اوزامه سي مراد در زير قل قصير اولسه و جا حتي  
 بخلدن علاجي ورق مرين و پرسيا و شان و قشرا ملح و ورق التسم و يازي

فلك  
 كركر ديكز قير بر رده  
 بونلر في غايت ايله قورجق  
 ايدن اما قانچ اولدو غي

بغه و بلفه رده اولان

نوره يعني كچ نخر

قبل كيدن مكه



پیراغتك عصا سه سودر که جمله بر پرده علی السویه قیناده لوز سوزه لوصوبله  
 صاچی و صقالی نطول ایدب باقی قان تفلیدن باشنه اوره لوز برتوق دخی  
 کم شعری اوزادب قریا سین منع ایدد او توز درم ایلج ایلج طقسان درم  
 مقشر شعیر که بر پرده کفایت مقداری قینایه بر وجهه که قوتلری صوبه چقه  
 بعد بوکا نصف هم مقداری بنفشه یاغی و ریح مقداری لادن و ورق  
 خطمی و ورق السهم و ورق القرح اضافه ایدب تکرار قیناده لوز اجزای  
 میوزوب الوب تفلن بیان الوب الی درم شیر و غن و الی درم مرهین  
 یاغی قنوب بر دخی قیناده لوز شول قدر قینایه که صوبی هوایر کیدوب یاغی  
 قاله بو یاغدن مراد اولد و قجه صاچه و صقاله سوره لوز بامر الله تعالی  
 اوزادد و ملایم ایلر بونک امثالی دوا اقربا دینه بیان اولمشده  
 تتبع اولنه **باب ثالث شیب بیانی** در آمدی شیب که قوجا لقدم و صقال  
 اغر مقدور بو معنا طبیعی یا غیر طبیعی در سبب طبیعی غدا غلیظک  
 تکریمین بورای جالینوس دمشدر بلغم غالب و لغله لوز بلغمه  
 استعماله ایلک ایلر قالی اغر و قن بون اوزره غالب اوزره شیب زیاده  
 اولور یعنی صقال ترا غارر زیر بلغم بیا ضرر کند و شکنه دوند و کی واضع  
 شیخ علاء الدین قریشی مذهب جالینوس اوزره درلر اما ارستطالین  
 بونک طرف خلافه در شیب غیر طبیعی در اغرها سی افراط یبسد نورد شد  
 و دلیل ایراد ایلشده مزروعات و هله اولیده حضرت اوزره ایکن قوت  
 عطش کدوم غالب اولور اول وجهه یوست حاصل ایدر بیس  
 غالب اولد قجه اغارر حصا د اولور دمشدر بونک مثالی حنای محرقه دره  
 حرارت غالب اولد لغله جفاف زیاده اولور بوجمله قالی اغارر اما  
 اول نسته که کیم قوجه ایدر معجون اطریل کیر و اطریل صغیر و هلیج  
 مرتباید بر کسنه آخر عمر دک بونلر مداومت ایلسه اول کسنه نک  
 صقالی اغر و قوتی زیاده اولور نهایت چور یالوز و ثریل و جوق شرابا چمکدن  
 اجتناب ایلک واجبد و جوق جماعت و طلو صول و خامه کرمه دن

دلیلی

مقدم

صقنه لوز اگر کر سه دخی تیز چقوب تیز کیم کدر و پاک سلفک کر کید و هر  
 یک نیند که جوهر غذا که مضم مرتبه سنه واره سر کیمین ایلر تربیحی ایلر  
 قی التزام ایدر لوز و جقف اولانی تدبیر ایلر استفراغ بلغم ایدر لوز و یله بر قاج  
 کر صقالنه و صاچنه قطران سوروب و درت ساعت مقداری طوتر بعد  
 حتامه کروب قسط یاغی و چورک اونی یاغی و خنظل و خردل یا غلری  
 سوره و قطرای غسل ایلر تکرار بواد هاندن سورینه زیر بواد هان  
 و بعد و انک کلسی شیخی کچ کتورر **باب رابع مسودات بیانی** در معلوم  
 اوله که قلی سیاه ایدوب بویان اجزانک بری و لطیفی حنا و وسه دیکر  
 بیدر که ترکیه بوکا چوبید پیراغی درلر بونک طریق اولد که حنای یا لکن  
 اویز لوز بعد وسه ویشل جوز قیوغنک صوبله و ستاق صوبله  
 یوغوره لوز و بر جزه مقداری قنفل دخی سحق ایدوب خلط و فرج ایدر لوز  
 اندن صکنه صقاله اوره لوز برتوق خضاب دخی که سیاه لقی جوق زمان  
 ثابت ایدر صفقی بودر مازوی محرقه که طریق اخراقی زیتله یا غلیظ  
 سلوب بعد بقدر بویله مازودن بر جزه را سخت نصف جزه شیب  
 نصف جزه ملح اندرانی عشر مقداری جمله دق و سحق ایدوب مرهین  
 و ستاق و جوز صولر بله خیر ایدوب صقالی خضاب ایدر لوز لطیف سیاه ایدر  
 و هم برنجه زمان بویا سی کتم بونوعدن بوقیر اقربا دینه قتی چقی بیان  
 ایلدیم مراجعت اولند قد کور یلور **باب خامس صلح بیانی** در ترکی  
 باش طازلق اولقدرد بونک اسبابی قلب شعده و شعرا و لما مقده بیان  
 اولمشدر الحاله هذه بونک یعنی صلح سببی زیاده بیس اولقدرد  
 بواجدن قل غراس بولن و بر دخی دماغک تحفدن اشاغه میل ایلر سیدر  
 یا تخلل مسامد بونک معناسی ماده سی کتم کیدر که قل ماده اولد مانع  
 اولور یا خود انسداد مسامد بونک ماده اکا نفوز ایدر من بونک مثالی  
 اوکمش چالور و یاره لوز و نیمش یرلر درک اندر قل اولر سببی اول دری یا غلله  
 مسام جلک اول مقداری منسد اولور بو تقدیرجه قل بتمن بوصلع دیدر

اندن



مقدم دماغه مخصوصه سببی زیاده تداخل اولدوغیدر اگر صلح  
 بیستی اولورسه قابل علاج دکلر اگر صلح السداد مسامک ايسه بیستی قائل  
 تداخل ایدله وقل بتورراشیالرا استعمال ایلک کرک و بزیم اقرابا دینده صلحه  
 وقل بتورمه که تعیین ایلدوکرک و الرکن غفلت اولغیه **باب سادس احوال**  
**جلد بیانیته** درامدی معلوم اوله که یعنی درو حقتند میچت وارد اولکی لونید  
 بودخی برنجه وجه اوزره درامدی هر سنه که دی ترقیق ایدوب تحریک اید  
 اول سنه الواح تحریک اید و خارجه حرکت ویرر یعنی لونی صاف ایلر  
 و رونق و پرور و طراوت اوزره قیلور بویله اولسه تحریک دم ایدوب خارجه  
 رونق ویرن غدادن اولورسه بیض نیم پرشت و نخود آب و انجیر و تازه خرما  
 و بونله مشابه اولنلر در اما مشروبات قسمندن بوجال خورده جمله دن  
 غالب اولور زیرا بودکر ایلدوکرک هر بری حرارت عن یزیه زیاده ایدرلر و بعضی  
 دوالر دخی قانی خلط مکرر دن پاک ایدرلر هلیج مرتب سی و طریقه تدر  
 و بعضی اشیا دخی اولورکرم دی حرارتله خارجه تحریک ایدر بونلر صوغان  
 و سوساق و ترب و پراسه و بیروز عفرک کیلر در نهایت بونلرک افعالی  
 بالخاصه دو بومعنا لر غضبه سرور و اشیا لطیفیه نظروات قوشق  
 و آوایق و کور شمک ایلد دخی اولور اگر جلدن جلا ویرن و ترقیق و تلطیف ایدر  
 اشیا ایلد دخی تقید ایدوب صفای درونی دخی اولورسه یوزده و سایر جلدن  
 رونی و نورانیت زیاد اولور مثلا جلدن جلا ویرن و رونق ویرنلر مصر  
 بقله و ارم اوئی و قش بیض و صف و حرق و مره سنک و اسفیداج و فیل دخی  
 اوئی و چورمش ککرا اوئی و یزرفنا و یزربطج و یزربطمی و قیق چکرکی ایچی  
 و نشاسته و بادام و بونلرک اما لیدر خصوصاً قارپوز صوبی ایلد اشنان بیزر  
 خمیر ایدوب انکله یوزین غسل ایدوب ذکر ایلدوکرک اشیا دن جمله سی بریده  
 سحی اولنوب مغلوط اولنلر دن صکره اندن یوزینه طلا ایدوب ایرت سی  
 وجه مشروح اوزرینه غسل ایلسه لر یوزک نورانیته و لطافت بر مرته  
 ایدرک کورن بالضروری بقوی لطافت روقیه و موینه امر **بونلرک منکر**

البحر

جلد

امراض

امراض جلدن برقاج نوع مرض بیان اولنورک اکثریا علایم مشترک اولور  
 بری نمشدن بونک معناسی در سنک یوزی قنل اولقدن بوقضیه اکثریا یوزده  
 اولور بری دخی برشدن ترکیبی یوزده و کوده ده فرجه فرجه چانلر اولقدن بری دخی  
 دم میت در بونک بیانی دری التند طوکش قان اولقدن بومرض صاحبک یوزی  
 سیاه جکر نکند در سببی انچه طرک اغزی ایلدو غشندن بوجمله دمدر  
 تحت جلد و جهرندن محبت اولور احتیاسک کاه اولورک شکلی رید غایان اولور  
 و کاه اولور دم قنل اوزره اولغله شکلی دری بر منای اولور چونکر بونلری بونک  
 بواج نوعک اسامه سی بنجه مختلف اولشدن اذعانله بونلرک حرمت مائل اولن  
 نشدرلر و سیاه سیاه اولنوب سیاه مایل اولن برشدرلر اما بری برینه متصل  
 اولر دری التند اولن کلف درلر صاحب نمشدن علامتی طوطقاری یا رلقدر سببی  
 مزاجک یوسستی فرا طله اولدو غشندن بویله که اوله علامه مبادرت اولنق لا  
 زمد غفلت جائز دکلر بوجمله نک علاج اوله سی فصد قیلدر و حبت آفتیمون  
 و مطبوخ اقیمون ایلد خلط سودای اخراج ایلکدر و تطیب ایلد تعدیل مزاج اولنقد  
 و زرم تحسین لون وجه ایچون ایلدوکرک جلا لری مبادرت اولنقدن تلکمر دری پاک  
 اولن لون دخی خوب و مرغوب اوله ولون رونی زیاد صاروقلا نک بری بری خسته  
 لکدر زیرا تقیل ایلر دی وری دخی کثرت جماعت در نک رونی بوزر صا بصار و قباغ  
 دوندن زیر اکثریت جماع هضه ضعف و برر تحسین ارواح ایدر وری دخی هموم غشدر  
 بوجلدن زیاد مضعفرن و بکری ضرر در زیر اتم و غمدن اعضا رتیسته ضعف  
 عارض اولور اول نقدیرجه تولید دمدر عاجز اولور اگرچه اغزیلر دخی بکری یوز  
 و اما هر چند غم و هم جماع قدر دکلر کذلک جموع مغرط یعنی زیاد اجلی بکری ضرر  
 و فرط حق هوا یعنی زیاد استی هو الریه اولی بکری ضرر در و بونلرک صکره بکری  
 بوزوب رنک و رونی قطع مایر اکر در یعنی طورر صکره لردر بونی ایچک غلطی  
 سببندن سق مسامه مبعلا ایدر بونقدیرجه مسامانکر طوتله دمک  
 دغولنه قوی مانع اولور بالضروری بکری ضرر اولور بعضی کسسه لر بالحق  
 و کومرکل ایدرلر و جوی سرکه استعمال ایدرلر بکری ضرر اولور و هر اوجه

مشابه

و جلد

ایدن



کون رايحه سي جوق اولور اول رايحه بکری سرردن اگر کون ايله سرکه ايله  
 ايجو سرکه لر خود رنگ و رويز ظل کور کدک لک خود يک و قوقلق و نحوه ينفذ  
 ايلک بکری سرردن اگر بوزده اثار ضرر و سيا هلق اولور سه مرده سنکله  
 ايج يا غني مرهم ايدوب سور سه لر زایل ايدوب بوزدن اثار ضرر و سيا هلق  
 کيدره **باب سابع** **برقي و برقي بيانينده** **دربونک** معنا سي بک سياه سياه  
 اولوب واقلي و سياه لي فورغا الچه سي کي اولمقدن نهايت برقي بيض ايله برص  
 ابيض بيننده فرق بودر که برقي ابيض بياضدر که درينک سطحه اولور انجون  
 غورا تم يعني لجه دکدر که کوه و من و قوت دافعه برقي ابيضه اقواد سبب  
 متولد اولان بوننه ضعف هضم و قين بوا کي مرض مفر اولسه غذای صالحی لونرينه  
 منقلب ايلر پس مری برص سودک برقي اسوده نسبتی برقي اسودک برص ابيضه  
 نسبتی کيدک زير برص بيض ايله برقي ابيضک ماده لری بلغمدن فرقي غور و عدم  
 خود جهتندن **اما برقي اسودا ايله برص سودک** مخالفتي جهت اخردن درک تنک  
 شيخ رئيسا طبنا **ابن سينا** **قآن البرص** **لا سود** **يعرض منه** **تفليس** **دير** **معنا سي**  
 برص اسوده بولمقي عارض اولور وهو المستحق بالقوباد يك بوقسم تمکيدن  
**بک** **بک** تفصيلی اشاعده کور **اما برص** **ابيض** **برقي** **ابيض** **ماده** **لری**  
 بلغمدن و برقي اسودک ماده سي سودا و بريد المعالج جمله سنک علجي برقي  
 ابيض و برص اسودا و لرقه ماده لری استفراغ اولمقي کرکر که بلغمدن  
**اما برص** **سود** **برقي** **اسود** **علاج** **سودا** **استفراغ** **اولمقي** **کرکر** **بونلرک** **جمله**  
**سنک** **استفراغ** **کرکر** **بلغم** **و کرک** **سودا** **در رفقه** **اولمقي** **بلغم** **استفراغ** **اولمقي**  
**دیلر که** **ادويه** **قويه** **دن** **ايارج** **لوغازيا** **ويا** **سایر** **بلغم** **قوي** **مسهل** **اولنلر**  
**اولنه** **اگر استفراغ** **استفراغ** **سودا** **لازم** **ايسه** **قوي** **مطبوع** **لر ايله** **استفراغ** **اولنه** **بودفعه** **که**  
**نقا** **اصل** **اولنه** **و تعديل** **مزاج** **قلنه** **و تحسين** **لونده** **جلا** **ويرن** **اجزا** **ايله** **طلا**  
**اولنه** **و تعديل** **مزاج** **معطوفدن** **استفراغ** **ماده** **قولنه** **و بونلرک** **فرهم**  
**اولنان** **اصلاح** **الهضم** **بعده** **تعديل** **مزاج** **اولمقدن** **و تقويت** **هضم**  
**ايدنلر** **مشغول** **اولمقدن** **تا که بلغم** **و سودا** **متولد** **اوليه** **ابن** **ما** **سود**

برقي بيض ايله برص سودک  
 برقي بيض ايله برص سودک  
 برقي بيض ايله برص سودک  
 برقي بيض ايله برص سودک

برقي

دیکدر

و برقي

مثلا

اولنه اگر استفراغ

نقا

اولنه

اولنان

ايدنلر

کمال

اولنه اگر استفراغ  
 استفراغ سودا لازم ايسه قوي مطبوع لر ايله استفراغ اولنه بودفعه که  
 نقا اصل اولنه و تعديل مزاج قلنه و تحسين لونده جلا ويرن اجزا ايله طلا  
 اولنه و تعديل مزاج معطوفدن استفراغ ماده قولنه و بونلرک فرهم  
 اولنان اصلاح الهضم بعده تعديل مزاج اولمقدن و تقويت هضم  
 ايدنلر مشغول اولمقدن تا که بلغم و سودا متولد اوليه ابن ما سود

دیر که برسنه بر دیر برص ابيض ايجون باد بخان يا غني سول اوليه **سین** **ما**  
 سور مک غیری علاجه احتیاج **اما برص** **اسوده** **قوي** **علاج** **ايلک**  
**کرکر** **که** **قبر** **جفت** **پیدا** **ايدوب** **واول** **جهتله** **دریسی** **صوبله** **وماده** **اقه**  
**وانکله** **قناعت** **اولمقوت** **ينه** **قوي** **علاج** **ايله** **طلا** **اولنه** **تا که** **زایل** **اوله**  
**اول** **قوي** **علاج** **لر دن** **مشهور** **اولان** **اوز** **لک** **نخی** **و خردل** **و ترب** **نخی** **و خورش**  
**کک** **اونی** **اما** **بونلر** **سياه** **هقه** **وسياه** **برسه** **اول** **زمان** **نفع** **ايدر که**  
**اغدير** **واشیر** **ايله** **ترطیب** **اولنوب** **مزاج** **طحال** **اصلاح** **اولنه** **ولون**  
**بدن** **موقدک** **و یلری** **فور** **تمقدن** **حفظ** **ايدلر** **و کا** **بیکاه** **برده** **اغیلر**  
**سمت** **خیر** **اولنوب** **یوزنی** **وسایر** **برقي** **اولان** **برلری** **بونکله** **طلا** **ايله**  
**واقربا** **دینلر** **بوکا** **مناسب** **جلا** **یله** **و طلا** **لر نقل** **اولمشدن** **مبادرت**  
**اولنه** **باب** **ثامن** **منان** **بیانینده** **دربونک** **معنا سي** **قولتوق**  
**قولتوق** **سبی** **خلط** **غلیظ** **لر** **یا** **عفونت** **عرقید** **درک** **نواحی** **قلبه**  
**اولور** **بودفعه** **حرارت** **قلب** **متعفن** **اولان** **موادی** **قولتوغه** **دفع**  
**ایدن** **زیر** **مقری** **قولتوقدن** **بر سبب** **دخی** **که** **سبب** **ولای** **اعانت** **ایدن**  
**جنابت** **و حیضدن** **غسل** **اتک** **تا خیر** **پدر** **علجی** **خلط** **عقندن** **بدن**  
**استفراغه** **تنقیه** **ایلمکدن** **و تعديل** **مزاج** **ایدن** **اشیا** **ایله** **تقیه**  
**ایلمکدن** **تا که** **خلط** **متعفن** **اولیه** **اگر** **عرقدن** **ایسه** **دری** **قو** **در اشیا**  
**دن** **اجتناب** **لازم** **بو** **خصوصه** **نقوع** **شمش** **وسایر** **نقوعات**  
**مناسب** **ایله** **تقیه** **اتک** **القع** **اشیاد** **خصوصا** **سعدو** **ورق** **التوس**  
**واصل** **التوس** **و تویای** **مراعی** **ومرده** **سنک** **و شب** **و صبر** **و مرحق**  
**اولنوب** **کلا** **ایله** **عجین** **اولندونک** **صکر** **بدشته** **سور** **مک** **لطیف** **علاج**  
**کدک** **مسک** **وزر** **ورد** **والا** **پیرانی** **کرک** **جمله** **سی** **بر برده** **و کرک** **بشق**  
**بشق** **سحق** **ايدوب** **کوده** **سنه** **و قولتقاری** **الته** **سورنیه** **اما**  
**اول** **نوع** **که** **رطوبتدن** **اولوب** **از** **جوق** **حراری** **اولسه** **یعنی** **رطوبتی**  
**تحلیل** **ایده** **جک** **قدر** **حراری** **اولسه** **و اهب** **الحق** **اول** **رطوبتدن**

مذق

و سبله

اولنه اگر استفراغ  
 استفراغ سودا لازم ايسه قوي مطبوع لر ايله استفراغ اولنه بودفعه که  
 نقا اصل اولنه و تعديل مزاج قلنه و تحسين لونده جلا ويرن اجزا ايله طلا  
 اولنه و تعديل مزاج معطوفدن استفراغ ماده قولنه و بونلرک فرهم  
 اولنان اصلاح الهضم بعده تعديل مزاج اولمقدن و تقويت هضم  
 ايدنلر مشغول اولمقدن تا که بلغم و سودا متولد اوليه ابن ما سود



کهله خلق ایدن وگاه اولور که اول منا فذر لدن چوق کهله لور خارج  
اولور حق اشتها ساقط اولور و دم قلیل اولوب نقصان اوزره  
اولمغه جله بدنی کهله محیط اولور که کویا غسل ایچنه باتر و بلور  
کهله بولنشد **آمدی** بومز کوراتک علاجی بدنی سهل بلغم اولنلر ایله  
تنقیه ایلمکدر و دردن حفظ ایدوب تعفن اخلاطه باعث اولنلر  
صیانت ایلمکدر و طوز لوصول ایله غسل ایدوب بعد طتلو صولی لطیف  
حمامه کرمکدر و تزتیراک اسبابا بلر کیمکدر و اگر کهله یکنوسه حریردن  
باقعه و یا واله کمال کیمکدر **ابن سینا** دیر که تورنجه صرمساق بریده  
قینا دیلوب برقاج دفعه صونیدن ایچه لور ایچه دن کهله قتل اولنور  
و متهنی اولیجی دخی ظهرا یلنر یا جله کهله لردن خلاص اولوب قورتلور  
اما اول ادویه که بحفف رطوبتدر و محلل در و مسامه اولانی جازیدر  
یونلر اول دوا لردر که سخت ایله اول خاصه لردر که جلدن ورق الخنظل  
و اصل خعلی و مارسمه و آنیسون و ورق حشیشته الکان و راوند و دهن  
قرطدر که کرک منفردا سحق ایدوب سورینه کرک مجموعا سحق ایدوب سورینه  
لر جازدر اما کهله بطریق التولید ایسه یعنی سرکه نمش و اورمش ایسه  
ژیون یا غله قتل ایدوب با عصاره ریخته حفظ ایدر که سورسه لور کهله  
فاجر و قتل ایدوب بر دانه قورن اما اعصار ریخته بر صیانت لازمد  
زیرا جوق اولیجی فلیج و رعشه احداث ایدر ایو سیریش قتل ایدوب بر مقدار  
حتا و بر مقدار آجی ایچ یاغی خلط ایدوب بچشقات پنجه ایلکفی بریده  
بوکوب بوژیون لی یاغدن اول ایلکه سوروب کهله لی ادم بوغازنه  
خلقه مثال بغلسه بامر الله تعا بقدره الله تعا بر دانه سی قالم خلاص اولور  
**باب ثانی قویا بیاندی** در ترکیب مرکب در مور مرض خشین در که سطح  
جله عارض اولور و مایته رقیقه حاره دن اولور انچونکه خلط  
سودا و یدر بوماده حاره سببیه بعضی دری اورتاسنه کر  
دری احراق ایدر زیر بونک دخی ماده سجدام کیدر سودا در

فود بخله  
تاج لور نام ایچن بیکر کیمکدر  
ما قبل بو قورک باشه کلوب  
بیکر ایچنه فدرم اندم فدرکستان  
اطباء سی عاصی لور هکیمه  
طوب ان توق بدکا جانه اولان  
صوب اندر جمع دریت درما  
دینیا فی تصرف الله کقدری  
و در مانی صفت الله صفت الیه  
اول هادی هدایت  
بوشه غرضی بکا بلدر دیک  
ذکر اولر غفلت اولنیه

دانه مصطک سنایکمی  
رغم  
اکثر دکن کچش قوشون  
دانه مصطک سنایکمی  
رغم  
اکثر دکن کچش قوشون  
دانه مصطک سنایکمی  
رغم  
اکثر دکن کچش قوشون

منشی و ایلمد و لند نصک  
تاشا الله نبی ادستک علیه من خیر  
ناغله صبری خلق ایدر و در دینی حضرت ابر باد الله  
و باغی صبر و منکدن نایله

نتک جزامه دخی سودا جوق اولسه و یدر منخشر اولسه جزام اولور و غی  
بونک دخی بونک بعضنه یا خود جلیه سودا آتله دری ما بیننه کورن  
اولمغه بادی اولور علاجی سودای خراج ایدر بدنی تبرید و ترطیب ایلمکدر  
و جزام بخشنده اولان معالجیه مراجعت ایله سودای استفرغ قلفق کرکدر  
قویا از اولور سه آج قرنه ترکدن سورمک و بر مقدار قاشیوب ماء  
کبریت و یا تیزاب و یا ماء معشر سورمکه زایل اولور فاما قویا جوق اولور  
مقدمه جزامد بعینه بوکا جزام علاجی یلمک کرکدر زیرا افعال اولور سه  
کیدر که جزام اولق مقرر در باری هیچ اولر سه سودای استفرغ و تعذیل  
مراجدن صکر اغاج قاونی صونی و دهن الحنطه و دهن التور کیمباری  
سورینه لر بیجه بونلر ایله کتمز سه غفلت اولنماق کرکدر جزام اولدن  
العیاذ بالله تعا حذر لازمد و بونک صکر یاغراحوال بدند کیفیت  
و کمیته بوجله دن ری زیاده لاغرا و لمقد و یا خود کثرت سمنه کرقرار اولمقد  
بونلری یعنی ارقاق و سوزلک بوکا متعلق بحث ایدر دوا وضع ایلمک لازم  
در اولر هکله اطباء اسلفه اقتدا اولندی **باب عاشق هلال مفرطه بیاندی** در  
بونک معنای زیاده لاغرا و لمقد سببی یا قلت دمدم یا دمک تکثیر باعث اولن  
غدارک اکندر در یا خود مکروه کلمه سنندر که طبیعت انی ساردیم کی استعمال  
انبوب طر لرد قالور بوجهدن سیلان و ستریان انزکه اعضا به غذا اولوب لحم  
و لحم حاصل اوله بونک ایچوندر که ارق ادمک جماعه قدری زیاده اولق زیرا  
دو غذا و اعضا به صرق ایلمنر که انک بالکرمی متولد اولور یا قوت متصرف  
و یا قوه هاضمه یا قوت جاذبه نک عملری نقصان اوزره اولر غندک اولور یا  
خود عملرون بوقوتلر نقصان اوزره اولیوب کثرت دمدم تصرفه قادر اولد  
قرننک اولور یا هلال مفرط طحال کیده مزاجه سننک دم کثیر غصب ایدر  
و کیده ضرباتمه سننک اولور که طحال ضعیفیننک کیده اولر خورده طر لرد  
ماسار قیادیر لرقق جاذبه انن در جذب دم انک طحال مزاجه سننک قادر  
اولر که یدر و اعضا به غذا و یر یوسبیدن اولور یا خود معده ده و امعده

دری زیننک مندر که  
نکله بیچ  
اولسه

دمک

هلال



قوردر لاولدوغند ندرکه وارد اولان غذاي حطفايدر لر اعضا يه  
 واصل اولغه مانع اولور لر يا خود طريق غدا ده ضيق اولقدن اولور  
 نتم اكل ملينه مبتلا اولن لر كي يا خود رطوبات غدا يته نك كثر  
 تحللنك اولور نتم تعبت شديدنك وغصه و محمل مضر دن اولدوغني  
 كني العلاج اگر ارقلي سوء مزاجك ايسه قانون مقننه اوزره خلط فاسد  
 استفراخ ايد لر وضد يله مقابل اوله في عمل ايد لر زير علاج ضد يله اولور  
 اگر تقصير قوادر ايسه نوم عقبنجه مناسب دهانله دلك ايدب تقويت  
 قوت جاذبه قله لو كا هي فتله بادم يا غي خلط ايدوب بدن طلا ايد لر سكر  
 بر كجه مالي اوزره اليقويوب حمامه واروب كيك ايله محكم بيقبه لر و ممكن  
 اولان مرتبه راحت قله لر و تفريح ورن اشيا ايله مشغول اوله لر و مركب  
 و سكوتن اعتدالي رعايت ايدب كشد او تور ميه لر و صاوق صومچ  
 تاز يلا نمش شراب چوره لر و غذا سي غدي قوت دن صوفي از طعام لر دن  
 اولق كر كدر مثلا هر سبه و كباب قاورمه و برياك كني زير بونلر محكم دم  
 تولدايدر لر اما صولو طعامك دم رقيق تولد اولغله بومرض صاحب  
 چندان موافق اعلا دكلر و سود لو بريح اعلا ده اما دم محمود توليد ايد نه  
 همتلري بالكلية قصر اولماق كر كدر زير كا ه اولور كه دم رقيق نخل توليد  
 ايد فاما آوردك اني سزاوله سمر ديجيدنك يوب عقبنجه حمامه كرمك  
 افراطله سمر يدر لكن سده دن خوف اولور اما حمامك خارج اولقدن  
 صكر سركچين سازج و يا بذر و يا برك سده خوفن دفع ايدن همان بعد  
 الطعام و قبل الهضم حمامه وار يله اما نيم بلكم بعد الهضم حمامه اولوق  
 دني زياده سمر كه سبب سمر يرك طعام اولدركه معده ده بر مقدار طوره  
 وادويه مسمنه اولور كه انده غذاي معده ده حبس لك اوله و معده نك  
 معاون غذاي معايز و يروبا معادن طرله واصل اوله بومعنا لويحي  
 غذاي تنفيد ايلك غليظ غذاي لطيف الادرار وال خلط ايدوب اكل  
 امكله اولور كون كي كه لطيف الادرار و تنفيدن صكر لازم اولان

غذائي

غذاي اعضا ده منجدايدر اشيا ايله اصلاح ايلكدر بوقنم محد راتدن  
 بذر پنج كي شول دوا لركه سمر ديجيدن بالخاصه و معتدلدر سمر كه لوز  
 و ندرق و حبة الخطا و فستق و شهدا نج و حب الصنوبر در بوجه سي  
 برابر عمل ايله معجون اولنوب كوندن جوز مقدار ييك اوك بش كونر دك  
 سمر يدر و حسن صورت و بدن زينب و لطافت و بر و رنك روي كوزل  
 قلوب حمرت كتورر بر نوع دوا دني سمر يدر و هم شكلي زيبا ايدر وجه  
 انسانه حمرت و بر مثلا صفر سوندن اصله مشن خود كه قبوغه چقش اوله  
 و يوشه مشر اوله و اري و غذاي و بريح و ماش كه قبوقلري چقش اوله بوجه  
 برابر يدره صواحيده تا اريجه قيناده كر تمام بولاي كني اوله بونلر جمله سي  
 وزني قدر صفر سودي ختم و الحاق اولنه بونر فستق و فندق و كندر نخي  
 و حبة الخضر و جوز روي و بادام و نخودايجي و بقله و قباق چكر دكي كني  
 و خشخاش نخي هر يركن نصف جردنچ و كون و مهن ابيض و حب الزلم بونلر  
 هر يركن ربع جرد بادم يا غي جمله نك ربعي قدر بونلر دني قبوقلري صو  
 يلوب دق اولنوب بود فقه سكر بونلر بونلر بونلر بونلر بونلر بونلر  
 بولماج اولان اشيا يه قاتلوب سكر ايله تربيه اولنوب بود فقه هر كون  
 بونلر كيدن التي درهم مقداري سودا يله ازوب اتمك ايله بيه لر عجب  
 ستر الهلدر صكر سمنك شكايه ايتيك ايو علا جدر بر دني كم قتي نر سمر يدر  
 و نكوزلندر اصول التفاح دكر تركيه بيلنج كوكي دير لر بونلر بروقيه مقدار  
 بر كلاب قرقاننده و يا عرق قرقاننده قينادب لسان ثور صوي كي قطين ايله  
 الالرو اول صوده بر مقدار چكر دكي چقش قور و اوز و يوشوره لو بونر طنج اولان  
 اوزمدن بولماج يا هر سبه ايله مقاقوب بيه لوسكره حقه قدرين مشاهد  
 ايد لر معلوم اولدركه زمان قصيره لاغر اولان از زمان ده سميز اولور اما ارقلي  
 طول زمان ايسه اولقدن زمانه انج سميز اولور بونكا متعلق اقربا يادينه عجب  
 دستور عليلد همان نظري قصر اتموب حصر لك لازمدر با بسطادي عشر  
 فراط سمن بونلر بودني امراض زينه ندر زير ايك سمن اولن ادم نظره قيج

مؤخر

در نخي شام نخي

ايله يا سولي اش



کورینور آمدی افراطه سزالک بدین قید در زیر حرکات و سکاتی برنوعه  
دخی اولور بلکه سرعتله حرکتدن و جماعتدن و سایر عملدن قالور بوندرن  
ماعدارطوبات مفرطه اعضایی و اوتاری ارخا ایدر زیر افراط سمن  
روحک محلتزینی طارایدن کاه اولورکه اطفا ایدر و کاه اولورکه روحک  
محارسی طار اولغله احتراقله فاسد اولور انکیچر بذرکه بونک صبحی  
عروق چنقلقدن امین دکلدر بلکه خطر عظیم اوزره در کاه اولورکه  
انسانک اعضا سنده برینه یا دماغه یا قلبه تجاویفدن قان دوکیاور  
دفعه قتل ایدر و جوق اولورکه سمراد ملرضیق النفس و یورک اوینامق  
حادث اولور سببی کثرت اینج درک قلبه و اصل اولور قلبایسه نازکدن  
اضطرار بر تحملی بوقدر هلاکه بادی اولور و سمر اولور اصل خلقتلر  
بارد المزاج اولور و طمرلی اینجه اولور و اجلغه و صوسزغه تحتل  
ایده مزاج علاج اولور قدر دکه بر بلا ایله تأثیر ایلر زیر اعضا لیزک  
نهایتی قریب دکلدر ادویه سرعتله و اصل اولور و هیچ اولماق اولور  
اما طول مدتله اولور **علاج** افراط سمنک علاجی تقلیل غذا در  
تا که بدنک متخلل اولانک نصیبی از اوله و غذای اول نوعدن قلمق  
کرکرکه غذا نیتقلیل اوله و قارنی اج ایکن حتامه و ارمغه  
معتاد ایله واج حرکت ایلیه و او یقوسین از و غدا سن اسکی  
پینر و مرجک و کیکلی امک بلکه اریه امتکدن ایدر و ترشلی چوق  
اکل ایدر استی و تری طعامنه چوق داخل ایدر و کیدوکی لباس یوغون  
اوله کثافت انجماده خلط اولنه و استفرغاته قنید ایدر و دایما  
طبیعتی لیدت اوزره اوله قوی الا درار اولینلردن طاشلر بدن کرفتن و غیر  
کبی چوق استعمال ایدر لخصوصا زرا و نولک و سندروس و مرزنجوش کیملی  
یکله تقیدلر کن غفلت اولغیه زیر بونلرم قوی الا درار دکلدر و هم آرقلق  
خامیتله طبیعتلر نه مذکور در **باب ثانی عشر سنوم و آنلرک احتیاری بیانی**  
معلوم اوله که غدا و دوا نافع اولنار غبه بلندیسه ماز و مضر

اولان دخی بلمک واجبدن تا که آنلردن احتراز اولنه اگرچه خنزکافی دکلدر  
جناب عزت حضرت تلمنیک تقدیر نه بر خطا واقع اولاجق ایسه اولور زیر  
جایزدر که برادرمک طعامنه زهر لوجیوانک بری دوشه یا خود بر غیری کسسه  
ایچون وضع اولنان طعام بلغمیوبینه بوکا مشا بر اسکلارده بر حریف  
هر زمان منتر دیکری شیدک الوب بیرایش برکونینه منتری الوب  
و بشورن و اکل ایدر هم کندروهم ایکی نفر اوغلی و عورتی و قریبش نفر کسسه  
بر کجه نک اینج فووت اولدیلر بویله اولسه احتراز کوجدر جایز که طعام  
ناکاه بر زهر ناک حیوان دوشه بود دیکری اوچک و یا عقرب کی بلیموب  
یه لره لره ایدر بونک ایچوندر که بیوک انچلرک التند طعام یکدن احتراز  
اولنه زیر جایز که یا طعامه یا شراب بر زهر لوجیوان دوشه و اکل ایدر لری  
هلاک ایدر بوقضیه شرابلر دره چوق اولور آمدی زهر دن احتراز ک طریقی  
اگر بر مکانده طعام و شراب زهر واقع اولق خوفی و ارایسه آنک ایچون لازمدر  
رایجه سی قوی اولان طعاملردن ییه آمدی زهر غبه اولندقدن شوندر  
خالی دکلدر که زهرک رایجه سی یا ظاهر اوله یا خفی اوله یا محترزی اولن کسسه  
اند موجود اولیه و طعام صاحبی بیوک آدم اولوب یمکه قادر اولیه چاره  
سی قارنی طوق اولوب یک کرکدن زیر زهر لوجیوان غذا اوزرینه واقع اولسه  
بر مقدار قوتی زهرک ناقص اولور و زهر قسمک بعضی نباتی اولور و بعضی  
دخی حیوانی و بعضی معدنی اولنلر مرده سنک و اسفیداج و قلاوی براره سی  
وزنجفر و الجوطاشی و زنگار و صچان اونی و در براره سی و چرکی و زرنج و کرج و زنج  
و شاب و صابون صویدر زهر نباتی بینش و شوکران و قرون النیل و البان و  
الیقوعات و محمود و مازریون و اغواغلی و بلاد و حریق ایضی و اسوده  
و مائق الترق و مائق الاسد و مائق الذئب و ریح قوخی و صاری تربده و قان  
زید و قاره غاریقون و افیون و فرقیون و سود لکن و یضی منتر و آق منتر و  
زهر حیوانی زرا ریح و ارنج و برده اولان کلر و کوچک نیشل قورینا و صو  
لرده اولان قرجه قورینا و افی و قیلان و قوندر اودا و کیک قورینا و غی

زیر حیوانانک شرابلر  
محبتی چوق اولور

معدنی و بعضی

کلر و کوچک و یا



اوجی و هر چار با حیوانان که در تری و قریحه میزند و فاسد شود و طوکلش  
 قان که معده دن یا مشانه دن چغش اوله و بر باد که بشوریا ورتیش اوله هیچ  
 اچلیه امری معلوم اوله که زهره سیف و یا خود یا کلندر مغله فرغیون  
 کبی یا طوکلرمق و او یوشدر مغله در افیون کبی یا نفس بحرین سده امکه  
 در مرده سنک کبی یا کسمک ایله در زنگار کبی یا عفونت و بر مکله در بیش  
 کبی پس امری زهر اچش ادمک علامتی اغز قوقق ایله در و قی ایله چغندک  
 استدل اولور زهر تا اثر ایتدوکی اعراض لازمه ایله در بوندک هر قنقسی  
 اولور سه اولسون علامتی اول قوصمقله در قوصدرمق دخی شیر و غن و یا خو  
 زتیون یا غنی و یا خود اصغر غن دیکفی قینادب مطبوخله مزج ایدب قی  
 ایتدومک کرکدر زبرایونلرک زهرک ضررین دفع ایدر و قوصدرمق بر قاج  
 دفعه لازمه چغنه بویله اولسه عقیقه بر چغنه کره شود اچکوب بعد  
 احتقان اولنه و تریاق الطین المختوم بدور یله اگر مسموم و جعک نزولی  
 معده دن اسفله احساس ایدر سه رواج طیبیه ایله ترویج اولنوب  
 مزاجت و بر یله و معطسات و بر یونیا قسره کره اغز را بجه سی لطیف  
 شیر نفخ اولنه اگر تحقیق علیل مسموم اوله دفع سمه اکا ضد قوی اولان  
 علاجله اقربا دینه بیان ایلدک سایر نطولاه سالکی محتاج اغز هله  
 تقید اولنه فی الجملة مشترک النفع اولن علاجله درک بر چغنه سی منفح یا قو  
 و سایر مفحات در و تریاق اکبر و تریاق طین و تریاق اریعه بالخاصه  
 دافع سموم بر ایوتدیر انجمن و انجمن کوی هر برنک بر درم شج  
 ارمنی ایکی درم دق و سق اولنوب بالله معجون ایدب الما صوبله اچور  
 لرا بن سرافیون دیر که کلچک بصدرمه سی که طوزلیوب با صدرمه اولش  
 اوله بدرمک زهر دفعه غیره علاجه احتیاج ایتدازنه **باب ثالث عشر اودن**  
**حیوانات و حشرات ارضی طریقی بیاننده** در مثلاً برکسه برده یا قی  
 اقتضا ایدر سه ویلانک و چیانک قورقسه خطی پراغی عصاره سی و یا غنی  
 و یا ابر کوی عصاره سی و یا غنی قنقسی اولور سه بدنه زیت یا غیله طلا

بر موحش

ایله

ایله اکا حیوانات موزی قریبا ولز برکسنه اشک اروس موقیله دیان  
 امر سه ضرری تأثیر ایلر برکسنه یلان یا صدوغی دید کاری اوندک کوکبی دو  
 کوب سورنسه انی یلان صوقز کذلک سرکه ایله طوشن بجنی و زتیون یا غنی  
 بریده معا سورنسه لر یلان صوقز کذلک میعه ایله زیت و صنوبر پراغی  
 عصاره سی بریده مخلوط اولوب سورنسه لر یلان صوقز و سرو قوزاغی و قره  
 اغ دانه سی و پنج کشت پراغی یا انجمن کوی و بیان کثوری غنی و یا حبت  
 بلسان و خرف کوی فر قنقسی اولور سه زیت یا غیله غلط و مزج ایدب طلا ایدر  
 اکا هوام قریب اولز اما جتدک طرد ایدب اولر و غنی محل عالی اولسون دیرلر  
 سه انار اغا جتدک کوی و بیان کوی و قنقسی و کیک بونیزی و اشک طریقی  
 و کوی اوی و حلتیت و دفته پراغی و دانه سی و سیلج و شکبج هر قنقسی  
 اولور سه اولردن و خانه لردن حشرات ارضی مراد ایدر مرکب اولانی که  
 هوام و حشرات طرد ایدر پنج انگشت و جام اغی و قنقسی و چورک اوی  
 بریده ترکیب اولنوب تجیر اولنه اما شول حیوانلر که انسان انی طومق ایله  
 حشرات ارضی قحلقاق و طاوس و کرپی و کلچک و غنس دید کاری حیوانلرد  
 اما اوده اولقله هوامی بالخاصه اودن قی حیوانلر ااق اوردک ااق خورس  
 و بعضی حیوانلر که در یسندک حشرات قی قیلان در یسندک اما اودن در  
 مخصوصا یلانلری قاجر دو الز بونلردر که هم قی و هم هلاک ایلر جمله  
 کبریت و نشادر سرکه ایله مخلوط قوروی بعد بخور اولنه کذلک خردل  
 دخی بویله در اگر خردلی یلان اولر و غنی برده قوسه لر اول مسکندک با  
 لکلیه یلان فرار ایدر اما عقری طرد انکه مخصوص علاج توریلر عصاره  
 سیدر عقری اولر و غنی برله ما چله هم طرد و هم قتل ایدر بو خاصه  
 معده نوازه دخی وارد در یلان و عقری صوقنه صایم کشی توکر کبی سور  
 سه لر و جعفری ایدر و عقری ک اولوسین عقری بچون بینه بخور ایدوب  
 بقسه لر عقری قجر و زرنج دخی بویله در اگر عقری دلوکته بر پاره تور  
 قونسه ارتوق قچن اودن پیر لری طرد مراد اولنسه اوی بر خوشجه سلوب

بخور قلق

ایوده



سپورسه لر قرغه دولکی صوبيله برخوشجه صوليه لر يا مرا الله تعالی  
 پيرانچي کذلک صر مشق تخی ايله کچی بونیوزی بربرده طبع اولنوب اول  
 مطبوع ايله او صولکته پیره لردن آو خلاص اولور اگر تکه قان برحقور  
 ایچنه قویوب دفن اولنسه جمع اوده اولان پیره لرا کا او شرلر و کرینک  
 ایچ یاغنی براغاجه سورسه لر جمله پیره اکا جمع اولور کذلک کبریت ايله  
 دفنه رایچه سی پیره قاپرر و خشیسته البراغیت بام اونی جزوی دوشکه  
 قوشه لر پیره بن زیر باوات پیره او بشدر طرد البغوض والبق سوری  
 سکک ايله تخته بن بخور ايله فجر مقدن بویله اولسه صنوبرا غاجنک  
 دستر دن چقمشنی و قلقدیس و قاره چورک اونی بوا و جن دق و سق  
 ایدوب بخور اولنسه دفع ایدر کذلک قور و مرین و کبریت و صفیر  
 تن کی و یوزرک پیراغی بونلرک طبعی تخته بنی اولان پیره سورلک ايله  
 دفع ایدر یا قی ايله سوری سککی طرد ایدر کذلک بویا بده مصر قله سی  
 طبعی ايله چنار اغاجی و افستین و سداب بربرده مدقوق اولر و غی  
 تخته بیتی داغیدر و بربرده حاله بخور اولسه سوری سککی پریشان ایدر اگر اوده کلچک اولورسه  
 سذاب رایچه سی آنی قچر اگر چمن الم ویرسه مرده سنک و حریق و بزد  
 بنج و اصل کبریت و بصل الفار و صحن اونی هر قنقی اولورسه اتمک  
 یا تخیر ايله ویرسه لر فاره لری قتل ایدر برا یوحيله فاره نک یوزینک  
 در یسی صوبيله اما ارکی کرک یا خام قلنسه یا خود قویروغی کسله  
 ویا براوزون اپلک ايله یغلنوب او ایچنه صالیور لسه جمعی فاره لر  
 قاپر لر بردخی اوده کور نزلر اگر قرچجه دن عاجز اولسه لر مقنا طیس او  
 او کوز اودی و زفت و علبیت و قطران بربرده جمع ایدر دق و سق ايله  
 امتزاجلک صکر قرچجه لر ایینه قریب یرد قونيله بالکلیه طرد ایدر  
 اگر سککدن عاجز اولوب قتل اولسون لر قور تولا لم دینورسه زرینله  
 قینا مش سود یا زرینج ايله بکن شریقی قنقی اولورسه کاسه لر ايله قونيله  
 ایچن سکک هلاک اولور اما زرنج و کدرد و طبع الحریق بربرده یقوب

بربرده

طبع اولنوب صوبيله  
 تخته بیتی داغیدر و بربرده

دوتی

دوتی اولسه سککدر اغله اما آرینک طردی مراد اولنسه کبریت و صر قن  
 دوتی و بربرده طاعیدد اگر طوکزلان بوجکی که اکا خنقسا دیرلر طغتمق مراد  
 اولنسه چنار اغاجی و چنار پیراغی بخاری طرد ایدر اگر اغاج قوردین کیدر ملک  
 مراد اولنورسه هدهدک کوکی ویا هدهد توی یا سه رایچه سی اغاج قوردین  
 طاعیدد اگر کوه اسبابه ضرر اتسون دیو طرد ایدر اولنورسه افستین و فودنج  
 و اغاج قاونی قیوخی و قرغا دولکی عصا سیله بعد التبحر متزاج و پروت کوه  
 اولر و غی محله بخور اولن طرد ایدر اگر صاری کر تنکله که اولرده اولور طوزه قو  
 صر العیاذ بالله تعالی اول طوری اکل ایدر بر صه بهقه مبتلا اولور انتری او  
 لردن طرد اتمک زعفران ايله کیک بونیوزی یا قسه لر من بعد اولرده طوره من  
 فجر باب رابع عشر و صنای بیاننده در یلا لک اصنافی اوج صنفد لقی  
 زهر لرینک قونی وضعی صبی ايله اوج صنف اولور بر صنفی زهری قوی  
 اولور اوج ساعتک زیاده مرل ویرم غلابی بوقور مکر اول عضوی کسمکله  
 علاج اولور بونوعه مکله دیرلر باشند تاج رنگند بر شکل وارد غایله  
 برامزد و اغرا دوی نیانا تی حراق ایدر و ایی اوکند بر خرمن قدیر و ارخیر  
 برنسنه بنق بلکه هواده اوچان قوشلر مسکنی اوزر نکل کچک دیلسه لر  
 محالینسه کلر کز زهر یک عفونتنده دوشر لر اویله دکله که حیثا دوشه لر  
 البته میتاد و شرلر و حیوانا تدر هر نوع اولورسه انی موجود اولر و غن  
 احساس ایدر یک قچر لر زیر اکورن حیوان اویشور هلاک اولور و براق آتی  
 یردن آوا زین ایشتمکله اولور لر هانکه صداسن ایشیدر لر هلاک اولور لر  
 بویله ملعون حیواندر که بلکه علقم ذنبی صوقسه فی الحال بدنی صاری صو  
 اولوب اریر هلاک اولور و اناک صوقدوخی حیوان یا انسانه قریب اولانی قتی  
 ابر اقدن کوره که خلاص اوله براتلوا اول یلانک اولوسنه بر جدا ايله  
 طوقمش همان کند و آتی هلاک اولمش بویلا ن بولا یترده اولن  
 مکر بلاد ترکستان اوله صنف ثانی اول یلا ندر که انک زهری مقعدیر  
 اولمیه و ضرر قلیه مکر یه لقی جهتله ضرر ایدر بوقسم یلان

حیات

و حکمت بوند در کورن  
 دخی هلاک اولور

ساعت



جُفَّه سی بولك اولور. بونك لسعنه علاج اولور. و جراحات غریبی کی غریبی  
اولور. و صنف ثالث زهری متوسط اولاندن. بوقسم شول افیدرکه  
ترکیده اسخته انکوک دیرلر. بونک صوقدوغی ادمک و حیوانک بعضی  
یدی کونده علاج اولور. بام الله تعا خلاص اولور. بوا فعینک مصرده جین  
یقا سندن اهرام کبیر یانده غایتله ملعولی اولور. تریاق فاروق ایچون اندک  
قطع ایدوب قرص افی ایدرلر. زیر نیلک بعید در زهری مهلاک اولدوغی  
اولور. هرنه ولایتده اولورسه اولسون. صودن ایراق یرده اولان  
افعینک زهری مهلاکدر. اما صولی و جاپریک اولان افعینک زهری  
ضعیفدر. از اولورکه قتل ایدر. بونلردن غیر نفه نزع و حیات واریسه  
کرک حنشن و کرک بوز یوکرک و کرک سایلری زهرلی آدم اولدرن زهایت  
یاره سندن جراحت المین چمک اولور. مکرهچ علاج اتیوب رافع سموم  
اولان ادویه مبشرت اولمیه. العلاج نیش حیات ایچون جمله دن  
مقدم تریاق فاروق ایچور مکدر. اما بوبابنه استعمال لازمد. زیرا  
تاخیر اولورسه. کاه اولورکه فائده اتمز. جوق شربله صرمساق هر علامت  
غنا ویرد. و شربله صوغان و پراسه و خردل ادویه مخلصه دندر.  
جالینوس دیرکه کیک صغینک ذکرین بریان ایدوب یدورسه لرغه فائده  
اید. جمله دن مخلصه دیدکاری عشب نافعدر. انواع سموم قاتله ایچون  
بریله دک مخلصه نک دفعه قوی واردر. فی الجملة بر شخصی یلان صوقسه  
اول محله حجامت ایدوب شیشه ایله زهرین جذب ایدر. تا کم زهر چقه  
واردچ یشی ضما دقلنه. و با بویج و یصل عنصل مثنوی ایله دفنه تخی  
اوچی بر یرده دق اولوب ملر و فک جراحتنه ضما اولنق ایو علا جدر.  
بورچق دخی مدقوقا تخی النوب ضما اولنسه دافعدر. بونلر بولنورسه  
اسکی نر و بریان اولش طواق اتی بر یرده دق اولوب مرهم اولندقد.  
ضما اولنه نافعدر. اگر قرص افی بولنورسه دفنه یاغی ازوب سورک  
جمله دن مبارکدر. و بار بار پاره ایچور مک جمله دن نافعدر. و سود

سوط جابر لردن

ایچور

پازهره

ایچور

ایچور مک فاروق ایله کم علا جدر کلدن. اولاد غریبه بر رخی دفعه قرق  
یرده یلان صوقدی. اول شخصه تازه خنطلک بر درهم اکل ایتدر دیار  
فی الحال عرب خلاص اولدی. اما برنجیه برنجی جانورلر. اصمق و حشرات  
ارض صوقق خصوصند. اقربا دینده کونا کون. علا جدر بیان اولدی  
ضما دات و نطولات و ملرهم ابوابنه کور یله. اما کلی صر سه بذر  
فطونای صلدیا صردوغی جمله اورلر. قودوز اولما ییغی غیری دوا یه  
احتیاج اتمز. **باب خامس عشر الکلب بیا نینده در کلب**  
سکون لام ایله ایتدر. اما کسلا م ایله قودوز مشن کویکدر. بعضیلر  
جمله دن صاحب موخ فتح لام ایله ضبط ایلشدن. فی الجملة بر حالتد کلبه  
جزام کی عارض اولور. بوقضیه یا لکر کویکدر. اولمز بلکه قورده و حقاله  
و کلجکله و د لکوده دخی واقع اولور. اطاتان بعضیلر مسیحی و ابن رازی  
قائده دخی اولوردمشلدن. علامتی هرقنی سنک اولورسه ایکی کوزلری  
قرارر. و کوزلرینی پرده بورر. و ککشک اولور. و ایکی قولقلری صرقر.  
اغزینک سلیاری اقر و بورنک اقماسی قتی زیاده اولور. و یاشن اشاغ  
اکره وارقه سی بوکری اولور. و اکری اولور. یعنی بلی جانیه کیدر و قورون  
بودنه قصر. قورقه رق یورر. کویاکه سرخوشدر. و اجفوریمز.  
وصو سزایکن صوبولسه ایچه مز. و صوکورد که قورقار بلکه دتر.  
و کاه اولورکه خوف و خشیتند کزدوکی یرده دوشر کی کزر بلکه  
هر آدمه دوشر. و بر قرارتی کورد که خورلر. جمله ایدن اما اوز  
مکسزین جمله ایدن حال بوکه بوغازی بوغیلور. و سایر کلبیلر اندک  
چرلر. اگر غفلت ایله بری یانده بولنورسه تعظیم ایدر. یا لکر قوتور  
امدی بوغلا متله قودوز کویک. بر آدمی عض ایلسه یری کونر دک یادخی نیاده  
زساند. رطوبیتک سمیتند ک هلاک اولور. اگر اولما زسه دخی مالخولیا  
عارض اولور. بوکرم وحدت استر و ضیاد ک کز ایدر. و فکری فاسد  
اولور. هر بار که اکا بر نسنه قریب اولسه کلب خیال ایدر. خوف ایلر.



وقور و تپراغه اغنمی سوریه درسی بوزیلور و یاریلور صکر  
اولور و بونون اول آینه با قدر سک یوزینی بلن و آینه ده  
تشخیص ایلن و کاه آینه ده کندونی تختل ایدر و عروق  
بارده و سقوط قوت ایل کاه اولور که صوسن لقدن هلاک اولور  
کاه اولور که کلب کبی اوازی بوغیلور و کاه سکنه عارض اولش  
کبی بالکلیه منقطع اولور کلب مثال بو ظرف دخی صرمغه و طرا  
مغه حریص اولور امدی علاجی صودن قورقزدن اول کرکرد و آلا  
فائل یوقدر بر هفته ایله التي ایدر ک قتل ایدر برادی قودز کوبک  
اصرسه قودوز میدر دکلیدر بلمک دیرلر سه جراحتنه قوزا بجی  
بولشد و ره لر کلبه ویره لر اگر رسه ویا آقبال ایدر سه قودوز دکلر  
و آلا قودوزدن العلاج واجبد که قرق کونردک یاره سنی او کلمغه  
قومیه لر زیر او کولجی ضرر در چاره سی نیسترا ایله یاروب بلکه  
اوسطوره ایله جرمق کرکردن قرق کون کامل یاره او کلمیه اگر او کور سه  
دخی یاره اچه لر و صرمساقله جاوشیراوره لر اگر قلد قیون نام ترکیبی  
یاره نک اوزرینه حماد اولنور سه غایتله لطیفدر بعد باغ سور  
لر و یاره نک اطرافخی اوسطوره ایله یاره و شیشه ایله مض ایدر  
لر بومعالمه لر بر قاج کون مروا یلدک صکر ایدر لسه فائل ایلن  
همان اولوقت استفراغ سودایه توجه اولنق کرکرد و بود و اسودا  
استفراغند مشهور در صفقی بودر هلیج کابل اوج درهم  
غار یقون و اقیمون بر بوجی درهم ملح هندک نصف مثقال  
بسفاج و کل ارمی برر مثقال جمله سنی قاعده اوزره جبار ایلر و ایکی  
مثقال استعمال ایتدوره لر و هر کون آج قرینله ماء شعیر سازج  
و یا ماء شعیر مبرزا استعمال ایتدوره لر و هر کون سفوف سود ایله  
ماء جیندک صکر دواء جالینوسد کوندر بر قاشق اتی صوا بچج  
ازوب ایچوره لر حتی تدیجمله دورت قاشغه و ارنجه ایچور مک

کلبه

اگر کوبه کوب با اکل  
ایده وپ اولور سه قودوز  
و آلا قودوز دخی اولور  
الک بولشد و یوسکله  
ویرلر اگر رسه

بر صبلره

عادت

در بیان تا بوزینه

عادت ایدر لر و تریاق اربعه دن مکن اولان مرتبه استعمال ایتدوره لر  
و عافیت بولجه صودن و حتامدن سیانت ایدوب بلکه احتراز  
ایدر لر اگر دمو مزاج ایسه قصداولنه اما قانه بقدر میه لر  
چینه صودن قورقسه خوف اولغه مق کرکرد علامت محتدر اگر ترک  
طور میوب تجنن ظاهر اولور سه زنجیر ایله بغلیه لر و جبراصو ایچوره  
لر و تسکن عطش ایچون مبر ذات استعمال ایتدور مک کرکرد بلکه  
بر مقدار شراب ایله مزوج ایدوب ویره لر زیاده نافعدر اگر یوز کر ایلد و کن  
علاجلرک مستغنی اولق دیرلر سک که غیر احتیاج اولغیه اصران  
کوبیک جکرکدن بر یاره اکل ایتدوره لر یا مرالله تخا خلاص اولور حتی  
جالینوس دیر که بن کوردم اهورا زده بر قودوز کوبک قرقدن زیاده ادمی  
شهرده اصردی کوبکی اولرد دیرلر هریری جکرکدن بر یاره دیرلر جمله سی  
خلاص اولدیلر غریب حکمة التهدیه باب سادس عشر حیات و مسا  
هیتی بیانیته دز بونک معناسی حرارت غریبیه در افعاله ضرر ایدر  
مراد افعال ناقص اولماسی و وجه طبیعی ولما مسیدر حیاتا فتنه  
مشهوره در بونک تعریفدر بحث کثیر ایدر تصدیق غیری نفی یوقدر  
امدی حیاتک سببی یا مرضدر که اول حای عرضدر یا مرض اولیه که اول  
حای غیری عرضدر یا حرارتک ثقلی اوله و یا ارواح بدن مستولی اوله  
اول حای یومدر یا اخلاطه متعلقدر که اخلاط قرق و عفونتنس  
اوله و یا ایسه سنو خوسدر و یا اخلاط متعقن اوله اول حای عفونتنس  
یا حرارتک تعلقی اعضای بدن اوله اول حای قدر نتیجه کلام حادید و کن  
اول روحلری قردر سه که قانک و قان خلطلرک بخاریدر اکا حای  
یومیه دیرلر اگر اول خلطلر متعقن اولمدین قردر سه اکا سنو خوس  
دیرلر اگر اخلاط متعقن اولقدن عارض اولور اکا حای عضدیرلر اگر  
او حای اعضا قردر سه اکا حای دق دیرلر ترکیبیه انچه اغری  
دیکدر بو تفصیل ایلد و کن اوزره حای موازی اعتبار ایله اوج

و نلبدن اعضا این اثر افعال در بدن



جنس در اما انواعی چو قد بر بزرگانه وضع اید لم که تفریحی و حنائک  
تشخیصی طبیعه اسان اوله بواجنا سدن حای یومیه نك بحشین  
تقدیم اید لم زیر آمدونی اکثر و ترکی اسر و محلی اقدفدر اکثر یا برکوند  
زایل اولور انچون یومیه دیوتسمیه اولور آمدی حای یومیه نك  
اسباب خارجیه دن سبباری فح و غضبدر و یومیه سببای بخس  
حاره محتبس اولور و غیچوندر و فکرتیه و وهیته و غمیته و فرجیه  
اولور و تعبیته و استغراغیه اولور و امتلائیته و جوعیه و عط  
شیه اولور و سدد تیر اولور که رطوبت اخلاط تخینه ایر شمیته  
اگر سدد تیر اولور سه کاه اوچکون و کاه دورت کون باقی اولور وقت  
اولور که دورت دوری و یا یری دوری داثرا اولور و کاه اولور که حای  
یومیه قشیمیه اولور یعنی دری بیوستدن اولور کاه اولور که برده  
اولور یعنی دری برودن اولور مسام طوتلد و غیچون و کاه حریه اولور  
یعنی حرارتدن اولور اما حای عفنیه یا بسیطدر که خلط واحد  
عفنوتندن اولور و کاه اولور که مرکبه اولور آمدی حای عفنیه بسیط  
نك محل اعتبار ایله اجناسی دورتدر بریسی دمویر در بها اولور که  
متعفن و متخلل از اید اوله بوکا شر دیرلر و متناقصه دیرلر بو اولور  
متخلل و متعفن دن از اید اوله بوکا شر دیرلر و متناقصه دیرلر بو  
اولور که متخلل و متعفن مساوی اوله بو قسم اسلدر یا بوکه مشابه اوله  
کدک بودنی اسلم والیندر ابکجسی صفرا و بر در بونك تعفی داخل عروقده  
ایسه بوکا غتلا لازمه دیرلر بو اولور حاد که کون اشری دورت زیر غب  
کون اشری کاه که دیرلر لازم اولور غی بودر که دایم اولور و برکون پک  
و برکون یومشق اولور انچون غب لازمه دیرلر بونك بلغمه سی  
یعنی عفونی قنقی عضوده در تشخیص اولغه سی اولور که اگر شکایتی  
صداعدن ایسه عفونی دماغده در اگر قنقی دخی و ارایسه عفونی  
معه در اگر قنقی طور و ساکن اولور ایسه عفونت اسفل معده در

قشیم

و یا ما ساقا

و یا ما ساقا در اگر ادر بول و ارایسه عفونت کیده در اگر سعال  
بله ایسه عفونت صدرده در اگر بعضی برنده عرق اولور سه عفونت اول  
اعضاده در اگر عفونت قلبه قریب اولوب یا کیده اقرب ایسه شدت  
حرارتدن او تری بوکا محرقه دیرلر اگر بوکا قریب قلبه بلغم مالح عفونتدن  
اولش ایسه حای محرقه بلغمی دیرلر اگر عفونت صفر قریب قلبه و یا کیده  
ایسه حای محرقه صفرا و تیر دیرلر اگر عفونت خارج عروقده ایسه مثلا  
معه و جگر و خلل اعضا کیده اوله بوکا غتلا لازمه دیرلر بو اولور حاد که  
برکون طوم و برکون طومیه اگر صفرا رقیقه صفره ایسه غتلا خالصه  
دیرلر اگر بلغم مختلط ایسه بر وجهه که بلغم ایله امتزاجی اختلاطی مختزج  
و مغلط اوله غب غیر خالصه دیرلر و غب خالص ایله غب غیر خالص چینه  
فرق اولور که غب خالصه بلغم اولور اما غب غیر خالصه بلغم مختلط  
اولور حای عفنیه نك و غیچون بلغمیه در بو قسم دخی داخل عروقده متعفن  
اوله ندر بوکا حای لازمه دیرلر بو اولور حاد که طوماسی هرکون تفاوتدر  
بردخی خارج عروقده متعفن اوله ندر بوکا حای نایبه دیرلر حای عفنیه  
نك دورت مجسی اول حاد که سودا و یدر و تعفی داخل عروقده در بونك  
اسمه حای ربع لازمه دیرلر بو اولور حاد که هرکون طوم اما ایکی کون  
اکسول و برکون زیاده طوم بو قسم زیاده نادر در زیر سودا بارد و یا بسد  
یوسی جهتندن آرمستغندر اما حاکه سودا وی اولوب سودا خارج عروقده  
متعفن اوله حای ربع دیرلر بین الخلق ربع ایله مشهور اولان حای بودر  
فاما حای دقیه اول حاد که قوام بدن اولان اعضا بر حرارت تعلق  
ایلد و کدن اولور نك حرارت سراج زیتی فنا اید کدک رطوبات  
بدنیه یی بوکا فنا اید معلوم اوله که بدنک رطوباتی ایکی جنسدر  
اولی اخلاط اربعه در که اوایل کتابده بیان ایلد ایکی رطوبت فضولیه  
در یعنی عروق و منی و دمعه و لبن و مخاطدر و رطوبت بدنیه دن  
غیری فضول دورت قسمدر که بر قسمی اول رطوبتدر که اطراف عروق



صفارده اولور بور طوبت كاري اعضاي سبقي يور يعني صولاز بور طوبت  
 حقيقتده رطوبت خلطيه دن مستحيل اولور بعينه بور طوبت اشجارك  
 اطراف واغضا ندره اولان رطوبته مشابهدد ورطوبت غير فضولك  
 ايكجسي شول رطوبتدر كه اعضاي دور كمش و طاعلش دور اشجاره ژاله  
 طراوت و پردوي كبي بور طوبت رطوبت اوليدن متولد اولور بور طوبت  
 اولش ميوه لوده اولان رطوبته مشابهدد بور طوبت و رطوبت اولي  
 نك فائده سي بطني ترطيب ايدوب غذا اولدوغي برده غذا لندر مكدد  
 رطوبت غير فضولك اوچيني سي اول رطوبتدر كه قريبا لهدد بالا  
 نعاقددره بوشول رطوبتدر كه برك اولغه باشليه يعني هنوز برك  
 اولار رطوبت غير فضولك دور درنجسي شول رطوبتدر كه ترتيب اعضاي  
 اوصقل بور طوبت برك تراب اولينجه فاني اولن قن حرارت رطوبي  
 افنا ايلسه ورطوبت ثابته نك افنا سنه شروع ايلسه خاي دق  
 تخصيص اولنور و قكاكه حرارت رطوبت ثابته افنايه شروع ايلسه  
 اسم زبول تخصيص اولنور يوكا ايريشن فلاح بولر بونك نهايته ايريشن  
 هلاك اولور قن رطوبت ثالثه افنا ايدوب رطوبت رابعيه يافنايه  
 شروع ايلسه تفريق اعضا ايتدو كچون مغنت ديرلر بونقل ايلدوكن  
 حما دق ايله تسميه اولنور فاما خا مركبه نك سببي يا احتباس  
 مباعده دندر خاي دق خلط ايله تركيبي كبي يا احتباس متقاربه  
 دندر غت لازم ايله غت دائر تركيبي كبي يا جنس واحد انواعدن  
 ويا نوع واحد صافنددر كه شدي ذكر ايدور زاماني حياتي وما  
 حيات و تركيبي بيان ايلدك شدن كرو خاي يوميه و علاجي بيانده  
 شروع ايليه لوم **تعاليم سته نك تعلیم ساد سنك سفي تا سني**  
**اون يدي باي مستمدر بايا اول خاي يوميه بيانده در بونك**  
 بلغمه سي اسبابنك تقدی ايله معلوم اولور مثلا خاي يوميه نك  
 علامتي قچنكه ابتدا ايدور قن و تكثرانمز و نبض تنك اولن

افنا ايدوب رطوبت  
 ثالثه

فيا نزم

و كا اولا

و كا اولور كه ابتدا سنك كه طوبت برد خفيف ايله طوبت وازا جق قشعر بر  
 عارض اولور و بوا اولدركه كويا كند و بدنت برودت و سنجق احساس  
 ايدد و ستمه نك درغمه سي اگر ماده نك مقداري چوق ايسه و مزاجده  
 حقت اولور سه **انك انچه موزير متكون اولور و روي متاذي ايدر**  
 يوكره رومدر **داخله قاچر ظاهر يدي برد مستولي اولور اعضا ايسه دفعه**  
 قبول اتمو كندرك حركت قويتر ايله متحرك اولور و كا اولور كه انچه قليل  
 اولور فاما قوي اولور بوقسم نادرده بونك جميع اعراض خفيفدر حرارت  
 ختام كبي زير حداثت ماده اولما مقله لرغمن طوبتلكه ساكن كبي اولور  
 و نبض و نفسي كوزل اولور و بول نضج بولش و مرض من كبي كورينور و  
 بدن عرق و نم ظاهر اولور نك ختامده چوق طوبت ايله قشعر بر  
 احداث ايدر **اما خاي يوميه دكلدر العلاج خاي يوميه نك علاجي**  
 سببي مقابل ايله استقبال ايلدور مثلا غدر و همدن  
 و غضبدر اولش ايسه تفريح و تسليه ايله مك ايله اعانت  
 اولنه **اگر فرك اولش ايسه سببي اولان شي خورانه مثلا**  
 نوعا حزن و يرر معناير مبادرت اولنه **اگر جوعدن ايسه تعذيبه**  
 ايدوب امتدادن ايسه استفراغ اولنه **بالجملة بونك علاجي مقابله**  
 بالضرور و تفتيح و استخافيه و سدد يده لازم اولان تلطيف  
 و تعديل مزاجدن بوا مره شراب سر كنجين زياده نافعدر خصوصا  
 حليب بنر قشا ايله سر كنجين معا **اچورلك انفع اشيا دكلدر**  
 زير بونك تفتيح و تبريدي زياده در **اما تبريد و ترطيب عنفله**  
 اولمق كركدر **زير عنفله اوليچاق غيري مرضه منقلب اولور**  
 و خاي يوميه ده اغدير و اشرب زراعت اولمق و منا سب  
 هوا دار مسكن تدارك اتمك و رايحه سي لطيف اشيا خسته نك  
 ياننه وضع اولمق عجيب التفعدده و جميع خاي يوميه نافعدر  
 و صندل و ماء ورد و نيلوفر استنشام ايتدرلك كركدر و نبفشه

نك ايدوب رطوبت  
 ثالثه  
 فيا نزم  
 و كا اولا



یا غیله ماء بارد بریده خلط و مزج ایدوب محومك باشنه سورمك  
وكل باغیله ماء قارده صومش سرکه باشنه سورمك ابو علاء  
جمله دن بارد کلاب ایچر کتان برین اصلدوب تازه تازه قومق  
و ترهندی و سکر و ترنجبین ایله جلاب ایدوب ایچورمك بینظیر  
دوادره کذلک سرکجین و ماء ورد ایله قرشمش ماء شعیر نافعدر  
چنکه حتماً منخط اول معتدل حتماً قویوب ملایم صوابله غسل  
ایدوب چقد قلد صکر دهن بنفسج و دهن نیلوفر و یاخود دهن  
قرعله بدنی تهین ایدله و مارول و قنا و قاربوزه و اشکی نادر و  
اجاص و اوزوم قشندک هر قنقی بولنورسه و برله اما حلوتاتدن  
صیانت ایدله زیر مناسب دکلره اگر اشرب دن یرنسنه و یرملو  
اولورسه قاربوله صودوب و برله اما خای یومیه اطعمه و ادویه حاره  
و شراب صرف تنا و لندک اولمش ایسه علامتی جفاف لسان و حرارت  
و لهیب و کبدده استیلاک اولمقدن زیر حرارت بوجهره کبد دن  
کلمکه ابتدا ایدوب بوسبیدن کوزلری و یوزلری قرار و بنضی سرج  
اولور و قاروره حرمت کورینور بونوعک علاجی عتاب و اجاص  
یکر مشردانه ترهندی و سکر و ترنجبین او زردرم جمله کفایت مقداری  
قینادب جلاب ایچورمک و غدا سن کوندر برکنه اخر نهاده اریه  
سوندک و یروب ماء فواکله ایله طبیعتن تلین قلمقد بلکه معده  
سین ماء ورد و صندل ایله و سوبق شعیر ایله ضما ایلکدره اگر  
مهم قیر و طی ایله معده سن ضما ایدر لسه دخی جایزد اما خای  
یومیه غم مفرطدن ایسه که روحک داخله فرار ایدوب حرارتدن بو  
محتنق اولر و غیدر علامت تارتیت بول و غلبه یوست و صفت لون  
و صغیر بنض و علاجی نقل ایلر و کنز اوزره تفریح و ساز و سوز الحان  
طیبه ایله استماع ایدوب ادهان بارده ایله تریج و صندلین  
و ماء ورد ایله صدرین ضما ایدوب شراب تقاح و شراب سفیر

اید

ایدوب

الشری

تفریح

و شراب

و شراب لیمون ایچوروب سائر مفرها تله تقید ایلکدره و غدا سن  
قوزی و اوغلاق و تازه بالی اتلری و خیا و قاربوز قشندک و یروب  
سیر و صفایز لعت و لهو و ملاهی یر مشغول قلمقد اما خای یومیه  
اگر حرکت عنیفه سببندن اولمش ایسه علامتی غمدن اولان ستمیه  
مشاهده نهایت بونک فرقی کوزلری و ونک اولور و بنضی ضعیف  
بلکه منخط اولور و علاجی غیب علا جیدر محله شرح اولور انشاء الله  
تعالی محله شرح و نظر اولنه اما خای یومیه کثرت غضبک اولمش  
ایسه یعنی روحک خارجه میل ایلیدر بوقدیر جه بنضی مفرطه  
ظاهر اولور علامتی احمرار الوجه و صفت لون که حرمت ایله مفشوشد  
و انتفاح وجه و آکی کوزلری شدت حرکتدن روحک عقیق یعنی کبی اولور  
الی و یاغی رعشیه کلمک و عظیم بنض و حرمت بولور علاجی شراب زمان  
سکریدر که قاربوله صودولمش اوله و شراب ترهندی درکه کذلک یارد  
اوله و تفریح خاطر و تطیب نفس اولنه و نفحات لذیذه استماع  
اولنوب فرح و یرنلر ایله غضبی ساکن قلنه و لطیف مکایله و شطرنج  
و تاولی و لعب و لهو ایله مشغول اولنه و صندلین و کافور و ماء  
ورد ایله صدری ضما اولنه و دوزن و کولکین کلاب و صندل ایله  
مباول ایدوب معود اولور قدر تیز تیز تبدیل قلنه و حتماً و ایزنه  
مبادرت ایدوب مکسین معتدل ایدله اگر وقت صیف ایسه بارد  
صوده بر ساعت مقداری طور غرق زیاده نافعدر غدا دن بارد  
و رطب و لانی و یریله جلدن شراب حصیر شراب زمان و تازه بالی  
غایت منا سبد اما خردن حذر اولنه اما خای یومیه کثرت  
نوم و یاخود او یقوسزلقدک اولورسه علامتی سهر تقدم ایدوب  
کوزلریک قیاطلری اغرا خقدن و اچغه قادر اولما مقدور سببی  
شدت تحللور و یوزی کوزی فساد غدا دن بوز غون شکند اولمقد  
و کثرت کدورت قاروره و عدم هضم و ضعف بنضی و صفت وجه در

مراتبت

کثرت



علاجی شراب بنفشه ایله شراب خشتخا شدن اون درهم مقداری ماء  
بارد ایله جلا بیا یروبا بچکورد کزلك شراب تقا حله ماء ورد ايجوب  
غدا سن دهن لوز ویرمکورد و قباق و بادام یا غلری ایله یا شسین  
یا غلقدرد کزلك بنفشه وینلوفریا غلری سورمکورد خشتخا شو بنفشه  
وینلوفری و ورق سفرجل بوناری قینادب باشنه نطول قلمقدرد  
وریا حین بارده دن بنفشه وینلوفری و ورد و سکوت و او خلا مور  
قنقسی بولنورسه یا ننه وضع ایدوب فوقوتی کرکورد اما خای  
یومیه اگر تعبیدن اولش ایسه بونک خضری اکثریا روح حیوانی و  
نفسا نیته در علامتی و علاجی علامتی و علاجید اما خای یومیه  
فج شیدیدن اولش ایسه علامتی غضبه اولان خای یومیه  
علا متیدرد علاجی دخی کزلك غضبه دید و کزدر ضد نهایت اسهال  
قولبی و ارایسه که روح حرکت مفرطه سندن اولور ملائم ربوبات  
قابضه ویریه اما خای یومیه کثرت استفرغدن و فرت شرب  
دوا دن ایسه علامتی خادان صکر اسهالک حادث اولما سیدرد  
علاجی شعر سوبق دورت درهم سفوف حبت الزمان بش مثقال شراب  
سفرجل اون درهم بررد مخطط و مزج ایدوب ايجورمکورد یا خود بز  
فطونا و بزرسان الحمل و بزر شاه صفرم و صغ عربی هر برندن برده  
جمع ایدوب بدمکورد یا خود ماء لسان الحمل ایله مرهین شرابی ازوب  
ايجورمکورد و غدا سین طاق ایله سقای مزوره سی و ککلك و  
دزاج اتلری سقای ایله بشورب یکورد اگر اسهال دم ایله اولور شه  
سفوف قابضه ملیته و شرابا نجبار ایله کلابله از لشن اوله ویر  
مقشر مرجك و مقشر طاری سوبق ایدوب ویرمکورد و صندلین  
وکل ارمی و اقا قیا برارد و کوب کلابله ازوب صدرینه ضماد قلمقدرد  
اما خای یومیه وجع شیدیدن ایسه که روحه تسخین ایدوب خایه  
منتقل ایدوب علامتی اعضادن بر نه وجع و ارا یکن خا اولمقدرد باشی

دهن لوز ایله ماء شکر  
و یا خود مزوره ماش  
ایله

غیم

و یا خود

و یا خود کوزی و یا قولنی قولخ و یا بواسیر کی و جماعتدن بر نیک و جعند  
ظاهر اولمقدرد علاجی وجعی دفع ایدوب یا بر مراجعت ایدوب قنقی نوعدن  
ایسه اول نوعه معالجه اولمقدرد اما خای یومیه اگر غشی بر مقارنتدن  
و سقوط قوتدن اولش ایسه علامتی یا لبق و قوتی اولما مق و نهضند  
اختلاف اولمقدرد یعنی کاه بطی اولمقدرد که باعث برودتد و کاه سریع  
اولمقدرد که حرارتک استیلا سندنون علاجی شراب خا خای ایله ماء ورد  
و یا ماء ورد ایله لسان ثور شرابی ویرمکورد مفرج یا قوتی و سایر مفرجات  
یا قوتی و بارده ویرمکورد و غدا سین مزوره و زیریاج ایدوب لکه اند  
ماء ورد و زعفران اوله و لجومدن چل و ککلك و دزاج ویر لکه خا دفع او  
لش اولور سه خوش و الا ادویه صوبله و مقشر ربه ایله پلیج بشورب  
ویر لکه و صندل و کلابله صدره ضماد ایدوب لکه و اشربدن شراب تقا حله  
سفرجل و شرابی لیقون و ماء ورد و ماء لسان ثور ایله ازوب ايجور لکه اگر  
خا یومیه ناک غلبه سندن ایسه صافق کرکورد زیرا طبیعت مادامکه  
روحله مشغول اوله خا یوم در اما دمله مشغول اولور سه لازم کاور که  
خا عفن اوله بو خا خا عفته بر سریع الانتقال و اما مدی علامتی سرعت  
نهضدن و عظم نهضدن و اختلافیدن و حرمت طاروره و یا صفر تیر و عطش  
شیدیدن و التهاب و خا عفته بر مشا بیدرد علاجی بزر هندی وینلوفری  
اوچر درهم عتاب اون دانه سکی ایض و ترنجبین اوچر درهم بوجله جلاب  
ایدوب ايجورمکورد و غدا سین ماء شکر و ویروب طبیعتن مطبوخ  
فواکمه ایله که او زرنه اوچر درهم فلوس خیار شنبه و ترنجبین و شسین  
خشتک از لشن اوله تلین ایدوب لکه اگر امتلا دم علامتی و ارایسه یعنی حرت  
لون وجه و عینین و ثقل لاسدن قوت مقداری فصد اولنه اگر مرصباح  
اون دام عتاب و اوچر درهم بنفشه و بزر هندی جلاب و لوب ايجور یلور  
زیاده نافعدر اگر خا یومیه تخمدن یعنی متلا طامدک اولش ایسه علامتی  
خا شیدیدن و تغیر لون و نهن بول و مزاج و عرق کثیر و عظم نهض و حرمت طاروره

و یا خود

مسح



وطار لغتک و اشغه یوار لغت و اضطراب بدن علاجه اگر طبیعت شهوت  
 طعامدن تنقرا بدرسه سرکچین و بند فجل ایله قی ایتدورت معد سین  
 قی ایتدورت و تنقیه ایله و طبیعتن مطبوخ فوکه ایله و یا خود معون  
 خیار شنبه ایله تلین ایدوب حقنه ایله عمل ایله و قتا که معد و امعا  
 نقابوله سرکچین سفر جلی و یا خود سرکچین سازج ویره له هر قنقی اولور  
 اون درهم کلا به معا ازوب ویره له غدا سین فروره حب رمان و یا امیر بارس  
 و یا سناق ویره له اگر بومز کور اتله بلیج و چل و ککک ویر یلور سه قتی لطیفند  
 اگر طعامدن نقادن صکره دخی خطی اولر سه یعنی طعام قبول انر سه ختادن  
 خوف ایتوب جوارش سفر جلدن بشو درهم مقدارین استی صواچنده ازوب ایچوره له  
 و یا بونج واکلیل الملك و طوراق اوقی و برنجا سفا بریده قینا دیلوب قارنه  
 نطول اولنه و قتا که معد و امعا به تمام ناتی کله ختامه قویوب سریع الانهضام  
 غدا و ویره له دهن سفر جلی و دهن مصطکی و دهن ناردین ایله معد سین  
 یا غلبه له اگر ختاء یومیه اورام حازه دن اولر سه علامتی نبض عظیم اولور  
 سریع و متواتر و لمقدور و حرارت و حرمت وجه و انتفاخ وجه و بول بیاض  
 و مائیت اوزره اولمقدور علاجه قصد و اسهالی مطبوخ فواکهه و ماء الاجاص  
 ایله اتکدر و هر کون عتاب و اجاص ایله جلابا ایدوب استعمال ایتدوره له  
 و طبیعتن مطبوخ سنا مکله تلین قله لکه صفقی بودر سناء مکی بشو درهم  
 بنفج و نیلوفر و بند هند با و ورد احرا و جرد درهم اجاص جلی بکری مانه و  
 سبستان او توردانه هلیج اصفیشر درهم ترندی اون درهم جمله اوج  
 رطل صوابله قینا دب بر رطل فالردن فلوس خیار شنبه و شیر خشک و ترنجبین  
 هر برتنک اوزر درهم اوزر نه ضم و الحاق ایدوب جمله دفعه سوزوب مقدار  
 کفایه قدر استعمال اولنه و غدا سین ماء شعیب ایله ایدوب طبیعتن قبضدن  
 میانت ایدله اندن صکره ورم ایچون اقرا بادینده مناسب طلبه و  
 ضمادات ایله اصلاح ایدله و بر مقدار ورم نفج بولوب خما سکن اولدقه  
 ختامه کروب لطیف قویون و قوزی و طواق اتلری بیوب معتدل شرابار

ایچره

ایچره اما ختای یومیه استحصال قیه ایسه علامتی سرعت نبض و انتفاخ  
 وجه و عینین و صفرت لون و کاه مائیت غلبه سندک بول بیاض اولور و نکا  
 شیف جلد و علاجه ختامه کروب تعریق و دلاک و هر کون شراب بنفج ایله ترنجبین  
 مقاماء شعیب ایله ازوب ایچور مکدر و غدا سین کذلک اریه صوبید و اگر دریندن  
 حرمت صادر اولسه طوراق اوقی واکلیل الملك و خطی برابر بریده قینا دب  
 صوبی نطول ایدوب با شنه بابونج یاغی و ککک اگر ختای یومیه نوم مفرط و رخت  
 مفرط سببندک ایسه علامت بطور نبض و امتلا و اختلا فیدر و غلظت قاروره دلت  
 و عطش و کثرت لعاب نم و ترزم و تنبک ایله خادخی اولمقدور ماله بوکه بو ذکر  
 ایدوب کز معتاد غایله علاجه هر کون بوجلا یا ایچکدر اصل السوس اوج درهم  
 سکر اون درهم مقدما اصل السوس قینا دب و سوزوب سکر ایله جلابا ایدوب  
 ایچوره له و غدا سین فروره ماش و لب التور و یا خود اریه صوبله نخود صوبینی  
 ویره له و ختامه تعریق ایدوب بعد استی صوابله که اندن قیصوم واکلیل الملك  
 و طوراق اوقی قینا مش اوله اتکله غسل ایدله و شرابک برهین ایتدوره له کذلک  
 جوق صواچمکدن نهی ایدله اگر ختاء یومیه کثرت فرغ شدید دن اولش ایسه  
 علامتی سرعت نبض و اختلا فی و صفرت قاروره و خفقاندر علاجه ماء  
 ورد ایله شراب نقاخ ایچورب غدا سین ماء ورد ایله ماء شعیب ایله بلیج  
 اتکدر و صددنر ماء بارد ایله صندلین و نیلوفر و طین ارمنی ضماد  
 ایدوب کونده اون بشو درهم مقداری شراب جلابا یرینه ایچوره له  
 بعد مفرج یا قوت و سایر مفرجات بارده ویره له و غدا سین اشتها سی  
 قوی ایسه فروره امیر بارس و حب الرمان و طواق و بلیج و دراج  
 اتلری سناقله معا بشه اندر دن ایدله اگر ختاء یومیه ترک ختامه له  
 ایسه یعنی معتاد استفراغ ایکن که خام فضولی تحلیل ایدردی ترک  
 ایله اول تقدیر جه مسامی طوق و روح محتسب اولور بود دفعه ختا  
 حاصل اولور علامتی طار لغت و نفس طوغونلنی و قاروره نک  
 علی اولما مقدور علاجه یتنه ختامه کروب بدین اودورب کیک

و تمام

سر انلوا ایله

نفس طوغونلنی



و بذر بطخ ايله كود سين نطول قلمقدرد و ترنجبين و سكر ايله جلاب  
 ايدوب ايجور مكدرد و اعتدال اوزره حركت ايلكدرد اما حنای  
 يوميه كثر حنای اولك ايسه علامتي عطش شديد و التهاب  
 و عظم نبض و حرارت اللسان و صفرت قاروره دره علاجي هر كون بذر  
 فرخ نام جزدن الی درهم مستحب ايدوب اول مستحلي اون درهم  
 سگجین سازج ايله اچكدرد و غدا سين ماء شعی و سكر ايله قارپوز  
 صونيك و یرمك كركرد یا خود اون درهم ترهندی و ترنجبین اوتوز  
 الی درهم قارپوز صونيك ازوب اون درهم سكر دخی خلط ایدد  
 استعمال اولغقدرد و طبیعتن مطبوخ فواكه ايله تلبین قلمق كركرد  
**باب ثانی حنای سینه خونی بیا نند** در یوز حنای دره غلیان دمرد  
 حاصل اولور علامتی صداع و حرارت اللسان و عطش دره و حنای  
 يوميه دن قوتی اقویدر نهایت حیات عفته دن اخقدرد و امتلاء  
 دم ظاهر در علاجي اگر قوتی تحمل ایدرسه فصدا ايلك كافیدر بروجه  
 كه فصدا اولجه با یلقی كلیجك با مرأه تعالی حنای دن خلاص اولور  
 و فصددن غیری تبرید و دمی طفا ایدر علاج قلمقدرد زیرا سوء  
 مزاجدرد و لحو مدك می لازمدر بلکه غدا سین مزوره لر صرف ايلك  
 لازمدر و نفوع حامض ايله كه اوایل گاه بیان اولدی طبیعتن  
 تلبین ايلك كركرد اگر اسهال صفر اقتضا ایدرسه خفیف مسهل  
 ايله اسهال ايلك لازمدر بلکه بو خصوصه ماء رقانین و  
 مسهل قوی نفوع و یرمكدرد و صفرا نك اسهالی اول وقت  
 جاب اولور كه دم صفر ايله معاً اوله **باب ثالث حنای عفته بیا نند** در  
 امری معلوم اوله كه سبب عفونت یا غدا سندن دركه سریع الفساد در  
 اصل جوهر نك بالقی كی یا غدا نك سریع الاستحاله اولر غنند  
 سودکی یا سوء ترتیب در مثلاً قارون و قارپوز كی كه یا شری غالب  
 ایكن اولی قارپوز یوب صكره غلظتدن تقید اتمیوب زرد الويك كی

نظیفه

اولور

بوجهته

بوجهته حنای غریزی صفره عسرت چكر بوكره تصرف حنای غریزی طرفند قالور  
 یا خود رداءت جوهر نك اولور كه اوردی الجوهر دیر و كز یا صدرمه و صوجی  
 كیدر یا سده لردن اولور كه تر و یچی منع ایدر و منعه كثر اخلاط و غلظتی  
 لزجی باعث اولور یا خود امتلاء ایكن حركتدن اولور یا خار جلد  
 استنشاق هوان اولور هوا و باده و قوتش صول و جیفه لر راجحه سی  
 كی بوجهله سی عفونت اخلاطی مستلزمدر بویله كه اوله حنای عفته اقتضا  
 ایدر زیرا حرارت لداغه نك حالی بودر اما دمویله لرغ اقل اولور سببی صفر  
 رطوبت اولور و غیچوندر و حنای نوبتلی و متبایر مختلف اولور و غنك  
 اسبابی وارد در بری اجتماع ماده و بری بعض ماده و بری تحلیل ماده دور  
 و اجتماع ماده ماده نك مقداری حسبنجه اولور اگر ماده سی کثیر ايسه زما  
 قلیل مجتمع اولور اگر ماده سی قلیل ايسه زمان کثیر مجتمع اولور اگر  
 معتدل ايسه زمان متوسطه مجتمع اولور انچوندر حنای بلغیته هر كون طوت  
 سودایی وچ كوند بر طوت صفرای بر كون طوت بر كون طوت و اجتماع ماده  
 مختلف اولما سی کیفیتی و غلظتی و حرارتی و برودتی حسبنجه دره و سودایه  
 اوج كوند بر طومه سی غلظت ماده سی اچوندر و بلغیته نك هر كون طومه سی  
 رفت ماده سی اچوندر و صفرای نك ايسه بر كون طوت بر كون طوت و غنای  
 بینها ده اولور و غیچوندر و بعض ماده دخی ماده کیفیتلی حسبنجه  
 متعفن اولور اگر حنای رطب یا بونلردن مختلف مركبه ايسه تركب متعفن  
 اولور اگر بارده یا ايسه یا بونلردن مركبه ايسه كچ متعفن اولور اگر بارده  
 ايسه كذا نك تركب متعفن اولور و تحلیل ماده مختلف اولور و ماده نك اختلا  
 ینه ماده اختلا فی حسبنجه درجه لردن لزج و غلظت و غلظت و رقتند  
 و رطوبت و یوسته اختلاف اولور و غیچوندر اگر لزجه و غلظت و یا ايسه  
 ايسه استفراغی عسیر دره بوسیدندر كه بلغیته نك مدتی طویل اولور  
 اگر رقیقه و غیری لزجه ايسه استفراغی یسیر اولور سه بوجهته سود  
 ویه نك مدتی طویل اولور اگر حنای عفته دمویله اولور سه علامتی

غدا نك

رفت

یا بونلردن مركبه ايسه



تند و انتفاخ عروق و شاه طمر لک طولی سیدر و بنض ملو اولوب  
 لون حمرت اوزره اولمقد و ثقل بدن و ژا سدر و طومغه با شلدقه بلا  
 نامص و لا عرق طوتر مکر حاک و قنده ماده نفع بولوب طبیعت عرق ایل  
 دفع ایله زیر ماده داخل عروقده و آنک یوستی ایچون عرق اولوز بولکه  
 اوله حمار لازمه غیر له اغه دیرلر بونوع حمار نکه حرارت تمام حرارت کیند  
 زیر آدمک حرارتی انی مقتضید و بحرانی حرارتی بدنی کونده در علاجی  
 قصد ایله ابتدا ایدوب دخا طفا اتمکد و تلطیف غذا ایدوب بلکه ایکی  
 اوج کون ترقی ایلک کرکده و اسهال لطیف ایله صفرا بی سهال ایلکد  
 مثلا مسهل قسمنک نفوق فواکه و یا خود طبع فواکه و یا رمان صوبه  
 هلیج کافیدر **باب رابع ختمای صفرا و تیر بیا نند** در بوجها نکه شهرتی  
 غب دائر ایله دره بوا اول حمار کبر کون طوتر بر کون طوتر علامتی صداع  
 و عطش و سر و کربدن لکن ختمای لازمه ده بونلر اقلدر علاجی اوج شئی  
 ایله در اول اطفا غریزه در ایکنی خلط متعاضی ستقر غذا اوججی  
 موافق اولان غذا را ایله تبه پیردر هر صباح اوچدر درم بذر هند باه و  
 نیلوفر و او زدر درم ترنجبین و سکر بریده جمع ایدوب جلاب ایدوب  
 اچوره لر و یا خود یکرمی درم ترهندی اصلدیا اچوره لر و یا خود یکرم  
 درم سکر ایله ترنجبین ازوب اچوره بعد اون درم شراب رمانین  
 ایله ترنجبین ازوب اچوره لر و غدا سن اریه صوبی و اجاص و سکر بریده  
 جوش ایدوب ویر لرنچنکه التخی کون اولا ماء فواکه و یا مطبوخ فواکه  
 و یا نفوق مشمش ایله طبیعت تلین ایله لر صفتی بودر شنابش درم  
 بنفج و نیلوفر و بذر هند با و بذر انجیرین اوچدر درم زرد آمیزش درم  
 اجاص و عتاب یکرم شردان و سبستان او توندان جمله اوج رطل صوبه  
 قینادب بر رطل باقی قالرقده سوزوب اوزره بشر درم مسین خشک  
 و ترنجبین ازوب تکرار سوزوب هر صباح بر رنجان اچوب اخرنهاره در  
 میوب ختمام اولرقده ماء شغیر ایله غدا ویر لو اگر بود کرا ایلد و کن مطبوخ

طوبیقه

بلکی اچکرا اوج کون ترک  
 اچکدنه

حرارت

و یا خود بولوع ایله  
 تلین طبیعت ایله لر  
 اگر بیا بیدر

ونفوعانی

ونفوعانی اچکده اضطراب بدرسه کل شرابی ایله سر کجبین سازج ایله  
 استعمال تیدوره لر اگر زمان صیف و لوب عطش غالب ایله کل شرابی  
 ایله سر کجبین سازج حقنه لینه ایله احتقان ایله لو اگر بوجها ذات  
 الجنب کی یا اول طرفه وجع و سعال دخا و لورسه آنک کی نکه علاجی ترنجبین  
 ایله شراب بنفج اچوره لر و یا خود کل شرابی ایله سر کجبین  
 اچوره لر و یا اون درم شراب ورد ایله ایکی مثقال قرص تباشیر ازوب  
 اچوره لر و غدا سین تاز قیاق و اسفناخ و ماس و ملوخیا بورانیلری  
 کی لردن ایلد طبیعتن بار و طوتر **باب خامس ختمای حرقه بیا نند** در  
 بوجها بولور کون بر حمار که صفرای خالصه دن اولوز نهایت ماده سی  
 داخل عروق و متعقدن شول طمر لکه نم معده و کبد اولاشور قلبی  
 رنجیده ایدوب تسخین ایدوب بوجها دایما حای لازمه مفارقت اتمن  
 و طوقاسی غایتله شدید اولور اکثر یا حرقه تازه بکلمده و صبیان مجارض  
 اولور زیر صبیانک خلط لری قل و رطوبت لری اخفدر و شبانه ایسه  
 ناریت مزاج اضعف و بخار لری اکثر در نهایت پیردره حرقه از اولور اما  
 اولورسه هلاک ایدوب علامتی قاروره نکه ناریتی و جدا صفری تیدر  
 و بنض سریع و متواتر اولوب عطش و قاق و اضطراب و خشونت لسان  
 و لسانک سواد و صفر تیدر و صداع و هدیان و اختلاف عقل و ضربان  
 صدغین در و صفراء کراسته ایله طبیعتی اسهال اولمقد بوا عراض اگر چه  
 غبه اول علامت ظاهر اولور صکره حمار ظهور ایدوب زیر حرارت ماده سی  
 آنک دخا داخل اولور عروقده در علاجی دخا غب خالص علاجیدر و هر صباح تر  
 هندی و ترنجبین و سکر و اجاص و عتاب بریده برابر ایدوب قینادب حاصل  
 اولان جلابدن اچک کرکده و فی الجملة ترطیدن و تبریدن تقصیر اتمه  
 مک لازمدر و غدا سین شراب بنفج و شراب نیلوفر و شراب خشخاش  
 قنقسی اولورسه اولسون اهر صوبه ازوب غدا ایلد و کاه و بیکا  
 شراب رمانین ایله ترنجبین و یروب طبیعتن ماء فواکه و یا مطبوخ فواکه

اختلاط

دخی اولور اما فرقی بودر



و یا نقوع مشمش ایله تلین ایدله و هر کون نصف النهارده ماء بارده  
صافی درنج اتمیه لر حضرت حکیم الهی سلطان رسل حضرت تریک الحی  
من فیج جهنم قایدوها بالآیه بیورد قلی حد تبریده ماء بارده درنج  
اولمق اعلی چوندره زیر بوخاده تبرید و تلطیفه تأخیر اولمق خطر  
عظیمه اگر عطش مشدد اولورسه مطبوخ فواکه ایله تکرار ایدوب  
قرق درهم ورد مگر ایله یکرم درهم سرکجنین بریده ازوب قارباه  
صود و بیا چوره لر اگر لسانده یبس و سود زیاده ایسه ایواچک دگی  
لعا ایله و گمان بزی ایله د لین سله لر اگر بوخاده سعال و سهره  
اولورسه علاجی شراب بنفشه و یا شراب خشخاش قنقی سی ولورسه  
اون درهم ترنجبین ایله معاً ازوب ایچوره لر و مطبوخ سنا ایله تلین  
ایدله و کلاب و صندلین و دهن و رد برکه معاً ازوب ایچوره لر و بر  
بریده خلط و مزج ایدوب باشنه سوروب و برزی باقورب انوکله باشنی  
چنبرکی یا غلیله لر و بوغلی برنج کره ایدله لر و قز امهر عورت  
سودین صاغدورب اول سود قدر خیال و مارول سون قساق توب  
بریده محکم چالقیوب وقت باشنه سوره لر اگر اویقوسی بوق ایسه  
برقاشق مقدار شراب خشخاش و یرمک لایس در اگر تورنی قنا مرسه  
علامت خیرده اما قان افراطله اولورسه تسکین ایدله لر و روزگار طو  
قنوریه حقایق بالته سوکوت پیرا قلی و دوشیوب دورت یا ننه مارول و  
قباق و تازه الما پیرا قلی وضع ایدوب و ایواچکی و بنفشه و نیلوفر  
قنقی سی بولنورسه محونک جوانب اربع سنه وضع ایدله و کلاب و صندل  
و کا فور ازوب یلکیز باقورب انکله مکس رانلق ایدله لر و یرمه که رطوب  
خسته نک بورنه طوقنه اگر حناء محرقه وقت شتاده اولورسه خسته  
معتدل یر ایلنوب بارد و رطباً شیما ایله دماغین تطیب و ترطیب  
ایدله لر و خصوصاً ناز بنفشه اولورسه پیرا غی و صندلین و ماء ورده  
بونک امثالی علا دره و قنا که عروق صفادک متقا اوله ماء بطبخ یا ابر

کوب

کوبی صوفی ایله قرص طبا شیرین مثقال ازوب ایچوره لر و غدا سین ماء شعی  
ایله بذر خشخاش و بنفشه و نیلوفر که بریده قینایوب متراج بولش اوله  
انک ایدله لر و دورت کون مرور ایتدکن شراب تفاح و یا شراب خاص و یا  
سرکجنین هر قنقی سی اولورسه کلاب ایله ازوب هر قنقی سی اولورسه جلاب ایدوب  
ایچورمک علا دره و غدا سین بو حاله امیر یارس و اجاص و تره ندری بریده  
مرور ایدوب و یره لر یا خود حبت الرمان ایله یادم هر یر سن بشوروب و یره لر  
اگر قوت مشاهده ایسه بلج صوفی ایله بزر قنادین و یرمک کافیر اول  
وقت که یکرم کون مرور ایدله هواسی معتدل حاتمه کروب چقه جاقمکانه  
که صونمشد حرق و حاتمه کرد و کی علا دره کافیر اول وقت که یکرم کون  
مرور ایدله هواسی معتدل غایب و لجه یا توب راحت اوله بعد شراب ریاس  
و یا خود شراب سفرجل هر قنقی سی اولورسه اول درهم شربی یکرم درهم کلاب  
ازوب و یرکله رسه دخی لطیفه و یوزین کلابه مغشوش صندل ایله اصلدوب  
طتلوانار و یا اشکی الما و یا ایوا قنقی سی موجود ایسه یروره لر و قاون و قار  
پوز چکر کلرین دن مستحب ایدوب و یره لر و یونک صکر سکر و قار پوز  
صوفی و قوری زرد الو و یا قایسی خوشابی و یرله جازد و اگر بو حاله تازه  
اریک و قوری زرد الو شفتالوی سکر ایله بشوریلوب یرله لطیفه  
خصوصاً سرکجنین سفرجل یا خود شراب و یا شراب تفاح و یا شراب لیمون  
و یرله زیاده مبارکدره **باب سادین حنائی مطبقه بیانده** در بو بخادر  
دمویدن و لازمته دانه در بوخاده دم داخل عروق و اوزده لوده متعفن  
اولور اما اکثر یا دمک تعفی عروق و سایر اخلاطک آورده در تعفنک  
سبی قنقی خلط اولورسه اولسون کثرتنک اولور لکن اکثر عروقی دمک  
کثرتی و غلیان اتمه سندنن اگر عفو نشن اولورسه سبی حرارتک محقق  
اولما سندنن اما حنائک دمک تعفن ایلمنه جالینوس منکر اولشد  
زیر آدم متعفن ایسه سریع الا سخاله اولغله صفای لطیفه مستحیل  
اولوردمشدر بو تقدیریه حنائ صفرو و اولمق اقتضا ایدله اما بقراط

۲  
فوتی جائز در اثنا یک سجده  
اولیه فین که خامده

۴  
ایچوراکو سرکجنین ساج  
کلاب ازوب



دید وکی میسر در دم متعفن اولور و تعفن داخل عروق در بوجسته خای مطبقة  
اولمق اقتضا اید و خای مطبقة اوج قسم اوزره در بری متزاید و بری متشابه  
وری دخی متناقصه در و سبب عفونت یا غذا جهتندک اولور که اصل جوهرند  
الاستهاله در که نیز فاسد اولور و سبب عفونت یا غذا جهتندک اولور که اصل  
جوهرند به بالق و آنک امثالی کنی و یا سرعت استحاله سندنک اولور سودگی زیر  
سودک جوهری ایودن اما سریع الاستحاله در عفونته نیز مستحیل اولور و یا  
خود سوء ترتیبندک اولور که اول کثیفی و صکر لطیفی یک کنی یا غذایک ما  
نیستندک اولور که خلط مائی البته سریع العفونته در مثلاً قارپوز و تازه زرد الو  
و آنرا امثالی کنی یا خود غذایک غلطی جهتندک اولور که عارضی تصرفه  
عسرت چکر و آنک عارضی اولور خیاری و بردخی سرد اولور و غندنک اولور  
و بوسه در ترویجی منع اید از اخلاطک کثرتندک و یا غلظتندک و یا لزوجتندک  
او تر و فاما سبب خارجی هوا و باری استنشاق آنک و قویش منتنی صولر  
ایمک و جیفه لر راجحه سندنک مغلط اولمق و اول رواج ایله الوده اولمقد بویه  
که اول عفونت اخلاطی مستند در خای عفنی اولور حرارت لداغه اولور و همچون  
اما دمویله لدغ اقل اولور دیک رطوبتی اولور و همچون خای عفنیته اول یلیله  
اولور یعنی خای بینه اعتدال مزاج حاصل اولور و ابتداء ایلر که تکرر و کسل  
ایله ابتدا ایدوب سببی بحر بدنی ثقیل ایلور و کیدر و اختلاقی نبض غلبه  
اقل اولور سببی ماده سولیل اولور و همچون مطبقة دخی بویه در کلرک آمدی  
مطبقة نك متزاید اولانی بیان شروع آنکه معلوم اولر که بوخای متزاید  
دیک کثرت تعفنندک اولور علامتی حرمت وجه و چشم و شاه طرلر شمشک و  
تقد و ضیق النفس و حرمت قاروره و غلظه بول و اغرطلوا و لمیوب عطش  
غالب و نبض عظیم اولمقد و نبضک سرعتی و امتلا سیدد و حرارتی محرقه  
دن اقل اولمقد و بوخاده سبات و عسل کلام چوق اولور سه نمدا ردیدر اگر  
در تمک محرقه قدر اولر سه نوعا خفیفدر بوخای نك اول حد و نند علاجمی  
بعینه یعنی اول و ایکنی و اوچنی کونرک آنک طمرندک و یا سلیق طمرندک

دندان کبی

علیه

وکل

قان النوب

قان النوب چوق قان چقرمق کر کرد و اما قوت و سن و وقت رعایت اولمه  
مق اولر مثلا قوت و سن و وقت موافق ایسه بایلی کلیجه قان اقمق جایزد  
زیرا بوخادم کثیر اخراج آنکه منقطع اولور اما قوت و سن و وقت مساعد  
دکل ایسه از از قصد ایدر و بورن قناتمه و حجامت آنکه تقید ایدر  
و هر کون ترهنده و سگر ایض جلاب ایدر و بچوره لر و شراب رمانین و زنجبین  
و سگر و یروب حصوم و ریاس و سفرجل هر قنقی اولور سه بوسه بلردن  
الوباون درهم کلاب ایله از و بچوره لر اما هر نوع اشیر و یریلور سه قار  
و بوز اوزرنده صوودب و یریلر و غدا سین ماء شعیر ایدر رب اجاص و  
نقوع شمش و یا نقوع فواکه ایله ترنجبین و سیر خشک و ماء فواکه ایله طبعان  
تلیس ایدر اگر استفاغ دم آنکه قوت ضعیف اولمش ایسه مقشار پر ایله  
بلج بشورب و یریلر و بری بو مطبوخه استفاغ ایدر لوصفتی بود و سنابش  
درهم بنفشه و نیلوفر و بزرهنده و وردا حرم برندن اوچدر درهم ترهنده  
اون درهم اجاص و عتاب یکم مشردانه سیستان یکم دانه جمله اوج رطل  
صوایله قینادب ثلثی کیدوب ثلثانی قالقدن اون بش درهم سیر خشک و ترنجبین  
قنوب ازه لر بوکر صباح اوج قرینه مزاج تحملنه کوره ایچوره لر و او بیه زمانه  
دک بک و یرمیه لر تمام استفاغ حاصل اولقدن اغر بارده یکم درهم  
مقداری ماء شعیر ایله اکتفا ایدر اگر حرارت قوی و عطش شدید ایسه  
لواب بذر فطونا و لعاب حب سفرجل هر برندن اون بش درهم طباشیر  
نصف درهم بریده خلط و مزج ایدوب استعمال ایدوره لر و دلی و دشارینی  
کونده اوج کن کلاب و سرکه ایله بیقیه لر و دلی ایواچ کورکی لعاب ایله  
سه لر اگر بحالی و ارایسه شراب عتاب و شراب بنفش و یریلر اما خا  
سفل و یدک غب د اثر شول خا در که بر کون طو تر و یر کون طو تر بوخای نك علا  
منی عطش و صداع و سهر و کوریدر نهایت نهایت بوا و صافکه بونده ذکر اولند  
لازمه دن اقلد زیر لازمه ده حرارت ماقه داخل عروق اولور و هر قده  
دل قره رقی و قناریق و شق شق رلیق و جفای لسان و اغر اجی اولمق چوق

و زنجبین  
و یریلر



اولور سبب کثرت حرارت در و طراغفق و همدیان سوبلک کذلک  
 نشانند و وقت اولور که بود که ایلد و کن اعراض غبده دخی اولور اگر ماده سی  
 خالص ماده ایسه نهایت غبتک نوبتی مشعره ایلد ایلد و کاه اولور که  
 ناقص و لمقد ماده صفرا و نه که ده شتی او جند ماده سی نضج بولورده  
 حرق اولور کچون ناقص ریح اخرین زیاده اولور و بو حاده که غبده  
 برودت قوتیلد اولور زیرا برودت بوند همان ماده نک لدخی و حرارت غریزیه  
 هر و بید یعنی قلیحاً ایچون ماده نک فحماً سیدد بونک دخی علاجی کذلک  
 مطبقه ده بیان ایلد بکن علاج در و متشابهه و متناقضه ده دخی ذکر  
 اولن ان قواعد رعایت اولنوب مزاجه کوره دو اولنق کر کدره **باب سابع**  
**خفا و بلغمته بیانند** بو حادک ماده سی بارده در و بوند عرق چوقد  
 وزوال غب عرق ایلد اولوب و غب لازم اشوری بر طوتر و طوماسی محکم  
 اولور اما محرم بر حال اوزره اولوب فحن حاد غب مرکب اولسه یعنی غبتک  
 ترکیب اولسه هر کون طوتر بر مرکب طومغله طبیعت بونی صفرا و نه  
 سائز یا وجود صفرا و بونک مرکب طوتر و غب مرکب اولور و غب مرکب  
 بری طوتر و برکون بری طوتر بوبله اولسه اعقاد علامه در نوشته دکلر اکثر  
 یا بو حادک صاحبی نک طبیعتی طوتغون اولور زیرا صفرا و نه ناحیه جلد و اعلا  
 متحرک اولور بو تقدیرجه اسفله تحریک ایلد و بوند بول ناری زیک اولور  
 اگر صفرا دماغه صعود ایلچک اولور سه بول مائی بیض اللون اولور زیرا  
 صفرا رقیق اولوب بلغم ایلد فارشمر سه غب خالص دیرلر و الا غب غیر  
 خالص دیرلر بونچون بو حاده سر سادک خوف اولنور اما محمومک طالعده  
 رعا ف اولور سه یعنی بوری قان سه خلاص اولور غب خالص علامتی  
 ماده سی لطف اولغله عرق اکثر اولور و نوبتی و رت ساعتک اون ایکی  
 ساعته دکر بونک تجاوز اتن بونقل ایلد و کن نوبتک زیاده سی مقداری ایلد  
 معلوم اولور یعنی اون ایکی ساعتک زیاده نوبتی اولور غب خالص  
 اولمائی دلالت ایلد و بو حادک نهایتی بیری کون طومقد و البته بیک کون

دک قور مکر خطا الش و لا که زیاده طوتر خطایا طبیبندک اولور که  
 تشخیص این مزیا مریضندک اولور که مبر دات و مغلطات استعمال  
 ایلد نوبتی زیاده اولور و حاد لازم حاد اثر نوبتنه مشابهه در  
 یعنی بیری کونده منقضى اولور اما غب خالص بلغم غلیظه ایلد  
 مخلوط اولور و غبچون نصف سنه مقداری اوزار بوند بول رقیق  
 اولور اما حاد غب غیر خالص بول غلیظه ایلد مختلفه اول  
 دو غبچونند اگر حاد غبده صداع عارض اولور سه خصوصاً یوم  
 اولد و دور دخی کونده غایتله برک طوتر یوم انذار و مثلاً شول  
 مرض حادک انک بحران بیری کونده اولور یوم انذاری دور دخی  
 کونده اولور اگر صداع اوچخی کونده اولور سه بشخی کون یوم  
 انذار در اگر صداع طقوز دخی کونده اولور سه حادی عشر یوم انذار  
 امری حاد بلغمته نایبیه در و نوبتی هر کونده بو حاده مواظبه  
 دخی دیرلر که بوی حاد که خارج عروقده بلغم تعفتندک اولور  
 حاصلی حاد طویل عسیر البر اولور اگر شتاده یا خریفه حادث  
 اولور سه اوقاتی سایر حاد کی در یعنی مدتی اقلدر و طوماسی  
 اون سکی ساعته با بیلر بعد منخط اولور و فی الجمله قرق کونک  
 التمش کونک قور بونک اسلی مدتی قلیل اولوب عرق کثیر اولد  
 ندر زیرا اکثر عرق قلت ماده بر دالدر و بونک تعفن ایلد بلغی  
 زجاجیدد انا اولور که بلغم ملح اولد و بلغم حلو دخی اولور بلغم  
 حامض اولور نادردن علامتی ابتدا ایلد و کله اوشتمکدر بروم ایلد  
 که برودت صادق اولانی فی الحال سخونته مبادرت اقمیه و حرار  
 اولورده بو حادک هاویم در و عطشی اولن نهایتی اشتها یی  
 ساقط ایلد و بکری صار در و قی و غشیان اوزره اولور و  
 نفسی منقلب و توکور کچی جوق اولور اگر حاد عفونت بلغم  
 زجاجیه دن ایسه برد و ناقض جوق اولور اگر حاد عفونت بلغم

اولور سبب بلغمی غلیظه

زیاده

دایره که



بما مضى ان يسه برد و ناقض دفعه اولن بلکه از اول اولور  
 كنه يك قاركي اولور بويله اولان تسخين ايلك عسیر اولور  
 ولا كذا ايله اولور و تسخين مراد اولدقده دخی دفعه اتمه مك  
 كر كدر كه يلك از ارقدر مق لا زمده بويله كه اوله محموده غشی  
 جوق اولور سببی فم معد ضعیف اولوب شهوت ساقط اول  
 دوغیدر اما حتماً بلغم تعفنند اولدیه طونوخی زمان  
 دتر مسی از اولور نهایت نوبتی جوق اولور زیر بونوعه حرارت  
 وحدت اولن الحق حدث صفرا ايله اولور و بر علامتی دخی ابتداء  
 نوبته حرشید اولوب تدریجیه از اولور و حیات بلغمیه کثیره  
 الفداده اولور سببی کثرت رطوبتد علاجی سایر حیات علایی  
 کیدر دیدو کثر حرارتی تطیفه و ماده استفرغدر و هتق اکا  
 اتمك کر كدر اول بلغم استفرغ اولنه مثلاً بلغمی جلا بابت ملطفه  
 ايله تلطیف ایدن لبر وجهه كه اول جلاب ماء شعیر ايله مرکب  
 اولنه و هر کون سر کنجبین سازج و پروب کا و بیکا اون درم  
 کلنگبین سکر ايله اون درم سر کنجبین سازج بریده خلط  
 ایدوب بعد از ویر ل و غدا سن شوك اریه صویندك اید  
 لركه انده بذر هندی و رازیاخ قیناش اولان اگر حرارتی قوی ایه  
 اوج درم بذر هندی و اون درم سکر ايله قینادب جلاب ایدوب  
 ویر ل اول وقت غدا سین اریه صوبی و نخود صوبی و بذر رازیاخ  
 ايله قینادوب استعمال ایتدوره ل اگر هم حرارت و هم عطش او  
 لورسه نوبت خادن بر ساعت اول ماء شعیر سازج ایچور ملو اگر نوبت  
 خادن القی ساعت یا دورت ساعت اول ماء شعیر ویریلورسه  
 دخی نافعد بر ساعت اول ویرمك ضرورت اولیجا قدده و وقت  
 نوبت دن اول كه غدا معد یر منحد اولان حرارتی نقص ایدلر  
 بر بار د شافله طبیعتن ملایم ایدن وقتا كه حرارت ناقصه اوله هر کون

طواء

حرارت لطیفه

جلیجین

مراد شانه

اوج

اوج درم بذر هندی و اصل السوس و اوج درم سکر و جلیجین  
 بریده قینادب جلاب ایدوب ایچوره ل فنجنم قاروره ده نضج بولنه  
 و قوام ویرسو موافق بولنسه محمولك بدن بومطبوخله تنقیسه  
 واستفرغ ایدلر صفتی بودر ستایش درم اصل السوس اوج درم  
 و یا درنجویه و لسان ثور هر برندن در درم بذر رازیاخ و افستین  
 و تربد محكوك ایکی درم جلیجین عسلی اون درم و بذر هندی و حاشا  
 و قشر صلیب کیر اوج درم سنبل روی بر بوجی درم هلیج اصفر و کابلی  
 هر برندن بیدیش درم قزل و زوم اون درم حب القرطمش درم جملة  
 جمع ایدوب دق و سحقدر سکر دورت رطل ماء صافی ايله قیناده ل  
 بر رطل قالدقده سوزوب ایچنه اون بش درم فلوس خیار شنبه  
 و اون درم سکر خلط ایدوب ینه سوزوب بوجلابدك بر فنجان مقداری  
 بر مشقال فیتل ايله استعمال ایتدوره ل و آنزهاره و اریجه صبر ایدلر  
 تمام استفرغدر صکر یا ککلك یا دراج یا خود بلج ايله بشمش  
 ماء شعیر ویر ل اوج دورت کون مروا ایدلر کون بوجدر وقت  
 سحرده استعمال ایتدوره ل صفتی بودر تربد ابیض و لب حب قرطمش  
 هر برندن بر درم ملح هندی ایکی درم غاریقون ابیض نصف درم  
 بذر کرفس و اینسون هر برندن بر درم دق و سحق ایدوب ماء رازیاخ  
 ايله یوغورب جلاب ایدلر وقت سحرده ماء حارة ايله قدر کفایه  
 استعمال ایتدوره ل و شول وقت كه نوبت خادد متقی و پروب قو  
 صدوره ل بوجالرده طبیب مسامحه اتمه مك کر كدر زیر بطیکه  
 البر و عسیره الانقاع و کثیره العود در و هر اسبوعه بر کره و ایکی کره  
 طبیعت منعقد اولور بحسب القوة انی تلین لازمده و تلین مراد اول  
 دقده معجون سنا و معجون خیام شنبه و حب ایاج لوغازیا ویر ل اگر بو  
 ایامه مدبول اولان اشیا دن ویریلورسه زیاده مناسبه خصوصاً  
 اول مدرات قرص ورد و قرص غلغث ايله اوله اگر بودر لوله خلط

هر برندن

ایا درج



میشرا و لمیوب حواء مطول اولورسه **علاجی** فم معدیه کلیه شکر  
ایله مخلوط مصطکی ایله تقویت ویرمکده فی الجمله تقویت فم معدیه  
ایچون صرفحت لازمدن زیر **ضعف** معدیه اکثریا بلغم اولور بویله  
اولسه معدیه ضما دقلق لازمدن اول ضما لدون برینک صفتی بود  
قصبه الضریه وراسک ووردی هم برینک اوندرد هم زعفران نصف  
درهم جمله دق و سحق دن صکر یا ماء مرزنجوش و یا ماء رسته پیرانی  
صوبله یوغوروی ضما دایله و غدا سین اریه ایله بشمش پیلیج  
ایله لکه انده دارچین و بندر زیانه قونمش اوله **علی الخصوص** سر  
کنجین بنوری ایله قرص غافق و قرص فسنطین ویرسه زیاده نافع  
اگر نهان شتا اولوب و علیل شیخ ایسه و یا مطوب المزاج از تو مطوبانی  
چوق ایسه اول وقت قاروره ابیض و رقیق و مائی اولور **علاجی** هر  
هفته ده ایکی کره نصف درهم ترباق کبری و جاشا و کون و انیسون  
بریده قینا مش اوله اول صوابله ازوب یا پجوره لکه اگر نهان صیف اولوب  
و علیل شتاب اولوب و عطش غالب **بسیب** **علاجی** اون درهم سر کنجین سانج  
ایله اون درهم جلنجین ازوب یا پجور مکدره و غدا سین بخود ایله ماش  
مزوره سن ایدوب لحوم دجاج و د راج ایله اکثفا ایله لرو فواکه  
رطبه و البان و بالیق قسارندن حداید لکه اگر قزل اوزم و قوش  
اوزوی قوروسی و فندق و فستق و بریلورسه جایزدر اگر حقام  
اقتضا ایدرسه بابونج و طوق او تو و اکلیل المملک و مرزنجوش جمله  
سی بر قینا دیلوب بدن انکله غسل و نطول ایله **باب ثانی** **خبت**  
**خالص بیا نند** **در بوبر حاد** که برکون طونوب برکون طونوب  
مدتی نتم بیانی سبق ایله یی ساعته اولور اگر زیاده اولورسه  
اون ایکی ساعته دک کیدن اقصری دورت ساعته علامتی نبض  
عظیم و قوی و مختلف اولوب قاروره نک رنکی قزل و ناری و رقیق  
اولور بو حاد حرارتی سایر حیواناتن زیاده دره و او شمه سی

دخی کزاک سایر لردن زیاده دره ایود تر درون ساکن اولور **علاجی**  
سود و لش سر کنجین ورت و یا شراب ترنج و یا قوروق و یا اربک  
شرابی ویرمکدره **نوبت** کونی سر کنجین سانج ویر لکه اوله که قش  
ایله و قش ایله بر مقدار صفرا خارج اوله اگر معدیه سنده ضعف  
اولوب قوصقی دیلنسه سر کنجین ویرمیه لکه و حاد نک نوبتی بر  
مقدار ناقص اولورسه ماء شعیر ویر لکه و اول کونکه طوعیه شراب  
رمان ویر لکه و یا کل شرابی ایله سیر خشک ازوب ویر لکه و یا اربک  
شرابی ویر لکه اگر تر هندی صوابله خیار شنبه معا بریده ازوب ویر  
سه لکه جایزدر یکی درهم یک ایکی درهم واریجه ویروب سهال ایملک  
لطیف **علاجی** لکه اگر خیار چکر دکی سود ایله سر خشک و ترنجبین  
ویریلورسه دخی جایزدر فاما نوبت کونی سهال ویرمیه لکه خطای عظیمدر  
خسته هلاک اولور اما طوماد و غی کون مسهل جایزدر بعضی کسنه ل  
خیار شنبه سوملر و تحل دخی ازلر انک کیده طلوما سکنه آرکی  
قینا دب و سوزب بر مقدار لعاب بذرقطونا و کلاب الحاق ایدوب  
ایچوره لکه اما بذرقطونا بی و مکدن حداید لکه زیر زهر لورادی هلاک  
ایله غدا قسمنده مزوره لکه ویر لکه قورق صوبی و یا تر هندی صوبله  
ترسیه اولمش اوله و کاه کاه تر هندی ایله اریه بشورب صوبین جلاب  
ایدوب یا پجوره لکه اگر سعالی اولورسه اکشیار دق تحلی را ایدوب اول  
وقت سبستان واپه بی بربرده طبع ایلوب و سوزوب صوبینه باطم  
یا غی ضم ایدوب یذره لکه اگر بو حاد ایله باش اغریبی اولورسه  
طبیعتن حقه لینه ایله تلین اید لکه اگر نوعا ضعیفی اولورسه  
بنفشه بشدرهم و سقونیایر درهم بریده جمله دق و سحق ایدوب  
قوامه کمش غسل ایله شافرا ایدوب طبیعتن اول شافله تلین اید لکه  
**باب ثانی** **شطر العقب** **نام** **حما بیا نند** **در بونک** دخی حیات اصنافی  
بیاننده شرحی سبق ایله یی اما تفصیلی بودر که بو حاد ماده سی

دخی راج  
و کوب اولور  
و سکر برده



صفرا ايله بلغم دن مركب اولور غلبه خالص ايله شطر الغلبه فرقی بودر که شطر  
 الغلبه یکی نوعله طوق برکونکی نوبت بلغه کرده اول کون دتره در و برودت  
 و بر و برکونکه نوبت صفرا نکر حرارتله بد ایدر و زیاده شدله طوق  
 دفعا نوبتکه بلغه کله کرچه او شود اما سکتله طوق یعنی طوقا سی  
 بومشق اولور اما سکه ايله طوق یعنی طوقا سی بومشق اولور اما غلبه غیر  
 خالصک ماده سی هم صفرا و هم بلغه اولیکار دن فرقی و فعلی ابرو اولیوب  
 برقرار طوقا غلبه سببی بلغه غلیظرق اولوب جوق اولور و غلبه و  
 کاه اولور که بلغه از اولوب رقیق اولور و غلبه تر نبی بوزار بردخی کاه  
 صفرا احتراق اوزره اولوب و کاه احتراق اوزره اولور و غلبه اما طوق  
 صواب بودر که بوستمالرک تدبیرند و علا جاردن طبیعتی اسهال  
 ایدوب متی ايله قوصقدن ادرار بول ایدر اشیا و بر مکدر اگر حرارت  
 غالب ایه اطفای ایدر نه کم حیات بلغه ده بیان ایدر و اگر برودت  
 زیاده ایه کذلک بلغه بیان ایدر و کن مطبوخ و حجاز و سرکچین  
 عنصلی و جلنجین ايله تلطیف و تنقیه ایدر و بوشترتی ترکیب ایدر  
 و بر لصفقی بودر تریدایکی دانق غاریقون بچوق دانق سگر بوجوق  
 در هم سقونیا بر قیراط جمله دق و سق ایدر کلبشکر و یا شراب ورد  
 ايله مخلوط ایدوب و بر ل اگر دخی قوتلر اولسون دیر لسه مذکورانی  
 معجون خیار شنبه ايله خلط ایدوب و بر لرو مسهلدن صکر قرص  
 ورد و بر ل حاصلی کوردن کم صفرا و بلغه برابر اوله و یا خود اکسود اوله  
 اجتماعن خاد غلبه غیر خالص اوله بو ترکیبی و بر و یا سهال ایدر سین صفقی  
 بودر و رد احرارون در هم مصطکی بر در هم بذر هند با بش در هم سنبل  
 اوج در هم جمله بریده دق و سق ایدوب جمع ایدر که صکر بوجوعک  
 بر مشقال بش در هم کلبشکر ايله و بر ل **باب غائر حقای سودا و تریانند**  
**در بوک حقای ربع دیر لرو اول خاد که ماده سی سودا در خارج عروقده**  
**در علامتی بونک ابتدا سنده دترمک ضعیف اولور بعله قوی اولور**

و هرگاه که فارورده  
 رسوب کور ر بلی تنفی  
 ایدر

خامیه

ماده که

ماده که نفع بوله و جمع دخی اولور کویا و جمعی ککری قورش کوی اولور  
 سببی ماده ثقیله متعقنه حرکت ایدر و بعضی غشیه و عظام  
 اورتا سنده سده اولور بو تقدیرجه و جع ایجا ایدر و او بوله دتره در  
 که کویا دیشلری بر برینه طوقنور و حرارتله صفرا میل ایدر و بلغیت  
 حاصل و جا بنده مایل اولور یعنی جیسندن عرق و نم کله بوکره حیات  
 مختلفه نك اوزاغه سندن اخلاط رما دیت پیدا ایدر یعنی کل کبی اولور  
 و بعضی اختلاف ماده اچون صلیب اولور و دوری یعنی طوق و غنی زمان تحلی  
 و تعقنی عسیر اولور و غچون یکر دورت ساعت اولور بونک بلغه سی عرق کثر  
 ايله دره اگر سودا بلغه محترق اولور سه دوری طول و بولی غلظ و عرق  
 بطی و بعضی عظم اولور اگر سودا صفرا دن اولش ایه نبض سرعتی اشد  
 اولور نافض ششریه کبی اولور و ماده نك برودتی اولور و غچون بعضی طبیا  
 دیشدر که ربع سودا و تیه طبیعتی تر کم دوری دمدر سیوستی اچون  
 متعقن اولمازه اما تحقیقی بودر که هر خلط البته رطوبتک عالی دکلر  
 بو تقدیرجه تعقنه قابلدر اما خلطک محترق اولوب سودا یه  
 منقلب اولما سی علامتک تقدیمدن معلوم اولور مثلا بو خانک  
 وقوعی یکنارده اولسه دم و قوجه لوده اولسه بلغه در و حار بلراند  
 اولسه صفرا در بار بلراند بلغه در و فصل حاز و یارد و مزاج صفرا ی  
 و بلغی و لقی دخی بویه در جلدن قلیل الاکل اولانک بلغه در اما کول  
 و مشروب و سایر امور دخی بویه در و سقا طوقنور مختلف اولور و فنک  
 سببی ماده رطبه سرعتی تعقن جهندن کذلک رطوبتی ايله کثر اولسه  
 اسرع اولور تعقن جهندن قچن ماده رطوبتی و کثرتی ايله حاز اولسه  
 عفونت دایمه اولور بوا جلدن حای دموی تم مطبقه اولور اگر عفونت  
 خارج عروقده فرض اولنه حال بوکه اولور اگر ماده بونک ضعیف اولسه  
 عفونت کیم اولور اول وقت برکون طوقا یکی کون طوقنور و کاه مقدار  
 سودا قلیل اولور ایکی کونده جمع اولور متعقن اولور اول وقت بشن

و بعضی ککری قورش کوی  
 و بعضی ککری قورش کوی  
 و بعضی ککری قورش کوی

و سوا از اولوب

سودا در ککری قورش کوی  
 و ککری قورش کوی اولاکر







سفوفك ماء بين ايله ازوبيا بچك زياده نافع در مر بوعلم بونلر  
 ابو علم بچك اما ابتداء نوبت حماده سر كنجبين و صمغ الم شق و عرق  
 السوس ايله قوصدر مق واجب در زير انقليل ماده و تخفيف نوبت حمای  
 سبیدن و كا و بكا مدرات دخی واجب در لکن اداری خیار و قاون  
 چكر دکی و بذر هند با ايله مستحب ایدوب و یرلك کر کردن اما اداری  
 افراطه اتمك لازم در قاعده مقننه اوزره که تمامه کین حمام دخی نوبت  
 حمایك ایکنی کونی اولوب صوبی طتلوا اولق لازم در تالم ازن اچنه اولور  
 و صوبی زیاده جه دوکته الاغدر اول کونکه يوم صومدر ایکنی کونی اخر  
 نهاده جو می مشتدا اولور اول وقت اول سکر ايله یا شراب نیلوفر ايله  
 مخلوط و مزوج ماء شعیر و یرلر اگر قناعت کفر سه ملو خیا و اسفناخ  
 و هندیا و سمنزوت هر قنقی سی موجود ایه دهن لوز ايله بورا ایدوب  
 بدوره لوز اتر سی کونکه يوم راحت در اعنی اتر سی حاطو سه کر کردن بلج  
 و سمنزاطوق و سمنزقوبون اتی هر قنقی سی اولور سه اسفید باج ایدوب  
 و یرلر یا خود حبت رمان و قوروا و زم و یرلر اگر تدبیر صلح اولش ایه  
 ینه لغیرات قمر ايله متغیر اولر یلکه تغیرات شمس ايله متغیر اولور اگر  
 طحال ورم یا خود تجر و ارایه سودا بی جذب ایدوب کیچون مدتی اطول و  
 و اعراض اشدوردی اولور زیرا یوما فیوما زیاده اولقده در وگاه اولور  
 حمای ریح اولور زیرا استسقایه راجع یعنی طبیستة سوء تدبیر یا مر  
 ضدن یا برهیزدن نقص و یا خود ماده ده تمام غلظت و یا طحال و علت  
 اولفله حمای ریح ریح بونلر تجرب علاج بولما دمکه اکشی خیره نعنا  
 و عرطله صاروسی قارشدر ب تمامه کیروب کوده سه کل سوزر کی سور لوز  
 وقادر اولور دخی قدر و زوبانلر صکر صود و کیوب سیلنوب چقه لریا ملاله  
 تخا همان خادان خلاص اولور **باب حمای عشر حمای خمس بیانش در بواول**  
 خاد که بکون طوقیا و بکون طوقیه بشخی کون طوتر کذلک حمای سدس  
 اولدر که بکون طوقوب و درت کون طوقیه البخی کون طوتر و یا بش کون طوقی

نوبتد يوم  
 اسفید باج دیوان الیه صوبت  
 پیشتر بنشسته قاله بکند من

اولور  
 مدتی منت اولور و استسقایه  
 راجع اولور و جالینوس برکتی

مطهر

ببخشکوه

یدخی کون طوتر بوختیا که حمای ثمن و حمای شمع و حمای عشر در جالینوس انکار  
 ایلشدن اما متاخرین بزکوردک دیوشها دت ایلدر یلر بوفقیه دخی خض یا شا  
 قرداشی محی بک دیرلر بربک و ارایدی ولایت قمرانلر بکشری سنجای بکی ایک  
 او شمسک داودا غانا مندر بر مسکنی سکینیل استمطونلر کاه ریح کاه خض  
 الی عشر بوجاله مبتلا ایدی کند و کوز مله کوردم یرلر سیل سکین ایدک صکر فقیر  
 یا بشدم الی و کامل علاج ایلر مک حریف خلاص اولدی الله سبحانه و تعالی  
 حضرت لریک حکمتلریته نهایت یوقدر اکثریا بود کرا و لنان خال سودا و بلغمیه  
 غلیظیه دن اولور ايله سودا و بلغمیه غلیظیه که جدا غلظ و علاجی قلیل  
 و نادر در نهایت ریح دایره بلغمیه علاجیه علاجه قریبدر علاماتی خود معلوم  
 در و فی الجمله علاجی تلطیف اخلاط و استفرغ ماده در و حمای ترک ایدوب  
 بلغمی سودا ايله معاقله ایلر که تقید ایلر لازم در و هر صبح بذر زرا یا نخ  
 و اصل السوس محکومی هر بربک اوچدر درم و جلنجبین عسلی اون درم قینادب  
 مغایر ایدوب لایحوره لریا صلی ریح دایره بلغمیه علاجه ایدوب اگر چه حیات باقیه  
 حد و غایت یوقدر اما علاجه بربک بونقل ایلر و کرا خال تختند در نوبتندن  
 و در همه سندن و علاماتند استلال اولور جمله دن حیات مرکیه ک  
 حمای با نقیالوس در بونلر علاجی اولر حمای علاجه درک عمای برندن  
 بلغر زجاجی متعفن اولور نر بیان اولور ایه اولدر بر حیا دخی  
 کمر بلیقور یا ايله مشهور در بوجا یا طن بونلر حرارت شدید و  
 ظاهر بونلر برودت اولقده علاجی کمر سودا ايله مخلوط اولش اوله  
 و بر نوع دخی حمای غشیته خلطیه درک ماده سی اکثریا بلغمیه تخیه در  
 علاجی حمای بلغمیه علاجه در همان بوجاده فم معدیه تقویت و پروب  
 قلبی تفریح اتمک کر کردن بر نوع دخی حمای ایلنه و نهاری در بونلر دخی  
 علاجی سر کنجبین سازج و جلنجبین سکری و ماء شعیر اچور مکدر  
 ما صلی حمای یومیته مقوله سندن نهایت طیب بصیرت اوزره او  
 لمقدر و حملن بری حمای و بائیه در بونلر دخی بیانی سبق ایلشدن

المحکون

اعماق ابدنه

محرقه و مویه علاجی در



و بادن تخم زایلوب حرارت تبرید و ترطیب ایلک ایلله علاج  
اولنور بعینه حمای محرقه دموتی علاجی ایلله اولنور بعینه  
کذلک حمای محرقه جدری کذلک حصبه دخی بویله دراندرده دخی دی اطقا  
وتلطیف و فصد و تبرید ایلک کرکدر بونلردن صکره بزم بختی  
حمای دخی بیانه مصروفه **باب ثانی عشر حمای دق بیانشه**  
عوام بوکا انچه اغری دیرلر بوبرا ستما درکهای یومینه دن تخلیط  
طعام و خطای طبیب سببی ایلله اولور بوخا ابتداء البتة دفعة  
اولی نادرده و حمای دق اولان کشینک علاماتی بنص صلب اولوب  
ضعیف و متواتر اولمقد و طرلرنیک بری سایرلردن استی اولمقد  
واکثرده مفرد اولوب مرکب دخی اولمقد و حمای دق غایتله  
اقبی حمای خمس ایلله مرکب اولاندن اعنی اول حمای خمس اولوب  
اندک صکره دقه انتقال ایلکدر و بر علامتی دخی غذا صحتله  
حرارتی زیاده اولمقد کاهی طبیب جاهل غلط ایدوب غذا ضرر  
ایدرن قیاس ایدوب غذا دن منع ایدر اما بلمزکه مدقوقه غذا ویرلسه  
هلاک اولور غذا ویرلدکه حرارت زیاده اولما سنک سببی  
اکا مشاهدکه برقندیلله که یاغ قونیه اول وجهله شعله سی زیاده  
اولور حرارتی رتیه زیر حرارت رطوبت ایلله زیاده اولور بزم خود  
مدقوقه رجما مرطوبتد اگر سوال اولنور سه چون صوابچوب  
و حتم ایلله ترطیب ایلله بدن اولغیه هامة خود رطوبت زیاده  
اولق کرک ایدی جوابی اولدرکه رطوبت غذا یتیه به حرارت ارتور  
رطوبت مایته کوی کلدن زیرا اولکی مرکبه حازه درایکینی بسیطه  
بارده در یومعنا زیتله ماده مشاهددر اما دقین حمای دق  
درجه اولی بی تجاوز ایللسه مد زبوله وارز یعنی حد زبوله درجه  
ثانیه به دیرلر بونک عرضی وارد مولا ابتداء و وسط و انتهاد  
چنکه دخی انتها به ابریشور صحت بولن و زبوله وارد و غنک علامتی

بنص صلب یکن بوکره صلابتی زیاده اولور و صفرا رتیه و  
کوزلری چقور اولور و فوری چپاق چوق اولور و کرد کلرنیک او جلری  
بلور و قولقلری چقور اولور و الن درسی چکلور و درینک رونقی  
کیدن فی الجمله لونی صاری اولور بلکه اوزرنده غبارکی سننه ظاهر  
اولور قاعلری قالقه قاروره یا غلیظ و صفحه لرا اولور و غایتله  
بورون ایجه اولور و قلتری اوزون اولور و بدنده کهلله چوق اولور  
و قارنی از قالمش و ایچرو سننه چکلش و کوکشی درسی ایچرو چکلور  
طرقلری قوریلور بعد اسهال ذونابی عارض اولور علاج مدقوقه  
ابتداءه علاج سهلدر اما تفیق بولمقی صعب درودق علاج جنده  
استفراغ و انضاجه احتیاج اولور زیر مرض مادی دکلر و تکرر غذا  
لطیفدر زیرا ترطیب لازم دکلر مکرر قوت حسنیجه اوله و دق علاجی  
همان غبت خالص کیدن لکن دقه مرخیات معدن احتراز لازمدر انچونکه  
بر تکیتر عوضه محتاج تا کم زیاده تحله مقابله ایلله چنکم حمای دق عقیته  
اولسه علاجی نفی مشترک اولنور دیر یعنی مبر داندن کرک اغدیسه  
و کرک اشرب و مرطباتک قنقی اولور سه اولسون نافور اما لیت  
لازم کلدکه شراب و ردا حرا ایلله تلین ایلک کرکدر بر وجهله که لیت  
رفق اوزره اولاما درجه ثانیه به قریب اولدقه بالضروری قوی علاجه  
احتیاج اولنور مطلقا دق علاجه طریقه حسنه کجه نک ربع اخیری کچدکه  
سراوت تخمین مستحلب ایدوب ویرمک لازم در تا که تبریدی زیاده اوله  
و سرکجنین دخی اول وقتیه ویرمک لازم در انچونکه صفرا به استحاله  
دن حافظ در و سکر ویرمک کذلک ترطیب چوندر و ربع اخر اختیار اولق  
نهار تغذیه چوندر و لیل ایسه نوم چوندر نوم زیاده اولدقه رطوبت  
زیاده اولور و قرص کافور ویرمک تبرید قویه حاجت اولور و غیچون در  
خصوصا ویرلدکه ایکی ساعت کچدکه صکره بزم کومک لازم در  
دغشقی تا که مضغه معین اولوب مجاری غذا اچلسون دیکدر ویر

۱ و رقتنه یا پیشه

۲ ایدر لاجرم تغذیه غذا



ساعت ایزنه طور مقی کا فیدر زیادہ طور رسہ قوت سا قضا اولور  
 زیرا تحلیل زیادہ اولغله موجود اولان جوهر غذاء صرف اولق لازم  
 کلور و فی الجمله بوندن غفلت جائز کلور ربع اخرده حلیب بذر بقله  
 و سر کجبین سکری ایله بربرده خلط ایدوب مقدار شعیر کا فور قویله  
 مدقوقه ویریله اما سر کجبین پک اشکی اولماق لازمدره تاکم  
 جفا فی زیادہ اتمیه زیر سرکه ده بیس وارد فجنکه کولش طوغه مدقوقه  
 بر فجنان سکر ایله مخلوط ماد شعیر ویریله و ایکی ساعت که کچه بومدر  
 صواجره ایزن اولنه اول صونک صفی بود قع و قشاد و خیار و سمر  
 اوت و مارول و قارپوز و زهر بنلوفر و زهر بنسج اگر هر بری بولنرسه  
 بولنان قدر یله طبلو صواجره بواد و قه قینادب مدبر اولورده  
 مرضیه ایزن ایدلر لکن ایزن اچمه جالس ایکن باش بورومیه لری  
 تاکم استنشاق هوا ایدلر وقتا که ایزن چقاره لری بنفشه و یا قباق  
 یاغی سوره لری بلکه بویاغدن قولقارینه و بورننه طنز لری تاکم تبرید  
 و ترطیب جمیع بدننه و اصل اوله بعد بر مقدار یقوی لری راحت اوله بر ساعت  
 مقداری زمان مرور ایدلر که او غلاق و قویون و قوزی و سمر و طاق  
 ایله یا ارشته و یا اسفید باج ایدوب غذا لنورده لری اگر بوا شاده  
 یعنی غذا محلدن تازه سود و بریان اولمش بالق ویر لری و طعامنده طوزی  
 جوق اتمیه لری وقتا که بوغذ الر هضمه قریب اوله بیاض باد که ماء هندبا  
 ایله و یا ماء صافیله مزوج اوله اسقا ایدلر زیر شرابک فائده سی تقویت  
 قوت ویر مکدن و هضمه معین در بیاض اولق رطوبتی زیادہ اولور و غیون  
 زیر شرابک قرمز سی و صاروسی مستخدم و مزوج اولوب کثیرا لیا اولق  
 کرک در زیر بویلله اولحق حرارتی اقل و رطوبتی اکثر اولور اما چن شرابی مو  
 ایله مزج ایدلر لری ساعت طور و باندن اچور مک کرکدن تاکم امتزاجی مشند  
 اولوب صورت حرارتی منکسر اوله و شراب و برد کلر قویون ایله لب خیار و  
 لب قنا ایدور لری و یا خود سزاوت نخی ایله سکر و نشاد و قرص کا فور مستحب

۲  
 و یا خود رندان پیش بریل  
 ماروی بدور

ایدوب

ایدوب ویر لری یا خود سکر و نشاد و دهن لوز بربرده طرز عیال و زر طنج  
 ایدوب تنقل ایدور لری یا خود قباق و قارپوز مولی و بذر خشاش و بذر بقله  
 و لب بذر قع و لب لوز و دهن بربرده دق قابل اولق دق ایدوب قباق  
 و قارپوز مولیله مستحب ایدوب ایدور لری لطیف و وشکر اچند  
 یا توره لری بود و سکر استانبول خلقنه کوره دکلر زیرا انرا علا بوپولا  
 دوشکر و شنور لری و جوانب ربه سنه محرقه و صفایلد و کزکی لطیف  
 و بارد میوه لری و بارد شکوفه لری وضع ایدوب قابل ایسه شاد روان و اقو  
 صولر کنارند او توره لری یا خود قباق ایله صولر وضع اولنوب و سکوت  
 پراغی کلر و سرکه ایله اصلدب مرضک جوانب اربعه سنه ترین ایدلر  
 اگر قابل اولور سه بر حوضک و زرنه قفص و یا ایدلر سریر وضع ایدلر لری  
 مدقوقی انک اوزرنه دوشکه یا توره لری و یقودن صکر اغدر مذکور  
 مسبوقة ایله غذا لنورده لری دایما تفرجه جالسه لری و راحت ایدلر و لطیف  
 قالیچه لری و مقعد لری و تکارنک شکوفه لری ایله مزین اولان محلدن یا توره لری  
 و ساز و سوز و نغمات دلسوز ایله دایما تلطیف خاطر ایدلر لری حاصلی ساز و سوز  
 قسمین اکسوک اتمیه خصوصاً اوازی انجه و لطیف اولان پرستار لری و مپاره  
 لری فنی ایدلر لری زیادہ نافع و میوه قشندک اما و مرود و خیار غایتله اعلا و  
 زیرا بونلرده هم عطریت و هم تبرید وارد کد لک شفتالو و زرد الو و اجاص و عتاب  
 و اوزوم و قارپوز تازه ایکن بونلری بدر مک اعلا و یعنی قور و میوه اولمیه  
 دیکدن و رواج بارده لذیذ ایله تقویت قلب و تبرید ایدلر لری و هر یا لبس  
 و مالخ و حار و خریف اولان اجناب ایدوب و اجلقدن و طارلقدن و غم و هم  
 صیانت ایدلر لری و او یخو باندن مزه حیل ایدلر لری جازدر همک او یوغه همت  
 کرکدن بوخا که بر مقدار بزدق حقدن بیان ایدلر بر قضیه بیان ایدلر لری که اطباء  
 دکه سی نقل ایله مثل اوله مثلاً خای دقک اوج مرتبه سی وارد اخر مرتبه ده  
 که واره علاج قی مشک اولور بلکه البته هلاک اولور و خصوصاً کوز لری چقور  
 اولوب بحریر یا بر یوسفه هیچ علاج اولنر ایکن سر میوس حکیم دیر که اشک



قولا غین قانده اول بوکته اول قانده بیک قطره بغور صوبله فرشدوره له و  
 حمادق اولان کشیده کم اطباء عا جزا و لشرا وله لراچوره له و بوا شیک  
 قولا غی قانی وجه مشروح اوزره اوچ کون علی التوالی کرکده و بغور صوبله  
 لازمده هاتکه ایجه اردجه سوبق شعیر و شراب نیلوف استعمال ایدوره له  
 بامر الله تعا هنر قدر صعبه مدقوق ایسه خلاص اولور حق الی شخصه  
 بو معنای تجرید ایلده هر کس خطا اعدی **باب ثالث عشر حیات مرکبه بیانده**  
 صاحب موجز دیرکه والترکیب اما ترکیب متداخله و هو ان تدخل احدهما  
 علی الاخری بوجها درکه برجات کچدین برجات دخی طوره و یا نوبت بلغک ایکن  
 سودا طوره و سودا نک ایکن بلغم طوره بوقدرجه مبادله ایلله مثلا  
 حیات اولان ترکیب اوج صنف دراکر سوال اولور سه صاحب موجز بوکا  
 دخول دیمک کرک ایدی زیرا ایکی طرفک دخول بوقدر مفاعله خود مشارکت  
 ایچوندا فقیر دیرمه حرارت لری مداخله وارد و انچون متداخله دیری  
 و مرکباتک جمله سنه اسماء مخصوصه وارد و اوچلرک بری شطر الغبد  
 تقریر کلام الغب شطرها در و یا خود شطرها دیمک در بونلرک بیانی  
 سبق ایلدی نهایت محله کوره اقتضا ایدر انچون ینه تکرار ایدر زمام  
 بوشطر الغب برجات درکه صفرا و تر و بلغمیه دن مرکبده و ماده لری خارج  
 عروق در اما حماد لازمتمین ماده لری داخل عروق در و اما صفرا و تر  
 دائره نک ماده سنک تعقی خارج عروق در و بوکا شطر الغب الخالصه  
 دیرلر اما بالعکس اولور سه یعنی بلغمیه دائره و صفرا و تر لازمه دیرلر  
 و علامات صفرا اوزره یا علامات بلغم اوزره غالب وله و قوتده علامتای  
 متساوی اوله بوبله حیا ایکی کونک برنده یعنی غلب طوره و غی کون اشد  
 اولور زیرا یونده ایکی نوبت جمع اولور بر نوبتی غب بر نوبتی بلغمیه در علامتای  
 شطر الغب علامتای بر یعنی متوسط التبرید و التلطید بونک معنای  
 صفرا و تر ایلله بلغمیه بیننده اوسط رعایت اولمقدد زیرا تبرید و تطیب  
 افراطله اولور سه بلغمیه به ضرر در فی الجملة یونده عمده اولان مادیتنی

نفع یعنی

و بی رجا

۱۰ رقیبه لازمتمین داخل عروق در

غالب اوله

۲ اگر اولوب بریده رخت و حیات زیاد اولسه صفرا و تر ضرر در

استغراق

استغراقک نفیدانکر اگر ایکی غب دایره مرکب اولسه ترکیبی مبادله  
 ایلله ایکی کون نوبت اولور و برکون ترک ایدر اگر ایکی حمای خمس مرکب  
 اولسه لرا ایکی کون نوبت و ایکی کون ترک ایدر اگر ترکیب لری علی الاتصال ایسه  
 نوبت غبک اولور اگر ترکیب لری علی الانفصال ایسه و ترکیب سدسان ایسه  
 ایکی کون نوبت اولوب اوچ کون ترک اولور امده قاعده کلیه اعداد  
 حیاتده بودرکه ایام حیات ایام راحت و ضم اینه سن و بر دخی زیاده اینه سن  
 حاصل اولان عدد دن عدد حیات مستحق اولور هر حیاتک اسمی و عددی حیات  
 اولور نوبت لری عددیله مثلا ایام اخذ بش و ایام ترک اوج بر زیاده  
 قلدق طقوز اولدی معلوم اولدیکه بوجها تسع دن و بر مثال دخی برکون  
 اخذ ایکی کون راحت بر زیاده قلندی مجموعی ربه اولدی اندن مستحق اولان  
 ربه دن و بر دخی لازم اولان بحرانده لازم اولن اوایل کتابده ذکر اولغی ایدی  
 زیرا جمیع مرصده بحران اولور اما اکثر مصنفین حیات بحرانده مقتضی  
 اولور و غنه و عضو مخصوصه مختص اولور و غنه نظرا بیلر اول اجلان  
 بحران حیات عقیدنده بیان ایلدیلر بر دخی انلره اقتدا ایلدک **باب رابع عشر**  
**بحران بیان و در یونده** مجت چوقدر یعنی تفسیر لغات و اصطلاحات و  
 علامات و اقسام و احکام حسنه تحقیق نجبه در بیان ایدر لم قال ابن سینا  
 القانون البجران فی لغة اليونان هو فصل الخطاب بوکل مک معنای یعنی  
 لغت یونانیده بحران حاکمک حکیدر ایکی خصم اورقا سنده دیمکدر اما  
 عند الاطباء تغیر عظیم مرصده دفعه حادث اولور یا صحت با عث اولور  
 یا خود هلاک با عث اولور معلوم اولدیکه تغیر بحران سکر صفتدر بری صحت  
 دال اولاندک اکا بحران جتدیرلر ایکنی هلاک دال اکا بحران ردی دیرلر  
 اوچنچ تغیر در یچیدر نوعا صحت دال ایدر اکا بحران تحلیل دیرلر  
 دور دخی تغیر در یچیدر نوعا هلاک دال اکا بحران زبوله بشنچی  
 تغیرد فیدر اکا بحران خالص دیرلر فی الحال اصلاح ایدوب تکیل صحت  
 دالر البشی تغیرد فیدر فی الحال علامت هلاکدر نهایت دک اکا بحران غیر خالص



دیرلر بدخی تغییرده فی الحال اصلاحه انون دفعه دالور بوکا بحران وسط  
 دیرلر سکرخی تغییرده بحال اقبه اندک مسکر دفعه دالور بوکا  
 بحران رجا دیرلر آمدی بحرانک تحقیقی وجه کلی اوزره تدقیقی بر مثاله  
 محتاجدکه حکما اتی کما بلرنه ایراد ایلشارده مثلاً مرض بروعدیر مشاهدک  
 بر شهرن قصدا یدر اول شهرین درن طبیعت ایسه اول شهرک سلطانیدر  
 حافظ و دافعدر بحران ایسه اول شهرده اولان قتاله مشاهدک عدوی  
 باغی ایله سلطان حامی جینی فاصلدکاه اولور عدوی باغی غالب اولور  
 اول سبب ایله مدینه اوزره هجوم بحران تام وردی دیرلر وکاه اولورکه  
 عدوی باغی انورغلبه ایلر بر حیثیتله که مسکرماد ایدر و ارقه لنور  
 و مدینه المغه و قتال انکه بوکا بحران ناقص وردی دیرلر وکاه اولورکه  
 عدوی باغی اوزره سلطان غالب اولور عداوی بالکلیه صیر و هم قاجر  
 نهایت بریشان اولان اعدا بعضی طرف طاغیلور بوکا بحران انتقال دیرلر  
 وکاه اولورکه سلطان حامی قهر ایدر اعدای باغی بر قهر ایله که قتال اخلایله  
 انک بالکلیه دفعی ممکن اولور و اولد تمین اطراف طاغیلر بوکا بحران ناقص  
 دیرلر بوجهه بالتمام مندر در و هر مرض که بحران ایله منقطع اولور  
 یا ماده سی جسته جسته متخلل اولور اگر تحلیلی مدت طویل ایسه اکا  
 امراض مزمنه بارده ماده دیرلر مثلاً قرق کوندن تجاوز ایدن مرض کبی  
 اگر ماده مرض بوعضودک برعضو منقله اولور یا خود بحران ایله دفعه  
 قطع ایدر و یا زبوله ایله یعنی حرارت عزیزه نک تخلیدر تدبیرله هلاک  
 ایدر مرض مهلک دیرلر مدی شول ایدانه که بحران کله و یا خود کلمش اولور  
 لایق دکلدر که برعضودک نقل مواد ایدر بیم دیو تحریک مواد قلمیه لر زیر  
 اول موادیکه بدن انون عاجز ایدر و عضواخر متالم ایدر انی دخی متالم  
 و مبتلا ایلکه باعث اولور مثلاً تحریک مواد ایلک زمانی دکل ایکن  
 مسهل و بر مک کبی و بورون فئاتق کبی و ترلنک وادرا زبول ایلک کبی لردر  
 بوقضیه لر ترک اولنق لازمدن زیرا بحران کامل بدنی تنقیه ایدر بحران

بر وجهه که غلبه ایلیه  
 رقبی و مشکلی عالی اولور

صیر و کبحران تام دیرلر وکاه  
 اولور که سلطان حامی دغلبه  
 ایدر بر وجهه که اعدای

بجمله مندر در بحران ناقص  
 بکلن ارقه بورون بحران ناقص مندر در

کبی

سکر و بحران جنینه جائز دکلدر انچونکه فعل طبیعت ایله بحران کفایت  
 وارد فعل طبیعت ایسه فعل صناعته اولی درنکم زیرکم بیلور فعل صناعه  
 ضد واقع اولور بوکر فعل طبیعت بر تشویش ویرر اگر فعل صناعی فعل طبیعتیه  
 موافق دخی اولور سه استفراغه افراط اولمش اولور اما بوکر که استفراغ  
 انواعدر درن بزانی بحران اتمامه نهی ایلرک بحران ناقصه اولور سه  
 جائزدر اما شول اشیا کرکدر طبیعتیه معاون و حرکت بحرانیه بر موافق  
 اولور و موافقت حرکت علامتیه بیلنور انچوندر که بوندر اول مقدمه  
 بسط ایدوب بوجهه منا سب صاحب موجزک لا بل فی یوم القتال من  
 امورها تیلکه کالجیح والقتریح دبعه سی بحران صحاریه تشبیهده بوم قتال  
 موخش و قورقخ امر لوتوزلر قاتلق و نعم لراور مق عسکر مغلوبی  
 انفرامه باعث اولور دخی شهر ایدانه ماده ایله طبیعت جنکه نفس  
 عسکر موافق اولین امورها ایله انفرامه باعث اولور دیک طبیعت  
 ماده ایله جنکی ایلسون بوقسه عسکر جوامی یسبون دیکدر بواجلرک  
 در بحران تامده استفراغ مقوله سنی جائز کورم دکلر اما رها فکه  
 بورون قنا مقدر بحرانلرک تیزیدر ماده مرضی بالکلیه دفع ایدر و کیده  
 انون مسکر بحران اسهاله در مدک غیر یسین اخراج ایدر بواکسندک  
 مسکر بحران قی ایله در بودخی ماده نک رقیقین و غلیظین اخراج ایدر  
 بواکسندک مسکر اولان ادرا ریلر بحران اولمقدن بوندن دخی ماده نک  
 رقیقی و غلیظی چقان نهایت اقل چقان چوق چقن بونلردن مسکر عرق  
 ایله بحران ایلکدر بوندن ماده نک رقیقی چقار که مشاهده قابلدر  
 بوجهه سندن مسکر چبانلر جفقه بحرانلر بونوع جملدن دوندکاه  
 اولور که چبان اولدو غین توقع ایدر رز اما قوت ضعیفه و ماده غلیظه  
 اولیق تام تنقیه ایدر مز وکاه عرق توقع ایدر رز اما کرکدر ماده  
 رقیقه اولور اگر ماده رقیقه اولیوب مریضه دم غالب اولسه اول  
 وقت توقع اولنق رهاقدن وقت اولور که قی وقت اولور اسها توقع

دکلر

نهایت سندی مندر ایدر اندک



توقع اولور ماده حسنه و اعضا دن بعضنك مرضلرنك عام اولان  
 بحرانلرنك غيري خالص اولان بحرانلري دخی وارد مثلاً امراض صدرده بلم ايله  
 قان توكور ملك كبی زیر ماده نك بویله اولیچ دفعی اسهلا اولور و كوز  
 اغریسنده چیق چوق كلك كبی زیر چیق كلك كوزك بحرانیدر كوز یا شی  
 دخی بویله در مثلاً امراض راسك بحرانى سمك وقولا قچركی وغیریدر  
 یعنی بویسنده یوقار و چقان جهان امراض راسك بحرانیدر نیه تشبیه  
 سابقه شروع ایدلم قین سلطان حامی عدوكلو كین طویه حاضر لنور  
 یعنی عسکرین یوقار و تكمل اسباب غرایر مقید اولور و نه وجهه اولور  
 اولسون یراغین كوزل ایدوب مترتی چنك اولور و قتاكه دشمن كله  
 مقابله ایللك ایچون قلعه دن چقان و حاضر اولور بحران دخی بویله در  
 ماده نفع بولق اسباب دفعی حاضر اولور بحران دخی بویله دمهاته نفع  
 بولق اسباب دفعی حاضر اولور و تقطیع خلط لزوج و تغلیظ رقیق و  
 رقیق غلیظ و تفتیح مجاری ایللك سلطان حامی نك اسباب دفعی تكمل و  
 تحیل منزله سنده در بویله اولسه قچكه نفس طار اولوب غشیان دایم  
 اولسه و اغراجی اولوب فم معده ده و جمع اولوب صفرا اولسه سقوط نبض  
 وظلمت غنادن كوزی كوردو كبی سیاه كورر اول وقت ماده قی ايله خارج  
 اولور خصوصاً بکری دخی صار و اوله اگر وجوده اغراق اولوب قولاغی  
 چكلیوب كورلر سه طبیعت راسه مشغول اولنك علامتدور اعفی  
 كوز یا شی و سمك ايله بحران ایدر اگر مرض كوزی اوکنز قزل بولا نوق  
 شمشك كبی سنه لر كورر سه انحره دخایته تضاعد ایلر و نك علامتیدر  
 و بوقزل اولق غلبه دم ندر بونك بحران رها فله در اما نبض تموج  
 اتمك و درى نمناك اولق رطوبت علامتیدر بونك بحرانى عرف ايله در  
 خصوصاً بول اولکی رنكده اولیوب بویا نور بولا نرسه يوم رابعد  
 بحران اولور و اگر مغص و ثقل بطن و قند و شراب سیف واقع اوله و ایكه  
 ككرنك اوچلر اسفله میل ایدر و قراق و نفع بطن و وجع ظهور

کبری

اگر بول غلیظ اولور  
 یوم سابعه بحران اولور  
 ۳

وانصباع

وانصباع بران واقع اوله و یا خود ماده مقتر ایکن عدم علامات ظاهر  
 اوله دلالت ایدر که ماده اعلا یر میل ایلشدن بویله که اوله بونك  
 بحرانى رها فله در و اسهاله دخی اولور اگر بول ابیض و ماده مرض حازمه  
 و احشا تعفن دن سالم ایسه یعنی مغض و قراق یوق ایسه بحران لطیف  
 اولور اگر مثانه ثقیل اولور سه بول غلیظ ایسه و سایر ایام دن چوق  
 ایسه دلالت ایدر که ماده جهت اخر میل ایلشدن مثلاً امعا یر میل  
 ایلر و کبی بویله اولدقده بحران ادرار ايله اولور زیر عرق ايله ماده نك  
 رقیق خارج اولور و غلیظ اولق مسامک چقن انچون در عرق ايله  
 بحران تمام اولدو غی قین ماده بر جانبه متوجه اولسه انك مقابله سنه  
 منقطع اولور بونك مثالی براد منك زیاده تركسه بولی قلیل اولور و غیر  
 و مرض و اعراض کجه مشتدا ولور سببی کوندزده قوی مشغوله در  
 و کجه ده معطله در بوسبب ک کجه لوده دفع مرضه مشغول اولور  
 قچكه کوندز اوله سایر احواله اشتغال ایدر شول کسنه که اکا بحران  
 کلور اوله انك اوزرینه مرض ايله اعراض مشتدا ولور شول کجه که  
 هتا نوبتدك اولدر اویله نوبتکه اندر بحران کلور و آنک صکر بحران  
 کجه سنك صکر غی کجه ده در مرض مراکثر اوزره اخف اولور و  
 بحران محمود اولدر که نفع تام اولدقك صکر اوله و يوم محمود اوله  
 و ایام بحرانده انی بلدر مش اوله و بحران استفرغله اوله یعنی بر  
 عضو انتقال ايله اولیه و جبالر ايله اولیه و استفرغ ماده  
 مرض جهت مناسبه دن اوله و خسته متخل اوله و بحران راحت  
 و بر مکله تعقیب ایدر زیر هر کون ایچون يوم محمود و ایام بحرانك يوم  
 انذار وارد در مثلاً رابع ايله سابع و تا سع ايله اون بر و اون دور ديله  
 اون یردی کبی قین نفع ماده رابوده واقع اولسه دلالت ایدر که بحران  
 سابعه اوله اگر بحران انذار سنر اولور سه محموده اولن زیر ماده نفع  
 اولغه دلالت ایدر و طبیعت دفع ماده یر قادر اولور بحرانك ایوسی

عنفون به  
 یعنی اول استفرغ اسانلق  
 ايله اوله ۳



اولور که دور بخشی و یا بدخی و یا آون دور بخشی و یا آون بدخی و یا آون  
 برخی و یا آون بشخی و یا بکر بخشی کونه اوله قنن اخلاط محوده اولسه  
 علامات نضج ظاهر اولور یعنی اول مرزند علامات نضج ظاهر  
 اولور و امین اولور و هر بار که مرزده علامات هایل ظاهر اوله  
 زوال عقل و کثرت اضطراب و شدت حرارت کئی طبیعتنک دفع مرزده  
 اشتغالنه دلالت ایدن بحران اقرب اولدوغنه دالده لکن فرج قریب  
 اولدوغنک علامتی دور و بر بحران اولور که ایو بحران مقابل اوله  
 یعنی نضج دن صکره اولق کئی بقراط بوکا سابق السبیل تسمیه ایدر  
 بومعنی ظاهر اولدوغن طبیعت قریب و صبر سزا اولور و اما البته بو  
 قضیه نضج دن صکره اولور بونک مثالی تدبیر قتال مستحضر اولیوب  
 قبل الاستعداد چکنه مباشرت ایدن سلطان کیدر اقتضا ایدر که  
 مغلوب اوله امدی علامات ردیم و محوده هر مرزده بلنکه طبیعت  
 بصیرت اوزره اولق لازم در بویله اولسه علامات محوده مرزده  
 اجتماعک اساتلغی در قوتی ثباتی و لونی و لطافتی و شهوت طعامک  
 بقا سی و خفتیدن و یا توب قالمه سی و نوری هیئت طبیعی اوزره اولقد  
 و جمیع بدنک حرارتی برابر اولقدن و قوت نبض و انتظام میدن و ذهن  
 صحت اوزره اولوب معالجات و استفرغات ایله فائده نمکدر و بومد  
 کورات علامات محوده و جیده اولدوغی انچه ندر که قوای حیوانیه  
 و طبیعیه و نفسانیته نک قوتلرینه و افعالنک سلامتته و اعضاء  
 رئیسیه نک سالم اولوب دفع مضرت ایلدوکنه دلالت ایدر زیلا  
 قوت مرضی نیز چک دفع ایدن اگر بونلر بر عکس اولسه لر عافیت بطور  
 اوزره اولور فاما علامات ردیم خالصه که بنقل ایلدوکنر عکس  
 و ضد قولیسیدن غایتده اولور سه موت و هلاک دلالت ایدن اگر  
 علامات ردیم ایله مرض اوزره قوتی و ارایسه ایله که اوله قتل ایدر  
 جوق واقع اولور که علامات مهلکه ظاهر اولسکن بحران صاخ

سابق السبیل تسمیه اولد  
 ادر کیمی دیکدر مصله

اولور بوجهته الد فایغ ماده مرض سببیه مرضی صحت بولور همان  
 لازم اولان قوت اعتبار و اعتماد قلمدن جوق واقع اولور که علامت  
 ردیم و ضعف قوت ایله طبیعت دفعدن مایوس اولور بوقدر چجه  
 قوای مزمنه مجتمعه اولور اول اجتماع قوت حاصل اولور اول قوت  
 مرضه غالب اولور و مرضی فیر ایلر و کاهی مدت حیندن خفت حاصل  
 اولور بومعنا طبیعت محاربه ترک ایتدوکی چون در زیر آفتد کیدر  
 بویله که اوله موت تعقیب ایدر اول حیندن نبض ساقط اولور مثلاً  
 فلان کون یوم بحران فلان کون یوم بحران دکلدر دیکدر نیک نتیجه  
 استقرا در بونک علمی منجم قنده در معلوم اوله که قمر تغیرات مقرر در  
 جملدن رطوبت ایله متغیر اولدوکیدن مثلاً قمر نورینک زیاده سیله  
 رطوبت نک زیاده سنه دلیل بودر که ایک اولدنک نصفه نک انهار  
 و بحارک و کولرک صولری زیاده اولور و حیواناتک بینی لری و الکری  
 و سودلری زیاده اولور و نباتات و میوه لر ای آیدندن نیز سیور بومعنا  
 خیار و قباق قسمنده قتی ظاهر در فاما قمرک دوره تامنده و شمس  
 ایله اجتماعده و نوری منعدم اولدوقده رطوبات ناقص اولور و شول  
 وقت قریب اولور رطوبت زیاده اولور و دوره قمرک نصفنک نصفی  
 که بدخی کونیدن اکا تریع دیر لر تغیر مقرر در بوا اول زماندر که قمر ایله  
 نقطه اجتماعک اوترا سنه ربع دور اوله و استقبال که ایدر اولدوغی  
 کجه در اندک اول اولان یدی کون ربع دیر لر و اندک صکره اولان یک  
 کون تریع ثانی دیر لر امدی شول تغیر که ماده مرضه اوله که رطوباتنک  
 در بوا تامده یعنی اجتماع و استقباله و ایکی تریعده در بحراندر اگر  
 سوال اولنور سه بودیدوکنر شول وقت صحیح اولور که مرض ای باشند  
 اولر که سابغی بحران اوله بزجواب ایله زکر مرضی حادث اولدوقده اول  
 زمان قمرک متحرک اولدوغی نقطه اعتبار اولنور زیر قراندر حرکت  
 ایلوب کبر و اکا رجوع ایلنجیه دک دورت مرتبه تغیر بولنور بومر مرضه

کجدر



كرك آيك اولنده و كرك وسطنده و كرك اخرنده اولسون بو تقدیرجه  
 دورنه دن مراد كرك حركت ايتدو كي نقطه دن كير و اول نقطه يه عود ايتدو  
 مقصود شمس يله اجتماع دكلدو مثلاً قرك شمسله اجتماعدك اجتماع  
 اخر دك يكرم طقوزكون و خمس يوم و سدس يوم دن بو خمسله سدسك  
 مجموعي ثلث يوم مدد بوزماندك نقص اولور زمان اجتماع و بوزمان اجتماعي  
 ايكي كون و نصف يوم و ثلث يوم دن بالتقريباً وييله بحرك يكرم يديجي  
 كونده واقع اولور كه نصفى اون اوچكون و ربع يوم مدد بونك بحركي اون  
 دورته واقع اولور و بونك نصفى لتي كون و نصفى يوم و ربع يوم مدد  
 بونك بحركي اون دورته واقع اولور بوييله اوليجو بحرك يديجي كونده اولور  
 امدي بونك دن مراد اجتماعدك اولجه و حين اجتماع و اجتماعدك  
 صكره اولان زمانده بوقدر زمان اعتبار اولور زير تاثير بوقدر و هم  
 ابتداء مرض مرضك ظهور ييدو دوشكه ياندو غي دكلدو زير بعضي كسنه نزاج  
 دوشغى مقدار ياغ اوزره كيجور جلدك ابتداء مرضك يديجي كون تربيع  
 اولور يا مقابله نك يديجي كونده واقع اولور كه تربيع ثابيدو و بواوك طقوز  
 كون و ثلثه و رابع و ثمن يوم مدد و اول يكرم بحرك اولور و واقع اولور  
 و هر بحرك يوم انزاري وارد كره انده تغير تام اولور مثلاً يوم انذار شول  
 كوندركه انده انذار اولور و انونكه كه جك بحرك استدلال اولور و بيلجول  
 يوم انذاره فصل اولور قال صاحب الموم و كل بحرك فلا بد من يوم انذار  
 يكون فيه تغير تام و ليس يوم الاول من الاخر فيجب ان كان يكون هو النصف  
 و نصف ذلك ثلثه ايام و ربع و نصف و ثمن فيكون الانذار في الرابع امدي  
 هو بحرك اوچون يوم انذارك لا بد كره انده تغير تام اولور و بركون اول  
 دكلدو يوم انذار اولقده يوم اخر دن اوليه و اجبدو يوم انذار نك  
 نصفى من بو تقدیرجه يوم انذار ابد اولور الا مكر مرض نوبت صاحب اوله  
 غيب كي بوييله كه اول بحرك و انذار واقع اولور اكثر دن الا يوم نوبت اولور  
 و بحرك اوچون كونده اولور بواو باعث اولان طبيعتك استعجاليدو طبيعت

دوشكه

اليه

اشياء

اوله و اگر بعضی اوچكون ربع  
 يوم و نصف  
 و يا يديجي  
 سنده

ماده

مابقه منفعل و لمغله واقع اولور و يا خود طبيعتك تاخيرى سبيله  
 نفع تام بولق اوچون بشنجي كوند بحرك ايدو اگر نفع بولماغه تاخيراته  
 دين اولور سه اوچون كوند بحرك ايدو ثم جعلوا ثلثه رابع اربعه عشر يوما  
 و ثلثه اسابع عشرين يوما قيدي اوچ اربعه اولن ايكي كرك ايدو اون بر  
 قلد يار اوچ يدي يكرم برك ايدو قلد يار منجمين حسابا ستفراغه بوي  
 فصل ايدر لن يا ما بعدته يعنى رابوعك و سا بوعك اكثرى قل اولسه نصف  
 يوم دن اول كويي كامل اعتبار ايلر و ان دن صكره اولان رابوع اولي  
 ان دن صكره اولان يوم دن اعتبار ايلر بلكه يوم اخر دن اعتبار ايدر  
 بونكه ما بينده مشترك بولور صاحب قانونك اكثر يوم فضلوا و الا  
 و متلوا و يديونك معنای بود مثلاً رابوعك و يا سا بوعك كسري اكثر  
 اولسه نصف يوم دن اول يوي كامل اعتبار ايدر لن ان دن صكره  
 اولان سا بوعك و رابوعك اولي اول كون دن اعتبار ايدر لن ان دن  
 صكره اوليه ما بينده يوم مشترك بولور فضلوا و يديونك معنای  
 متصلين قلد يار مثلاً رابوع اولي مرضك اولي قلد يار و اخري  
 يوم رابع قلد يار و رابوع ثلث نك اولي يوم رابع و اخري سابع قلد يار  
 اوليه يوم رابع مشترك اولور اما رابوع ثالث اولي يوم ثامن قلد يار  
 پس امدي هر اسبوعك يوم رابعي انك مندر ييدو و يوم هادي عشر رابع  
 مشترك مندر ييدو زير يوم رابع اسبوع ثابيدو و يوم سابع عشر  
 يكرم بحركي كونك مندر ييدو زير اون يديجي كون يوم رابع دن اون دور دنجي كون  
 دن و يوم سابع اون يديجي كونك مندر ييدو و اما مرض حاده مطلقه نك  
 انزاري اون دور دنجي كونده دن زير البته حاد اولانك بحركي يديجي  
 اولور اگر حركي غايته ايسه بحركي رابعه در اگر حركي قليله ايسه  
 بحركي اون يديده و يكرم ييدو و بركم دورته در و شول مرضك حاد ايله  
 مزمنه اورقا سنده اوله انك بحركي يكرم ييدو و او تود دورته و او تود  
 يديده اولور فاما امراض مزمنه نك بحركي قرقه و القشه و سكسانه

دور و كرك

صكره  
 بود بركه رابوع اولي  
 و رابوع ثاني  
 و رابوع ثالث و سا بوعين  
 متصلين قلد يار

بحرك



ویوز یکرمید در اطباء نك بوند بر حکمی وارد قرقرن صکر یکر نك  
بحران زیادہ ایدرلر زیر آرابوعک و سابوعک قرقرن صکر حکمی  
ضعیف اولور و تأثیری قلیله اولور بومدتن حازه غلیظه ایچون  
بر عدد زیادہ ایلدیلر اندر رابوع و سابوع جمع اوله و بوتغیر اتدن  
تغیر ظاهر زیادہ ایتدیلر مثلاً سکساندک صکر قرقرن ارتور دیلر  
زیر امراضک فرط زمانی ایچون متغیر اولمز دیدیلر بر برینه قریب اولان  
مدتلدو یکر یکر دیرونک نتیجه سی امراض مزمنه نك بحرانلر نيك  
اولی قرقر و امراض حاده نك بحرانلر نيك اولی رابعده و اطباء دمشدره  
یدی آید بلکه یدی بلده کاه اولور که اون دورت بلده و یکرم بریلر  
بحران اولور اما ابقرط ایدر قرقر کوندن صکر هیچ بر کونی بحرانلر  
عدائمیه لزلکن التمشخی و سکسنجی و یوز یکرمی کون اوله اندن  
اوتروکم یکر منجی بحرانلر قونی یوز یکرمی کون دکن در اما بونادر واقع  
اولور معلوم اوله که بعضی بونلر بحرانلر دورت کونده اولور و بعضی هر یکی  
کونده و بعضی هر یکرم کونده اولور دورت کونده اولان بحرانلر قونی یکرم  
کونم دکنند زیر یکرمیدن صکر ضعیف اولور و یدی کونده واقع اولسه  
قونی تا قرقر کونم دکنند زیرا اتی خسته لکلرک بحران اکثریا نك کونلر  
اولور بوسجبدن در حای غتک بحران اون بشنجی کون ریا اون اوچنجی  
کونلر اولور و حق حیاتلر دوری بحران کونلر نيك عددی کیسده مثلاً  
هتاء غتک یدی کولی محرقه نك یدی دوردی کیسده و مزمن علتلرک  
ای و بیلی عددی اتی علتلرک کونلری عددی کیسده جمله دن سوداوی  
و بلغمی حای ربعه یدی حای غتک یدی نوبتی کیسده و شول کونلر که  
وقتی دکلن بحران کله اکا یوم الواقعة فی الوسط دبرلر اکثریا اون  
اوچنجی و طقوزنجی و بشنجی و اونوزنجی کونلر در اما اون دوردی کون  
بحران اولاجی ایکن کند و وقتند دورن یا اونوزنجی کون اوله و یا خود  
بشنجی کون اوله و یا طقوزنجی کون عادتدن رجوع ایدوب بحران

۲۲۷

۱۰۱  
 ۱۰۲  
 ۱۰۳  
 ۱۰۴  
 ۱۰۵  
 ۱۰۶  
 ۱۰۷  
 ۱۰۸  
 ۱۰۹  
 ۱۱۰  
 ۱۱۱  
 ۱۱۲  
 ۱۱۳  
 ۱۱۴  
 ۱۱۵  
 ۱۱۶  
 ۱۱۷  
 ۱۱۸  
 ۱۱۹  
 ۱۲۰  
 ۱۲۱  
 ۱۲۲  
 ۱۲۳  
 ۱۲۴  
 ۱۲۵  
 ۱۲۶  
 ۱۲۷  
 ۱۲۸  
 ۱۲۹  
 ۱۳۰  
 ۱۳۱  
 ۱۳۲  
 ۱۳۳  
 ۱۳۴  
 ۱۳۵  
 ۱۳۶  
 ۱۳۷  
 ۱۳۸  
 ۱۳۹  
 ۱۴۰  
 ۱۴۱  
 ۱۴۲  
 ۱۴۳  
 ۱۴۴  
 ۱۴۵  
 ۱۴۶  
 ۱۴۷  
 ۱۴۸  
 ۱۴۹  
 ۱۵۰  
 ۱۵۱  
 ۱۵۲  
 ۱۵۳  
 ۱۵۴  
 ۱۵۵  
 ۱۵۶  
 ۱۵۷  
 ۱۵۸  
 ۱۵۹  
 ۱۶۰  
 ۱۶۱  
 ۱۶۲  
 ۱۶۳  
 ۱۶۴  
 ۱۶۵  
 ۱۶۶  
 ۱۶۷  
 ۱۶۸  
 ۱۶۹  
 ۱۷۰  
 ۱۷۱  
 ۱۷۲  
 ۱۷۳  
 ۱۷۴  
 ۱۷۵  
 ۱۷۶  
 ۱۷۷  
 ۱۷۸  
 ۱۷۹  
 ۱۸۰  
 ۱۸۱  
 ۱۸۲  
 ۱۸۳  
 ۱۸۴  
 ۱۸۵  
 ۱۸۶  
 ۱۸۷  
 ۱۸۸  
 ۱۸۹  
 ۱۹۰  
 ۱۹۱  
 ۱۹۲  
 ۱۹۳  
 ۱۹۴  
 ۱۹۵  
 ۱۹۶  
 ۱۹۷  
 ۱۹۸  
 ۱۹۹  
 ۲۰۰  
 ۲۰۱  
 ۲۰۲  
 ۲۰۳  
 ۲۰۴  
 ۲۰۵  
 ۲۰۶  
 ۲۰۷  
 ۲۰۸  
 ۲۰۹  
 ۲۱۰  
 ۲۱۱  
 ۲۱۲  
 ۲۱۳  
 ۲۱۴  
 ۲۱۵  
 ۲۱۶  
 ۲۱۷  
 ۲۱۸  
 ۲۱۹  
 ۲۲۰  
 ۲۲۱  
 ۲۲۲  
 ۲۲۳  
 ۲۲۴  
 ۲۲۵  
 ۲۲۶  
 ۲۲۷  
 ۲۲۸  
 ۲۲۹  
 ۲۳۰  
 ۲۳۱  
 ۲۳۲  
 ۲۳۳  
 ۲۳۴  
 ۲۳۵  
 ۲۳۶  
 ۲۳۷  
 ۲۳۸  
 ۲۳۹  
 ۲۴۰  
 ۲۴۱  
 ۲۴۲  
 ۲۴۳  
 ۲۴۴  
 ۲۴۵  
 ۲۴۶  
 ۲۴۷  
 ۲۴۸  
 ۲۴۹  
 ۲۵۰  
 ۲۵۱  
 ۲۵۲  
 ۲۵۳  
 ۲۵۴  
 ۲۵۵  
 ۲۵۶  
 ۲۵۷  
 ۲۵۸  
 ۲۵۹  
 ۲۶۰  
 ۲۶۱  
 ۲۶۲  
 ۲۶۳  
 ۲۶۴  
 ۲۶۵  
 ۲۶۶  
 ۲۶۷  
 ۲۶۸  
 ۲۶۹  
 ۲۷۰  
 ۲۷۱  
 ۲۷۲  
 ۲۷۳  
 ۲۷۴  
 ۲۷۵  
 ۲۷۶  
 ۲۷۷  
 ۲۷۸  
 ۲۷۹  
 ۲۸۰  
 ۲۸۱  
 ۲۸۲  
 ۲۸۳  
 ۲۸۴  
 ۲۸۵  
 ۲۸۶  
 ۲۸۷  
 ۲۸۸  
 ۲۸۹  
 ۲۹۰  
 ۲۹۱  
 ۲۹۲  
 ۲۹۳  
 ۲۹۴  
 ۲۹۵  
 ۲۹۶  
 ۲۹۷  
 ۲۹۸  
 ۲۹۹  
 ۳۰۰  
 ۳۰۱  
 ۳۰۲  
 ۳۰۳  
 ۳۰۴  
 ۳۰۵  
 ۳۰۶  
 ۳۰۷  
 ۳۰۸  
 ۳۰۹  
 ۳۱۰  
 ۳۱۱  
 ۳۱۲  
 ۳۱۳  
 ۳۱۴  
 ۳۱۵  
 ۳۱۶  
 ۳۱۷  
 ۳۱۸  
 ۳۱۹  
 ۳۲۰  
 ۳۲۱  
 ۳۲۲  
 ۳۲۳  
 ۳۲۴  
 ۳۲۵  
 ۳۲۶  
 ۳۲۷  
 ۳۲۸  
 ۳۲۹  
 ۳۳۰  
 ۳۳۱  
 ۳۳۲  
 ۳۳۳  
 ۳۳۴  
 ۳۳۵  
 ۳۳۶  
 ۳۳۷  
 ۳۳۸  
 ۳۳۹  
 ۳۴۰  
 ۳۴۱  
 ۳۴۲  
 ۳۴۳  
 ۳۴۴  
 ۳۴۵  
 ۳۴۶  
 ۳۴۷  
 ۳۴۸  
 ۳۴۹  
 ۳۵۰  
 ۳۵۱  
 ۳۵۲  
 ۳۵۳  
 ۳۵۴  
 ۳۵۵  
 ۳۵۶  
 ۳۵۷  
 ۳۵۸  
 ۳۵۹  
 ۳۶۰  
 ۳۶۱  
 ۳۶۲  
 ۳۶۳  
 ۳۶۴  
 ۳۶۵  
 ۳۶۶  
 ۳۶۷  
 ۳۶۸  
 ۳۶۹  
 ۳۷۰  
 ۳۷۱  
 ۳۷۲  
 ۳۷۳  
 ۳۷۴  
 ۳۷۵  
 ۳۷۶  
 ۳۷۷  
 ۳۷۸  
 ۳۷۹  
 ۳۸۰  
 ۳۸۱  
 ۳۸۲  
 ۳۸۳  
 ۳۸۴  
 ۳۸۵  
 ۳۸۶  
 ۳۸۷  
 ۳۸۸  
 ۳۸۹  
 ۳۹۰  
 ۳۹۱  
 ۳۹۲  
 ۳۹۳  
 ۳۹۴  
 ۳۹۵  
 ۳۹۶  
 ۳۹۷  
 ۳۹۸  
 ۳۹۹  
 ۴۰۰  
 ۴۰۱  
 ۴۰۲  
 ۴۰۳  
 ۴۰۴  
 ۴۰۵  
 ۴۰۶  
 ۴۰۷  
 ۴۰۸  
 ۴۰۹  
 ۴۱۰  
 ۴۱۱  
 ۴۱۲  
 ۴۱۳  
 ۴۱۴  
 ۴۱۵  
 ۴۱۶  
 ۴۱۷  
 ۴۱۸  
 ۴۱۹  
 ۴۲۰  
 ۴۲۱  
 ۴۲۲  
 ۴۲۳  
 ۴۲۴  
 ۴۲۵  
 ۴۲۶  
 ۴۲۷  
 ۴۲۸  
 ۴۲۹  
 ۴۳۰  
 ۴۳۱  
 ۴۳۲  
 ۴۳۳  
 ۴۳۴  
 ۴۳۵  
 ۴۳۶  
 ۴۳۷  
 ۴۳۸  
 ۴۳۹  
 ۴۴۰  
 ۴۴۱  
 ۴۴۲  
 ۴۴۳  
 ۴۴۴  
 ۴۴۵  
 ۴۴۶  
 ۴۴۷  
 ۴۴۸  
 ۴۴۹  
 ۴۵۰  
 ۴۵۱  
 ۴۵۲  
 ۴۵۳  
 ۴۵۴  
 ۴۵۵  
 ۴۵۶  
 ۴۵۷  
 ۴۵۸  
 ۴۵۹  
 ۴۶۰  
 ۴۶۱  
 ۴۶۲  
 ۴۶۳  
 ۴۶۴  
 ۴۶۵  
 ۴۶۶  
 ۴۶۷  
 ۴۶۸  
 ۴۶۹  
 ۴۷۰  
 ۴۷۱  
 ۴۷۲

۳۹	۲۴	۲۱	۲۰	۱۴	۷	۴
خالص	خالص	خالص	خالص	خالص	خالص	خالص
۲	۱	۴۰	۳۷	۳۴	۳۰	۲۷
وسط	وسط	خالص	خالص	خالص	خالص	خالص
۲۲۰	۱۷	۱۲	۱۱	۴	۵	۳
میان	میان	میان	میان	میان	میان	میان
۲۴	۲۸	۱۲	خطرا	خطرا	خطرا	خطرا
لاخیر	لاخیر	ناقص	ناقص	ناقص	ناقص	ناقص
۳۱	۲۶	۱۴	۱۸	خطرا	خطرا	خطرا
لاخیر	لاخیر	ناقص	ناقص	ناقص	ناقص	ناقص
۴۲	۴۱	۳۱	۳۶	۳۵	۳۳	۳۲
صحیح	صحیح	لا بأس	لا بأس	لا بأس	لا بأس	لا بأس
	۴۸	۴۷	۴۶	۴۵	۴۴	۴۳
	نعم	نعم	لا	لا	نعم	نعم







كوفور دوت  
 او لوسه الى  
 ايدضن وفي  
 استقول المكنع  
**مجنون مران الكبير**  
 هو داء هندي ينفع من سوانج  
 البارود ومن ضعف المعدة ويزيد  
 الباه وينفع من الوسواس والسوداء  
 ويعمل حرركات البدن ويحفظ  
 الجنين ويعمل الحكي والثانة ويقت  
 للحصاة اخلاطه ويخدر وج قط  
 من وزراوند طويل وزراوند  
 مدحرج مكد ثلثة اساتير  
 دار فلفل وزنجبيل مكد خمسة  
 اساتير نزر الكرفس وناخواه  
 وكرويا وزراونج وزرا  
 وطبه وزر بقله الحفا وزراونج  
 وفوتج اهمر وفوتج ابيض واذار  
 الفار ومو كرماني وزر الشبق  
 مكد ست اساتير قرانفل واشند  
 وقصب الزريق وعيدان ليل  
 مكد ثلثة اساتير اطيل اللال  
 وشيخ وزرنب وجبال لسا  
 وسليخة وبسباسه وقاقله  
 قرنه مكد اربع اساتير هليلج  
 اصفر وبلبلج وشير اليم منقوش  
 النوا مكد ثمانية اساتير لافاح  
 وفوتج ابيض واس ومن مانور  
 اسفر وزر البج بري والبساف  
 وشيطج هندي وزر شند وه  
 وزرور وسنبراس هندي  
 العصافير مكد اربع عشر  
 التبرجي والفنج الحمت  
 افيو

وینچن با ختی یسیندی و یسیندی و یسیندی  
 کانیغ حسن زانا طوبی و یسیندی و یسیندی  
 اشر و یسیندی و یسیندی و یسیندی

الشيء مستطال بآء فاعلة مسند  
فوزر جمع هذه الأدوية الزعجة  
نملكان مع هذه الأدوية الزعجة  
عصا يعلو حكمة هذه الأدوية الزعجة  
استار يطرح هذه الأدوية الزعجة  
وافضل من هذه الأدوية الزعجة  
ثمنه حكمة هذه الأدوية الزعجة  
ونزلها من هذه الأدوية الزعجة  
حكمة هذه الأدوية الزعجة  
الشيء مستطال بآء فاعلة مسند



نفع من الغفار و من جميع امراض  
التودا و من عسر النفس و الخلق  
يؤخذ زردباد و دروخ و لولو  
غير شقق و كهر يا و كسد  
درهم ابرسم درهم ونصف  
بهرن ابيض و اخر ساج هندی  
و سنبل و قاقوله و قرفل  
و چند بيد استر مكد درهم  
و نصف زنجبيل و دار فلفل  
مكد و انقین مسك و مرهم  
يد و الجميع و يعجن بالسر كالشراب  
منه كالمصصة بشراب ریحاني  
سكر

مجون المسك

دارچين و قاقوله يمشش بش درهم قرنفل و سادج و زنجبيل  
و مصطكى و مقل ازرق و كهرنا و زعفران و مبيعه سائله  
و كندر هر بر نك اولن ايكشر درهم حلتيت يكرى دورت درهم  
فاسيون و جعد و واشنه هر بر نك اولن ايكشر درهم جمله عادت  
اوزره دق ايدوب و اليوب عسل ايله مجون ايدله بونرياقك سهر  
قاتله دفعنه قدرقى اب حيو نند نفع آخر ترياق در دها لور ليكيد  
بور ترياق قدر كه دنيا و ما فیهان مالك اولان بر نسنه دخی طلب ايلسون  
هر نه مرض و لور سه جذام و برص و برق و طوز و لوبغ و بونلرك امثالى  
امراض هر هله و مزمنه خبيثه اولور سه انسانك بدنك بقدره الله سبحانه  
و تعالى عرق ايله اخراج ايدن تركيبي بودن قرص افعى و قرنفل و سادج و زنجبيل  
و جوز بوا و قاقوله و غاشير و جنطيانا هر بر نك بشر درهم بذر كرس و بذر  
جذر و فلفل اسود و دار فلفل و حبت الفان هر بر نك اوچ درهم زعفران  
و ناخواه ايكشر درهم قرد مانا دورت درهم جمله دق و سحقك صك  
كفاية مقدارى عسل ايله مجون ايدوب و چون بر صرجه ظرف  
اليقوير بعد افیون و لادن و زعفران هر بر نك اوچ درهم مبيعه سائله  
اوچ درهم و كندر التي درهم بونلر تكرار دق و سحق اولوب بر منقال  
مقداری حمار ماير سندن بوسحق اجزایه و روي بمحكم خلط ايدله بون  
اول صرجه قابله حفظ اولنان مجون بونی دخی ضم و المحاق ايليه لره  
و ابره اينچند قاروق و ساير معاجين حفظ ايدله كی حفظ ايليه لرفعنه  
حد و غایت يوقدر بوكا مالك اولن زمانند حضرت عيسى كی خوارق  
اظهار نه قادر اولور باب سادس عشر مشرد بطوس و آنك امثالك كيفيتي  
و تركيبي بيانند در بون تركيب مؤلفك اسميله مشهور اولمشده  
كذلك ترياق فاروقه اولان خواص بوننه دخی نوعا مقرر در خصوصاً  
سوم قاتله و امراض بارده بلغته دفعنه اعانتی مقرر در خصوصاً  
فاروقه اول اند و ما خس زمانه كلیه بونی استعمال ايدلردی

نفع من الغفار و من جميع امراض  
التودا و من عسر النفس و الخلق  
يؤخذ زردباد و دروخ و لولو  
غير شقق و كهر يا و كسد  
درهم ابرسم درهم ونصف  
بهرن ابيض و اخر ساج هندی  
و سنبل و قاقوله و قرفل  
و چند بيد استر مكد درهم  
و نصف زنجبيل و دار فلفل  
مكد و انقین مسك و مرهم  
يد و الجميع و يعجن بالسر كالشراب  
منه كالمصصة بشراب ریحاني  
سكر

نفع من الغفار و من جميع امراض  
التودا و من عسر النفس و الخلق  
يؤخذ زردباد و دروخ و لولو  
غير شقق و كهر يا و كسد  
درهم ابرسم درهم ونصف  
بهرن ابيض و اخر ساج هندی  
و سنبل و قاقوله و قرفل  
و چند بيد استر مكد درهم  
و نصف زنجبيل و دار فلفل  
مكد و انقین مسك و مرهم  
يد و الجميع و يعجن بالسر كالشراب  
منه كالمصصة بشراب ریحاني  
سكر

نفع من الغفار و من جميع امراض  
التودا و من عسر النفس و الخلق  
يؤخذ زردباد و دروخ و لولو  
غير شقق و كهر يا و كسد  
درهم ابرسم درهم ونصف  
بهرن ابيض و اخر ساج هندی  
و سنبل و قاقوله و قرفل  
و چند بيد استر مكد درهم  
و نصف زنجبيل و دار فلفل  
مكد و انقین مسك و مرهم  
يد و الجميع و يعجن بالسر كالشراب  
منه كالمصصة بشراب ریحاني  
سكر

نفع من الغفار و من جميع امراض  
التودا و من عسر النفس و الخلق  
يؤخذ زردباد و دروخ و لولو  
غير شقق و كهر يا و كسد  
درهم ابرسم درهم ونصف  
بهرن ابيض و اخر ساج هندی  
و سنبل و قاقوله و قرفل  
و چند بيد استر مكد درهم  
و نصف زنجبيل و دار فلفل  
مكد و انقین مسك و مرهم  
يد و الجميع و يعجن بالسر كالشراب  
منه كالمصصة بشراب ریحاني  
سكر

صكره اول حكيم لحم افعى اصنافه ايلك ايله تركيب غیری اولدی اما  
مشرد بطوسك طبيعتی حار و يابسده سرد كمد و اورام جاشنه  
و رطوبات بطینیه و صدر و ریه اچون نافعدن خصوصاً دخی  
اعضای داخلينه سيلان ايدوب متعفن اوله نزع فونتی دفع شانند  
و اختلافی نفع و جع معده و امعاء د قاقوله اولان ریح غلیظه ساير  
تراكيدن زياده دفع قلماسی غریب حكندن جمله خواصندن بری شروت  
جماي تحريك ايدوب تحسين لون و اشتها طعم و يرمه سيدن و  
مثانده اولان حصان نفعتيت ايدب بطون امراضه جنینی حفظه  
ايدلر و كيدر و كوزك نورخی زياده ايدب بصره حلت و روي دفع سوم  
قلماسيدن في زماننا بو خاصه لريوقدر زيرا تركيب كامل دكلد بونی  
تركيب ايدوب صقق دلسك بر درهمی بش اچيه اولن حال بوكه زما  
نزده مشرك اوچ درهمی براچه يه فروخت اولنور وفيه نكتة امري  
تركيب اصح بودر كه ذكر اولنور مثلاً مر و زعفران و قاريقون و زنجبيل  
و دارچين و علك البطم هر بر نك اوچ درهم سنبل و كندر و خردل ابيض  
و عيدان بلسان و استخوطوس و ادخیر و قسط و سيسالوس و كمان  
فيطوس و قنه و شق و راتنج و دار فلفل و عصارة هبوقيطوس  
و چند بيدستن و جاشين و سادج هندی و مبيعه هر بر نك  
سكز درهم سليخه و فلفل ابيض و فلفل سياه و سورخان و جعد  
و ثوم بزی و قو و اكليل الملك و جنطيانا و دهن بلسان و حبت بلسان و  
قرص فویون و مقل ازرق هر بر نك يری درهم سداب ايكی درهم و بذر  
سداب اوچ درهم سنبل روي و مصطكى و صنع عربي و قطر ساليوس  
و قرط مانا و افیون و بذر زياخ و وودا حمر و مشك طر امشخ هر بر نك  
بش درهم انيسون و وج و قوه و معين و سبكيخ و اسارون هر بر نك  
اوچ درهم و قاقون و سقنقور و هبوقاريقون هر بر نك دور درجوق  
درهم جمله دق و سحق ايدوب زله سی قابل اولان صمغ قسنی یا شراب

نفع من الغفار و من جميع امراض  
التودا و من عسر النفس و الخلق  
يؤخذ زردباد و دروخ و لولو  
غير شقق و كهر يا و كسد  
درهم ابرسم درهم ونصف  
بهرن ابيض و اخر ساج هندی  
و سنبل و قاقوله و قرفل  
و چند بيد استر مكد درهم  
و نصف زنجبيل و دار فلفل  
مكد و انقین مسك و مرهم  
يد و الجميع و يعجن بالسر كالشراب  
منه كالمصصة بشراب ریحاني  
سكر

نفع من الغفار و من جميع امراض  
التودا و من عسر النفس و الخلق  
يؤخذ زردباد و دروخ و لولو  
غير شقق و كهر يا و كسد  
درهم ابرسم درهم ونصف  
بهرن ابيض و اخر ساج هندی  
و سنبل و قاقوله و قرفل  
و چند بيد استر مكد درهم  
و نصف زنجبيل و دار فلفل  
مكد و انقین مسك و مرهم  
يد و الجميع و يعجن بالسر كالشراب  
منه كالمصصة بشراب ریحاني  
سكر



و یا سرکه و یا مثلک ایچنه ازوب و زنی قدر غسل قوامه کتور بجه بریده  
 یوغور و بجمین ایدب بر صرجه لوقا و توش ایله القای اریه اچنه حفظ  
 ایدوب بعده اقتضا ایلرکه بر مشقال و بر لری **نوع** میزدنی که حکای  
 افرنج اتفاق ایدب برده و بجه عمل ایدوب نکه فواید کثیره نائل اولمش  
 لردن فاروقه و مژده اولان خواصندک غیر تقوی و طعمه اشتها  
 و یرو با مرض بلغمه و سودا و تر ازاله سنه خلی نفی وارد و حقا بر  
 ترکیب کم یا بدن نظیری بولنر فقیر بر تقصیر تن کا کما به داخل ایلن  
 لطیف ترکیبدر و مفرجه دینا بونی استعمال ایدن شخصک اولدوکنه  
 تعجب ایدرم دیو جانینون تفاخر ایلشدن و غایت مفرجه ترکیبی بود  
 کما فیطوس و کما دریوس و اشقور دیون و ورق نارنج و جنطیانا  
 و زرا و نر مدخج و کثیر و برهن و حب القان و مرصافی و قسط  
 و مو و فو و حب بلسان و محلب و دارچین و زنجبیل و وچ و دار  
 فلفل و فلفل بیض و نار دین و وافیون و سورنجان و بوزیدان و  
 صمغ عربی و سنبل و عاقر قرحا و اصل کبر هر برنک بکرم شدره  
 زعفران و زرنبا و کباب و زرنب و درونج و عرق بکر مشردرم فرفون  
 او توردرم مبعه سائله و مقل ازرق و وقنه و وشق و وزده چوب  
 و سوسن احر و سوسن ابیض و برهن بیض و طین ارمنی و طین مخنوم  
 و عود الصلیب و لسان عصفور و قاقوله و خولجان و جوز هند و  
 خضه الثعلب و قرنفل و سیلجه و مصطکی و قرد مانا هر برنک بکرم  
 شدره ورد احر و جوز بوا و یسباسه و راوند چینی و سعد و  
 صندل احر و صندل ابیض و قصب الزیر و مشک طریح و اساس  
 رون و جدوار هندی هر برنک او توردن التشر دره جعه و حماما و  
 سیسالیوس و شیطرح و دوق مایه سی و خروس بینی سی و سرجه  
 بینی سی هر برنک بکر مشردرم شقاق و سفنقور و اغاج قاقوی  
 قابوخی هر برنک قرقر دره و غسل بلاد و بذر هیو فاروق و غاریقون

و دهن بلسان و علك البطم و ادخین و ابلیس طرناغی و اکلیل الملك  
 هر برنک بکر مشردرم اقا قبا و حجر الیهود هر برنک اون التشر دره  
 و فندق ابحی قرقر دره و ورق فلنجشک و ورق بادرنجوب و بذر نج و  
 قطر سالیوس و بذر کراشه و بذر افستین و بذر سذاب و بذر سلجم  
 و بذر جین و بذر خردل و بذر کرفس و بذر رازیانه و بذر کشنج و بذر  
 اصوغان و بذر یفون و بذر خرمل و بذر هلیون و بذر ناخواه و بذر معد  
 لوان و اندسون و طوراق اوئی نخ و بذر سمنوت و جلنان و توت ابیض  
 و توت احر و بذر بجان هر برنک اون التشر دره جام صفی او تورد  
 التی دره چوب چینی و صب صبریه یوز دره مسک و غیر یکشر دره شراب  
 احر عتیق التی یوز دره اب باونج و آب رازیانه و اب لسان ثور و ماء ورد  
 هر برنک یوز دره بادرنجوب بیک دره غسل جمله نک اوج و زنی قدر  
 صمغ و میاه خری بریده جمع ایدوب زلیا سی قابل اولای ازوب بعده غسل  
 کفن الوب قوامه کتور جمله میاه غسله داخل ایلوب محکم یوغور ل  
 عجب ترکیبدر اقالیم سبعة ده نظیری اولیا ناردن در شمدن کرو بیا نخ  
 معاجینه مختصره در اگر چه فاروق و مشردنی مجنون نهایت اسماری  
 مختلفه در **باب بیان عشق معاجین بیانیه در** و جلدر مشهور اولای  
 و بین الخلق استعمال اولای دواء مسک در و اول دخی برجه انواعه  
**نوع اول دواء مسک حلو در بنوک** خاصه سی ضعف دل و امراض سودا  
 و تیه ایچون در و طوغر مقلد عنا چکن خا تونلر و ریحون مضطرا اولان  
 صبیانه نافعدن ترکیبی بود در بنا سفته و کهر یا و بسده و ابریشیم  
 مقرض و زرنبا و درونج عرقی هر برنک بر مشقال برهن سرخ و  
 برهن سفید و سنبل هندی و قاقوله و قرنفل و سارج هندی هر  
 برنک بر دره چند بیدستن نیم دره دار فلفل و قرنفل هر برنک  
 بچق دره مسک خالص بر دره اچار قسیمی صلابه اوزرنده یاغ  
 کب و لجه سخی ایدوب بعده اجزای دق ایدوب و الیوب جمله نک اوج

دره تدرع

اندوز

بوزالی

قوام بولنر نیا دوب بود  
 بر مقدار که سوتیر اجزای  
 ایلوب

داشته

و زنجبیل



اغریجه چك بال ایله معجون ایده لوشربق بر مثقاله و قوتی اوج یله  
 دکن در آنک صکره ضعیفا ولور **دیکرد و آء مسیک خلو زریناد**  
 و درویش هر برنک بر ریختی درهم و بهنجین و سادج هندی و سنبل  
 و قاقوله و قرنفل و اشنه و چند بیدستر هر برنک در در درهم  
 زنجبیل و دار قفل هر برنک بچق درهم و مسک بر درهم تدبیری  
 سبق ایکن وجه اوزره دوشربق بر درهم بر مثقاله و ارجه در  
**دواء مسیک مرغایله** مبارک نسخه در خفکان ورم حلق و رطوبت  
 معده و ضیق النفس چون نافعند ترکیبی بود سنبل و مرصافی  
 و سادج هندی هر برنک ایکشر درهم زعفران و نانخواه و بذر کرفس  
 هر برنک دور در درهم صبر سقوطی و افستین هر برنک چند بیدستر  
 بر درهم فاز هر یکی مثقاله غیر بر درهم مرن غیری اجزایه و و سحقات  
 صکره اوج اغریجه عمل مصفا ایله معجون ایده ل و بعدا مری حق ایدو  
 بومعجونکه عمل ایلمشاده ایدی یوغوره لوشربق بر درهم و ارجه در  
 بو ترکیب قوتی اوج یله دکن در **المفرجات مفرج مسیحی بنوک فائده**  
 بی نهایت در جمله دن قلبه و جگر و دماغه قوت ویر و شربت جماعی قوی  
 اید و منی ارتور و فی الجمله باده ایچون نفی عظیمه و اشتباه طعانه  
 قوت هاضمه قوی اید ترکیبی بود قره و لسان ثور و بادرنجبویه  
 و ورد احمر هر برنک بشردرهم سنبل هندی و اشنه و بهمن سرخ  
 و بهمن سفید هر برنک دور در درهم خولجان و قرنفل و جوز بسوا  
 و قاقوله کبیر و صغیر و بذر فرنجشک و ورق قرنفل و زعفران  
 و مضطکی و تورنج قوخی و لسان عصفور و بیسباسه هر برنک اوج  
 درهم و سادج هندی و عنبر اشهب و مروارید نا سفته و کهریا  
 و بسد هر برنک اکثر درهم زنجبیل و دار قفل مکه بر درهم سعد  
 هندی بر ریختی درهم خسته الثعلب اون درهم مسک بر درهم التون  
 و کومش و ورق مکه بر مثقال و بذر خشخاش اون درهم **جمله دق و سخی**

درم درنا سوخته و کمرنا در جان  
 کوی و ابریشم مغز هر برنک

سکر درم راوند  
 جینی الی درهم

در ربه

کبابه الی درهم

ایرون

ایرون با جاری صلا ییده از دکن صکره بریده مجموعی خلط ایدوب  
 الی درهم سکر نبات سحق ایدوب جمله نک ایکی وزنی قدر عسل قوامه کنور  
 معجون ایده لوشربق ایکی درهم ایکی مثقاله و ارجه **نفع دیکر** بر لطیف  
 مفرجه مسیحی بوی خواجه رشید کن نقل اید و منلوکه مخصوصه درهم  
 مقوی و هم مفرجه سبق ایکن مفرجه اولان خواص بوند اولدوغندک  
 ملحد ابونک شطارتی و تفریحی وارد ترکیبی بود لعل و یا قوت مروارید نا  
 سفته و کهریا و بسد و زعفران هر برنک بشردرهم مثقال و درویش و بهمن  
 و اشنه و عنبر و مشک و ورق ذهب و ورق سیم هر یکی ایکشر درهم مادلسان  
 التور و ماء تفاح مسکی و ماء ورد هر برنک التشر درهم سار صوبی که اصل  
 النفس اولی درهم خولجان بش درم سکر نبات یکم درهم جمله اجاری  
 قاعدا اوزره از دکن صکره جمله نک اوج وزنی قدر عسل کفن الوب  
 بعدا میاه مذکوره عسله و یروب معجون اولدوقه التون و کومش و ورق  
 ایله التشره شربق بر مثقاله اما عجیب یاد کار مفرجه **نفع آخر** بر طفره  
 مفرجه و اضعی شیخ رئیس در که سلطان مسعود ایچون عمل ایلشدر  
 خفکان و وسواس و ضعف دل و جگر و بوکرک ایچون غایتله نافعند  
 جمله دن دماغه قوت و یروب لونی لطیف قدر و غندن ماعدا نشاط تمام  
 اعطا اید و سوداوی یلاری نخ ایدوب قلمه قوت و یروب مالخولیا نک  
 انواعنه نافعند بونک برنج مثقال استعمال ایلین کسسه اول خاطر  
 لردن امین اولور ترکیبی بود یا قوت سرخ ایکی مثقال یا قوت زرد  
 دورت مثقال یا قوت کبود و یا قوت سفید هر برنک در در مثقال لعل  
 و فیروزج و نیشابوری اوج مثقال زمره بر بوجق عقیق دورت مثقال  
 جریشیم اوج مثقال لؤلؤ و غیر مشقوب دورت مثقال بسد و کهریا و جی  
 لا جورد مکه ایکشر بذر فنجشک و ابریشم مفرض و فستق شامی قوخی  
 هر برنک دورت مثقال امج ملیل و بادرنجبویه هر برنک اوزر مثقال  
 زهر نیلوفر و صندل سرخ و صندل سفید و بذر بادرنجبویه و قرنفل

ایرون با سدر

قوامه کلنجی قیتا در یعبا  
 سحق اجزایه و یروب

مثال مفرج یا قوتی

مثال

مثال



و در این چنین بود که او بر منقال لسان ثوریش منقال عصا را امیز  
 بارس او بر منقال عود قاری دورت منقال یا دروچ یکی منقال  
 دروچ و طین مخوم و طباشیر هندی هر بر ندرن دور در منقال عنبر  
 اشهب دورت منقال و مسک بر منقال ورق و رد آخر و در این  
 هر بر ندرن دور در منقال ورق زرد و ورق نقره دور در منقال  
 کافور قیسوری بر قیراط و قاقوله کبیر و سنبل و ساج هندی  
 و رهن سرخ هر بر ندرن یک شتر منقال برهن سفید دورت منقال  
 مسکی لما صوبی و ایوا صوبی و تورخ صوبی و کلاب و عرق لسان  
 الثور و عرق بید مسک هر بر ندرن بومیا هک بوزا الی درم نبات  
 مصری او چو درم بومذ کورانی میاهی نباته الشدر و یکی ادوی  
 مقداری عسل ایدوب قوامه کنوره له و اجاری قاعده اوزره سخی  
 ایدوب بر مرتبه که دانه السه یاغ کبی اوله بعدا اجرانی دخی سخی ایدوب  
 جمله بر بریده کورب یوغوره و التون و کومش و ورقه خلط و منج  
 ایدوب حفظ ایدوب اطبانتک کا بارنده مفتاح یا قوتی دید کوری بوندک  
 عبارتند شری بر منقال یک بریحی منقاله و ارنجه دره **نوع دیگر**  
 مفتاح صند این ایله مشهور در خواص عجیه و اسرار غریبه مسنه  
 صند و غایت یوقد ترکیبی بود لؤلؤ غیر مشقوب و کهریا و بسد  
 و یا قوت رمانی هر بر ندرن بریحی درم لعل و بشم و ورق ذهب و ورق  
 فستقه و ماء فرین و زعفران هر بر ندرن بر درم دارچین و راوند  
 چینی یکی درم و صندل ابیض الی درم و صندل اخرا وچ درم  
 مسکی و فلفل طاهر بهمنین الی درم بذر بادرنجبویه و بذر کاسنی هر بر ندرن بشدر درم  
 سیاه عاقر قضا الی درم و کشنج یا بس بشدر درم لسان ثور و طباشیر و ورق  
 کل سرخ هر بر ندرن دور درم خشتخاش سفید و بذر شا صنف  
 هر بر ندرن بر درم فستق ابی لیش درم دروچ بر منقال مسک  
 یکی درم عنبر اشهب و عود قاری بشدر درم مسکی بر منقال بود

ورق نمرود و ورق نقره

ذبی  
آدم

بود فی بر ندرن  
 نان خواه کرفس  
 و تخم تخم شلغم  
 تخم طیان تخم هوج  
 مسکی و فلفل  
 سیاه عاقر قضا  
 مسک و عطران  
 مسک و عطران

قلند

تورخ اوج درم ماء سیب و ماء سفرجل و عرق لسان ثور و عرق بید  
 مشک هر بر ندرن الشدر درم نبات سفید بوزا الی درم عسل مصفی الی درم  
 سبق ایدوب مفتاح کبی طنج و ترکیبا و لنه بوندک دخی شری کذلک بر درم  
 بر منقاله و ارنجه درم **نوع دیگر** **نوع دیگر** **نوع دیگر** **نوع دیگر**  
**سکوبانی شتمل در باب اول معاجین بیابنده** در او جلدن بری معجون  
 سقنقور در بومعجونک خاصه سی باهه قوت و یروث نشاطی زیاده  
 قلمقد و مقویاتک الطیفه قلبه و دماغه تقویت و یرد و کندک ما عدا  
 منی زیاده قیلوب لونی صافی ایدوب ترکیبی بود شفاقل و بهمنین  
 و پوزیدان و سورنجان و بسبب سیه هر بر ندرن بشدر درم نودری زرده  
 و نودری هر بر ندرن دور درم سقنقور و نودری درم حصه الثعلب  
 قرق درم کباب اوج درم و قرفل و قضیب کا و خشک و حب الزم  
 و فستق و حبه الخضر و نارجل و لسان عصفور و خولجان و قاقوله  
 کبیر و بذر شلغم و دار فلفل هر بر ندرن بشدر درم زنجبیل اوج درم  
 نار مشک و قرفل خشک و صندل این و خشتخاش سفید و لسان ثور و ورق  
 و رد اوج و بادرنجبویه و بذر هلیون و اسارون و قرفه و دروچ و خشتخاش  
 و ورق قرفل و جوز بقا و اشنه هر بر ندرن بشدر درم و زعفران اوج  
 بر درم سعد و زرنب و بذر بادرنجبویه و زرنبا و مصطکی و بذر  
 جز و بذر حرمل هر بر ندرن اوج درم عود خام بشدر درم عنبر اشهب اوج  
 درم مسک بر منقال سنبل هندی اوج درم ساج هندی اوج  
 درم لعل و یا قوت و بشم و لؤلؤ غیر مشقوب هر بر ندرن بشدر درم کهریا  
 و بسد و ورق ذهب و ورق فستقه هر بر ندرن اوج درم و ماء و ورق  
 خیال بوز درم عسل و زنجبه عجب مقوید میت اولان قضیه احیا ایدوب  
**نوع دیگر** بومعجون هم مقوی باه و هم معد قوی ایدوب با طننه  
 اولان قوردری قتل ایدوب و سد کبیری اچ و ریاحی طاعین و لونی  
 خوب ایدوب و ریاحی بو اسیری قطع ایدوب و طعانه اشتها و یروث دیش

درم ماء سیب و ماء سفرجل و عرق لسان ثور و عرق بید  
 مشک هر بر ندرن الشدر درم نبات سفید بوزا الی درم عسل مصفی الی درم  
 سبق ایدوب مفتاح کبی طنج و ترکیبا و لنه بوندک دخی شری کذلک بر درم  
 بر منقاله و ارنجه درم **نوع دیگر** **نوع دیگر** **نوع دیگر** **نوع دیگر**  
**سکوبانی شتمل در باب اول معاجین بیابنده** در او جلدن بری معجون  
 سقنقور در بومعجونک خاصه سی باهه قوت و یروث نشاطی زیاده  
 قلمقد و مقویاتک الطیفه قلبه و دماغه تقویت و یرد و کندک ما عدا  
 منی زیاده قیلوب لونی صافی ایدوب ترکیبی بود شفاقل و بهمنین  
 و پوزیدان و سورنجان و بسبب سیه هر بر ندرن بشدر درم نودری زرده  
 و نودری هر بر ندرن دور درم سقنقور و نودری درم حصه الثعلب  
 قرق درم کباب اوج درم و قرفل و قضیب کا و خشک و حب الزم  
 و فستق و حبه الخضر و نارجل و لسان عصفور و خولجان و قاقوله  
 کبیر و بذر شلغم و دار فلفل هر بر ندرن بشدر درم زنجبیل اوج درم  
 نار مشک و قرفل خشک و صندل این و خشتخاش سفید و لسان ثور و ورق  
 و رد اوج و بادرنجبویه و بذر هلیون و اسارون و قرفه و دروچ و خشتخاش  
 و ورق قرفل و جوز بقا و اشنه هر بر ندرن بشدر درم و زعفران اوج  
 بر درم سعد و زرنب و بذر بادرنجبویه و زرنبا و مصطکی و بذر  
 جز و بذر حرمل هر بر ندرن اوج درم عود خام بشدر درم عنبر اشهب اوج  
 درم مسک بر منقال سنبل هندی اوج درم ساج هندی اوج  
 درم لعل و یا قوت و بشم و لؤلؤ غیر مشقوب هر بر ندرن بشدر درم کهریا  
 و بسد و ورق ذهب و ورق فستقه هر بر ندرن اوج درم و ماء و ورق  
 خیال بوز درم عسل و زنجبه عجب مقوید میت اولان قضیه احیا ایدوب  
**نوع دیگر** بومعجون هم مقوی باه و هم معد قوی ایدوب با طننه  
 اولان قوردری قتل ایدوب و سد کبیری اچ و ریاحی طاعین و لونی  
 خوب ایدوب و ریاحی بو اسیری قطع ایدوب و طعانه اشتها و یروث دیش

درم ماء سیب و ماء سفرجل و عرق لسان ثور و عرق بید  
 مشک هر بر ندرن الشدر درم نبات سفید بوزا الی درم عسل مصفی الی درم  
 سبق ایدوب مفتاح کبی طنج و ترکیبا و لنه بوندک دخی شری کذلک بر درم  
 بر منقاله و ارنجه درم **نوع دیگر** **نوع دیگر** **نوع دیگر** **نوع دیگر**  
**سکوبانی شتمل در باب اول معاجین بیابنده** در او جلدن بری معجون  
 سقنقور در بومعجونک خاصه سی باهه قوت و یروث نشاطی زیاده  
 قلمقد و مقویاتک الطیفه قلبه و دماغه تقویت و یرد و کندک ما عدا  
 منی زیاده قیلوب لونی صافی ایدوب ترکیبی بود شفاقل و بهمنین  
 و پوزیدان و سورنجان و بسبب سیه هر بر ندرن بشدر درم نودری زرده  
 و نودری هر بر ندرن دور درم سقنقور و نودری درم حصه الثعلب  
 قرق درم کباب اوج درم و قرفل و قضیب کا و خشک و حب الزم  
 و فستق و حبه الخضر و نارجل و لسان عصفور و خولجان و قاقوله  
 کبیر و بذر شلغم و دار فلفل هر بر ندرن بشدر درم زنجبیل اوج درم  
 نار مشک و قرفل خشک و صندل این و خشتخاش سفید و لسان ثور و ورق  
 و رد اوج و بادرنجبویه و بذر هلیون و اسارون و قرفه و دروچ و خشتخاش  
 و ورق قرفل و جوز بقا و اشنه هر بر ندرن بشدر درم و زعفران اوج  
 بر درم سعد و زرنب و بذر بادرنجبویه و زرنبا و مصطکی و بذر  
 جز و بذر حرمل هر بر ندرن اوج درم عود خام بشدر درم عنبر اشهب اوج  
 درم مسک بر منقال سنبل هندی اوج درم ساج هندی اوج  
 درم لعل و یا قوت و بشم و لؤلؤ غیر مشقوب هر بر ندرن بشدر درم کهریا  
 و بسد و ورق ذهب و ورق فستقه هر بر ندرن اوج درم و ماء و ورق  
 خیال بوز درم عسل و زنجبه عجب مقوید میت اولان قضیه احیا ایدوب  
**نوع دیگر** بومعجون هم مقوی باه و هم معد قوی ایدوب با طننه  
 اولان قوردری قتل ایدوب و سد کبیری اچ و ریاحی طاعین و لونی  
 خوب ایدوب و ریاحی بو اسیری قطع ایدوب و طعانه اشتها و یروث دیش



۱  
 ۲  
 ۳  
 ۴  
 ۵  
 ۶  
 ۷  
 ۸  
 ۹  
 ۱۰  
 ۱۱  
 ۱۲  
 ۱۳  
 ۱۴  
 ۱۵  
 ۱۶  
 ۱۷  
 ۱۸  
 ۱۹  
 ۲۰  
 ۲۱  
 ۲۲  
 ۲۳  
 ۲۴  
 ۲۵  
 ۲۶  
 ۲۷  
 ۲۸  
 ۲۹  
 ۳۰  
 ۳۱  
 ۳۲  
 ۳۳  
 ۳۴  
 ۳۵  
 ۳۶  
 ۳۷  
 ۳۸  
 ۳۹  
 ۴۰  
 ۴۱  
 ۴۲  
 ۴۳  
 ۴۴  
 ۴۵  
 ۴۶  
 ۴۷  
 ۴۸  
 ۴۹  
 ۵۰  
 ۵۱  
 ۵۲  
 ۵۳  
 ۵۴  
 ۵۵  
 ۵۶  
 ۵۷  
 ۵۸  
 ۵۹  
 ۶۰  
 ۶۱  
 ۶۲  
 ۶۳  
 ۶۴  
 ۶۵  
 ۶۶  
 ۶۷  
 ۶۸  
 ۶۹  
 ۷۰  
 ۷۱  
 ۷۲  
 ۷۳  
 ۷۴  
 ۷۵  
 ۷۶  
 ۷۷  
 ۷۸  
 ۷۹  
 ۸۰  
 ۸۱  
 ۸۲  
 ۸۳  
 ۸۴  
 ۸۵  
 ۸۶  
 ۸۷  
 ۸۸  
 ۸۹  
 ۹۰  
 ۹۱  
 ۹۲  
 ۹۳  
 ۹۴  
 ۹۵  
 ۹۶  
 ۹۷  
 ۹۸  
 ۹۹  
 ۱۰۰

وصال بر نیل انوار  
 به لاجورد لعل احرام  
 بدو خورشید آتش کو که در دل کویش  
 فروز  
 حور و حور  
 نوح بر صبر و صبر  
 کعبه در غایت ایام  
 شعله آلوده ایام  
 نیکو دعا خلاص اولیای  
 اعجاز کعبه فرمود  
 نور دیده و کعبه در  
 اولان و اند

مشتق  
بود که او نان  
نعمه ادب  
عذری  
مواظب  
که نیک  
مور  
نعم  
فی



دگر بد اید ایچون مجرب  
 اولدیریدن فان کلسه و باغودیدن  
 حله اولدیرسه سکودن کوشنی کولده  
 اولان تازیدر ضعیف بنذر اورت قوروب  
 سینه ایدوب و البیض ایدوب ایچای  
 زنگاری حق ایدوب و باغودیدن  
 طغوز و هم طغوز و هم طغوز  
 کفر و عداوت و باغودیدن  
 ایچون تازیدر ضعیف بنذر اورت قوروب  
 حله اولدیرسه سکودن کوشنی کولده

کتابی در بیان اشیاء و کتب  
هندی و ادب و کتب و کتب  
الحمد و جملہ برادران اود  
مفاری و سایر بجز  
ابن

240

مجنون بیوقوف کو کی  
اہلک از ان بلغم مالہم غائب  
نافعہ و مجتہد و کواکب و  
مجنون کو میں صراوح اغنیاب  
مجنون ابیہ

۷. یوسف هلبله و سینه هلبله زو  
و امیر مقتدر و هلبله سیه بیان

کرم و اما زوار و کرم از ج بر آمد  
بر کسی صفر قریب شد



و خشك دور در درم سرجه بینی که ارکک اولوب وقت همچنانده  
 الفش اوله اون درم زعفران زنجبیل نارمشك فرخ خشك دار فلفل  
 اوچ درم عسل اوچ وزنی قدر شربتی ایکی مثقاله اما بویا تقید  
 ایدن کسسه نك غداسی بخود آب و قلیه و کباب و تازه صوغان و ارکک  
 قیون اتی صولری ایله تریدیم کورن **نوع آخر معجون فلا** سفه بوترکیک  
 براسی ماده الحویه در فلا سفه ایله وجه تسمیه فیلسوفانه منسوب  
 اولدو و چون درم و خاضه سی بلقی دفع ایدوب قوق ها ضمیمه اعانت  
 ایلکدرن و اشتها و یرمه ده و ذهنی فساددن صیانت و حفظه جوق  
 فائده سی و اردر خصوصاً ذهنی تنزایدوب کینده اولان برودتی خارج  
 ایلک شانندند و مخالف یلری سورر و منی ارتور و قضیبی ار  
 قور و سخت ایدوب و وج مفاصله و بیل اغریلرینه فائده ایدوب و دیشاری  
 محکم طوتر اما بومعجون بلغمی مزاجه مخصوصه دارد سایر مزاجه اریا  
 اریا بنه جائز دکلدن ترکیبی بودن فلفل دار فلفل زنجبیل دار چین  
 پوست هلیله امیج زراوند مدرج عروق بابونج خضه الثعلب  
 لب جلفوز لب نارچیل هر برندن او نرد درم بابونج رازیانج  
 مکدر بشر درم عسل اوچ ادویه مقداری لازم شربتی بر شقالد  
**معجون نوش داور** بوبر معجونند که مفرجه طعمان اول و صکر  
 بنسه هضمه قوت و یرر و انسانک بکریخی قرار در و جگری الامد  
 صیانت ایدن ترکیبی بودن ورق کل التي درم سعد کوفی بشر درم  
 بسباسه جوز بوا قرفه زعفران سنبل هندی زرنبا یکشر درم  
 امیج یوزا الی درم مقدما امیج طقوزا غری صوابله قیناده لر بر  
 وجهه که اوچ بلوکی کیدوب بر بلوکی باقی قاله بویا که ایله ازوب  
 سوزه لر یوزا الی درم پینشگری صوبی الوب قوامه کورمک  
 صددرن و ارجه قیناده و ابواسوالا قورق لیمون تمهندی رمانان  
 حاضریلرینی علی التویه یوزا الی درمه و ارجه عسل ایله قوامه

معجون ترکیبی  
 از اوله داخل اولوب  
 مقدار بسیار  
 شطرح

کورد

کتوره لر و سایر اجزایه بر مقدار اضافه ایدله لطیف نوش داور بوندن  
 ایوا و لمن شربتی ایکی مثقاله **معجون انقروبا** کبیر بومعجونک فلیحه  
 و لقوم یر و صرعه زیاده نفی واردن جمیع صوقدن اولان ریخاره درما  
 ندرن هیچ معجونده امر با هده بوندن مفید نسنه اولن خصوصاً سایر  
 اشیاده دخنی نفی واردن ترکیبی بودن عاقر قرحا شونیز قسط فلفل دار  
 فلفل اوچ درم حلتیت و حرمل ورق سذاب چنطیا نازراوند مدرج  
 حب الفار چند بیدستن و شیطرح هندی خردل بشر درم عسل  
 بلا در درت مثقال جهله دق و سحق دن صکر جوز یا غیله یوستن  
 الوپ اوچ وزنی قدر عسل ایله معجون ایله شربتی بر در همدن بر شقاله  
 و ارجه در بعده التي ای حفظ ایدن استعمال ایدله مؤلف کتاب ایدریا  
 ایچون که بلغمی مزاج اوله و بوترکیکدن طعامک اصلاح ایدوب استعمال  
 ایدله بوقدرا و لیزدن و قوت ذهن و دفع نسیان ایچون بغایت نافعه  
**معجون اقلونیا** عوام بویا برش در لر قولنج و طحال و شیل و تشنج  
 ایچون نافعه و اخشاده اولان و ری ساکن ایدن و سرفه و درد جگری  
 دفع ایدن و درد دندان ایچونکه و جوی اوله ساکن ایدن ترتیبی بودن زعفران  
 بشر درم فلفل بیض بذرینج یکشر درم افیون اون درم قطر  
 سالیوس دورت درم بذر کرفس اوچ درم سنبل هندی دورت  
 درم سارج هندی و سلینجه عاقر قرحا حب بلسان و فریون بر درم  
 اجزای دق و سحق دن صکر دهن بلسان ایله یوستن الوپ اوچ اغری  
 عسل ایله معجون ایدوب التي ای مرور ایلکدن صکر قولنج ایچون بخود  
 قد استعمال ایدله **معجون اقلونیا فارسی** کدک قولنج ایچون و مخالف  
 یلرا ایچون استعمال ایدله ترکیبی بودن فلفل سفید بذرینج یکشر  
 درم افیون اون درم زعفران بشر درم طین مختوم اون درم سنبل  
 هندی مر عاقر قرحا فریون یکشر درم چند بیدستن بر درم زرنبا  
 درونج عرق بر بچنی درم مر و ایدن نا سفته مشک چوغی مثقال



کافور برد انق عسل اوج وزنی قدر نوع آخر فلونیا کبیر افیون و تون  
 دورت درهم دارچین قرظ عود القهر فرفیون سنبل هندي بذر نج  
 بذر بجان قاقوله کبیر و صغیر نج بنفسه صمغ عربی خسته الثعلب  
 بذر جوز انیسون بذر صرغان بذر کرفس بذر بصل بذر بادرنجبویه  
 قسط عود بلسان حب بلسان مرهین میثی اسارون سعد صندل بیض  
 ورد اجز کلک کهریا زبرجد حصلیان جاوی عود بشردرم زرباد  
 ایک درهم زعفران او تون درهم فلفل بیض یکرم درهم بذر زایا نج  
 اون بشردرم بذر خشخاش اون بشردرم جمل اجزای سخی ایدوب برنجی  
 اجزا قدر کل شرابی و برنجی اجزا قدر عسل و یروب معجون ایدو لوشنی  
 برنجود مقدار یون نوع آخر معجون فلونیا سبعة بونک مؤلفی  
 جالینوس در ترکیبی بود بذر نج فلفل قرمز درهم افیون یکرم درهم  
 زعفران یکرم درهم سنبل هندي و فرفیون عود القهر ایکشر درهم  
 عسل اوج اجزا قدر کرکدر شربتی مزاجه کوره در معجون برش عیسی  
 بونسخیه ابوالبرکات دیرلو بومعجون عوام قرمز برش دیرلو خاصیتنه  
 نهایت یوقون صاحب منهاج بونک حقنه اول قدر مبالغه ایدرکه  
 یازلق لازم کلسه بر خیزه صغیر و فی الجملة امراض قلبی و دماغه هر در  
 نافعه با خصوص درد معده که یاد کریم و یا خود باد سرددن اوله دفع  
 سودای علتله و وسواس و ما الخولیا و سرهن مبتلا اولنله نایی  
 اقطع من السیف در نیکم ابن سینا رحمه الله تعالی بونک حقنه فارسی  
 قصیده دیوب فضیلتان بیان ابلشدن اول قصیده نک مضبوط بود  
 نظم بود جانده سرور برش عیسی آم دل ز جو برش عیسی درخت  
 روحی ایم مسکن اتسون نوایله طیور برش عیسی ایدو یغدر شول  
 جانم که مست که جام ایلر سرور برش عیسی غمای خوا ایدوب قاری طلوی  
 مکر مرطوب برش عیسی حکمی اوله می خرم درونک که اولسه نفع دور  
 برش عیسی ترکیبی بود فلفل سفید قاشین افرنجشک فوز بذر بذر نج

زهر نفعده  
 معجون مغرب  
 مغرب عرق در نجیل افلفل ۲  
 دار فلفل ۲ کاکج ۵ جند  
 بیدستر ۵ عسل ۵  
 معجون مغرب  
 بذر بصل ۲ بذر قنا ۲  
 بذر قنق ۲ حب کاکج ۲  
 حرا بود ۲ عرق مغرب ۲  
 عسل ۵  
 معجون مغرب  
 عرق مغرب ۳۳ جنطیانا ۳۳  
 زنجیل ۳۳ فلفل دار فلفل ۳۳  
 امرا کاکج ۳۳ جند ۳۳  
 ۵۰

ازرق

ازرق او زرد درهم زعفران زراوند طویل جنطیانا بصل الفار الشوی  
 جدوار هندي مکدر در درهم حب الفار افیون مر مکدر بشردرم  
 عاقر قرحا سنبل هندي ناردین مکدا یکشر درهم جند بیدستر افیون  
 مکدر بر درهم مجعوی دق و سخی اولنویا و ج اغری عسل ایله معجون  
 اولنه الی ایدن صکر مزاجه کوره استعمال اولنه معجون حرا لیه بود  
 بومر معجون در که ممانده اولان اجزای پاره لو قوم و ارا یسه عصاره  
 غفلت ایدو جک دکدر ترکیبی بود ریت بذر خیانت لب بذر قان قار یون  
 قبا بذر سزاوت حب کاکج مکدر بشردرم جند الیهود بسد الشردرم  
 اجزای دق و سخی ایدو با ججاری صلا یه ده محکم از و بایا و ج اغری عسل ایله  
 معجون ایدوب کفایت مقداری استعمال ایدو نوع دیگر بومعجون  
 تفنیت حصان و احتباس بول ایچون او لیکدن قوتلود ترکیبی بود  
 قوروش کچی قانی که ارج اوله یور کندک النمش اوله یکرم درهم دار  
 فلفل فلفل سنبل قرم مانا قطرسا لیون بذر جوز طوشن دشی زعفران  
 زنجیل بذر خطمه و ج هر بر نیک برادر دق و سخی صکر اوج وزنی  
 قدر عسل ایله معجون ایدوب وقت حاجت فلفل قدر استعمال اولنه نوع  
 دیگر معجون کاکج بونک خاخته سی بوکر کرده اولان طاشلی و ممانده  
 اولن عوارضی پلک ایلنکر و سلس البول نافعه ترکیبی بود بذر نج رازنج  
 بدیشدرهم مغز تخم خیلین ایکشر درهم بذر خا ص افیون مغز جلفوز  
 مغزندق بادم زعفران اوچدرهم حب کاکج یکرم بشردرم کثیرا در درهم  
 دق و سخی اولنوب معجون ایدو و الی ایدن صکر استعمال اولنه معجون  
 قبار الملک بونک خاصیتی وجع مفاصل و تقرین و انک امثالی بلت  
 ساکن قلند در طحاله و غلیظه باله واسکی قمار و قولنج نافعه  
 سده اچق و بوکر کردن طاشی پارتلی وضی النفسی خلاص ایتک بومعجون  
 شاندرن علی الخصوص اسکی او کسور که و یوغان خولیا سته و کوزه ظلمت  
 اولوب یا خود شبکور اولنه نفع و یروب دفع ایدو نهایت بومعجون الی ایدن

معجون مغرب  
 عرق مغرب و نشادر و دوا  
 دقا و قناری و سالی  
 لیوس و انیسون و بذر کرفس  
 بذر رازنج و عرق و فلفل  
 ابیض و اسود و جند بید  
 هر بر نیک دور در درهم دق  
 معجون ایدو اچ و ادویه مقداری  
 عسل ایله معجون ایدو با  
 استعمال اولنوب مقدار کثیره  
 اوج قیراط

معجون سورجیان اکبیر  
 بوزیدان اسونجان ۴  
 ماه زهرج ۱۰ پنج کبر ۱۰  
 کتون ۵ سعت ۵ شیطرج  
 حلیط اسفر ۱۲ بذر کرفس ۴  
 بذر رازنج ۵ فلفل ۴  
 ملی هندي ۵ ورق حنا ۵  
 زبد البحر ۵ زردرد ۵  
 خولیا ۵ زنجیل ۵  
 صندل ۵ زرد هندي ۲  
 مهر



مکرم استعمال اولنور و قوتی و ج یله وارنج به با قیدر بعد ضعیف  
اولور و حکمی قالمز کیدن ترکیبی بود جنطیان و استخوطوس قرمانا  
جاوشین کا فیطوس بذر سزاب فراسیون اسقر دیون میقه سائله  
مکد بشر مثقال مرزغران قسطه فلفل سفید اذین سنبل هندی  
فریون پوست بچ لفاح فورج بذر رازیانه بذر جز وری کل سرخ نارون  
حب بلسان مکده اوچ درم دارچین سکر دیوم سلجقه اون بر مثقال  
حقا و عصاره غافک کاشم بذر چند قوتی صغ عربی بادم مکده در مثقال  
افیون بذر النج سفید مکده التشر مثقال ضموغ عصاره اقی مثلث  
ایچنده ازوب بعد مثلثی غسل ایچنده قوامه کلچه قینا دب معجون ایدر  
النی ایدر صکره کفایت مقداری استعمال ایدر **معجون نجان** بومجون  
سودای مسهل و بلغم لزج و خلط لزج قسمتی زاله ایدر جنون و مالخولیا  
مناسبت ترکیبی بودن هلیله اسود بلیله پوست هلیله کابلی امج  
مقشر افیمون مکده اوچ درم استخوطوس بسفاج تربید سفید  
مخوف مکده بشر درم غار بقون اوچ درم جرجا جورد جرجا منی مقبول  
مکده ایکی بقی درم سقمونیا اوچ درم غسل یوزا الی درم شربتی کفایت  
مقدار ایدر **معجون خیار شنبه** بومجون بر لطیف معجون درم که هر پنج  
ایچون موافق در و لیختی رفق او زره در اخلاط اربعه پی رفقه  
ازاله ایدر ترکیبی بود تربید سفید فرق درم بنفشه یا بس یگری  
درم نک هندی رب السوس مکده بشر درم رازیانه انیسون  
مصطکی مکده بشر درم سقمونیا اون درم غسل خیار شنبه یوز  
درم روغن بادم فرق درم اجزای سحق ایدر بادم یا غیله خلط  
ایدر بومجون کتورب جمله داخل ایدر اما سقمونیا مصطکی کرکد  
**معجون سورنجان** بومجون تریاق اکبر مفاصل و فقر پیسد برنج  
نوعان اوچله دن بری بود سورنجان او توز درم فلفل سیاه  
ورق حنا ایکشر مثقال کون شیطرح پوست بچ کبر ملخ بنطی

اشتر

لفظ مکد من کل واحد  
دیگر اشارت ترکیبی  
برین دیکه اولر

**معجون سورنجان**  
فلفل ۳ دار فلفل ۲  
سورنجان ۳۰ ورق حنا ۲  
کون کوانی ۳ شیطرح  
هندی ۲ کبره کوی ۲  
مل اندای ۳ کفندی  
۳ تربید مندی ۲ زنجبیل  
بوزیدان ۵ سقمونیا  
مشوی ۵

**معجون سورنجان دیگر**  
سورنجان ۵ تربید ۵  
کونکده انغران ۵  
**معجون دیگر**  
غار بقون تربید مندی  
سورنجان زنجبیل فلفل  
بوزیدان محوده جملی  
حما السوی اجزا بلبر

مکد

این کتاب از کتب نفیسه است  
که در کتابخانه  
موزه ملی  
تهران  
نگاشته شده است  
تاریخ نگارش  
۱۳۰۰ شمسی

مکده ایکشر درم کف دریا ایکی مثقال تربید بیض فرق درم زنجبیل  
یدی درم بوزیدان بشر درم سقمونیا اوچ درم پوست هلیله زرد  
بشر درم دق و سحق ایدر مکده صکره روغن بادم ایدر پوست الوب  
اوچ وزنی قدر غلیل ایدر معجون ایدر لوشربی یدی مثقال **معجون نانخوا**  
بومر معجون درم معده قوی ایدر طعای هضم ایدر و غلیظ یلری  
سور و تحلیل ایدر و یوز که اولان قور دلی قرار ترکیبی بود نانخوا  
بذر کرفس بذر کشور بذر شنب مکده اوچ درم بسباسه قرفل  
مصطکی عاقر قرحا عود خام مکده ایکشر درم اوچ وزنی غسل ایدر معجون  
ایدر لوشربی اوچ درم بقرط دیر که بومعجون سته ده بر کره استعمال  
ایدن کمسنه طبیبه محتاج اولر **معجون** بومجون یوزک اغریسته  
ویلر و بل اغریسته نا قور ترکیبی بود زنجبیل خولجان چورک اوقی  
وج جدوان جمله سی بر اردق و سحق اولنوب اوچ اغری غسل ایدر معجون  
اولنه شربی ایکی مثقال در **نوع آخر** مختصر و مشهور اولان معجون  
وج بود رازیانه زنجبیل کراچ اجزا قدر غسل قونله عجب مبارکد  
**معجون چوب چینی** بومر معجون درم فزک زحمتنه و طوزی بلغمه  
وصراجه و اوکلز یاره لر استعمال اولنور ترکیبی بود چوب چینی  
یوزا الی درم که لکش اوله شونین زنجبیل دارچین سکه مکده  
او توز درم خولجان قرفل دار فلفل مکده یکشر درم دق و سحق او  
لنوب اندک صکره اوچ اغری قدر غسل ایدر معجون ایدر لوشربی  
صباحه و اخشامه ایکشر بقی مثقال در **نوع آخر معجون** قبل بومر معجون  
انسانک یوز کندک هرته قور و صوغلجان و حب القرع و تانار قور  
اولور سه اخراج ایدر ترکیبی بود شیر خشک حب النیل و قیل خراسانی  
انیسون افستین تربید شفتالو پراغی تر مسحت قلو مقل ازرق  
مکده ایکشر درم سقمونیا بر درم بوجله اجزای دق و سحق ایدر  
شفتالو پراغندک الی درم مقداری دو کوب صون الوب

نوع

ترکیبی بود

این کتاب از کتب نفیسه است  
که در کتابخانه  
موزه ملی  
تهران  
نگاشته شده است  
تاریخ نگارش  
۱۳۰۰ شمسی



اجزا اغری غسل ایله معجون ایدله اقصدنا ایلرکه بومعجونک بشق  
 درهم آج قرنه بدور با وزربنه برنج دانه قوزاچی دخی بیوت بر  
 مقدار صوابچوره لری یکی ساعت کچمدین نه قدر ذی روح قسمندک  
 حیوان و آرایسه چقارنه قدرت التری مشاهده ایدرسین اما فراچی  
 ضعیف ادمه ایکی درهم ویره لری قوی مزاج ایسه بش درهمه و آرنجه  
 جایز در معجون دیگر آج اغریسنه و کان کیدوب زوری اولانه  
 نافعدن ترکیبی بودر طویل حدید یوز یکرم درهم محکم سخی ایلد  
 برنج کره صوابله بعد سرکه ایله غسل اولنه بهمن اخر واکشی انار  
 و بعد التیق لاندی خیردعا بوجله برنج کره صرب سرکه ایله اصلدب و قورودوب و سخی ایلد  
 یوز فریون ایکی درهم تمام غبار اولدقد اوج اغری غسل ایله معجون ایدله وقت حاجتده  
 غسل اوج ادویه مقدار ایله ترکیب نص قاطعدن معجون العفی سعال و ربو و آوجاع کیدو صد  
 و آلات النفس و معدن ایچون نافعدن جلدن بری صوتی صافی ایدوب  
 بولی ادرار ایدر و طحالک صلابتی و وجعی دفع ایدر ترکیبی بودر  
 چکرکی چقش قزل اوزم یکرم بش درهم زعفران سنبل سلیمه دارچین  
 دار شیشکان مکد بر درهم مرصافی درت درهم دق و سخی اولنوب  
 اوج اغری غسل ایله معجون اولنه شربتی استیجه صوابله بر درهم در  
 معجون تربد قولنجی حل ایدر و یلری طاغیدن و وجع ظهرا فاند  
 ایدر ترکیبی بودر سقمونیا اون درهم تربد محکوک یوز درهم خنبقا  
 قافوله زنجبیل قرفه نان مشک قزفل فلفل مکد بش درهم سکر  
 ابیض یوز درهم غسل اوج اجزا قدر شربتی بش درهم معجون ترشد  
 بومعجون قولنجی حل ایدر و عسر بولی دفع ایدوب وجع معدیه  
 نافع و ریاحی دافعدن ترکیبی بودر بورق ارمنی کونک زنجبیل  
 قطر سالنیوس فلفل ابیض مکد اون ایکشر درهم برکون برکجه

ایچ اغریسنه مفا  
 نافع معجون  
 معجون صیق نفس ایچون  
 بر شرب بر درهم اوله لری  
 اما فرق کون مری بوجوق درهم  
 و بعد التیق لاندی خیردعا  
 یوز فریون ایکی درهم  
 بش درهم عاقر قرحا بش درهم  
 غسل اوج ادویه مقدار ایله  
 معجون اما اول ایله اسهال  
 صکر ایت بود و ایله خوش  
 حال مسهل  
 اوکسر ایچون افور بر  
 زعفران امصکی کونک  
 دارچین زنجبیل بام صابری  
 اوج ادویه مقدار ایله  
 ادمه غرود قدر اوغل و خقل  
 مرجه قدر قلیتا بدرهم  
 اوکسر ایچون خنقاش  
 خنقاش ۲۰ زعفران ۲۰  
 افیون ۱۰ سکر ۶ ورق  
 الحیان ۶ اوج ادویه قدر  
 غسل ایله معجون ایدر اسهالی  
 غرود قدر مسهل

اجزای  
 درهم سکر  
 درهم سکر  
 درهم سکر

اجزای خل خرا ایله اصلد قدن صکر قوریدوب سخی ایدوب اوج اغری  
 غسل ایله معجون ایدله شربتی بش مثقالدر معجون العفریب خاصه سی  
 کلام و مثانه اولان حصا تنک و رملدن علیلی خلاص ایلوب پاک  
 ایلکدن ترکیبی بودر عقرب حرق اوج بچق درهم خنطیان ککک  
 زنجبیل بر درهم فلفل و دار فلفل مکد ایکشر درهم اصل ککج  
 بش درهم چند بید ستر دورت درهم جله دق و سخی ایدوب  
 اوج وزنی غسل ایله معجون ایدله بونک شربتی نصف دانی در  
 بونک خاصه سی حای ربع ایچوندر زیر اسودایه نضج و پر خشرات  
 ارض موقفی دفع ایدر ترکیبی بودر فلفل اسود مرصافی ورق الشذاب  
 جله سی بر لری اولوب حلتیت جله نک ربعی قدر اوله غسل اوج ادویه  
 قدر کر کردن شربتی بر مثقالدر معجون الاختلاف ذخیر بلفی که مفرط  
 اولا و علا جندک سما جز قالدنه بومعجونن نصف درهم ویره لری ترکیبی  
 بودر جند بید ستر افیون میعه سائله بذریخ ابیض زعفران  
 سارون بذکر فسن سلیمه اینسون سنبل هنری طینار منی جلتار  
 علی التویم دق و سخی اولنوب اوج اغری غسل ایله معجون اولنوب  
 معجون بتا دریطوس بومعجونک خاصه سنه نهایت جله دن مزاج  
 باردک فسادنی دافعدن و آوجاع معدن و کیده و کلیه و طحال و ارطام  
 و احتباس حیض و قولنج ایچون نافعدن و اسهالی دخی رفق ایله  
 در اسکی مضله و فضول امتلا سنه و اخلاط لژیجه نک استیلاسی  
 دافعدن و تسیان و ظلت بصر و عسر النفس ایچون غایتله مبارکد  
 با خصوص بدنی اخلاط فاسد دن پاک قلماسی قتی و اخمدن و تسخین  
 و تعدیل بدن قلماده لا نظیردن ریاحی طرد ایدوب کیده اولان سنه  
 لری اچمقدن بونک انفع ترکیب اولدوغی مقرر در خصوص صا و جمع صکر  
 و اصلع برص و برقی ایچون نه مرتبه ده در تجرید صکر بلیک کر کردن و نقصا  
 دم و احتباس دم و عرق ایچون و استسقادن خوف ایدر لری ایچون ثابری

درهم سکر  
 درهم سکر  
 درهم سکر



اظهر من الشمس در و اوجاع زاسك هر قنقی نوعی اولور سه د افعدن و جذام  
 و صرع ایچون کبریت احر و یا قوت از هر در ترکیبی بود در صبر سقطوری  
 اون بش در هم غاریقون بکرم در هم زعفران دارچین و ج مصطکی دهن  
 بلسان حب بلسان فریقون فلفل ابیض و اسود دار فلفل چنطیان فقاغ  
 ادخیر مکد بش در هم قسط مرصافی کما در یوسن افیمون دور در در هم  
 سلیمه سقمونیا اسارون مکد القشر در هم سنبل هندی اوج بحق  
 در هم سرقه و حاما ایکشر در هم عسل اوج وزنی قدر شربتی دوزت  
 مثقالد **معجون القسط** بو معجونک نفی وجع کبد و درد معده و استرخا  
 اعصابا چون ترکیبی بود در دارچین بیری در هم قسط تلخ الی در هم  
 انیسون بزرگ رفس اسارون مکد اوچ در هم عسل اوج وزنی قدر و  
 شربتی بر مثقالد **معجون شیخ** سموم قاتله نک دفعنده و انساک  
 قارنده اولان قوردر لک اخراجنده بلکه اولی چقر مقده نظیری یوقند  
 ترکیبی بودر انجدان اصلی انجدان و شیخ ارمنی بر ابردی و سخی ایدب  
 عادت اوزره عسل ایله معجون اولنه بونک شربتی بر مثقالد **معجون**  
**شهریاران** قولنج و ریج بطن و معده و امعا ایچون مبارک ترکیبده  
 و بونی خواجه بزجر هر هرز تا جداره وضع ایلشد ترکیبی بودر زنجبیل  
 قفه دارچین جوز بوا مصطکی قنفل سلیمه سنبل قاقوله حب بلسان  
 مکد در در در هم سقمونیا تربد و مسک سکنج اوچ در در هم حب النیل  
 طقوز در هم سکر ابیض یتمش در هم عسل جله نک اوج وزنی شربتی  
 ایکی مثقالد **باب ثانی جوارشات بیانده بود غی معجون جله سندر ایکن**  
 جوارش ایله وجه تسمیه جرش بلغور کبی جرش اولندوغی ایچون جوارش  
 ایله تعبیر اولنون آمی جوارش قسیمی دق و سخی اولنه دینلده اول قدر  
 انجه الکدن النیه که اجزائک قوتی کتمیه زما ندره بونک مقدان  
 معینی سیرک قیل اک ایله آلتن اشیا در بویکه اولسه جوارش  
 برنجه نوعده اوچلرک بری جوارش عنبر در **جوارش عنبر**

و سلیمه نشین در هم زعفران ۸  
 داوند ۱۰ و تر ۱۰ ققاح ۸  
 نقل قانور او علی سله

بونک فائده سی معده نک برود تنه و غفقا نه و سوء هضمه و اوجاع رجه  
 متعلقدر علی الخصوص مشایخ ایچون مناسبتد لکن شتانه و صبیانه  
 ضرورت محندن استعمال ایتدر ملک کرکرد صفتی بودر **قاقوله**  
 کبیر و صغیر مکد دور در در هم زنجبیل دار فلفل مکد اوچ در در هم  
 زعفران اون بر در هم جوز بوا بش در هم عنبر سنبل مصطکی مکد  
 ایکشر در هم مسک خالص بر در هم عسل اوج اجزا قدر شربتی بر مثقالد  
**جوارش سفرجل** طباقا قولنجه فائده ایدر و معده اصلاح ایدر و  
 قوت و یرد طعامه اشتها و یرد و یلتری نفخ و قراقری بریشان ایدر  
 د مشدر صفتی بودر لطیف ابودن یوزاللی در هم الوب چکر دکنی چقر  
 خرده طغرابوب محرابشوره لر بعد دق ایدر لر معجون مثال اوله بود دفعه  
 بشیوز در هم عسل کفن الوب یوای دا خلیده لر و قوام بولچه صبر  
 ایدر لر و قنکه قوامه کله بواجزای مدقوق و مسحوقی ادخال ایدر لر  
 اجزا بونلدر زنجبیل دارچین دار فلفل مکد ایکشر در هم قاقوله  
 زعفران مکد اوچ در هم مصطکی بش در هم سقمونیا مصطکی اون  
 بش در هم تربد اوچ در هم عسل کما سبق شربتی بش مثقالد **جوارش**  
**سفرجل المسک** استطلاق بطن و ضعف معده و فی و غشیان و  
 سواء استقران و تحسین الوان و اشتها طعام ایچون کذلک ایکی رطل  
 ایوای نق ایدر و خرده طغرابوب خل خرایله محرابشوره لر از لدر کردن  
 صکره منوال مسبوق اوزره کفی القشر عسل ایله قوامه کتور بوا و  
 داخل ایدر لر زنجبیل فلفل دار فلفل مکد دور در در هم بزرگ کرس ناخواه  
 مکد بر در در هم زعفران ایکی در هم عسل کذلک شربتی بر مثقالد **جوارش**  
**مر قولنج** و وجع معده یز غایتله نافعده صفتی بودر بورق ارمنی کمون  
 کرمانی فطره الیوسن زنجبیل فلفل ابیض مکد ایکشر در هم سقمونیا  
 مصطکی بش در هم چکر دکنی چقر خرمالت لوز ورق السذاب مکد اوچ در هم  
 جله اجزای دق و سخی ایدر تری برکون و ترکیجه خل خرایله اصلاح



بعد سوزوب و قوریدوب و کفایت معهوده اوزره غسل ایله معجون ایدله  
 شربی غسل اوج مثقاله **جوارش** برابری استحقاق البزوی بنول دخی و جمع معده  
 و قولنج مهلك ایچون نفی عظیمه صفتی بودره زنجبیل فلفل مکده  
 ایکش درهم سذاب دور درهم لوزه مقشر دور درهم سقمونیا  
 بریجی درهم تر متقا فرق سکر درهم تدبیری سبق ایدک اوزره جوارش  
 تدبیری درهم شربی دور مثقاله **جوارش مبارک** بغیر اذ اسهال ایدله  
 صفتی بودره تربدالی درهم فلفل اوج درهم زنجبیل اوج درهم سکر  
 ابیض فرق سکر درهم حله دق و سحق ایدوب اوج اغری غسل ایله معجون  
 ایدله شربی بش مثقاله **جوارش خرمه** صفتی ایدله سوز فقله اسهال  
 ایدره صفتی بودره عود خام مصطکی مکده اوز درهم تربدالی درهم  
 سقمونیا بریجی درهم غسل کما سبق شربی ماء حار ایله بش درهم  
**جوارش دیگر** بوا سیر و برد معده و ریاح غلیظه و سوء الاستمرار  
 ایچون نافعه صفتی بودره بسباسه قرفه قاقوله صفار زنجبیل دار  
 فلفل دارچین اسارون مکده بر درهم قاقوله کبار بش درهم فلفل  
 اسود ایکی درهم قرفه بریجی درهم سکر یکم درهم غسل اوج ایدره  
 وزنی قدر شربی بر مثقاله **جوارش الگول** بود دخی معده و خساء و حاضه  
 و شهوت کلیه و حیات بلغمه و سوداویه و فواق ایچون نافعه و  
 کثرت بلغم و فضول دفع ایدله نظیری یوقده صفتی بودره کوندر بر  
 الوب صرب سرکه اچمه برکون و برکیجه اصلدوب بعد تخفیف ایدره  
 بود فعه فلفل اسود زنجبیل مکده اوتوزا التشر درهم بوزق ارمنی اون  
 درهم ورق السذاب یا بر فرق سکر درهم حله دق و سحق مکده صکر  
 قاعده اوزره غسل ایله معجون ایدله شربی درهم بر مثقاله و ارجه  
**جوارش مقوی** باهی زیاده ایدوب کلای قزدر و منی اوتوز صفتی بودره  
 بوز کلون شقاق زنجبیل مکده بش درهم تودری اهر و ابیض لسان  
 عصفر بوز لسان البزی سم سم مقشر سکر خشخاش برهن اهر مکده

بشر درهم

بشر درهم غسل اوج ادویه قدر شربی بر مثقاله **جوارش بارد** لوی صافی  
 ایدره و نسبیان دفع ایدوب و فکری زیاده ایدره **مرض عصبیه** فائده ایدره ترکیبی  
 بودره فلفل دار فلفل هلیج بلیج املج کابلی که منزع التوات اولر جند  
 بیدستر مکده التشر درهم غسل ایدره برنج کابلی قسط حلوا سکر حبه افار  
 سعد مکده بش درهم حله دق و سحق صکر سمن بقرایله یوستلری  
 الوب اوج وزنی قدر غسل ایله معجون ایدله والی ایدک صکر ایکش درهم  
 استعمال ایدله **جوارش العود** معده قزدر و هضمه اعانت و برره  
 و بلغمه و رطوباته فائده ایدره صفتی بودره قاقوله صفار و کبار قرفه و  
 دارچین زنجبیل دار فلفل زعفران مکده بر درهم سکر یکم بش درهم  
 غسل ایکی ادویه مقداری شربی بر مثقاله **جوارش المصطکی** بروت  
 معده و کبد و انزودن اولان ریاح موزی دافعه و بلغم و سیلان لباب  
 ایچون خود نظیری یوقده صفتی بودره مصطکی لای درهم دق و سحق  
 اولنوبلجحه دلیندن کچوره لره و سکر یکم بش درهم و حله نک ایکی  
 وزنی قدر غسل ایله معجون ایدله شربی بر مثقاله **جوارش الکترج**  
 ریاحی طاعید طعای هضم ایدره و اغز قوقسن کیده رز لطیف ایدره  
 و بکری قزدر حسن دله طراوت و برره صفتی بودره اغاج قاونی قابوخی  
 که یابسا و لا اوتوز درهم قرفه جوز بوا فلفل خیر بوا دارچین خولجان  
 مکده بر درهم مسک بریجی درهم غسل اوج ادویه وزنی شربی بر مثقاله  
**جوارش حبه الخضر** بوا سیر و برد معده و اسقار معده و غایله  
 نافعه صفتی بودره حبه الخضر و غسل ایدره و سسم مقشر  
 مکده یکم درهم سکر و هلیج اوج بلیج املج منزع التوات کرکد زنجیل  
 دار فلفل سازج هندی شیطرح مکده دور درهم قرفه زنجبیل  
 بسباسه مکده بر درهم غسل اوج ادویه قدر لای ایدک صکر شربی  
 بر مثقاله **جوارش فلانا** زغیر و معض بوا سیر ایچون نافعه صفتی بودره  
 خرف مقول کون منقوع فی خل بر اوله مصطکی ثلثی قدر اهللیج











دورت در همدك بش در همه وارنجه در **اطرفيل صغير** معده نك ضعفه  
 و دماغه و كوزا غريسته و باشا غريسته نافعده و **چهار** باشه چقاغه  
 قوم از نسيان دفع ايدوب با عضاي قوي ايدوب و دماغه صوق بلغمي  
 مرضه نيكه فائده ايدوب اطرفيل بود **اصدي** معنای اطرفيل تريا قيل سه  
 مشتقد معنای اوج هليله ديكد صفتي بود در كابل هليله امليج برابر  
 دق اولوب سمن بقر ايله يوستن الو با اوج اغري غسل ايله معجون ايله  
 بنوك شربتي دورت در همدك بش در همه وارنجه در **اطرفيل مختصر** اطرفيل  
 صغيره اولان بياني سبق ايدوب خواص بوند اولر و غندك ماعدا بوند  
 برو دقي واردر هر مزاجه موافقد صفتي بود در هليله اسود هليله كابل  
 امليج زنجيل كه اوچنك دخی چكر دكي چقمش اوله و زنجيلك قيوغی صويله  
 و سمن قيوغی چقمش اوله و سكر جمله سی بر اولر و دقن صكر سمن بقر ايله  
 يوستن الو با عادت اوزره غسل ايله معجون بونك شربتي اوج در همدك  
**اطرفيل آفتيمون** دیركه بونك خاصه سی سوداوی علتله فائده  
 ايلكدر و صاچ صقل اغريسته مانعده و جاعه قوت و يرويت رفقه  
 سودايی اسهال قلقدن صفتي بود در هليله كابل يكری در هم بلیله امليج  
 سنا مكد اوز در هم آفتيمون تربد مكد بش در هم شیطیح اوج در هم  
 بسفایح ايكي در هم انيسون ايكي در هم ملح اندرانی كذاك دقي سحق  
 صكر غسل ايله عادت اوزره معجون ايدوب شربتي دورت در همدك  
**اطرفيل غلزي** خنازیر و خناقه فائده ايدوب صفتي بود در هليله اون بش  
 در هم بلیله امليج و تربد مكد بش در هم آفتيمون اون در هم بسفایح  
 و استخوطوس سنا مكي مكد بش در هم شیطیح زرباد غار يقوت  
 مكد اوچر در هم انيسون مصطکی قاقوله صغيره قرفل جوز بوا  
 سنبل مكد ايكشر در هم نشا طرا اوج در هم جمله دق و سحق ايدوب  
 عادت اوزره غسل ايله معجون ايدوب بام الله سبحانه و تحا نقد  
 يوم و غده ل و خنازیر اولور سه بش در هم استعمال ايلكده دفع اولور

اطرفيل

**اطرفيل مقلي** بواسير فائده ايدوب صفتي بود در كابل هليله و امليج بلیله مكد  
 برابر دقي و سحق ايدوب عادت اوزره معجون ايدوب شربتي بش در همدك  
**اطرفيل ما هان** رقی و سه نافعده صفتي بود در هليله و بلیله امليج  
 آفتيمون دق و قوم مكد بش در هم جوز بوا عاقر قرحا شیطیح مكد ايكشر  
 در هم دار فلفل قرقه مكد دور در هم غسل عادت اوزره شربتي اوج در  
**اطرفيل ديكر** و سوسا سه و اندیشه لره و ماغوليا به فائده ايدوب صفتي  
 بود در هليله كابل هليله امليج مكد اوز در هم افستين سنا شیطیح  
 آفتيمون بسفایح تربد استخوطوس مكد بش در هم سنبل مصطکی جوز  
 بوا لسان ثور فلنجك حرا زوردر بادرنجوير مكد دور در هم بزد  
 كرفس انيسون مكد ايكشر در هم جمله دق و سحق ايدوب بادم يا غيله  
 يوستن الو با عادت اوزره غسل ايله معجون ايدوب بونك شربتي ايكي مشقالدن  
**اطرفيل شاه ترچ** او بوز و كچكه و باشا اولان شقيبیه نافعده صفتي  
 بود در صاوه هليله او توز در هم سنا شاه ترچ مكد او توز در هم افستين  
 بدي در هم جمله ادويه سحق اولر و دقن صكر چكر دكسن قزل و زوم ايله  
 كفايت مقداری برهاوند دقله الشرب بوتره جمله نك نصفی قدر  
 غسل ايله قوامه كتورب معجون ايدوب بونك شربتي دورت در همدك  
 بش در همه وارنجه در **اطرفيل بالينوس** جميعی علتله فائده سی واردر  
 خاصه باشه و كوزه غايله مفيد در صفتي بود در صاوه هليله كابل  
 قاره هليله بلیله امليج مصطکی انيسون مكد اوز در هم و ردا حمر زنجيل  
 بش در هم جمله دق ايدوب غسل ايله معجون ايدوب لزا ابا بادم يا غيله  
 يوستن الو با كركدر و قرق كون اربه اينچده طور دقن صكر ايكي  
 مشقال استعمال ايدوب لزا كركشكايي صفرادن ايسه و اسهال ايلك ديگر  
 بوا طرفيلك ايكي مشقاله بردانق محموده قته لزا استعمال ايدوب و بلغمي  
 اسهال مراد اولور سه هر شربتته بر در هم اق تربد قته لزا و بر در هم  
 عرق سوس قته لزا اوج دفعه كونا شوري ايچه لزا كرسودا اسهال

براسه صوفي اليه حكم فنادب  
 بعد خوروب صوفي غسله  
 قوامه كتور و باد و سیر  
 سحق ايدوب صمغ



مراد ایدر لرسه ایکی درهی بر شربتدر بر در هم جوار منی و بر بختی دانق  
 حجر لا ژورد قته لر و بر هفتته ده اوج دفعه شربت ایچه لر حله اندام لر  
 پاک ایدوب باخلوط اربعه دن قنقی سین دیلرسه ازاله ایلدک فطرتی قایلدر  
**باب زایع مرتبات بیتا ننده در اوجملدن بری مرتبات اترج در که خلق**  
 اکا اغاج قافون مرتباسی دیر لر طبیعی حازه و یا بسدن معدیه قوت ویرره  
 مثلاً اغاج قافون نك اکشی سین ایروبانی ایله قوغین عسل شربتی ایچنده  
 نار لین ده طخ ایدر لر و وجهله که قوامه کلمکه قریب اوله ایندورب مشک  
 و بر لر رسه بر مقدار کلاب ایله هنوز اتی یکن ویر لر تا که مسک رایچه سی  
 تاثیر ایدر **مرتبات شقاقل مقویدن** با هه قوت ویرر و شهوت جماعی تحریک  
 ایدر زبانه ایدر و منی ار تورر شکلی بودر اگر شقاقل تازه ایسه  
 غسل ایدوب و خرده طغرایوب بر قاج ساعت اصلند قدن صکره بال  
 شربتی ایله نار لینده قوام بولنجه طخ ایدر لر اگر شقاقل یا بس ایسه  
 ایکی کون ایکی کیچه اصلدب منوال مشروح اوزره بشوردر **مرتبات**  
**جوز باهی نریاده ایدر** واستسقایم فائدا ایدر و ظهیر قوت ویرر شکلی  
 بودن تازه جوزی فندق قدر ایکن الوب قوغین قلم تراش ایله غایت  
 انجه صویر لر و بر کیچه صوده اصلاده لر بعد بال شربتی ایله نار  
 لینده قوامه قریب اولنجه طخ ایدر لر بوکره اول عسل کیدر بر تکرار  
 غسل ایدوب دفعه ثانیه ده طخ ایدر لر تا که قوامه کله بوکره بر ایدر  
 ظرف ایچنده فرق کون مقداری الیقوی لر بعد ظرفن تبدیل ایدر  
 استعمال قله لر هر مرتبایغ قا وندن غیر فرق کون طور مق لازمدر  
**مرتبات نفاح** بونک تقویتی قلبه و تفرجه خیلی قوتی وارد شکلی  
 بودر المای لطیف صویوب دیلرسین پاره لیوب چکر دکن چقار دیلرسک  
 بتون صویوب سکر و دیلرسک عسل شربتی ایله ملایم اتشدو لعلی  
 مثال اولنجه ظرفنک قباغین قبا یوب اهسته اهسته قیناده لر تا  
 المادریشه پرمده شکلی اولوب عسلنه قوام کلنجه قیناده لر بعد ظرف

ایچنده فرق کونر دکن حفظ ایدر لر محلتند استعمال ایدر **مرتبات سفجل**  
 تقویت معدره و تفرجه بونک قوتی المادن زیاده در وصفتی بعینه  
 الما مرتباسی کیدر **مرتبات کشری** عوام بوکا امرو در چلی دیر لر معدیه قوت  
 ویرمده و تفرجه نفی عظیم در صفتی بونک دخی الما و ایدر کیدر **مرتبات**  
**اریک** حرارتی ساکن ایدر و طبیعتی ملایم ایدر عطشی دفع ایدوب  
 او نیو کتورر شکلی بودر اریکی اله لر و پاک غسل ایدوب نصف سکره  
 و نصف عسل ایله بریده شربت ایدوب اریکی ایچنده داخل ایدر اهسته  
 اهسته قیناده لر تا که قوام بوله اندن صکره حفظ ایدوب استعمال  
 ایدر **مرتبات قع** سینیه واق جکره و صلابت مثانیه نافعدر شکلی  
 بودر تازه قباغدن اله لر لطیف و رقیق صویر لر بعد بر مق قدر طغرایوب  
 و بر مقدار بشوره لر بعد چقارب صوی کیدنجه بوکره عسل و یا سکر شربتی  
 ایله ملایم اتشدو طخ ایدر لر **مرتبات وچ** اگر رخی در لفق و قولنج نافعدر  
 مصر و عه غایتله مناسبت صفتی بودر ازاق اکیر ندر دیلر و کی قدر  
 الوب ایکی کون و بر کیچه اتی صوایله اصلدب بعد عسل شربتی ایله بر کون  
 کامل ملایم نارد قینادب قوام بولدقدن صکره فرق کونر دک حفظ  
 ایدر بعد استعمال ایدر **مرتبات لوز** اسکی و کسور و که غایتله نافعدر  
 طری بودر لطیف تاز بادم که هنوز قبو کلمش اوله اندن دیلر کتری قدر  
 الوب بر کون صوایچنده اصلدب بعد عسل شربتی ایله ایکی کون و ایکی  
 کیچه کامل قیناده لر هر کون که قوام بوله ینه صویر لر بو حال اوزره مدت  
 معهوده تمام اولدقه قوام بولیمق فرق کونر دک حفظ ایدوب بعد مرض  
 مسبوق ایچون استعمال اولنه بونلردن غیر سایر مرتبات دخی استعمال  
 اولاجق چوقدر اما برانلری بیان ایلدک زیر هر برینک اوزنی و طبعی معلوم  
 بونک صکره بیان سر کچین قسمنه مصروف اولاجقد **باب خامشی**  
**سر کچینات بیتا ننده در اوجملدن بری سر کچین ساز جدر بونک**  
 خامته سی حیات حازه و عطش شدید و سرد کیدر ایچوندر خصوصاً

ای قوی ر



معدن به جلا و یروپ صفای رقیق و بلم لزوج ایچون نفعنه نهایت یوقدن  
 و فی الجمله مرصادن غیری امرجه صالحه اریا بنه دخی موافقدن و محذور  
 الحاج اولنل زیاده نافعدن و حرارت کیدی بتریدایدوب بولی درار  
 ایلمک شانددن صفای و صفادن اولان امراضی نافعدن اما سعالی  
 اولان استعمال اتمه مک کرکدن زیرا تموضنی ایچون ضرر مقرر دن طریق  
 یودرکه صرب سرکه دن بش رطل لنه و بر مقدار ماء صافی و یروپ تموض  
 ضنین الال بعد هر رطل خلط بر رطل سکر و یروپ بر مقدار قوام بولجه  
 تأخیر اولنه بعد حفظ اولنوب وقت حاجتد سرکجین سانج لا زم  
 کلدرکه بوندک استعمال اولنه **نوع آخر سرکجین بذوری** سند کبد و  
 استسقا و سوء القیه ایچون نافعدن و بولی درارایدوب عطشی ساکن  
 قلعی شانددن و حییات حاره ایچون زیاده مناسبدن طریق یودر بذر  
 هندبا بذرلبت خیارین و بذرلبت بطخ مکد بشردرم قشور اصل را زیانج  
 اوج درم جمله دق و سخی ایدوب اوج رطل سرکه ایله برکون و برکیجه  
 اصلدب بعد قینادب و سوزوب جمله نک اوج بلوکند بر بلوکی قالدقه  
 بریحی رطل سکر و یروپ قوامه عین محله استعمال ایدل **سرکجین بذور**  
 بوندک دخی سد کبد نفعی وارد بولی درارایدوب فضول بلغیه دن  
 خلاصه نفعی نه یایدر خصوصاً استسقای و تهیج وجه و سوء القیه  
 و تسکین عطشه فائده سی قی ظاهر دن طریق یودر بذر کفس بذر را زیانج  
 بذر انیسون مکد بشردرم بذر هندبا بذر کفوس مکد بشردرم  
 عصانه غاف را و تچینی اوچ درم جمله دق و سخی ایلدک صکر  
 برکون و برکیجه بر رطل سرکه اوج رطل ماء صافله قینادب مجعندک تلک اند  
 بر رطل سکر ایله قوامه کنوریا استعمال **سرکجین سقر جلی** معدن و کبد  
 تقویت و یروپ شهوت غذای زیاده ایدر و ناقهله و سوء استمراره  
 و سد کبد عظم نفعی وارد طریق یودر ایوانی خرده طغرایوب طاش  
 هاوند دو کوب عصانه سین الال بروجمله که بر رطل سرکه بر رطل ماء

ماء صافی بر رطل  
سرکه ایله

اصل را زیاده و اصل  
کفس مکد بشردرم  
درم صم

سفرجل

سفرجل و یروپ والی در هر مقدار ماء سفرجل صافی الحاق ایدب قیناده  
 بعد بر رطل سکر و یروپ قوامه کنوریه لروحین محله استعمال ایدل  
**سرکجین رماتی** تمای خرقه یرو و عطش مغرطه و معدن و کبد  
 نفعی وارد طریق یودر بش رطل ماء رمانین بر رطل ماء امیر بارس  
 و یوزدر هر کلاب بریده جمع ایدوب ناردی قوام و بر لاکر ماء  
 حصره و یا رمانین مراد اولنورسه کذلک بوطریق رعایت لازم  
**سرکجین عنصلی** عوام بوکا اطه صوغانی سرکجین دیرلر استسقای  
 و امراض خشایه و ربوع و انتصابا نفسه و سعال مزمن بلغی نافع  
 و سد کبد فتح ایدوب صلابت طحالی دفع ایدب خصوصاً فلج  
 و لقوم و سرسام جلیه و بلغی برکه شیلر غس ایله معروفدن من  
 عند الله تعالی بومذکورات ایچون مخلوقدن طریق یودر اون رطل  
 سرکه اوج رطل غسل مصص مصفا و بر رطل بکر خلط ایدوب بعد  
 بصل عنصلی اغاج بچاق ایله پاک ابر تلیوب اون در هر بصل  
 عنصلی زنجیل بذر را زیانج انیسون حله عاقر قرحا فورج بزی  
 بونلردن دخی او ندر هر جمع ایدوب بعد بذر کفس کون فور  
 مانا بونلردن دخی بشردرم الوب مقدما ذکر اولنان اجزا ایله  
 بریده معادق و سخی ایدب چرش اولق مرتبه سند واردقه بصل  
 عنصلی دخی طاش هاوند محکم دو کوب بوکوه جمله مخلوط اولان سرکه  
 و غسل و بکر اچره بر هفتنه اصله لربعه سوزوب قوامه کلنجه  
 ناولینده قیناده لوقت حاجتد استعمال اولنه **سرکجین راوند**  
 اوجاع کبد و اصحاب سدد ایچون مناسبدن خصوصاً طبیعتارنده  
 بیس اولنل اوله طریق یودر قرق در هر راوند بکر بش در هر  
 غاریقون تربد بسفایج بذر هندبا اوج در هر زنجیل بریده  
 دق و سخی ایدوب اون رطل صو و ایکی رطل سرکه ایله برابر قیناده  
 لرجمله نک ایکی بلوکی کیدوب بری قالدقه ایکی رطل سکر ایله قوام

القی رطل سکر ایله صم



کتوره لر **حل بق حل عنصل** بصل عنصلی اغاج بجا غله طفر یوب بر طلمنه  
اون رطل سرکه ختم اید ب القش کون مقداری کون نشده الیقویه لر  
بعده مراد اولدقه سر کنبین ساج عنصلی وغیری منوال مسبوق  
اوزره بوسکه دن اید لر **سر کنبین بزو ری** مستدل سدد کبد و طحال  
و احتباس بول ایچون نافعدن و حیات مرکبه و غیره دافعدن طریقی  
بودن بزدند با بزدن زیانج بزرگرس مکدا و جرد هم بزدن قش و خیال  
و بطنج مکد بشرد هم قشور اصل را زیانج بزدن کفس و ورق هندیا  
قشور اصل هندیا مکد بدیشرد هم جله جرش اولنجه دق ایدوب  
اوچ رطل ماء و ربع رطل خل ایله برکون بر کجه اصله لر طلو هاویه  
اوزره قیناده لر تا که جله دن ربع کیدوب بوکده بر رطل سکر و یروب  
قوامه کتوره لر **سر کنبین نیلوفر** قان و طحال و نفیج سدد  
و تقویت معده و کبد ایچون نفی عظیمدن و طعمای عظمه اعانتی  
قتی ظاهر دن طریقی بودر که قزل و سیاه اوزم چکر دکلی چقار  
دقن صکره سرکه ایچنه برایی کون اصلوب بعده قینادب و  
سوزوب حاصل اولان سرکه به مقدار کفایه نیلوفر ختم ایدوب تکرار  
قینادوب بود فعه سوزوب عادت اوزره سکر ایله قوامه کتور  
مکدن **سر کنبین راستی** بوکا اطبا شراب الی دیشلر خواصنه نهایت  
یوقددا و جاع صددوریه کر طوبت غلیظه لزجه دن حادث  
اولمش اوله دفع ایدوب جمع مفاصل و عرق النساء و امراض کبد  
و طحال یطو لسی وار و اورام و سددی تفتیح ایدوب مثانه ده  
بود وایه اسهلر حصاتی تفتیت ایلک علی الخصوص بول و طمعی ادرار ایدوب و یرقان  
اسود و اصفری و هرق ابیض و اسودی دشملایه ایله ازاله  
قیلور و حیات ربعی دفع ایدوب و اخلاط غلیظه یی لطیف ایدوب  
مزاج معده اصلاح ایدوب و شهوت طعمای ارتورن و اغذه و دله  
و طودقه و دیشلرده اولان اورام و الای ازاله ایدوب کرکسه

بعده نازم

بود وایه اسهلر

سموم قاتله اشراب اتسه لر و یا خود بدنند دم و یا این منجدا و لسه و یا خود  
سلک و یا یلان یوتسه بام الله تعا خلاص ایدوب و استسقا و جاسی و جرب و  
هم و غم ایچون ای حیوان مثالنده در طریقی بودر تا زه راس که اندوزد یکرلی  
در لسان عربده عرق جناح دیرلر **الک یوز مغال الثوب** خرده طوغایوب  
اوچ وزنی قدر صو و نصف وزنی قدر خل خرقوب بعده اتسه بندوب  
صوزایل اولنجه قینادب بعده قرق کون مقداری بو حال اوزره الیقویه  
قرق کون تمام اولدقه سوزوب بر رطل سکر ایله طنج ایدوب قوامه کتوره  
**باب سادس اشرب بریانه در بو جله دن بری شراب عتایدوب** بر  
شربتدر که عفونت دمی قطع ایدوب و بدتن اولان سعال رطوبتی قطع  
ایدوب صفی بودر ایکی رطل عتایی الی رطل صوابله محکم قیناده لر بر مته  
که صونک بر رطل مقداری قالدقه سکر ایله یا قوامه کتوره لر و یا خود  
تیر ایله چورمه ایدوب **شراب بنفشه و شراب انار حلو** و کسور و که  
و نازلیه و ذات الجنبه نافعدن صفی بودر بر مقدار تان بنفشه ورق  
ایدوب تخمینا بروقیته اولدقه زیاده اشی صوابیم و یروب فی الحال اغر  
دوغن کبی سوزوب چقاروب بر مقدار دخی و یروب بو حال اوزره یوزا الی  
در هم صوبه قوتن و یوب لر بعده سکر کسور و رب رواق اولدقه بو صوب  
سکر و یروب نوعا قوامه کتوره لر اگر تیری ایدر لر سه بروقیته بنفشه  
بش و قیته سکر اعلا اولور اما اطبانک قولی تیری دکلر و واقدا اگر مکرر  
اولسون دیر لر سه اوچ وقیته بنفشه و بروقیته صوابی و قیته  
سکر ایو شربت اولور انارک دخی صوبین الوب بو منوال اوزره بروقیته  
رمان صوبی اوچ وقیته سکر اعلا شربت اولور اگر ایکی اناردن یعنی  
طتلو و اکشی اوله نصف ملو و نصف خامض بریده چوروب رب  
اولدقه شراب رمانین بشوره لر اما بر قاعده مکرر بنفشه شرابی  
ایچون اولدکه بر رطل بنفشه اون رطل صوبی قینادب بنفشه محکم  
صقوب تکرار بو صوب بر رطل بنفشه دخی و یروب و قینادب بنه صقوب



صوبن الاسن محصل اون دفعه جدید بنفشه بوسه مقدار یکه اون رطل  
 سکر و بریلور سه حکیمان لطیف بنفشه شرابی اولور اگر کش رطل سکر و بریلور  
 سه اعلا سکر بنفشه شرابی اولور بعد بوندن صقلان بنفشه بی رواق  
 سکر بمقدار چیک بال قنوب خیم اید سن **شراب نیلوفر** خال نافعند  
 و صفرا و سعاله و ذات الحبه و باش اغریسنه مناسبند و موادی انضا  
 منع اید و صدرك و جعنه و معده نك اصله حنه دخی عظیمند **قلب**  
 ضعیفه قوت و یروب عطش دفع اید و نوبی جلبا اید و حرارتی تسکین  
 قیلون طریق بودر نیلوفر صابنك اید و رطلین جمع اید سن  
 بر رطل نیلوفر دورت رطل صوفور سین بعد قینا دوی بوندن بر رطلنه  
 بر رطل سکر و یا خود زیاده ویر سن **شراب لیمون** بارد و یا بسدن ساقط  
 اولان شهوت طعمی کیر و عاده اید و هضمه معین اولوب معده قوی  
 اید عطشی ساکن قیلون و خاردن اولان صدای دفع اید صفرا بی قع  
 اید طریق بودر لیمون قبوغن صوبوب بعد متکله ایله صقه لر  
 صوبی ملوز لید قنك صکر سوز و بنا و رطل لیمون صوبی حلوا کوره کله  
 رت ایلوب یا یکی بقی رطل قالقده رواق اولمش سکر کفایت مقداری ویر  
 هر رده که رت ایدوب شویله اید سن دینله ریدن مراد بودر **شراب لیمون**  
 و سفرجل المستک معده قوی اید هضم غذا به معین اولور طریق بودر که  
 بر رطل لیمون صوبینه بر رطل ایوا صوبی و یروب رت اولدقن صکر کفایت  
 مقداری سکر ایله کرک تیری و کرک بیا سغانی بلخ اید **شراب لیمون**  
 بوندن ابوسن بعلبکه و حوالی دمشقه اولور معده قوی و ضیق النفسی  
 دفع اید قناده و بایته ده استعمال اولتسه مضراتی دفع اید حاصلی  
 ایو شربند اما بود یارده اولن شامك کلور اصلند خیر صبر دیر کله شنبه  
 مشا بر اوتد طعمی فوزی قولاقند اکشی در طریق بلخی و افرجه جمع ایدوب رطل  
 ایچ قیوب قینادب و سوزوب رت اولنجه نارلین ده چور مکدن بعد مراد  
 اولدغی قدر سکر و یروب شربت یلکدن **شراب سفرجل** بوندن فاضله سی معده

تقویت

تقویت و یروب قلبی منبسط ایدر و شهوت طعامه و هضمه معین اولور  
 و قی و غیشانی و عطشی دفع اید بوندن دخی صفقی بودر ایوا بی طاش هوانه  
 دو کوپ صوبی اندقن صکر نارلینه رت اولنقد **بعد کفایت مقدار**  
 سکر ایله عقد اید سین **شراب تفاح** بارد و یا بسدن قلبی قوی ایدر معده  
 تقویت ویر قی و اسهال صفرا و دفع اید بوندن دخی بلخی ایوا شرابی  
 کیدر **شراب جاصل** لمد بر بوشرب حرارت معده و احشای تسکین ایلر  
 و بیری تبرید قیلور و صفرا بی قع ایدوب طبیعتی لیت اوزره  
 طوت صفقی بودر جاصل عدد دیوز عتاب کذلک ترهندی یکرم درهم بنفشه  
 یا بس یکرم دورت درهم و تربد بیض و ن بشار درهم تربد یکرم ایدوب  
 و سایر بریده جمع ایدوب ایکی رطل صوابله قینا دوی ربعی قالقده سوزوب  
 سکر ایله عقد اید لو اگر صاقی ارلا صوبن سکر ایله ایدر لر سه دخی جازدن  
**شراب سول** قشاصل رازیانه و قشاصل کبر و قشاصل کرفش بندر ازیانه  
 قشاصل هند با نین چکر دکنرا و زوم ادخیر مکی سنبل سلخه و اسارون  
 بوجله دق و سق ایدوب نشه نحر اولنجه قینادب و سوزوب کفایت  
 مقداری سکر ایله قوامه کتور ملر محلد استعمال اید **شراب نعنع**  
 معده قوی اید قی و اسهال و فوای منع اید صفقی بودر بر رطل نعنع  
 اوج رطل ماثل نصفی زایل اولنجه قینا دیوب بعد کفایت مقداری  
 سکر ایله قوام ویر **شراب حصرم** بارد و یا بسدن عطشی تسکین اید  
 قی و غیشانی دفع اید و حرارت معده و غلبه صفرا ایچون عظیم تأثیری  
 وارد خصوصاً حیات حاره و خارا ایچون نافعند بوندن تدبیری شراب  
 لیمون و شراب رمان ایچون **شراب اخلاقیون** بوشرب مشا یخه و اوجاع  
 معده و کبد بارد ایچون مناسبند و هضم طعام ایلک عظیم اعانتی  
 وارد صفقی خمر عتیق بش رطل غسل مصقی بر بقی رطل زنجبیل بش درهم  
 قالقده مال مکدن نصف درهم قرنفل دارچین بر رتاق فلفل سود بر  
 بقی دانی زعفران نصف درهم قرنفل دارچین بر رتاق بجمله دق و سق



ایدوب برکتان بزی پارچه سنه صغ ایدوب خرايله غسل ايچنه قويوب  
قوامه كلجحه قيناده لرا پندوكي زمانده بر مقدار مسك قور لورسه جايوزد  
**شراب عنبر** و جاع معده واسترخاء اعصابا چون اعلا در كرك سكر كرك  
عسل هفتي سي اولورسه ايكي رطل الوبا تشده كفي النورقون صكرم ايكي رطل  
دغی ماء قراح ضم ایدوب بر رمنقال ختم عنبر و زعفران سحق ایدوب كلايله  
ازوب داخل ایدوب لوقت حاجتده اوج درهمك بشد درهمه وارنجه استعمال  
ایدوب **شراب مسك** معده و اعضاء رئيسيه في قوی ایدوب و امراض بلغميه  
ازاله ایدوب مشايخ اچون لطيف در طريقي بود بر رطل سكر و بر رطل عسل  
بریده جمع ایدوب ايكي رطل صوايله قينادب بر رمنقال مسك و بر رمنقال  
زعفران ازوب ايچنه داخل ایدوب لوبوكر قوام بولجحه قينادب بعد اقضا  
ايدوب اوج درهمك دورت درهمه وارنجه استعمال ایدوب **شراب المعور**  
معده قرار در و مرق سودادن حاصل اولمش خففاني دفع ایدوب هفتي قوي  
ایدوب نفسه فح و يروبا خلاط بسط اوزره طور منافع جوقدر  
صفتي بود التمثيل ايكي درهم عودی دور بوليوب التي رطل صوايله بر كوك  
وركيجه قيناده لوقت قتي جزئي قاله بوكره سوزوب دورت رطل سكر  
ادخال ايلوب قوامه كوره لوقت طبخ ده نصف درهم مسك دغی  
و بريلور سه غایت اعلا در بونك شربت اون درهم وارنج در **شراب**  
**ورد** و جاع مفاصله حازه اچون نافعد بونك طنجي بعينه بنفشه  
كيدر و مكرزي دغی انجلاين اولور **شراب ديناري** عروق اولان بقايای  
عفوني اخراج ایدوب و حیات متطا و ليكه فائده ایدوب و حرارت كبدی زائل  
ایدوب صفتي بود بذر هندبا قشر اصل هندبا يكرم مشد درهم ورد اخر  
اون بشد درهم راوند التي درهم بذر زيان اون درهم انيسون يكرم  
درهم بر رطل صوايله قينادب و سوزوب يكيوز درهم سكر ايله طبخ  
ايدوب شربت اون ايكي درهمه وارنجه در **شراب ديناري لابن بيان**  
خاصه سي سبق ايلمشد نهايت بود دغی قوي در صفتي بود بذر هندبا

اون درهم

اون درهم امير بارس يدي درهم صندل و لك مكدر بر رمنقال عرق سوس  
دورت درهم راوند بر رمنقال بذر كشوت ورد اخر مكدر التشر درهم  
جمله دق و سحقك صكر ماء هندبا ايله اصلدب بعد قينادوب  
و سوزوب جزانك وزني قدر سكر و يروبا و اون درهمك يكرم درهم  
وارنجه استعمال ایدوب **شراب ديناري** نسخه محمد بن زكريا و رازی  
رحمة الله تعالی بوجه دن احسنند صفتي بود بذر هندبا موصوف  
يكرم رمنقال قشر اصل هندبا اولوز درهم ورد اخر اون درهم راوند اون  
التي درهم جزاني جرش ایدوب بر صغ ايله بغليوب بر مقدار صوايله  
قينادب بعد كفايت مقداری سكر ايله قوامه كتوربا و اون درهمك اون  
منقاله وارنجه استعمال اوله **شراب راوند** سددی تفتيح و كبدی قوي  
ایدوب صفتي بود يكرم درهم راوندی طغرايوب اوج رطل صوايله قينادب  
ايكي رطل سكر ايله طبخ ایدوب **شراب عسل** ضعف شهوت طعام و حرارت  
عزيزية نك ضعفی اچون در خصوصاً بر بلغم معده استعمال ایدوب كثر  
نضج و سدد و رياح الم و يرش اوله بو خصوصاً جليل القدر شس  
بتد صفتي بود عسل قرق رطل تازه اوزم شيره سي قرق رطل اكر  
زمانی دكل ايسه اون رطل چكر كچمش قور و اوزوي قرق رطل  
صوايله قينادب صوبن الا لره قتي سي ميتر اولورسه بوادوب  
بر صغ اچره بغليوب زلش عسل اچره قوي لونا رليتده قيناده لرا شير  
قوامنه وارد قله برايوسر چه لوكوب قويوب غرين شدا ایدوب لوقت  
حاجتده يكرم دورت درهمين ايلجق صوايله ازوب ايچنه فايده سي  
نمردن از اولوز اول ادويه بونلردن دارچين و مصطكي زعفران  
زنجبيل خوليجان دار فلفل فلفل قرنفل قاقوله سنبل ساذج  
هندی سارون قسط حلو جوز بقا سليخه حب بلسان مكدر بر درهم  
كما سبق **شراب سكر** عقلی زياده ایدوب و دماغه قوت و جماعه  
تقويت و يرره بونلردن غیری اون الق خاصه سي وار صفتي بود



زنجبیل در چین بشر در هم قاقوله قرنفل یکشدر هم بود و تریسیتی ایروب  
 بر مقدار صوابله بر چوله که قویوب محرابشوره له بعد صفوب صوب  
 الوب دورت صوقور سکر ضم ایوب قوام ویره لز بوکره بر در هم  
 زعفران خلط ایوب هر سحر بر قاشوق استعمال ایله **شراب المینار**  
 استسقایه که برودت حاصل اولشدرن کرک لحي و کرک طبلی و کرک زقی  
 اولسون نافعدن طریق بصل عنصلک بر مقدارین دورت بصل شرابله  
 غارم بر تجمه ایچنده قینادب اوج بلو کندن بری زابل ولدق شراب قدر غسل  
 ویره لز قوامه کلنجه کتوره لز بعد کوند بر قاشوق استعمال ایروب هر کون  
 بر رمتقال زیاده ایله لز تا که بش قاشوق ایچکه وارنجه بام الله سبحانه  
 و تعالی خلاص اولور **شراب سندل** تقویت معده و اسهال و قطع دم ایچون  
 در و فی الجمله بارد شر بتد صفتی بود اون در هم صندلی خربه خرد  
 پاره لیونایکی کون و ایکی کیمه ماء قراح ایچنده اصلدوب بعد قیناده لز  
 و سوزه لز تکرارینه صندلی بر غیری صوده قیناده لز و اصل قوتن الاز  
 جمله صوبی بریره کتور بر رطل سکر ایله قوام بولنجه طبع ایله **شراب بکبا**  
 یور کندن قان کیدن ایچون غایت اعلا در صفتی بود انجباریدی متقال  
 صندلین در در متقال قرص شامی بش متقال صندلی برابر ایروب باقی  
 اجزای قوتی کیدنجه یعنی قوتی چقجه قیناده لز و سوزه لز ایکی رطل  
 سکر ایله طبع ایله **شرابی** اون در هم وارنجه در **شراب انجبار مختصر**  
 خاصه سیینه انکبی در صفتی بود و انجبار اون بر در هم قرص شامی  
 اون ایکی در هم صندل بریچق در هم سکر قرق در هم کما سبق **شراب خنفل**  
 خلط خام و مفاصل بارده ایچون غایتله اعلا در نهایت برک اجیدن  
 صفتی بود شحم خنفل بش در هم زبیب منزوع کذلک اوج رطل  
 صوابله قینادب ثلثی فالردن سوزوب یوز در هم غسل ایله طبع ایله  
 لز بونک شریقی اوج متقالک بش متقاله وارنجه در **شراب شاهنج**  
 جرب و حکه و اخلاط سودا و تده نفی مشهور در صفتی بود و ماء

شاهنج

شاهنج بر رطل سکر بر رطل بر رده طبع ایروب قوام ویره **شراب قرصیا**  
 ترکیبی کراسن شرابیدر صداع حازه ایچون نافعدن امدی هنوز کراس  
 یشل ایکن محراب اولنجه قینادب الکن سوزه لز و زربینه اون رطل ماء  
 شعیر و یروب بش رطل سکر ایله قوام ویره لز فی نظیر شر بتد اما کراس  
 بش رطل کر کدر که اعلا اوله **شراب ترهندی** که صداع حازه و عطش  
 شدید دفعه مناسبدن صفتی بود ایکی رطل ترهندی که چکر دکی  
 و لیفری آیر تلوپ ماء حازایله بر کون و بر کیمه اصلدوب بعد سوزب  
 و الحاصل بوند حاصل اولان صوبی رت ایله لز و اون رطل سکر ایله طبع  
 ایله **شراب خشناش** صدی تلین ایوب سعالی تسکین ایروب و موادی  
 دماغه نزولک منع ایروب و سهری دفع ایروب تنویم ایروب صفتی بود بذر  
 خشناش التمش در هم دق و سخی ایروب بر کتان بز پاره سنه بغلیوب اوج رطل  
 صوبله قیناده لز و ساعت بساعت صتره صقه لز قوتی چقجه صوبک ثلثی کید  
 بوکره صتره چقارب ایکی رطل سکر ایله شربت بشوره لز فی نظیر و زرد **شراب عرق**  
**التوس** منافعی فی نهامه در سقلری اچوب و بولی در ارا ایوب سعال عتیقی دفع ایوب  
 صدر و ریده و جینده اولان علتلی دفع ایوب نزله لزی منع ایروب و  
 ضیق النفسه فائده سی حددن افزوندد اما قاس اولان کسنه ایچمه مک کدر  
 صفتی بود عرق التوس موص التمش در هم بر سیاوشان و خشناش ابیض  
 مکد بکر مشر در هم زرقاء یابن بذر خطمی راز یاغ انیسون مکد او زرد هم  
 عتاب و سبستان یوزدانه جله دورت رطل صوده بر کون و بر کیمه اصلدوب  
 بعد قیناده لز ثلثی فالردن ایکی رطل بکر و بر رطل فایندقم ایوب قوامه کتوره  
 بونک شریقی اون ایکی در هم قرق سکر در هم وارنجه در **شراب زوقا**  
 بونک خاصه سی دخی عرق التوس کیدن صفتی عتاب و سبستان مکد التمش  
 در هم انجیس بکر دانه بذر خطمی عرق سوس بذر ختازی مکد و در در هم بنفشه  
 نیلوفر بر سیاوشان یویش در هم راز یاغ اوج در هم زبیب منزوع الی دانه  
 زوقا خشک یوی در هم فل سیونک بش در هم کذلک قینادب و سوزب

**سدر شاهنج** بنفع من  
 البی و الجذام هلیج مندی  
 در هم ۲۰ هلیج اصغر در هم ۳۰  
 کاجی در هم ۲۰ کاسر در هم ۲۰  
 سنا در هم ۲۰ بسفاج در هم ۲۰  
 عرق التوس در هم ۲۰ کزبیه البیر  
 در هم ۲۰ اجاص دانه عجمه  
 سبستان دانه عجمه غلاب  
 دانه عجمه نمره مندی در هم  
 کتور عجمی در هم ۳۰ و زرد هم  
 در هم ۵۰ میربارس  
 در هم ۵۰ بنفشه در هم ۵۰  
 نیلوفر در هم ۳۰ ماء شاهنج  
 رطل ۷ سکر رطل ۷ الشرب  
 منه من سبعة درهم العشرین  
 درهما و هویتعمل بام الجبن  
 و هو یلین البطن و یخرج الا  
 خلط البلغم و التودا و  
 المحرقه و ینفع من الجرب و  
 الحکة و الجذام و البرص و  
 علة المراتخ و ینفع من التز  
 لات و یخلط المواد و یمنعها  
 عن الانصاب من الراس الحی  
 الصدر مصلی



برنجی رطل سگرایله قوامه کتوره **لر شراب لسان نور المذیر** ماء لسان  
 نور المقطر بر رطل اب بادیجوبه مقطر ربع رطل سکر بر رطل قوامه کتوره  
 لراکرمافی و ساج شراب لسان نور مراد اولور سه قینادب صوبین  
 چقار لر سه قوتلو اولور مقطر اولور سه خود قتی نازک اولور نهایت  
 قوتلو اولور **شراب بادیجوبه** بودخی لسان نور کبی دیار سه مقطر  
 و دیار سه قینادب سگرایله قوام وین **لر شراب استخوطوس**  
**و شراب فسننتین** بوا یکسنگ خواصی مغایر در اقتصنا ایتدو کجه  
 طبع اولتی اولور سه بشمه سی بر نوعدر یعنی ایکسنگ دخی قینادب  
 صوبی سوزیلوب سگرایله قوام ویر لکدر **شراب هلیون و شراب کاکوج**  
 بونلر مثانیه متعلق شربتدر طریق هر نفسی اولور سه سبق ایدنلر  
 کبی اونوز مثقال بر رطل صوابله قینادب بر رطل سگرایله قوام ویر لکدر  
**شراب حسک** بونک بر رطلین دورت رطل صوابله قیناده لرو سوزب  
 ایکی رطل سگرایله قوامه کتوره **لر شراب امیر بارس** بودخی  
 قوروق شرابی کبی بشرامدی شراب استخود و سک خاصه سی امراض  
 دماغیه دن بارد نوازی و بخاری منع ایلکدر شراب فسننتین اصلح  
 معه و دفع غشیاک ایچوندر هلیون و کاکوج و حسک مثانه نک علت  
 لریچوندر **باب سابع مطبوخات بیا نند** در اگرچه انواعی چوقدر  
 جمله دن بری مطبوخ افیتموندر صاحب ارشاد بو مطبوخک خفته  
 مبالغه ایلشدر و فی الجمله مرء سودای باذن الله تعالی منع و انراج ایدر  
 صفتی بودر اهلیج اسودیکر درم بسفایج استخوطوس مکدر بشر  
 درم سناء مکی یزدی درم مکن اولان مرتبه اجزایه قی ایدوب تشدن  
 ایندکدن صکر اون درم افیتمون قنوب بر کجه الیقوبه لر ابرقه سی  
 سوزوب اوج درم بسفایج و بر درم ملح هندی دورت درم غرق اسود  
 و ربع درم جرمقناطیس ق و سخی اولنوب بر فجان مقداری سر کجبین  
 ازوب بو مطبوخه خلط و مزج ایدوب عند التوم بر فجان استعمال ایدلر

اوچ یوزدهم صوابله  
 برنجی اصلدوب اصلند  
 قدغنکده طبع ایدوب  
 صبح

**ماء الجبین نفق من المطبوخ** کذلک بونک دخی سودای زاله ایلکده  
 عظیم تأثیری وارد صفتی بودر صاری کبی سدنن نه مقدار حاجت ایه  
 الوب التشه قینامق وادیسنه وارد قده بر قاشق سرکه قنوب یا ش  
 انجیر غامبی پاره سندن بر قضیب پارچه ایلله قرشدر بر کسلجه صبر  
 اولنه بعد پیترین سوزوب صوبین الال هر پزیده که ماء جبن دیرز  
 بو طریقله کسلش سود صوبین قصدا ایدر ز اما دخی یوسی کبی صاری  
 اولوب کوزی کونک اولوب بر هفته مقداری شعیر و کیک و هندیا و  
 شاهترج عیش و لمقدرد بونلر تکلیفدن و فی الجمله کبی سدی اولتی کافدر  
 عرض تلین و ترطیب سودای رفقه ازاله ایلکدر اگر یوماء جبن ایچند  
 راوند افیتمون بسفایج بر درم سناء مکی اوج درم لاجورد بلخشی ایکی  
 قیراط بریده مرقوق خلط اولنوب بر صغیر صغیر اوج بر بغلیوب کجه دن  
 صباح اولنجه اصلدوب صباح مرء اصلدوب صغیر صغیر صوبین اچر لسه  
 قی رعنادر اگر یا لک ماء جنبه سر کجبین و یا شراب دیناری ضم ایدوب  
 استعمال ایدر لر سه دخیجا یزدی بار یچ اولور سه بر مقدار فسننتین  
 ضم اولنوب اچک کر کدر **مطبوع الا فیتمون من الدستور** جذامه و  
 مکده و هر هقه و جرمه و هر سه نافعد علی الخصوص اخلاط محرقه بلغثیه  
 و سودا قی و مرانم ایچون بر مرتبه نفی وارد که کتبان عالم تحریر قابل  
 دکلر جمله دن بری بونک پاک ایدوب کلف و برص و هر قی و ثور دن خلاص  
 ایلد و کندن ماعدالونی صافی قیلور صفتی بودر اهلیج کابلی قوغی  
 سیاه هندی مکدر او زدرم بسفایج سناء مکی افیتمون لسان نور و  
 استخوطوس مکدر بشر درم زبیب منزوع العجم اون ایکی درم بذر شاهترج  
 عرق الشوس بذر هند با مکدر اوچ درم بذر کشوث بذر راریغ مکدر  
 بر درم ماء عذب یوز درم ربع کیدجه قینادب و سوزوب بود قده فلوس  
 خیارشنبه و ترنجبین مکدر بشر درم اون سکر درم سکر و بر درم  
 دهن لوز و بر درم غاریقون و بر درم ملح هندی دخی الحاق ایدوب طبیعت  
 بر درم

بذر کشوث صابون  
 تخمه دیر درم



کوره استعمال اید و او زرنه استی شکر شربتی ایچه لر بلکه فی کتور نافع در  
 چنکه فی دن نهی و لغق اقتضا اید او زرنه برنجه ساعت نسنه ایحبوب  
 و نیمه لر **طبخ الزرقا من الدستور** ربوب و حرارت اصحابه و ضیق النفسه  
 و سعال مزمن و اوجاع ذات الجنه و حجاب و غشائک و اجاعنه نافع در  
 صفقی بود در زرب منزع اون بش در هم شعیر مقشر اون در هم خنثا شایب  
 دورت در هم زهر بنفش یلو و بذر خیار بذر بقله پر سیا و شان عرق السور  
 و فرا سیون زوفا مکدا و چدر هم تین بش دانه بوجله بش یوز در هم صو  
 ایچ طخ ایدوب ربی باقی قاله قد سوزوب و زرنه اون در هم سکر و بر  
 قاشق دهی لوز قنوب استعمال اولنه **طبخ ایسول** رد کبد و طحال ایچون نافه  
 و اخلاط غلیظه دافعه استسقای و یرقانه فاید ایدر با خصوص معده  
 و کبد نفی مقرر در با مر الله تکا دفع ایدر صفقی بود در قشور اصل هندیا  
 قشور اصل رازیان کر فس اصل لادخیر بذر کرفس انیسون سنبل بذر کشوت  
 مکدا و چدر هم فو مصطکی مکدر بر منقال زرب منزع بش در هم جله  
 دور تیوز در هم طناب صوایله قیناد ربی قاله قد ایکی یوز در هم سکر  
 ضم اولنوب مقدار کفایه استعمال اولنه یا خود بو مذکورات مطبوخه  
 الی در هم مقدارین الوب یکر در هم شکر و بر در هم دهن لوز خلط اولنوب  
 استعمال اید لر اگر مثانه دن الم لی و لور سه نصف در هم حجر الیهود سخی  
 مطبوخه خلط اولنوب قدن صکر استعمال اولنه **مطبوع الفاکه**  
 عوام بوکا یمن صوی و اطبا مخفف دیر لر اکثریا فصل ربی و خریفه است  
 اید لر اخلاط مختلفه کرک بلغم و کرک صفرا و کرک سودا اولسون ازاله  
 ایدر و فضول رذیه تنقیه قیلور صفقی بود چکر کسرا و بش در هم  
 کابلغ اصفر منزع التوات نر هندی لسان ثور مکدا و چدر هم ستا بسفاج  
 اقیقون مکدا و در در هم اجاص اون بش دانه زهر بنفش ایچ در هم یلو و  
 طری و و دطری مکدا بذر کشوت بر منقال بذر رازیاج نصف  
 در هم جله دور تیوز در هم صوایچ بر کون و بر کجه اصلوب بعد ربی

شستار بن  
 در هم

شیفخ نم

یکر مشر بن  
 بزرگشون مرصاق  
 نمه در

باقی

باقی قاله قینادب سوزه لر اون ایکی در هم فلو سخیار شنبه و اون در هم  
 ترنجبین خلط ایدوب دفعا سوزب بو مطبوخه اون ایکی در هم نه بر  
 قاشق بادم یا غی قنوب ایچه لر اگر دخی قنوب اولسون دیر لسه ربی در هم راوند  
 و تربد و بر قیراط سقونیا خلط ایدر لر **طبخ خیار شنبه** حلیج اصفر  
 منزع التوی اون در هم اجاص و عتاب و نر هندی و زرب مکدا اون  
 ایکشر در هم جله دور تیوز در هم ما و غذله قینادب ربی قاله قد سوزوب  
 اون بش در هم خیار شنبه فلو سخی قنوب تکرار سوزوب بو مطبوخه  
 اون ایکی نمه بر قاشق یا دم یا غی قنوب استعمال اید لر لطیف مسرلدر  
 لینتی رفقه در **ربی زوفا** او کسور و که و وجع صدر و شوصیه و ضیق  
 النفسه باذن الله تکا نافع در صفقی بود عرق سوس حرد و مرصوص اون  
 در هم پر سیا و شان ایچ در هم زوفا یا بس ایکی در هم ابه کوی تخی ایچ  
 در هم سبستان او توز دانه عتاب یکر دانه زرب یکر در هم  
 قاعده او زره قینادوب ربی قاله قد سوزوب ایچه لر اگر مواد غلیظه  
 ایسه اون دانه الجیر دخی ضم ایدوب قیناده لر **مطبوع اخر** حیض و بولی  
 ادرار ایدر صفقی بودر انیسون قودنج خر قشور اصول اربعه مکدا ایکشر  
 در هم عصارة الریح قنطریون اوچدر هم کفایت مقداری صوایله که قاعده  
 در قینادب و سوزوب استعمال اید لر **طبخ غافث** حیات بلغمیه  
 مختلفه و ربیه ایچون نافع در طبیعت تلین ایدر صفقی بودر صلیح  
 اسود زرب منزع التوی شاهرچ شکا عاباد او رد غافث جله سیر بر  
 اوله کفایت مقداری صوایله قینادب و سوزوب بحسب القوت استعمال  
 اولنه **مطبوع اخر** سد کبد و یرقانه و اورام کبد و طحال ایچون نافع در  
 صفقی بودر غافث افسنتین سنبل سارون مضطکی قهر پر سیا و شان  
 راوند عیدان بلسان مکدا بر در هم جله دق ایدب بر کون و بر کجه اصلوب  
 صکر سوزوب مغلاب کوی قدر کفایه استعمال اولنه **مطبوع افسنتین**  
 سد کبد و ضعف معده و حیات بارده مختلفه و بلغمیه و سوداویه

۲  
 مول اربعه دید و کوز  
 هندیا و کرفس و رازیانه  
 و کبر نام ادویه مذکوره  
 سه



ایچون بام الله تعالی نافع در صفی بود را نیسون بذکر فس افستین  
 اسارون بذکر از یانج ادخیر مکدا و نرد در هر جمله کفایت قدر صوایله  
 قینادب و سوزوب بعد سنجین ایله ازوب یا چورمل **مطبوع آخر**  
 مغز قوی و قلبه فرح و رب تقویت اعطا قیلور صفی بود عود بر  
 در هر مسک قرنفل جوز بقا سنبل تنقیل زنجبیل مصطکی بذکر چان  
 بذربا در نجبویه و زعفران مکدا نصف در هر مسک خالص اوله بر قیراط  
 کافور جمله دق و سحق ایوب بر صر ایچرم بغلیوب تازه اوزم شیر سندن  
 قدر کفایه الوب بکن مثال اولجه قینایوب حفظ اولنه حین ضرورت  
 استعمال اولنه **مطبوع غاریقون** سودای بلغمی و اخلاط محترقه احراق  
 و ازاله ایور صفی بود در هر هلیج اوزم در هر هلیج کابلی هلیج اسود مکدا  
 یونیش در هر هلیج و امج مکدا و در در هر زنبیب اوزم در هر اجاص اوزم  
 بش دانه لسان ثور یا در نجبویه غافک استخوطوس مکدا در در هر  
 بسفایج اوچ در هر جمله بشیوز در هر صوابچنده قینادب و سوزوب  
 ربعی قالدقه اوزم بش در هر قتیون و بر در هر غاریقون ختم ایوب بعد  
 ینه سوزوب قدر کفایه استعمال اولنه **مطبوع دیگر** سودای و بلغمی  
 اخراج ایور و برنی اتلردن پاک ایور صفی بود در هر هلیج کابلی هلیج اسود  
 مکدا و در در هر اجاص تر هندی اوزم زنبیب یکرم در هر سنا یور در  
 ورد اهریش در هر افستین روی و ریت در هر غافک اوچ در هر  
 بذربا در نجبویه بذر فرنجشک مکدا یکشر در هر اینسون و بذر از یانج  
 بر در هر استخوطوس کما فیطوس و باد در نجبویه لسان ثور مکدا اوچ در هر  
 سازج هندی قرنفل مکدا بر در هر بسفایج اوچ در هر جمله التي رطل  
 صوایله قیناده لر سوزو لر ربعی قالدقه بر در هر غاریقون و نصف در هر  
 صبر و در هر ملح هندی و ایکی قیراط لاجورد و ایکی قیراط شحم حنظل  
 و اوزم در هر سکر دخی قنوب تمام امتزاج بولر قده بحسب القوه سی و قنبل  
 استعمال اولنه **مطبوع سورنجان** بلغم غلیظی اخراج ایور و وجع مفاصله

قالبه ایور

فائده ایور و فی الجمله سورنجان تریاق مفاصل در هر مطبوخی معجونند مقبول  
 در صفی بود سنا یور در هر تریاوج در هر اصل السوسیش در هر  
 انجیر اوزم دانه عتاب سبستان مکدا اوزم در هر غناب الثعلب بذر از یانج  
 مکدا اوچ در هر جلنجبین علی اوزم در هر بذر هندی یا بنفج یا بس مکدا  
 اوچ در هر سورنجان بش در هر جمله دق و سحق ایوب بعد بش رطل  
 صوایله قینادب ربعی قالدقه سوزوب بعد اوزم در هر ترنجبین و قنبل  
 شنبه ختم ایوب تکرار سوزوب قدر کفایه لازم کلدکه استعمال اولنه  
**باب ثامن نقوعات بیا ننده دوز** اوجلدن بری **نقوع سکر** در خمضت  
 و ملاوی معتدل در و خاصه سیطیعی تلین ایوب صفراوی استفراغ  
 قلدقن صکر عطشی تسکین ایلمکدر صفی بود اجاص اسود عتاب مکدا  
 الاشر دانه تر هندی اوزم در هر زرد الو تیش در هر بوجله بر کر صوایله بنفج بعد برو قه طالو  
 اصلوب و سوزوب اوزم در هر ترنجبین و یکرم در هر سکر قنوب تکرار سوزوب  
 استعمال ایور **نقوع آخر** سودا و بلغم و صفرا و دم ایچون نافع در فی الجمله  
 بر لطیف نقوع در یوم اوله مغلاب و یوم ثانیه ملین و یوم ثالثه مسهل  
 حاصل لیذنی رفق اوزم ملایم و معتدل در اخلاط اربعه نك استعمال و  
 تعفنندک صاحب خلاص ایور صفی بود سنا ملکی یکرم بش در هر نیلوفر و در  
 اهر بنفج اقیون مکدا و در در هر عتاب سبستان انجیر سیاه اوزم  
 قایسی زرد الو سیاه اوزم قزل اوزم امیر یارس مکدا یکرم مشر در هر تر هندی  
 القش در هر لسان ثور پر سیاوشان مکدا یکشر در هر شیر خشک ترنجبین  
 مکدا الاشر در هر غاریقون بر قیراط لاجورد ایکی قیراط راوندیچنی در هر امادی  
 سنانک چوپلرین ایرتلیوب بر صر ایچرم بغلیوب بعد یا زلدنی اوزم شیر  
 خشک راوند و ارجه اناری دخی بر صغیر چه صر ایوب سیار اجزا ایله معا  
 اوزم لر بر یوک کا سه ایچرم اصلیه لر اول کون صر لر و اجزالی حرکت  
 ایتدور بر نیم کا سه مقدارین سوزوب یا یچه لر اعلا مغلاب اولور ایکنی کون  
 صر لر و اجزالی زیاده جه حرکت ایتدور بر مقدار قرش و در و سوزوب

ایچون بام الله تعالی نافع در صفی بود را نیسون بذکر فس افستین  
 اسارون بذکر از یانج ادخیر مکدا و نرد در هر جمله کفایت قدر صوایله  
 قینادب و سوزوب بعد سنجین ایله ازوب یا چورمل **مطبوع آخر**  
 مغز قوی و قلبه فرح و رب تقویت اعطا قیلور صفی بود عود بر  
 در هر مسک قرنفل جوز بقا سنبل تنقیل زنجبیل مصطکی بذکر چان  
 بذربا در نجبویه و زعفران مکدا نصف در هر مسک خالص اوله بر قیراط  
 کافور جمله دق و سحق ایوب بر صر ایچرم بغلیوب تازه اوزم شیر سندن  
 قدر کفایه الوب بکن مثال اولجه قینایوب حفظ اولنه حین ضرورت  
 استعمال اولنه **مطبوع غاریقون** سودای بلغمی و اخلاط محترقه احراق  
 و ازاله ایور صفی بود در هر هلیج اوزم در هر هلیج کابلی هلیج اسود مکدا  
 یونیش در هر هلیج و امج مکدا و در در هر زنبیب اوزم در هر اجاص اوزم  
 بش دانه لسان ثور یا در نجبویه غافک استخوطوس مکدا در در هر  
 بسفایج اوچ در هر جمله بشیوز در هر صوابچنده قینادب و سوزوب  
 ربعی قالدقه اوزم بش در هر قتیون و بر در هر غاریقون ختم ایوب بعد  
 ینه سوزوب قدر کفایه استعمال اولنه **مطبوع دیگر** سودای و بلغمی  
 اخراج ایور و برنی اتلردن پاک ایور صفی بود در هر هلیج کابلی هلیج اسود  
 مکدا و در در هر اجاص تر هندی اوزم زنبیب یکرم در هر سنا یور در  
 ورد اهریش در هر افستین روی و ریت در هر غافک اوچ در هر  
 بذربا در نجبویه بذر فرنجشک مکدا یکشر در هر اینسون و بذر از یانج  
 بر در هر استخوطوس کما فیطوس و باد در نجبویه لسان ثور مکدا اوچ در هر  
 سازج هندی قرنفل مکدا بر در هر بسفایج اوچ در هر جمله التي رطل  
 صوایله قیناده لر سوزو لر ربعی قالدقه بر در هر غاریقون و نصف در هر  
 صبر و در هر ملح هندی و ایکی قیراط لاجورد و ایکی قیراط شحم حنظل  
 و اوزم در هر سکر دخی قنوب تمام امتزاج بولر قده بحسب القوه سی و قنبل  
 استعمال اولنه **مطبوع سورنجان** بلغم غلیظی اخراج ایور و وجع مفاصله



بر نیم کاسه مقدارین بنه ایچه لر لطیف و ملین اولور اوچنی کون محکم اوو  
 اوو صغوب و اجزای ازوب بعد سوزوب صکر بر نیم کاسه دخی ایچه لر  
 لطیف و رعنا مسهل اولور بشلقی مجلس اجابت ایدر **نقوع آخر** ذات الجنب  
 اربانه و قف دم اصحابه و حای حرقیه نافعدر صفقی بودر سناء مکی  
 بنفج طری بناو فر عتاب سبستان مکدی بکر مشردرم بذر هند با اوج درهم  
 بذر خیارین اوج درهم جمله بر کاسه اوج بر کون و برکیچه اصلد بعد سوز  
 بشردرم شیر خشک و ترنجبین ضم ایدوب تمام از لد کن صکر بر نیم کاسه  
 مقداری اچور بیل **نقوع دیگر** امراض حارة و حیات متعقنه نک بقایانی  
 عروقن چقار و فضولدن پاک ایدر صفقی بودر اخص و زبیب حمر  
 و سبستان تر هندی مکدا و توز درم بذر کشوش بذر هند با پر سیا و شان  
 مکدا و چدرم جمله بر پرد جمع ایدوب بر کون و برکیچه اصلد قن صکر  
 سوزب بکر میش درم مقداری استعمال ایدر **نقوع آخر** صداع حارة  
 اچون و بزدن صفر استخاج اتمک اچون نافعدر صفقی بودر هلیج اصفر  
 اون درم اخص سبستان عتاب تر هندی مکدا و توز درم بنفج بذر هند  
 بذر خس مکدا و چدرم خیار شنبه فلوئی اون درم جمله جمع ایدوب غایت  
 اشی صوابچند بر کون و برکیچه اصلد و سوزوب بود فعه اون درم  
 ترنجبین الحاق ایدر استعمال ایدر **نقوع آخر** مجر تیرید اچون و حای  
 صفرا و تیر اچون نافعدر صفقی بودر تر هندی زبیب اخص زبیب اسود  
 عتاب زرد الو قایسی سیاه ارنک امیر یارس ورد احر طری جمله سنی  
 برابر اصلد قوتی چقد قن سوزوب اچمل **نقوع دیگر** ادرار بول و طم  
 اچون نافعدر صفقی بودر قاون و خیار چکر ککری برابر دو کلمش اوله بلی  
 شردرم بذر کرفس بذر رازیانه انیسون مکدا یکشر درم جمله دق ایدر  
 اوج رطل مقداری صوابله اصلدوب و سوزوب کون قرق درم مقداری  
 استعمال ایدر **نقوع ماء بین** سودا و صفرا و اخلاط محرقة نک ازاله سنه  
 عظیم نفقی واردر صفقی بودر راوند ایتیمون سنا اوچدر درم دق اولوب

درم

بر صغ ایچر بغلوب ماء بین اچند برکیچه طور دقن صکر استعمال  
 اوله بونک بر نیم کاسه سی کافیدر صغ اوج کر اصلدوب اچمک کافیدر  
**نقوع ماء الجبن نوع آخر** بو عجب طری یا دکار در برص و برقی و حرارت  
 کبد و امراض سودا و تیه و صفرا و تیه دفعند تأثیری عظیمدر علی الخصوص ذکر  
 اولنان اخلاط احتراقه میل ایلش و متعقن اولمش اوله صفقی بودر راوند  
 سنا ترید غاریقون بسفایج هلیج اصفر و اسود بزر درم لا جورد ایکی قراط  
 کل الرمنی ایتیمون بر پچق درم جمله مکن اولان مرتبه دق ایدر بر صغ ایچر  
 بغل دقن صکر بر کاسه ماء و بین اچند اصلدوب برکیچه قالدقن صکر  
 ایرتیه سی بر نیم کاسه ایچه لر بو حال اوزره صغ اوج کون دق تبدیل اقیه لر  
 و هر کون بر نیم کاسه اندک ایچه لر یا مار لیه تقا منفعت بوله **باب تاسع**  
**مياه الاصلی بیانند** در باب علاج بری ماء اصولد که فله و لقویه و  
 صرع و استسقا و تشنج و سکنه و اوجاع مفاصل اچون نافعدر صفقی  
 بودر قشور اصول کرفس و رازیانه و ذخیرا و زرد درم بذر کرفس انیسون بذر  
 رازیانه مکدا و زرد درم مصطکی سنبل فقاح ادخیر مکدا و زرد درم حب  
 بلسان اسارون مکدا یکشر درم عود بلسان و پوزیدن مکدا و زرد درم  
 سلخه اوج درم چنط یانا ایکی درم بذر حمر مل اوج درم زبیب بکر  
 درم جمله درت رطل صوبه محکم قیاد برقی قالدقن کون بکر مشردرم  
 استعمال اوله اما هر کس که اچلور ایکی درم یادیم یا غی ضم ایدوب اچمک  
 کر کدر اکر دیلر سک تقطیر ایدر کلاب کی عرقین استعمال ایلله **ماء اصول**  
**آخر** بوقسم دخی شول صرعه دیر نافعدر که اوجاع ارحامه اولمش اوله و حقی  
 ادرار ایلک بونک جمله خواصند ندر حاصلی لطیف ترکیبدری نظیر تدبیر در  
 ترکیبی بودر قشور اصل رازیانه قشور اصل کرفس قشور اصل کبر مکدا و زرد درم  
 بذر کرفس انیسون و بذر رازیانه زراوند طویل زراوند مدحج مکدا و چدرم  
 قشور بون اصل فاوانیا حبت فاوانیا بذر حمر مل مکدا و چدرم زبیب منوع  
 العجم اون درم جمله جمع ایدوب دق و سنی دق صکر اوج رطل صوابله

مکدا دیک من کل واحد  
 دیکدر و قس علی هذا  
 فی البوائ

فاوانیا ترکیبی و فله درم







در این کتاب که در طب است  
 و در این کتاب که در طب است  
 و در این کتاب که در طب است  
 و در این کتاب که در طب است  
 و در این کتاب که در طب است  
 و در این کتاب که در طب است  
 و در این کتاب که در طب است  
 و در این کتاب که در طب است  
 و در این کتاب که در طب است  
 و در این کتاب که در طب است

ماء صافی ایله یوغوروب جبار ایدلر و کولکده قوریده لر شریقی رشتقالد  
**حب الذهب** اوچد راس ایچون نافعد و بدنی تنقیه ایدر و بصره جلا و بر  
 صفقی بودر صبر اسقظوری یکرم درهم اهللیج اصفراون درهم مصطکی  
 و کثیرا و سقونیا مکدا و جودر درهم و در آخر بش در هر زعفران اوچ درهم  
 جمله دق و سحقد صکره ماء صافی ایله جبار ایدلر شریقی ایکی درهم  
**حب الاستخوان** صرع و سکنه و ما الخولیا و امراض سوداوتیه و بلغمیه و  
 داو الثعلب ایچون نافعد صفقی بودر اهللیج اصفرا کابلغ منزوع التوی مکد  
 بشر درهم تربیدی بقی درهم صبر اسقظوری الی درهم استخوطوس غاریقون  
 افعیمون بسفاج مکدا و جودر درهم شحم حنظل بر بقی درهم فوفل فورنج حبلی  
 مکد بر درهم جمله بر قاعده دق و سحقد صکره ماء صافی ایله یوغوروب  
 جبار ایدلر شریقی اوچ درهم **حب المنان** قلع و لقو و تشنج و استرخاء  
 جمیع المفاصل و وجع ظهر و تقریس ایچون نافعد و اخلاط غلیظه اسهال  
 ایدر طغی ادرار ایدر صفقی بودر سکینج و اشقجا و شیر حرمل مقل ازرق  
 شحم حنظل صبر تربید اهللیج انزروت مکدا و نردر درهم جمله دق و سحقد  
 صکره براسه صوفی ایله یوغوروب جبار ایدلر شریقی ایکی درهم **حب**  
**المقل** بواسیر و اوچد امعاء و مقعد و استرخاء مقعد نافعد صفقی  
 بودر اهللیج اسود بلیج املج مکد بشر درهم مقل ازرق یکرم درهم  
 جمله دق و سحق ایدلر صکره مقلی ماء کرا ثله برها و ندر ازوب بده  
 جمله ماء یوغوروب جبار ایدلر شریقی ایکی درهم **حب الشیطیح**  
 اوچد مفاصل و استرخاء عصب و لقو و احتباس طمث ایچون زیاده  
 مبارکد صفقی بودر تربید اوک درهم صبر اسقظوری یکرم درهم زنجبیل  
 زرنبا مکدا یکشر درهم فلفل دار فلفل عاقر قرحا مکد بر درهم  
 شیطیح هندی و ج مکدا یکشر درهم سکر قینادب دورت درهم  
 جمله دق و سحقد صکره ماء کرا ثله یوغوروب جبار ایدلر وقت  
 حاجتد اوچد درهم استعمال ایدلر **حب عشار** رتیه و وجع مفاصل

منزوع  
الافاق

اوچد ص

و تقریس

و تقریس و فلع و لقو و امراض بلغمیه ایچون نافعد صفقی بودر فلفل دار  
 فلفل املج منزوع التوی شیطیح هندی بلیج منزوع اهللیج اسود ناخواه  
 سعد مکدا یکشر درهم صبر اسقظوری اوک درهم بواد و تیه دق و سحقد  
 صکره ماء غلب الثعلب ایله یوغوروب خرده خرده جبار ایدلر کولکده  
 قوریده لر شریقی ایکی درهم **حب اخر** تقریس ایچون مخصوصا نافع  
 و دافعد صفقی بودر فلفل دار فلفل زنجبیل ورق کیر ورق حشا  
 کون مکد بر درهم ملح بطنی نشادر زید البحر میعه مکدا یکشر درهم  
 سورنجان ایکی دوتیه قدر دق و سحقد صکره جبار ایدلر محلته اوچ  
 درهمی بر شریقی ایدر **حب المارزقون** قرص صفا و ماء صفرائی اسهال  
 ایدر صفقی بودر مازر یونک نقدر دیر سین برکون و برکیجه سر کرده  
 اصلوب قوریدلر صکره یومد بر مازر یونک اوک درهم و در آخر  
 رب التوس مکد بشر درهم دق و سحق ایدر ماء غلب الثعلب ایله  
 یوغوروب جبار اولنه حین عملن شریقی ایکی درهم **حب القولنج** عجب  
 مبارک ترکیدر قولنجک شکایت ایدلر مسلاک عظیمد صفقی بودر  
 غاریقون سکینج مقل ازرق صندل مقاصیر جندبید سرجا و شیر  
 مکد بر درهم صبر اسقظوری دورت درهم ماء رازیاج ایله قاعده  
 معهوده اوزره یوغوروب جلا ایدلر شریقی بر درهم **حب السکینج**  
 قولنج و اوچد امعاء و بواسیر و ریاغ غلیظه ایچون نافعد و حیضی  
 دخی ادرار ایدر عظیم النفعد صفقی بودر سکینج بذر کرفس  
 انزروت اهللیج اصفرا مکد بشر درهم تربید اوک درهم شحم حنظل دورت  
 درهم دق و سحقد صکره ماء قلع و لقو یوغوروب خرده جبار ایدلر  
 شریقی اوچ درهم **حب خیران** خنازیر و امراض بلغمیه ایچون نافعد  
 و خنازیری دافعد صفقی بودر ایا ج فیه اوچ درهم غاریقون ایکی  
 درهم شحم حنظل بر بقی درهم انزروت دورت درهم تربیدی درهم  
 جاو شیر بر بقی درهم نشادر ایکی درهم سقونیا بر بقی درهم

جدا دویه

**حب طباشیری**  
 کل بیان دبی خیار  
 تخم قباقر دکی ۴ سمر  
 اوت تخم طباشیر  
 صغ اکثر انشا  
 کافور زعفران  
 بزر قنونا  
 لعاب ایله یوغوروب  
 جبار ایدلر











وزیری

و ترا کیمی قرا بآید و او غرضه مجموعه ایله تعریف اولنان بآید چوق بیان اولمشد  
ملک اولدوقلا اول محلله طلبا ولنه لکن ایا ریج لو غازیانلر چندان رغبت  
ایتد رمن **باب هادی عشر اقراض بیانده** در او جملدن بری قرص طلبا شیردر  
وبونک خاصه جو قدر طبیعتی تلین ایدد و حیات حازه محترقه زائل قیلولر  
وسعاله و خشونت صدره خود نفی قتی ظاهر در خصوصاً حرارت و حرقتی تسکین  
ایدد طریق بود طلبا شیرا بیض یکی درهم ترنجبین بریحی درهم لب بذر خیار لب  
بذر قزح هر بر نیک بریحی درهم نشا صمغ عربی بذر خشخاش ابیض کنیا هر  
بر نیک بریحی درهم جله دق و سمی ایدوب بعد صمغ احاب بذر فطونا ایله  
ازوب سایر ادویه دخی خلط و مزاج ایدوب یوغرد قدک صکر یدی ساعت  
مقداری حالی اوزره قویوب بعد برر مثقال وزنند قرص طلبا ایدوب ظاهر  
تجفیف اولند بود ذکر ایلد و کز قاعده اوزره اقراض تدبیرنده لازمه در هر نوع  
بیان ایلد که عادت اوزره شویله ایلک دفلد که مقصود منبر نوع تدبیردر  
**قرص طلبا شیر الملین** حیات حازه ملتهبه و صفراویه و دمویه ایچون نافعه  
عطشی قطع ایدد و سرری دفع ایدد بلکه نوعاً نومه دخی اعانت ایدد صفتی  
بودد و رداحر و ترنجبین القشر درهم طلبا شیر و کنیا ایکشر درهم نشا اوج  
درهم جله دق و سحق قدک صکر سوزلش صمغ و ترنجبین ایله برر مثقال قرص  
لرا ایدوب کولکه ده قوروده لر بونلرک شریخه مثقال **قرص طلبا شیر طایف**  
حیات حازه و حرقة و مطبقة ایچون نافعه اگرچه دمه اختلا ف دخی اولوب  
داخل عروقلا متعفن ایسه ینه نفی مقرر طریق بودد و رداحر الی درهم  
صمغ عربی و نشا هر بر نیک دوردر درهم بذر خاض الی درهم طلبا شیر اوج درهم  
عادت اوزره برر مثقال قرصه لر اولند استعمالی دخی برر مثقال **قرص طلبا شیر**  
**مقتدر** حیات حازه محترقه ایچون نافعه عطشی و تلتهبی تسکین ایلد که بوقصره  
غیر یلر نیک زیاده نفی زیاد شانند طریق بودد امیر بارس و طلبا شیر و رداحر  
مکد بریحی درهم لب بذر قزح و لب بذر خیارین بذر هندیا بذر خس بذر  
ستراوت سندل ابیض هر بر نیک نصف درهم کافور نصف دانق عادت اوزره



لعاب بذر فطونا ايله برر مثقال قرصه لرا ايله **قرص طبيا شير كا فور** بوير  
 قرصه در كه حيات محترقه و مطبقه و حواء دق و حرارت كبد و سعال حار  
 و عطش شديد ايجون نافعدر طريق بودر طبيا شير وورد و صندل ليت بذر  
 خيارين بذر خس بذر بقله هر بزرگ برر مثقال كا فور بذر دق و سحقك  
 صكه عادت اوزره لعاب بذر فطونا ايله يو غورب برر مثقال قرصه لرا ايله  
**قرص كهر يا** بوز كندك قان كنده نه و نرف دم ايجون نافعدر طريق بودر فنجكشت  
 اوت ايكى **مصلكى كهر يا** هر بزرگ اوزر در هر زعفران ايكى درهم صمغ كذاك عادت  
 اوزره برر مثقال قرصه لرا ايله **قرص طبيا شير كا فور** دموى خلقه و دموى و  
 صفراوى ايجون نافعدر و لب و عطشى تسكين ايدر طريق بودر صمغ عربى  
 بذر حاض نشا هر بزرگ ايكشدر در هر وورد اهر اوج در هر طبيا شير طين  
 ارمنى سحاق امير يارس مكد برر بچى درهم دق و سحقك صكه عادت اوزره  
 لعاب بذر فطونا ايله يو غورب برر مثقال قرصه لرا ايله **قرص**  
 بواسير و قان كنده نه و حرارت كبد نافعدر طريق بودر امير يارس  
 منزوع التوى اوك بش درهم بذر هندبا بذر بقله لب حبا لفقدر هر بزرگ  
 برر درهم وورد اهر بش درهم راونى سنبل هر بزرگ برر درهم دق و سحق  
 ايدوب عادت اوزره بذر فطونا ايله يو غورب قرصه لرا ايله **قرص**  
**فنجكشت** سد كبد و طحال ايجون عظيم التفعدر طريق بودر فنجكشت  
 بذر هندبا بذر بقله و صمغ على السنويه دق و سحق ايدوب عادت اوزره  
 حبت سفر جل ايله برر مثقال قرصه لرا ايله **قرص جلنا** اختلافي بطن و  
 نرف دم ايجون واسهال و زورا ايجون طريق بودر سليخه و طين مخنومى و من  
 صافى و صمغ هر بزرگ سكه درهم دق و سحقك صكه تان  
 جلنا عصاره سيله يو غوره لرا يا خود جلنارى قينا دب صوبيله عادت  
 اوزره يو غورب برر مثقال قرصه لرا ايله **قرص بسد** بودنخا اختلافي دم و سيلان  
 دم ايجون طريق بودر بسداون در هر جلنا و لبان ذكر اقايا مكد وورد در هر صمغ  
 عربى دارچين برر درهم دق و سحقك صكه بياض بياض ايله يو غورب برر مثقال

قرصه اولنه **قرص امير يارس** آخر حيات بلغيه و كبد و معده ايجون نا  
 نافعدر طريق بودر ريت امير يارس ليت بذر فقا ليت بذر بطيخ هر بزرگ  
 اوچدر درهم وورد اهر ترنجبين البشدر درهم بذر كشورث ريت السنوس  
 طبيا شير بذر هندبا مصلكى سنبل عصارة غاف و راوند هر بزرگ ايكشدر  
 درهم زعفران برر درهم جله دق و سحق ايدوب ماء ترنجبين ايله يو غورب  
 قرصه لرا ايله **قرص** برر مثقال در هر **قرص** حيات صفرا و تيم و بلغيه ايجون  
 نافعدر طريق بودر وورد اهر بزرگ درهم عصارة غاف طبيا شير سنبل  
 هندى هر بزرگ برر درهم ريت السنوس كذاك دق و سحقك صكه ماء  
 صفراو يو غورب برر مثقال قرصه لرا ايله **قرص فستيان** و سد كبد و دم  
 و حيات بلغيه و سد طحال و عسر بوله افقع اشيا در عجب بى ظنين تركيب  
 طريق بودر فستيان بذر كرفس انيسون اسارون لوز مرنگد برر درهم دق  
 و سحق ايدوب زلش صفراو يو غورب برر مثقال قرصه لرا ايله **قرص وورد**  
**اسخرديك** اوجاع معده و حواء بلغيه ايجون نافعدر طريق بودر وورد اهر  
 التى درهم اصل السنوس دورت درهم سنبل برر درهم صمغ برر بچى درهم بياض  
 بياض ايله يو غورب عادت اوزره قرصه اولنه **قرص راوند** حيات عتيقه  
 و صلابت كبد و اوجاع و اورام كبد ايجون نافعدر ولى الجمله اعضا و ظا  
 هر دن برينه ضرب و لنوب بر سى اولسه مومياى معدنيدك نافع در طريق  
 بودر شين خشك التى درهم قوه و اكليل الملك هر بزرگ اوچدر درهم بذر كرفس  
 انيسون عصارة غاف هر بزرگ ايكشدر درهم صمغ عربى و كثر برر درهم  
 سحق اولند قرك صكه عادت اوزره قرصه لرا ايله **قرص كيرا** اوجاع سد  
 و طحال سد و سد طحال و كبد ايجون موافق در طريق بودر قشر اصل كبر  
 دورت در هر راوند طويل ايكى درهم بذر فنجكشت فلفل اسود هر بزرگ  
 البشدر درهم كثر اوج درهم حبت آس دورت درهم دق و سحق ايدوب عادت  
 اوزره برر مثقال قرصه اولنه وقت حاجت در سن كنجبين سانج ايله ازوب  
 استعمال ايله **قرص كا فور** حيات محترقه و التهاب و توقد عطش حواء دق



حناء مطبقة ایچون نفی عظیم در طریقی بود درورد اهراتی درهم صغ عرب  
 طباشیر مکد درورد درم لب تحت القرح لب بذرخیارین بذربقله اصل التوس  
 مکد سکورد درم نشا اوج درم زعفران ایکی درم کافور نصف درهم دق  
 سحقن صکره لعاب بذرفطونا ایله یوغوروب برر مثقال قرص لایله **قرص**  
**خشنا** قرص صید و حناء و جع صدر و ظهر ایچون مناسب در طریقی بود  
 ورد اهر صغ عرب اوچ درم نشا کثیرا یکشر درم خشنا شل بیض و اسود  
 اوچ درم طباشیر بش درم ربتا التوس ایکی درم زعفران ایکی دانق  
 دق و سحقن صکره ینه شراب خشنا شل ایله یوغوروب برر مثقال  
 مقداری قرص اولنه **قرص نافع** سل و تفت دم ایچون موافق در طریقی  
 بود در طین ارمنی و طین مختوم نشا ورد اهر هر بر نیک التوس درم سلطان  
 محرق کثیرا طباشیر شادنج عدسی مکد بشر درم ربتا التوس بر درم  
 دق و سحقن صکره لسان ثور یا لسان حمل صولریله یوغوروب برر مثقال  
 قرص اولنه **قرص آخر** اختلاف دم و تفت دم ایچون مناسب در طریقی  
 بود در طین مختوم و طین ارمنی طباشیر قرط طراشیت مکد ایکشر  
 درم بذرخماض البزی صغ عرب جلنار مکد درورد درم نشا ورد اهر  
 اوچ درم زعفران بذد کرفس حناء و مصطکی مکد بر درم جمله دق  
 و سحقن صکره لعاب بذرفطونا ایله یوغوروب برر مثقال قرص لایله  
**قرص بنسب** حناء ریح ایچون مخصوصا مناسب در صفر و بلقی اسهال ایدر  
 و باشد اولان موادی تنقیه قیلور و رمد و ظلمت عین و صلی که فصول  
 صفر و بلغم در و دفع قیلور طریقی بود در بنفسج یا بس ایکی درم تربد  
 ابیض بر درم ربتا التوس نصف درم هلیج اصفر نصف درم  
 سقمونیا نصف دانق دق و سحقن صکره ماء صافی ایله از لکش  
 صغله یوغوروب قرص لایله **قرص بنسب دیگر** ذکر ایلد و کن خوا  
 یونک اول ذکر اولان قرص بنسب ذکر اولنمشد یونک دخی  
 موجود در طریقی بود در بنفسج یا بس اوک درم تربد و اصل التوس

اوچ درم صغ عرب بر درم دق و سحقن صکره ماء قرح ایله یوغوروب  
 قرص لایله **قرص کا کونج** قرح و کلا و مثانه و دم بتول ایدنار مناسب در  
 طریقی بود بر دکر فس بذد شیخ بذد شرج مکد التوس درم بذد رازیاج  
 ایکی درم حبت صنوبر زعفران بذد حماض لوز مقشر ایون مکد اوچ درم  
 حبت کا کونج یکریش دانر بذد قشا اون ایکی درم جمله دق و سحقن  
 صکره ماء رازیاج ایله یوغوروب برر مثقال قرص لایله **قرص حلتیت**  
 حناء ریح ایچون مخصوصا موافق در طریقی بود در حلتیت مر فلفل اسود  
 سذاب یا بس جمله برابر دق و سحقن ایدوب ماء صغ ایله یوغوروب برر  
 مثقال قرص لایله **قرص نافع** تفت دم و سعال مزمن ایچون نافع در طریقی  
 بود کربا بسد بذد بقله طین مختوم مکد اوچ درم جلنار بذد خشنا ش  
 ورد اهر طباشیر قرن ابل الحرق اقا قیا عصارة الحیة التیس اوچ درم  
 راوند بقی درم دق و سحقن صکره ماء لسان الحمل ایله یوغوروب برر  
 مثقال قرص اولنه **قرص نافع آخر** الفخار دم و تفت دم ایچون اعلا در  
 طریقی بود شادنج عدسی دم الاتوین هر بر نیک اوچ درم جلنار عقص  
 مکد ایکشر درم یانوش کیک بونیزی اقا قیا بر بقی درم لادن زعفران  
 هر بر نیک نصف درم برسیا و شان بر بقی درم عادت اوزره دق و سحقن  
 دن صکره ماء لسان الحمل ایله یوغوروب برر مثقال قرص لایله **قرص دیگر**  
 سعال و تفت دم ولینت طبیعت و حناء حازه رفعدله قوی عظیم در طریقی  
 بود بر دکر حماض امیر بارس نشا طباشیر حبت الاس شاه بلوط هر بر نیک  
 بشر درم زعفران بر درم طین ارمنی اون درم کربا بسد اوچ درم صغ  
 عرب اوک درم دق و سحقن صکره عادت اوزره قرص اولنه **قرص**  
**نافع** سل و دق ایچون نافع در طریقی بود لب خیار لب بذد قشا هر بر نیک  
 بشر درم مز بذد بقله اصل التوس مکد درورد درم طباشیر سلطان  
 محرق ایکشر درم نشا کثیرا بر درم دق و سحقن صکره عادت اوزره  
 جلا به یوغوروب برر مثقال قرص لایله **قرص المراسقا** طین موقی

برر قاضی و دیگر ایچون  
 و شرح دکر قاضی قولا  
 بنسب درم



و تفتح سند وادار طمک ایچون موافق طریق بود در پیش درم ورق  
 سداب محقق حقیق تمساح مسک طرا مشیغ فو مکدا یکشدرم مسر  
 بطاریخ اوج درهم جمله دق و محقق صکر سر و قوز لاغی صوبیله  
 قینادب بوکر اول صوابله عادت معبوده اوزره برر مثقال قرصل  
 ایدله **قرص الکواکب** ضعف معده ایچون نافعد و فصولی جلبک یلمک  
 بوقر صه مخصوصه در خصوصاً جسناء حامض مغض و اختلاف بطن و  
 صداع و وجع ارحام ایچون تاثیر عظیمه در جمله دن زهر لچینه و حشرات نایه  
 و هوام لدغ ایدلر و کنه با مرآه سبحان و ثقا خلاص باینده اب حیات ما  
 نند در طریق بودر چند بید ستر مصافی سلخه طین مخوم قشور اصل  
 لقاح طلق هر برنک دور در درهم زعفران افیون التشر درم فوانیس  
 بذر کرفس سیالیوس بذر پنج ابیض میعه سائله مکد سکر درم افیون  
 مر میعه یا بسه شراب ریجانی ایلله مقدما اصلاب ساید و تیز دق و سخی  
 دن صکر جمله سن بریده یوغوروب برر مثقال قرصل اوله لکن استعمال  
 الی ای دن صکر لازم **در قرص لعود** قی و هیضنه و غشیاک ایچون نافعد  
 طریق بودر سنبل و قرنفل و سنک کبابه عود قاقوله سعد کوفی کوندر  
 مصطکی مکدا یکشدرم وردیش درهم جمله دق و محقق صکر عادت  
 اوزره دق و سخی دن صکر صمغ و بکر ایلله یوغوروب برر مثقال قرصل اوله  
**قرص الانجیار** اسهال دم و سیلان دم و زخیر باطل ایچون نافعد  
 خصوصاً طریق بودر انجیاردورت درهم ورداخر صمغ عربی کهر یا بسد  
 مکدا و جرد درهم طین ارمی طباشیر برت السوس جلتار مکدا یکشدر  
 درهم اقا قیا بریجی درهم جمله دق و محقق صکر عادت اوزره سنبل  
 عصاره سیله قرصل اوله **قرص لفواق** انجریق ایچون نافعد  
 اگر امتلا دن اولش ایه صفی بودر قسط مر صبل و غیر مار سمه که  
 یا بس اوله فودخ نعنای یا بس سداب یا بس بذر کرفس کندر اسارون  
 مکد بر درهم افیون بریجی دانیق دق و محقق صکر مثلث ایلله یوغوروب

برر مثقال

برر مثقال قرصل اوله **قرص کنز** قی و هیضنه و ضعف معده ایچون  
 نافعد طریق بودر کنز او دن درهم طین خراسانی طقوز درهم قاقوله  
 کبابه بریجی درهم سنک قرنفل برر دانیق جمله عادت اوزره رب رمان  
 ایلله یوغوروب برر مثقال قرصل اوله **قرص مثلث** یو قرصک استعمال  
 اتما منک صکر سخی اولوب صداع و سر را ایچون کلاب ایلله ازوب  
 جبهه یه طلا اوله نفقد طریق بودر مر افیون بذر پنج ابیض قشراصل  
 لقاح و نقاح یا بس مکد بشدر درهم زعفران بریجی درهم جمله دق و  
 سخی دن صکر مارول وایت اوزوی صوابله یوغوروب خرده قرصل ایدله  
 وقت حاجتله منوال مشروح اوزره استعمال ایدله لکن بوقر ص سایر  
 اقراص کی نبویا چمن زیر بونده محذراشیا چوقدر ضرر ایدله همان از یلیق  
 باشد طلا اوله **قرص سندل** ابی محمد زکریا رازی رجه الله تعا تالیف  
 ایلشدر حیات حازه و عطش شدید و حرارت کبد و معده و بیس لسان  
 ایچون استعمال اولور زیر بخارات صفرا و تیز تسکین ایدر حاصلی میرد  
 و مطلق حرارت و تسریع التا شیر در طریق بودر ورداخر طباشیر  
 سکر نبات مکد دور در درهم صندل ابیض و اصفر و احر برت السوس  
 بذر بقله مکدا یکشدرم لب بذر قنابلت بذر خیار کافور کثیر مکد  
 نصف درهم جمله دق و سخی دن صکر لعاب بذر فطونا و ماء ورد ایلله  
 یوغوروب و زنده هر قرص بر درهم اوله بعد کولکه ده قوریدوب چین  
 استعماله الما و یا رمانین و یا ترهندی شرابله ازوب ایچوره لر  
**قرص حنظل** بوقر ص شول کسنه لر مخصوصه در که امعا سنده قروح  
 و دم منجمد اوله و یا خود قیج که اریکدر یورکک اقه انک کیسلرک حقنه  
 سنه تعیین اولند و غی اوزره داخل اولور و فی الجمله اگر یا لکن بوقر صکر  
 حقنه مراد اولور سنه اوج درهم قرص ایکی دانه بشمش بر طه صاروسین  
 ماء لسان حمل ثور ایلله ازوب قدر کفایه استعمال اولنه و بوورم اریا بنه  
 احتقان اولنه طریق قرص بودر اسفیداج افرنجی الی درهم قرطاس محرق دور











تزار در وجینی حفظ ایدر صفتی بود در زرباد کرس بر درم ناخواه کند  
 اوچ درم سگر یکرم درم شربتی بر مثقال در **سفوف عینی لا ابن اسحق**  
 بواول کمنه له لازم در که حرارت در منی افراط له خارج اول و ضعیف  
 اوله صفتی بود در بذرفطونا ایکی درم بذر بقله اوج درم کزیر یابسه  
 بر بقی درم بونک شربتی بر مثقال در **سفوف مبارک** لدغ عقرب و حیات  
 و حشرات و هوام ایچون نافعدر صفتی بود در ترید زرا و نطویل اصل کبر  
 عاقر قرحا مکد او در درم دق و سخی اولند در مک صکره عقرب و چکان و سایر  
 موئی جناور لر صوفده اوچ درم استعمال اولنه **سفوف نافع** شول کمنه  
 لکه حرارت در دوشکه ایش و یا خود بولی افراط له کاور عاجز ایدر نفع نافعدر  
 صفتی بود در سرکه ایچنه تربیه اولوب قور و مشد مرخی یکرم درم قشر  
 کندیش درم طباشیر دورت درم کزیر یابسه اوج درم جمله دق و سخی در  
 صکره بر درم استعمال اولنه اگر فواق عارض اولوب و اولیا سی جنبی امتداد  
 اولش ایسه ذکر ایدر و کس سفوفه بواجز الی دخی قویا استعمال اولنه اجزا  
 بونلور در بذر کرس بید کون مدیر جمله دق و سخی در صکره مار سده صوبیل  
 بر مثقال استعمال اولنه **سفوف دیگر** نفریس و وجع مفاصل و استرخا و  
 اعصاب ایچون نافعدر صفتی بود در سورنجان سگر مکد او در درم زعفران بر  
 دانیق دق و سخی در صکره ماء بارد ایله لازم اولدقه بر درم استعمال اولنه  
**سفوف آخر** اوجاع معد و ضعف معد و استرخا معد که برودت اوله  
 موافقد صفتی بود در نعنا قاقوله سنبله زخرد سعد مکد اکثر درم انیسون  
 مصطکی بذر کرس اوچ درم وردا حر که بر اوچ درم سگر ادخیر بر درم  
 دق و سخی در صکره کل شربیله استعمال اولنه **سفوف دیگر** که لک صفتی معد  
 که حرارت در اوله نافعدر صفتی بود در گهر یا وردا حر مکد بشیر درم عود  
 ایکی درم امیر یارس اوک درم رامک و طباشیر مکد اوچ درم  
 سنبله هندی بر درم و زعفران کافور بر دانیق اولند در صکره  
 شراب رمان ایله وقت حاجت در بر مثقال استعمال اولنه **سفوف آخر**

سفوف صبارینه / چوب  
 سفوف راوند چینی ۲  
 سفوف استعالی بر مثقال  
 سکره ۴  
 سکره ۴

رعا خور

فواق شدیده که امتداد اولش اوله دفع ایدر با مرله تخا صفتی بود در قط  
 سالیوس سعد کون مدیر مکد اوچ درم دق و سخی در صکره شراب رمان  
 منفع بر مثقال استعمال اولنه **سفوف دیگر** سدد و طحال و صلابت طحال  
 ایچون نافعدر صفتی بود در بذر هند با و کرمانچ بشیر درم حبه العنبد بر بقی  
 درم دق و سخی در صکره وقت حاجت اوج درم سگر کجین بذروری ایله  
 استعمال ایدر ل **سفوف آخر** وجع کلا و مثانه ایچون مناسب در اگر بوم کور  
 برودت در اولش ایسه صفتی بود در قسط سنبله جاما قرد مانا بذر کرس جمله سی  
 بر دق و سخی اولوب الندر مکد صکره که سفوف ک قاعده سیدر قاون  
 و خیار چکر کی مستحبی ایله بر درم استعمال اولنه **باب ثالث عشر سعوط**  
**بیاننده** در طباطبا سعوط دیو برنجه ادر و جمع ایدوب صوبین صقوب طر زمره  
 دیر لرا و جمله دن بری شول سعوط در که دماغ حانه ایچون نافعدر ستری  
 دفع ایدر قاعده سی بود در که مارول پیراغی صوبی دهن نیلوفر این نسا جمله برابر  
 جمع ایدوب بور ننه طر زمره لرا خود مر یض کنده و او جنه الوی یفسین چکوب  
 بور ننه داخل ایله هر پرده که سعوط اولنه دیر مراد من بود **سعوط آخر**  
 صداع حانه ایچون نافعدر قاعده سی بود در طباشیر ایکی درم بسباسه کافور  
 مکد نصف درم دق و سخی اولند در صکره دهن نیلوفر ایله ازوب  
 استعمال اولنه **سعوط دیگر** صداع حانه ایچون نافعدر قاعده سی بود در  
 طباشیر ایکی درم بسباسه کافور مکد نصف درم دق و سخی اولند در  
 صکره دهن نیلوفر ایله ازوب استعمال اولنه **سعوط دیگر** صداع حانه ایچون  
 و وجع شقیقه بارده ایچون مناسب و قاعده سی بود در دهن لوز حلوا ایله  
 مر زنجوشی خلط ایدوب سعوط اولنه **سعوط دیگر** سر سام حانه ایچون  
 نافعدر قاعده سی ماء الاس ماء الخراف صندل کافور بر پرده ازوب  
 خلط و مزج ایدوب سعوط اولنه **سعوط آخر** صداع بارده ایچون  
 و برودت در اولش دیش اغریلینه نافعدر قاعده سی بود در جوز قبا شیخ  
 قنفل مر زنجوش مکد بر مثقال بسباسه دورت مثقال دق و سخی دن







درهم فلوس خیار شنبه ویش درهم افار رقی قنوب غرغره ویر لر نوع آخر  
 وجع حلق و لحات و کومک دل و شمع ایچون نافعدر شکلی بود تازه پازر  
 وزد اخر مکدر بر رطل عصا نه لخته التیس او توزالتی درهم غسل بر رطل  
 جمله دق و سخی دن صکر کفایت مقدار صوابله قناب دوب و سوزوب  
 بر مقدار غسل و جوز رقی و قوت رقی ایله ازوب غرغره ویر لر نوع دیگر  
 اغرده و دل و اولان عفونی دفع ایلمک ایچوندر شکلی بودر کل غنچه سی و دوش  
 درهم شبیانی عفص یکشر درهم مرصافی برودر درهم دق و سخی اولنوب بر  
 مقدار صوابله قناب دوب و سوزوب مضضه ایله لر نوع آخر  
 دیشلری بیاض ایلد و فضول بارده جذب ایدر شکلی بودر بر حبیب منوع  
 الحما نیسون شب یانی عفص علی التویه دق و سخی ایروب بال شربی  
 ایله قناب مضضه ایله لر نوع دیگر قلاع صبیان و انارک اغزلرنیک  
 حرارتی دفع ایچوندر شکلی بودر شکلی خیری ازوب تخمینا یوز درهم  
 صوی اولد قلع بر درهم طباشیر بش درهم سکر قنوب مضضه ایله لر  
 اگر صغیر اولوب قادر اولمسه برقی ایله اغزینی و دینی اووه لر نوع دیگر  
 کدک قلاع ایچوندر شکلی بودر کز بر یاسه بر جز عدس مقشر بر جزه ملایش  
 اون درهم دق و سخی ایروب تازه کشنیر صوی ایله قناب کفی التمش  
 بالله ازوب مضضه ایله لر نوع آخر دلی اغزانوب سویلمکده المچکده  
 نافعدر شکلی بودر زنجبیل کیر عاقر قرحا خردل برابر دق و سخی اولنوب  
 بر مقدار بال شربی ایله قناب دوب و سوزوب بعدا حاصل اولان اشیائی  
 مضضه ایله لر باب خامس عشر سنونات بیاننده در بونک معناسی  
 و او با عین تکرار دیشک اوسا غنی بیان ایروب و پاک ایروب صحتی حفظ ایلمکدر او جمله  
 دن بری بودر نشادر ادخیر مصطکی مکدر یکشر درهم شادنج عدسی بر درهم  
 عود القهر اوج درهم دق و سخی اولنوب صبح و مسا مسواک مثال استعمال  
 اولنه سنون اخر دیشلری غریبی و دیش قرار دقه جلا ویر ویا غرق ایچوندر  
 هیئت بودر فلفل دورن درهم حماما اوج درهم ساج هنری ایکی درهم

عفص

عفص حرق سکر درهم دق و سخی اولد قلع مسواک ایله استعمال اولنه  
 سنون اخر دیشلرک سیاهنه جلا ویروب قوردنی بیوب چور کلرینی و  
 وجعدن سالم ایدر هیئت بودر زراوند مرچ بش درهم سرطان حرق و شج حرق  
 صابنی بونجونی یکمک بونیوزنیک کولی مکدر و در درهم ملح اندرانی بورق که یاغ اوله  
 ارمنی تین یا بس حرق مکدر و چدر درهم جمله دق و سخی صکر دیشلرینه  
 مسواک اولنه سنون دیگر دیشه جلا ویروب اغز قوقوسین دفع ایدر  
 هیئت بودر سعفر حرقا صمه چوغنک کولی شج حرق ملح اندرانی  
 زبدالجهر مکدر او زردر درهم عود القهر کجا بر ثمره الطرافا مکدر بشر درهم شیت  
 یانی ایکی درهم قنفل سحاق مکدر در درهم جمله دق و سخی صکر غبار  
 اولد قلع دیشلرینه مسواک اولنه سنون اخر دیشلری پاک ایروب  
 رطوبات تشف ایدر و نیمش دیشلر اتن تورر هیئت بودر بطنار اون درهم  
 نشادر ایکی درهم مویز اوج درهم عفص بر درهم فودنج حرق اون  
 درهم ملح بعل کدک دق و سخی اولنوب مسواک اولنه سنون اخر سیلا  
 دم و قروح لثه که دیش الترنیک نیمسی و جاتلر کدک لثه نافعدر هیئت  
 بودر ثمره الطرافا و سکر اوج درهم عسله التیس طین ارمنی و طین مخوم  
 مکدر بر درهم اهل کدک دارچین نصف درهم دق و سخی ایروب مسواک  
 اولنه سنون دیگر دیشلرک اتین پاکدیا غرغره و دیشلرده اولان رایجه لی  
 دفع ایدر هیئت بودر یاغش یکمک بونیوزی اون درهم ملح حرق اوج درهم  
 مر زعفران سنبل مصطکی هر برنک یکشر درهم سذاب یا بس ایکی درهم  
 سحاق جلنار بر درهم دق و سخی اولنوب بر و هم غسل ایله معجون ایروب  
 دیشلر مسواک اولنه سنون اخر دیشلری پاک ایروب اغز قوقوسین کیده  
 هیئت بودر ساج هنری روی و عود طیب مصطکی مر قشور اترج هر برنک  
 او زردر دق و سخی اولنوب دیشلر مسواک مثال اولنه باب سادس  
 عشا طلیه بیاننده در بونک معناسی رنجه اجزای دق و سخی ایروب مرهم  
 کی اولد قلع صکر نه محله اولور سه طلا اولنور جمله دن بری اولد قلع



قابض در ثورا چون که یوزده و سایر اعضاده اولور سه دفع ایدر صورتی بود  
 طین ارمنی طین مختوم را یکش در هم زعفران نصف در هم دق و سحق ایدوب  
 بعد ماء ورد و خل ایله برهاوند و مختلفه اولنجه سحق ایدوب امتزاج  
 و بریله و ثورا چون طلا اولنه اگر شور نه باده اویلی اولوب در یک بردن  
 چغش ایسه مرده سنک صبر دهن ورد مکد بش در هم الحاق ایدوب  
 معاً طلا اولنه یا مرالله تقادفع ایدر **طلائی آخر** کلف ایچون ترکیبی یوزده  
 خرده خرده نقطه مثال اولنه دیر لر ترکیب بوکا چغندر دیر لر صفتی بود  
 دقیق تر مس دقیق بقله دقیق حص و کیک کثیرا جله دق و سحق ایدوب  
 سرکه و کلابله خلط ایدوب یوزده طلا اولنه **طلائی دیگر** کذاک کلف شدید  
 ایچون وجهه زایل ایدر صورتی بود در دقیق شعبین و لب بذر بطیخ  
 ایکش در هم دقیق شعبین بقله و دقیق حص و کیک و کثیرا ایکش سحق در هم  
 دقیق تر مس اوج در هم سحق و سحق ایدوب کذاک ماء ورد ایله و سرکه  
 ایله خلط و مزج ایدوب بورتنه طلا اولنه **طلائی آخر** یوزده اولان  
 لکه لری و ثور لری که یوزده و کردانه اولور دفع ایدر صفتی بود در دقیق  
 شعبین حلیب ایله قینادب بولاج مثال اولدقه بر مقدار بیاض  
 بیض دخی قنوب یوزک لکه سی ایچون طلا اولنه **طلائی آخر** و نیمش یوزده  
 اولان لکه لری ازاله ایدر صورتی بود در کلس قشر بیض اشنان و دقیق  
 شعبین قاش کوی قشر عدس دقیق بقله و زعفران زید البحر ما میران چینی  
 دقیق حص لوز مر دق و سحق ایدوب لبن نسا و لبن حار ایله یوزده  
 یوزده طلا اولنه **طلائی آخر** کلف ایچون نافع و صورتی بود در فلفل و بورق علی  
 السویه دق و سحق ایدوب ما ایله عجین اولدقه یوزینه طلا اولنه  
**طلائی آخر** کلف غلیظ ایچون در هم مقدار نه باده اولور سه دفع ایدر  
 صورتی بود در تر مس بقله شعبین مقشر حص کرات بذر بطیخ مکد و در  
 زر و ندر در هم در هم قسط لوز مر اصل السوس الا سماخونی جت بلسان زید البحر مکد  
 مکد ایکش در هم در هم ورق لسان عصفور انزروت مکد بر در هم دق و سحق اولنوب کیک  
 زار فلفل کندس صح

صوبله

صوبله یوغور و یب طلا اولنه بحر زرد **طلائی آخر** برقی ابیض ایچون اعلا در  
 صورتی بود در زرنج اهر اوان در هم کندس شیطیح کثیرا در هم دق و سحق  
 ایدوب دهن زیتله و خل ایله خلط اولنوب طلا اولنه **طلائی آخر** برص  
 ایچون در صورتی بود در قشر اصل کبر شیطیح خرق بر بر دق و سحق اولنوب  
 ماء الاس و سرکه ایله معجون اولنوب طلا اولنه **طلائی آخر** برص ایچون در صورتی  
 بود در قشر اصل کبر شیطیح خرق اسود و فوف بذر الفجل بذر الحار مل خردل بر  
 دق و سحق ایدوب خل خرمایله یوغور و یب طلا اولنه **طلائی آخر** صداع ایچون  
 نافع در صورتی بود در صندلین نیلوفر و زرد بذر الحار مکد اوچ در هم افیون  
 بنفسج اصل القاح مکد بر در هم زعفران نصف در هم ما میثا ایکی در هم  
 دق و سحق دن صکره مارول صوبله یوغور و یب سر سام ایچون طلا اولنه **طلائی**  
**آخر** سیام ایچون ابتدا لرنده نافع در غافل و لماق کر کرد صفتی بود در ماء ورد  
 دهن ورد و خل خرم مکد بر بر دق و سحق و مزج ایدوب طلا اولنه **طلائی دیگر**  
 برقی ابیض و اسود و برص ایچون در صورتی بود در کندس فوف شیطیح خردل بذر  
 فجل ماروتون شحم خنظل حریق ابیض مویز سقونیاء ما میثا مکد اوچ در هم  
 شقایق نعان یکرم دق و سحق اولنوب خل خرمایله خلط و مزج ایدوب محلینه  
 کوره طلا اولنه **طلائی دیگر** کذاک برص اسود و ابیض و برقی ایچون نافع در  
 صورتی بود در کبریت مرده سنک خبث الفضة زراوند طویل و دقله و فلفل مکد  
 اوچ در هم دق و سحق ایدوب زیتون یاغی زیتیک که یاغی که قتل اولش اوله خلط  
 و مزج ایدوب طلا اولنه **طلائی دیگر** خرب و قوبا ایچون نافع در صورتی بود در  
 اقلیمیناء فخته زرنج اهر و اسود اشنان زراوند کبریت اصفر زاج مرده  
 سیخ و عفش کندس دق و سحق ایدوب خل و دهن زیتله خلط و مزج ایدوب  
 طلا اولنه **طلائی آخر** کذاک مکد و قتل ایچون نافع در صورتی بود در مویز زرنج  
 اهر زراوند طویل بر بر دق و سحق اولنوب زیت و سرکه ایله طلا اولنه **طلائی دیگر**  
 کذاک برص و برقی ایچون یکرم کونک دله یا مرالله تقادفع ایدر صورتی بود در شیطیح  
 سکر فوف شب یاغی طین ارمنی بذر الحار دق و سحق ایدوب قیناق ایله خلط و مزج



ایدوب طلا اولنه **طلای دیگر** طرقلوده اولان برص دفع ایدر صورتی بودر  
 زرنج احرشبت یانی کبریت اصفر زفت مکر التشر درم دق و سخی ایدوب  
 زفتیه حل ایدوب طرقلوده طلا اولنه **باب سابع عشر ضمادات بیاننده در**  
 بونک معناسی بعض اجزادق و سخی اولنوب مرهم مثال اولده برینا وزرینه  
 یا قوب یا قویله کدر جمله دن بری اولضاد در که حازه ایچون نافعدرا و یله  
 ورمکه کیده اوله علی بودر مندل احر و ابض مکر او تورد درم ورد فوفل  
 بنضج دقیق شعب مکر قرد درم بابونج واکلیل المک مکر او تورد درم  
 دق و سخی ایدوب دهن ورد ایلله مرهم مثال اولنجه امتزاج و یروب بعد  
 بریز پاره سنه یا یوب کید او زرن ضماد ایلله **آخر ضماد** خف کید و استسقا  
 ایچون نافعدر علی بودر افسنتین سنبل مصطکی صبرها هینج عقص لادن  
 مکر ایکشر درم عود هنری دورت درم نق و سخی ایدوب یا غی ایدوب  
 اجزائی قوب عادت معروده اوزره که ذکر اولندی کید او زرن ضماد اولنه  
**ضماد متدین** حرارت کید و قلب معده و امراض حاقه ایچون استعمال اولنه  
 جاز در علی بودر شمع ابض کافوری مکر او تورد درم دهن بنضج بکرم دورت  
 درم دهن ورد اون ایکی درم شعی ذوب ایدوب کافوری سحقدن صکر  
 برهاون ایچنده ماء ورد و ماء بقله الحقا و غل خرماء دخی عالم و ماء کزیره  
 الرطب و ماء هند با و رطب و ماء مکر التشر درم مقداری معاد قله مرهم  
 کی اولنه همت ایلله لریجه ضماد ایلله **ضماد عالم** حرارت کید و او رام کید  
 ایچون نافعدر علی بودر بنضج یا بس دورت مثقال ورد احر کذلک قصب  
 الزریره ایکی مثقال کافور بر درم ادویه دق و سحقدن صکر کفایت مقدار  
 شمع عمل ایلله دهن ورد قوب یا قوبی اولنجه همت ایلله لریجه ضماد  
 اولنه **ضماد اخر** حرارت طحال ایچون نافعدر علی بودر که مقل ازرق یکرم  
 درم اشق اون درم دقیق بقله دقیق پورچوق مکر بشرد درم  
 رقیق حص واکلیل المک بذر کتان بابونج تر مس هر برینک او توردن  
 بشرد درم سرکه ده اصله شنجیر دهن بابونج دهن سذاب مقدار

طلا که ققه لان سکر  
 اوزرینه طلا اید  
 صفتی بودر ایتین صوفیان  
 و بلقی خنای و تاق قویق  
 شبر و غن یا غی بونری ارب  
 ابر و دو که سین و بریز  
 قاقوب طلا اید سین بریز  
 کن شافی اوله بامر اسه سحاده  
 مکر

کفایه

کفایه جمله دق و سخی ایدوب خلط و مزج ایتدکن صکر ضماد اولنه  
**ضماد دیگر** مطحونک ورمی ایچون نافعدر زیر طحال ضایع ایدوب در دندک  
 خلاصه بوندک ایوضاد یوقدر علی بودر اشق تام اجزائی خل خمره خل ایدوب  
 بعد ینته سرکه ده اصله شنجیر ایلله برهاوند محکم دق ایلله لریجه  
 مثال اولنجه اشق وزنی قدر اسفلو فندریون دوا یا سخی ایدوب  
 مقدما مرهم مثال اولان ترکیبه داخل ایلله لریجه دق و سخی ایدوب  
 بریز پاره سنه سوروب طحال اوزره ضماد ایلله لریجه تاثیر و اردن  
 عمل ایدک نفعینه قایل اولنور **ضماد آخر** حسین ابن اسحق شیرازی رحمة  
 الله تعالی ایلله شول صبی ایچون مناسبتدر که ورم طحال دن منز  
 جرا و لا علی بودر سیاه انجیری برکون وریجه خمر سرکه ده سنه الی  
 درم مقداری اصله و دورت درم مزه دق و منحل قسط بحری داخل  
 ایدوب برهاوند مرهم اولنجه دق ایلله لریجه اون درم اچی یادم یا غیلله  
 و اوج درم اصل کبر دخی دق و سخی ایدوب مقدما دق اولنان انجیر  
 داخل ایلله لریجه مقدار شیر و غن ایچره بر مقدار بال موی ایدوب  
 مرهم ایلله لریجه جمله بریده ایدوب خلط و مزج ایدوب محکم دق  
 ایلله لریجه تمام امتزاج بولر قه بریت پارسنه یا خود کا غدا پاره سنه  
 یا یوب مطحونک طخالده ضماد اولنه اوج ساعت مقداری طور دق  
 صکر چقاروب بابونج و کرب نام ادویه صوده قینا دوب اول صو  
 ایلله طحال بنضج اوزرینی غل ایلله لریجه بریز ایلله سلوب ینته شیر و غن  
 ایلله طحالی یعلیه لریجه منوال اوزره بر قح کره عمل ایلله لریجه امر الله  
 سبحانه و تعالی خلاص اولور **ضماد اخر** اسهالی اولوب یورکی کیچن آدمه  
 نافعدر لطیف علامدر علی بودر ترصانی بر درم اقا قیا عقص کندر  
 مصطکی زعفران ستماق هر برینک ایکشر درم مرهم  
 یشی اصما چوغی نک کولی قوری اصما پیرا غی و الما مکر  
 اون بشرد درم کافور نصف مثقال بوجمله دق و سخی دن

یا غی ایچون اوله یا غی  
 بلور و غی کی بره اند قورین  
 دیری طوقوب بعد مزه زری  
 حامت ایدوب اوزرینه اون لری  
 اولنجه دور اکو اولزایه برین  
 دخی ایلله لریجه قوربنه و لری  
 ایلله قوربنه و لری  
 مجرب در سرکه و ک سخی قور  
 بویه در سرکه

بیمار دهن و منظره دق ایدوب  
 بولر دهن و منظره دق ایدوب  
 معصوم اوزرینه طلا ایدوب  
 بنضج معده اوزرینه طلا ایدوب  
 مصطکی و صبر اسفلو فندری و  
 لریجه صوبله ایلله لریجه

مرهم یا پراغی







بواو لکندن مختصر در عملی بود در مرضا فی قسط زیت محرق دق و سحق دن  
 صکر خل خرا بچند خلط و مزج ایدوب استعمال اولنه **نوع اخر**  
 عجیب النفع در اگر فمعه بر وضع اولنور سه تی ایتدور و گو بکه و کوسه  
 اور سه لرا سهال ایتدور اگر قاسغه اور سه لرا در بول و طمٹ ایدد  
 بوضادی سلون اسرا نلی خلفاء بنی عبا سدن مستجد بالله تالیف ایلشد  
 نفعنه حدیو قدر عملی بود برنج کابلی اوج مثقال عصانه ققاء الحما اوج  
 مثقال حریق ابیض مرده سنخ مکد و در درم کچینک اچ یا غی بش  
 درم دردی زیت مکد او نر مثقال شمع بش درم اجزاء دق ایدوب  
 شمع زیت زوب ایدوب ادویه خلط و مزج ایدوب ها و نه محکم دق  
 صکر بر کاغذ پاره ستم یا بوب محل معروده طلا اولنه **نوع اخر**  
 قق اچون و غایه لره شش اولسه نافعدر عملی بود در انزروت سناق شادخ  
 افاقیا مکد او نر درم انار قوی و کبریت و حجر مقناطیس شت میانی کند در ک  
 صدف مکد او نر درم درم صافی و جوزا لشر و ریش درم شمع عسل النی درم  
 اجزالی دق ایدوب شمع دهن زیت ایلد ایدوب سائر ادویه داخل ایدوب  
 ها و اندام مزاج بولنجه مل و عقد ایدوب بچند استعمال اولنه **نوع اخر**  
 قریق و صیق و حیق و برتک اچون نافعدر عملی بود در طین ارمنی درم  
 مرضا فی خطمی مکد او نر درم افاقیا بش درم دق و سحق ایدوب بیا ض  
 بیضه ایلد یوغور ویا استعمال اولنه **نوع دیگر** حیق و صیق اچونند  
 عملی بود در طین ارمنی مصطکی ماش صکر مکد او نر درم شت اندوز بنطافیلون  
 دقاق الکدر سکن عفران مکد بش درم دق و سحق ایدوب ماء الاس  
 ایلد یوغور ویا استعمال اولنه **نوع آخر** نقیس و برص و ضرب و سقطة  
 اچون نافعدر عملی بود در ماش لادک او نر درم طین ارمنی زعفران اوج درم  
 سکر ایکی مثقال دق و سحق ایدوب ماء الاس و ماء الورد ایلد یوغور  
 استعمال اولنه **نوع آخر** بودنی سبق ایدک بکی نقیس و برص و ضرب و سقطة  
 اچون نافعدر عملی بود در مغاٹ طین ارمنی مکد او نر درم صبر بر بچقا

طین ارمنی و خطم و ما  
 میخی صبر نر

درم دق و سحق ایدوب ماء الاس و ماء الورد ایلد یوغور ویا استعمال اولنه  
**نوع آخر** عصب غلیظی تلین ایلد و استرخاسته نافعدر عملی بود در سسم  
 مقشس یکرم درم تر و مزجش رطب بش درم دق و سحق ایدوب متزاج  
 بولقدن صکر استعمال اولنه **نوع اخر** او کلن یاره لرو استرخاء اعصاب  
 اچون نافعدر عملی بود در سکینج اوج درم چند بید سترا یکی درم فرقون  
 بر بچق درم مقل ازرق بر بچق درم ضوع قسمی ماء حار ایلد ازوب بش  
 درم بال مومیلد یکرم درم شیر و غن اچنه ذوب ایدوب بعد مدقوق  
 اجزای خلط و مزج ایدوب استعمال اولنه **نوع دیگر** اختلا طعقل و دهن اچون  
 اطراف بدنه ضادا اولنه عملی بود در دقیق شعبان و ن درم نخاله بش درم خطمی  
 اوج درم بنفج بر درم دق و سحق ایدوب دهن و رد و خل و ماء صافله  
 یوغور ویا استعمال اولنه **نوع آخر** فریق قور و لایسی و یورک اغریسی  
 اچون نافعدر و بالجه بلغی و ریخ دفع ایلد عملی بود در لادن سعد مصطکی  
 ادخیر قصب الزریر و مزجش ورق مار سیمه مکد بش درم عود جوز بوا  
 قرنفل مکد نصف درم جمله دق و سحق صکر ماء الاس ایلد یوغور ویا  
 معده او زره طلا اولنه **نوع آخر** سهال صفر ویه منع ایدوب عملی بود در مرین  
 وردا حمر جلتا ر صندل عقص سکر رامک لادن سناق افاقیا جمله دق  
 و سحق دن صکر ماء الاس ایلد یوغور ویا معده او زره او ره ل **نوع آخر**  
 سلس البول و حبس دم اچون نافعدر عملی بود در طین ارمنی مخوم منع غری  
 بذر بقله الحقا کثیر وردا حمر جلتا قر و ایلد الحرق عصانه الحجة التیس مکد  
 ایشتر درم عقص بر درم جمله دق و سحق ایدوب ماء الاس ایلد یوغور ویا  
 معده او زره او ره ل **نوع آخر** خاتونلرک عه لری و رملرینه نافعدر عملی بود  
 دقیق خنطه دقیق شعبان دقیق خطمی حلبیه مکد او نر درم زعفران نصف  
 درم جمله دق و سحق دن صکر بر طه صابون یوغور ویا محل مکرور  
 به استعمال اولنه **نوع آخر** خاتونلرک عه لری بیومکدن منع ایدوب برامه نک  
 بولک اولماسی و جاهد حسنی محل در عملی بود در یا نش صابونی بولنجی دقیق



شعیر بر اردق و سخی ایدوب سرکه ایله علی التوالی سوره را مابوع علی هرايك  
 اوج کونده ایدلریغی آید اوج کون یاری عمل کرکد تا که یومیه **فهاد دیگر**  
 خاتونلرک مہ لرندک زیاده سود کلکله مضطر اولسه اول سدی دفع مراد  
 ایلسه بوضاد ایله تقید ایدلریغی بودرد سرکه اکلیل الماک دقیق بقله  
 دقیق شعیر دق و سخی ایدوب ماد سذاب و ماد فودنج ایله یوغوروب  
 وجه مشروح اوزره استعمال ایدلر **باب ثانی عشر نطولات بیا**  
**نده در اوجله دن بری شول نطولدر که سرسام و سرراچونک نافعدر**  
 صفقی بودر بنفسج یا بس یزدانخس بشدر هم قشر خشناش وردا حمر نیلوفر  
 رند لفتش قیاق با بونج مکلا و توزدر هم دقیق شول لود هم جمله دق و  
 سحقله صکره دور تیوزدر هم صوایله قینادوب ربعی قالدقده سوزوب  
 صوبینی مریضک باشنه سوزوب باقی اجزای بریز پاره سیله مریضک باشنه  
 نطول ایدلر **نطول آخر صداع** بارد ایچوندر صفقی بودر با بونج اکلیل  
 الماک مکلا دیگر مشرد هم طور اوقی مزخجوش او توزدر هم ورق  
 الفار شج مکلا و دردر هم جمله دورت رطل صوایله محکم قینادوب لای  
 در هم مقداری صوایقی قالدقده اول صودن مصروعک باشنه سوزوب  
 باقی اجزای عادت اوزره نطول ایدلر **نوع آخر اصحاب و سواس سوداوی**  
 و مالخولیا ایچونک نافعدر صفقی بودر بنفسج رطب نیلوفر لثرد هم  
 اصل خطمی ورق خلاف کشک شعیر ورق عنب الثعلب ابر  
 کومجی پراغی بذر قطونا هر برندک یکر مشرد هم سبستان سکسان درم  
 بذر خشناش ورد ایض با بونج مکلا بر اوج جمله بریده اوک رطل صو  
 ایله قینادوب و سوزوب یکر مدرم بنفشه یاغی اول صوبه داخل ایدوب  
 مریضک باشنه سوزوب لراجزای هاوند محکم دق ایدوب مرهم ایدوب  
 کذلک نطول ایدلر **نوع آخر صداع** سوداوی و یا بس ایچوندر صفقی  
 بودر بنفسج نیلوفر با بونج اکلیل الماک سوس اسما نخونی کشک شعیر  
 سابع هندی قرفل هر برندک بر اردق و سخی اولنوب بش رطل صوایله

ربعی قالجہ قینادوب بعد سوزوب صوبینی باشنه سوزوب دوتیر مطبوخه  
 نطول ایدلر **نوع دیگر صداع** مزمن ایچون هر نفع اولور سه نافعدر  
 صفقی بودر با بونج اکلیل الماک بذر کفس بذر زریاج اکلیل الماک کون سقر  
 مزخجوش شبت سذاب بریز هر برندک بر اوج الوب دورت رطل صوبه  
 الی در هم مقداری باقی قالجہ قینادوب و سوزوب بعد صوبینی یا شده  
 بر قج دفعه سوزوب دوتیر نطول ایدلر **نوع آخر شول صداع** ایچونک نافعدر  
 فودر که ماده سی بار دایله اوله صفقی بودر روس الحلاون و اکار عهابا  
 بونج نخاله بنفسج قشر خشناش هر برندک بر اوج جمله اوج بیک درم  
 صوبه یوزدر هم مقداری باقی قالجہ قینادوب و سوزوب نطول اولنه  
 یا خود قرق رطل مقداری صوبه جمله سی حل اولنوب صوبینی جمله سی حل  
 اولنوب اوک رطل باقی قالجہ قینادوب بر قغان ایچنده ایزک اولنه **تعالیم**  
**سینه نلک تعلیم ساد سینک سیفر غاشیری اوک طقوز با بی مشتمل**  
**باب اول عطا سادات بیانی نده برامدی بونک معنا سی مریضک دما**  
 پاک اولسون دیوا غسرق ایچونک علاج ایدلر لراوجله دن بری شول  
 عطو سدر که فلج و لقوم ایچونک نافعدر صفقی بودر شحم حنظل فلفل و فلفل  
 استخوطوس چند بید ستر مکلا هر برندک اوچدر هم کندس سکن درم  
 جمله دق و سخی ایدوب مغلوبک بوزنه یا ماسوره و یا برقی ایله ادخال  
 ایدوب قسره لر **عطوس آخر** فلج و لقوم و تشنج و سکنه ایچونک نافعدر  
 صفقی بودر شونیز بورق چند بید ستر شحم حنظل فلفل ایض مکلا بر درم  
 کندس صبر یکشر درم دق و سخی ایدوب لندک صکره ماء مزخجوش ایله  
 یوغوروب جمل ایدلر وقت حاجتله بردانه سنی ماء مزخجوش ایله مغلوب  
 جک بوزنه طمزور بیا قسره لر یا مر الله سبحانه و تعا ذکر ایدلر و کز اراض  
 دماغه متعلقدر تنقیه اولق ایله مریض ورمک خلاص اولور **عطوس**  
**آخر** کذلک فلج و لقوم و استرخاء عصب کسح ایچونک نافعدر صفقی بودر کندس  
 فلفل عاقر قرحا زنجبیل بورق تشا در نظرون صبر اسقطوری دارچین

۲  
 و اکلیل الماک شبت رطب  
 عنب الثعلب ورق خطمی  
 بذر خطمی با بونج سح







رطب سكر مكدون بشر درهم جمله اوج رطل صوابله ربعي قالنج قنياب  
 بعد سوزوب دهن ذبق ودهن سيرج ودهن ورد مكد بر درهم  
 بورق ارمني سكينج جاوشين مكد نصف درهم جمله مقدما قاعدا  
 اوزره قنياب صوابله ازوب حقان ايدل **حقنه اخر** ضعف كلا  
 ومثانه وقت باه ايچون مباركد تركيبي بود در حسك اون بشر درهم بازو  
 كوكي و حليه و كچي بيتي سي صابون كچي خاير سي مكد او زردم جمله بر جوك  
 ايچنه قيوب كچي سدايله كه ايكي رطل اوله ايكي رطل صودنخ ضم ايدو  
 نار معتدل ايله محكم طبخ اولنه بروجره كه مذكور اولن ادويه و لحوم  
 وشحوم تمام اريه بعد سوزوب حاصل اولان مياهدك هر كون يوزا الي  
 درهم مقداري اوج كون اج قرنله استعمال ايدل لغايتله نافعدر  
 ومباركد **حقنه اخر** قروح امعا و ريم وكلا ايچون نافعدر تركيبي بود  
 برخ صوبي سويق شعير و كچي بوكركي ياغي مكد قرق سكر درهم اسفنداج  
 فرنگي قراطس محرق صمغ عربي اقا قيا دم الاخوين بر درهم دقم قابل اولن  
 دق و سحق ايدوب بود فعه اوج دانه بشمش يورطه صار و سيله صمغ  
 و اقا قيا دم الاخوين ازوب بشر درهم كلا غليه عمل ايدل **حقنه**  
**اخر** كلونك واحشائك برودني و فساد ارحام ايچون مناسبد تركيبي  
 بود در دهن جوز و دهن لوز و دهن شونين دهن زيت مكد او زردم  
 صغراودي بشر درهم حليه كه صوبله بشمش اوله او تونر رطل بود فعه  
 بو صودن هر كون يوزا الي درهم الوب ذكر اولناك ادهانك اولوزني  
 بو يوزا الي درهم حليه صوبينه داخل ايدوب عمل اولنه **حقنه اخر**  
 سيج و قروح امعا ايچون نافعدر تركيبي بود سويق شعير اون درهم  
 سويق التبق اون بر درهم جلتار و حب الاس و ورد اخر مكد بشر درهم  
 قراطس مدفون اون درهم ورق اس رطب اون ايكي درهم جمله اوج  
 رطل صوابله ربعي قالنج قنيادوب و سوزوب ما و ورد ما و صوبي  
 قوزي ماير سي مكد اون بشر درهم يورطه صار و سي كه بر دك بشمش

اوله اوج دانه دهن ورد بسد محرق ايكش چقي درهم اقا قيا بر درهم قراطس  
 محرق ابار محرق مغسول عصا لحيه التيس نشا دم الاخوين مكد  
 نصف درهم دق و خلط ايدوب مقدما سوزيان صوبله ازوب  
 تكرر سوزوب ايكي و يا اوج كره حقنه ايدل مباركد **حقنه**  
**ديكر** ترف دم واسهال و ذخير باطل ايچون تركيبي بود در عفن بلوط  
 اوچر دانه جلتار قشر رمان بشر درهم بلوط محرق و مغسول و ورد  
 احمر مكد التيس درهم جمله دق و سحق ايدوب يعني بلوط و ما  
 زوي ازوب و سحق ايدوب باقي ادويه ايكي رطل صوبي قالنج ايله  
 ربعي قالنج قنيادوب و سوزوب بوكره اول سوزيان صوبيك ايچينه  
 بر درهم اقا قيا و عصا لحيه التيس و ايكش درهم طين ارمني  
 و صمغ عربي قيوب تمام اولنجه تقيده ايدوب بود فعه دخی سوزوب حاصل  
 اولن ايكي كره حقنه يه كفايت ايدل عمل ايدل **حقنه ديكر** قولنج ايچون  
 نافعدر اما اول قولنج اگر نفعه دن اولمش ايسه مناسبد و الا بونك  
 غيري حقنه لر دخی و آرد رانككه عمل اولنه تركيبي بود در شحم خنظل بر درهم  
 قنطريون دقيق بشر درهم ورق السذاب فودنج مكد يديش درهم  
 سعفرارسي بشر درهم جمله بشر رطل صوابله قنيادوب ربعي باقي  
 قالقده اون درهم غسل و بر درهم چند بيدستر و سكينج چقي درهم  
 جاوشين خلط و مزج ايدوب قاعدا اوزره عمل اولنه **حقنه اخر** قولنج  
 ايچون نافعدر كه بلغندك و ريج غليظه دن اولمشد تركيبي بود رباب و ريج  
 و شجث اون ايكش درهم سذاب كذلك سكينج اوج درهم مقل  
 ازرق بش درهم قراطس و غناله كوك و خروج مكد او زردم شحم خنظل  
 بر درهم جمله التي رطل صوابله ربعي قالنج قنيادوب و سوزوب  
 هر كره كه عمل لازم در يوزا الي درهم بو سوزيان صوبي يوزا الي درهم زيتون  
 ياغي قيوب استعمال اولنه **حقنه ديكر** ريج غليظ و نفخ و قراقر ايچون  
 نافعدر تركيبي بود رما و كرات ماء حليه ايكسي بر پرده قنيادوب و سوزوب



دهن زنبق و دهن شيرج مكد اون ايكي درهم عادت اوزره عمل اولنه  
**حقنة زرينج** ذخيره واستطلاق بطن ايجون عظيم در نفق و عجائب  
استراري وارد رصفتي بودر نجالة محرق اوج درهم زرينج احمر و صفر  
نحاس محرق شبت يمانى عفتن سوينادك كرج هر برنك اون بشردرهم  
افيون بيش درهم اقايا بللوط صمغ عربي دم الاخوين مكد دوردرهم  
ادويه دق و سحق ايدوب ماء اسايه يوغوروب قهر صلايده كركولكه  
قور يديوب هر كا هكه ذخيره واستطلاق بطن ايجون عمل لازم كله بو  
قور صلدن بر ريان سن برنج صوبيله كه طبع طريفيله صوبي يله الفش  
اوله قرق سكر درهم الوياون ايكي درهم كل ياغي قنوب عمل اولنه **باب**  
**ثالث شياقات بيانند** در بنوك دخی انواعی چوقدر او جمله دن بری  
قولنج ايجون نافعدر طریقی بودر چند سید ستر و مرارة الثور فو عصارة  
قنای الخمار جمله بر دق و سحق ایدوب مرارة بقرايله یوغوروب مخلنده  
استعمال اولنه **شافا اخر** طبیعت قبض الخوار طلاق ایدر لطیف تر کید  
طریقی بودر بوره ارمنی ملح هندي شحم خنظل علی السوتیه دق و سحق ایدوب  
بر مقدار غسل قوامه کتوب ادویه داخل اشراق مقداری اوزنجبه شافا  
ایدوب وقت ضرورته استعمال اولنه **شافا اخر** مخور الملح اولنه  
نافعدر حرارتلین دفع ایدر خصوصاً بوشافا مسهل عقبنده استعمال  
اولتور که اوله مسهل تقصیر اوله بونی تعقیب ایلمك قدر دوا اولن  
طریقی بودر ترنجبین بيش درهم بورق ارمنی صابون خطمی ملح طعام  
مكد ايكشدرهم دق و سحق ایدوب النكدك صكره سكر ايله عقد  
ایدوب فتللرايد لروحین ضرورته استعمال ایدوب **شافا اخر**  
بلغدن حادث اولش قولنج ايجون در طریقی بودر سكر احمر سكينج بورق  
صمغ حل ایدوب بورق سمقدك صكره سكر ايله قوامه کتوب شافا  
اولنه **شافا اخر** رايح غلیظه ايجون نافعدر طریقی بودر مرارة بقرايله  
بورق و عصارة قنای الخمار بورق دق ایدوب ساير لری سكر و غسل

ایله قوامه کلدك صكره عادت اوزره شافا ایدوب وقت حاجت استعمال  
اولنه **شافا دیگر** بودخی تلین طبیعت ايجون در طریقی بودر خطمی بورق دق  
تاعم ايله دق ایدوب سكر و غسل ايله قوامه کتوب شافا اولنوب حیيات  
احمائه محل ضرورته استعمال ایدوب **شافا اخر** تلین طبیعت ايجون در  
و مختص در طریقی بودر ملح خطمی برابر دق و سحق ایدوب غسل قوامه کتوب  
بعد مقوم غسل ايله شافا ایدوب مخلنده استعمال اولنه **شافا اخر** امراض  
حارة و حیيات حارة استعمال اولتور سه جایز در که برودتی ايله تبرید ایدوب  
حتای دفع ایدوب طریقی بودر ملح هندي بورق خطمی بشردرهم دق و سحق اولنوب  
معتدل سكر ايله که قوامه کشد یوغوروب فتللرايدوب محل ضرورته  
استعمال اولنه **شافا اخر** مقعدن جریان ایدك دمی قطع ایدوب ذخیره  
قائده ایدوب طریقی بودر مرصافی افیون ایتیمون کندر ذکر زعفران جمله سی  
برابر دق و سحق ایدوب تان کشنیز صوبيله یوغوروب قوامه کشد  
غسل ايله عقد اولن دق صكره مراد اوزره شافا ایدوب وقت حاجت  
استعمال اولنه **شافا اخر** کذلک بودخی مقعدن خارج اولان دمی  
و قیچی دفع ایدوب نافعدر طریقی بودر مرصافی اقايا بزرنج صمغ عربي  
برنج که قاورلش اوله هر برنك بر درهم الوياون دق و سحق ایدوب ایدوب  
مرسین یمشی نك صوبيله یوغوروب قاعده معهوده اوزره شافا  
ایدوب استعمال اولنه **باب رابع فرائج بیانند** در بونك معناسی  
بعضی دوائی بریده جمع ایدوب اقتضا ایدوب کوره خاتونلرک  
فرج لنده کوتور مكدرا و جمله دن بری که اصطلاح اطباء فرجه  
دیرلر یواول نوعدر که حیض قانتی اچر یعنی ادرار ایدوب و رجمه اغلرینه  
قائده ایدوب ايله وجع که برودتله خاربه بیننده متکون اولش اوله  
صفتی بودر لبان ذکر مقل ازرق قند مكد ايكشدرهم جاو شیراوشق  
زعفران چند سید ستر مكد بر درهم مصطکی میعه دهن السوسن دهن  
بابونج دهن حبت الفار شحم الخمار و قانیا غی مكد اوچدرهم قابل







اوج در هک بش در همه واریجه استعمال اولنه **مقی دیگر** بلغم و صفرائی  
 فی ایتدیه معدن پاک ایتدیه در صفق بود بذر فجل و اصل فجل بذر شبت  
 اصل سوس مکدا و زرد هم جمله دق و سحق کن صکر بر مقدار صوابله  
 محکم قینا دوی ربعی قالدقه سوز و با سنی ایکن ایچه لر بعنایه الله  
 سحانه و تها تمام حقد اولتور **مقی دیگر** بر مقدار طوب الوب یکرم  
 درهم مقداری طوب خورده طغرا یوب بر مقدار طوراق اونی صاپلریکه  
 تخمینا اون درهم اوله الوب ملح هندی بش درهم بذر بطنج بذر صر مشا  
 مکده و در درهم جمله دورت رطل صوابله قینا دوی ربعی قالدقه سوز و  
 غسل سنجبین مکده یکم درهم مقداری قوب ایلجی ایکن ایچه لر  
 بامراقه سحانه و تها مقصود حاصل اوله **مقی دیگر** بلغم و صفرا و سودا  
 اخراج ایدر صفق بود در جوز القی بر درهم بذر الفجل بریجی درهم جبهانک  
 ربع درهم دق و سحق ایدوب بال شربت بر کون و ریجه اصلدوب  
 بعد سوز و باج قرنله استعمال اولنه **مقی آخر** بوجله دن قویدر  
 هر قدر معده سی قوی و برک ایسه ده ینه قوسدر در صفق بود در جوز  
 القی کنکر مکده ایکشر طعمه درهم بذر التریقی اوج درهم بذر فجل ایکی  
 درهم ملح هندی ایکی درهم جمله بریده جمع ایدوب دق و سحق کن صکر  
 بوجله دن اوج درهم الوب ایکی درهم سنجبین ایله ازوب بر کون و بر  
 کیجه بوجال اوزر طورد قن صکر تکرار سوز و باج قرنله استعمال  
 اولنه **باب طار من حایسات القی بیاننده** در و بونک نتیجه سی معده  
 فاسد اولوب کوکلی و نوب قوصان آدمک قیکنی علا جله منع ایلکدراو  
 جمله دن بری قی صفراوی منع ایدوب عطش و غشیان تسکین ایلک  
 اشیا در شکلی بود را میر یار سحت رمان حامض سحاق جله نارطاشین  
 وردا هر حبت حصرم مکده بریجه قشر فستق نصف جزء جمله دق تا بر ال  
 و سحق ایدوب ماء تفاح و یا ماء سفرجل و یا شراب رمان منفع ایله  
 ازوب ایچه بامراقه تها قی دفع ایدر و عطشی تسکین ایدر **نوع آخر**

بلغم و سودا دن اولتی قطع ایدر شکلی بود و در داجره و درت درهم امیر  
 بارسل اوج درهم نفناع قشر فستق مصطکی عود سنبل هندی سعد  
 قرنفل قرنجشک کون بونلرک هر بونک دق و سحق ایدوب غبار اولدقه  
 بوجله دن محل ضرورتله ایکی درهم الوب شراب تفاح یا شراب سفرجل  
 ایله ازوب استعمال اولنه **نوع آخر** شول قی ایچون نافور که هیضه  
 و امتلا و طعنا مدن اوله اگر بلغمی و ارایسه الما و امرد بوتدیین داخل  
 اولور اگر یوق ایسه ذکر ایلد و کن اوزر در شکلی بود و در قوامرد قروا حاجت  
 الا س امیر یار سحت رمان جمله برابر طنج ایدوب بعد سوز و باج اتشه  
 قویوب شرب قیامنه واریجه قینا ده لر و بر مقدار سکر و بر لر سه جایزدر  
 نهایت از کر کرد ضرورت محتمله بونک اوزر درهم الوب استعمال ایدر  
**نوع دیگر** مطلقا قطع قی ایچوندر که نه نوع اولور سه اولسون شکلی  
 بود رحت رمان حامض و کدرهم مصطکی بر درهم نفناع یا بس بر درهم  
 جمله بر رطل صوده ربعی قالدقه طنج ایدوب بعد سوز و باج عود و مسکدن  
 بر درهم دق و سحق ایدوب صله داخل ایدر محتمله مقدار کهای استعمال  
 ایدر **نوع دیگر** مطلقا دفع قی ایچوندر خصوصاً قی افراطله اولوب  
 زیاده الم ویر شکلی بود در کهر یا بسد کتر بر و در داجره سحاق جله نار نشا بذر  
 قاقوله عصا و لجمه التیس هر بونک اوزر درهم قن ابل حرق مسحوق  
 اقا قیاطین مختوم هر بونک سکر در درهم شبا اوج درهم دق و سحق ایدر  
 جمله دن ایکی درهمین رب سفرجل ایله استعمال ایدر **نوع آخر** بیضه  
 سببیلله عارض اولان قی مفراطی دفع ایدر شکلی بود رحت رمان حامض  
 نصف رطل سحاق ربع رطل بریره کتورب اوزرینه دورت رطل صوقوب  
 بر کیجه طورد قن صکر نصفی کید بجه طنج ایدوب بعد سوز و باج اغاج  
 قاقوی قویغیله اون بش درهم اوله نفناع یا بس اوج درهم قرنفل بر منقال  
 مسک بر درهم کند و درت درهم قشر فستق اوج درهم دق و سحق ایدوب



اول سوزيان صوم خلط ايدوب برقاج کون امتزاج دن صکر بر مقدار  
 قيا دوب وسوزوب التي درهم ريت سفرجل وقرق درهم سکن نبات ايله بردخی  
 قيا دوب بودفعه حفظ ايدله لوقت حاجته بوندک شریانی اون در همد **نوع**  
**آخر** قی آخر که هیضه دن اولمش اوله دفع ایدوب نفسی قوی ایدرو اسهال کثیر  
 وعلیل او یوما زایسه او یودی نظیر علاجلد شکلی بودرسک قرفل سعد  
 مکداوز درهم کزمازج عفش قشر رمان مکد بشردرهم اقیون بردانق جمله  
 دق و سخی ایدوب ریت سفرجل ايله تخمین ایدله بوندک شریانی نصف در همد  
**باب سابع حایسات ابر عاف بیا نیده** بوندک اصلای ولد که براد مک  
 بورخی قاز طریقله ساکن اولمز اول قان که بوروندک اقا ر عافی دیر ل رابطا  
 بور عافک قطعنه بر خه نوع دوا وضع ایلشاور بر ندرک افاق بولنسه  
 بر ندرک بولور اول جمله دن بری شول دوا در که ر عافی مفرطی قطع ایدر بام الله  
 تقاصفتی بودر شبت یانی قشیر قلفطار محرق قلفطیس زاج قرن ابل محرق  
 بوندک مفسول اولمق کر کرد بعد قورید قلدن صکر هر ندرک بشردرهم ورع  
 محرق عفشول عفش محرق مصطکی و کافور قرطاس محرق کذلک بشردرهم  
 جمله دق و سخی ایدوب معروفک بورننه خل خرا ايله غسل ایدوب برما سوره  
 ايله بوادویه مسحوقه او فوره لر **نوع** **آخر** هم ر عافی کسر هم علی  
 مختصر در صفتی بودر انجیر اغاجنک ایچی که بیاض بریدراوست قیوغین  
 الدردک صکر ظاهر اولور اندن وافر بر چاغله قانیه لرتاکم ایکی درهم  
 اوله و سزاوت عصانه سی قغنه دو کلکی عصانه سی مکدا یکشر درهم بایش  
 ماز و اوج درهم بریر خلط و مزج ایدوب بورننه دکلرینه کفایت مقدار  
 طقه لر بام الله تقا ر عافی قطع ایدر **نوع** **دیگر** افراطله ر عافی عقی مضطر  
 ایلسه بو علی ایدله عفش محرقه که سرکه ده سوندر لیش اوله ایکی درهم  
 زاج دورت درهم شبت یانی التي درهم کافور بردانق دق و سخی ایدوب  
 بوندک ايله کتان بوندک بر فیتل ایلوب واجزای فیتلی سرکه ده اصلای

منع القی و اصلح المعدة فی حیل  
 و سکر و زدن بر ابر اوله  
 علی الصباح اکل این ل سرائنا  
 بر حیلله مقداری اکل این  
 در مکله

بوندک سرکه ایدر  
 بوندک مضطر

صکر

صکر بولیوب مقدار کفایر بورننه ادخال ایلله لر بام الله تقا خلاص اولور  
**نوع** **آخر** بودخی ر عافی قطع ایچوندر نهایت بونی تدریج ایدر کدر صکر الله  
 یا خود طریق اوزره عمل ایدله طریق بودر دقیق شعیر اقا قیا جلتا ر اقیون  
 عصانه لحيه التیس صندل ایضاً و هر درهم کافور بردانق دق و سخی  
 صکر ماء و ورد ايله یوغور و بجهیه سی اوزره طلا اولنه **نوع** **آخر** بودخی  
 ر عافی ایچون و مشهور معالجات دندر صفتی بودر قرطاس محرق ابل محرق  
 انزروت اهر جلتا درم الاخون کندر زاج قلفطار صبر اقا قیا متر سونخت  
 عفش محرق اور مجک انخی شبت یانی مکد بر درهم کافور بردانق دق و سخی  
 صکر برما سوره ايله بورننه داخل ایدله لر **نوع** **آخر** بودخی کذلک ر عافی قطع  
 ایدر علی بودر قرطاس محرق زاج اقا قیا جلتا عصانه لحيه التیس عفش  
 محرق اسارون مکد و ورد درهم دم الاخون شبت یانی محرق صدف محرق انیور شیخ محرق  
 قنار الکندر مرصافی سادنج علی مکدا یکشر درهم دق و سخی صکر  
 اور مجک اغنی سرکیه با تورب بعد سوزوب بوادویه بولایوب بورننه  
 صوقه لر بام الله تقا دفع ایدر و قطع ایدر **نوع** **آخر** کس قشر ایضاً اقا قیا  
 قشر رمان مکدا یکشر درهم دق و سخی دن صکر عصانه لسان الحمل ايله  
 یوغور و ب بر زیاره سی ايله بورننه ادخال ایدله لر **نوع** **آخر** کذلک قطع ر عافی  
 ایچون لارم در علی بودر قشر کندر قرطاس محرق زاج مشوی جمله دق و  
 سخی ایدوب بورخی خل خرا ايله غسل صکر برما سوره یا خود بر فیتل ايله  
 ادخال ایدله لر **نوع** **آخر** قطع ر عافی ایدله اقطع من السیف در نهایت بومر  
 عوفک منخر نینه سعوط اولنه علی بودر قرطاس محرق بش مثقال و اطلاس  
 که محرق اوله یدری مثقال کافور بش مثقال قور و کشنیز عفش محرق مکد  
 اوزر مثقال زاج مشوی اون مثقال اقا قیا یدر درهم عصانه لحيه التیس  
 اون درهم رامک لسان الحمل مکدا اوزر مثقال دق و سخی دن صکر ماء لسان  
 الحمل ايله ازوب معروفک بورننه طمزه لر و بر فیتله بولشد و ریا دخال ایدله لر  
**نوع** **آخر** اقا قیا شیخ ارمی و کل ارمی جلتا بر لردق و سخی اولنوب برین

انیور شیخ محرق

قرطاس محرق



صوبله بوغورب شفقدرینه و جهره سته طلاله اولنه **باب ثامن مذكرات**  
**البول بکینه** در اگر چه اعلاى کتابه بوکا متعلق اولان بحث مرور ایلشد  
 نهایت بوجله دخی بریغه نوع مذببول اولان اشیا تحریر اولمغله بزدخی  
 سلفه رحم الله تعا اتباع ایلرک او جمله دن بری بودر که کرک علیل و کرک  
 صحیح ادرار بول ایدر عملی بودر بذر کرفس قوه ورد احمر و هوذ قو قطر  
 سالیوس ابرل سارون ناخواه بذر کرفس جلی رازیانچ ایلکه یوغوروب بوجله  
 دن اقتضا ایلرکه اوچدرم استعمال اولنه **مذكرات آخر بولی** ادرار ایدر  
 و مجر سین اچر عملی بودر بذر خیارین بذر قزع بواج نوع دخی مقشر کرکدر بذر  
 رجه بذر خشخاش نشا کثیر ارت التوس مکدا اوچدرم بذر یخ ایلکی  
 درم سکراد ویز قدر جمله قینادوب شرابله طبع ایدوب و سوزوب بعده  
 استعمال اولنه **مذكرات آخر** بودخی بولی و طمئی درار ایدر و مثانه پاک ایدر  
 و منقا قلوب عملی بودر بذر کرفس بذر رازیانچ بذر جز قوه مره و هوذ قو سارون  
 ناخواه قسط قطر سالیوس سنبل لوزمه مکدا و نذر درم اشق ایلکی درم اشقی  
 شراب بچینه حل ایدوب باقی باس اویزه بریر جمع ایدوب اقتضا ایلرکه  
 ایلکی درم اون درم شراب حسل ایلکه استعمال ایدر **مذكرات دیگر فی الحال**  
 بولی اچار و مثانه اولان قومی و سایر عوارضی پاک ایدر عملی بودر دخی  
 حبت بلساک اینسون سارون قطر سالیوس سنبل زعفران سیلخه کما فی طوس  
 دارچین هر برنک اوچدرم حبت صنوبر مقشرون ایلکی درم نعناع ایلکی  
 درم دق و سخی ایدوب اوچ درم بر شربت شرابا دخی یا شراب  
 ایلکه اچوره لر **مذكرات آخر** بودخی کذلک احتیاس بولرک متشکی اولن کسسه  
 لر اچون در عملی بودر بذر انجور بذر رازیانچ بذر کرفس بذر بطخ بذر خیارین  
 مکدا و نذر درم دق و سحقرک صکره صبح و مساده اوچدرم جلابله استعمال  
 اولنه **مذكرات آخر** بذر جز بذر رازیانچ اوچدرم کفایت مقداری  
 صوابله قینادوب و سوزوب بعده بذورات اربعه دن مستحب ایدوب  
 نصف مقداری جلاب دن و نصف مقداری مستحب بکر بریر خلط و مزج

سنبل لوز مکدا و نذر درم بزر  
 بطخ سکر درم دق و سحقرک  
 ایدوب ماه رازیانچ ایلکه

اغیورنه

ایدوب

ایدوب یلیجاق ایلکن استعمال اولنه **باب ناسخ مذكرات حیض و طمث بیان**  
 بونک مقداری سبق ایلرکی نهایت تفصیل اوزره دکل ایدر و نذر درم واده اقتضا  
 اقتضا ایدر اقرابا دینه حواله ایلرک اول سبب غیری کتبه احتیاج  
 اولمسون دیوادر حیض و طمث اچون بریاب اختیار ایلرک جمله دن بری بولی  
 دوادر که حیضی و طمئی بامراقه تعا هر هر قدر تحق اولسه بفتح ایدوب ادرار  
 ایدر عملی بودر لوبیاء احمر حبله اینسون مکدا و نذر درم سذاب قوه اوچ  
 درم اوچ رطل صوابله قینادوب بقی قاله قد سوزوب سکر ایلکه قوامه  
 کتوره لر حاصلی کلیت ایلکه خلاص ایدر ادرار اولنور سه قرق کویه دکن استعمال  
 اولنه **نوع آخر** بودخی ادرار حیض و طمث ایلرکه نفعی عظیم در عملی بودر لوبیاء  
 احمر و کاشم اوچدرم قطر سالیوس سکر درم جمله دق ایدوب سکر رطل  
 صوابله قینادوب ربعی باقی قاله قد و سوزوب بعده بونک یکرم دره نه  
 عصانه سذاب رطب اون درم و دهن یا سمن بشدرم خلط و مزج ایدر  
 استعمال اولنه **دواء دیگر** رخی قذر در روتی قطع ایدر و حیض ادرار  
 ایدر عملی بودر اقیحون و فریون اینسون غاریقون قفل قطر سالیوس  
 بابر دق و سخی ایدوب عسل ایلکه عین ایدر لشرینی ایلکی درم **دواء آخر**  
 حیض ادرار ایدر عملی بودر سیلخه بشدرم شونیز اوچ درم افسنتین  
 التی درم قسط اوچ درم چند بیدستر التی درم راوند ایلکی درم اینسون  
 دورت درم ابرل اوچ درم دق و سخی ایدوب اوچ درم جلاب ایلکه  
 استعمال ایدر **دواء آخر** قوت و قدرتله طمئی ادرار ایدر عملی بودر  
 قشر اصل کثوث اون درم بذر انجور سکر درم بذر کرفس ناخواه بذر رازیانچ  
 اوچدرم دق و سخی ایدوب جمله نک اوچ و زنی عسل ایلکه عین ایدر لر  
 اوچ درم بر شربت **دواء دیگر** ادرار طمئی ایدر عملی بودر قره مانا ناخواه  
 بورق راوند فودج مکدا و نذر درم دق و سخی دن صکره دهن بلساک  
 دهن سنبل ایلکه خلط و مزج ایدوب بر صوف پاره سنک فیتل اوزره  
 بولیوب خاتون فرجه اذخال ایلکه **دواء آخر** ادرار طمئی ایلکه

خاصه م

خاصیت ایلکه نمر

ذرا و نذر



بنظیر در عملی بود در مشک طر مشیغ و برنجاسف بشردرم فراسیون  
 دوریت درهم عاقر قرحا اوج درهم فوم سکن درهم جعد لوبیا  
 دور درهم و جعود بلسان قسط اسارون نانخواه مکدر اوچ درهم  
 جمله بشرطل صوابله قینادوب برطل باقی قانجه بعد سوزوب جعدله  
 اوتوز درهمه بر مقدار شک قنوب استعمال اید **دواء آخر** ادرا طشت  
 اید اما ایچک طریقیله دکل این طریقیله در عملی بود در سلیمه مزنجوش  
 ادغیر بابونج قسط اکلیل الملک شونیز کرب سذاب فورنج اون درهم فوم  
 دوریت درهم جمله بشرطل صوابله طنج ایدوب ربی قالدقه کونده  
 اوز درهم استعمال اولنه **باب عاشر مسکیتنا تینا ننده در بونک**  
 حقیقتی انسان لاغیر سمر مک طریقیله اولان معالجاتدا و جمله دن بری  
 شول سمنه بیانده در که رطوبت و برودت غالب اولغله ارق اولش اوله  
 بوتکیلی فی دفع ایدر ترکیبی شکلی بود در حتما الخروع مقشردق ایدر لاوز رینه  
 این بقدر و که لوز دقیق سمیدایله عجین ایدر بعد الطنج هرکون اون ایکی  
 درهمین سکنایله استعمال ایدر **سمنه دیگر** دقیق الازر دقیق الخمص  
 کک ابيض مدقوقی جمله جمع ایدوب سدایله قشدروب هر صیاح بر  
 مقدار اکل ایدوب هرکون حمامه داخل اوله **سمنه آخر عجیب النقع غریب**  
 الحکمت درونی الجملة اسرار الهیدک بری دخی بودر شکلی بودر نخوع دن اون  
 بشردرم الوب این حلیب ایچنده برکون و برکیجه اصلدوب بعد جقار  
 قوریده بود دفعه مغسول برنج و مغسول بغدای و شعیر مقشردک اون اوچ  
 درهم الوب لوز مقشردک خشتاش مکدر اون بشردرم سمیداولی اون الی درهم  
 سکنوز الی درهم این حلیبایله اکل ایدر بریده دق و سحقله صکر الوب  
 و یوغوروب هرکون اوتوز درهم بود و ادن این حلیبایله اکل ایدر **سمنه آخر خرف**  
 ابيض دقیق حص دقیق بقلا نخوع مکدر برجز کون قلفل نصف جزو دق و سق  
 ایدوب لاکون صکر دقیق سمیدایله معجون ایدوب خورده قرصا  
 ایدوب کک مثال قوریده لوز وقت حاجتده بونلردن ات یا طاق و یا کاک

و کرفس و حاد و قیوم  
 و فوم مانا حله سی برابر اوج  
 کون و اوج کیم اطله قدشک  
 و افر صوابله طنج ایدوب و  
 سوزوب سونیک جدر ساید  
 لوز دواء دیگر بجزه جیفه  
 ادرا تیز و حاد او جاعنی  
 سکن قیلو علی لوبیا و اوج  
 اوج درهم مز و آتیسون  
 دوز درهم فوم دق

الی درهم

کک

اراقیله استعمال ایدر اما قبل الطعام بونی یک کرکدر تا کر صکره  
 طعام بیه **سمنه آخر** نم مقدار دیر سک نخودی قیون یا این بقایله  
 برکون و برکیجه اصلدوب بعد جقاروب بواصلتمش نخود دن برجز و  
 اله سین و بقله که مقشرد اوله ایکی جزه الاسین مرچک ماش شعیر مقشرد  
 اولد قلی حاله ایکشر جزو بغدای که مقشرد برنج مغسول اولد و غی حاله  
 برجزی خشتاش ابيض برچق جزو لوز مقشرد برجز سمیت مدججفف اوچ جزو  
 سکن ابيض ایکی جزو سمس مقشرد نصف جزو جمله محکم سق ایدوب اینجه  
 منخل دن الوب بوکره بوجه دن مراد اولندقه بر فینان مقداری الوب قیون  
 و یا خود صفر سدی ایچنده بشوروب صیاح و انشام اغتلا ایدر **باب**  
**حاد عشر فیما یهزل البدن** اگر چه بونلردن بر مقدار کتابک اعلا سمنه زینت  
 و بیان ایدر و کز مجتده کچشدی نهایت اقربا دین خالی و لیوب بونوع دخی  
 بولنسون دیویانی التزام ایدر که امردی افراط سنی هیئت حسنه لطافت جسمه  
 مانع در بوجهتله برنی لاغیر این علا جله مبادرت اولندی و جمله دن بریکه  
 ذلک یرنافعد صفتی بودر سذاب نانخواه بذر رازیانج بذر کرفس کون مکدر  
 بشردرم بورق اخر مزنجوش مکدر برچق مشقال دق و سق و الوب ماء  
 ورد و خل ایله کونده بر مشقال استعمال اولنه **دواء آخر** کک بذر ارقا و در  
 عملی بودر قلفل دار قلفل نانخواه اینسون مکدر اوچ درهم بذر کرفس بذر کون  
 بذر رازیانج مکدر ایکشر درهم دارچین اوج درهم بذر کرفس پستانی قرق  
 درهم دق و سحقله صکر بوجه دن هرکون بر مشقال غسل شربله استعمال  
 ایدر **دواء آخر** سمن مفرط الامنک شخصی خلاص ایلک ایچوندر عملی بودر  
 اهلیج اصفر اسود هندی دار قلفل نانخواه مکدر اوچ درهم سذاب اوج درهم  
 مزنجوش کک دق و سق ایدوب کونده بر مشقالین بال شربتی ایله استعمال  
 ایدر **دواء آخر** بلی تخفیف ایدوب تمام هزال میسترا و لوز علی بودر اطر قبل  
 صغیر اوج درهم ابارج فیکر ایدر درهم دق و سق ایدوب اطر قبل ایله خلط اتکر  
 صکر هرکون بر مشقال استعمال اولنه **نوع آخر** کک بذر لاغیر ایدر فضا



ایدرن کسسته چوالدوزد لوکندن کچورمکی کند و تقصیر بایش اوله عملی بود  
تقویت گرمائی اون درهم برکون و برکیجه سرکه ده اصلدوب قوریدن صکر  
عمل اولنور بزرگرفس اوج درهم بزرگ سدابا یکی درهم ناخواه دورت درهم بوق  
اجرم زنجوش مکر اوج درهم بق و سبقت ایدوب کوننه بر مثقالین بل شربله  
استعمال اوله **باب ثانی عشر دهان بیا ننده در اوج لادن بری دهن قسط در بونک**  
خاصه سی وجع کبد و معده ایچوندر اگر برود ترک اولمش ایسه طلا اولنور سه  
شعری انباط ایدوب و عصی برک قیاقور و استرخاسین دفع ایدوب عملی بود  
قسط مر اوک و قیه سلخه التي درهم ورق مزه حوز یوزد درهم حله دقن صکر  
برکون و برکیجه شربله اصلدوب نار لینه اول شرابی ربعی قالنجه قینادوب  
بود فعه سوزوب بر رطل شیر و غن قنوب نارها ویده صوکیدوب یاغ قالنجه  
قینادوب یا غن الوب حفظ ایدوب لرجیع یا بس شیا دنگه اصلنده دهانت اولیه  
یاغی بوقاعده ایله چقار هر دهن بیان ایدوب که بوتز کیه رعایت اوله **دهن س**  
حرارت ژاس ایچوندر و شعری لطیف ایدوب بتور و ورق لاسنی منع ایدوب سیاه  
ایدوب عملی بود شیر و غن دورت رطل ورق اس سربط یکرم دورت رطل یکرمی  
رطل صوابله مر سین پیرا غن اصلدوب بعد بر اول قدر صودغی قنوب اول قدر  
قیناده که اصل صوکیدوب یاغ باقی قاله بوکره پیرا غن چقاروب یاغی داخل ایدوب  
تکرار قینادوب صوبی کیتد که یاغی الوب حفظ ایدوب **دهن بابونج** اگرچه  
حار در اما معتدل در اوجای دفع ایدوب و اغشایه نفع ایدوب **دهن ساق** جلوی طلا  
اولنسه منع ایدوب اول رباح که امعاده وارد تحلیل ایدوب عملی بود در پایا  
و افرالوب صوابله قینادوب صوبین سوزوب بعه مراد اولدوغی قدر شیر و غن  
ضم ایدوب منوال مشروح اوزره تکرار قینادوب صوکیدوب که یاغی الوب  
حفظ ایدوب **دهن شبت** عوام بوکا طوراق اونی یاغی دیر حرارت و  
برودتده معتدل در اعیان نافع در ریاحی طاعین و اوچو کتور رانوا  
اوچا که نصف اسفله وارد طلا اولنسه قاله ایدوب غنی کذلک  
طوراق اونی و افر صوابله قینادوب سوزل لادن صکر شیر و غن

استعمال اوله

صکر در بی قاله

قنوب

قنوب تکرار طنج ایدوب صوبی زایل اولدوقه یا غن الوب قرق کون کون  
نشنه طور دقن صکر استعمال اولن **دهن الحنا** اعتداله حار و  
بوعا قابض در شعری و صقالی سیاه ایدوب عرق الشایه و وجع ورکه  
وسایر اوجاع اعصاب ایچون نافع در عملی بود درختا چکین و افرج ایدوب  
کذلک بر مقدار صوده قینادوب و سوزوب شیر و غن قنوب عادت اوزره  
عمل ایدوب **دهن لور** کذلک و رقلری بولوب دیلر سه زیتون یاغی و دیلر سه  
یادم یاغی و دیلر سه شیر و غن یاغی ایچنده قنوب قرق کون کون الیقوی ل  
یوکل یاغی مبارک در حرارت و برودت ده معتدل در ابتدا ظهور نده اورامه  
طلا اولنسه نافع در صدای دفع ایلر اوله صداع که برودت ترک اوله **دهن**  
**القرع** بارد و رطب در شول شول حرارت که شمس دن عارض اوله دفع ایدوب  
سرسام و مالخولیا ایچون عجب نافع در خصوص استی صوابله باشنه طلا  
اولنسه عملی بود جراده قرع برها و ننه دق اولنسه بروجهله که تمام صوبین  
صقوب الال بر مقدار اولدوقه دیلر کتری قدر شیر و غن قنوب قیناده ل  
و محلنده استعمال ایدوب **دهن السنبلین** اعضا یارده قدر رومعه  
قوت ویر و عملی بود در دهن الخل بر رطل فستقین بر رطل شیر و غن دورت  
رطل صوابله ربی قالنجه قینادوب و سوزوب شیر و غنه خلط ایدوب  
تکرار قنوب قیناده ل صوبی کسلد که یاغی حفظ ایدوب **دهن مصطکی**  
ضعف معده و انک خستونی و او را ایچون نافع در اعضا تلین ایدوب  
و استرخاسته نافع در عملی بود مصطکی سکسان درهم شیر و غن اوج  
رطل مقدما مصطکی یاغ ایچنده ازوب تمام امتزاج بولنجه تقید ایدوب  
نارها ویده شی واحد اولنجه صبر ایدوب محلنده حفظ اولن **دهن سلخه**  
برد معده و کبد ایچون اعلا در و اعصابی قوی ایدوب عملی بود سلخه  
قسط حبت بلسان مصطکی زعفران هر برندن اوزد هر قرقفل قرقه  
مکد بشر درهم دق و سبقت ایدوب بر مرچه لوظرف ایچنده قنوب باو  
زرنیه بر بوجوق رطل شیر و غن قنوب و برنج سوسن پیچکی مابندک

نشنه



چقاروب این دخی اوزرنه قویوب برهواسی لطیف یرده قرق الی کون  
 بو حال اوزره طوره تاکم رایحه سی تمام تاثیر اید بی نظیر **دهن**  
**بنفشه** بارد و رطب درجیا چون طلا اولنسه فائده اید و صداع  
 حار و سهرای چون و اصحاب مالخولیا و وسواس ایچون اعلا در آنچونکه  
 انلر او یومغه قادر اولنلر بنفشه یاغی ایسه منومدر و صلا بت  
 مفاصل و عصب ایچون نافعدر اگر طر نفار اوزره سورسه لطیف ایدر  
 و شور قسمنی بدنک زایل ایدر اگر حقنه یر قویوب استعمال ایدر لرسه  
 حبه القرح و سایر صوغلجان و قوردر لی قروب کیدر رر علی بودر بنفشه  
 لطیف بولوب مقشتر سسم و مقشتر بادم حلوا و له اوزرینی اورقوب  
 رایحه سی تمام اثر ایدنجه صبل ایدر صکر اول بادم ایله سسمی قاعده  
 اوزره صقوب یاغین چقاره و بر قاعده سی دخی بنفشه ورق ایدوب  
 طتلوبادم یاغیله کونشده قرق کون آلی قومقدرد **دهن البیض** عوام  
 بوکایور طله یاغی یر لر کوسه ادمک قل بتور و صبی قصه اولانی اوزا  
 دراستخرا جنک انواعی چوقدری ما بزم اختیار ایدلر کونک علی بودر مراد او  
 لدخی اوزره یر طله برك بشوروب صاروسین بر تابه ایچم جزو زیتون  
 یاغی قوباشده قشق ایله از رک چقرمقدرد **دهن السنب** و **الغلب**  
 اوجاع مفاصل و نفقریس و گشج و کراز و تعقید العصب ایچون بامالله کما  
 دفع ایدر علی بودر د لک و سرتلاک قنقی سی له کورسه بوغاز لیوب قان  
 اقتدر کون صکر بر قرغان ایچنه د لک و اورنوله جک قدر زیتون یاغی و ملح  
 و طوراق اونی ککک مرزنجوش شعت مکر بکرم شردر هم قیوب د لک و اریوب  
 کیدنجه آهسته آهسته قیناد لر بعد سوزوب تکرارینه قیناده لر  
 حتی صوکیدوب یاغ قاله وقت حاجتده استعمال ایدر **دهن السعد**  
 برودت معده و آنک ضعیفی ایچون نافعدر علی بودر سعد که طوبلاق  
 دید کاریدر بر مقدار دوکوب ایکی کون ایکی کیجه شرایله اصلدوب  
 بعد ناریتده ربعی قالدرد سوزوب مقدار سعد قونیش ایسه

دهن افلاطون منتقدین  
 دیر بودر دهن ناریتده نافعدر  
 دیو قهریاییشد که جمیع بدن  
 دن و صا و قدرن اولات  
 اراطی که قالدرد و جمیع غاقل  
 و جمیع دهن و بدن و ریشده  
 حبه سلبه نافعدر ایچنه  
 ترلیدن یاغیله کونشده  
 و یا اوجان کما زنده حبه سلقی  
 حتی قدر نوزده دور  
 بودر ایچ ساد یاغی ایدر  
 عتیق ۱۰۰ قدر یاغی یاغی  
 یاغی د لک یاغی بو  
 او شردر هم سکت آلی  
 ایچنه الکی و آینه تیور  
 قوشنر باغندت نقد  
 بنورسه بیلده او قوندر هم  
 قاطره لر زنجیل نعلیل شونیز  
 بشردر هم کونده غنی است  
 ۱۰ دهن غنی ه قنقل  
 کونک ه قنقون ه اجزای  
 دوکوب یاغی ایدوب  
 وینه بشور لک مستله

ایکی

ایکی اولقدرد زیتون یاغی قویوب صومخا و لجنه قینادوب بعد یاغین حفظ  
 ایدر **دهن القضیه** بویاغ عجب مقوی یاغدر شول شخص ایچونکه  
 حین جماعه حادثه ال ویر میوب سولیک اوله اول محلله بود هندن  
 یرنجه کرم قضیه طلا ایدوب برکتان بزیه او مغنی معتاد ایله یرنجه بودر  
 علی بودر نیز انجله چند بید ستر حلتیت مکر ایچشدر هم لیان ذکر  
 اوج در هم دق و سخی ایدوب ایکی طر صوایله بر کون ویر کیجه طورد  
 قنک صکره قینادوب سوزوب ربعی قالدرد او توزدر هم دهن یا سمن  
 و دهن شیرج ایله قینادوب تکرار سوزوب یاغین الوب مقدهما تعین  
 ایدر و کز ادویه نک بر روزن اول یاغ ایچنه مستحق اذخال ایدر لر  
 بامالله کما زیاده نفی مشا هده اولنور **دهن الحسک** احتباس بولک  
 شکایت ایدر کمنه لر نافعدر علی بودر **دهن الحسک** مرصوص دوردر هم  
 زنجیل کذلک بر مقدار صو و شیر و غن ایله قینادوب و سوزوب اقتضا  
 ایدر که قاشق اوزرینه طلا اولنه **دهن سنب** **دهن السنب** امراض بارده  
 و ریاح حادثه ایچو در که اعضاء باطنه ده اولور و ریحی برودتک  
 خلاص ایدر و قولقدرد اولان اغریلری ساکن ایدر و قولنجی اچر و مقص  
 ریحی ایچو فائده ایدر اگر بل صوفی دیل کوی مرض که احلیلک منی اقا  
 سیدر لم و پرورسه بویاغدن احلیله بر قلاج طله طمره لر بامالله جملة  
 مذکوراته نافعدر علی بودر سنبل هندی و قصب الزریه ادخیر زعفران  
 سعد ورق الفار عیدان بلساک سابع هندی و راسن و اسن ایل اشق  
 قرد مانا مرزنجوش مکر بکرم دوردر هم دق و سخی دکن صکر شراب  
 و صوایله هنر قدر قابل ایسه بر کون ویر کیجه اصلن قدر صکر یردی  
 رطل و شیر و غن ایله ناریتده اصل خمر و صودک ربعی مقداری باقی قالدرد  
 سوزوب بود فعه وردا حمر سلیمه عصانه الاس هر بدن اوچر و قیته  
 دارچین و حامامکد ایچشرو قیته بونلری قینادوب و سوزوب اول اولکی

**دهن قنقون** صا و قدر  
 اولان او طاحه و مرصل فائده  
 ایدر صفت بودر هم قنقون اوزدر هم  
 زیت یاغی ایدر هم باله سویی شدر هم  
 و تکار اوج در هم اندر قنقون  
 و کله سین زیت یاغیله قیناده  
 سین کیم قنقون حل اوله اندر  
 باله موم ایچنه بو طریقه سین ایدر  
 اندر یاغی اتشدن ایدر سین  
 بزایسی کیم اندر شکاری  
 فائده سین و قالدرد سین  
 حاجت و قنقون استعمال اولنور  
**دیکر دهن قنقون** مشهور  
 خاصیت اولدر کیم مغلوب فائده  
 ایدر صکره و سحره قوت و بر  
 بلکه و بزره اولان و طوبوقه  
 اولان اغری کیدر و بر بدنی زیت  
 دن قوندار و ریحی بودر قنقون  
 بیبر در هم اکونک ۱۰  
 مسطکی ۱۰ خام لادن ۱۰  
 عود القهر ۷ قنقون ۱۰  
 سورخان ۱۰ زیت عتیق  
 بادوت ۱۰ کافور ایچ یاغ  
 کافوری باله موی ۲۰ قنقون  
 در هم ۱۰ مسطکی



یا غله صوبه اذغال ایدر و تمام صوخر اولیخه قیناده لریو کره جمله دن  
 حاصل اولان یا غله دهن سنبل در بر صرجه لوظرف ایچنه قویم لریو دفعه  
 تکرار سنبل و میعه و قرفل هر بر ندر اوچر و قیه دق و سخی ایدوب  
 اولکی سلوب اوزره صوایله قیناد ربی قالده الی و قیه دهن بلسا  
 قنوب بونک دخی صوبی محلا اولیخه بو یا غی اولکی سنبل یا غنه اضاف ایلر  
 حفظ ایلله وقت حاجته بری نظیر ترکیبدر که علامه مثالی اولر استعمال  
 ایدر **لر دهن کلک لایق** لقوه و قلی و وجع معده و امعا و مفاصل و تقریر  
 و استرخاء عصب و جمیع اوجاع بارده ایچون نافعه عملی بودر اهللیج  
 کابل و اسود بلیج و امیج مکر اوز درهم فلفل دار فلفل زنجبیل مکر التشر  
 درهم جاو شیر اشق سبکیخ مکر بشر درهم زید دور درهم سذاب  
 رطب حسک رطب کبریت بطلی بر جزه جمله دق و سحق درم صکر  
 نازلین معتدل ایلله قینادوب عادت اوزره صونک ربی قالده بر مقدار  
 دهن فروغ و خروع و شیر و غن قنوب محله استعمال اولنه **دهن ناز**  
 وجع معده و کبد و بر الجوف و قولج ایچون نافعه مخصوصا بود دهن برد  
 اعضا ایچون احتقان دخی اولور و وجع رجه خاتون رحمنه کورتورسه خلاص  
 ایدر و وجع سن ایچون طلا اولنسه دفع ایدر صداع و شقیقه ایچون طلا  
 اولنورسه و احتقان دفع ایدر و استرخاء مثانه ایچون اعلیله تقطیر اولنسه  
 و احتقان قوناورسه موافق در عملی بودر قصبه الزیره سعد ورق الغار  
 عیدان بلسان ساج هنری راسن ایل ادغیر ورق الاس و قمر مانا اذان  
 الغار مرزنجوش مکر ایکشر و قیه ادویه جرش ایلله حوکوب و افشراب ه  
 و طبلو صوایله اصلدوب برنجه کون طور دق درم صکر بیری رطل شیر و غن  
 قنوب بر مقدار قیناد ربی قاله ادویه سوزوب صوخر اولیخه تکرار قیناد  
 یا غن الیه لریو دفعه و در احمر ماء اس حما ماء آس مکر اوز درهم بونی  
 دخی اولکی کی بو یا غی صوایله و بواجر ایلله قیناد بینه سوزوب یا غی تکرار

الکلمه

الیه لریو دفعه دخی سنبل هنری قرفل میعه جوز بواجر مکر اوچر و قیه دهن  
 بلسان التی و قیه بونی دخی بواجر الیه عادت اوزره قوتلدر بواجر خارج  
 اولان یا غه اضافه ایدر **لر دهن سذاب** بر دکل و مظان و ظهر و استرخاء  
 مقعد عصب و وجع جنین ایچون نافعه عملی بودر شیر و غن اوج رطل ورق  
 السذاب طری دورت رطل ماء عذب کفایت قدر کما سبق **دهن الحیات**  
 ترکی و استرخاء مقعد و جذام ایچون نافعه عملی بودر شیر و غن دورت  
 رطل صوبش رطل اندک صکر سیاه افعیلر که اوندک اکسک اولیه بریو که  
 کرک اولور و کرک دری داخل ایدوب یا غ و صوویلاک هر بیه اولیخه صبر  
 ایدوب بعده اندر و ب بخار ندر صوخر ق اولیخه صبر ایدوب ندر یا غی حفظ  
 ایدر **لر اما چولک اغزین طین حکله طوقی کرک** **دهن العقارب** تقویت  
 معده و اصلاح معده ایچون نافعه خصوصا احتیاس بوله مبتلا اولن کسسه  
 لک قاسغه سورسه لر یا مر الله تقا دفع ایدر و جریدر عملی بودر زرا و ندر  
 خرج سعد کوفی قشر اصل کبر و در احمر مکر بر و قیه دهن لوز ایلله مزاوله  
 بر رطل ادویه دق و سخی ایدوب بر مقدار صوایله ربی قالیخه قیناد  
 بو کره یا غی داخل ایدوب صوخر اولیخه قینا بر یا غن الوب بو یا غن ایچنه  
 اوندن زیاده اکسک اولیه عقرب قویوب یا غ و عقربلر که بر شیشه ده  
 در قرق کون کولشده اصاسن بده قرق کونک صکر محله کوره دهن  
 عقربلر استعمال ایدر **دهن خرمیل** بونک اصلاح معده و تقویت  
 معده بر مخصوصا بیکه اظهر من الشمس در عملی بودر تازه ایوانی محکم  
 دق ایدوب ایکی رطل مقدار صوبین الرقون صکر بواجر ای مدقوقا  
 و مسحوقا اول یا صوبینه ضم ایدوب ول قدر ماء عذب دخی قنوب نار  
 لنده ربی قالیخه ادویه ندر قوی قالیخه و چقنجه قیناد بود دفعه بر رطل  
 کل یا غی و یا طبلو بادم یا غی قنوب صولر که جمله سی و خورلیخه تقید ایدوب صکر  
 یا غی حفظ ایدر اول ادویه بوندر سنبل و لسان عصفور کبابه قرفل  
 بسباسه ورق مصطکی افستین روی مکر اوچر درهم سلخه الی درهم

صا و یخیز



عود هندی بر مشقال تدبیری سبق ایله وکی وزره در **دهن کریمید** و هو  
 المبارک قال الشيخ رحمه الله تعالى في حقه القافح من الفلج والامراض الباردة  
 وجميع المرض المولم الا الموه على بودرتازه قرني صو کور ما مشر کر متلردن الو  
 بر مقدارین خرد خرد قروب بر مقدار زیتون باغی اچروب کر میدخوا اولخه  
 باغ و یروب بعد قرعه و انبیک ایله تقطیر ایله لاما بوفقی کورد و کم ستر  
 الهیدر الله تعالى حضر تلر نیک حکمت در دهن کلکلاخ نام دهی ماما اولدوغی  
 قدر کر میدله اچروب و اول کر میدله ای ای کامل قار و یغورده الی قروب  
 بعد خرد خرد قروب بر مقدار سخی ایدوب یوزدرهم مقداری کر میداونه  
 یوزدرهم مقداری صدف عصا و سی اوروب قرع و انبیک ایله تقطیر ایله کلد  
 بوفقی بو طرز اوزره چقان یاغله مفالوج و نفیس و مکیم قسمنه قتی ب  
 تهایر علاج ایله و الله تعالى اعلم **دهن زریل الشعیر** بواول دهن در که اهلته  
 بونک صاحب ملاقی اولور سه نوره صابون تحصیل ایدر هله دهنک علی بودر  
 زرنج اصفر الی درهم کفایت مقداری صرب سرکه ده اوج کون اوج کیجه  
 اصلدوب بوکره سوز و باول سرکه نک بشر طلنه نصف رطل دهن شیبج  
 و یروب اول قدر قیناده لکه سرکه صوا ولوب یاغ قاله اگر یاغله صوبرابر  
 قاله قرع و انبیک ایله تقطیر ایدر لسه مراد ایله و کی اولور **دهن**  
**املج شعری** سیاه ایدر و تقویت و بر علی بودر املج منقی و اس قشر اصل صنو  
 بر بر بردق و سخی ایدوب صوا ایله قینادب عادت اوزره سیرج و یروب یاغین  
 اله **دهن شقایق النران** بود غی دهن املج کبید شعری سیاه ایدر علی  
 بودر شقایق صوا ایله بر مقدار سیرج ایله قینادب صوزائل اولدقه یاغین الو  
 حفظ اولنه **دهن نرجیس** ترکیبی زرین قدح یاغیدر درجه اولیده بارد  
 رطب در عصبه و صدام سودا و تیر نافعدرو اورام صلیبه بارد حل  
 ایدر و در حیدر غما می فتح ایدر بونک تدبیری زرین قدحی یولوب طبلو  
 بادم که مقشر اوله جمع ایدوب بر قی کره تبدیل ایدوب رایحه سی تاثیر  
 ایدر و که عادت اوزره بادم یاغی چقار کی چقار لریا سمن یاغی بویله

سویندک کبرج الی درهم

سهم مقشر ایله

چقار

چقار بر غیری طریق دخی طبلو بادم یاغنه یعنی اچینه کرک نرجیس و کرک  
 یا سمن قویوب کل یاغی کی کونشده طور غرما قدر و دهن زریق دخی بویله  
 در **باب ثالث عشر احوال بیانده** در امده هر نه نوعدن اولور سه اولسون  
 مادامکه کوزک داخلنه کرک یا بس ایکن و کرک بر یلکوا وزره از یلوب یاغ  
 ایکن کر سون اکا کل دیلر لک شیا ی بینده ذکر ایدر سک دخی بعضیاری  
 زرور یله تعبیر اولنور اول دخی کوزک داخلنه کیر احوال قسنددر ما  
 صلی هر تدبیری بیان ایله و کزده غرضمن تقریر منون معلوم اولور بویله  
 اولسه بو نوعدن معروف و مشهور اولانک کحلی روشنایا در معنا سی  
 جالب لتور دیکر وضعف بصع و غشاوه سنه و جرب و سبل و ظفر و  
 بیاض عتیقه نافعدبیا مرافقه کحلی ترکیبی بودر سابع مغسول و نحاس محرق  
 مغسول اقلیمنا فضته ملح هندی بورق ارمی مکر و در در در هم فلفل  
 ایض و اسود زبد البحر مکر اوچدرهم صیل سقطوری سنبل الطیب قرنفل  
 مکر و در در پیچ درهم زنجبیل بلبلج ایکشر درهم زعفران و نشادر بر در هم  
 دق و سخی ایدوب غبار اولدقه رازیانه نلفقانه سنک عصاره سیله یوغو  
 روب کولکه ده قوریدوب تکرارینه سخی ایدوب حریردن یکچوردکن  
 مکر استعمال و اکحال اولنه **برود الحصر** خلق بوکا قوروق توتیاسی  
 دیلر سلاق و دمعه و بقایای جرب چشم و رمد و غلظ اجفان و سبل  
 دقیق اچون نافعدر سبل که ماده سی صافی تدبیری بودر توتیای مراری  
 وزره چوب مکر اوچدرهم زنجبیل اهلج اصفر مکر بشر در هم دار  
 فلفل ما میران مکر ایکشر درهم ملح هندی بر در هم دق و سخی ایدوب  
 قوروق صویله اصلدوب بر قی دفعه قور دقه یینه اصلدوب بو حال  
 اوزره تربیه ایله **لر کل یا سلیقون** جرب چشم و بیاض غلیظ اجفان  
 عیون اچون نافعدر تدبیری بودر اقلیمنا فی فضله و زبد البحر مکر اوچدر  
 در هم نحاس محرق اسفیداج مغسول ملح اندرانی نشادر جعد  
 فلفل اسود دار فلفل مکر ایکشر پیچ درهم قرنفل اشنه مکر بر در هم



دق و سق ایدوب غبار اولدقه ماء رازیانه ایلله یوغوروب تکرار قو  
 ریدب ینه سق ایدوب حریردن کچوروب اکتال اولنه **رؤیا صفر**  
**کیرمن دستور بیمارستانی** بودخی فعله کحل غوره کیرمن ترکیبی بودر  
 دیلر زنی الجله سکر درهم مامیشا بر درهم صبر و افیون نشادر زرد مکدر  
 بچوغه درهم زعفران اوج درهم مرصافی بر درهم دق و سق ایدوب ماء  
 رازیانه ایلله یوغوروب تکرار سق اولوب حریردن کچدک صکره اکتال  
 اولنه **کحل غیر جرب** و سبل و قروح چشم ایچون نافعه دوا و یله قروح که  
 عتیق و مزمن اوله بو کحل کیفیت استعالی کوزک چقور لرینه طولدر مقد  
 بو حال اوزره عقیب الا کمال استعمال اولنور سه نفی حردن افزوندر  
 ترکیبی بودر سبک محرق مغسول توتیای مراری توتیای کرمانی مغسول مکدر  
 اوزدر درهم سکر بش درهم دق و سق اولوب حریردن کچوروب استعمال اولنه  
**کحل الزمانی** دمهة تجفیف ایدوب بصری قوی ایدر و جرب و سبله  
 نافعه دوا و نور بصری زیاده ایدر تدبیری بودر کحل صفرائی توتیای کرمانی  
 توپال نخاس و شیخ محرق مکدر اوزدر درهم مامیران اوج درهم جملة دق  
 و سق ایدوب ماء رازیانه ایلله یوغوروب تکرار سق ایدوب حریردن  
 الیوب استعمال و اکتال اولنه **کحل سبز حدقه** اولان مضرا  
 تی دفع ایدر و ضعف بصری فائده قیلاور تدبیری بودر اثمدا قلیما  
 اسفیداج مغسول نشا هر برندن بشر درهم توتیای هندی اوج درهم  
 مامیران بر پختی درهم دق و سق ایدوب عادت معروضة اوزره حریر  
 دن کچوروب استعمال اولنه **کحل عزیز** کوزده بیاضی دفع ایدر و جلا  
 و بر و ظلمت بصری و دمهة ازاله و عینی قوی ایدر و صحتی حفظ  
 ایدر تدبیری بودر اقلیمیا ذهب طوبال نخاس توتیای هندی  
 شادنج مغسول سرطان محرق کحل صفرائی فلفل بیض و اسود دار  
 فلفل مکدر اوچدر درهم سنبل هندی و قرنفل و صبر و زعفران و ورق

کوزا غریبی چون کوزا غریبی  
 صقوب بعد از این نبات سگری  
 قوی و بر شیشه به قوی  
 کوند زاده ایچنه قوی  
 کون کوی سبک ایاز قوی  
 بوضول اوزن قوی کون ایدر  
 و حفظ ایدر بعد کون ایدر  
 ایچون استعمال ایدر لر سه

شیخ و شیخ ترکیبی صافی و غلیظ  
 سق و سق و سق و سق و سق  
 ایلد کله بیاض بو قوی و غلیظ

سبک ننه

فرغ شد

فرغ شد برر مثقال ملح هندی زیدالجر نشادر مکدر نصف درهم مسک  
 بردانق جملة دق و سق ایدوب حریردن کچوروب استعمال اولنه  
**کحل الزمانی** بین الخلق بو کحل التقاشین ایلله مشهور در و غشاو  
 و ظلمت چشم ایچون نافعه دوا صبر عطا ایدر تدبیری بودر ایللیج  
 کابلیدن دیلر و کی قدر الوب بر مقدار دق ایلدک صکره رواق اولمش  
 ماء زمانین ایچنده اصلدوب اوچکون طوردق صکره چقاروب کول  
 کرده غباردن حفظ ایدر رک قوریدوب دق و سق ایلدک صکره بومر تایی  
 هیلچدن اون درهم الوب بعده کحل صفرائی و توتیای هندی توپال  
 النخاس که هر بری مغسول اولوب قوریدوب سق ایدوب هر برنده اوچر  
 درهم الوب یا غشاو هیلچ کابلی چکر کی بر مثقال حضض هندی صبر  
 اسقطوری مامیران چینی مکدر یکشر درهم دق و سق ایدوب بود فعه  
 کحل غوره تربیه ایدر کی بو جملة ماء زمانین ایلله اصلدوب غباردن  
 حفظ ایدر رک تمام قوریدق صکره حریردن کچوروب استعمال ایدر لر  
**کحل ملکا یا** بونک معناسی بو کحل ملائکه یر منسوب اولدو غیر در  
 تفصیلی حضرت عیسی صلوات الله تعالی علی نبینا وعلیه زماننده اولان  
 صلحای قومدن برینه ملائکه تعلیم ایلشدو عجب بی نظیر کحلدر سرعت  
 اثری وارد رمدی فی الحال زایل ایدر اما اول وقت استعمال اولغی  
 کر که ماده سق نضج بولش اوله و دردیخ که امراض چشم نذاکا  
 دخی نافعه تدبیری بودر انزروت مرقی بلین الحار اوزدر درهم چشمه زک  
 مقشر نشا سکر نبات مکدر اوچدر درهم دق و سق ایدوب حریردن کچوروب  
 استعمال اولنه **کحل صفر لکیر** اوچاع عین و رمد و دردیخ ایچون  
 نافعه تدبیری بودر انزروت مرقی بلین درهم مامیشا ایکی درهم  
 صبر اسقطوری بذر الورد زعفران مکدر نصف درهم افیون ایکی دانق  
 دق و سق ایدوب غبار اولدقه حریردن کچوروب استعمال اولنه  
**کحل صفر صغیر** رمد و اوچاع عین و دردیخ ایچون نافعه دوا



تدبیری بود در آن ز روت مرتبای او در صبر اسقطوری ما میسار هجانی  
 مکر ای کثیر در هر جمله دق نا عمله دق و سحق ایدوب عادت مسبوقة  
 اوزره استعمال ایدوب **لر کحل صفر الحسین** این اسحق بود خنثی سبق ایدوب  
 یکی نوع کبیر و صغیر کحل کی مبارک کحل دروغی آنره مشابیه در تدبیری  
 بود در آن ز روت یزی در هر ما میسار دورت در هر مرتصا فی نصف در هر  
 صبر اسقطوری افیون زعفران مکر بر در هر دق و سحق ایدوب  
 عادت معهوده اوزره استعمال ایدوب **لر کحل دیکر** اطبباء مصره مخصوصه  
 ارما دصیان و در دینج ایچون استعمال ایدوب لر بر عجب نافع کحل در  
 فی الحال اثر ایدوب و نفی ظاهر و لور تدبیری بود در آن ز روت مرتبای بلکن  
 الحمار اون در هر چشمون مقشتر اوج در هر نبات نصف در هر عادت  
 اوزره غبار ایدوب استعمال اولنه **کحل مغنیف** اکثر طبای اهل عراق  
 و موصل و شام استعمال ایدوب لر فی نظیر کحل ایدوب و در تفصیل فواید  
 ذکر ایدوب و کمن حجت ثوابه نائل ایدوب و کمن ایچون در تدبیری بود کحل ملکایا  
 که ذکر سبق ایلشد ز اول کحل در بر جزو و کحل صفر کبیر که بوندن  
 اول سبق ایلشد بر جزو و کحل صفر صغیر بر جزو اوج نوع کحل بر  
 خلط و مزج ایدوب تکرار را زیا نچ صویله یوغور ووب کولکه ده  
 قوریدوب ینه سحق ایدوب استعمال ایدوب **لر کحل لاس** خلط اجفان  
 چشم و رطوبت عین ایچون نافع در تدبیری بود در توتیای ملازی اون  
 در هر اقلیمیای ذهب مغسول و محروق اقا قیا ذهب مغسول ما  
 میران مکر ای کثیر در هر شب یمانی اوج در هر اهللیج صفر الی در هر  
 سادنج مغسول بش در هر دق و سحق ایدوب ماء آس و ماء ساق که  
 ایکسی برابر اوله یری کون کونشده تربیه ایدوب لر بعد قوریدوب  
 سحق ایدوب غبار اولنه در کون مکر استعمال اولنه **کحل**  
**البیاض** آن ز روت مرتبای اوج در هر ما میسار یکی در هر زعفران  
 یکی دانیق دق و سحق ایدوب عادت اوزره استعمال اولنه

آخره

کحل

**کحل هندی** جرب رطبا ایچون نافع در نخاس محرق توبال الحدید مکر  
 سکن در هر صبر اسقطوری دورت در هر ملح اندرانی بورق  
 ارمفی فلفل زنجبیل مزاج مصری مکر ای کثیر در هر زبد البحر خردل  
 ابیض بر در هر دق و سحق ایدوب خل خرا یله یوغور ووب بر نچه  
 قاب ایچنده غبار دن حفظ ایدوب رک قوریده لر بعد استعمال  
 ایدوب **لر کحل ملکایا ثانی** آن ز روت نشا سکن نبات مکر بر جزو  
 دق و سحق ایدوب عادت اوزره استعمال ایدوب **لر کحل با سلیقون**  
 اکبر الملکی بعد انتفج کوزک هر مرضنه نافع در ابتداءه و لما یجق زیاده  
 مبارک در تدبیری بود در زبد البحر اقلیمیای فضنه محرق و مغسول مکر  
 اون در هر نخاس محرق و مغسول مکر بش در هر ملح اندرانی چند بید  
 ستن سنبیل الطیب و اندر مکر ای کثیر در هر قنفل بر در هر صبر  
 اسقطوری بش در هر اشنه بر در هر مرتصا فی ما میران چینی نشا  
 ذره چوب مکر اوچ در هر طلیح دورت در هر ملح طعام بش  
 در هر ما میسار کذلک جمله دق و سحق ایدوب عادت اوزره غبار  
 ایدوب استعمال ایدوب **لر کحل جلیموس** بو کحل حکماء سفدن زهم  
 الله تعالی منقول را صاحب ارصاد دن بعضی در بو کحل علی ایلمشار  
 و بونک سببی یله سبغه سیاره مواضعنه کور لر ایدوب اندک  
 ماعدل کر یک دو کولکی منع ایدوب و اوجاع عینی و آنک آقانی دفع ایدوب  
 قروح خبیثه کوزدن کیده رر و رطوبات سائله فی و اوساخ عینی  
 دفع ایدوب و لحد زاید کوزدن ازاله ایدوب کوزه صوانکه ابتدا ایدوب  
 زمانده نافع در تدبیری بود در توتیای هندی اون مثقال اقلیمیای  
 ذهب سادنج هندی کحل صفرانی مکر اوچر مثقال سرطان محرق  
 بر مثقال دار فلفل اوج مثقال دق و سحق ایدوب ماء وورد و ماء  
 رازیانج ایدوب بر هفتة مقداری کا مل تربیه ایدوب قوریدوب سحق  
 ایدوب استعمال ایدوب لر اگر بو کحل یا زین استعمال اولنور سه بر دانیق

ملح اندرانی نچه



کافور دخی ضم اید ب استعمال اولنه اگر قشین استعمال اولنور سه بیر  
 دانق مسک الحاق اولنه **کحل افرا** **طریقون** **کبیر** و جاع عین که  
 رطوبت دن اوله واسکی رمدن عجایب نافع در تدبیری بود در عصانه ما  
 میشا ایکی درهم صبر و بنور داحر زعفران مکر نصف درهم انزروت بیش  
 درهم افیون ایکی دانق دق و سحق ایدوب قاعده معروده اوزره استعمال  
 اولنه **باب رابع عشر شیا فات چشم بیاننده** در بونک نتیجه وصفی  
 برنجیه اجزای برره جمع ایدوب یوغور یوب فندق قدر دخی خورده کمی طویل  
 و کمی مستطیل هیئت قوریدولوب بیلکواوزرنده لازم اولدقده از یلوب  
 محلنه کوره کمی کوزک داخلنه و کمی خارجنه طلا اولنور بافتضا سته کوره  
 استعمال لازمه در شاری اولنور و چشمه در وجه دن بری شاف ایضه در بونک  
 خاصه سی رمدانه و حکه چشم و وجع مولم ایچون در فی الجملة هنر  
 قدر مواد حانه نازل اولوب کور و رور سه داخل و خارج استعمال  
 جایز در صفقی بود در اسفیداج رصاصی سکن درهم صمغ عربی کثیره  
 ایض ششامکد دور در درهم انزروت ایکی درهم افیون بر در درهم دق  
 و سحق ایدوب بیاض بیضله یوغور و بنور خورده شاطر ایدوب قوریدق  
 صکر محلنه کوره بیلکواوزرنده ازوب کوزک قیاقارینه طلا اولنه و لازم  
 اولدقده داخله میل ایله چکه لر **شیاف ابار** یو بر سیاه رنگ شافدر  
 و مشهور در قروح عین ایچون نافع در کوزک حرارتی دافع در العیاض  
 بالله تعالی کوزده قرحه و دیله اولور سه خارج دن طلا اولنور بر مقدار  
 زمان دن صکر داخله دخی جایز در تدبیری بود در صمغ حرق و راسخ  
 صمغ عربی کثیر اسفیداج مکد ییش در درهم تربطارح افیون ییش  
 درهم دق و سحق ایدوب ماء مطرایله یوغور و بنور شیا فر اولنه  
**شیاف الورد** بوشاق کوزک ایچنه داخل اولنور خارج دن نقل ایلدق  
 اوزره بیلکواوزرنده از یلوب طلا اولنه اره ماد حانه و حرم ایچون  
 نافع در ورمی طغیانه و تحلیل ایدو و جوی تسکین ایدر کوزک سلاق قنی

و جرب

و جرب و درد پنج و حرم نام مرضه فائده ایدر تدبیری بود در صندل مقا  
 صیری و صندل احر مکد بش در درهم زرورد اوک ایکی درهم صمغ ایکی درهم  
 کثیرا حولاک هندی صبر میشا اوچ درهم زعفران افیون بر در درهم دق  
 و سحق دن صکر ماء و رد ایله یوغور و بنور عادت معروده اوزره مشیافه  
 لر اولنه **شیاف سنبل** مبارک شافدر خارج دن طلا و داخل دن تکمیل اولدق  
 بقایای ارما د و غلظ اجفان ایچون اعلا در و جرب جفیفه و حکه دفع  
 ایدر کوزک رطوباتی فی نشف ایدر و بصره تقویت ویر صفقی بود در قاقیا  
 صمغ را سوخت توپال الخاس مکد و نردرهم سنبل هندی اوچ درهم زعفران  
 بریچق درهم جمله دق و سحق دن صکر ماء مطرایله یوغور و بنور شیا فر لر  
 ایدوب وجه مشروح اوزره استعمال اولنه **شیاف القاقیا** بصره جلا  
 ویر و جرب وسیله فائده ایدر و مدقیه تقویت اعطای نور و طبقات  
 عین ده محتسب اولان مواد غلیظه یی و بقایای ارما د مطاوله یا دن الله  
 تعالی دفع ایدر استعمال داخل دن و خارج دن جایز در صفقی بود در قلیمیا  
 ذهب که قاعد سی اوزره حرق اولنوب مغسول و مغسول اولنه توپال الخاس  
 کذلک صمغ عربی و را سوخت مغسول و مغسول زعفران اوک ایکشر مثقال  
 افیون مرصافی شادنج سنبل هندی زرورد مکد دور در مثقال فلفل ایض  
 یکر دی دورت مثقال دق و سحق اولنوب خمر عتیق و ماء رازیانج ایله  
 یوغوره لر مجرب در لطیف علاجه در اما شیا فر لر **شیاف جودان**  
 سبل و جرب و غلظ اجفان چشم و حکه و رمد و بقایای رمد ایچون نافع  
 و رطوباتی نشف ایدر تا کلا ایچون نافع در صفقی بود در جودان هندی توپالی  
 احر مکد ییش درهم ما میران کحل اغیر انزروت مکد ایکشر درهم صمغ  
 عربی زنجار مکد برر مثقال دق و سحق ایدوب ماء صافی ایله یوغور و بنور  
 خورده شیا فر لر اولنه خارج دن داخل دن استعمال جایز در **شیاف اخر**  
**مار** داخل دن چشمه میل ایله از یلوب تکمیل اولنور جرب عتیق و سبل  
 غلیظ و غلظ اجفان مزمن و ظفر و سلاق و حکه و استرخاء اجفان

کوکه ده م



ایچون مخصوص در صفتی بودر شادنج اون ایکی درهم صمغ عربی اون  
 درهم زنجار قلقطار مکدیشر درهم افیون صبر مکدی یکشدر درهم  
 دق و سحق ایدوب خمر عتیق ایله عین ایدوب خرده شیافرا اولندقل  
 صکره بلکواور زنده ازوب کوزک داخلنه تکمیل اولنه **شیاف احمرین**  
 بودخی کوزک داخلنه تکمیل اولنور و فی الجماله او اخرا رما ددن بقایای  
 رمی تحلیل ایدور و غلظا جفان و جرب خفیف ایچون مناسبتدر  
 و صفتی بودر لشاه اسفیداج را سوخت شادنج سنبل هندی مکدی  
 اوچدر درهم زعفران نصف درهم لؤلؤه غیر مشقوب بسدر مکدی بر  
 درهم دق و سحق ایدوب خمر عتیق ماء رازیانچ ایله یوغور و یوغورده  
 شیافرا ایدوب محل ضرور تده استعمال اولنه بوشاق داخله و غارجه  
 استعمال جایزدر **شیاف الذبح** چشمک داخلنه تکمیل اولنور سبیل  
 و جرب عتیق و ظلمت بصیر و ظفر و بیاض ایچون نافعدر صفتی بودر  
 صمغ عربی اقلیمیا فضه اقلیمیا ذهب اسفیداج را سوخت شادنج سنبل  
 هندی مکدی التشر درهم افیون چند بیدستر جولان هندی مکدی یکشدر  
 درهم دق و سحق دن صکره ماء سذاب رطبله یوغور و یوغور شیافرا ایدوب  
 کما سبق استعمال اولنه **شیاف اخضر** بوشاق فی سبیل عتیق و جرب غلیظ  
 و ظفر ایچون بلکواور زنده ازوب استعمال ایدور صفتی بودر اسفیداج صمغ  
 عربی شق نشادر زنجار مکدی اوچدر درهم اشقی ماء سذاب رطبله ازوب  
 باقی دوتیر یوغور و یوغور کما سبق عمل اولنه **شیاف سبعینی** بودخی قروح  
 عتیق و شور چشم و بقایای ارماد ایچون داخله تکمیل اولنور لطیف شافدر  
 کوزک نورنی زیاده ایدور و طبقه قرینیه ده اولان قروحک حضرتین  
 زایل ایدر یا ملائکه تخا صفتی بودر و درده طری ایکی مثقال صمغ عربی یکم  
 دورت مثقال اقلیمیا کحل صفرا فی توپال التماس را سوخت شادنج  
 اسفیداج مکدی التشر درهم سحق دن صکره خرده شیافرا ایدوب کما  
 سبق عمل اولنه **شیاف المرأه** بوشاق خامه سی هو قدر کوزه

صوائف ابتدا ایلرک استعمال اولنسه منع ایدور و غشا و وظلمت  
 بصیر ایچون باذن الله تخا نافعدر صفتی بودر مراره بق و مراره طورنه  
 و مراره چاق و مراره عقاب و مراره صفر جق قوشی و مراره ایت بالقی  
 مکدی بر درهم افیون و شحم خنظل سکیننج ثلث درهم دق و سحق او  
 لقی ایدوب سکیننجی ماء رازیانچ رطبله ازوب سیراد و قیه معایو  
 غور و یوغورده شیافرا ایله کوزک داخلنه تکمیل اولنه **شیاف منج**  
 بر مبارک غریب دوا در لای یری کونده دفع ایدور و رومی طایف در صفتی  
 بودر اثمدا قاقیا مکدی قرقدر درهم اقلیمیا فضه التي درهم تخاس حرق  
 دورت درهم اسفیداج سکندر درهم سنبل هندی حفص مکدی دوردر  
 درهم چند بیدستر صبر افیون مصری قلقطار مکدی یکشدر درهم صمغ  
 عربی قرق درهم دق و سحق ایدوب هر مقدار کل صوبله قینادوب اول صوبله  
 بود و تیر یوغور و یوغورده شیافرا ایدوب وقت حاجت کوزک داخلنه  
 تکمیل ایدور اما بیاض بصله یوغور و یوغور کرکدر **شیاف التماق** لطیف  
 شافدر کوزک رطوباتی نشف ایدور و رمی جدیدی و عتیق دفع قیلور  
 هر زمان کوزک داخل و غارجه طلا و تکمیل اولنسه ضرور ویر صفتی  
 بودر ستماق صوبله قینادوب و سوزوب اول صوبله الوب اسفیداج اوچ  
 درهم کثیرا افیون مکدی ربع درهم بریده اول ستماق صوبی ایله یوغور و یوغور  
 شیافرا ایدوب کما سبق عمل اولنه **شیاف اسود الملکی** حرارت و حرقت  
 و شدت و وجع و سبیل ایچون نافعدر و کوزده سیلان ایدر دمه و رطوب  
 باقی نشف ایلرکه نظیری یوقدر صفتی بودر اسفیداج دورت درهم  
 صمغ عربی کثیرا مکدی بر درهم مامیشا بشدر درهم سنبل دورت دانق صبر  
 نصف درهم افیون ایکی دانق سحق دن صکره ماء رازیانچ ایله یوغور و یوغور  
 کوزک داخلنه استعمال اولنه **شیاف مزه ما الملکی** غشا و وظلمت چشم  
 ایچون نافعدر صفتی بودر مرز زعفران مکدی یکشدر درهم سنبل بشدر درهم  
 دهان التریاج اون بشدر درهم صمغ دورت درهم دق و سحق دن صکره



ماء مطرله یوغوروب شافه لرایدوب محلته تکمیل اولنه **شیاف**  
**مراغ دیگر** هر روز نفع کوزه صوانک محلته عمل اولنورسه یا ذن الله  
 عقاباودی **تکا** دفع ایدر صفقی بودا تماجه اودی و دلکواودی و طکوز بالقی  
 اودینی قویکوب بر بدق و سخی ایدوب ماء رازیاخ ایلله یوغوروب  
 شیافه لرایدوب کما سبق استعمال اید **لرشیاف** **احسن** بوبر مبارک  
 شافدر کوزک اوجاعنی و بقایای ارمادی دفع ایدر صفقی بوددر لر  
 سخت ایکی درهم سنبل زعفران افاقیا مکدنصف درهم صمغ عربی کثیرا  
 مکدر درهم غیر خام ربع درهم دق و سحق ک صکر ماء رازیاخ  
 ایلله یوغوروب کما سبق عمل اولنه **شاف الزعفران** ظلت بصا و حکم  
 و سلاق و جرب عتیق ایچون نافعدر صفقی بوددر زعفران ایکی درهم  
 دار فلفل بریچق دانیق نشادر نصف درهم عفش اوج درهم سنبل ایکی  
 درهم کافور نصف درهم دق و سحق ک صکر ماء رازیاخ ایلله یوغوروب  
 شاف لرایدوب کما سبق استعمال اولنه **شاف طر حاطیقات** ابن سیرا  
 فیون بو شافک وصفته مبالغه ایلمشدر حاصلی جرب عتیق و سبل  
 غلیظ و غلط جفان مزمن و حکه و استرخاء چشم ایچون نافعدر  
 صفقی بوددر شادنج اولن ایکی درهم صمغ وزنجار مکدر التشر درهم راسخ  
 دورت درهم قلقطار کذلک افیون ایکی درهم زعفران بیدی درهم  
 دق و سخی ایدوب غیر عتیق ایلله یوغوروب خرده شیافه لرایدوب  
 کما سبق استعمال اولنه **شاف مامیشاء دیگر** کوزدن سیلان ایدک  
 دمع و رطوبات سائرہ قطع ایدر صفقی بوددر زعفران ایکی دانیق ما  
 میشا بر درهم صبر یچق درهم شت محرق بردانیق کونلک ایکی دانیق دق  
 و سخی ایدوب غیر عتیق لایه یوغوروب شیافه لرایدوب کوزک داخلنه  
 و غارجه کما سبق استعمال اولنه **شاف بویومونا** ماده کوزدن دفع  
 ایدوب و جعن ساکن ایدر و سانجی سین کیده ربام الله **تکا** کوزی  
 کونده صحتته یقشدر و داخلنه چشمک تکمیل اولنور صفقی بوددر شاف

مامیشا

مامیشا و انزروت مکدر سکر درهم زعفران ایکی درهم کثیرا بر درهم  
 افیون یچق درهم سخی ایدوب ماء مطر ایلله یوغوروب کما سبق  
 استعمال اولنه **شاف دیگر** طرفه و وجع چشم که استیدک عارض  
 اولش اوله زایل ایدر صفقی بوددر اقلیماء فضیه راسخ مکدر ایکش  
 درهم دم الاخوب بسد انجو مکدر و در درهم کثیرا مرز عفران و نشا  
 سته زرده چوب اقلیماء مکدر نصف درهم دق و سحق ک صکر ماء  
 صافی ایلله یوغوروب شیافه لرایدوب محلته عمل اید **شاف ریا** سبله  
 وظفر و جرب فائده ایدر صفقی بوددر زنجار بر درهم هلیج اصغر یچق  
 درهم توبیال التماس راسخ مکدر و در دانیق مرصافی یچق درهم زعفران  
 بردانیق نشاسته بر درهم کثیرا بر درهم دار فلفل ایکی دانیق دق و سحق ایدوب  
 ماء عدیلله یوغوروب خرده شیافه لرایدوب کما سبق کوزک داخلنه تکمیل  
 اولنه **شاف خلوق** یلاری طاغیدر و نفی زایل ایدر صفقی بوددر راسخ  
 اوج درهم افاقیا ایکی درهم کثیرا صمغ عربی زعفران سنبل مکدر بر درهم  
 سخی ایدوب ماء مطرله یوغوروب شیافه لرایدوب کوزک داخلنه  
 کما سبق تکمیل اولنه **شاف سود** کوزک قیاقلنده اولان ریاحی و نفی  
 طاغیدر داخله و غارجه استعمال اولنور زیاده مبارک شافدر صفقی  
 بوددر راسخ بر یچق درهم زعفران کذلک انجو بسد مکدر بر درهم  
 افیون یچق درهم افاقیا بشدرم شافی مامیشا یچق درهم سخی ایدوب  
 صافی صوابله یوغوروب شیافه لرایدوب کما سبق عمل اولنه **شاف**  
**دینار کون** رقیق سبلی کیده برود داخله و غارجه استعمال اولنور  
 صفقی بوددر زرده چوب شادنج صبر شافی مامیشا مکدر بشدرم  
 سخی ایدوب یوغوروب عادت اوزره عمل اولنه **شاف اخر** اوتوز  
 یللق بیاضی کوزدن کیده رابو یجیای شماسی رحم الله **تکا** روایت  
 ایدر که بو شاف خطا و لا یکنند بر او ستاددن دور تیوز التونه صانک  
 تعلیم ایدم و هرگز بر کسینه علاج ایلدم الا حق جل و علا حضرت

ن  
د  
د  
ا  
غ  
ن  
ق  
ر  
ب  
ر



لرنيك قدر تيله افاقت بولدى صفقى بودن زير بيدالچى زنجار انزروت  
دو قوشى يرمطه سوقيوغى ملح قليه و شادنج عدسى را سوخت سرطان  
بجى هر برينك بش درهم زعفران ايكى بچى درهم قرفل بر درهم افون  
بش درهم كافور اوج قيراط ملح اندرانى بش درهم دق و سحق ايدوب  
ماء صافى ايله يوغوروب تهرده شيا فله ايدوب محل ضرورتده بلكو  
اوزره ازوب كوزه داخل ايله **لرباب** **نصف** **عشر** **سرمه** **لرباننده** **در**  
معلوم اولاكه كحل لردنمش ايكى سرمه لرى اخربابا يلك سببى بود  
كه كحل ضرورتده استعمال اولنور اما سرمه حفظ صحت چشم  
ايچون هرگاه ضرورت يوغى كن استعمال اولنور و جمله دن برى  
شول سرمه بياننده دركه كوزك جميع اجزاسنه قوت و يرور و حدة  
سنى پاك و صاف ايدرو سبل و ظفر دن باقى قالان ماده قلع ايدر  
صفقى بودر هليله كابلوكه مقشر اوله و صلب سقپورى و ما ميران  
چينى وزرده چوب مكد ايكشر درهم لؤلؤ غير مثقوب زيردالچى نبات  
شكرى زعفران شادنج عدسى بنذر رازيانه سرطان بجى محرق و توتياء  
هندى شاف ما ميسا و كافور اسفنداج اقليميا ذهب و رداحى  
عفص مكد بر درهم دق و سحق ايدوب رازياخ رطبله يوغوروب  
قورين قن صكره سحق ايدوب استعمال اولنه **نوع آخر** بواول زوردر  
دركه تركيده سرمه ديرلر كوز قىلىق و كرىكى دوكله كن حفظ  
ايدرا كروكلش ايسه ينه بتور صفقى بودر خرما چكر دكك كولى  
اوج درهم سنبل روى ايكى درهم دق و سحق ايدوب كرىكلى  
دبنه سوره **لر نوع ديكر** بودنخى كرىكلى حفظ ايد  
صفقى بودر **نوع** محرق و مغسول و مصل و قلعي محرق  
و مغسول و مصل و زعفران مكد بر بچى دانق سنبل  
هندى اوج درهم سحق و غبار ايدوب كوزه چكه **لر نوع آخر**  
كذلك كرك طفل كرك شيا كرك پير هكيم استعمال ايدسه كرىكلى لطيف

بتور

بتور صفقى بودر **نوع** محرق قلعي محرق مكد نصف درهم ثوبال التماس  
زعفران كل سنبل هندى مرصافى كوزك دار فلفل مكد بر بچى دانق  
يا تمش خرما چكر كى كلى جمله ادويه قدر دق و سحق ايدوب غبار  
اولدقه كوزه چكه **لر نوع آخر** بوسرمه كرىكلى بتور و كوزك يا شين  
كس و صحتنى حفظ ايدو صفقى بودر اقليميا ذهب دن مراد اولوغي  
قدر الوب براغزى دارد ستنى اچنده قو يوب طين حكمتله صوابوب بر  
برجوالد ز صفا جق قدر ذلك ايدوب اتش اوزره دخانى چقغه قوبالى  
بعد اندوب اوزر شراب عتيق دو كوب تربيه ايدلر بوجره مرقا  
اولان اقليميا دن بر درهم الوب بچى درهم را سوخت ايله خلط ايدو  
بودغه مغسول سرمه كاشى كه غرير كا ائد ديرلر انون دخی بچى  
درهم قتم ايدوب جمله برها و نده تربيه ايدوب دق و سحق ايدوب  
اله دكك صكره استعمال ايله **لر نوع آخر** بواول سرمه دركه اتى  
مراجلو كوزلر فائده ايدو صفقى بودر شادنج عدسى و توتياء هندى  
مرشيشا بوتلر مغسول و موصول اولدقه صكره مكد بر درهم بسد  
انجوايكشر بچى درهم شاف ما ميسا صبر مكد بر بچى دانق عادت اوزره  
غبار ايدوب استعمال ايدلر **نوع ديكر** كوزك يا شين كيدو رعضلاته  
قوت و يرر صفقى بودر توتياء سكر درهم سرمه طاشى بر درهم شادنج  
عدسى بر بچى درهم اقليميا ذهب دورت دانق جمله دق و سحق  
ايدوب صارو هليله و سفاق صويله برها و نده تربيه ايدوب قو  
ريدوب غبار اولدقك صكره استعمال ايدلر **نوع آخر** بواول سرمه در  
كوزى سياه ايدرا كراق دوشوب یرى قالمش ايسه زایل ايدو صفقى بودر  
سرمه اضرائى اوج لؤلؤ يا غير مثقوب بر درهم مسك كافور بر  
دانق دوده دهن زيت ايكى درهم زعفران بر درهم جمله دق و سحق  
ايدوب غبار اولدقك صكره كوزم چكه **لرباب** **ساد** **عشر** **كوزه** **داخل**  
اولان ادويه مفهدة نك تدبير بياننده رو تصويل و تركيبى

اول

ار  
بش  
بود  
باغ  
ماقر  
نكا  
بر  
بر



نوع و جهله انك بياننده در جهله دن احوال قسمتی كرك احوال و كرك اشیا  
و كرك زرور قسمته كه داخل اوله لا بدو كرك دق و سخی ایدوب صوابینه  
قویوب غسل ایدوب بر چ كركه چو كركه صوب دكشوب بعد بولندروب  
براخر قایم کپوره تکرار طور لدرقه دینه چو كرك اشیا بی الوب اطباءو كا  
مغسول و مصول دیرلر بواول قسمه لازم دركه حجرتی غالب اوله كرك  
معدنی كرك نباتی اولسون مثلاً سرمه طاشی و قوتیا نك انواعی و شادخ  
عربی و مر قشیشا ورا سوخت و اسر بخرق سنج سرطان بنوك امثالی  
اما بعضی احوال دخی اولور كه اقلیمیا فضیه و از احوال ناری بر یکی  
براق ایچنه كه اغری طار اوله طین حكتله صوابیوب بر كجه تنور ایچنه  
الیقویوب صكره غسل و تصویب ایدوب اما كه اسفید اجك غسلنده  
و تصویبند اهتام لازم دركه تا كه ستمتی كیده سنبل هندی اقتضا  
ایلد كركه اول مقاصله قرقوب صكره دق اولنه و حین دقه بر مقدار  
صوب وروب مرهم کبی و لدرقه قوریدوب صكره وزن ایدوب عمل ایدوب  
و توزدن و غباردن بومد کورای حفظ ایدوب زنجار لازم كركه ایچ یاغنه  
صاروب قزمش كوله كوموب بر كجه طوردقون صكره غسل و تصویب اولنه  
و صمغ قسمتی اشق کبی سكبج كوهاونده ماء رازیاج و یا خود ماء سدا  
قنفسی اولور سه ازوب و سوزوب نك صكره استعمال اولنه و صمغ کیشانی  
دو كركلر اندك اصلدوب و سوزوب صكره استعمال ایدوب و فیونی پاره لیوب  
یا قرخته اوزرند بر مقدار یا قوب بعد استعمال ایدوب و كوزك ادویه  
مسك قاتق قوتی طبقاتنه ارسال ایلك ایچوندن مكن اولدرقه درنج  
اولنجه و مكن اولدرغی مته كوز ایچون احوال و اشیا و زرور لازم كركه  
ادویه بریده و كیه لر خطا فاحشدر همنه قدر اولور سه اولسون باشقه  
دو كركلر اولكه شیاف اوله جقدر ها و نده تمام غبار اولدرقه از آرزو طرز  
یوغور كوشدن صافنه زیر شمس ادویه نك لطافتی زایل ایدوب و شیاف  
مقوله سن فصل بیع ده ایدوب و زرور احوال قسمتی ربیعك او اخرند

ایلم

ایلمیه هر پرده كه بر نوع دوا بی بز كرك ایدوب فلان دیسك اگر تربیه بر محتاج  
اولان قسمك ایسه زنه بار و نهار تربیه ایلمین احوال و اشیا داخل ائیه  
مثلاً شادخ عدسی و قلیما فضه و قوتیا هندی دیش اولسق مراد منقل  
اولنان مغسول و مصول استعمال ایلك <sup>اولدرقه</sup> دیکدر احوال یكینه الاشارة  
**باب سابع عشر در بیانده در احوال نك بری مرهم عجب در قازه**  
**جراحتی و كرك و وجعی زایل ایدوب و چنانك قوتی فی الحال قطع ایدوب**  
**نقریس و اوجاع مفاصل و اورام زخما یچون سورسه خود نافه در كركاش**  
**یا قسه و یا خود خاتونلر مه لیده ورم اولسه و رمالك خایر لنده كرك**  
**یا ره لرا اولسه بوندن ایومرم اولن و كرك قرسه و عضلات فتح اولسه**  
**كرك نافه در حاصلی قطع و شق ایچون اعلا در و اورام مقعده طلا اولسه**  
**دافه در شول كسنه لری بچاق و قلیج و خاق ایله یا ره لش اولسه عظیم التفك**  
**ترکیبی بودر شحم خنزیر كه ایدوب سوزلش بر چق رطل زیت عتیق اوج رطل**  
**مرده سنج مسحوق اوج رطل قلقطادرت و قیه ادهان و شویوب زوب**  
**ایدوب دویه مسحوقه داخل ایدوب بر ها و نده محكمه دق ایله تمام الشیروب**  
**مرهم ایدوب لمرهم اسفیداج خاق بونكا سرکه مرهمی دیرلر حرق ناره و جمر**  
**و حرارت و ثبور ملتهب ایچون استعمال اولنور ترکیبی بودر دهن شمع التي درهم**  
**شمع کافوری برو قیه دهن بنفج اسفیداج مغسول مسحوق مرده سنج**  
**مسحوق مكد بر روقیه کافور بر درهم ادهانی زوب ایدوب ادویه مسحوقه**  
**داخل ایدوب بر ها و نده ایچرم بر مقدار سرکه و بر درهم کافور دخی ضم ایدوب قله**  
**مرهم اولجه امتزاج ویر ل لطیف مرهم **مرهم جانیوس** حقیقه سرکه**  
**مرهمی بودر و براسمی مرهم لا زوق ایله معروف در جراحت و قروح عتیقه**  
**و بواسیر ایچون استعمال اولنه ترکیبی بودر مرده سنك بر چق رطل دق و سخی**  
**ایدوب یکی رطل زیت عتیق و اوج رطل سرکه ایله ناره ذوب ایلد كرك صكره**  
**ها و نده دقله امتزاج ویروب استعمال ایدوب **مرهم زنجار** بو كركس کین مرهم**  
**اسکی چنانكه واسکی او كوتل خبیث یا ره ل اعلا در و لحم زائله كه ناسورای**

از سروت بوقدر درم دین  
البته انی لبر ها ایله فساد  
بعد سوزوب مغسول و مصول  
استعمال ایلك دیکدر

صفت مرهم باشد اولان  
قوی او بوزی دفع ایدوب كرك  
او بوزده كرك او غلجقار  
اولسون زفت و قطرات  
و بزر یاغی و شیر و غن یاغ  
و زیت و بالوبی و جام صاف  
و كرك مسطحی قلم زك  
كوت و خنار اسکی حصار  
كوتی جله بریه جمع ایدوب  
مرهم اوله سلف



دیر لایب ایدوب کل ایدوب جراحاتك رطوباتی تخفیف اید ترکیبی بود  
 شمع عسل اوج و قیته جام صاقری کذاک ایچ یاغی بروقیته زیت عتیق برطل  
 زنجار مسحق ایکی وقیته اشق بروقیته مقدما او شقی ماء سذابک یله نار  
 لینه ده حل ایدوب سیرادوتیه اضاف ایلدک مکرم برهاوند امتزاج  
 بولنجده دق و سق ایدوب استعمال اولنه **مرهم زفت** ینمش اتلری تورور و هن  
 قدر قروح عتیقه و جراحات رطبه و ارایسه اکا شافید ترکیبی بودر شمع  
 ابیض کافوری یکرم درهم زفت راتینج اوتوزده جملة اوج آغری زیتله  
 خلط ایدوب مرهم ایدولور بمقدار شمع خنزیر دخی خم ایدولرسه اعلا در  
 تحلیل غالب اولور **مرهم انقور** اطناب یونان بوکا مرهم با سلیقون دیر لخرق  
 نار ایچوندر جراحات عتیقه اوکا لدر ویر نک رطوباتین تخفیف ایدر  
 ترکیبی بودر نور یا قوب یدری دفعه غسل و نصویل ایلده دکن مکرم  
 بونوره دن اوتوزده مرهم با سلیقون یکرم درهم شمع ابیض یکرم دورت زیت  
 خالص برطل قاعده معروده اوزره که طریقی بیان اولفشد مرهم اولنوب محلیه  
 استعمال اولنه **مرهم داخیقون** جراحات جذب و خنازیری تحلیل ایدر سلعه  
 و شیر پنجه قسمنک صلابتی منع ایدر ترکیبی بودر بذر خطمی حلیه برسر  
 رطل لعابن الدقون مکرم بذر منصف رطل مرده سنک برطل مرده سنکی  
 سق ایدوب نصف رطل زیت عتیقه خلط و مزج ایدوب بعد لعاب  
 خطمی و حلیه داخل ایدوب نارها ویر ده قوام بولنجده طبع ایدولر بعد لازم  
 اولدقه استعمال ایدولر **مرهم جاذب** جراحی تفتیح ایدب دما میل و قروح  
 هر قدر غایرایسه جذب ایدوب دیشرو اوکا لدر ترکیبی بودر شمع عسل  
 جام صقری اوتوزده راتینج اوتوزیش درهم زیت عتیق برطل دق و سق  
 لازم اولنی ایدوب نار لینه امتزاج ایلوب دوتیه مذکورده داخل ایدولر  
 بعد ایکی وقیته بوره ارمنی دق و سق ایدوب جملة وروب مجوعنی  
 برهاوند مرهم مثال اولنجده دقله امتزاج و یروبا استعمال اولنه **مرهم**  
**النشاز** قروح امعا و قروح معده ایچون نافه راذا ستر دفع ایدر ترکیبی

نوع دیگر باشد اولان  
 قوی او یوز ایچون رطل خمر  
 سکن عسل ۱ زنجار ۲  
 عسل بله قینا دوب قوام  
 کله بعد اندوب زنگاری  
 خلط ایدل لدر جربدر  
 طلا که قوی جربه نافع  
 در کورد و بزرخ و قلیه  
 وزیت باغی مرهم ایدوب  
 طلا ایدلر مسکه

بودر

بودر دهن بنفسج و دهن ورد مکبر روقیه شمع عسل بیش درهم یاغری اری  
 دوب شمع داخل ایدوب اول حاله ایکن اسفیداج شادنج عدسی مغسول طین  
 ارمنی هر بزنک اوچدر درهم عصارة الحیه التیس ایکی درهم افیون مصری  
 نصف درهم بودفده بونلری مسحقا اصلدوب زویا وکان ادهانده  
 جمع ایدوب برهاوند حکم ضربله الشدوب محلیه استعمال اولنه  
**مرهم الرسل** بو مرهم عند الاطباء مرهم حوارقون ایلده مشهور در جراحات  
 عضه و جمع قروح خبیثه منمنه که متطا اوله اوکا لدر و بوا سری  
 پلاک ایدوب قایای خنازیری تحلیل ایدر هر نوع حیوان اصرسه یاره سین  
 اوکا لدر ترکیبی بودر شمع ابیض راتینج زراوند طویل کندر مکد دوردر  
 درهم و شق دورت درهم سکنج قنا و شق مکد اوچدر درهم صمغ  
 مقوله سن سرکه ایلده نارها ویر ده حل ایدوب باقی دوتیه سق ایدوب  
 برطل مرده سنجی برطل زیتله بشورب جملة برهاوند حل و عقد  
 اولنجده دق و سق ایدوب استعمال اولنه **مرهم مصری** قروح عتیقه  
 هر قدر منمن و مولم ایسه با مرالله تقا اوکا لدر ترکیبی بودر عسل و قیته  
 دورت خل و قیته ایکی زنجار دورت درهم مرده سنج بروقیته کما سبق  
 مرهم اولنه **مرهم کتان** جدا جراحات خام قسمنی اوکا لدر و ات بتور  
 نظیری یوقدر ترکیبی بودر کتان بزنی هاوند کحل مثال اولنه دق و  
 سق ایدوب بعد زیت عتیق دهن اس قنا شق زیتله دهن اس ایلده  
 برده مرهم ایلده حل اولنجده اتشه قویوب بعد مسحقا کتان بزنی داخل  
 ایدولر تمام الشدقون مکرم حفظ اولنه **مرهم عجیب** اطبا اوکلما کنند  
 عاجز اولدوغی یاره لری اوکا لدر ترکیبی بودر عسل بطم اون درهم رماد  
 صنوبری یدری درهم توپال حدید توپال التماس مغسول و مصول مکد  
 بیش درهم مرطانیچ ایکی درهم جاوشیر کذلک زراوند طویل کندر مکد  
 بدیشر درهم اشق بیش درهم مقدما اشغی جاوشیری خل خمرده حل ایدولر  
 سیرادوتیه مسحوقه بریده حل ایدوب دق ناعله دق و سق ایدوب

مرهم هاب را شادایانک بودر  
 مسکه غایب اوله بونی او  
 لرغایله نافه دق و سق  
 بونی درهم کونک و باغری  
 درهم دق و سق و باغری  
 هر بزنک بشورب و در  
 جاوشیر اکشر بونی بدینه  
 زراوند کذلک اشغی بدینه  
 درهم جاوشیر اله او شغی  
 برده ایچنده حل ایلده  
 باقی ادویه اوزرینه قاقو  
 فارشد و با لونا که  
 مرهم اوله نافه در مسکه

علك بطم  
 ابنوش اغا صافره



مرصع ابدی

علی

قويوب دفع اوله

عادت معهوده اوزره عمل اولنه **مرهم رصاص** سلعه و خنازیری بام الله تعالی  
بتخلیل ایدر ترکیبی بودر رصاص محرق علك البطم زيت عتیق هریری برابر اوله  
زیت علك ايله حل ایدوب رصاصی مسحوقا داخل ایدوب بعده هاوانده  
محکم دقله دق ایدر **لباب ثامن عشر فوات بیاننده** در بونک اصلی  
بودر کر برنجه اجزای بریده دق ایدوب و اصله روب بعد قینادب و سو  
زوب سکر یا غسل ايله و یا قویونکن و یا صولی غسل قوامنده شربت رنگنه  
ایدلر و مریضه ضرورتده برنجه درهم تعیین اولندوغی اوزره یدوره لر  
اوجه دکن بری **لعوق کربت** در بونک خاصه سیچوقدر تحت الصق و سعال  
مزن ایچون نافعدر عملی بودر لخنه و یا خودر بیستانده اوله قریبط نام شئی  
و افر صو ايله قینادب حاصل اولان صوبک اوج رطلنه اوج رطل غسل  
و بر رطل پین شکر قیوب نار لیتده بر مقدار قوامه قریب اولنجه قینادب  
حین قوامده حب صنوبر لب حب القطن مقشر بقله لوز حلو صمغ عربی  
کثیرا مکدر اوزر درهم فستق شامی مقشر او تورا الی درهم مجموع دق و سحق  
ایدوب مقدار قوامه کلان غسل و لخنه صوبینه قویوب قوام مرتبه سنه  
کلر کله حفظ اولنه وقت حاجتده استعمال اولنه **لعوق البزور** احتباس  
بول و طمث ایچون نافعدر عملی بودر لب بطبخ لب قتال لب خیار مکدر یکرم  
شدر درهم لب لوز حلو نشا صمغ عربی مکدر اوچدر درهم پین شکر الی درهم  
جمله دق و سحق ایدوب ماء ورد ايله غسل قوامه و ارنجه نار لیتده قوامه  
کوزوب یکی قیراط محلول کافور دخی ختم ایدوب استعمال ایدلر **لعوق اخر**  
سعال و خشونت حلق و صدرا ایچوندر عملی بودر صمغ عربی نشا کثیرا رب  
سوس پین شکر مکدر اوزر درهم لب حب سفرجل لب حب القرق لب لوز  
حلو مکدر بشر درهم جمله دق و سحق ایدوب دویتر نکدر بی قدر غسل ايله  
نار لیتده قوامه کتوره **لعوق شمش** سعال و امراض حلق و دلمک و حنق  
ایچون نافعدر عملی بودر اوج و قیه زرد الوی بشور و با لکدن سوزوب  
هریسه کی اولدقله اوج و قیه طنلوانار صوبی اضافه ایدوب بعد سکر

لوقوفات العنب

مجلس مخصوص صدر مشیر  
ملک بیرو

شاہنشاہی

[illegible]

کتابت درم دو کتب

محمّد و ربّی بالشیعہ

دود در هم انگیخته

استدو و لدرینه قانه  
انند او درینه قانه

ام یمن او  
احوقا ولنه حاجت  
نا بعد

بسم الله الرحمن الرحيم  
الحمد لله رب العالمين  
والصلاة والسلام على  
سيدنا محمد وآله الطيبين  
الطاهرين



بیات و سکر فایند و غسل مکر نصف رطل خلط ایدوب نارینه قوامه  
 قریب اولنجہ صمغ لوز صمغ عربی کثیر انجود اونی مکدا و چر در هر رت سوس  
 ایکدی درهم لیق قرع حلولیت بذر خیار بذر خشتخاش مکدا برر منتقال الحاق ایدوق  
 وقت حاجتده استعمال اولنه **لعوق خشتخاش** سیله مبتلا اولنه و او  
 جامع صدور رت و سعال مزمنه نافعدر خصوصاً بومذکورات نزلات حارّه  
 سیله دماغدن صدرده منصب و لمش اولاعلی بودر بذر فطونالیت بذر  
 خیار بذر خطمی مکدا و چر در هر سبستان یکرم دانر عرق السوس اون  
 در هر بذر خشتخاش ایکدی وقته جمله ممکن اولان مرتبه دق و سحق ایدوب  
 بش رطل صوابله برکون برکیجه طور دقن صکره نصفی باقی قالنجہ قینادب  
 و سوزوب کفایت مقداری سکر فایند ایلله نارها و یرده قوامه کتوره لر  
 و حین نزولده بش در هر صمغ عربی کثیراء ملقوق و یروب تمام امتزاج بولوق  
 دن صکره استعمال اولنه **لعوق زوفا** اسکی اوکسور و که وضیق النفسه امتلا  
 و قصبه رتیر نافعدر علی الخصوص مواد بلغمی اولوب بلغم دخی غیر منقیح اوله  
 زیاده نافعدر علی بودر زوفا یا لبس فراسیون بذر در ایانج مکدا و چر در هر  
 برسیا و شان عرق السوس مکدا و زرد در هر صمغ البطم حلبه ایکشر در هر  
 زبیب الجم منزوع العجم اون در هر انجیر اون دانه جمله کفایم قدر صوده  
 دق سحق دن صکره بشوروب محکم قینادبا دوتنه تک قوتی چقد قله سوزوب  
 بریختی رطل غسل خلط ایدوب قوامه کلنجہ صبر ایدوب بعد استعمال ایدولر  
**لعوق رمان** سعال مزمن ایچون غایتله بی نظیر در صده جلا و یررو  
 قصبه یریده اولان فضلاتی پاک ایدلعلی بودر ماء رمان حلور رطل  
 و یکتر بر رطل سکر فایند بر رطل جمله یریده قوامه کلنجہ قینادب اول  
 حین ده صمغ عربی رت السوس کثیرا مکدا بش در هر محکم دق و سحق ایدوق  
 و الله یوب اصلنه الحاق اولنوب محلنده استعمال ایدولر **لعوق حلبه**  
 سعال و حجة الصوت و قواقی ایچون بی نظیر در علی بودر بذر ککان اون  
 بش در هر حلبه لوز مقشر مکدا و زرد در هر کثیرا عرق السوس محکوک لیت

4-4

لعوق طبا شر اخ  
نافع من الحما والتلبه وقوح  
زربه المخلطه صنع عبي بن جيه  
وقوله مكد الشدوم زنجيه  
شا مكد اشني عشر دراهم طبا شر  
ن اربع دراهم سكر ستر  
الفتا عشر وجب الضوبه  
كدوزن سبعة دراهم  
فع هن الادويه مسو  
ولة منها ما التمل ونجني  
سل نزوع الرغوع عجينا  
رفع في اناء زجاج وذوق  
منه ويشرب ماء  
حار اولين اش  
قانون ابو علي  
ون منقوله  
مفله

علی بودم



فرشد و رب کفی النفس بالله اول در هم یاد م یا غیله قوامه کتور ب  
 استعمال اید **للعوق بصل عنصل** سعال و خشونت ریه و صدر و انصاب  
 نفس ایچون نافعه عملی بود بصل عنصلی اغاج بچق ایله ایر قلیوب طو  
 غرا قدن صکره دق ایله صوب چقاروب اول صوبرای عسل ایله قوامه  
 کتور ب استعمال اید **للعوق سبستان** سعال مزمن و خشونت صدر و ریه  
 و حنق ایچون نافعه دایم سرافیون و صاحب بیاک بونک و صفت  
 چوق سوز سوبلشارد عملی بود سبستان یوزدانه عتاب الی دانه عرق  
 السوس برسیاوشان مکدر بشرد هم ادویه دق ایدوب سایر لر ایله  
 کفایت مقداری صوده قوتی جقجه قینادب و سوزوب حاصل اولان  
 صوبی سکر و عسل و پینر شکر ایله قوامه کتوروب ناردن ایندوره جک  
 زمانه صمغ عربی کثیر ربت السوس مکدا و چدر هم الوب دق و سحق ایدوب  
 الکرک صکره اصله الحاق ایدوب ضرورنده استعمال اید **للعوق**  
**برسیاوشان** سعال ضیق و صدر و ضیق نفس ایچون نافعه عملی بود  
 سبستان یوزدانه عتاب الی دانه عرق السوس برسیاوشان مکدر بشرد  
 هم ادویه دق ایدوب سایر لر ایله کفایت مقداری صوده قوتی جقجه  
 قینادب و سوزوب حاصل اولان صوبی سکر و عسل و پینر شکر ایله  
 قوامه کتوروب ناردن ایندوره جک زمانه صمغ عربی کثیر انشارت السوس  
 مکدا و چدر هم الوب دق و سحق ایدوب الکرک صکره اصله الحاق  
 ایدوب ضرورنده استعمال اید و محکم فرشد و رب تا که خلط اوله بعد  
 محله عمل اید **للعوق کثیر** سعال ایچون عجب لا نظیر قضیه در و زم  
 دخی چوق تجر بر مزاول شد عملی بود سبستان یوزدانه عتاب الی دانه  
 زوفا و چدر هم انجین بیکر مدانه عود سوس اون در هم بذر رازیانه ایکی  
 در هم جعه برسیاوشان بر راج لوز حلوبش در هم جله قینادب صوبی  
 اندقدن صکره اول صوب بر رطل عسل و بر رطل فایند ضم ایدوب قوامه  
 کله جک حینه کثیر صمغ عربی مکدا و چدر هم از یوب سوز لکرک صکره

اصل

اصله ضم ایدوب بر مقدار دخی قینادب استعمال اید لر شمدن کرو بیان  
 اید و کنز اقر بادیندن پریشان خوا صد که بونی مجموعه خواص ایله تعمیر  
 اید و **کباب تاسع عشر مجموعه خواص بیانه در او جملدن بری بتاوق**  
**البذوره** در حرق بول و قروح مثانه ایچون مبارکد بولی خود فی الحال  
 بامر الله سبحانه و تعالی ادرار ایدر غایتله نافعه در صفتی بود ربت بذر پیچ  
 اون در هم لبت بذر قشایش در هم بذر جله بذر پیچ بذر خطمی لوز حلق  
 مقشر کثیر انشارت السوس خشناش ایض طین ارمنی بذر رازیانه بذر  
 کرفس مکدا یکشدر در هم جله دق و سحق ایدوب صلغمش کثیر و ایوا  
 جکر دکی لعاب ایله یوغوروب فندق قدر جملر ایدوب وقت حاجت  
 شراب حسک ایله ازوب ایچوره **لرغ** **دیکر** بتاوق البذوره لابن  
 تلمید بنوک قوتی اول بیان اید و کنز نافع در کدر صفتی بود ربت  
 بذر پیچ بذر خطمی لوز مقشر کثیر ربت السوس خشناش ایض طین بذر  
 کرفس مکدا یکشدر در هم اون در هم بذر قشایش بذر قشع بشدر در هم بذر  
 رجه و بذر پیچ ایکشدر در هم دق و سحق ایدوب از لش کثیر ایله یوغور  
 فندق قدر جملر ایدو لر حین ضرورنده شراب حسک ایله بر دانه سن  
 ایچوره **لرغ** **آخر** یارج لوز غازیاء فرور یوس عجب بی نظیر در کمال  
 محبتدن و امت محمد صلی الله تعالی علیه و سلم دخی نفع رجا اید و کنز  
 ایراد ایلدم سبق ایدن ایا رجت کبارده اولان خواص بونده دخی واردر  
 و بونک لقوه و فلیحه و تشبیه و استرخاء مثانه و اختیار سن بولی کیده  
 و غلیظ و لزج بلغمی خلط کردن متشکی اولان نفعی بر اید در استعمال  
 ایلکره قاعده بود که مطبوخ فواکهدن بری ایله که تدبیر لری سبق  
 ایلری ازوب استعمال ایلکر کرکد غایت نافعه در صفتی بود ربت  
 حنظل غار یقون اشق خربق سیاه ستمونیا و هیوفار یقون مکدا و چدر هم  
 افیمون بسفایج مقل ازرق صبر کما در یوس فراسیون سلیمه مکدر سکر  
 در هم دار فلفل فلفل سیاه فلفل بیاض دار چین و زعفران جاوشین

بذر

ادویه

بذر



سکینج چند بیدستر قطرسا یوس زراوند طویل مکدر دور در مثقال  
 دق و سخی ایدوب دیلرسک از لیش ضغ و کثیر ایله حت ایدوب استعمال  
 ایله و دیلرسک اوج ادویه مقداری غسل ایله معجون ایله زیاده مبارک  
 ترکیب در **نوع عجیب** بوبریا قودر که کویکه سور مکله قض اولش کسینه  
 اسهال ایدر صفی بود در بنفسج یا بس بر در هم محوده برداق ایکستی دخی  
 دق و سخی ایدوب ایلحق صوابله مرینک کویکنه سوره لرا سهال ایدر  
**ترکیب غریب** بود خک صیف کرک شتالینت مراد اولنسه ضرر ویر من  
 و هر کسه مناسبت صفی بود در سقمونیاء برداق ترید بر در هم وردا ح  
 بر در هم مصطکی نصف داق ریت التوس بر قیراط کافور کذاک جمله  
 دق و سخی ایدوب بر مقدار الماصوی و بر مقدار ایا صوی و بر در هم  
 سکرله ازوب قوامه کتور ل بعد ادویه خلط ایدوب جمله بر کره  
 استعمال ایدر **نوع عجیب** سفر جله حکمت ایله مشهور در بر غریب قضیه  
 در که قبض ایدر و هم لینت ویر طریق بود ریخ بسد مغنیسا مقناطیس  
 بقوت سادنج دارچین ماز و سحاق بسماسه زنجبیل کبابه ایاودی  
 صابروا و کوزاودی قورداودی مکدر بر مثقال دق و سخی ایدوب بال و  
 سرکه ایله یوغور و بر جوزدن بیوک مدور شئی هیکنده ایدوب  
 کولکه ده قوریده ل بعد ایاوی یکی پاره ایدوب وسطی اویال بر ویر  
 که اول معول اکا صغه و ایاوی بر برینه قیابوب را برینی عنی و بال  
 مومیله صوابوب و یوسون ایاوار نکنده اول وقت حاجتلا حتامه  
 کرویال طوت لرا سهال ایدر اگر سهالی طوتی مراد ایدر لسه الدن قویوب  
 اللرن کافور و صوق صوابله غسل ایدر لرا سهالی قطع ایدر **نوع غریب**  
 ایدوب عا جز اوله بر ترکیب ایتا ضعیف و صبیان و قوقه اسهال ایدر لرا سهال دن ضرر اولیه  
 طریق بود در تر مس التمش در هم دق ایدر تا که قبضی کیده و البته جک قدر  
 دوکش اولیه بود دفعه اول مدقوتی و مقشر زمسی برقی قابله اوزرینی  
 دورت بر مق قدر اور تر جک مقداری تازه سر قویال و نار لینده قویطی

اسهال عجیب  
مطل

قیناده

قیناده ل تمام قیوله مهم مهم کبی ولدق بر بزا و زینه یا قوطلا ایدر کبی  
 طلا ایدر لرا سهال صفا مقصور ایسه کویکنه اول حال ایله یا قواید  
 لروا کر سودای سهال اتمک ایسه معده سی اوزره یا قواید لرا کر خام خلط  
 لردن تنقیه مراد اولنور سهه ایکی یان با شلرینه یا قواید لرا کرینه اسهالی  
 قطع مقصود اولور سهه یا قوه نه محله وضع اولمش ایسه دفع ایدر  
 صوق صوابله اول محلی بر قاج کره سهه سین اسهالی قطع ایدر با مرالله تنجا  
**نوع آخر** استسقا اولوب فقیر اولان کشتی ایچون بوز ترکیب استعمال اولنسه  
 بعنا یر الله الملك المستعان کرک طلی و کرک زنی و کرک لخی اولسون استسقا ناک  
 انواعنه موافق و مناسبت عملی بود در اخیر سنبل غافث کما در یوس کما فیطوس  
 افستین مکدر اوچ در هم امیر بارس اولن در هم دق و سخی ایدوب بر مقدارین  
 معجون ایدوب استعمال ایدر لرو بر مقدارین صوابله قینادوب و سوزوب  
 صوبینه غسل قوتوب استعمال ایدر **نوع آخر** صرع اولان کسینه و حیض  
 قانی طوتلان خاتونله مناسبت عملی بود در زراوند طویل و مدحرج قطر بوک  
 عود الصلیب دق و سخی ایدوب بر مقدارین حت ایدوب استعمال ایدر لرا  
**نوع آخر** مثانده و بوکر کره طاش اولوب علا جک عاجز اولان نامرادی خلاص  
 ایدر حصاتی پاره لخرده قوم مثالند چقار در عملی بود در سیاه و شاک تحت  
 قوی کره در هم بوا بکسین نیم کوفت دق ایدر لرا سقلو قدر یون اوج در هم  
 بر برده قینادوب صوبین الوب جزو شکر قوتوب قریح ایچر کبی استعمال ایدر لرا  
 اگر تقریب و وجع مفاصلدن شکایتلری و ارایسه سبق ایدر ترکیبه  
 اون دانه انجیر و لیش در هم شیطرح قنطریون نانخواه سورنجان بوزیدن  
 ماهی زیرج زیاده ایدوب کما سبق قینادوب صوبین ایچه لرا **نوع دیگر**  
 کوزا غرسنه نافعد و کوزک هرگز ایچنه اوج کوتر دیک نیستیه قوتلین  
 و اکثر تا کوزک کونا کون مرصده کوزی اغریان شخصک شترنی چنینه  
 یا جماع ایدوب یا خود بعض حازه اکیال قنلان کسینه نک عملی بود در یو  
 کوزنه قومقدن حاصل ایلر امدی کوزکه اغریه اگر قان ظاهر ایسه باش

استسقا ایچون  
مطل

جس و لا ایچون باروت  
در هم مقدارین الوب فجا  
ایچند صوابله ازوب ایچ  
بعد اوزرینه بر فجان رو  
زیت ایله ایچه لری ال  
جربدر

ادملر شربت و رمد خف  
ایدوب عاجز اوله بر ترکیب  
ایله قابله کره



طمرندن قصدا یدوب طبیعتن میوه صولری ایله اسهال ایدلریا خود قرص  
 بنفسج و یا حبت شبیا و یا حبت ایارج و یا حبت قوقیا و یا حبت ذهب قنفسی  
 ایلله اولورسه تلین ایدوب بویاقو کم سکا وصف ایدرم قیقارینه خارج  
 طلا ایدرم سن ایکی اوج کونردکین یا مرالله تعا دفع ایدر اگر وجعی دفع اولوب  
 بخار اثری قالورسه بلاده سبق ایدن احوال که دافع و شافید بنفسی مراد  
 اولورسه اتمکله عمل ایدرم سین اول خارجه کوزه طلا اولنا حق ترکیب بودر  
 توتیا ایکی درهم انزروت چشمه زن مکدر بر درهم روغن زیت اون درهم  
 بال موی بش درهم سرکه بر قاشق ادویه محکم سخی ایدوب زیتون یلغیه  
 بال موی سرکه سیاراد و تبر بریده طخ اولنه حاصلی سرکه ده زائل اولوب درهم  
 اولدقه برها و اندینه دق اولنه وقت حاجتده بریز یاره سنه سورب  
 کوزه خارجه ک یا قوا ایدلر مبارک شئی اولدو غچون جان ایدوب تحریر  
 ایللم اگر برکسته نازله دن دایما مضطر اولسه حمامه حل و غسل  
 ایلله باشنه یا قی ایدلر برنجه دفعه ایلک کرکدر با کتلیه خلاص اوله  
 ترکیبی بودر زنجبیل قرنفل اگر مویج دار فلغل جمله دق و سحقدن صکر  
 کما سبق عمل ایدلر **بواسیر** ایچون چوق قوا ایدر بیان اولمشدر هر چنبلو  
 قدر قوا ایدریری یرده یوقدر هر بر هفته بوجتک بری بواسیرک بر سکلن  
 زایل ایدوب دوشورر علی بودر هر بوقی دیدلری دوائی سخی ایدوب  
 اون دورت کون بر اصد صویله اصلدوب هر کون صوبن دکشورب  
 ینه اصلدوب ینه سخی ایدوب بوجال اوزره مدتی تمام اولدقن صکر  
 قور ایدوب اون بش درهم درم بوقنه که ترسیه اولمشدر یکرم درهم تر  
 تخی قته بلر بعد بذر کندنا بذر جیر بذر بصلی مکدر ایشیر پچی درهم  
 بونلری دق و سخی ایدوب بوکتر بوجله بریده جمع ایدوب پراسه  
 صویله از لیش صمغ عربیه یوغوروب نخوددن صغیر جیر ایدوب  
 هر صباح بر دانه سن استعمال ایدلر اگر یونقل ایلدو کم دوالر ایلله  
 بواسیرک عظمی اولورسه بلش اوله سنکه هیچ خلاص میسر دکدر  
 خلاص می

مطلب بواسیر

بزرغل چار بزرکفس  
 بزرکشود بزرغل بزر  
 حله صبح

برنوع

**برنوع یاغ که بواسیر** بوجباری یدلک صکر طلا اولنه یا ذن الله  
 تعا اثر قورم علی بودر زنه ایا مده انجلرده اولان یشل قورنجه لردن  
 اون دانه سن زرد الو چکر دکک یاغی و بر مقدار صویله محرابشوره بعد  
 سوزوب یاغی خالص قالدقه اوتوز درهم اول یاغدن و اون درهم یاغ  
 موی و ایکی درهم اسفیداج و ایکی درهم با سلیقون بریده دق و سخی  
 ایدوب جمله بریده مرهم ایدلر حین محله بواسیر طلا اولنه **نوع آخر**  
 برکسته طحالک مضطر اولسه و عاجز اولسه بوقرعی کید و اولن با مرالله  
 سیمان و تعا اوج کونده زایل ایدر علی بودر زنه لردن یتن سوسن دیکه  
 ایکی درهم سنبل هندی قلقل بیض و شق مکدر ایشدر هر و شقی سرکده  
 حل ایدوب سیاراد و تبر مسحوقا داخل ایدوب بر مرثقال قرصلا ایدلر لرو  
 قرصکاسی قرص هر ساد رجب مبارک ترکیبدر چونکه تمام قوریر کونده بر  
 دانه سین اوتوز درهم سرکچین بذر یله ازوب استعمال ایدلر **نوع دیگر**  
 قوبا که ترمه کور هر قدر زیاد چوق اولوب العیاذ بالله تعا جدامدن سچلیه  
 بعنا یت الله تعا بو ترکیبیه دفع اولور علی بودر کثیری دوکوب صرب سرکه  
 ایلله چالقیه ل بر مرتبه که قیاره و سرکه چوق ایچه بود دفعه مریض حمامه  
 کروب ترمه کوسن محکم اودور و ب یاره کبی اولدقه حمامدن چقوب سوزنه  
 اوج دفعه اوج کونردک بویله ایلله یعنی هر حمامدن چقدقن صکر  
 سورینوب اوج کونردک اتمکله طوروب بعد حمامه کروب صایون ایلله  
 محکم یویوب چقوب ینه سورینه ینه اوج کون طوره لرو حال ایلله اوج  
 کره ایلله که طقوز کون اولور مدت تمام اولدقه ینه حمامه کیروب یونوب  
 کل یاغی سورینه بر هفته مقداری زمانده ترمه کوزایل اولور اگر زیاده نرمن  
 اولوب اثری باقی قالورسه اول سرکه ایلله ازین کثیر اوج درهم راست  
 و اوج درهم زرد الو چکر کی ایچ و ایکی درهم حقا دخی ضم ایدوب بر مقلد  
 سرکه دخی ضم ایدوب محکم چالقیوب عادت مذکوره ینه رعایت ایدلر  
 تکرار سورینه لرحقی باشی کل او غلنجه قارده دخی ترکیب زیاده نافعدن

مطلب قوبا و مزمن

بزرغل چار بزرکفس  
 بزرکشود بزرغل بزر  
 حله صبح







کلمش عسل ایله یوغروب بر مق قدر شیا فر لرا ایدوب بلی غریان کندوده  
 کونوره نوع **اخر** برجت بیان ایده لومکه بر شخص هر قدر او یوز و کچک  
 و فرنگ زحمق اولور سه بونی استعمال ایدر سه خلاص ایدر نه یا غلغق  
 ونر دو تسولا زم در همان بر هینا ایله استعمال ایلک کر کدر عملی بودر سنا  
 مکی را ونر چینی کونک او نر در هم استخو طوس سقونی یا چند بیدستر  
 سلمن زوبق کوکرت باروت نشادر مکدر سکر در هم زاج قنر نسبی سفیداج  
 فلفل ابیض مکدر بشر در هر حبه السودا ضمغ عربی مکدر او نر در هم شحم  
 حنظل سکر در هم حله دق و سحق ایدوب بر طه اغیله یوغروب  
 فلفل مثال جبر ایدوب صباح و اخشام ایکشدر انه سن استعمال ایدر  
**حبت لقمان** بو بر جدر که عظیم نفی واردر حضرت لقمانک ثالیفی در خواص  
 نهایت یوقد اراض منمنه نک هره قدر من و هره قدر نوع اولور سه  
 زایل ایدر و غایتله مفتح و مقویدر بکری قرار در و طعامی هضم ایدر  
 معدة قوی ایدر و نچه یللق سعالی بامراقه تلخا دفع قیلور کوکسو و بوغازی  
 بلغدن پاک ایدر و قوت باهی رتور و میدک زیاده کیف و بر خصوصاً  
 بیل صوفلغه فائد ایدر و سدیکی طوتلوان ادمک سیدوکی یولین اچر  
 و فی الجملة مثانه بی پاک ایدر و انسانک دماغنه قوت و پرور و کوزی نور  
 لندر و صفالی کچ اغر در حق او غولدن و قزدن قلات عورق کبه ایدر  
 حکمت ارسطوده حبت رومی ایله مذکور در بونی استعمال ایدن کمسنه  
 نک طبیبینه مراجعتی قالن و بر کسنه یری در هم افیون یسه بوجبدن  
 استعمال ایلسه خلاص اولور و غایتله صاحبی تجیع ایدر و ما الخولیایی  
 دفع قیلور و زبانی فصیح ایدوب عقلی زیاده ایدر اگر بوجک ایکی دانه  
 سن استعمال ایدوب جماع ایلسه اون دفعه جماعه قادر اولور حاصل  
 بری نظیر ترکیب در عالمه مثلی بولن لر که بری دخی بودر غایتله یاد کاردر  
 قدری بلنک لازم در صفتی بودر سعد حصلبان حاوی بشر در هم افیون  
 فرق در هم عود مصطکی مکدر او نر در هم صمغ عربی کثیرا مرصافی مکدر

مطلب صفت

در این کتاب  
 در این کتاب  
 در این کتاب

یکم شر در هم وردا حرقا قولا صغیر قاقولا کیر چوز بوا کبابه زنجبیل  
 بسباسه بنفیع دارچین خولجان ادخیر مکی سورخان ناخواه بوزیدان  
 مخلصه فلفل قرنفل قرقه اگر پذیرد پذیرد هاج پذیرد مل اسارون زرنباد  
 مکدر بشر در هم زعفران خضه الثعلب او نر در هم نشا اسرار مکدر بشر در هم  
 حله دق و سحق ایدوب کلابه یوغرب فلفل مثال جبر اولنه عجایب مفتح  
 مقوی ترکیب در عمل اولدقد معلوم اولور **فصل فی بیان سوطیرا و هو**  
**مخلص الکبیر** بو بر دوائ جامع التفع در صرع و دوار و صلع رقیق و  
 عتیق و رعشه ایچون نافعد کوزدن جلب مواد ایدر اگر کتال اولور سه  
 کوزه صوانیمکه مانع اولور خصوصاً انقطاع قولنج و سواس و وجع اسنان  
 و عین و او جاع رته و صدر و ذات الحجب و شرایین معا ایچون بال شری  
 ایله از یلوبا یچور یلور سه دفع ایدر و وجع معده و برقان ایچون نافعد  
 ولونی صاف ایدوب فکر فاسدی از لاله ایدر و حنظل و حامضی دفع ایدوب  
 قروح مثانه و اراض معاء زایل ایدر اگر یوری و مقض نه یاده اولوب مرضی  
 مرتبه هلاکه ایرشدر سه حقنه ایچنه ازوب معا حقنه ایلیه بامراقه  
 تلخا دفع ایده و اورام طحالی کیده روکلا و مثانه پاک ایدوب ذکر قوی  
 ایدر و نفیس و تشنج ایچون خود فائده سی مقرر در و سموم قاتله و زهرش  
 صفای و مضرتنی بعنا تیراقه دفع ایدر نهایت بو ترکیبه بوا یکی قرص  
 سایر ادویه کی داخل اولور بزانی بیان ایدر که اول قرص لک ایکستی  
 اطلبار بر جمع ایدوب نامنه قرص لازر مغوردیو وصف ایلشدر  
 ترکیب سوطیرا یودر سلینجه ادخیر مکدر اون سکر در هم سینا لیوس ایکی  
 مثقال قسط حلوجند بیدستر قسط سالیوس اون بش مثقال بذر کفس یکم  
 دور در هم دارمیس قرص الارز مغومیع سائله اسارون مکدر  
 طقوز در هم انیسون اون بش در هم فلفل ابیض اون ایکی مثقال دار قفل  
 القی مثقال سنبل هندی جاما دور در مثقال زعفران افیون اونر مثقال حله  
 ادو تر دق و سحق ایدوب کفی الفش و قوامه کلمش کفایت مقداری عسل

هر روز از رلک

مطلب سوطیرا و هو



ایله معجون ایله لر صفت قرص الارز مغوالمستعمل فی المخلص وهو السو  
 طیرا حماما دار شیشعان قسط قصب الزریز قرنفل فلفل ایض ناخواه  
 هر بریدن اوچر مثقال دارچین مصطکی زعفران مکدا التشر درم قوم بر مثقال  
 سنبل هندی سادخ هندی مکدا التشر مثقال صمغ عربی بعد الذی صوابله  
 اصله ویا دویژ یوغوروب بر درم مقداری قرصه لایله لکولکه ده قو  
 ریدلر وقت حاجتد وزنی قدر سو طیرا ایر داخل ایله لر مقوی طلای ذکر  
 ایله که بر مرتبه قوام ویرر که تعبیر اولف طریق بودر ترکس صوغانی و بصل  
 مشهور و عاقر قرحا هر کدی جفتش فل اوزم برابر ایدب جمله نک ربعی قدر  
 نارچیل که هندستان قوزی دید کتری در قنوب هر برین منفردا دو کلدن  
 صکر بریده محکم جمله سخی ایدوب مقدما ذکر فی اتی صوابله او و ب  
 بود وادن طلا ایله شویله غلیظ و قایم او که وصفه کلن اگر برنج کر طلا  
 ایدر لر سه ابو عیدلن چقار یا شه برابر بر قوش اولور بر کسنه نک خایه سی  
 یا لر سه هنوز تازا ایکن قبلو باغه نک یمره سین قینغانه ایدوب یدر سه  
 بعنایه الله تعا دفع ایدوب معنا طبیعت دکلدر خاصه در اگر خایه سی  
 ششمش اصراغان دیکو کوکی ایله قینا دویا وزرنه اوره لیا مار الله تعا دفع  
 ایدوب نفخ ازاله ایدوب **نوع آخر** اگر بر کسنه دوشکه ایشره کونده بر درم  
 نخلجان دیکو بایوب سوق صوابله ایچوره لر خلاص اولور اگر یوعلاج ایله  
 اولز سه بر مقدار خام ابریشی یا قوب هر کون بو کولدن بر درم بر درم  
 بال ایله یدر سه خلاص اوله **نوع آخر** اگر طحالن عاجز اولوب بر طریقه خلاص  
 ممکن اولز سه بو صنادی عمل ایله لر زیاده اسکی ایسه اوج کون طور  
 صکر چقارب برینی بغلیه لر اگر یکی ایسه اوج ساعت طور مق کفایت  
 ایدر اول بودر نوره زنجار مرده سنک زراوند مدحج عود قع صبر  
 اصفر برابر دق و سخی ایدوب بر مقدار قنه و شق نام ادویه سر کرده  
 حل ایدوب بعد بود ویه داخل ایدوب طحال اوزره یا فی ایدر لشدن کرو  
 بو مجموعه ادغال ایلاک خاتمه کتاب چوب چینی تفصیلده و کیفیت

استغالی

استعمالی بیانده در خاتمه کتاب چوب چینی و صیرنه بیانده در بو حقیر  
 چوب چینی و عشب مغرب کر بین الخلق صیرنه دید کلدن چوق مرضایه  
 استعمال ایلدم و بی نه ایر فوا یدلرین کوردم لایق کوردم که بو فوا یدلرین  
 کتاب خالی مری اطباء متاخرین رحمهم الله تعا چوب چینی معجوننی برون  
 اوزره عمل ایلشدر مثلاً چوب چینی که اکه دن چفتش اوله یوز التمش  
 در هر مایه شتر عربی اون مثقال دارچین قرقره مصطکی نیسوک حصه  
 الکعلب مکدا و تر درم غسل مصفی کفی النوب قوامه کلش اوله التیور  
 التمش کی مثقال خلط و مزج ایدوب هر کون اون مثقال بیوب حمامه  
 واروب در لیه و اخشام زمانی بش مثقال بیه بو حال اوزره قرق کونر  
 وارنجه بر هینا یلیه جمله دن میوه عیمیه و اکشی و طوز لومییه و جماع  
 ایلمیه تا کمر مضرت ایر شیمیه بو نقل ایلر و کمنر عمل اوزره اول شخصک او  
 لدوی روز کارک غذا لرغی در یوقسه قضاء و فجاء اولما مشدر زراچی  
 چینی ستر المیدر **کتاب** اطباء دن بر اهل کسنه سکن سنه مقداری سواط  
 هندره اولوب حکماء هند ایله مصاحبت ایلش و چوب چینی نه محلک  
 مجلوبدن بلمک دیلمش بونک اوزرنه اتفاق ایلش که طائفه فرنگلر پور  
 تقال لعین طایفه سندن غیری محل و مقربین بیلور کسنه اولیه بو کشته  
 بو سوز لردن قسلی کلنر بالاخره تجارت ایدک کیلاردن بر جوان ملا فی اولو  
 حقیقت حالن سوال ایدر اول جوان در کمر بن دیار پور تقالک ار سطا واک  
 دنک آم ادم دخی رسطودر سنک سوال که بخل ایلیم چوب چینی ظلماتن  
 کلور اب حیوان اولدوغی محلترده حاصلی اولور اول اطرافه اولان مخلوق  
 بونی چقارب بر محلیه دو کرلر و باز کان دن مرادی اولدوغی متاعی الورلر  
 مبادله ایدر لر نه انلر کتورنی و نه بونلر انلری کورر لر **بیت** حکیم کمریزل این  
 چوب چینی دواء درد جان ناتوان کرد بطرف جویبار اب حیوان درخت چوب  
 چینی را مکان کرد در حق کان بود از اب حیوان نشاید وصف آن طوی نشان  
 کرد **شعر ترکی** بلی چون چینی حکمتاقی که درمان ایتدی جان ناتوان

افرنج



اقتدر حکمت اب حیوانی بو کوه ناکله کون و مکانه انج کیم اب حیواندک بته  
 اول نه حاجت کما وله طوبی نشانه امر و چوپ چینی نک فوایدی چوقدر امراض  
 مختلفه ایچون بکری خاصه سن عالمه افشا ایدوب یاز مشلدر جمله دن  
 بری فزک زحمتنه وانک هر قسمته علاجه در انجی سی استسقانک انواعته  
 اوچینی مالخولیا نک اقسامنه دوردنجی بر صبه بشخی بجهقه التخی جزامه  
 بدینجی لقوه بر سکرنجی قولنج و اقسامنه طقوزنجی امراض معایه و اقسامنه  
 اونجی باطنده اولان حیوان قسمته اون برنجی عرق النساء اون ایکنجی فله اون  
 اوچینی و جمع مفاصله اون دوردنجی حیات عتیقه بر ورجه اون بشخی  
 جرب و مکیه اون التخی بواسیرک اقسامنه اون بدینجی داء الفیله اون سکرنجی  
 داء الثعلبه اون طقوزنجی داء الحیته بر بکرنجی ورم حنابقه اما بو خواص  
 کما نقل ایلدم اول شرطه کر کدر کما تمام برهین ایدر و هر نه نوع اشیا ایچون  
 اولور سه قرق کونه وارنجه برهین لرین بوزمیه لر و اولکمه عمل ایدر لر اول  
 کونده بوجلا فی ایچه لر جلاب بودر بنفشه لسان ثور بادرنجوبه مکدا و چدر دم  
 پنج کرفس سبستان ایکشر درم عتاب ترنجبین اونر مثقال ادویه قینادب و سو  
 زوب برنجشنی حل ایدوب جلاب ایدوب ایچه لر غبارین برنج و نبات شکری  
 و صوبرینه عرق بیدمشک و کلاب یا خود ماء لسان ثور استعمال ایدر لر  
 و طعامنه طوز قسمین از قویه لر ایکنجی و اوچینی کون نخوداب قوزی و یا  
 طیور قسمینک یا روسی ایله بشمش اوله انی ایدر و لر و طعامنه دارچین  
 و کون آکه لر دوردنجی کون هلیله کا بلی پوستی پوست هلیله سیاه  
 پوست پنج قاصنی مکدا ایکشر درم قره اوزم اون دانه ادویه دق  
 و سحق ایدوب جمله بر پرده قینادب و سوزوب بوجلا فی ایدی کونه وارنج  
 مقدار کفایر بر رفجان مقدار نیمه ایچه سکرنجی کون سناء مکی ایدی درم  
 بنفشه لسان ثور شحم قاضی فیمون مکدا و چدر دم شیر خشک اون درم  
 سیاه ارنک ایدی دانه سبستان عتاب و زردانه صابون هلیله کا بلی ایدر  
 نجوبه مکدا و چدر دم کلبه شکری شمشلی اون درم ادویه عادت اوزره

قینادب

قینادب کلبه شکری و شیر خشکی ازوب جلاب ایدوب بغداد سنی نینه اولکی  
 اسلوب اوزره بوجلا بدک کونده اوزدرم مقداری ایچه لر حاصلی اون بر  
 کونده بود کرا اولکسان جلاب ایدوب و برهین ایدوب اولور اندک صکر چوب  
 اندک صکر چوب چینی معجونین ذکر سبب ایدک منوال اوزره استعمال  
 ایدر لر اگر معجونین اتمیوب ایچک دیر سه طریق بودر که ایکوز تیش درم  
 چوب چینی خرده تراش ایدوب قرق کونه وارنجه هر کون التخی رهینی الو  
 بیک ایکوز درم صویر و روب قیناده لر ربعی قالدقه قابک اغرین اچوب  
 مریمضک باشین ابور یوب بوغی زایل اولنجه بر کدوب بخاری ضایع اتمیه  
 نقد صبر ایدر سه فائده سی و ایدر اول صودن دراز کلمه باشلدوغی کبی  
 بر نیم کا سه مقداری ایچه اما چوب چینی قینادوغی قاب قالدی و یا طبراق  
 کر کدر تاکمه قیناغی قینادوب طین ایله صکر صویر یوب بر خوالد ز صناعتی قدر  
 بر المیویوب قیناده لر و مقدما قودوغی وقت اوچوب ربعی کیتد و کف  
 بلیک کر کدر حاصلی بو منوال اوزره معجونین سیوب بخاری ایله در لیوب و صودن  
 بر نیم کا سه ایچوب برهین ایدوب هوا طوق نقدن و روز کا ردن کند و ی حفظ  
 ایلک کر کدر و طعامی قوش ایلری و کوک چین یا و روسی و یونک امثالی کر کدر  
 نهایت آنک برینه چوب چینی صوبیله بکسما دبشورب و سایر غدا سننجی چوب  
 صوبیله ایدر لر اگر غدا سنه بادم و قوری اوزم و بر لر سه جایز در ضرر ایلن  
 لسان ثور عرق بیدمشک کلاب شربتری که بشکر ایله بشمش اوله ازوب  
 ایچدر و کله صوق ایچیه لر اگر قادر اولور سه طعامنه اصله طوز قومیه لر  
 و بکرمی کون مقداری ایچوب و معجونین سیوب برهین اوزره کما اوله اولوز کون  
 اولدقه زمان کچدی دیو برهین بوزمیه و زنه تازه میوه لر عیه و جماع  
 ایلیمیه وقتا که قرق کون اوله تمامه واره و استی خلوتده بر ساعت او توره  
 بود فعه کل خطمی و کیک بر پرده سحق اولمش اوله وجودینی استیحق صوبیله  
 تدریجیه یوب و قرق کونه دیک برهین اوزره اوله برهین ضرر کورمیه اندک  
 صکر یا بیاپ سایر احتیاجات افسار سه یعنی برهین بوزر سه ضرر ایلن

ایلا و کینه و بابر و غدا و برهین  
 تمام اولور



بوشروط و قیود که بر بیان ایلارک بویلیجه بوعشباش استعمال ایلاین کسستم والله  
 العظیم وتالله الکریم اجل یوق ایسه هیچ درد اولیه که دوا اولیه اما  
 بودکر ایلر و کمره قادر اولمین باری پرهین ایلر کنه ویستی طوعتله چوپ چینی  
 معجون یا لکن استعمال ایدرسه جایز دراکا دخی قادر اولرسه نصف چوپ چینی  
 نصف صبر نر بریده دق و سخی ایدوب ایوب ایکی جو و سکر قوتوب صفوف  
 ایلر لکن صکر صبح و مساده بر رقتش بوسفوف لکن بر ایسه مرتبه اولاده  
 اولان فوائد نائل اولرسه باری محروم قالمز هر پردینه شفادر بوقدر  
 تفصیل و ترغیب دکر مراد من امت محمد صلی الله تعالی علیه وسلم منتفع اولوب  
 بویچاره که سید محمد در شهرتی حکیم امیر چلبی ایلر در امتداد و اردر که کتابی  
 بر مسئله مراد اوزره بولوب عمل ایلر کله روح ایچون دعا و احسان اید  
 نلر حق سبحان و تعالی حضرت تری جمیع مراد و مرامین اعطا ایلر و کندر جناب  
 سعادت رضوانه و جنانده جیبی اولان سلطان انبیا صلی الله تعالی علیه  
 وسلم ایلر همعان ایلیه امین یا معین **بیت** امروز کار کن که بسی روزگار  
 نیست فردا که روزگار درازست کار نیست شمر نکرو چونکه کتابتک  
 فواید و عوایدی تحریر و تسطیر دن فارغ اولرق و بحمد الله تعالی جل و علا  
 اتمام بولدی تمامین و صایای اطبا ایلر تمام ایدلم **وصایای حکمای سلف**  
**وفیلسوفان خلف** رحم الله تعالی  
 رحمة واسعة نیجه مشقتلر چکوب بوقدر کتب تدوین ایدوب بنی دمه  
 نفی اولسون دیوا ایچون هزار تعب اختیار ایلشاردر مقصود لری شکم بو  
 حقیر کخیر معایری انلر دخی اولدر اما متقدمین و متأخرین نجم تحف  
 و هدایا الیقویوب کندولردن صکر سی بوغمر منتفع اولسون دیو قصد  
 ایلشاردرینه بوقوم نزم ایچون وصیتلر ایدوب و بعضی اشیایه ترغیب  
 و بعضنلر اجتناب و تهذیب ایلشاردر او جمله دن بری سلطان الحکماء  
 و المتألهین بقراط در که طبیب اول صفت ایلر موصوف اولرق کرکدر  
 و بواون صفت اند بولفق لایدر و الزمدر و مشدد **اول** ادعای پاک اولوب

نسیانی

نسیانی اولیه اگر نسیانی و رایسه علاجنده عاجز و لیجی سایدن نه فعل  
 اجر ایلر آکنی و همام اولوب نوعا خائف اوله یا اول قدر جری اولیه که فلان  
 معنای ایدرسم اولدی ایسه خوش و آلاجه اولور ایسه اولسون دیم  
 جناب باریک میعادینه معتقد اوله و ثواب و عذاب وارا ایدوکنه تمام  
 جزم و ایمانی اولوب حرد و درت لعلامینی رعایتده تقصیر ایلیر اگر سر و تقصیر  
 اولور سه بنه فی الحال رجوع ایدوب مستغفرینک اوله و داعی خیر اولوب  
 مستغفر ش اوله اگر علم روحانی ایلر اشنالغی و علم روحانیدن علاقه سی او  
 لور سه علاج روحانی دوا جسمانیدن اولی در نه خوش و آلا هرگز فکر  
 صعبود ایدوب عالم اعلایم فکر ایلر متعلق اوله او چینی شیخی کیم ایسه  
 انک رضا سیله اولوب دایما شکر و ثنا سنه تقصیر اولیه زیر استادی  
 انک اول شرف نه باعث اولشاردر اگر منکر و کافر ایسه طباع انلر منتقد در  
 اول تقدیر چه غرور و کبر ایلش اولور مبداء اول جل جلاله و عم نوال صفت  
 کبریا سنه هیچ شخصک شریک اولما سین دیلر لازم کلودر که بویله اولان  
 طبیب کوریا طن اوله پس امردی انک فائده اولور **دور دخی** کرکدر که طبیب  
 بخیل اولیه افاده و استفاده دن تقصیر اولیه و مستعد و قابلن بو  
 عملی منع اتمیه و نااهله دخی موزا تنی کشف اتمیه **بیت** کرکدر که مریضه  
 علاج ایلر دیلر کله غدیر و اشربدن زیاده همتی غذا ایلیه دوا قلمغه  
 صرف ایلر و علاجن غرضی مال اولیه بلکه طلب ثواب و آخرت اوله اگر  
 قادر اولور سه کند و مالدن صرف ایلر امراض حار که کون بکون زیاده  
 تغیر ایلر اول حالده تدبیر مناسبت ضرور ایدر شتاب ایلیه و بعضی امراض  
 وارد کرکدر ناس فی ذکر ایلوب فلان اول مریضه مبتلا در دیسک ترخیل  
 خاطر اولور انک کئی کیم ایلیه مثلاً امراض رحم و بواسیر و امراض آلات  
 تناسل و بونلرک امثالید اختفا ایلر **التی** لطیف کلام اولوب بشاش اوله  
 و مریضنک اوکنده تکبر لک ایلیه بلکه کوکلی اولان اشیای ایلر خاطرین  
 خوش ایدر و موافق جوابلر و لطیف مثاللر ایراد ایلیه تا کمر مریض انک







